Warszawa, 23 września 2026 r.

Uwagi do projektu przeglądu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej				
Lp.	**Jednostka redakcyjna ustawy, której uwaga dotyczy** ***lub*** ***Pkt/str projektu przeglądu, którego uwaga dotyczy*** ***(numeracja odnosi się do wersji projektu przekazanej do uzgodnień, opiniowania i konsultacji)***	**Podmiot zgłaszający**	**Uwaga/ Propozycja zmian**	**Stanowisko MFiG (MRiT i uzupełniająco MF)**
Uwagi do rozdziału 1 Przepisy ogólne (art. 1-10)				
1.	art. 2 ust. 2 u.f.r.; zagadnienia podatkowe	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i	Świadczenie realizowane przez pokrycie kosztu bezpośrednio na rzecz osoby trzeciej (czesne)	Świadczenie realizowane przez pokrycie kosztu bezpośrednio na rzecz osoby trzeciej (czesne)

	projektu Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej z dnia 11 czerwca 2026 roku (dalej jako: „Projekt przeglądu").	Radcowie Prawni sp. p.	**Propozycja zmiany:** wyraźne przesądzenie, że świadczenie na rzecz beneficjenta zaliczanego do tzw. grupy „zero" zachowuje charakter świadczenia objętego zwolnieniem przewidzianym w art. 21 ust. 1 pkt 157 lit. b) ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej jako: „u.p.d.o.f."), także wtedy, gdy fundacja rodzinna pokrywa określony koszt w imieniu beneficjenta, spełniając świadczenie bezpośrednio na rzecz podmiotu trzeciego (np. pokrycie kosztów czesnego poprzez jego zapłatę dokonaną na rachunek bankowy uczelni, na której kształci się beneficjent fundacji rodzinnej). **Uzasadnienie:** ustawowe pojęcie świadczenia obejmuje pokrywanie kosztów na rzecz beneficjenta, co w doktrynie ujmuje się jako świadczenie celowe, zakładające przeznaczenie środków na oznaczony cel, na przykład edukację, a nie na cel dowolny (por. K. Osajda (red.), Ustawa o fundacji rodzinnej. Komentarz, wyd. 1, 2025). Posłużenie się przez ustawodawcę, w art. 2 ust. 2 u.f.r., zwrotem „pokrywanie" nie przesądza, że za świadczenie należy uznać wyłącznie przekazanie środków pieniężnych na rachunek należący do beneficjenta. Bezpośrednie pokrycie kosztu u podmiotu trzeciego odpowiada istocie świadczenia celowego, a brak wyraźnej regulacji generuje zbędne ryzyko interpretacyjne po stronie fundacji rodzinnej oraz jej beneficjentów.	MRiT: redakcja przepisów ustawy o fundacji rodzinnej pozwala, aby świadczenie było spełniane w ten sposób, że fundacja rodzinna pokrywa koszt usługi, produktu itd. bez wcześniejszego przekazywania środków do beneficjenta. Ma to szczególne znaczenie, gdy beneficjent nie posiada zdolności do samodzielnego dokonywana czynności ze względu na wiek, stan zdrowia i in. MF: nie dostrzegamy konieczności zmiany przepisów w tym zakresie. Art. 21 ust. 1 pkt 157 lit. b ustawy PIT uzależnia zwolnienie od otrzymania świadczenia od fundacji rodzinnej, a nie od technicznego sposobu jego realizacji. W konsekwencji pokrycie przez fundację rodzinną kosztów czesnego bezpośrednio na rachunek uczelni stanowi formę realizacji świadczenia na rzecz beneficjenta, a nie odrębne świadczenie na rzecz osoby trzeciej. Sam sposób wykonania świadczenia nie powinien wpływać na możliwość zastosowania zwolnienia podatkowego.
2.	Art. 2 ust. 2	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital,	Przepis określa czym jest świadczenie. Brakuje w nim wskazania jego nieodpłatnego charakteru (jak darowizna). Wskazanie wprost nieodpłatnego charakteru świadczenia wyłączy wątpliwość co do wejścia przedmiotu świadczenia do majątku osobistego beneficjenta. Zobacz uwagi do art. 34	Postulat zawężenia świadczeń od fundacji rodzinnej jedynie do przysporzeń nieodpłatnych MRiT: Świadczenie nie jest równoznaczne z darowizną. W aktualnym stanie prawnym świadczenia mogą być odpłatne i nieodpłatne. Mimo braku ekwiwalentności, MRiT zwraca uwagę, że otrzymanie świadczenia może być zależne od nakładów poniesionych przez beneficjenta, w szczególności gdy świadczenie jest zależne od spełnienia warunku albo nadejścia terminu. MRiT negatywnie ocenia postulat zastrzeżenia nieodpłatności świadczenia.

		Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assecco - Marek Roefler		

		Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
3.	**Art. 4 ust. 2 i art. 17 UFR – weryfikacja wniesienia mienia przez sąd rejestrowy**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem** W przypadku fundacji rodzinnej ustanawianej w akcie założycielskim warunkiem jej rejestracji jest wniesienie przez fundatora mienia na pokrycie funduszu założycielskiego o wartości co najmniej 100 000 zł przed wpisem do rejestru. W przypadku fundacji rodzinnej ustanowionej w testamencie fundusz założycielski może zostać wniesiony w terminie dwóch lat od dnia wpisu. Na etapie rejestracji zasadnicze znaczenie ma zatem możliwość potwierdzenia rzeczywistego wniesienia mienia albo obowiązku jego wniesienia w ustawowym terminie. W praktyce może powstać wątpliwość, czy obecny model zapewnia wystarczającą możliwość weryfikacji rzeczywistego pokrycia funduszu założycielskiego, w szczególności w przypadku wkładów niepieniężnych, takich jak ruchomości, prawa majątkowe czy udziały w spółkach. Problem ten ma znaczenie praktyczne zwłaszcza wtedy, gdy wartość wnoszonego mienia opiera się na deklaracji fundatora albo na wycenie, która może być trudna do jednoznacznej oceny na etapie postępowania rejestrowego. Może to prowadzić do wątpliwości, czy ustawowy wymóg minimalnej wartości funduszu założycielskiego został spełniony w sposób niebudzący zastrzeżeń. W konsekwencji istnieje ryzyko, że fundacje rodzinne będą rejestrowane także w sytuacjach, w których rzeczywista wartość wniesionego mienia jest trudna do potwierdzenia albo może odbiegać od wartości deklarowanej. Może to osłabiać praktyczne znaczenie funduszu założycielskiego jako elementu majątkowego fundacji rodzinnej oraz prowadzić do rozbieżności w praktyce rejestrowej.	MRiT popiera postulat (rekomendacja zmiany zostanie umieszczona w pkt 5)

			Propozycja zmiany Zasadne wydaje się rozważenie wzmocnienia mechanizmu weryfikacji wniesienia mienia na fundusz założycielski, przy zachowaniu proporcjonalnego charakteru tego rozwiązania. W szczególności można rozważyć doprecyzowanie, jakie dokumenty albo informacje powinny potwierdzać wniesienie mienia oraz wartość poszczególnych składników majątkowych, zwłaszcza w przypadku wkładów niepieniężnych. *Rozwiązanie to mogłoby polegać na wyraźnym wskazaniu, że w odniesieniu do określonych kategorii mienia — przykładowo składników o znacznej wartości albo trudnych do jednoznacznej wyceny — wymagane jest przedstawienie dokumentów uzasadniających przyjętą wartość, takich jak wycena, dokument nabycia, dokument korporacyjny, sprawozdanie finansowe albo inny dokument pozwalający ocenić wartość danego składnika.* **Uzasadnienie** Fundusz założycielski pełni istotną funkcję w konstrukcji fundacji rodzinnej, ponieważ stanowi podstawowy majątek przeznaczony na realizację jej celów. Z tego względu pożądane jest, aby mechanizm rejestracyjny zapewniał odpowiedni poziom pewności co do rzeczywistego wniesienia mienia oraz jego wartości. Nie chodzi przy tym o nadmierne sformalizowanie procedury rejestracyjnej ani o wprowadzenie pełnej kontroli merytorycznej po stronie sądu rejestrowego. Celem postulowanej zmiany byłoby raczej ograniczenie wątpliwości praktycznych, szczególnie w odniesieniu do wkładów niepieniężnych, oraz zwiększenie bezpieczeństwa obrotu. Doprecyzowanie wymogów dokumentacyjnych mogłoby przyczynić się do większej jednolitości praktyki rejestrowej i notarialnej, a także wzmocnić zaufanie do fundacji rodzinnej	

			jako instrumentu służącego stabilnemu planowaniu sukcesyjnemu.	
4.	art. 5 ust. 1 u.f.r.; art. 24q u.p.d.o.p.	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Usługi wspólne w grupie** **Propozycja zmiany:** dopuszczenie centralizacji usług wspólnych (np. obsługi prawnej, IT, kadrowej) na rzecz spółek portfelowych, bez ryzyka wystąpienia podatku w stawce 25% na podstawie art. 24r ust. 1 u.p.d.o.p. ani kwalifikacji rynkowego wynagrodzenia jako ukrytego zysku. **Uzasadnienie:** centralizacja usług wspólnych jest standardem zarządzania grupą i służy efektywności, przy czym obecnie wykracza poza katalog przewidziany w art. 5 u.f.r., co naraża na wystąpienie sankcyjnej stawki CIT (art. 24r ust. 1 u.p.d.o.p.), a wyodrębnienie spółki serwisowej nie usuwa ryzyka, gdyż rynkowe wynagrodzenie wypłacane przez fundację bywa kwalifikowane jako ukryty zysk (art. 24q u.p.d.o.p.). Wyraźne dopuszczenie proponowanego rozwiązania eliminowałoby to ryzyko.	MRiT: Istota świadczenia usług wspólnych polega na posiadaniu zaplecza kadrowego i organizacyjnego, pociągającego za sobą konieczność ponoszenia kosztów, w interesie spółek, w których udziały posiada fundacja rodzinna, nie zaś beneficjentów. W opinii MRiT nie ma uzasadnienia dla objęcia preferencjami podatkowymi działalności gospodarczej, która bezpośrednio nie służy beneficjentom, lecz innym podmiotom. MF: W ocenie MF postulowana działalność nie powinna być objęta preferencją podatkową. Nie zidentyfikowano interpretacji indywidualnych prawa podatkowego, w których DKIS potwierdziłby, że fundacja może świadczyć na rzecz spółek portfelowych usługi: księgowe, prawne, IT, HR, compliance, marketingowe, administracyjne w ramach art. 5 ustawy. Są to usługi związane z aktywnym zarządzaniem a nie pasywnym uczestnictwem w spółce.
5.	Art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy fundacji rodzinnej	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Wprowadzenie okresu po którym dopuszczalne jest zbycie, aby mienie nie było kwalifikowane jako nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia.** Brak precyzyjności przepisu czy okresu karencji ogranicza możliwość inwestowania w aktywa alternatywne w postaci dzieł sztuki, zabytkowych samochodów czy kolekcji określonych przedmiotów (np. win, zegarków). Istotą takich aktywów jest oczekiwanie na ich wzrost wartości w czasie i korzystna sprzedaż, co literalnie stanowi o nabyciu celem zbycia i byłoby opodatkowane sankcyjna stawką 25% CIT w fundacji rodzinnej.	MRiT popiera postulat (rekomendacja zmiany zostanie umieszczona w pkt 3). Przy czym, zaproponowane wprowadzenie "okresu karencji" jest jednym z wielu możliwych sposobów wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych dotyczących wskazanego przepisu.
6.	art. 5 ust. 1 pkt 3 u.f.r.	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Rola fundacji rodzinnej jako świadomego właściciela** **Propozycja zmiany:** wyraźne przesądzenie, że wykonywanie przez fundację rodzinną praw właścicielskich i nadzoru nad spółkami portfelowymi (wykonywanie praw korporacyjnych, kształtowanie ładu grupy, nadzór właścicielski) mieści się w dozwolonym uczestnictwie w spółkach i nie stanowi	MRiT: Sygnalizowany problem odnosi się nie tyle do ustroju fundacji rodzinnej, co do znacznie szerszego i wieloaspektowego zagadnienia wykonywania praw z tytułu udziału w spółce oraz świadczenia przez wspólnika usług na rzecz spółki. Znaczenie pojęcia uczestnictwa w spółkach kształtuje doktryna i orzecznictwo, zaproponowane doprecyzowanie przepisu nie wydaje się uzasadnione.

			działalności gospodarczej wykraczającej poza katalog przewidziany w art. 5 ust. 1 u.f.r. **Uzasadnienie:** granica między dozwolonym uczestnictwem w spółkach a niedozwolonym zarządzaniem jest obecnie w u.f.r. nieczytelna i wyznaczana wyłącznie praktyką interpretacyjną organów. Niepewność ta skłania do budowy zbędnych struktur dwupoziomowych i podnosi koszty bez adekwatnego uzasadnienia. Wyraźne określenie roli właścicielskiej tę niepewność usunie.	MF: Propozycja niezasadna. Art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej zawiera zamknięty katalog działalności, którą fundacja może wykonywać. Do katalogu należy m.in. - przystępowanie do spółek, - uczestnictwo w spółkach, - zbywanie udziałów (…) Największe wątpliwości pojawiają się przy ustaleniu, gdzie kończy się zwykłe wykonywanie praw właścicielskich, a gdzie zaczyna faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej. Przepisy nie definiują tych pojęć. Co do zasady fundacja nie powinna wykonywać działalności, która przybiera postać profesjonalnego zarządzania przedsiębiorstwem spółki lub świadczenia usług na jej rzecz.
7.	Art. 5 ust. 1 pkt. 3 ustawy fundacji rodzinnej	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Zdefiniowanie cech, które mają posiadać podmioty o podobnym charakterze.** Aktualne *spory podatkowe o podobieństwie zagranicznych spółek do polskich spółek handlowych rozstrzygane są indywidualnie i niejednolicie* z uwagi na brak wskazania czy podobieństwo ma opierać się na cechach korporacyjnych czy podatkowych. Brak jest także jednolitego orzecznictwa w stosunku do spółek zagranicznych, które są jednocześnie funduszami inwestycyjnymi.	MRiT: postulat trudny do spełnienia, w toku prac nad projektem ustawy (2019-2023) nie udało się wypracować katalogu przesłanek. MRiT proponuje przeanalizować możliwość zbudowania przykładowego katalogu przesłanek w oparciu o cechy korporacyjne lub podatkowe w ramach odrębnych prac, mając na względzie fakt, że katalog taki miałby szersze zastosowanie i nie odnosiłby się jedynie do kwestii związanych z ustawą o fundacji rodzinnej.
8.	art . 5 ust. 1 pkt 5 u.f.r.	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	Udzielanie poręczeń i gwarancji w granicach dozwolonej działalności **Propozycja zmiany:** rozszerzenie dozwolonej działalności gospodarczej o udzielanie poręczeń oraz gwarancji na rzecz podmiotów wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 5 u.f.r., to jest spółek, w których fundacja rodzinna posiada udziały albo akcje (spółki kapitałowe) lub uczestniczy jako wspólnik (spółki osobowe), oraz beneficjentów fundacji rodzinnej. **Uzasadnienie**: ustawa dopuszcza udzielanie pożyczek na rzecz podmiotów wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 5 u.f.r., nie obejmuje natomiast poręczeń ani też gwarancji, mimo że pełnią one analogiczną funkcję wspierania finansowania podmiotów powiązanych i wiążą się z porównywalnym	MRiT popiera postulat, z tym jednak zastrzeżeniem, że udzielanie poręczenia albo gwarancji nie powinno odbywać się w ramach działalności gospodarczej, a działalności dozwolonej, określonej w ustawie. W pkt 3 rekomendacji zostaną wskazane jako przykład poręczenia i gwarancje.

			ryzykiem. Rozbieżność ta nie ma uzasadnienia funkcjonalnego, doprowadzając jedynie do nieuzasadnionego ograniczania fundacji rodzinnej możliwości racjonalnego wspierania podmiotów powiązanych. Objęcie poręczeń oraz gwarancji wspomnianym katalogiem usunie tę lukę przy jednoczesnym zachowaniu poziomu ryzyka na poziomie, które ustawodawca zaakceptował już dla pożyczek	
9.	art. 5 ust. 1 pkt 6 u.f.r. oraz art. 5 ust. 1 u.f.r.	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Rozszerzenie katalogu dozwolonych instrumentów: waluty obce i nowoczesne klasy aktywów** **Propozycja zmiany:** doprecyzowanie, że fundacja rodzinna może nabywać waluty obce w celu dywersyfikacji ryzyka walutowego oraz prowadzenia działalności inwestycyjnej, a nie wyłącznie dla dokonywania płatności, a także rozszerzenie katalogu o nowoczesne klasy aktywów, w tym aktywa cyfrowe, w zakresie odpowiadającym pasywnemu zarządzaniu majątkiem. **Uzasadnienie:** obecne brzmienie jest zbyt restrykcyjne wobec realiów zarządzania portfelem wielopokoleniowym. Dywersyfikacja walutowa oraz dostęp do szerszego spektrum klas aktywów są elementem zwykłego zarządzania majątkiem. Zamknięcie fundacji na te instrumenty nie ogranicza ryzyka, lecz wypycha majątek poza strukturę, gdzie jest chroniony słabiej.	MRiT popiera postulat, z tym jednak zastrzeżeniem, że nabycie mienia w zakresie wskazanym w uwadze nie powinno odbywać się w ramach działalności gospodarczej, a działalności statutowej.
10.	Art. 5 ust. 1 pkt. 6 ustawy fundacji rodzinnej	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Wykreślenie warunku dopuszczalnego obrotu zagranicznymi środkami płatniczymi należącymi do fundacji rodzinnej „w celu dokonywania płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej”.** Lokowanie środków fundacji rodzinnej w zagraniczne środki płatnicze jest racjonalnym działaniem z punktu widzenia ochrony majątku fundacji. Takiego lokowanie nie należy również uznawać za działalność gospodarczą, niestety taką kwalifikację przyjmuje Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, co prowadzi do sporów w zakresie opodatkowania różnic kursowych oraz zysków ze sprzedaży środków w przypadku korzystnego kursu. Celem fundacji rodzinnej jest pasywne zarzadzanie majątkiem, co nie wyklucza jednak lokowania środków w	MRiT popiera postulat, z tym jednak zastrzeżeniem, że nabycie mienia w zakresie wskazanym w uwadze nie powinno odbywać się w ramach działalności gospodarczej, a działalności statutowej.

			waluty, a w naszej ocenie nawet działalności spekulacyjnej na walutach.	
11.	Art. 5 ust. 1 ustawy fundacji rodzinnej	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Dopuszczenie obrotu kryptowalutami** Kryptowaluty są coraz powszechniejszym instrumentem inwestycyjnym. Nie przekonują argumenty o konieczności ochrony majątku fundacji przed instrumentami, które niosą wysokie ryzyko utraty środków, w sytuacji gdy fundacja może zainwestować w instrumenty pochodne oparte o kryptowaluty.	MRiT uważa, że ryzyka związane z kryptoaktywami w obecnej chwili są zbyt duże, aby fundacje rodzinne mogły prowadzić działalność w tym zakresie. Do dyskusji na ten temat będzie można powrócić, gdy powstanie system nadzoru nad rynkiem kryptowalut.
12.	Art. 5 ust. 1 ustawy fundacji rodzinnej	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Dopuszczenie nabywania wierzytelności od fundatora i beneficjentów fundacji rodzinnej** Problem widoczny jest głównie w zakresie wierzytelności pożyczkowych, co do których Dyrektor KIS wydaje sprzeczne interpretacje podatkowe w zakresie ich nabywania przez fundację rodzinną (uznając za niedozwoloną działalność gospodarczą) i opodatkowania osiągniętych odsetek od pożyczek. Biorąc pod uwagę, że celem fundacji rodzinnej jest gromadzenie mienia celowe jest umożliwienie fundacji rodzinnej nabywanie wierzytelności od fundatora i beneficjentów i korzystanie ze zwolnienia z przychodów prze egzekwowaniu tych należności.	MF: Uwaga niezasadna. W odniesieniu do wierzytelności pożyczkowych Dyrektor KIS konsekwentnie przyjmuje, że ich nabywanie i realizacja nie mieści się w katalogu dozwolonej działalności z art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej, a więc dochody z tego tytułu nie korzystają ze zwolnienia w CIT, np. 0111-KDIB2-1.4010.96.2024.2.KK WSA w Krakowie z 19 kwietnia 2024 r., sygn. I SA/Kr 245/24, w którym sąd zaakceptował literalną wykładnię art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o fundacji rodzinnej. Według tego stanowiska nabycie wierzytelności pożyczkowej nie jest równoznaczne z udzieleniem pożyczki, a działalność polegająca na realizacji takich wierzytelności nie mieści się w katalogu działalności dozwolonej. MRiT: Transfery majątku do i z fundacji rodzinnej, ze względu na istotę fundacji rodzinnej oraz jej specyficzne zasady opodatkowania, nie powinny być dokonywane w dowolny sposób. Wydaje się, że uwaga nie została sformułowana w celu zapewnienia fundacji rodzinnej realizacji celu jakim jest gromadzenie majątku rodzinnego, lecz ze względu na przyjęty przez niektóre fundacje rodzinne schemat działalności, mogący służyć optymalizacji podatkowej.
13.	art. 8 ust. 1-2 ustawy o fundacji rodzinnej	Karol Kwiatkowski - osoba fizyczna, radca prawny niewykonujący zawodu	Praktyka funkcjonowania ustawy o fundacji rodzinnej wskazuje na to, że szereg fundatorów tworzy fundację rodzinną niejako „sam dla siebie", nawet jeśli, choć nie zawsze, pozornie (w rozumieniu potocznym) beneficjantami są inne osoby, np. małżonek albo małoletnie dzieci. Fundator nie musi osiągnąć podeszłego wieku, może utworzyć fundację rodzinną nawet na początku kariery zawodowej itp. Fundacja ta może nie mieć żadnego celu sukcesyjnego i nie otrzymać do majątku żadnego przedsiębiorstwa.	MRiT popiera postulat (rekomendacja znajdzie się w nowym pkt 7)

			Z drugiej jednak strony, utworzenie fundacji rodzinnej i władztwo nad nią nie wiąże się z utworzeniem żadnych udziałów, które mogą podlegać zajęciu. Autorzy „Przeglądu" wskazują na inny cel funkcjonowania fundacji rodzinnych. Zwracam jednak uwagę, że zamysł ustawodawcy (intencja, cel) to nie to samo, co prawo stanowione. Fundatorzy mogą tworzyć fundacje rodzinne jako odpowiednik sp. z o.o. w celu przechowywania majątku, który nie może, nawet pośrednio, podlegać zajęciu, ponieważ fundacja rodzinna nie ma odpowiednika udziałów. W mojej ocenie, dotychczasowa praktyka wykorzystywania fundacji rodzinnych wskazuje na to, że przywilej wskazany art. 8 ust. 1-2 ustawy o fundacji rodzinnej może być zbyt silny, niesprawiedliwy i patologiczny. Fundator ma bowiem możliwość „przesunięcia" swojego majątek do fundacji rodzinnej i w ten sposób „zabezpieczyć" się na wypadek niepomyślnych interesów. Majątek ten staje się, co do zasady, nietykalny dla wierzycieli fundatora. Fundator nie musi natomiast tracić poprzez to „przesunięcie" praw do tego majątku. Skorzystanie z tych przywilejów nie musi być w ogóle związane z realizacją celów związanych z wprowadzeniem fundacji rodzinnych. W mojej ocenie, ustawa powinna być spójna co do przywilejów i obowiązków fundatora. *Jeśli fundator w praktyce może zachować władztwo nad fundacją rodzinną i jej majątkiem, to majątek fundacji rodzinnej powinien być „zajmowalny", tj. uwzględniany w majątku fundatora, przez wierzycieli fundatora.*	
Uwagi do rozdziału 2 Fundator (art. 11-16)				
14.	Art. 11/ 27 i 28	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko	Zasadne jest wprowadzenie do przepisów ustawy możliwości przypisania „statusu" fundatora podmiotowi zagranicznemu – zagranicznej fundacji prywatnej, powołanej przez fundatora polskiej fundacji rodzinnej, która to fundacja wniesie swoje mienie do polskiej fundacji rodzinnej. Zagadnienie to było przedmiotem konsultacji na etapie projektowania przepisów ustawy i pozostaje nadal aktualne, z uwagi na wykorzystanie przez polskich przedsiębiorców do 2023 r. rozwiązań zagranicznych, a którzy pozostali zainteresowani przeniesieniem majątku z zagranicznych fundacji do polskich.	„Repatriacja" majątku rodzinnego MF: Postulat wprowadzenia neutralnego podatkowo „powrotu kapitału" z zagranicznych fundacji prywatnych, trustów, spółek i innego rodzaju alokacji kapitału do polskich fundacji rodzinnych MF ocenia negatywnie, mimo że odwołuje się do idei repolonizacji majątku i zwiększenia atrakcyjności polskiej fundacji rodzinnej.

		Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assecco	Umożliwiłoby to uzyskanie proporcji mienia na potrzeby spisu mienia analogiczne jak wniesienie mienia przez fundatora. Dlatego rekomenduje się zmianę art. 27 i nast. i uwzględnienie fundacji zagranicznej jako podmiotu traktowanego jak fundator na gruncie art. 28 ust. 2 pkt 1)	Po pierwsze, proponowane rozwiązanie prowadziłoby do stworzenia bardzo szerokiego wyjątku podatkowego obejmującego transfery majątkowe o znacznej wartości, które dotychczas funkcjonowały poza polskim systemem podatkowym. Zwolnienie z PIT oraz podatku od spadków i darowizn mogłoby w praktyce oznaczać legalizację całkowicie nieopodatkowanego transferu majątku zgromadzonego przez lata w zagranicznych strukturach prywatnych, często tworzonych właśnie z powodów podatkowych lub ochronnych. Po drugie, argument o „repolonizacji” kapitału nie eliminuje ryzyka, że proponowane przepisy stałyby się instrumentem agresywnej optymalizacji podatkowej. Podatnicy mogliby wykorzystywać zagraniczne fundacje rodzinne jako etap pośredni służący reorganizacji majątku, a następnie korzystać z preferencyjnego „powrotu” aktywów do Polski bez standardowych konsekwencji podatkowych. W praktyce mogłoby to prowadzić do uprzywilejowania osób dysponujących rozbudowanymi strukturami międzynarodowymi względem podatników działających wyłącznie w Polsce. Po trzecie, proponowany mechanizm byłby bardzo trudny do efektywnej kontroli podatkowej. Organy podatkowe musiałyby weryfikować: • źródło pochodzenia majątku wniesionego do fundacji zagranicznej, • historię kolejnych transferów, • status prawny zagranicznych podmiotów, • rzeczywiste relacje fundatorów i beneficjentów, • zgodność zagranicznych konstrukcji z polskim rozumieniem fundacji rodzinnej. Po czwarte, stworzenie ustawowego wykazu zagranicznych fundacji prywatnych mogłoby prowadzić do arbitralności i niespójności systemowej. Konstrukcje takie jak austriacka Privatstiftung, liechtensteińska Familienstiftung czy holenderska Stichting pełnią różne funkcje prawne i podatkowe w swoich

		- Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		systemach krajowych. Próba ich zbiorczego traktowania jako odpowiedników polskiej fundacji rodzinnej mogłaby prowadzić do uproszczeń nieuwzględniających rzeczywistego charakteru tych podmiotów. Po piąte, proponowane rozwiązanie osłabiałoby zasadę neutralności konkurencyjnej pomiędzy podatnikami. Osoby, które przez lata utrzymywały majątek w polskich strukturach i podlegały krajowym obciążeniom podatkowym, znalazłyby się w mniej korzystnej sytuacji niż podatnicy wykorzystujący zagraniczne fundacje prywatne. Państwo mogłoby zostać postawione w sytuacji premiowania wcześniejszego transferu majątku za granicę. Po szóste, postulowane przepisy mogłyby utrudniać przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania i praniu pieniędzy. Fundacje prywatne w niektórych jurysdykcjach historycznie służyły jako narzędzia zwiększające anonimowość właścicielską oraz utrudniające identyfikację rzeczywistego beneficjenta majątku. Wprowadzenie szerokiego zwolnienia podatkowego dla transferów z takich struktur mogłoby zwiększać ryzyko nadużyć. Wreszcie, należy uwzględnić, że fundacja rodzinna w Polsce już obecnie korzysta z relatywnie korzystnego modelu podatkowego. Dodatkowe zwolnienia dotyczące transferu majątku z zagranicznych struktur mogłyby prowadzić do nadmiernego uprzywilejowania tej instytucji oraz dalszej erozji podstawy opodatkowania. W konsekwencji, mimo że postulat ma na celu zachęcenie do lokowania majątku rodzinnego w Polsce, jego realizacja mogłaby stworzyć szeroki mechanizm preferencyjnego transferu aktywów z zagranicznych struktur prywatnych, zwiększyć ryzyko optymalizacji podatkowej oraz istotnie utrudnić skuteczną kontrolę podatkową.
15.	art. 13 ustawy o fundacji	Karol Kwiatkowski - osoba	Ustawa, także poprzez swoją „elastyczność”, przyznaje zbyt silne uprawnienia samemu fundatorowi. Z tego względu fundacja rodzinna może być traktowana niezgodnie z	MRiT popiera postulat (rekomendacja zostanie wskazana w pkt 1).

	rodzinnej i inne przepisy	fizyczna, radca prawny niewykonujący zawodu	racjonalnym i uznanym celem ustawodawcy. Przede wszystkim – może być traktowana jako swoisty „oddział" osoby fizycznej (fundatora). *Zmiany w ustawie powinny dążyć do ograniczenia roli fundatora*, skoro celem fundacji ma być sukcesja i gromadzenie majątku dla zstępnych. Fundator nie powinien poczytywać fundacji rodzinnej jako bezpodatkowej formy wehikułu inwestycyjnego, ukrycia majątku albo zabezpieczenia majątku przed roszczeniami przyszłych wierzycieli. *Zasadniczo wyłączona powinna być możliwość likwidacji fundacji rodzinnej przez samego fundatora, jako czynność sprzeczna z istotą tej instytucji. Wyjątek mógłby być uczyniony za uprzednią zgodą wyrażoną przez sąd*. W ten sposób fundator nie mógłby zakładać na przyszłość instrumentalnego wykorzystania fundacji rodzinnej (utworzenie i likwidacja za życia). Ograniczenie uprawnień fundatora w zakresie fundacji rodzinnej mogłoby również ograniczyć zainteresowanie fundacjami rodzinnymi. W ten jednak sposób instytucja ta zostałaby przeznaczona tym fundatorom, którzy chcą oddać kontrolę nad swoim majątkiem i realizować sukcesyjną intencję ustawodawcy.	
16.	Art. 13 ust. 1 i 2, art. 26 ust. 2 i 4 u.f.r.; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Ustawa reguluje następstwo niektórych uprawnień fundatora po jego śmierci (m.in. w zakresie powoływania i odwoływania członków zarządu), milczy natomiast o sytuacji pośredniej – gdy fundator żyje, lecz trwale nie może wykonywać swoich uprawnień. Dotyczy to nie tylko ubezwłasnowolnienia, lecz każdego stanu trwałej faktycznej niemożności świadomego i swobodnego wykonywania uprawnień (np. trwała niezdolność do świadomego podejmowania decyzji bez formalnego ubezwłasnowolnienia, zaginięcie itp.). Powstaje wątpliwość, czy w takich przypadkach osobiste uprawnienia fundatora (w tym uprawnienie do zmiany statutu) ulegają „zamrożeniu", czy mogą być wykonywane przez inną osobę, oraz – w razie ubezwłasnowolnienia – w jakiej relacji pozostaje to do uprawnień opiekuna albo kuratora i nadzoru sądu opiekuńczego. Wątpliwość pogłębia to, że prawa i obowiązki fundatora są niezbywalne (art. 13 ust. 1 u.f.r.), a powierzenie ich wykonywania innej osobie wymaga uprzedniego	MRiT kierunkowo popiera postulat, jednakże szczegółowy sposób jego realizacji powinien zostać poprzedzony pogłębioną analizą a następnie wyborem najbardziej optymalnych rozwiązań.

			zastrzeżenia w statucie (art. 13 ust. 2 u.f.r.) – w braku takiego zastrzeżenia powstaje luka, której praktyka nie ma na czym oprzeć. *Proponujemy wprowadzenie ustawowej reguły, zgodnie z którą – jeżeli statut nie stanowi inaczej – w razie trwałej niemożności wykonywania uprawnień przez fundatora sąd, na wniosek uprawnionych podmiotów (zarządu, rady nadzorczej albo beneficjenta) wyznacza osobę wykonującą uprawnienia fundatora. Proponujemy zarazem wprowadzenie mechanizmów zabezpieczających – określenie zakresu uprawnień wykonywanych w zastępstwie (np. przez sąd), a także uregulowanie relacji tej kompetencji do uprawnień opiekuna albo kuratora i nadzoru sądu opiekuńczego.*	
17.	Art. 13 ust. 2	Przybecki & Partners Spółka komandytowa	Postuluje się wyraźne wskazanie, że dopuszczalne jest powierzenie wykonywania uprawnień fundatora innej osobie na wypadek jego śmierci. De lege lata komentowany przepis nie precyzuje, czy dopuszczalne jest powierzenie wykonywania uprawnień fundatora innej osobie na wypadek jego śmierci. Konstrukcja „osoby zaufanej", która po śmierci fundatora mogłaby przejąć kontrolę nad fundacją, jest rozwiązaniem oczekiwanym przez praktykę obrotu. Teoretycznie podobny efekt można próbować osiągnąć przy wykorzystaniu innych instrumentów, np. poprzez przyznanie określonemu beneficjentowi rzeczywistemu uprawnienia do uczestnictwa w zgromadzeniu beneficjentów po śmierci fundatora wraz z taką liczbą głosów, która umożliwiałaby przegłosowanie pozostałych beneficjentów. Takie rozwiązania mają jednak istotne ograniczenia. W podanym przykładzie wykonywanie kontroli nad fundacją wymagałoby każdorazowo zwoływania posiedzeń właściwego organu oraz przyznanie beneficjentowi możliwości wypłaty świadczeń na jego rzecz (co może prowadzić do nadużyć). Alternatywnie należałoby rozważyć wyraźne uregulowanie, że określony organ, w szczególności organ nadzorczy, może	MRiT popiera postulat (obie propozycje są możliwe do wdrożenia – jako rozwiązania alternatywne i będą analizowane w odrębnym procesie) MF: Zwolnienie określone w art. 21 ust. 1 pkt 157 ustawy PIT odnosi się do świadczeń otrzymywanych przez beneficjentów zaliczonych do tzw. grupy „zero" w stosunku do fundatora. Samo przyznanie danej osobie uprawnień fundatora lub możliwości wykonywania jego kompetencji po śmierci fundatora nie powoduje zmiany zasad opodatkowania ani nie uzasadnia objęcia tej osoby zwolnieniem podatkowym.

			zostać powołany ze skutkiem od chwili śmierci fundatora, albo wprowadzenie możliwości tworzenia nowych organów, których kompetencje aktualizowałyby się dopiero po śmierci fundatora. Pożądane byłoby również przesądzenie, czy taki organ lub osoba zaufana mogłyby działać kadencyjnie (tj. np. wybierać swoich następców).	
Uwagi do rozdziału 3 Majątek fundacji rodzinnej (art. 17-20)				
18.	art. 17 u.f.r.; art. 37 ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej jako: „k.r.o.")	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	Zgoda małżonka na wniesienie składnika objętego wspólnością majątkową **Propozycja zmiany:** wyraźne zastrzeżenie wymogu uzyskania zgody małżonka na wniesienie do fundacji rodzinnej składnika objętego wspólnością majątkową małżeńską, w tym także na pokrycie funduszu założycielskiego. **Uzasadnienie:** wniesienie mienia na fundusz założycielski następuje bez przyznania praw udziałowych, nie ma charakteru typowej darowizny, do której wprost odnoszą się przepisy o zarządzie majątkiem wspólnym (art. 37 k.r.o.). W konsekwencji powstaje wątpliwość, czy i w jakim zakresie wymóg zgody małżonka znajduje tu zastosowanie. Wyraźne przesądzenie wymogu uzyskania zgody zabezpieczy interes małżonka niebędącego fundatorem fundacji rodzinnej oraz niewzruszalność czynności wniesienia mienia, eliminując ryzyko jej kwestionowania w przyszłości.	MRiT popiera postulat (rekomendacja zostanie umieszczona w pkt 6)
19.	**Art. 17 i 20 UFR**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem:** Art. 17 UFR przewiduje obowiązek wniesienia przez fundatora mienia na pokrycie funduszu założycielskiego, a art. 20 UFR statuuje zakaz zwrotu fundatorowi mienia wniesionego na pokrycie tego funduszu przez cały okres istnienia fundacji rodzinnej. Ustawa nie określa jednak wprost funkcji prawnej funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej. W praktyce rodzi to liczne problemy, jednym z nich jest obawa fundatorów przed wnoszeniem do FR znaczących aktywów - wiedząc, że w przypadku zmiany sytuacji życiowej (choroba, nagła potrzeba finansowa) nie mają prawnej możliwości ich	MRiT nie popiera postulatu. Fundusz założycielski nie pełni funkcji zbliżonej do kapitału zakładowego. Nie jest celowe nadawanie funduszowi i fundacji cech i funkcji analogicznych jak sp. z o.o. Ochrona wierzycieli powinna być zapewniona poprzez możliwość zaspokojenia z całego majątku fundacji rodzinnej a nie tylko funduszu założycielskiego. MRiT zauważa, że w praktyce fundacje rodzinne próbują prowadzić działalność na takich samych zasadach jak spółki handlowe, z pominięciem podstawowego celu jakim jest ochrona i pomnażanie majątku w interesie beneficjentów.

			odzyskania. Bariera ta może ograniczać kapitalizowanie fundacji. **Propozycja zmiany:** Postulujemy przeprojektowanie art. 17 i 20 UFR w kierunku wyraźnego określenia funkcji funduszu założycielskiego. Obecnie przepisy przewidują obowiązek wniesienia funduszu założycielskiego oraz zakaz zwrotu mienia fundatorowi, nie przesądzają jednak wprost, jaką funkcję prawną fundusz ten ma pełnić w toku istnienia fundacji rodzinnej. Postulujemy zmianę w kierunku upodobnienia funduszu założycielskiego do kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, z wyraźnym nadaniem mu funkcji gwarancyjnej wobec wierzycieli fundacji i fundatora. **Uzasadnienie:** Zasadne jest nadanie funduszowi założycielskiemu wyraźnej funkcji gwarancyjnej wobec wierzycieli fundacji rodzinnej oraz, w odpowiednim zakresie, wierzycieli fundatora. W tym zakresie fundusz założycielski powinien zostać konstrukcyjnie zbliżony do kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością — jako minimalna, ustawowo chroniona wartość majątkowa, której utrzymanie ma znaczenie dla bezpieczeństwa obrotu. Jednocześnie zakaz zwrotu mienia fundatorowi nie powinien mieć charakteru absolutnego i oderwanego od funkcji ochronnej funduszu założycielskiego. Jeżeli fundusz ma pełnić przede wszystkim funkcję gwarancyjną, ustawa powinna przewidywać możliwość jego zmiany, w tym obniżenia, w sposób kontrolowany i nienaruszający interesów wierzycieli, beneficjentów oraz samej fundacji rodzinnej. Celem postulowanej zmiany nie jest więc swobodny zwrot mienia fundatorowi, lecz uporządkowanie charakteru prawnego funduszu założycielskiego oraz zastąpienie obecnego bezwzględnego zakazu rozwiązaniem bardziej	

			proporcjonalnym, opartym na ochronie wierzycieli i bezpieczeństwie obrotu.	
20.	Art. 17 fundusz założycielski	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena	Z uwagi na liczbę założonych fundacji rodzinnej i występującą w praktyce fikcję wniesienia funduszu założycielskiego (wiele fundacji rodzinnych nie ma i nie miała w okresie „w organizacji" założonych rachunków bankowych postuluje się postulujemy konieczność wykazania wniesienia go w przypadku środków pieniężnych na rachunek płatniczy fundacji rodzinnej (dowód w postępowaniu o rejestrację w rejestrze fundacji). Okoliczność ta jest kluczowa z uwagi na ryzyko, nieograniczone w czasie, kwestionowania w procesie sukcesji zgodności z prawem procesu powstawania fundacji rodzinnej, o którym mowa w art. 21 ustawy. Sam spis mienia, który mimo braku podstawy prawnej jest wymagany w większości postępowań o wpis, przez sąd rejestrowy, nie stanowi dowodu pokrycia funduszu założycielskiego (dodatkowo fundator który musi sporządzić pierwszy spis mienia może umrzeć i jest to niezależne od wniesienia mienia na fundusz założycielski co powinno nastąpić w pierwszej kolejności). Ustawa o fundacji rodzinnej ma za zadanie wspierać proces sukcesji w biznesie, wobec tego – w okolicznościach występowania fikcji zmiana przepisów w tym zakresie jest uzasadniona i niezbędna. Dodatkowo postuluje się podniesienie progu dla funduszu założycielskiego do kwoty co najmniej 1.000.000 złotych co jest uzasadnione dla wielkości kosztów działalności fundacji rodzinnej w pierwszych latach. Dodatkowo postuluje się wprowadzenie wprost przepisu by fundusz założycielski mógł być pokryty ze spadku fundatora który powołał fundację i nie zdążył wnieść skutecznie mienia na pokrycie funduszu założycielskiego, dla uniknięcia wątpliwości że stanowi to dług spadkowy.	MRiT popiera postulat przedstawienia dowodu na pokrycie funduszu założycielskiego. MRiT nie popiera zmiany wysokości min. funduszu. Fundusz założycielski to majątek pozwalający rozpocząć fundacji rodzinnej działalność. W toku prac legislacyjnych celowo nie ustanawiano wysokiej wartości funduszu, aby nie stwarzać barier do rozpoczęcia procesu sukcesji.

		- Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
21.		CBA	Fundacja rodzinna jako konstrukcja prawna zakłada fundamentalne rozdzielenie formalnej własności majątku od faktycznej kontroli nad jego wykorzystaniem oraz czerpanymi z niego korzyściami ekonomicznymi. Z chwilą wniesienia mienia przez fundatora staje się ono własnością| fundacji jako odrębnej osoby prawnej. Choć fundator traci tytuł własności, zachowuje szerokie instrumenty kształtowania funkcjonowania fundacji poprzez statut, organy zarządcze oraz zasady dystrybucji świadczeń. Ta wyjściowa cecha instytucji tworzy przestrzeń trudną do monitorowania przy użyciu klasycznych metod analitycznych. Powstała w ten sposób strefa pośrednia sprawia, ze kontrola ekonomiczna nie pokrywa się z kontrolą formalnoprawną. Tradycyjne narzędzia identyfikacji majtku takie jak własność, współwłasność czy udział kapitałowy okazują się w przypadku fundacji niewystarczające. Beneficjent nie posiada tytułu własności do aktywów, a dysponuje jedynie uprawnieniem do świadczeń. Z kolei fundator, mimo braku formalnego tytułu własności, może	MF podziela stanowisko przedstawione przez CBA. W kontekście przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, należy zwrócić uwagę, że aktualna konstrukcja fundacji rodzinnej, zasady dostępu do informacji zgromadzonych w rejestrze fundacji rodzinnej oraz zakres danych o fundacjach rodzinnych zawartych i udostępnianych z tego rejestru należy uznać za niewystarczający do efektywnego prowadzenia postępowań analitycznych GIIF oraz do weryfikacji zgłoszeń informacji o beneficjentach rzeczywistych w CRBR. W ocenie MRiT podobne wyzwania dotyczące maskowania kontroli nad fundacją dotyczą również innych podmiotów, np. trustów.

			zachowywać faktyczna kontrolę nad majątkiem. W efekcie ustalenie rzeczywistego właściciela wymaga wielopoziomowej analizy prawnej i ekonomicznej, niedostępnej przy zastosowaniu standardowych procedur weryfikacyjnych. Dodatkowym czynnikiem komplikującym przejrzystość jest możliwość wielopoziomowego strukturyzowania aktywów. Fundacja rodzinna może posiadać udziały w spółkach, które z kolei inwestują w kolejne podmioty, aktywa finansowe lub nieruchomości w różnych jurysdykcjach. Takie kaskadowe struktury skutecznie utrudniają ustalenie ostatecznego beneficjenta ekonomicznego, szczególnie w ujęciu transgranicznym. Wielowarstwowość powiązań między fundacją, spółkami zależnymi a beneficjentami prowadzi do rozproszenia odpowiedzialności i utrudnia jednoznaczne określenie charakteru przepływów finansowych. Szczególne ryzyko występuje w sytuacjach łańcuchowych transakcji pomiędzy podmiotami powiązanymi, obejmujących obrót udziałami, finansowanie, korzystanie z aktywów lub świadczenie usług. Istnieje wówczas podwyższone prawdopodobieństwo, ze formalna zgodność z przepisami służy maskowaniu rzeczywistego celu ekonomicznego, jakim jest transfer wartości do określonych osób. W takich przypadkach organy kontrolne mogą napotykać nie tylko bariery informacyjne, ale również regulacyjne.	
22.	**Art. 20 UFR w zw. z art. 40, art. 87, art. 88 i art. 105 UFR**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem:** Ustawa nie przesądza wprost skutków prawnych naruszenia zakazu wynikającego z art. 20 UFR. W szczególności może powstawać wątpliwość, czy czynność dokonana z naruszeniem tego przepisu jest nieważna na podstawie art. 58 KC, czy też wywołuje inne skutki, np. w zakresie odpowiedzialności osób działających w imieniu fundacji rodzinnej. W praktyce niejasność ta może prowadzić do rozbieżności interpretacyjnych, zwłaszcza w sytuacjach, w których fundator jest jednocześnie beneficjentem oraz członkiem zarządu fundacji rodzinnej. Może wówczas powstać pytanie, gdzie przebiega granica pomiędzy dopuszczalnym świadczeniem na rzecz fundatora jako beneficjenta a niedopuszczalnym	MRiT: Zakaz powinien dotyczyć tych samych składników, jak i składników nabytych w zamian czy innych składników nabytych po wniesieniu funduszu do wartości wniesionego funduszu. Fundacja rodzinna nie ma ograniczeń w zbywaniu składników wniesionych na pokrycie funduszu. MRiT popiera postulat uregulowania tej kwestii w przepisach, niemniej szczegółowe kwestie związane z tym zagadnieniem wymagają pogłębionej analizy.

			zwrotem mienia wniesionego na pokrycie funduszu założycielskiego. W praktyce rodzi to poważną wątpliwość: czy fundacja rodzinna może swobodnie sprzedać, zamienić lub w inny sposób rozporządzić składnikami mienia wniesionego na fundusz założycielski? W szczególności nie jest jasne: 1) Czy zakaz z art. 20 UFR dotyczy wyłącznie bezpośredniego zwrotu mienia fundatorowi, czy również pośrednich działań prowadzących do tego samego skutku ekonomicznego (np. sprzedaż nieruchomości z funduszu założycielskiego i wypłacenie uzyskanej ceny fundatorowi-beneficjentowi jako świadczenia); 2) Czy fundacja może swobodnie zbyć składnik mienia wniesionego na fundusz założycielski i przeznaczyć uzyskane środki na inwestycje – a jeżeli tak, czy nowo nabyte aktywa wchodzą automatycznie w skład funduszu założycielskiego, czy stanowią odrębny majątek fundacji nieobjęty zakazem z art. 20 UFR; **Propozycja zmiany:** Postulujemy doprecyzowanie art. 20 UFR albo wprowadzenie odrębnej regulacji wskazującej skutki prawne czynności dokonanych z naruszeniem zakazu zwrotu mienia fundatorowi. W szczególności warto rozważyć wskazanie, że czynność prawna dokonana z naruszeniem zakazu zwrotu mienia fundatorowi jest bezskuteczna albo nieważna, chyba że ustawa wyraźnie przewiduje dopuszczalność danej czynności. Regulacja ta mogłaby jednocześnie wyraźnie przesądzać, że nie obejmuje świadczeń należnych fundatorowi jako beneficjentowi, o ile są one spełniane zgodnie ze statutem, listą beneficjentów oraz zasadami ochrony wypłacalności fundacji rodzinnej. **Uzasadnienie:**	

			Doprecyzowanie skutków naruszenia art. 20 UFR zwiększyłoby pewność stosowania przepisów i ograniczyłoby ryzyko rozbieżności interpretacyjnych. Obecnie niejasność dotyczy przede wszystkim tego, czy naruszenie zakazu zwrotu mienia fundatorowi prowadzi do nieważności czynności, jej bezskuteczności, czy jedynie do odpowiedzialności osób działających po stronie fundacji rodzinnej. Wyraźne uregulowanie tej kwestii miałoby znaczenie porządkujące i ochronne. Nie powinno ono prowadzić do nadmiernej represyjności regulacji ani ograniczać dopuszczalnych świadczeń na rzecz fundatora jako beneficjenta. Celem zmiany powinno być raczej jasne rozgraniczenie czynności dozwolonych od czynności, które w rzeczywistości prowadzą do obejścia zakazu zwrotu mienia wniesionego na fundusz założycielski. Jednocześnie przepisy powinny zapewniać, że zakaz zwrotu mienia fundatorowi zachowuje praktyczne znaczenie i nie jest obchodzony poprzez czynności prowadzące do tożsamego skutku ekonomicznego. Wyraźne rozróżnienie pomiędzy niedopuszczalnym zwrotem mienia a dopuszczalnym zarządzaniem majątkiem fundacji rodzinnej zwiększyłoby pewność stosowania przepisów. Takie rozwiązanie służyłoby zarówno bezpieczeństwu fundacji rodzinnej, jak i ochronie fundatorów, beneficjentów oraz wierzycieli.	
Uwagi do rozdziału 4 Powstanie fundacji rodzinnej (art. 21-25)				
23.	Art. 21 pkt 5	MS	art. 21 pkt 5 - w zakresie możliwości zarejestrowania fundacji rodzinnej w rejestrze fundacji rodzinnej bez funduszu założycielskiego należy wskazać, że nie jest dopuszczalna sytuacja zarejestrowania podmiotu, który nie będzie dysponował środkami na pokrycie bieżącej działalności, w tym opłacenia wniosku o rejestrację fundacji. Skarb Państwa nie powinien w takiej sytuacji ponosić kosztów sądowych za podmiot, który będzie wykazywać, że dopóki nie nabędzie praw do spadku nie posiada żadnych środków niezbędnych	MRiT popiera postulat

			do zarejestrowania fundacji, a ustawa o fundacji rodzinnej obecnie dopuszcza taki stan. Na gruncie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (dalej: u.f.), mamy art. 3 ust. 2 i 3, który lege non distinguende odnosi się zarówno do ustanawiania fundacji w drodze czynności inter vivos, jak i mortis causa. Jedyne odstępstwo od ogólnych reguł dokonywania aktu fundacyjnego w przypadku fundacji powoływanych w testamencie zostało poczynione w odniesieniu do formy tej czynności (art. 3 ust. 1 u.f.). Natomiast z art. 3 ust. 2 i 3 u.f. wynika, że fundator – również wówczas, gdy ustanawia fundację w testamencie – powinien wskazać cel i składniki majątkowe przeznaczone na jego realizację, którymi mogą być pieniądze, papiery wartościowe, a także oddane 4 fundacji na własność rzeczy ruchome i nieruchomości. W przypadku fundacji rodzinnej ustanowionej w testamencie Minister Sprawiedliwości proponuje poddać pod rozwagę autorów przeglądu rozważenie wprowadzenia zapisu, że fundator zapewni niezbędne środki majątkowe na pokrycie kosztów sądowych umożliwiających zarejestrowanie fundacji. *Propozycja nowego brzmienia art. 21 pkt 5: ,,5) wniesienie funduszu założycielskiego przed wpisaniem do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo wniesienie funduszu założycielskiego w terminie dwóch lat od dnia wpisania fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych oraz wskazanie środków majątkowych przeznaczonych na pokrycie kosztów niezbędnych do powstania fundacji rodzinnej, w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie."*	
Uwagi do rozdziału 5 Statut i spis mienia (art. 26-29)				
24.	Art. 26 statut	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa	Postulujemy rzetelną analizę potrzeb zmiany przepisów ustawy w zakresie dotyczącym statutu i dokumentów tzw. fundacyjnych. Statut jest podstawowym dokumentem w działalności fundacji rodzinnej. i takim powinien zostać. Każda sukcesja jest indywidualna i nie da jej się sprowadzić do tzw. szymelu statutowego. *Obawy, jakie pojawiają się jednak z uwagi na konieczność udostępniania brzmienia statutu na*	MRiT i MF popierają postulat

		Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain	*żądanie instytucji finansowych otwierają dyskusję nad zmianą zasad sporządzania dokumentów fundacyjnych. Widzimy w tym wiele ryzyk. Pierwsze to takie, że nie wyeliminuje to nadal żądania dostępu do tych dokumentów – instytucje finansowe uzasadniają żądania koniecznością weryfikacji beneficjentów rzeczywistych na gruncie AML.* Druga to rozproszenie postanowień o sukcesji w wielu dokumentach, którym nadawany będzie różny status prawny, różna forma prawna i data skuteczności (inna niż wpis zmian do rejestru). Oznaczać to może wiele ryzyk jak z testamentami sporządzanymi ustanie/ w formie pisemnej bez rejestracji w notarialnym rejestrze testamentów (NORT). Zasadne wydaje się umożliwienie sporządzenia przez zarządu fundacji oświadczeń i wykazów, wyciągów niezbędnych dla oceny statusu beneficjenta rzeczywistego. Aktualne brzmienie ustawy o fundacji rodzinnej i statutu nie jest często źródłem z którego wynika wprost imię i nazwisko beneficjenta. Takim dokumentem jest lista beneficjentów, której wyciąg powinien być podstawą dla weryfikacji przez instytucje finansowe.	

		- Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
25.	przepisy u.f.r. o statucie fundacji rodzinnej	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	Przesądzenie poufnego charakteru statutu fundacji rodzinnej **Propozycja zmiany:** wprowadzenie regulacji o charakterze gwarancyjnym, potwierdzającym poufny charakter statutu fundacji rodzinnej, z zastrzeżeniem obowiązku jego przedłożenia jedynie wówczas, gdy przewiduje to przepis szczególny. **Uzasadnienie:** fundacja rodzinna realizuje przede wszystkim cele prywatne, a statut zawiera informacje ze sfery życia rodzinnego i majątkowego fundatora oraz beneficjentów fundacji rodzinnej. Traktowanie go na równi z jawną umową spółki handlowej nie odpowiada naturze instytucji fundacji rodzinnej. Uprawnienie do żądania przedłożenia statutu powinno przysługiwać wyłącznie podmiotom wskazanym w przepisie szczególnym, w praktyce przede wszystkim bankom oraz innym instytucjom obowiązanym, o których mowa w ustawie z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (dalej jako: „u.p.p.p.”), w ramach stosowania środków bezpieczeństwa finansowego.	MRiT i MF popierają postulat
26.	Art. 26 ust. 2 pkt 4	Przybecki & Partners Spółka komandytowa	Proponuje się doprecyzowanie przepisu poprzez wyraźne wskazanie, że pojęcie „sposobu określenia” beneficjenta obejmuje również możliwość ustalenia listy beneficjentów w formie pisemnej przez organ fundacji albo osobę trzecią.	MRiT popiera postulat

			Zgodnie ze stanowiskiem zgłaszanym na etapie prekonsultacji, aktualna praktyka sądów rejestrowych zmierza zasadniczo w tym kierunku. Nie można jednak zakładać, że praktyka ta pozostanie niezmienna, zwłaszcza wobec wypowiedzi doktryny przemawiających za odmiennym rozumieniem tego przepisu. Doprecyzowanie tej kwestii jest pożądane w celu zapewnienia fundatorowi realnej możliwości wpływania na kształt fundacji bez konieczności sięgania po nadmiernie sformalizowane mechanizmy.	
27.	Art. 26 ust. 2 pkt 4 ustawy fundacji rodzinnej	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Obowiązek wskazania grona beneficjentów wprost w statucie lub ewentualnie przez Zgromadzenie Beneficjentów** W praktyce Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim dokonuje rejestracji fundacji rodzinnych, których grono beneficjentów poza fundatorem jest nieznane, gdyż z zapisów statutu wynika, że pozostałych beneficjentów uprawnionych do otrzymania świadczenia każdorazowo wskazuje fundator w oświadczeniu. Budzi to wątpliwości co do fasadowego wykorzystywania fundacji rodzinnej wyłącznie do indywidulnych celów fundatora. Fundator nie jest organem fundacji rodzinnej, a jego działanie powinno przyjmować formę kolejnych zmian statutu, które są weryfikowane przez sąd rejestrowy. Wskazywanie beneficjentów przez fundatora bez zachowania formy aktu notarialnego budzi również wątpliwości co do ryzyka ingerencji osób trzecich w treść takiego oświadczenia. Aktualne spory sądowe wokół testamentów holograficznych i zdolności do testowania mogą przenieść się na spory wokół wątpliwych beneficjentów fundacji rodzinnej wskazanych przez fundatora w oświadczeniu w formie pisemnej. Fundator ma możliwość ustalenia w statucie terminu czy warunku uzyskania przez członka rodziny statusu beneficjenta, może też wskazać ogólnikowo zstępnych, tak aby każde kolejne pokolenie z chwilą urodzenia stawało się beneficjentami. Nie jest to żadna trudność do ustalenia po	MRiT popiera postulat, sposób realizacji postulatu zostanie ustalony po przeprowadzeniu pogłębionej analizy.

			stronie fundatora, a wręcz przeciwnie pokazuje, że faktycznie fundacja ma cel sukcesyjny i wieloletni.	
28.	Art. 26 ust. 4 w zw. z art. 23 ust. 6 oraz art. 26 ust. 2 pkt 12 u.f.r.; art. 122 ust. 1 i 2 u.f.r.; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Aktualnie ustawa o fundacji rodzinnej nie przewiduje trybu naprawczego w sytuacji wykrycia przez sąd rejestrowy merytorycznych braków – nie przeniesiono do niej rozwiązania analogicznego względem art. 165 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 18 z późn. zm. „**k.s.h.**"), nakładającego na sąd rejestrowy obligatoryjny wymóg wzywania do usunięcia dostrzeżonych usuwalnych braków zgłoszenia do rejestru pod rygorem odmowy wpisu. W doktrynie wskazuje się, że art. 130 § 1 w zw. z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 468 z późn. zm.; „**k.p.c.**") (stosowane zgodnie z odesłaniem z art. 4 ust. 3 u.f.r.) umożliwia sądowi rejestrowemu jedynie wezwanie do uzupełnienia braków o charakterze formalnym. Opierając się wyłącznie na literalnej wykładni przepisów, należałoby wyprowadzić rygorystyczny wniosek, że każda, nawet drobna i usuwalna usterka merytoryczna np. w obrębie statutu fundacji rodzinnej czy sposobu ustanowienia organów, winna skutkować bezwzględną odmową wpisu (co automatycznie pociągałoby za sobą skutki w postaci rozwiązania podmiotu i niweczyłoby cały proces ustanowienia fundacji i wnoszenia do niej aktywów). Praktyka orzecznicza Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim obejmuje jednak podejście funkcjonalne i wzywanie wnioskodawcy do uzupełnienia braków, również tych o charakterze merytorycznym, w oparciu o art. 130 § 1 k.p.c. albo w ogóle bez wskazania podstawy prawnej. Konsekwencją tego pierwszego podejścia jest konieczność dochowania przez wnioskodawców ustawowego, 7-dniowego terminu z k.p.c., co generuje istotne trudności praktyczne, zwłaszcza gdy konwalidacja wad wymaga podjęcia uchwał przy odpowiednim kworum lub zachowania formy aktu notarialnego.	MRiT popiera postulat, sposób realizacji postulatu zostanie ustalony po przeprowadzeniu pogłębionej analizy przy uwzględnieniu prowadzonych prac nad włączeniem rejestru fundacji rodzinnych do KRS.

			Za wskazaną należy uznać dedykowaną procedurę „naprawczą” na etapie pierwotnego postępowania rejestrowego, stanowiącą funkcjonalny odpowiednik art. 165 k.s.h., która umożliwi sądowi wzywanie o usunięcie merytorycznych braków zgłoszenia pod rygorem odmowy wpisu, a jednocześnie wyeliminuje konieczność stosowania przez sąd niedopasowanych do tej sytuacji przepisów k.p.c. lub dokonywania wezwań bez podstawy prawnej.	
29.	Art. 26 ust. 4 w zw. z art. 23 ust. 6 oraz art. 26 ust. 2 pkt 12 u.f.r.; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Aktualnie art. 26 ust. 4 u.f.r. przewiduje konstytutywność wpisu do rejestru dla zmian statutu. Wątpliwości praktyczne budzi sposób oraz moment skuteczności zmian statutu fundacji rodzinnej w organizacji, w tym ewentualne odpowiednie zastosowanie powyższego przepisu. Rozbieżności interpretacyjne obejmują: (a) właściwy sposób wprowadzenia zmiany przed wpisem do rejestru (czy następuje ono w trybie zmiany statutu przewidzianym w samym statucie, czy też, wobec braku pierwotnego wpisu, przez ponowne ustalenie statutu przez fundatora na wzór art. 161 § 4 k.s.h.), (b) sposób zgłoszenia tej zmiany do sądu rejestrowego (czy w drodze odrębnego, aktualizującego wniosku zmianowego, czy też w drodze uzupełnienia / korekty złożonego już wniosku o rejestrację). Podobne wątpliwości pojawiają się w odniesieniu do trybu zgłaszania w trakcie oczekiwania na rejestrację innych zmian, w szczególności w składzie organów fundacji. Problematyka ta pozostaje istotna ze względu na przedłużający się czas funkcjonowania fundacji rodzinnej w fazie „w organizacji”. Proponujemy przejrzyste uregulowanie (a) trybu dokonywania oraz potwierdzenia natychmiastowej skuteczności zmian statutu wprowadzanych przed uzyskaniem przez fundację wpisu do rejestru, (b) trybu zgłaszania do sądu rejestrowego innych zmian zachodzących w fundacji rodzinnej w organizacji, w zakresie objętym wnioskiem o wpis.	MRiT nie popiera postulatu natychmiastowego skutku obowiązywania zmiany statutu. Do rozważenia jednak pozostaje postulat uregulowania w ustawie kwestii zmiany statutu przed wpisaniem fundacji rodzinnej do rejestru. W tym celu MRiT dokona pogłębionej analizy.
30.	**Art. 27 ust. 3, art. 28 ust. 1 i art. 29 ust. 2 UFR –**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem** Art. 27 ust. 3 UFR nakłada na zarząd obowiązek aktualizacji spisu mienia oraz odpowiedzialność za jego aktualność.	Według MRiT przepisy wystarczająco jasno określają moment określenia i aktualizacji proporcji oraz odpowiedzialność za aktualność spisu. Spis ma być aktualny, co oznacza, że należy go zmienić niezwłocznie.

	aktualizacja spisu mienia		Jednocześnie art. 28 ust. 1 i art. 29 ust. 2 UFR odnoszą się do proporcji wartości mienia wniesionego przez fundatorów albo przez fundację rodzinną, istotnych dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych. W praktyce mogą jednak powstawać wątpliwości co do zakresu i momentu aktualizacji spisu mienia. Dotyczy to w szczególności pytania, czy aktualizacja powinna następować wyłącznie w przypadku wniesienia nowego mienia do fundacji rodzinnej, czy również przy innych zdarzeniach dotyczących majątku fundacji, takich jak sprzedaż składnika majątku, wpływ środków, wypłata świadczeń na rzecz beneficjentów albo ponoszenie kosztów działalności. Brak jednoznacznego rozróżnienia pomiędzy spisem mienia wniesionego do fundacji rodzinnej a bieżącą ewidencją całego majątku fundacji może prowadzić do rozbieżności praktycznych. Wątpliwości mogą dotyczyć także skutków braku aktualizacji spisu mienia, w tym konsekwencji podatkowych, cywilnoprawnych oraz zakresu odpowiedzialności członków zarządu. **Propozycja zmiany** *Postulowane jest doprecyzowanie art. 27–29 UFR poprzez wskazanie zdarzeń powodujących obowiązek aktualizacji spisu mienia oraz terminu na dokonanie aktualizacji, np. w terminie 30 dni od dnia wystąpienia danego zdarzenia.* *Aktualizacja powinna być wymagana w szczególności w przypadku wniesienia nowego mienia do fundacji rodzinnej oraz innych zdarzeń wpływających na dane ujmowane w spisie mienia lub na proporcje, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 29 ust. 2 UFR.* *Jednocześnie warto rozważyć wyraźne przesądzenie, że zwykłe płatności dokonywane przez fundację, koszty jej działalności oraz świadczenia na rzecz beneficjentów nie wymagają aktualizacji spisu mienia, o ile nie wpływają na dane objęte spisem ani na proporcje podatkowe.*	Spis mienia nie jest ewidencją wszystkich przepływów majątku fundacji. W przepisie wprost wskazano, że w spisie mienia ujmuje się prawa majątkowe wniesione przez fundatora albo osoby inne niż fundator do fundacji rodzinnej, ze wskazaniem osoby wnoszącej mienie oraz z określeniem rodzaju i wartości każdego z wniesionych składników mienia. Celem ewidencjonowania składników mienia wniesionych do fundacji oraz określania proporcji jest w szczególności ustalenie, w jakim stopniu każdy z fundatorów przyczynił się do zbudowania majątku fundacji rodzinnej. Dla takiej oceny nie ma znaczenia późniejsza sprzedaż wniesionych składników majątku czy wypłata świadczeń na rzecz beneficjentów.

			Zasadne byłoby również doprecyzowanie konsekwencji braku aktualizacji spisu mienia, w szczególności poprzez wskazanie, czy zaniechanie to może rodzić odpowiedzialność członków zarządu wobec fundacji lub beneficjentów oraz czy powinno podlegać odrębnym środkom nadzorczym ze strony sądu rejestrowego. **Uzasadnienie** Spis mienia pełni istotną funkcję ewidencyjną i podatkową, zwłaszcza w zakresie ustalania proporcji przypisanych fundatorom oraz fundacji rodzinnej. Z tego względu pożądane jest, aby przepisy w sposób bardziej jednoznaczny określały, kiedy aktualizacja spisu jest wymagana, a kiedy dane zdarzenie majątkowe pozostaje poza zakresem tego obowiązku. Doprecyzowanie tych zasad pozwoliłoby ograniczyć rozbieżności w praktyce księgowej, podatkowej i rejestrowej. Jednocześnie mogłoby zapobiec nadmiernemu obciążeniu fundacji rodzinnych obowiązkami administracyjnymi w sytuacjach, w których dane zdarzenie nie wpływa na informacje ujmowane w spisie mienia ani na proporcje istotne dla celów podatkowych. Proponowana zmiana miałaby więc charakter porządkujący i doprecyzowujący, a jej celem byłoby zwiększenie pewności stosowania przepisów zarówno po stronie fundacji rodzinnych, jak i beneficjentów oraz organów podatkowych.	
31.	Art. 28 ust. 2 pkt. 1 ustawy fundacji rodzinnej	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Dodanie mienia wniesionego przez fundację rodzinną lub inna fundację zagraniczną stworzoną przez fundatora lub jego małżonka, zstępnych, wstępnych lub rodzeństwo za wniesione przez fundatora. Celem jest powrót majątku z zagranicznych fundacji oraz w przyszłości przenoszenie majątku między fundacjami rodzinnymi celem likwidacji jednej z nich.	„Repatriacja” majątku rodzinnego MF: Postulat wprowadzenia neutralnego podatkowo „powrotu kapitału” z zagranicznych fundacji prywatnych, trustów, spółek i innego rodzaju alokacji kapitału do polskich fundacji rodzinnych MF ocenia negatywnie, mimo że odwołuje się do idei repolonizacji majątku i zwiększenia atrakcyjności polskiej fundacji rodzinnej.

				Szczegółowe uzasadnienie- zob. uwaga nr 14.
Uwagi do rozdziału 6 Beneficjenci i lista beneficjentów (art. 30-42)				
32.	Art. 30	SN	Należałoby rozważyć dopuszczenie, aby beneficjentami mogły być osoby prawne. Można bowiem wyobrazić sobie, że za pośrednictwem fundacji rodzinnej fundator chciałby na przykład wspierać rozwój nauki, a więc konkretną instytucję naukową (np. uniwersytet), a nie wszystkie osoby prawne warte wsparcia mają status organizacji pożytku publicznego.	MRiT popiera postulat, chociaż dostrzega ryzyka w postaci przekazywania świadczeń np. spółkom handlowym. Być może katalog osób prawnych – beneficjentów powinien być ograniczony do określonych podmiotów z uwagi na przedmiot ich działalności. W ocenie MF nie należy dopuścić, aby beneficjentami mogły być osoby prawne, które nie mają statusu o.p.p.
33.	Art. 32, Art. 30, Art. 5, Art. 11, Art. 28	SWW	Z uwagi na brzmienie art. 5, art. 11, art. 28 ust. 2 pkt 2, art. 30 oraz art. 32 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326) istnieje możliwość, że fundatorem oraz beneficjentem, jak i podmiotem wpłacającym środki na mienie fundacji rodzinnej może być osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego. Natomiast lista beneficjentów, sporządzana jest tylko i wyłącznie przez fundację rodzinną, w oparciu o oświadczenia beneficjentów. W dodatku rejestr beneficjentów nie podlega kontroli sądu rejestrowego, a nadto nie jest mu przedkładany. Fundacja rodzinna może również prowadzić działalność gospodarczą polegającą na obrocie zagranicznymi środkami płatniczymi. Te wszystkie elementy mogą umożliwiać wykorzystanie fundacji rodzinnych do działalności przeciw bezpieczeństwu państwa. *Wobec powyższego, w ocenie SWW, należałoby rozważyć wprowadzenie większego formalizmu w zakresie sporządzania listy beneficjentów, w tym obowiązku przekładania jej sądowi rejestrowemu, przy zakładaniu fundacji, jak również przy każdorazowym aktualizowaniu takiej listy. Można również rozważyć, czy wszelkiego rodzaju dane dotyczące obcokrajowców nie powinny być potwierdzane na podstawie dokumentów urzędowych. Większemu nadzorowi powinny być również poddane środki finansowe przekazywane beneficjentom będącymi organizacjami pozarządowymi. W tym zakresie należałoby rozszerzyć uprawnienia KAS, wynikające z art. 84 ustawy o fundacji rodzinnej, również o możliwość żądania informacji o środkach*	MRiT popiera postulat, niemniej kwestie szczegółowe wymagają pogłębionej analizy. Realizacja postulatu nie powinna w szczególności doprowadzić do nadmiernego zwiększenia obciążeń informacyjnych fundacji rodzinnych ani do przyjęcia środków nieproporcjonalnych do założonego celu.

			przekazanych beneficjentom w trakcie trwania fundacji, a nie tylko w związku z jej rozwiązaniem. Szczególnej kontroli powinny również podlegać środki płatnicze pochodzące spoza terytorium RP lub te w walucie obcej. Wprowadzenie takich zmian powinno ułatwić podmiotom publicznym możliwość wykrycia działalności godzącej w bezpieczeństwo państwa.	
34.	Art. 32	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes	Wprowadzenie wprost przepisu, który stanowić będzie o możliwości sporządzenia wyciągu z listy beneficjentów na potrzeby identyfikacji beneficjenta rzeczywistego i weryfikacji przez instytucje finansowe i podmioty zobowiązane na gruncie AML. Konieczność wprowadzenia takiej zmiany pozwoli zachować w poufności dane znajdujące się na liście beneficjentów o charakterze wysoko poufnym i które nie są konieczne do udostępniania podmiotom upoważnionym do weryfikacji beneficjenta rzeczywistego (jak np. rachunki płatnicze beneficjentów, wysokość zrealizowanych świadczeń). Aktualna praktyka instytucji finansowych sprowadza się do wymogu udostępnienia listy pod rygorem rozwiązania umów finansowych, zwłaszcza podmiotów z grupy kapitałowej znajdującej się pod fundacją rodzinną.	MRiT i MF popiera postulat

		- Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukier nie Sowa - Jan Kalisz Fib rain - Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
35.	Art. 39 ust. 2, art. 30-32 w zw. z art. 26 ust. 2 pkt 11 i art. 26 ust. 4 u.f.r.; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Ustawa nie przewiduje trybu przymusowego pozbawienia statusu beneficjenta. Zmiana kręgu beneficjentów co do zasady następuje przez zmianę statutu. Proponujemy wprowadzenie sądowego trybu pozbawienia statusu beneficjenta z ważnych powodów, na żądanie uprawnionych podmiotów (np. zarządu, rady nadzorczej lub pozostałych beneficjentów), dostępnego niezależnie od kompetencji do zmiany statutu, w szczególności po śmierci fundatora. Mechanizm ten – w odróżnieniu od wyłączenia wspólnika (art. 266 k.s.h.) – nie wiązałby się z przejęciem udziału ani ustaleniem ceny przejęcia, lecz wyłącznie z ustaniem statusu beneficjenta na przyszłość.	MRiT nie popiera postulatu. W aktualnym stanie prawnym możliwe jest takie ukształtowanie warunków uprawniających do otrzymania świadczenia, które będą wyrażały wolę fundatora. Fundacja rodzinna działa w interesie beneficjentów, nie swoim własnym. To znacząco odróżnia ją od spółki handlowej i wyklucza stosowanie rozwiązań analogicznych do wyłączenia wspólnika.

			Rozwiązanie to chroni interes fundacji rodzinnej oraz pozostałych beneficjentów, a zarazem służy realizacji woli fundatora i celu sukcesyjnego (art. 2 u.f.r.) – pozwala bowiem zareagować na zachowanie beneficjenta godzące w fundację lub uniemożliwiające jej prawidłowe funkcjonowanie w sytuacji, gdy zmiana statutu jest niedostępna lub utrudniona, w szczególności po śmierci fundatora, gdy krąg beneficjentów pozostawałby w przeciwnym razie trwale zamknięty. Proponujemy ponadto przesądzenie dopuszczalności klauzul statutowych przewidujących pozbawienie statusu beneficjenta w określonych przypadkach. Ponieważ to fundator kształtuje krąg beneficjentów, powinien on móc określić w statucie przesłanki pozbawienia takiego statusu, bez konieczności dokonywania zmiany statutu. Rozwiązanie to ma istotną wartość praktyczną – pozwala uniknąć sformalizowanej procedury zmiany statutu (forma aktu notarialnego oraz konstytutywny wpis do rejestru).	
Uwagi do rozdziału 7 Organy fundacji rodzinnej (art. 43-74)				
36.	Art. 43 u.f.r. w zw. z art. 72 pkt 2 u.f.r.; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Aktualne brzmienie przepisów u.f.r. budzi wątpliwości co do podmiotów, którym powinno być udzielane absolutorium. Zgodnie z art. 43 u.f.r. zgromadzenie beneficjentów jest uznawane za organ fundacji. W związku z tym, literalna wykładnia art. 72 u.f.r. przewidującego kompetencję zgromadzenia beneficjentów do udzielenia absolutorium członkom organów nakłada obowiązek podjęcia uchwał o udzieleniu absolutorium również wobec członków zgromadzenia beneficjentów. Praktyka udzielania przez organ absolutorium „sobie samemu” stosowana jest więc w obrocie ze względów ostrożności, mimo jej wątpliwej zasadności systemowej. Istotą absolutorium jest zwolnienie członków organu z odpowiedzialności cywilnoprawnej względem podmiotu, w którym pełnią funkcję. Tymczasem art. 75 u.f.r. przewiduje odpowiedzialność cywilną wyłącznie dla członków zarządu oraz rady nadzorczej. Brak jest podstaw do zwalniania z odpowiedzialności osób, na których taka odpowiedzialność z mocy ustawy nie ciąży. Co więcej, członkowie zgromadzenia beneficjentów nie są powoływani na	MRiT popiera postulat, chociaż zauważa, że wykładania celowościowa, funkcjonalna wyklucza przyjęcie interpretacji przedstawionej w uwadze.

			kadencje, a sam organ udzielający absolutorium zasadniczo nie ma ewentualnej możliwości ich odwołania (wymagałoby to zmiany statutu, która nie musi leżeć w kompetencji zgromadzenia). Proponujemy doprecyzowanie przepisów u.f.r. poprzez wyraźne wskazanie, że instytucja absolutorium udzielanego przez zgromadzenie beneficjentów (art. 72 pkt 2 u.f.r.) dotyczy wyłącznie członków zarządu oraz rady nadzorczej.	
37.	Art. 55 ust. 4	MS	art. 55 ust. 4 – Minister Sprawiedliwości podnosi, że umiejscowienie definicji „tajemnicy fundacji" w przepisie odnoszącym się jedynie do obowiązków członków zarządu budzi wątpliwości zarówno pod względem legislacyjnym, bowiem definicja ta powinna odnosić się do całej ustawy, jak i również pod względem redakcyjnym. Proponuje się zatem przeniesienie tej definicji do słownika w ustawie albo do odrębnej jednostki redakcyjnej, co umożliwi stosowanie tej definicji także w odniesieniu do dokumentów obejmujących informacje składające się na tajemnicę fundacji i składanych do akt rejestrowych.	MRiT popiera postulat
38.	Art. 72 pkt 3, art. 18 oraz art. 34 u.f.r.; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Ustawa wymaga podjęcia przez zgromadzenie beneficjentów uchwały w przedmiocie podziału lub pokrycia wyniku finansowego netto (art. 72 pkt 3 u.f.r.), posługując się kategorią charakterystyczną dla spółek. Konstrukcja ta nie przystaje jednak do istoty fundacji rodzinnej, która nie ma wspólników ani udziałów. W szczególności pusty pozostaje człon „podział". W spółce podział wyniku oznacza podział zysku między wspólników (dywidendę). W fundacji rodzinnej nie ma natomiast nikogo, komu zysk można by „podzielić" jako taki – majątek trafia do beneficjentów wyłącznie w formie świadczeń, a te nie są pochodną wyniku bilansowego, lecz wynikają ze statutu i listy beneficjentów, mogą mieć charakter uznaniowy, być warunkowane lub zastrzeżone terminem (art. 34 u.f.r.) oraz podlegać miarkowaniu przez zarząd (art. 38 u.f.r.). Powstaje wątpliwość, co w istocie rozstrzyga uchwała o podziale lub pokryciu wyniku finansowego netto w fundacji rodzinnej, skoro o świadczeniach na rzecz beneficjentów decyduje się na innej podstawie i według innych zasad, a	MRiT: wynik finansowy pozostaje w związku ze świadczeniami dla beneficjentów, skoro ustawa nakazuje wstrzymanie świadczeń ze względu na zły stan finansowy. MRiT popiera postulat zmian przepisu o podziale / pokryciu wyniku finansowego.

			jednocześnie ustawa nie wiąże wyniku finansowego ze spełnianiem świadczeń (brak reguły kolejności wypłat czy relacji świadczeń do wyniku), poprzestając na cząstkowym ograniczeniu z art. 18 u.f.r. (przeznaczenie zysku na pokrycie przyszłych strat w razie nadwyżki zobowiązań nad aktywami). Realne znaczenie zachowują więc tylko „pokrycie" straty oraz zatrzymanie wyniku w fundacji. Proponujemy doprecyzowanie charakteru i przedmiotu uchwały, o której mowa w art. 72 pkt 3 u.f.r., przez przesądzenie, że dotyczy ona wyłącznie sprawozdawczego przeznaczenia wyniku finansowego (w tym jego zatrzymania w fundacji), oraz że pozostaje bez wpływu na spełnianie świadczeń na rzecz beneficjentów, które następuje na zasadach określonych w statucie i liście beneficjentów, niezależnie od wyniku finansowego i od podjęcia tej uchwały.	
39.	art. 70 ustawy o fundacji rodzinnej	UKNF	Obecne brzmienie art. 70 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 326, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o fundacji rodzinnej", pozostawia wątpliwości co do tego, czy zgromadzenie beneficjentów fundacji rodzinnej należy traktować jako organ stanowiący takiej fundacji. Kwestia ta jest istotna w kontekście ustalania podmiotu dominującego wobec fundacji rodzinnej na potrzeby przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o obrocie", która definiuje pojęcie „podmiotu dominującego" poprzez odesłanie do art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 r. poz. 522, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości". Struktura fundacji rodzinnej nie przewiduje partycypacji fundatora w fundacji w postaci udziałów odzwierciedlających jego zaangażowanie kapitałowe. Innymi słowy – brak jest podstaw prawnych do uznania fundatora za udziałowca. Z tego względu przesłanki uznania za podmiot dominujący, określone w art. 3 ust. 1 pkt 37 lit. b-e ustawy o rachunkowości, nie mają zastosowania do fundatora fundacji rodzinnej. Z kolei pozostała z przesłanek, określona w art. 3 ust. 1 pkt 37 lit. a ustawy o rachunkowości, odwołuje się do kryterium posiadania większości ogólnej liczby głosów	MRiT wyjaśnia, że do zadań zgromadzenia beneficjentów należy m.in.: 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego fundacji rodzinnej za poprzedni rok obrotowy; 2) udzielenie absolutorium członkom organów fundacji rodzinnej z wykonania przez nich obowiązków; 3) podział lub pokrycie wyniku finansowego netto; 4) wybór firmy audytorskiej, w przypadku gdy sprawozdanie finansowe, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, podlega badaniu; 5) inne sprawy wymienione w ustawie lub statucie. Ponadto, w przypadku śmierci fundatora i braku rady nadzorczej powołania i odwołania członka zarządu dokonuje zgromadzenie beneficjentów. Zgromadzenie beneficjentów może, ale nie musi podejmować kluczowych, strategicznych decyzji dotyczących istnienia fundacji rodzinnej, jej majątku oraz kierunków rozwoju. W związku z tym MRiT proponuje, w celu wyeliminowania wątpliwości, wprowadzenie regulacji odnoszącej się wprost do fundacji rodzinnej, jej organów, a także jeśli to konieczne do fundatora i beneficjenta.

			w organie stanowiącym jednostki zależnej. Jednocześnie ustawodawca w uzasadnieniu do art. 70 ustawy o fundacji rodzinnej wskazał, że „zgromadzeniu beneficjentów nie należy przypisywać kompetencji przynależnych zgromadzeniu wspólników czy walnemu zgromadzeniu w spółkach". Z tego powodu status zgromadzenia beneficjentów jako organu stanowiącego budzi wątpliwości interpretacyjne.	
40.	przepisy u.f.r. o zgromadzeniu beneficjentów i uchwałach organów	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	Wyłączenie od głosowania w sprawie absolutorium **Propozycja zmiany:** wprowadzenie regulacji wyraźnie wyłączającej od głosowania nad uchwałą w przedmiocie absolutorium osoby, której absolutorium ma zostać udzielone. **Uzasadnienie:** udział w głosowaniu osoby, która sama ma uzyskać absolutorium, narusza zasadę, zgodnie z którą nikt nie powinien rozstrzygać we własnej sprawie. Rozwiązanie to jest standardem prawa spółek (art. 244 ustawy z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych) i powinno zostać przeniesione wprost na grunt u.f.r., dla zapewnienia rzetelności oceny działania organów fundacji rodzinnej.	MRiT popiera postulat (rekomendacja znajdzie się w przeglądzie)
41.	art. 72/73 UFR	Polska Rada Biznesu	Ustawa o fundacji rodzinnej powinna przewidywać tryb i zasady zaskarżania uchwał zgromadzenia beneficjentów analogicznie np. do art. 249 KSH w celu ochrony interesów beneficjentów oraz fundacji rodzinnej.	MRiT: Obecnie na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej fundator, beneficjent lub członek organu fundacji rodzinnej może wytoczyć przeciwko fundacji rodzinnej powództwo o uchylenie uchwały organu fundacji rodzinnej sprzecznej z jej statutem lub celem fundacji rodzinnej. MRiT popiera postulat w zakresie dodania przesłanek o: sprzeczności z dobrymi obyczajami, godzeniu w interesy fundacji rodzinnej, celu pokrzywdzenia beneficjenta.
Uwagi do rozdziału 8 Odpowiedzialność cywilnoprawna (art. 75-76)				
42.	Art. 75	SN	Odpowiedzią na ryzyko nadużyć i wykorzystywania fundacji rodzinnych na szkodę ich wierzycieli mogłoby być wprowadzenie ustawowej regulacji przebicia kurtyny fundacyjnej, na wzór doktryn dotyczących przebicia kurtyny korporacyjnej. Przy spełnieniu określonych przesłanek, które dowodziłyby instrumentacji fundacji rodzinnej (nadużycia osobowości prawnej), dokonujący tego fundator mógłby, zupełnie wyjątkowo, ponosić odpowiedzialność za zobowiązania fundacji. Taka regulacja mogłaby	MRiT: z uwagi na złożoność i trudność zagadnienia MRiT rekomenduje rozpoczęcie prac koncepcyjnych.

			w przyszłości stać się inspirująca do wprowadzenia w odniesieniu do spółek kapitałowych analogicznego rozwiązania.	
Uwagi do rozdziału 9 Audyt (art. 77-81)				
43.	**Art. 77 ust. 1 i 2 UFR**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem:** Art. 77 ust. 1 UFR przewiduje dwie alternatywne formy przeprowadzenia audytu: przez firmę audytorską albo przez zespół audytorów. Ustawa nie precyzuje jednak, w jaki sposób firma audytorska miałaby samodzielnie zapewnić pełną realizację ustawowego zakresu audytu obejmującego obszar prawny i podatkowy. Zgodnie z ustawą o biegłych rewidentach (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1913), podstawowym obszarem działania firm audytorskich są czynności rewizji finansowej oraz usługi atestacyjne i pokrewne. Ustawa dopuszcza także wykonywanie określonych usług doradczych, jednak nie usuwa to wątpliwości, czy sama firma audytorska — bez wyraźnego udziału adwokata albo radcy prawnego oraz doradcy podatkowego — zapewnia pełną realizację ustawowego zakresu audytu fundacji rodzinnej. Tymczasem ustawowy zakres audytu fundacji rodzinnej – obejmujący ocenę zgodności z celem i dokumentami fundacji, prawidłowości zarządzania aktywami oraz zobowiązań publicznoprawnych – wymaga kompetencji prawnych i podatkowych. Potwierdzają to stanowiska doktryny (por. M. Stefaniak red., Fundacja rodzinna w praktyce, 2025) oraz praktyka obsługi fundacji rodzinnych. Analogiczne stanowisko zajmują biegli rewidenci wskazując, że badanie obszaru prawnego i podatkowego wykracza poza zakres czynności rewizji finansowej. Dodatkową wątpliwość budzi kwestia, czy firma audytorska mogłaby uzupełnić brakujące kompetencje poprzez stałą współpracę albo zatrudnienie radcy prawnego i doradcy podatkowego. Nie jest jednoznaczne, w jakim modelu osoby te miałyby działać w ramach audytu, aby zachować wymogi niezależności oraz odpowiedzialności zawodowej.	MRiT proponuje rozstrzygnąć tę kwestię w wytycznych, które zostały zapowiedziane w rekomendacjach. MF: Kwestie wykonywania usług przez firmę audytorską będą przedmiotem uzgodnień z MRiT przy wypracowywaniu wytycznych dla firmy audytorskiej i zespołu audytorów wyznaczonych przez zgromadzenie beneficjentów do przeprowadzenia audytu fundacji rodzinnej.

			Propozycja zmiany: *Postulujemy doprecyzowanie art. 77 ust. 1 UFR poprzez jednoznaczne przesądzenie, że audyt fundacji rodzinnej przeprowadzany jest wyłącznie przez zespół audytorów w składzie określonym w art. 77 ust. 2 UFR (biegły rewident, doradca podatkowy, adwokat lub radca prawny), albo alternatywnie – wskazanie, że firma audytorska może przeprowadzić audyt wyłącznie wspólnie z adwokatem lub radcą prawnym oraz doradcą podatkowym działającymi jako część zespołu*. **Uzasadnienie:** Model zespołowy najpełniej zapewnia kompleksową realizację ustawowego zakresu audytu. Pozbawienie fundacji i jej beneficjentów rzetelnej oceny prawnej i podatkowej – poprzez dopuszczenie audytu wyłącznie przez firmę audytorską bez udziału prawnego i podatkowego – mogłoby prowadzić do niepełnego wypełnienia obowiązku ustawowego. Ze względu na to, że pierwsze postępowania audytowe dopiero się zbliżają, kwestia ta wymaga pilnego doprecyzowania.	
44.	**Art. 77–81 UFR (rekomendacja pozalegislacyjna)**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem:** Ustawa o fundacji rodzinnej nie precyzuje zakresu i standardów przeprowadzania audytu w poszczególnych obszarach (prawnym, podatkowym, finansowo-księgowym). Brak jednolitych wytycznych prowadzi do rozbieżności praktycznych pomiędzy poszczególnymi zespołami audytorskimi i uniemożliwia porównanie wyników audytów. **Propozycja zmiany:** Postulujemy opracowanie we współpracy z samorządami zawodowymi biegłych rewidentów, doradców podatkowych oraz radców prawnych i adwokatów wytycznych dotyczących: – minimalnego zakresu audytu w obszarze prawnym, podatkowym i finansowo-księgowym; – standardu dokumentowania ustaleń audytowych; – formy i minimalnej treści raportu, o którym mowa w art. 81 UFR;	MRiT: opracowanie wytycznych zostało zapowiedziane w rekomendacjach.

			– wymagań co do niezależności audytorów w rozumieniu art. 78 UFR. Brak wytycznych jest tym bardziej pilny, że pierwsze ustawowe audyty zbliżają się nieuchronnie, a brak standardów rodzi ryzyko audytów pozornych.	
45.	**Art. 79 i 87 UFR (brak sankcji za niedopełnienie obowiązku audytu)**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem:** Art. 79 UFR nakłada na fundację rodzinną obowiązek przeprowadzenia audytu co najmniej raz na cztery lata (lub co roku, jeśli sprawozdanie finansowe podlega obowiązkowemu badaniu przez biegłego rewidenta). Tymczasem ustawa nie przewiduje wyraźnej, odrębnej sankcji za niewykonanie tego obowiązku. **Propozycja zmiany:** Warto rozważyć uzupełnienie projektowanych regulacji dotyczących audytu o mechanizm zapewniający jego rzeczywistą realizację. Sam obowiązek przeprowadzenia audytu, bez wskazania konsekwencji jego niewykonania albo bez instrumentów motywujących do jego przeprowadzenia, może okazać się rozwiązaniem o ograniczonej skuteczności. W praktyce istnieje ryzyko, że audyt będzie postrzegany wyłącznie jako dodatkowy obowiązek administracyjny, którego realizacja nie będzie traktowana priorytetowo. Z tego względu zasadne wydaje się wprowadzenie rozwiązań, które wzmacniałyby efektywność tego obowiązku — niekoniecznie w formie daleko idących sankcji, lecz np. poprzez mechanizmy nadzorcze, obowiązek wykazania przeprowadzenia audytu, wezwanie do uzupełnienia braków albo inne proporcjonalne konsekwencje niewykonania obowiązku. Pozwoliłoby to zachować praktyczny sens audytu, przy jednoczesnym uniknięciu nadmiernie represyjnego charakteru regulacji.	MRiT popiera postulat wprowadzenia sankcji za brak przeprowadzenia obowiązkowego audytu.
Uwagi do rozdziału 10 Kontrola sądowa i obowiązek informacyjny (art. 82-84)				
46.	przepisy u.f.r.o	Krzyżagórska Łoboda i	Zniesienie obowiązku ogłaszania o wszczęciu postępowania w sprawie uchwały dla skuteczności zapisu na sąd polubowny	MRiT popiera postulat

	zaskarżaniu uchwał organów fundacji rodzinnej; art. 1163 § 2- 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (dalej jako: „k.p.c.")	Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Propozycja zmiany:** zniesienie obowiązku ogłoszenia o wszczęciu postępowania o uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały organu fundacji rodzinnej, w zakresie niezbędnym do zapewnienia skuteczności zapisu na sąd polubowny w tych kategoriach spraw. **Uzasadnienie:** skuteczność zapisu na sąd polubowny w sprawach o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały organów fundacji rodzinnej jest uzależniona od spełnienia wymogów ogłoszeniowych (art. 1163 § 2-3 k.p.c.), właściwych dla jawnych sporów korporacyjnych. Spory w fundacji rodzinnej mają z założenia charakter poufny i rodzinny, dlatego obowiązek publicznego ogłoszenia jest z tą naturą sprzeczny i w praktyce może wyłączać poddanie ich pod sąd polubowny. Zniesienie tego obowiązku umożliwi rozstrzyganie sporów w sposób odpowiadający prywatnemu charakterowi instytucji.	
Uwagi do rozdziału 11 Rozwiązanie i likwidacja fundacji rodzinnej (art. 85-109)				
47.	art. 87 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 roku o fundacji rodzinnej (dalej jako: „u.f.r.")	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	Samodzielne rozwiązanie fundacji rodzinnej przez fundatora **Propozycja zmiany:** przyznanie fundatorowi wprost uprawnienia do rozwiązania fundacji rodzinnej na podstawie jednostronnego oświadczenia, z określeniem jego formy oraz momentu otwarcia likwidacji. **Uzasadnienie:** obecny katalog przesłanek rozwiązania fundacji rodzinnej zawarty w art. 87 u.f.r. nie reguluje jednoznacznie sytuacji, w której to żyjący fundator chce rozwiązać utworzoną przez siebie fundację. Rodzi to wątpliwości co do trybu i skutków takiej decyzji oraz w konsekwencji występowania rozbieżnej praktyki postępowania. Wyraźne uregulowanie tego uprawnienia, w granicach swobody ukształtowanej postanowieniami statutu fundacji rodzinnej, zwiększy pewność obrotu.	MRiT nie popiera postulatu. Byłoby to sprzeczne z naturą i celami fundacji rodzinnej, jako narzędzia do przeprowadzenia procesu sukcesji majątku.

48.	przepisy u.f.r. o rozwiązaniu i przeznaczeniu mienia po rozwiązaniu fundacji rodzinnej	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	Wprowadzenie instytucji „ostatecznego następcy mienia" fundacji rodzinnej (zapobieżenie zjawisku porzuconych fundacji) **Propozycja zmiany:** wprowadzenie ustawowej regulacji ostatecznego następcy mienia. Jeżeli nie żyje żaden z beneficjentów, żadna z osób uprawnionych do zmiany statutu rozszerzającej krąg beneficjentów ani żadna z osób uprawnionych do otrzymania mienia w razie rozwiązania, fundacja rodzinna ulega rozwiązaniu, a jej mienie przypada spadkobiercom fundatora w częściach równych, a w razie ich braku, ich spadkobiercom, i tak dalej, aż do osoby żyjącej. Nabycie mienia przez ostatecznego następcę mienia jako następstwo prawne po fundacji rodzinnej powinno być stwierdzane postanowieniem sądu, analogicznie do stwierdzenia nabycia spadku. **Uzasadnienie:** ustawa nie reguluje losu fundacji rodzinnej i jej mienia w razie wygaśnięcia całego kręgu osób uprawnionych, co prowadzi do powstania zjawiska fundacji porzuconych, pozbawionych beneficjentów oraz osób zdolnych do podejmowania decyzji w imieniu fundacji rodzinnej. Proponowany mechanizm eliminuje dostrzeżoną lukę, zapewniając ciągłość następstwa prawnego oraz porządkując status mienia. Oparcie nabycia mienia przez ostatecznego następcę mienia na orzeczeniu sądu zapewnia pewność obrotu analogiczną do postępowania spadkowego.	MRiT nie podziela poglądu o istnieniu problemu. W takim przypadku stosuje się art. 935 KC i art. 103 ust. 4. W przypadku śmierci fundatora i braku beneficjenta uprawnionego do otrzymania mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, mienie to przypada spadkobiercom fundatora. W braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.". Spadkobiercę / spadkobierców ustala się w procedurze poświadczenia dziedziczenia albo stwierdzenia nabycia spadku. Na podstawie aktu notarialnego albo postanowienia sądu ustala się krąg uprawnionych do mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej. Odrębna procedura przed sądem odnosiłaby się jedynie do powielenia treści aktu albo postanowienia.
49.	Art. 87 pkt 1, art. 89 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 26 ust. 3 pkt 2 u.f.r.; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Rozwiązanie fundacji rodzinnej z przyczyny wskazanej w statucie (art. 87 pkt 1 u.f.r.) następuje na podstawie uchwały zarządu (art. 89 ust. 1 pkt 1 u.f.r.), przy czym art. 26 ust. 3 pkt 2 u.f.r. dopuszcza określenie w statucie szczegółowych okoliczności rozwiązania. Na tym tle powstają dwie wątpliwości – który organ powinien podejmować uchwałę o rozwiązaniu z przyczyny statutowej (czy możliwa jest modyfikacja tej zasady) oraz czy w razie ziszczenia się tej przyczyny podjęcie uchwały jest obowiązkiem, czy pozostaje w uznaniu organu.	MRiT: Rozwiązanie fundacji rodzinnej, gdy zaszły okoliczności wskazane w statucie, w szczególności upłynął okres, na jaki fundacja rodzinna została powołana, zrealizowany został cel fundacji rodzinnej, brak jest możliwości dalszej realizacji celu fundacji rodzinnej lub jego realizacja wiąże się z nadmiernymi trudnościami, a usunięcie przeszkód nie może nastąpić bez konieczności poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów, zostało powierzone zarządowi, ponieważ na podstawie art. 54 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o fundacji rodzinnej to zarząd odpowiada za 1) prowadzenie spraw fundacji rodzinnej oraz reprezentowanie jej;

			Proponujemy nadanie art. 89 ust. 1 pkt 1 u.f.r. charakteru dyspozytywnego, tj. dopuszczenie, by statut przyznawał kompetencję do podjęcia uchwały o rozwiązaniu fundacji rodzinnej z przyczyny wskazanej w art. 87 pkt 1 u.f.r. np. zgromadzeniu beneficjentów, zamiast wyłącznego powierzenia tej kompetencji zarządowi. Niezależnie od organu właściwego do podjęcia uchwały, proponujemy przesądzenie, że w razie ziszczenia się statutowej przyczyny rozwiązania (art. 87 pkt 1 u.f.r.) organ ten jest obowiązany do niezwłocznego podjęcia uchwały, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 u.f.r., tj. uchwała ta ma charakter deklaratoryjno-wykonawczy, a nie uznaniowy.	2) realizacja celów fundacji rodzinnej określonych w statucie; 3) podejmowanie czynności związanych z zapewnieniem płynności finansowej i wypłacalności fundacji rodzinnej. Redakcja wstępu do wyliczenia w art. 87 („fundacja rodzinna ulega rozwiązaniu, w przypadku gdy) wprost wskazuje na to, że uchwała w sprawie rozwiązania fundacji rodzinnej nie ma charakteru uznaniowego.
Uwagi do rozdziału 12 Rejestr fundacji rodzinnych (art. 110-127)				
50.		- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki	Postulujemy niezwłoczne podjęcie działań w zakresie usprawnienia działania rejestru fundacji rodzinnych. Kluczowymi potrzebami są przyśpieszenie procesu rozpoznawania wniosków o wpis i zmianę wpisu (zwłaszcza statutu) – fundacja rodzinna zakładana jest przez osobę fizyczną, która może zachorować lub umrzeć. Generuje to olbrzymie ryzyko dla procesu rejestracji wniosków i zmian. Nie każdy fundator decyduje się na powierzenie uprawnień na wypadek jego śmierci, w statucie, dla tych okoliczności. Widzimy w tym obszarze zagrożenie dla sukcesji a brak podjęcia działań usprawniających działalność sądu rejestrowego realnie wpływa na możliwość wystąpienia szkody w rodzinie fundatora. Dodatkowo prace nad przeniesieniem rejestru do KRS powinny być przeprowadzone z uważnością i obejmujące wszystkie aspekty właściwe dla natury fundacji rodzinnej. nie jest to typowy podmiot gospodarczy w obrocie, a dane jakie są gromadzone w rejestrze wymagają szczególnej uwagi i troski o poufność. Dostrzegamy potrzebę uwagi projektodawcy i dyskusji w zakresie dostępu do danych finansowych, zastrzeżenia danych adresowych beneficjentów uczestniczących w zgromadzeniu beneficjentów (aktualnie widoczne w odpisie z RFR), ochrona małoletnich, doprecyzowanie sposobu pozyskiwania odpisów i zaświadczeń.	MRiT: Postulat został uwzględniony w projekcie.

		Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
Uwagi do rozdziału 13 Przepis karny (art. 128)				
Brak uwag				
Uwagi do rozdziału 14 Zmiany w przepisach (art. 129 - Kodeks cywilny, art. 130 - Kodeks postępowania cywilnego, art. 131 - ustawa o podatku od spadków i darowizn, art. 132 - ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, art. 133 - ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych, art. 134 - Ordynacja podatkowa, art. 135 - ustawa o systemie				

			ubezpieczeń społecznych, art. 136 - ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego, art. 137 - ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 138 - ustawa o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, art. 139 – ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wraz z nowelizacjami	
51.	Zagadnienie dot. pozyskiwania kredytów przez fundacje rodzinne	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki	Zwracamy uwagę na tworzącą się praktykę dostępu fundacji rodzinnej do kredytów bankowych. W tym roku wiele fundacji będzie miała zakończony drugi rok obrotowy, co z perspektywy weryfikacji ryzyka w instytucjach finansowych może przyczyniać się do wzrostu oferty kredytowej dla fundacji rodzinnej. Zagadnienie to ma znaczenie w kontekście prowadzonej działalności gospodarczej przez fundacje rodzinne i zabezpieczaniu kredytu na mieniu fundacji rodzinnej. Dostrzegamy mogące pojawiać się w tym kontekście zagrożenia dla sukcesji. Ograniczeniem dla tych zagrożeń jest jedynie w określonym zakresie wprowadzenie w statucie wytycznych i ograniczeń co do inwestowania majątkiem fundacji rodzinnej. Jednakże takie rozwiązanie może być niewystarczające z uwagi na istnienie wielu fundacji rodzinnych założonych nie w celu sukcesyjnym a korzystających z preferencji podatkowych przewidzianych dla fundacji rodzinnej. Dostrzegamy tu ryzyko nadużyć, wobec tego apelujemy o analizę tego zagadnienia w kontekście dbałości o właściwe wykorzystanie fundacji rodzinnej dla celów sukcesji.	MRiT z rezerwą odnosi się do szerokiego dostępu fundacji rodzinnych do kredytów. Finansowanie dłużne zewnętrzne powinno uwzględniać specyfikę i cel działania fundacji rodzinnej oraz ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej.

		Selena - Adam Sowa Cukier nie Sowa - Jan Kalisz Fib rain - Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
52.	art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. b tiret czwarte ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziała niu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Wskazywanie w CRBR jedynie aktualnych beneficjentów fundacji rodzinnej.** https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne W praktyce statuty przewidują nie tylko przyszłych beneficjentów np. wnuki, które się jeszcze nie urodziły albo nabędą status beneficjenta w określonym wieku czy po śmierci rodzica, ale również beneficjentów tzw. tymczasowych czy zastępczych, czyli osoby które tylko w bardzo rzadkich przypadkach staną się beneficjentami na określony z góry okres, np. po śmierci rodziców-fundatorów, którzy pozostawią nieletnie dzieci, rolą beneficjenta tymczasowego jest zapewnienie obsady Zgromadzenia Beneficjentów. Beneficjentami w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023	MF: Zawarte w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2025 r. poz. 644 i 1669), zwanej dalej: „ustawą AML”, regulacje w zakresie zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) stanowią implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Na gruncie ustawy AML, w ślad za regulacjami unijnymi, fundację rodzinną uznaje się za trust (art. 2 ust. 2 pkt 24 ustawy AML). Zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. d dyrektywy 2015/849 w przypadku trustów za beneficjentów rzeczywistych trustu uznaje się m.in. wszystkich

			r. o fundacji rodzinnej są również osoby, uprawnione do otrzymania mienia w przypadku rozwiązania fundacji. Fundatorzy często przewidują tzw. beneficjentów ostatecznych, gdy zabraknie już wszystkich beneficjentów fundacji rodzinnej, mienie po likwidacji wydaje się dalekim krewnym i przyjaciołom. Ujawnianie w CRBB aktualnie danych wszystkich tych osób, które nie mają żadnego wpływu na fundację rodzinną i tylko potencjalnie mogą w przyszłości zostać beneficjentami fundacji po spełnieniu się rzadkich przypadków losowych zaburza faktyczny obraz funkcjonowania fundacji i grona beneficjentów rzeczywistych.	beneficjentów lub kategorię beneficjentów. Dyrektywa 2015/849 nie pozostawia państwom członkowskim w tym zakresie żadnej swobody, w tym nie pozwala na wprowadzenie na poziomie krajowym żadnych ograniczeń. Dlatego też w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wskazano wprost, że za beneficjenta rzeczywistego trustu uznaje się beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust. Dopóki zatem dana osoba uznawana jest za beneficjenta na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, dopóty będzie ona uznawana za beneficjenta rzeczywistego na gruncie ustawy AML. Od 10 lipca 2027 r. stosowane będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Rozporządzenie to zastąpi ww. regulacje ustawy AML, niemniej jednak na gruncie tej regulacji za beneficjenta rzeczywistego trustu nadal uznawać się będzie jego beneficjenta albo kategorię beneficjentów.
53.	Art. 4a. ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	**Dodanie zstępnych pasierbów do tzw. grupy 0.** Fundacja rodzinna w przypadku tzw. rodzin patchworkowych ma dodatkowe zadania w postaci integrowania wszystkich członków rodziny niezależnie od więzów krwi. Aktualnie świadczenia z fundacji rodzinnej założonej przez rodzica wraz z ojczymem/macochą są zwolnione z opodatkowania PIT jedynie dla dzieci i pasierbów. Świadczenia dla zstępnych pasierbów opodatkowanie są już stawka 10% PIT w części zgodnie z proporcją mienia wniesionego przez ojczyma/macochę.	MF: Postulat ten został uwzględniony w procedowanym obecnie projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD 447).
54.	art. 6 ust. 1 pkt 25 ustawy o CIT	Karol Kwiatkowski - osoba fizyczna, radca prawny niewykonujący zawodu	Zasadniczym „silnikiem” wsparcia fundacji rodzinnych są obecnie, jak można sądzić, doradcy podatkowi i oferowane przez nich usługi i produkty. Sytuacja ta utrudnia ocenę, jak bardzo fundacja rodzinna jest potrzebna w obrocie prawnym, a na ile jest jedynie podatkowym wehikułem inwestycyjnym dla podmiotów chcących tylko podpiąć się pod zaproponowany	MF: trwają prace legislacyjne w zakresie modyfikacji zakresu zwolnienia, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 25 ustawy CIT (projekt UD447). Ponadto zwracamy uwagę, iż rządowy projekt ustawy w tym zakresie został zakwestionowany przez Prezydenta RP (druk sejmowy nr 2040 dot. druku nr 1753).

			zamysł ustawodawcy i np. sprzedać udziały w spółce kapitałowej „za pośrednictwem” fundacji rodzinnej. Chcę zwrócić uwagę, że przyznanie fundacji rodzinnej zwolnienia podmiotowego będzie zawsze budzić zainteresowanie doradców podatkowych i będzie uwzględniane w ich ofercie. Autorzy „Przeglądu” powinni, moim zdaniem, podjąć refleksję, czy tego rodzaju zainteresowanie jest rzeczywiście potrzebne, pożyteczne i właściwe dla fundatorów, którzy z tej instytucji chcą skorzystać w dobrej wierze i nie są zainteresowani korzyściami podatkowymi. Być może ryzyko (polityczne, konstytucyjne itp.) związane z niewłaściwym wykorzystywaniem zwolnienia podmiotowego może kiedyś uderzyć we właściwych adresatów tej instytucji.	
55.	art. 6 ust. 1 pkt 25 ustawy o CIT	Karol Kwiatkowski - osoba fizyczna, radca prawny niewykonujący zawodu	Zwolnienie przedmiotowe zawarte w tym przepisie budzi, moim zdaniem wątpliwości co do zgodności z ustawą zasadniczą, gdyż nie wydaje się ono uzasadnione. W myśl art. 84 Konstytucji RP: Każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie. Fundacjom rodzinnym ustawodawca przyznał szerokie zwolnienie podmiotowe, a jednocześnie umożliwił, aby tę fundację mogła utworzyć każda majętna i bardziej zorientowana osoba fizyczna. Zwolnienie podmiotowe w podatku dochodowym stało się w ten sposób dostępne dla wielu zainteresowanych. Zasadniczym powodem korzystania z tego zwolnienia może być odroczenie opodatkowania podatkiem dochodowym i skorzystania z tak „ochronionego” kapitału. Fundator w wielu przypadkach nie musi także wypłacać świadczeń z fundacji rodzinnej, aby skorzystać ze zgromadzonego przez nią majątku. Inna osoba fizyczna, niebędąca fundatorem fundacji rodzinnej, musi zazwyczaj płacić podatek dochodowy na bieżąco, czy to od wynagrodzenia za pracę, czy uzyskanej dywidendy.	MF: zob. uwaga nr 54.

			Różnicowanie to nie znajduje dostatecznego uzasadnienia. Przeciwnie, wzmaga nierówności społeczne i ekonomiczne wyłącznie z tego względu, że ktoś utworzył fundację rodzinną i wniósł majątek do niej majątek. Budzi też wątpliwości, czy przyznanie zwolnienia podmiotowego jest w ogóle potrzebne do realizacji celu wdrożenia fundacji rodzinnych. Sukcesja rodzinnego przedsiębiorstwa nie wymaga przecież, aby „narzędzie" stworzone do tego celu wiązało się z preferencją podatkową, zwłaszcza tak szeroką. Stosowanie opodatkowania od uzyskanego dochodu nie wyłącza możliwości stosowania instytucji prawa cywilnego. Można przy tym zauważyć, że w oczach adresatów ustawy o fundacji rodzinnej „ochrona majątku" może być paradoksalnie poczytywana jako ochrona przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym, a nie przed jego roztrwonieniem. Tego rodzaju konotacje są jednak wynikiem błędów popełnionych u podstaw komentowanej ustawy.	
56.	art. 24q u.p.d.o.p.	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Korekta konstrukcji ukrytych zysków** **Propozycja zmiany:** *doprecyzowanie, że rynkowe świadczenia występujące pomiędzy fundacją rodzinną a podmiotami powiązanymi, w tym wynagrodzenie za usługi zarządcze, nie stanowią ukrytego zysku wyłącznie z powodu występowania powiązania w rozumieniu art. 24q ust. 7 u.p.d.o.p., jeżeli wartość świadczeń odpowiada warunkom rynkowym i ma uzasadnienie gospodarcze.* **Uzasadnienie:** obecna konstrukcja powoduje, że samo występowanie powiązania w rozumieniu art. 24q ust. 7 u.p.d.o.p., niezależnie od rynkowości transakcji, wyłącza ochronę, przez co rynkowe wynagrodzenie bywa kwalifikowane jako ukryty zysk. Powiązanie staje się w ten sposób sankcją samą w sobie, co nie sprzyja akumulacji kapitału ani racjonalnemu zarządzaniu grupą. Wprowadzenie projektowanej zmiany z uwzględnieniem kryterium rynkowości	MF: Uwaga niezasadna. Zgodnie z art. 24q ust.7 przy ocenie, czy świadczenie zostało przekazane do podmiotu powiązanego z fundacją rodzinną, wystarczy, że istnieje co najmniej 5% udziałów lub praw, a nie 25%, jak w ogólnych przepisach o cenach transferowych. Gdyby pozostawiono próg 25%, możliwe byłoby przenoszenie majątku do spółek, w których fundacja lub beneficjenci posiadają niewielkie udziały, bez objęcia takich transakcji szczególnymi regulacjami art. 24q.

			i uzasadnienia gospodarczego przywróci proporcjonalność omawianej regulacji.	
57.	Art. 24q ust. 3 i ust. 4 ustawy o CIT; *brak odniesienia w Projekcie.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Zgodnie z art. 24q ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 554 z późn. zm.; „**ustawa o CIT**"), w przypadku rozwiązania fundacji rodzinnej przychód odpowiadający wartości mienia przekazywanego fundatorowi pomniejsza się o wartość podatkową mienia wniesionego przez fundatora. Pojęcie wartości podatkowej zostało zdefiniowane w art. 24q ust. 4 ustawy o CIT jako wartość niezaliczona uprzednio w jakiejkolwiek formie do kosztów uzyskania przychodów, jaka zostałaby przyjęta przez fundatora za taki koszt, gdyby składnik ten został przez niego odpłatnie zbyty bezpośrednio przed wniesieniem go do fundacji rodzinnej, nie wyższa od wartości rynkowej tego mienia. Na tle tej regulacji wystąpiła istotna i utrwalona rozbieżność interpretacyjna w odniesieniu do środków pieniężnych wniesionych przez fundatora do fundacji rodzinnej. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej konsekwentnie prezentuje stanowisko, zgodnie z którym wartości środków pieniężnych wniesionych przez fundatora nie można uwzględnić przy ustalaniu podstawy opodatkowania w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej. Wojewódzkie sądy administracyjne prezentują stanowisko przeciwne, uznając, że wartość mienia przekazywanego w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej powinna zostać pomniejszona o wartość środków pieniężnych uprzednio wniesionych przez fundatora – jako jednego ze składników mienia fundacji rodzinnej. Wskazane orzecznictwo pochodzi obecnie wyłącznie z sądów administracyjnych pierwszej instancji i oczekuje na potwierdzenie przez Naczelny Sąd Administracyjny. Sygnalizowana rozbieżność stanowi istotne źródło niepewności dla fundatorów i fundacji rodzinnych. Proponujemy doprecyzowanie art. 24q ust. 4 ustawy o CIT poprzez wyraźne wskazanie, że wartością podatkową mienia, o której mowa w art. 24q ust. 3 ustawy o CIT, są również środki	MF: obecnie nie są prowadzone prace legislacyjne we wskazanym zakresie. MRiT: Z uwagi na okoliczność, że zagadnienie ma zostać rozstrzygnięte przez NSA, formułowanie kategorycznej oceny postulatu jest przedwczesne.

			pieniężne uprzednio wniesione przez fundatora do fundacji rodzinnej – w wysokości odpowiadającej kwocie tych środków. Proponowane rozwiązanie: – potwierdza w drodze ustawowej stanowisko wyrażone w jednolitej dotąd linii orzeczniczej wojewódzkich sądów administracyjnych, – eliminuje istniejącą rozbieżność interpretacyjną oraz związane z nią ryzyka po stronie podatników, – zapewnia neutralność podatkową zwrotu fundatorowi środków pieniężnych, które sam wcześniej wniósł do fundacji rodzinnej, a które nie stanowią przyrostu jego majątku w sensie ekonomicznym, nie generuje ryzyka fiskalnego, ponieważ ewentualny przyrost wartości mienia w okresie jego pozostawania w fundacji rodzinnej (m.in. zyski wypracowane przez fundację) w dalszym ciągu będzie podlegał opodatkowaniu na zasadach ogólnych.	
58.	Art. 24q ust. 5 ustawy o CIT w zw. z art. 12 ust. 5–6a ustawy o CIT; art. 20 ust. 1g oraz art. 41 ust. 7a–7b ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 592 z późn. zm.);	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Zgodnie z art. 24q ust. 5 ustawy o CIT, w przypadku gdy przedmiotem świadczenia lub mieniem są rzeczy lub prawa lub inne świadczenia w naturze – w tym rzeczy i prawa przekazane lub postawione do dyspozycji nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie – ich wartość ustala się stosując przepisy art. 12 ust. 5–6a ustawy o CIT. Przepisy nie regulują jednak sytuacji, w której z tej samej rzeczy lub prawa korzysta jednocześnie kilku beneficjentów fundacji rodzinnej – w szczególności gdy część z nich należy do tzw. grupy „0” (zwolnionych z PIT), a część pozostaje poza tą grupą (podlegając opodatkowaniu według stawki 10% albo 15% PIT). Brak jest podstawy normatywnej, która jednoznacznie wskazywałaby, czy w odniesieniu do beneficjenta spoza grupy „0” podstawę opodatkowania stanowi: – pełna wartość świadczenia w naturze ustalona na podstawie art. 12 ust. 5-6a ustawy o CIT (mimo że beneficjent ten korzysta z rzeczy lub prawa wspólnie z innymi osobami), czy	MF: obecnie nie są prowadzone prace legislacyjne we wskazanym zakresie.

	brak odniesienia w Projekcie.		– część tej wartości proporcjonalna do zakresu rzeczywistego korzystania z rzeczy lub prawa przez tego beneficjenta. Brak ten rodzi istotne ryzyko interpretacyjne w sytuacjach typowych dla realizacji celu sukcesyjnego fundacji rodzinnej – w szczególności w przypadku udostępnienia nieruchomości mieszkalnej kilku osobom korzystającym wspólnie (np. głównemu beneficjentowi z grupy „0", jego dzieciom oraz partnerowi/partnerce spoza grupy „0"). Przyjęcie wykładni nakazującej opodatkowanie pełnej wartości świadczenia po stronie pojedynczego beneficjenta spoza grupy „0" prowadzi do oczywistej dysproporcji – wartość świadczenia przypisana do tego beneficjenta wielokrotnie przekracza rzeczywisty zakres korzystania przez niego z rzeczy lub prawa, a w skrajnych przypadkach odpowiada świadczeniu, z którego korzysta przede wszystkim inna osoba (główny beneficjent z grupy „0"). Wynik taki jest sprzeczny z istotą opodatkowania, którego przedmiotem powinno być realne, ekonomiczne przysporzenie po stronie podatnika. Wykładnia systemowa przemawia za podejściem proporcjonalnym. Świadczenie polegające na umożliwieniu wspólnego korzystania z rzeczy lub prawa ma – w wymiarze ekonomicznym – charakter podzielny pomiędzy korzystających, a wartość przysporzenia po stronie każdej z osób odpowiada zakresowi jej rzeczywistego korzystania. Gdyby fundacja rodzinna wynajmowała tę samą rzecz lub prawo grupie osób na zasadach komercyjnych, w relacjach wewnętrznych odpowiadałyby one za zapłatę czynszu zasadniczo w częściach równych – i analogiczna logika powinna znaleźć zastosowanie przy ustalaniu podstawy opodatkowania świadczeń w naturze otrzymywanych z fundacji rodzinnej. Proponujemy doprecyzowanie przepisów poprzez wyraźne wskazanie, że w przypadku świadczeń w naturze polegających na udostępnieniu tej samej rzeczy lub prawa kilku osobom jednocześnie:	

			– wartość świadczenia ustaloną na podstawie art. 24q ust. 5 ustawy o CIT w zw. z art. 12 ust. 5–6a ustawy o CIT dzieli się pomiędzy korzystających proporcjonalnie do zakresu rzeczywistego korzystania, a w razie braku możliwości jego ustalenia – w częściach równych, – podstawę opodatkowania PIT po stronie poszczególnych beneficjentów stanowi wartość świadczenia przypadająca odpowiednio na każdą z korzystających osób. Proponowane rozwiązanie: – usuwa lukę regulacyjną w sytuacji typowej dla realizacji celu sukcesyjnego fundacji rodzinnej, jaką jest wspólne korzystanie z mienia rodzinnego przez członków rodziny fundatora, – zapewnia zgodność wymiaru opodatkowania z rzeczywistym, ekonomicznym przysporzeniem po stronie każdego z beneficjentów, – eliminuje ryzyko sztucznego zawyżania podstawy opodatkowania PIT po stronie pojedynczego beneficjenta spoza grupy „0” w sytuacji, gdy z rzeczy lub prawa korzysta przede wszystkim grupa osób z grupy „0”, pozostaje spójne z mechanizmem ustalania wartości świadczeń w naturze przewidzianym w art. 12 ust. 5–6a ustawy o CIT, do którego odsyła art. 24q ust. 5 ustawy o CIT.	
59.	u.p.p.p.; pkt 19 Projektu przeglądu	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	Dostęp do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych: orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej **Propozycja zmiany:** dostosowanie zasad dostępu do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (dalej jako: „CRBR”) w zakresie danych fundacji rodzinnych do wskazań zawartych w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako: „TSUE”) w sprawach połączonych C-37/20 i C-601/20 oraz do pakietu AML z 2024 roku (na który składa się m.in. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 roku w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, dalej jako:	MF: Aktualnie w MF prowadzone są prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (UC75), który implementuje postanowienia nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1640 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić w celu zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937 oraz zmieniającej i uchylającej dyrektywę (UE) 2015/849 (dyrektywa 2024/1640). W projekcie tym zniesiono dotychczasową jawność CRBR oraz wprowadzono kategorie podmiotów uprawnionych do dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych zgormadzonych w tym rejestrze –

			„Rozporządzenie 2024/1624” oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1640 z dnia 31 maja 2024 roku w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić w celu zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca dyrektywę (UE) 2019/1937 oraz zmieniająca i uchylająca dyrektywę (UE) 2015/849, dalej jako: „Dyrektywa 2024/1640”), to jest odejście od powszechnego, publicznego dostępu do CRBR na rzecz dostępu warunkowanego wykazaniem uzasadnionego interesu, przy jednoczesnym zachowaniu nieograniczonego dostępu właściwych organów, jak również wprowadzenie wzmocnionych zabezpieczeń danych beneficjentów będących osobami małoletnimi lub narażonymi na szczególne ryzyko. **Uzasadnienie:** w wyroku z dnia 22 listopada 2022 roku, w sprawach połączonych C-37/20 i C-601/20 (WM i Sovim), TSUE uznał za nieważny przepis art. 1 pkt 15) lit. c) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z dnia 30 maja 2018 roku zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniającej dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE, w zakresie przewidującym, że „państwa członkowskie zapewniają, aby informacje o beneficjentach rzeczywistych podmiotów o charakterze korporacyjnym i innych podmiotów prawnych utworzonych na ich terytorium były we wszystkich przypadkach udostępniane każdej osobie”. Tym samym powszechny dostęp ogółu do informacji o beneficjentach rzeczywistych został uznany za nieproporcjonalną ingerencję w prawa przewidziane w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Nowy pakiet AML z 2024 roku zastępuje model powszechnego dostępu modelem dostępu warunkowanego uzasadnionym interesem, z zabezpieczeniami w szczególności dla małoletnich i osób narażonych na ryzyko. Polski CRBR pozostaje tymczasem powszechnie i publicznie dostępny, a w odniesieniu do fundacji rodzinnych obejmuje dane fundatorów, członków organów oraz beneficjentów (w tym także małoletnich), czyli	są to określone organy i instytucje obowiązane, którym przyznano bezpośredni dostęp do CRBR oraz pozostałe osoby i podmioty uprawnione do uzyskania informacji o beneficjentach rzeczywistych na podstawie wykazania uzasadnionego interesu związanego z zapobieganiem lub zwalczeniem prania pieniędzy, finansowania terroryzmu lub czynów zabronionych związanych z korzyściami mogącymi stać się przedmiotem prania pieniędzy Wprowadzono również, w ślad za brzmieniem art. 15 dyrektywy 2024/1640, możliwość zgłoszenia przez beneficjenta rzeczywistego wniosku o wyłączenie dostępu do całości albo części informacji dotyczących tego beneficjenta rzeczywistego m.in. w przypadku gdy beneficjent ten jest osobą nieposiadającą pełnej zdolności do czynności prawnych, a zatem również gdy jest małoletni.

			informacje ze sfery życia rodzinnego i majątkowego. Utrzymanie nieograniczonego, publicznego dostępu jest w tym zakresie sprzeczne z przywołanym orzecznictwem TSUE i jako takie wymaga niezwłocznego wprowadzenia stosownych zmian legislacyjnych, a nie poprzestania jedynie na opracowaniu wytycznych zapowiadanych w pkt 19 Projektu przeglądu. Należy bowiem mieć na względzie, że dostosowanie przepisów u.p.p.p. i tak pozostanie konieczne w związku z wdrożeniem Dyrektywy 2024/1640 oraz stosowaniem Rozporządzenia 2024/1624 od dnia 10 lipca 2027 roku.	
60.	Art. 14 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów	Polska Rada Biznesu	Obowiązujące przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie przewidują ułatwień dla operacji z wykorzystaniem fundacji rodzinnej. Wniesienie udziałów, akcji lub innych aktywów do fundacji rodzinnej może zostać zakwalifikowane jako koncentracja podlegająca obowiązkowi zgłoszenia, wyłącznie z uwagi na formalną zmianę podmiotu będącego podmiotem kontrolującym przedsiębiorcę (np. w sytuacji gdy udział/akcje należące do jednego małżonka są wnoszone do wspólnej FR obojga małżonków). Sprawia to, że przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogą tym samym stać się przeszkodą w realizacji celów Ustawy w zakresie możliwości przeprowadzenia uporządkowanej i przewidywalnej sukcesji majątku. Dodatkowo, celem zapewnienia spójności z celami Ustawy, należy rozważyć, czy ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów powinna dopuszczać nie tylko formalną zmianę podmiotu kontrolującego dane przedsiębiorstwo, ale również sytuację, w której kontrolę uzyska fundacja rodzinna, w której fundatorem i członkami zgromadzenia beneficjentów będą osoby najbliższe osobie uprzednio kontrolującej dane przedsiębiorstwo. Propozycja zmian: W naszej ocenie zasadne jest rozważenie wprowadzenia do art. 14 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wyraźnego wyjątku od obowiązku zgłoszenia koncentracji, obejmującego wniesienie aktywów do fundacji rodzinnej w	W dotychczasowej praktyce UOKiK nie podzielał takiej wykładni. Np. w sprawie DKK-1.421.82.2025.ŁG (dostęp na stronie UOKiK), zwrócił zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, ponieważ zamiar koncentracji nie podlega zgłoszeniu. Fundacja rodzinna, która nie prowadzi albo jeszcze nie rozpoczęła działalności określonej w art. 5 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej nie jest przedsiębiorcą. Dopiero przejęcie przez fundację rodzinną kontroli nad pasywnym uczestnikiem koncentracji będzie stanowić działalność ujętą w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej, tj. przystąpienie do spółki handlowej i w konsekwencji uczestnictwo w tej spółce.

			ramach sukcesji lub reorganizacji rodzinnej. Wyłączenie to mogłoby dotyczyć sytuacji, w których fundatorem fundacji rodzinnej oraz osobami kontrolującymi fundację rodzinną/jej aktywa są osoby należące do najbliższej grupy rodzinnej względem osoby dotychczas sprawującej kontrolę nad przedsiębiorcą, w szczególności osoby zaliczane do tzw. „grupy zerowej", rozumianej jako osoby wskazane w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn. Takie rozwiązanie zwiększyłoby pewność prawa i proporcjonalność regulacji, jednocześnie pozostawiając możliwość ingerencji Prezesa UOKiK jedynie w przypadkach, w których fundacja rodzinna prowadziłaby do faktycznej – pozarodzinnej – zmiany.	
Uwagi do rozdziału 15 Przepisy przejściowe i dostosowujące				
61.	Art. 143 UFR	Polska Rada Biznesu	Zgodnie z art. 143 UFR raport powinien obejmować „informację o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian". Wskazać należy, że *skutki obowiązywania ustawy (istnienia fundacji rodzinnych) powinny obejmować pełne ich spektrum, Tzn. przedstawiać zarówno skutki negatywne, jak i (a może przede wszystkim) pozytywne. Jednym z celów stawianych Fundacjom rodzinnym było zapobieganie emigracji polskiego kapitału w celu skorzystania z korzystnych podatkowo rozwiązań zagranicznych i umożliwienie powrotu kapitału do Polski.* Chodziło o zapobieganie erozji kapitału przez adekwatne struktury oferowane w innych jurysdykcjach w tym europejskich. *Brak jest jednak jakiejkolwiek analizy realizacji tych celów, brak jest przedstawienia skutków funkcjonowania fundacji także na rynku krajowym. W tym celu należałoby uzupełnić raport chociażby o szacunki wynikające ze składanych przez Fundacje sprawozdań finansowych i raportowania dewizowego do NBP dane tak by przedstawić możliwie pełen obraz Fundacji.* Podane dane pochodzą wyłącznie z deklaracji CIT-8FR, które mają bardzo ograniczone dane, Nie prezentują one obrazu fundacji w szczególności jakiej wartości majątek został przeniesiony do Fundacji, jakie inwestycje zostały dokonane	MRiT: w projekcie zaprezentowano skutki, jakie były możliwe do ustalenia na podstawie dostępnych danych oraz w wyniku prowadzonych bieżących analiz, prekonsultacji i konsultacji. W okresie nieco ponad trzech lat obowiązywania ustawy, nie jest możliwe pokazanie pełnego obrazu z uwagi na: często jedynie fragmentaryczne dane, nieukończenie wielu procesów poczynając od rejestracji fundacji rodzinnej, fragmentarycznej sprawozdawczości. Nie upłynął jeszcze ustawowy termin do przeprowadzenia audytów w fundacjach rodzinnych. Raport koncentruje się na wiarygodnych, dostępnych danych i porusza zidentyfikowane problemy. Nie jest w tak krótkim czasie możliwe dokonanie oceny realizacji celu ustawy, tj. sukcesji przedsiębiorstw i zatrzymania kapitału w Polsce. W ocenie skutków regulacji ex ante przyjętej w 2023 r. zapowiedziano, że prace dotyczące ewaluacji ustawy zostaną przeprowadzone po upływie 10 lat od wejścia jej w życie. Obecny przegląd ustawy, obejmujący okres 3 lat, jest prowadzony na podstawie przepisu dodanego do ustawy w etapie prac w Senacie. Z natury rzeczy przegląd koncentruje się on na pokazaniu problemów i propozycji zmian.

			przez Fundacje samodzielnie i innych istotnych dla rzetelnej oceny rzeczy, Raport głównie skupia się na kwocie dochodu objętego zwolnienie, które skutkuje uszczerbkiem ok 6 mld zł w okresie 3 lat, Trudno zgodzić się w przypadku odroczenia opodatkowania z pojęciem uszczerbku, także warto porównać to do innych preferencji podatkowych np. ubytku wpływów spowodowanych funkcjonowaniem innych modeli ułatwiania inwestycji krajowych jak FIO, FIZ AN, PSH, ASI, SSE, CIT „estoński". Bez analizy porównawczej trudno ocenić rzeczywistą skalę ewentualnych rzekomo negatywnych skutków wprowadzenia Fundacji rodzinnej i jak się ma koszt tych preferencji w stosunku do korzyści. Nie znana jest też skala ewentualnych naruszeń, jaki udział wartościowy mają one w majątku i transakcjach Fundacji. Bez tych danych – tj. rzetelnej prezentacji stanu fundacji i ich miejsca w rynku – trudno dyskutować o kardynalnych zmianach, innych niż techniczne. Raport wymaga uzupełnienia w tym zakresie.	
62.	art. 106b ust. 1 ustawy o obrocie	UKNF	Art. 106b ust. 1 ustawy o obrocie określa zakres informacji koniecznych do przedstawienia wraz z zawiadomieniem o zamiarze nabycia akcji w domu maklerskim. Przepis ten odsyła do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/1946 z dnia 11 lipca 2017 r. w sprawie uzupełnienia dyrektyw 2004/39/WE i 2014/65/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących wyczerpującego wykazu informacji, które potencjalni nabywcy muszą umieścić w powiadomieniu o planowanym nabyciu znacznego pakietu akcji w firmie inwestycyjnej (Dz. Urz. UE L 276 z 26.10.2017, str. 32), które wymaga przekazania m.in. informacji dotyczących wszystkich akcjonariuszy wywierających znaczący wpływ (art. 5 ust. 1 lit. e tego rozporządzenia). Tymczasem ustawodawca krajowy nie stosuje przedmiotowej terminologii właścicielskiej w odniesieniu do fundacji rodzinnej, czego wynikiem jest rozbieżność materializująca się podczas realizacji ww. obowiązku notyfikacyjnego. W związku z tym wydaje się zasadnym, by tę nieścisłość terminologiczną usunąć na poziomie ustawowym.	MF: Uwaga nie wskazuje jednoznacznie, aby obowiązujące przepisy uniemożliwiały wykonanie obowiązków wynikających z art. 106b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sam fakt, że fundacja rodzinna nie posiada akcjonariuszy w rozumieniu prawa spółek, nie przesądza o istnieniu luki prawnej, gdyż celem przepisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/1946 jest identyfikacja podmiotów sprawujących kontrolę lub wywierających znaczący wpływ na potencjalnego nabywcę, niezależnie od jego formy organizacyjnoprawnej. Uwaga nie wskazuje również konkretnego przepisu wymagającego zmiany ani nie wykazuje, że obecne regulacje prowadzą do niemożności wykonania obowiązku notyfikacyjnego lub rozbieżności w praktyce stosowania prawa. MRiT: Dostrzega się problem nieadekwatnej terminologii, która być może nie jest obecnie spójna z siatką pojęciową rozporządzenia delegowanego. MRiT proponuje wypracowanie rozwiązania (np. nowelizacja ustawy o obrocie), które pozwoli wyeliminować sygnalizowane wątpliwości.

Uwagi do projektu przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej (str. 1 – 24)				
63.	Pkt 1, str. 3	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Zarzut braku rzetelności metodologicznej i analitycznej projektu** Wnioski oraz kategoryczne tezy sformułowane w projekcie nie znajdują oparcia w przedstawionych danych statystycznych oraz badaniach. Jako kluczowy przykład należy wskazać zawarte na str. 23 kategoryczne stwierdzenie, iż możliwość prowadzenia działalności gospodarczej stała się dla fundatorów wyłącznie zachętą do instrumentalnego unikania opodatkowania przy zbywaniu lub najmie aktywów (w tym w strukturach CFC). Autorzy projektu nie przedstawili żadnych dowodów ani pogłębionych analiz na poparcie tej tezy. Co więcej, w kluczowych sekcjach finansowych (np. str. 19, przypisy 12–14) wprost wskazano, że przywoływane dane są „niepełne". Opieranie tak daleko idących koncepcji nowelizacyjnych na szczątkowym materiale badawczym budzi uzasadnione wątpliwości metodologiczne i uniemożliwia merytoryczną weryfikację zasadności planowanych zmian.	MRiT: Zwrot „dane niepełne" odnosi się do danych zebranych w trakcie bieżącego roku, tj. 2026. MF: Intencją MF nie była generalna krytyka instytucji FR z punktu widzenia unikania opodatkowania, w szczególności wskazanie, że instytucja FR stała się *wyłącznie zachętą do instrumentalnego unikania opodatkowania* (takie sformułowanie nie znalazło się wprost na str. 23 projektu z 11.06.2026 r.), lecz zasygnalizowanie, iż przedmiotowa instytucja w wielu analizowanych przez Szefa KAS przypadkach nie była wykorzystywana zgodnie z intencją ustawodawcy, tj. w celu sukcesji / zabezpieczenia / gromadzenia majątku, lecz jako wehikuł transakcyjny / inwestycyjny, którego wykorzystanie było motywowane skorzystaniem ze zwolnienia podatkowego w bieżącej działalności gospodarczej, nie zaś w celu sukcesji tej działalności. W tym kontekście należy wskazać, że klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania nie jest narzędziem „masowym", lecz Szef KAS stosuje tę instytucję „punktowo", tj. nie wobec całych grup podatników (np. FR) w sposób generalny / aprioryczny, ale z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności towarzyszących czynnościom dokonywanym przez te podmioty / osoby.
64.	Uwaga ogólna	PwC	Zgodnie z założeniami, akcentowanymi na etapie prac legislacyjnych, przepis art. 143 Ustawy został wprowadzony, aby po pierwszym okresie funkcjonowania fundacji rodzinnej **("FR"),** stworzyć ustawową możliwość do wprowadzenia ewentualnych zmian, mających na celu eliminację wątpliwości interpretacyjnych oraz dostosowanie regulacji do realnych potrzeb polskich przedsiębiorców. Niemniej jednak, znaczna część tych wątpliwości, zgłoszonych w trakcie prekonsultacji, które odbyły się w marcu 2026 r., nie została zaadresowana w treści Przeglądu. Wg Przeglądu "*Zaprezentowane wnioski mają różny stopień skonkretyzowania zależny od stopnia zaawansowania analiz poszczególnych zagadnień. Wnioski o charakterze*	Uwaga o charakterze ogólnym. MRiT: Objętość części podatkowej jest proporcjonalna do ilości i objętości poruszanych w kontekście podatków uwag i zagadnień. Kwestie podatkowe były najczęściej poruszanym obszarem w debacie publicznej, prekonsultacjach, a także konsultacjach. Wśród organów państwowych to organy skarbowe otrzymały liczne zapytania i wnioski. Dla porównania do MRiT prośby o interpretację przepisów w części cywilnoprawnej były pojedyncze. Podatki zajmują też zdecydowanie największą część tabeli uwag. Kwestie dot. KOWR zostały uzupełnione w projekcie.

			kierunkowym, bez propozycji konkretnych rozwiązań oznaczone zostały jako zagadnienia do „szerokiej dyskusji”. Poziom skonkretyzowania uwag dot. opodatkowania fundacji rodzinnej rażąco odbiega od pozostałych kwestii, które zostały potraktowane bardzo ogólnikowo. Można odnieść wrażenie, że kwestie związane z opodatkowaniem fundacji rodzinnej zajmują w Przeglądzie nieproporcjonalnie dużo miejsca w stosunku do pozostałych zagadnień formalno-prawnych. Zwłaszcza, że te pozostałe kwestie są zaprezentowane bardzo hasłowo (np. KOWR, mimo, że rozmowy na ten temat trwają od miesięcy, a regulacja dopuszczająca przenoszenie gospodarstw rolnych do fundacji rodzinnej bez KOWR obowiązywała już w okresie maj-październik 2023 r.), dotyczą nierealnych obecnie postulatów (np. włączenie RFR do KRS, co zgodnie z wypowiedziami przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości w trakcie spotkań Zespołu ds. Deregulacji i Dialogu Gospodarczego Ministerstwa Rozwoju i Technologii, potrwa do 5-7 lat).	
65.	Pkt 2 str. 3	KRYSIKLAW	**UWAGA**: W projekcie opinii wskazano cel ustawy i podstawowe informacje o przepisach. Praktyka obrotu bazując na wykładni przepisów ustawy (pomijając uzasadnienie do niej) dokonała szerokiej interpretacji i stanęła na stanowisku, że fundacja rodzinna jest nowym instrumentem inwestycyjnym korzystającym z preferowanej formy opodatkowania. W przepisach ustawy oraz komunikacji kierowanej do rynku (obrotu gospodarczego) zabrakło jasnej wykładni art. 2 ustawy poprzez wskazanie, że intencją projektodawcy była odpowiedź na potrzebę gospodarczą polskich przedsiębiorców w obliczu zmiany pokoleniowej i wsparcie ich w zaprojektowaniu sukcesji pozwalającej na integralność majątku wnoszonego do fundacji rodzinnej. Projektodawca od początku funkcjonowania ustawy nie podjął wystarczającej komunikacji, która pozwoliłaby w większym stopniu środowisku doradczemu, nie zajmującemu się sukcesją, oraz osobom potencjalnie zainteresowanym fundacją rodzinną, na podjęcie świadomej decyzji znając	Uwaga dotycząca komunikacji towarzyszącej reformie. Odnośnie komunikacji nt. ustawy, MRiT zamieścił na stronie https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/sukcesja-firm materiały. Wybór materiałów zamieszczono także na stronie dla przedsiębiorców https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/034434 W listopadzie 2023 r. w MRiT zorganizowano konferencję, w której udział wzięli przedstawiciele MF oraz środowisk firm rodzinnych i doradczych. Przedstawiciele MRiT i MF biorą udział w wielu wydarzeniach organizowanych przez środowiska naukowe i środowiska firm rodzinnych. MRiT przeprowadził szkolenie dla pracowników organów podatkowych. MRiT i MF uzgadniają stanowiska odpowiadając na interpelacje i in. wystąpienia.

			właściwą naturę tego narzędzia. Brak jednolitego stanowiska po stronie MRiT oraz MF w świetle doniesień medialnych od samego początku obowiązywania ustawy (w tym brak jednoznacznej i jednolitej praktyki organów wydających decyzje w sprawach podatkowych) spowodowały powstanie na szeroką skalę praktyk i wykorzystanie fundacji w celach odbiegających od założeń projektodawcy. Sprawiło to nie tylko powstanie wielu fundacji rodzinnych (wykraczając poza szacunki projektodawcy), które korzystając z modelu opodatkowania dokonały transakcji na wniesionych aktywach, ale też powstanie wielu fundacji bez minimalnego przygotowania sukcesyjnego do ich wdrożenia. To spowodowało występowanie wielu błędów na poziomie dokumentów założycielskich, procesu powstawania fundacji rodzinnych, zwłaszcza treści statutów. Atrakcyjność podatkowa tego narzędzia, brak właściwej komunikacji dotyczącej celu ustawy spowodowały utrwalającą się wykładnię i rozumienie fundacji rodzinnej jako narzędzia inwestycyjnego.	
66.	Rozdział 2, „Beneficjenci ” – str. 5	MF	Uwaga do pkt: „mogą zostać ujawnieni w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych” Zgodnie z art. 58 pkt 6 w zw. z art. 59 pkt 3 i art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. b tiret 4 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, wszyscy beneficjenci fundacji rodzinnej podlegają zgłoszeniu do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych, zatem proponuje się następujące brzmienie wskazanego punktu: „są ujawnieni w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych”.	MRIT: uwaga uwzględniona
67.	Rozdział 2, „Zagadnienia podatkowe” – str. 7	MF	Należy doprecyzować w przypadku stawki podatku **10%**, że chodzi o **pokrewieństwo z I i II grupy podatkowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn**, **w części odpowiadającej proporcji, o której mowa w art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej**, według stanu na dzień uzyskania przychodu,	MRIT: uwaga uwzględniona

			Określenie „dalsza rodzina” nie jest precyzyjne, ponieważ zstępni rodzeństwa rodziców są dalszą rodziną, jednak nie zostali umiejscowieni w II grupie podatkowej wg przepisów ustawy o spadkach i darowiznach. Jeśli beneficjentem FR jest taka osoba, to w związku z zaliczeniem jej do III grupy podatkowej wg przepisów ustawy o podatku od spadków i darowizn powoduje zastosowanie stawki podatku w wysokości 15% od przekazywanego świadczenia.	
68.	Aspekty podatkowe Str. 8, i inne	KRYSIKLAW	**UWAGA**: W projekcie opinii wskazano, że przyznanie preferencyjnych zasad opodatkowania wynikało z funkcji fundacji rodzinnej w zakresie sukcesji oraz długoterminowego zarządzania majątkiem. Wobec tego wartym rozważenia jest potencjalna zmiana modelu fundacji rodzinnej w obliczu przedstawianej skali nadużyć, która utrzyma preferencyjny model opodatkowania dla tych fundacji rodzinnych i tych składników majątkowych, które spełnią przyjętą przesłankę długoterminowego zarządzania (być może rozwiązaniem takim będzie przyjęcie co najmniej 10 letniego okresu dla utrzymania składników majątkowych wniesionych do fundacji rodzinnej). Oznaczałoby to, że jeżeli fundacja posiada dane mienie przez określony okres, to korzysta z preferencji podatkowej zarówno na bieżąco, a ewentualna korekta następuje wraz z zerwaniem terminu przyjętego jako spełnienie przesłanki długoterminowego zarządzania mieniem. Projektodawca podejmując prace nad potencjalną propozycją zmian podatkowych powinien nie tylko porównać stan obciążeń podatkowych przed powołaniem fundacji z korzyściami po jej powołaniu, ale również stan przed powołaniem oraz po powołaniu wskazujący na zwiększenie opodatkowania, jak np. dla środków pieniężnych wniesionych tytułem spadku (co dla niektórych wydaje się nielogiczne z uwagi na dodatkowe obciążenia podatkowe, a z perspektywy sukcesyjnej, przy istotnych nadwyżkach, które mogłyby mieć negatywny wpływ na najbliższych, jest zasadne w ujęciu sukcesyjnym oraz długoterminowego kumulowania kapitału rodzinnego).	MF: obecnie nie są prowadzone prace legislacyjne we wskazanym zakresie. MRiT: Procedowany obecnie w MF projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD447) zawiera propozycje, które częściowo uzależniają stosowanie preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku w fundacji rodzinnej przez określony czas, tj. 36 miesięcy.

69.	Pkt 4, str. 10	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ocena skali zainteresowania instytucją fundacji rodzinnej a paraliż sądu rejestrowego** Skala dynamiki rejestracji nowych fundacji rodzinnych (ponad 5,4 tys. wniosków w 2025 r.) nie powinna być dla ustawodawcy zaskoczeniem. Dotychczasowe krajowe badania naukowe i rynkowe jednoznacznie wskazywały na potężną lukę sukcesyjną i brak adekwatnych instrumentów prawnych chroniących integralność majątku rodzinnego. Wysokie zainteresowanie należy ocenić jako zjawisko wysoce pozytywne. Zamiast jednak wyciągnąć wnioski o konieczności kadrowego i finansowego wzmocnienia Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim (co postulowano od pierwszych miesięcy działania ustawy), Ministerstwo Sprawiedliwości zapowiada mechaniczne przeniesienie rejestru do struktur Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Przedmiotowy postulat należy ocenić negatywnie.	MRiT: Z informacji przekazanych przez MS wynika, że etatyzacja sądu rejestrowego była sukcesywnie zwiększana i aktualnie w ww. sekcji czynności orzecznicze wykonuje 4 referendarzy sądowych. Mając jednak na względzie zainteresowanie Rejestrem Fundacji Rodzinnych (co znajduje odzwierciedlenie w tempie wzrostu wpływu spraw), niezależnie od toczących się w Ministerstwie Sprawiedliwości prac nad włączeniem rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego, do czasu zakończenia prac nad ww. rozwiązaniem, istotne jest wzmocnienie etatowe Sądu Rejestrowego w grupie zawodowej referendarzy sądowych oraz urzędników. Dlatego też, w toku prac nad planowaną etatyzacją w ramach ustawy budżetowej na 2027 r., Minister Sprawiedliwości zamierza zgłosić potrzebę zwiększenia etatyzacji działającej przy I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim sekcji rejestrowej o 5 dodatkowych etatów referendarskich oraz 10 etatów urzędniczych.
70.	Pkt 4, s. 10 Projektu Przeglądu - skala zainteresowania fundacją rodzinną	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Duże zainteresowanie instytucją FR należy ocenić pozytywnie. FR uruchomiła w wielu rodzinach proces rozmów o sukcesji, porządkowaniu majątku i zasadach zarządzania nim w kolejnych pokoleniach. Z praktyki Kancelarii PragmatIQ wynika, że instytucja ta realnie rozszerzyła katalog narzędzi sukcesyjnych dostępnych dla polskich przedsiębiorców. Nie oznacza to jednak, że FR jest rozwiązaniem właściwym dla każdego przypadku. W praktyce wielu klientów planujących procesy sukcesyjne nadal wybiera inne rozwiązania niż FR. Dotychczasowe badania naukowe i praktyka doradcza wskazywały na potrzebę wprowadzenia dodatkowych instrumentów sukcesyjnych, ponieważ wcześniejsze narzędzia nie odpowiadały na wiele realnych problemów fundatorów, ich rodzin i firm rodzinnych. Popularność FR potwierdza istnienie tej potrzeby i powinna rzutować na ocenę Projektu Przeglądu. *Propozycja: wnioski Projektu powinny w większym stopniu odzwierciedlać pozytywny wpływ FR na uruchomienie procesów sukcesyjnych oraz na profesjonalizację zarządzania*	MRiT: w projekcie zaprezentowano skutki, jakie były możliwe do ustalenia na podstawie dostępnych danych oraz w wyniku prowadzonych bieżących analiz i prekonsultacji i konsultacji. W okresie nieco ponad trzech lat obowiązywania ustawy, nie jest możliwe pokazanie pełnego obrazu z uwagi: często jedynie fragmentaryczne dane, nieukończenie wielu procesów poczynając od rejestracji fundacji rodzinnej, fragmentarycznej sprawozdawczości, nieupłynięcia jeszcze ustawowych terminów do przeprowadzanie audytów w fundacjach rodzinnych. Raport koncentruje się na wiarygodnych, dostępnych danych i porusza zidentyfikowane problemy. Nie jest w tak krótkim czasie możliwe dokonanie oceny realizacji celu ustawy, tj. sukcesji przedsiębiorstw i zatrzymania kapitału w Polsce. W ocenie skutków regulacji ex ante przyjętej w 2023 r. zapowiedziano, że prace dotyczące ewaluacji ustawy zostaną przeprowadzone po upływie 10 lat od wejścia jej w życie. Obecny przegląd ustawy, obejmujący okres 3 lat, jest prowadzony na podstawie przepisu dodanego do ustawy w etapie prac w Senacie. Z natury rzeczy przeglądu koncentruje się on na pokazaniu problemów i propozycji zmian.

			majątkiem rodzinnym. Zamiast budować narrację przede wszystkim wokół potencjalnych nadużyć, warto równolegle wskazać, że FR stała się ważnym i potrzebnym narzędziem porządkowania sukcesji.	Raport nie podważa, że niektóre fundacje rodzinne zostały założone z myślą o sukcesji i zarządzaniu majątkiem w perspektywie wieloletniej. Pierwsze doświadczenia z fundacjami rodzinnymi okazały się i w przestrzeni publicznej i w doświadczeniach administracji publicznej przede wszystkim dotyczyły kwestii podatkowych. Odrębną kwestią jest także to, że dane z administracji skarbowej i rejestru fundacji rodzinnych są jedynymi bieżącymi danymi z rejestrów publicznych.
71.	Str.11	KRYSIKLAW	**UWAGA**: Projekt opinii zawiera opis zastrzeżeń związanych z działalnością sądu rejestrowego. Praktyka obrotu dotycząca sądu rejestrowego podnosi zastrzeżenie co do szybkości działania sądu, którego responsywność jest z każdym miesiącem coraz słabsza. Okoliczność ta nie wynika jednak z błędnego wyboru sądu właściwego do prowadzenia rejestru fundacji rodzinnych ani *in genere* z przepisów samej ustawy. Największym wyzwaniem jest bowiem niewystarczający zasób osobowy i brak reakcji Ministerstwa Sprawiedliwości na problemy kadrowe wydziału. **Z odpowiedzi na interpelację nr 16242 Pana Posła Roberta Warwasa i grupy posłów w sprawie braków kadrowych w składach sędziowskich oraz wydłużającego się czasu rozpoznawania spraw sądowych z 26 maja 2026 r. (sygn. BK-VII.0520.202.2026) wynika, że nieobsadzonych etatów sędziowsko – asesorskich na dzień 31 grudnia 2023 r. było 680, na dzień 31 grudnia 2024r. 580, a na 30 czerwca 2025 r. 597. Oznacza to, że z budżetu państwa zostały przeznaczone środki na etaty, które nie są obsadzone. W przypadku sądu rejestrowego w Piotrkowie Trybunalskim osadzenie kilku etatów pozwoliłoby im na bieżące rozpoznawanie wniosków, zwłaszcza wniosków o wpis oraz o zmianę statutu, co dla sukcesji (a ona jest kluczowym powodem powstawania fundacji rodzinnych) jest konieczne. W związku z powyższym należałoby wskazać w opinii, w ramach OSR, jakie jest zapotrzebowanie kadrowe sądu w Piotrkowie Trybunalskim – rejestrze RFR i czy możliwe jest obsadzenie etatów, a jeżeli nie to dopiero wtedy podjęcie**	MRiT: Z informacji przekazanych przez MS etatyzacja sądu rejestrowego była sukcesywnie zwiększana i aktualnie w ww. sekcji czynności orzecznicze wykonuje 4 referendarzy sądowych. Mając jednak na względzie zainteresowanie Rejestrem Fundacji Rodzinnych (co znajduje odzwierciedlenie w tempie wzrostu wpływu spraw), niezależnie od toczących się w Ministerstwie Sprawiedliwości prac nad włączeniem rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego, do czasu zakończenia prac nad ww. rozwiązaniem, istotne jest wzmocnienie etatowe Sądu Rejestrowego w grupie zawodowej referendarzy sądowych oraz urzędników. Dlatego też, w toku prac nad planowaną etatyzacją w ramach ustawy budżetowej na 2027 r., Minister Sprawiedliwości zamierza zgłosić potrzebę zwiększenia etatyzacji działającej przy I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim sekcji rejestrowej o 5 dodatkowych etatów referendarskich oraz 10 etatów urzędniczych.

			działań alternatywnych, z zachowaniem bezpieczeństwa obywateli i poufności danych ich dotyczących. Dodatkowe zwiększenie etatów administracyjnych umożliwiłoby sprawne dokonywanie wpisów postanowień wydanych przez orzeczników a także wysyłkę pism, na która aktualnie czeka się kilka tygodni. Z perspektywy organizacji prac sądu rejestrowego umożliwienie sądowi zajmowania się sprawami na bieżąco odpowiedziałoby na potrzebę obrotu i nie stanowiłoby argumentu do przeniesienia rejestru do modułu KRS i w konsekwencji oddanie spraw rozpoznawanych przez sądy rejestrowe orzecznikom w całej Polsce, którzy nie mają zdobytej przez 3 lata wiedzy przez aktualnie obowiązujący dla F.R. sąd rejestrowy. Doświadczenie oraz ugruntowująca się linia orzecznicza będzie kluczowa dla procesów sukcesyjnych, których liczba w najbliższych latach wzrośnie. Okoliczność, że RFR jest prowadzony w systemie informatycznym, a nie stanowi elektronicznego rejestru, jak rejestr KRS, była analizowana i niemożliwa do przezwyciężenia na etapie projektowania przepisów. Nie jest to więc okoliczność obciążająca funkcjonowanie samego rejestru. Wydolność obsługi liczby wniosków, bowiem wynika z liczby powstałych fundacji, dla której nie zwiększono zasobu ludzkiego w samym wydziale rejestru RFR, mimo świadomości wydłużających się terminów postępowania. Natomiast z doniesień i informacji wynikających z projektu opinii – Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło prace nad włączeniem RFR do KRS, co z uwagi na charakter danych gromadzonych w RFR należy ocenić negatywnie. Projektodawcy winni uwzględniać charakter instrumentu jakim jest fundacja rodzinna i traktować go jako narzędzie sukcesji, tj. narzędzie regulujące przyszłość majątku osoby fizycznej i rodziny tej osoby (fundatora). Zakres gromadzonych danych o osobach fizycznych, ich majątku, sposobie i zasadach jego pozyskiwania od fundacji rodzinnej, dookreślenia w dokumentach fundacyjnych składników majątkowych, często wskazywania polityki inwestycyjnej w kontekście jawności dokumentów i pracach prowadzących do	

			udostępniania ich w publicznym rejestrze czy dostępnie organów bez wyraźnej podstawy prawnej (wszczęte postępowanie) budzi poważne zastrzeżenia co do bezpieczeństwa.	
72.	Str. 12 (sekcja dot. badań Banku Pekao)	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Wadliwość metodologiczna analiz opartych na Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR)** Rządowy wniosek, wedle którego w 44% fundacji krąg fundatorów pokrywa się w 100% z kręgiem beneficjentów, oparto wyłącznie na statystykach zgłoszeń do CRBR i raporcie Banku Pekao. Dane te są całkowicie niemiarodajne. Autorzy raportu nie badali akt rejestrowych ani statutów fundacji. W praktyce fundatorzy celowo nie ujawniali w CRBR danych małoletnich dzieci (beneficjentów), konstruując statuty tak, by w rejestrach jawnych figurowały wyłącznie dane osób pełnoletnich lub tylko niektórych osób (w celu ochrony ich bezpieczeństwa). Dodatkowo, projekt całkowicie pomija strukturę demograficzną fundacji tworzonych przez osoby młode (do 40. roku życia), niepozostające w związkach małżeńskich i bezdzietne, które powołują fundację w celu długofalowego uregulowania spraw majątkowych na przyszłość. Kategoryczne wnioskowanie o rzekomych nadużyciach podatkowych na podstawie tak zniekształconych danych statystycznych zasługuje na krytykę.	Zarzut wadliwości metodologicznej. MF: Zarzut ten jest niezasadny. Analiza nie miała na celu ustalenia pełnego i indywidualnego kręgu beneficjentów każdej fundacji rodzinnej, lecz identyfikację ogólnych wzorców występujących w dostępnych danych urzędowych. Twierdzenie, że część fundacji mogła nie ujawniać wszystkich beneficjentów, nie podważa wniosków raportu. Analiza opierała się na danych oficjalnie zgłoszonych przez podmioty zobowiązane do ich przekazania. Również argument dotyczący fundacji zakładanych przez osoby młode, bezdzietne lub niepozostające w związkach małżeńskich nie podważa głównego ustalenia raportu. Przedstawione wyniki stanowią opis tendencji widocznych w oficjalnych danych, a nie kategoryczne rozstrzygnięcie dotyczące motywacji czy sytuacji każdego fundatora.
73.	Str. 12	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski oraz r.pr. Piotr Aleksiejuk)	**Tożsamość kręgu fundatorów i beneficjentów jako naturalny etap sukcesji pokoleniowej** Projekt krytykuje zjawisko, w którym fundatorzy zachowują faktyczną i ekonomiczną kontrolę nad wniesionym majątkiem, czerpiąc z niego bieżące korzyści. Stanowisko to razi brakiem zrozumienia realiów gospodarczych Polski. Transformacja ustrojowa po 1989 r. sprawiła, że większość dużych firm rodzinnych znajduje się dopiero w fazie pierwszej zmiany pokoleniowej. Biznesy te były budowane przez dekady przez pojedynczych liderów (często nestorów rodu), a poziom zaufania wewnątrz struktur opiera się na relacjach osobistych. Z badań („Barometr sukcesyjny") wynika, że zaledwie 8,1% naturalnych sukcesorów wyraża chęć natychmiastowego	MF: Argumentacja ta nie podważa ustaleń raportu. W praktyce fundatorzy często pozostają jednocześnie głównymi beneficjentami majątku, zachowując nad nim ekonomiczną kontrolę. Fakt, że jest to zgodne z ustawą i może odpowiadać potrzebom sukcesyjnym, nie wyklucza oceny skutków podatkowych takiej konstrukcji. Podobnie argument o funkcji akumulacji kapitału nie zmienia zasadniczego wniosku. Kluczową korzyścią fundacji jest możliwość odroczenia opodatkowania do momentu wypłaty świadczeń, co stanowi realną preferencję podatkową. Raport nie twierdzi, że każda operacja realizowana przez fundację jest korzystniej opodatkowana niż działalność prowadzona

			przejęcia zarządzania operacyjnego firmą po rodzicach. W tej sytuacji zachowanie kontroli przez fundatora-seniora i stopniowe wdrażanie następców jest procesem naturalnym, bezpiecznym i pożądanym. Konstrukcja, w której fundator zabezpiecza w pierwszej kolejności swoje utrzymanie po wycofaniu się z bezpośredniej działalności w spółkach (funkcja alimentacyjna), jest wprost przewidziana ustawą i nie może być kwalifikowana jako nadużycie reżimu podatkowego. (r.pr. Jacek Miłaszewski) --- Ocena ta jest niepełna i prowadzi do zbyt daleko idącego wniosku o dominującym celu podatkowym. Porównanie opodatkowania osoby fizycznej i fundacji rodzinnej nie może ograniczać się do prostego zestawienia nominalnych stawek podatkowych. Osoba fizyczna, po zapłacie podatku, może swobodnie przeznaczyć środki na dowolny cel: konsumpcję, inwestycję, zakup aktywów prywatnych albo finansowanie bieżących potrzeb. W fundacji rodzinnej środki pozostają związane celem statutowym, dozwoloną działalnością i obowiązkiem działania w interesie beneficjentów. Dopiero wypłata świadczenia na rzecz beneficjenta uruchamia opodatkowanie na poziomie fundacji, a w określonych przypadkach również po stronie beneficjenta. Z tego względu fundacja rodzinna nie jest prostym substytutem prywatnego rachunku inwestycyjnego ani mechanizmem bieżącej konsumpcji bez podatku. Jej istota polega na kumulacji i ochronie kapitału, a nie na natychmiastowej dystrybucji. Co więcej, w przypadku najmu efektywne opodatkowanie fundacji rodzinnej przy wypłacie świadczenia może być wyższe niż ryczałt od przychodów ewidencjonowanych stosowany przez osobę fizyczną. Sam projekt pokazuje więc, że nie w każdym obszarze fundacja rodzinna daje preferencję podatkową. Uzasadnione jest punktowe uszczelnienie przepisów, ale nie wyprowadzanie generalnej tezy, że obecny model został zdominowany przez motywację podatkową. (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	bezpośrednio, lecz że obecne regulacje tworzą systemowe zachęty do wykorzystywania fundacji również w celach podatkowych.

74.	Str. 12	KRYSIKLAW	**UWAGA**: Przytoczone w projekcie opinii badania statystyczne nie są pełnym obrazem przedziału wiekowego fundatorów. Podejmowanie jakichkolwiek działań czy decyzji legislacyjnych w oparciu o częściową próbę nie powinno stanowić argumentu do wprowadzanych zmian legislacyjnych na poziomie podatkowym ani prawnym. Ponadto ustalenie funduszu założycielskiego na poziomie 100.000 złotych nie jest okoliczną ani potwierdzającą, ani zaprzeczającą sukcesji. Jest to spełnienie warunku ustawowego w procesie powstawania fundacji rodzinnej i w ten sposób jedynie winien być wykładany. Istota funduszu założycielskiego, to pokrycie kosztów powstawania i początkowej działalności fundacji rodzinnej, zwłaszcza do czasu aż mienie wniesione do niej nie zacznie generować dochodu, który może zostać przeznaczony na działalność statutową. Ocena przyjęta i przedstawiana przez pryzmat podatkowy i wpływu do budżetu państwa traktująca sposób struktury fundacji rodzinnej, w której „kontrolę" zachowuje fundator, nie powinna stanowić sugestii, że taka fundacja została powołana w celu nadużyć. Sposób strukturyzacji sukcesyjnej, rozumienie tego procesu i długoterminowe planowanie bazując na indywidualnych uwarunkowaniach rodzinnych, biznesowych, ale i przede wszystkim doświadczeniu oraz wizji samego fundatora, dla procesu sukcesji jest kluczowa. Podatki nie powinny być tym, co kształtuje strukturyzację sukcesyjną, a jedynie ograniczać się do konsekwentnie podjętych decyzji sukcesyjnych, również gdy fundator pozostawia sobie kluczowy wpływ na sposób działalności fundacji.	MF: Argument ten nie podważa ustaleń raportu. Analiza nie opiera się na pojedynczych cechach, takich jak wysokość funduszu założycielskiego, lecz na szerszym obrazie funkcjonowania fundacji rodzinnych. Autorzy nie twierdzą, że wniesienie minimalnego funduszu założycielskiego świadczy o braku celów sukcesyjnych ani że zachowanie wpływu przez fundatora samo w sobie stanowi nadużycie. Raport wskazuje, że obecne regulacje umożliwiają łączenie kontroli nad majątkiem z korzyściami podatkowymi, co uzasadnia ocenę skutków systemowych tych rozwiązań. Indywidualne motywacje sukcesyjne mogą być w pełni uzasadnione, nie wyklucza to jednak potrzeby analizy, czy obowiązujące przepisy nie tworzą dodatkowych bodźców o charakterze podatkowym.
75.	Strona 12	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Teza raportu upraszcza rzeczywistość funkcjonowania fundacji rodzinnych. Fakt, że fundator pozostaje beneficjentem lub jednym z beneficjentów, jest rozwiązaniem wprost przewidzianym przez ustawodawcę i wynika z funkcji sukcesyjnej tego instrumentu – zapewnienia płynnego przejścia z aktywności zawodowej do zarządzania majątkiem. Zachowanie wpływu fundatora na decyzje gospodarcze nie jest nadużyciem, lecz naturalnym etapem budowania struktury rodzinnej, zwłaszcza w pierwszym pokoleniu jej	MF: Fakt, że sukcesja jest procesem rozłożonym w czasie, nie wyklucza oceny skutków podatkowych obowiązujących regulacji. Raport nie oczekuje natychmiastowego wycofania się fundatora z zarządzania majątkiem, lecz zwraca uwagę, że skala utrzymywania przez fundatorów kontroli i korzyści ekonomicznych rodzi pytanie, czy praktyka funkcjonowania fundacji pozostaje w pełni zgodna z celami, które uzasadniały wprowadzenie tego instrumentu.

			funkcjonowania. Trudno oczekiwać, aby fundator – jako twórca majątku – całkowicie wycofał się z jego zarządzania natychmiast po wniesieniu do fundacji. Jednocześnie sam raport podkreśla, że fundacja rodzinna jest narzędziem planowania sukcesji w perspektywie wielopokoleniowej. Sukcesja nie jest zdarzeniem jednorazowym, lecz procesem rozłożonym w czasie – często w praktyce trwającym wiele lat. W tym okresie naturalne i pożądane jest stopniowe angażowanie kolejnego pokolenia w zarządzanie majątkiem oraz budowanie jego kompetencji, przy jednoczesnym zachowaniu wiodącej roli fundatora. W kolejnych pokoleniach – wnuków i prawnuków – relacja z fundacją będzie miała już zupełnie inny charakter, ponieważ będą oni od początku funkcjonować w ramach tej struktury. Oczekiwanie, że w ciągu kilku lat od założenia fundacji fundator powinien całkowicie wycofać się z zarządzania i przekazać majątek, jest nie tylko nierealistyczne, ale może prowadzić do destabilizacji biznesu i majątku rodzinnego. Gdyby celem było natychmiastowe przekazanie majątku, wystarczającym instrumentem pozostawałaby darowizna, a nie fundacja rodzinna.	
76.	Fundusz założycielski fundacji rodzinnej (s. 12)	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP zwraca uwagę, że zawarta w przeglądzie teza, zgodnie z którą praktyka polegająca na podwyższaniu funduszu założycielskiego po zarejestrowaniu fundacji rodzinnej jest nieprawidłowa, nie została dostatecznie uzasadniona. Przegląd nie wskazuje, z jakiej normy prawnej miałby wynikać zakaz takiego działania ani jakie konkretne ryzyka prawne lub podatkowe uzasadniają jego negatywną ocenę. W konsekwencji postawiona teza ma charakter kategoryczny, lecz nie została poparta analizą przepisów ustawy o fundacji rodzinnej ani oceną skutków praktycznych takiego sposobu zasilania fundacji majątkiem. KRDP postuluje doprecyzowanie tej części przeglądu poprzez wskazanie podstawy prawnej oraz argumentów przemawiających za oceną, że podwyższenie funduszu założycielskiego po rejestracji fundacji rodzinnej miałoby stanowić praktykę nieprawidłową.	MRiT: Projekt zostanie uzupełniony. Za niezmiennością funduszu założycielskiego przemawiają następujące okoliczności: - cel wniesienia funduszu, czyli pokrycie minimalnej wartości majątku, który stanowi wartość początkową, wymagającą weryfikacji pod kątem spełnienia przesłanek niezbędnych do rejestracji fundacji rodzinnej, - brak przypisania w ustawie innych funkcji dla funduszu, - ustawowy obowiązek prowadzenia aktualnego spisu mienia wpływa na ustalenie źródła pochodzenia i propozycji stanu majątkowego niezbędnego do prawidłowej realizacji obowiązków w związku ze świadczeniami dla beneficjentów, - brak przepisów o procedurze zmiany i brak określenia skutków dla fundatora i beneficjentów zmiany funduszu.

77.	Badania Banku Pekao, s. 12 Projektu Przeglądu; dane z CRBR i RFR	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Projekt wskazuje, że według analiz Ministerstwa Finansów (MF) w ok. 44% FR krąg fundatorów pokrywa się z kręgiem beneficjentów. W Projekcie nie przedstawiono jednak pełnych analiz ani danych statystycznych pozwalających ocenić znaczenie tej informacji. Odwołanie do raportu Banku Pekao nie może zastępować analizy akt rejestrowych FR. Raport bazuje na zgłoszeniach do CRBR, a dane ujawniane w CRBR nie zawsze obrazują rzeczywiste założenia sukcesyjne FR. W praktyce fundatorzy, zwłaszcza na wczesnych etapach funkcjonowania FR, ograniczają ujawnianie beneficjentów, zwłaszcza małoletnich, z uwagi na prywatność rodziny i jawność CRBR. Niekiedy fundator zakłada, że to on będzie pobierał świadczenia i przekaże je dalej członkom rodziny, zamiast ujawniać szeroki krąg beneficjentów i informować ich o każdej późniejszej zmianie lub korekcie. Nie można automatycznie przyjmować, że model, w którym fundator pełni równocześnie funkcję członka zarządu i beneficjenta, oznacza brak zamiaru przeprowadzenia sukcesji. W wielu polskich firmach seniorzy nadal zachowują władzę nad majątkiem, ale jednocześnie przygotowują szczegółowe zapisy, które mają wejść w życie w przyszłości. Analiza samego RFR lub CRBR może więc dawać uproszczony obraz: sukcesja jest przygotowana w statucie, regulaminach, dokumentach rodzinnych lub testamentach, ale nie jest w pełni widoczna w aktualnej strukturze zarządczej i publicznych rejestrach. Znaczenie ma także wiek fundatorów. Jeżeli średni wiek fundatora to 55 lat, nie można zakładać, że każda FR powinna już teraz odzwierciedlać finalny etap przekazania majątku następcom. Dla wielu fundatorów FR jest strukturą tworzoną na lata, a nie narzędziem natychmiastowego wycofania się z zarządzania. W Projekcie brakuje danych dotyczących m.in. wieku fundatorów, sytuacji rodzinnej fundatorów, istnienia małoletnich dzieci, braku dzieci, braku związku małżeńskiego	MF: Zob. uwaga 72. MRiT: W odniesieniu do zarzutu, że w Projekcie brakuje danych dotyczących m.in. wieku fundatorów, sytuacji rodzinnej fundatorów, istnienia małoletnich dzieci, braku dzieci, braku związku małżeńskiego oraz zakresu odroczonej sukcesji, musimy wskazać, że nie dysponujemy tego rodzaju danymi. Przedstawione w projekcie wnioski odnoszą się do oceny konkretnych konfiguracji niezależnie od skali zjawiska. Przeprowadzenie analiz w zakresie skutków sukcesyjnych w okresie 3 lat od wejścia w życie ustawy jest z obiektywnych względów niemożliwe. Dane jakie posiadamy wskazują, że fundatorzy, zachowując aktywny udział w fundacji rodzinnej, nie przeprowadzili pełnej sukcesji, co najwyżej są na bardzo początkowym etapie. Przeprowadzenie badania akt rejestrowych albo CRBR kilku tysięcy podmiotów nie jest możliwe w ramach obecnych prac. Analizy i badania w tym zakresie będą prowadzone w ramach OSR ex post. W OSR ex ante MRiT zaplanował ocenę ustawy pod kątem sukcesji po 10 latach o wejścia jej w życie. W ocenie MRiT wskazany brak pełnego ujawnienia beneficjentów w CRBR albo ograniczony skład organów nie prowadzi do wniosku, że fundacje te działają w celu sukcesyjnym. Cel ten można ustalić dopiero w wyniku całokształtu okoliczności.

			oraz zakresu odroczonej sukcesji. Bez tych danych kategoryczne wnioski o braku funkcji sukcesyjnych FR są przedwczesne. Propozycja: pogłębić analizę danych i uzupełnić ją o badanie akt rejestrowych, dokumentów statutowych oraz praktyki funkcjonowania FR. Wnioski powinny uwzględniać, że brak pełnego ujawnienia beneficjentów w CRBR albo ograniczony skład organów nie przesądza o braku rzeczywistego celu sukcesyjnego.	
78.	Pkt 4, str. 12-13	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	**„Sukcesja po samym sobie”** **Teza projektu: Projekt wskazuje, że w znacznej części fundacji rodzinnych krąg fundatorów pokrywa się z kręgiem beneficjentów, a fundator zachowuje faktyczną kontrolę nad majątkiem. Na tej podstawie sugeruje się, że w takich przypadkach funkcja sukcesyjna może być marginalna.** Taki wniosek nie uwzględnia specyfiki polskiej przedsiębiorczości rodzinnej. Większość znaczących firm rodzinnych powstała po 1989 r., a więc znajduje się dopiero w fazie pierwszej zmiany pokoleniowej. Fundatorzy są często nadal aktywni zawodowo, pełnią funkcje właścicielskie, zarządcze albo strategiczne i pozostają naturalnym centrum decyzyjnym rodziny biznesowej. W tych realiach oczekiwanie, że już w momencie ustanowienia fundacji rodzinnej fundator całkowicie wycofa się z wpływu na majątek, jest oderwane od praktyki gospodarczej. Dane rynkowe potwierdzają, że sukcesja w Polsce nie polega dziś na prostym i natychmiastowym przejęciu sterów przez dzieci założycieli. Raport dotyczący spółek rodzinnych na GPW pokazuje, że sukcesorzy zasiadają w zarządach jedynie części spółek rodzinnych, podczas gdy w wielu podmiotach rośnie rola profesjonalnych menedżerów zewnętrznych. Jednocześnie coraz więcej spółek rodzinnych ujawnia fundacje rodzinne w akcjonariacie. Oznacza to, że sukcesja	MF: Fakt, że polskie firmy rodzinne znajdują się często na etapie pierwszej sukcesji pokoleniowej, nie wyklucza oceny skutków podatkowych przyjętych rozwiązań. Raport nie kwestionuje zasadności fundacji jako narzędzia sukcesji, lecz wskazuje, że obserwowana struktura części fundacji rodzinnych odbiega od modelu, w którym kluczową funkcją jest rzeczywiste przekazanie korzyści ekonomicznych i kontroli kolejnym pokoleniom.

			własnościowa coraz częściej jest porządkowana przez fundację, natomiast zarządzanie operacyjne może być powierzane osobom spoza rodziny. To nie jest obejście celu ustawy, lecz dojrzały model sukcesji: rodzina zachowuje kontrolę właścicielską poprzez fundację, aktywa nie ulegają rozdrobnieniu, a operacyjne prowadzenie biznesu może zostać powierzone kompetentnym menedżerom. Sam fakt, że fundator jest beneficjentem albo zachowuje wpływ na fundację, nie może być traktowany jako przesłanka nadużycia. Ustawa wprost dopuszcza fundatora jako beneficjenta, m.in. po to, aby po wycofaniu się z bieżącej aktywności zawodowej mógł korzystać ze środków zapewniających mu bezpieczeństwo ekonomiczne.	
79.	Str. 13	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Krytyka definicji pojęcia „sukcesji" zaprezentowanej w projekcie** Zaprezentowane w projekcie twierdzenie, iż sukcesja „po samym sobie" nie stanowi realizacji celów ustawy i jest wyłącznie optymalizacją podatkową, stanowi rażące wypaczenie realiów. Jak wskazano w pkt 6, zabezpieczenie egzystencji fundatora-seniora przy jednoczesnym nienaruszalnym związaniu kapitału wewnątrz jednej osoby prawnej (fundacji) na rzecz przyszłych pokoleń to esencja planowania sukcesyjnego. Sam fakt zbieżności kręgu fundatorów i beneficjentów w początkowej fazie istnienia podmiotu nie pozwala na automatyczne wysuwanie wniosków o dominującym celu podatkowym.	MF: Sama możliwość występowania uzasadnionych celów sukcesyjnych nie wyklucza oceny, że obowiązujące regulacje tworzą również istotne korzyści podatkowe. Zbieżność kręgu fundatorów i beneficjentów nie przesądza o nadużyciu, ale stanowi istotną przesłankę do analizy rzeczywistego sposobu wykorzystywania fundacji rodzinnych w praktyce.
80.	Część IV (s. 13–14) — dane MDR i diagnoza nadużyć	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	Diagnoza dotycząca masowego wykorzystywania fundacji rodzinnych do agresywnej optymalizacji podatkowej nie powinna być opierana na danych, które nie mierzą bezpośrednio zjawiska nadużycia prawa podatkowego. Obowiązek raportowania schematów podatkowych ma charakter sprawozdawczy i obejmuje również uzgodnienia niestanowiące unikania opodatkowania. Sama liczba informacji MDR nie może zatem stanowić miarodajnego wskaźnika skali nadużyć z wykorzystaniem fundacji rodzinnych.	MF: Dane MDR zostały wykorzystane jako wskaźnik skali zainteresowania określonymi rozwiązaniami podatkowymi, a nie jako dowód unikania opodatkowania w indywidualnych przypadkach. Zob. uwagi 78 i 79.

			Również spełnienie kryterium głównej korzyści nie jest tożsame z unikaniem opodatkowania w rozumieniu klauzuli ogólnej przeciwko unikaniu opodatkowania. Kryterium to stanowi przesłankę obowiązku raportowego i może odnosić się do korzyści podatkowej, która sama w sobie pozostaje legalna. Sam fakt wystąpienia korzyści podatkowej, w tym korzyści wynikającej z modelu opodatkowania fundacji rodzinnej przewidzianego przez ustawodawcę, nie może być utożsamiany z nadużyciem prawa podatkowego. Dla takiej kwalifikacji konieczne jest wykazanie elementów sztuczności, instrumentalności lub działania sprzecznego z celem regulacji. Dotyczy to w szczególności odroczenia opodatkowania do momentu dystrybucji świadczeń na rzecz beneficjentów, które stanowi element konstrukcyjny przyjętego modelu opodatkowania fundacji rodzinnej, a nie samoistną przesłankę uznania jej wykorzystania za nadużycie. W konsekwencji dane dotyczące raportowania MDR powinny być prezentowane z odpowiednim zastrzeżeniem metodologicznym. Nie mogą one zastępować analizy przypadków, w których właściwe organy rzeczywiście stwierdziły lub uprawdopodobniły unikanie opodatkowania z wykorzystaniem fundacji rodzinnej. Zestawiona w przeglądzie liczba opinii Szefa KAS o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania, odniesiona do ogólnej liczby postępowań prowadzonych na podstawie klauzuli ogólnej od 2016 r., potwierdza, że przypadki rzeczywiście sporne powinny być odróżniane od samego korzystania z instytucji fundacji rodzinnej zgodnie z jej ustawowym modelem.	
81.	Projekt przeglądu, s. 13–15 — analiza MDR, interpretacji indywidualnych i opinii Szefa KAS;	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI SPÓŁKA PARTNERS	**Sprzedaż udziałów lub akcji wniesionych do fundacji rodzinnej** Projekt trafnie identyfikuje ryzyko instrumentalnego wykorzystania fundacji rodzinnej do wniesienia udziałów lub akcji, a następnie ich zbycia albo umorzenia po krótkim czasie. Tego rodzaju schematy mogą w określonych przypadkach rzeczywiście prowadzić do nadużycia preferencji podatkowych.	MF: Stosowanie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania, bądź formułowanie uzasadnionego przypuszczenia jej zastosowania, nie jest działaniem automatycznym, lecz każdorazowo odbywa się z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności towarzyszących czynności, również względem przypadków, w których dochodzi do sprzedaży aktywów wniesionych do FR w niedługim czasie po ich ulokowaniu.

	s. 15 — schemat wniesienia udziałów lub akcji z zamiarem ich zbycia po krótkim czasie.	KA w imieniu klientów	Jednocześnie sprzedaż udziałów lub akcji wniesionych do fundacji rodzinnej nie powinna być automatycznie kwalifikowana jako nadużycie. W praktyce obrotu gospodarczego zbycie takich aktywów może wynikać z realnych przyczyn ekonomicznych, niezwiązanych z motywacją podatkową. Do takich przyczyn należą w szczególności: pogorszenie sytuacji finansowej spółki, narastający deficyt finansowy podmiotów prowadzonych lub kontrolowanych przez spółkę, konieczność restrukturyzacji, ograniczenie ryzyka koncentracji majątku w jednym aktywie, spór wspólników, pojawienie się racjonalnej oferty inwestora, zmiana sytuacji rynkowej, potrzeba ochrony majątku beneficjentów albo konieczność zabezpieczenia płynności fundacji. Z tego względu sama sekwencja: wniesienie udziałów do fundacji, a następnie ich sprzedaż, nie powinna prowadzić do automatycznego wniosku o instrumentalnym charakterze fundacji. Kluczowe powinno być ustalenie, czy transakcja ma rzeczywiste uzasadnienie gospodarcze oraz co dzieje się ze środkami uzyskanymi ze sprzedaży. Obecny stan prawny wraz z jego interpretacją przez organy podatkowe w szczególnych lecz systemowych sytuacjach skutkuje negatywną dyskryminacją. Wystąpienie następujących splotów okoliczności: - zbliżanie się potencjalnego fundatora do wieku emerytalnego + - wynikające z tego obiektywne trudności w zarządzaniu + - brak w rodzinie następców gotowych do przejęcia sterów + - wynikająca z tego zasadność sprzedaży pakietów kontrolnych w spółkach handlowych +	Z uwagi na znaczną różnorodność przypadków analizowanych przez Szefa KAS pod kątem przeciwdziałania unikaniu opodatkowania, jak również dynamikę występowania scenariuszy unikania opodatkowania z wykorzystaniem FR, w ocenie MF nie jest możliwym precyzyjne określenie (zdefiniowanie / wymienienie) w przepisach, które transakcje są instrumentalne, a które gospodarczo uzasadnione. Ocena tej kwestii wymaga zniuansowanego wzięcia pod uwagę indywidualnych okoliczności sprawy, zatem sformułowanie w tym zakresie stałych kryteriów ustawowych nie jest także uzasadnione w kontekście specyfiki stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania niebędącej instytucją „czarno-białą”, lecz poruszającą się w „odcieniach szarości”.

			brak wcześniejszych rozwiązań prawnych spełniających funkcje fundacji rodzinnych sprawia, że założenie w tych okolicznościach FR wiąże się z ryzykiem uznania jej za schemat podatkowy, a zatem w praktyce założenie FR w powyższych sytuacjach staje się niemożliwe/obciążone ponad zasadną miarę ryzykiem podatkowym. Sytuacja staje się jeszcze trudniejsza gdy finansowy stan firmy ulega pogorszeniu m.in. wskutek zmniejszenia aktywności fundatora związanej z wiekiem. **Propozycja zmiany:** **Przyszłe przepisy powinny przewidywać jasne kryteria odróżniające transakcje instrumentalne od transakcji gospodarczo uzasadnionych.** **Za istotne kryteria pozytywne należy uznać w szczególności: brak likwidacji fundacji po transakcji, brak szybkiej dystrybucji środków do beneficjentów, przeznaczenie środków na reinwestycję, restrukturyzację lub stabilizację finansową oraz sporządzenie uzasadnienia gospodarczego decyzji o zbyciu.** **Nie powinno się przyjmować automatycznego domniemania nadużycia tylko dlatego, że zbycie aktywa nastąpiło przed upływem określonego okresu od jego wniesienia do fundacji.**	
82.	Projekt przeglądu, s. 13–15 — dane dotyczące MDR, interpretacji indywidualnych i 77 przypadków opinii Szefa	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWI E PRAWNI SPÓŁKA PARTNERS KA w imieniu klientów	**Niejednoznaczność pierwotnych przepisów a zaostrzenie praktyki KAS i odmowy wydania opinii zabezpieczających** Negatywnie należy ocenić sytuację, w której niejednoznaczność pierwotnych przepisów oraz szeroka konstrukcja ustawowa fundacji rodzinnej są obecnie łączone z zaostrzającą się praktyką organów podatkowych, w szczególności w zakresie odmów wydawania opinii zabezpieczających lub formułowania uzasadnionego przypuszczenia unikania opodatkowania.	MF: Zob. uwaga 81.

	KAS o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania; praktyka opinii zabezpieczających.		Fundacja rodzinna jest nową instytucją prawną. Przez pierwsze lata jej funkcjonowania podatnicy, fundatorzy, doradcy i notariusze działali w warunkach istotnej niepewności interpretacyjnej. Jeżeli ustawodawca stworzył szeroki model fundacji rodzinnej i dopuścił określone działania w ramach katalogu dozwolonej działalności gospodarczej, to późniejsza restrykcyjna interpretacja tych samych działań powinna być stosowana z dużą ostrożnością. Podatnicy działający w dobrej wierze powinni mieć możliwość uzyskania realnej ochrony i przewidywalnej oceny planowanych działań. Jeżeli organy podatkowe przyjmują restrykcyjne podejście do transakcji z udziałem fundacji rodzinnych, to tym bardziej konieczne jest doprecyzowanie przepisów ustawowych oraz stworzenie jasnych kryteriów oceny. **Propozycja zmiany:** **Dalsze prace legislacyjne powinny zmierzać do ograniczenia uznaniowości ocen organów podatkowych oraz do zapewnienia, że odmowa opinii zabezpieczającej będzie stosowana wobec rzeczywistych nadużyć, a nie wobec racjonalnych działań sukcesyjnych, inwestycyjnych lub restrukturyzacyjnych podejmowanych w ramach niejednoznacznych przepisów.** **Warto rozważyć wprowadzenie szczególnych objaśnień podatkowych albo ustawowych jednoznacznych kryteriów pozytywnych, które pozwolą fundacjom rodzinnym przewidzieć, kiedy transakcja sprzedaży aktywów nie będzie traktowana jako unikanie opodatkowania.**	
83.	Str. 15	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ocena 77 opinii Szefa KAS i 927 wniosków o interpretacje** **Teza projektu: Projekt wskazuje na 77 opinii Szefa KAS o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania oraz 927 wniosków o interpretacje indywidualne jako istotne źródło oceny ryzyk podatkowych związanych z fundacjami rodzinnymi.**	MF: Zob. uwaga 81. Liczba opinii (77) nie może być utożsamiana z liczbą spraw, w których Dyrektor KIS te opinie wykorzystał. Przepisy Ordynacji podatkowej stanowią, że Dyrektor KIS może wykorzystać opinię Szefa KAS w podobnej sprawie i nie musi występować o nią po raz kolejny. Wnioskowanie przedstawione w uwadze na podstawie ilości opinii Szefa KAS jest zatem merytorycznie błędne.

			Zgodzić się należy, że określone schematy wymagają reakcji ustawodawcy, zwłaszcza gdy fundacja rodzinna jest wykorzystywana wyłącznie jako krótkoterminowa platforma transakcyjna. Nie można jednak na tej podstawie formułować tezy o systemowym nadużywaniu instytucji. Liczba 77 opinii o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania w okresie obejmującym pierwsze lata funkcjonowania ustawy jest marginalna wobec tysięcy zarejestrowanych fundacji rodzinnych i tysięcy wniosków o ich rejestrację. Również sama liczba wniosków o interpretacje indywidualne nie świadczy o agresywnej optymalizacji. Przeciwnie – świadczy o tym, że podatnicy i doradcy próbują bezpiecznie stosować nowe przepisy w obszarach, w których praktyka dopiero się kształtuje. Pytania dotyczą m.in. wnoszenia aktywów, świadczeń, ukrytych zysków, VAT, najmu, pożyczek, obrotu papierami wartościowymi i zasad opodatkowania mienia po rozwiązaniu fundacji. Jest to typowy etap dojrzewania nowej instytucji prawnej, a nie dowód jej wadliwości systemowej. Dlatego rekomendowany kierunek powinien polegać na identyfikacji konkretnych, powtarzalnych schematów abuzywnych i ich punktowym wyłączeniu, a nie na generalnej przebudowie całego modelu opodatkowania fundacji rodzinnych.	Należy także wziąć pod uwagę to, że nie każde nadużycie w zakresie fundacji rodzinnych jest przedmiotem zapytania do Dyrektora KIS oraz że Dyrektor KIS jest w stanie każdy tego rodzaju przypadek wychwycić.
84.	Rozdział 4 (Funkcjonowanie i skutki obowiązywania przepisów) s. 15	MF	Proponujemy, aby powołując się na opinię Rady PUO wskazywać pełną nawę opinii, tzn. numer uchwały jak i dzień wydania. Proponowane brzmienie: „Tego typu schemat postępowania z wykorzystaniem fundacji rodzinnej był także przedmiotem Uchwały nr 3/2025 Rady do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania z dnia 29 maja 2025 r., w której Rada wskazała, że dystrybucja (części) zysków uzyskanych przez fundację w wyniku przeprowadzenia opisywanych czynności spełnia przesłanki dla zastosowania ogólnej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania.”	MRiT: Uwaga uwzględniona

<table>
<tr>
<td>85.</td>
<td>Rozdział 4, tabela - str. 18</td>
<td>MF</td>
<td>Uprzejmie zauważamy, że na stronie 18 przesunięciu uległy kwoty w zakresie 3 ostatnich wierszy dotyczących dochodów zwolnionych. Ponadto błędnie wskazano kwotę dochodu zwolnionego z tytułu udzielania pożyczek dla roku 2024. Jest 380 632 845 zł powinno być 3 380 632 845 zł.

Powinno być:
<table>
<tr><td>Nabywanie i zbywanie papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i praw o podobnym charakterze – o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o fundacji rodzinnej</td><td>4 815 433 489 zł</td><td>3 380 632 845 zł</td><td>2 844 714 109 zł</td></tr>
<tr><td>Udzielanie pożyczek – o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o fundacji rodzinnej</td><td>9 870 892 zł</td><td>106 083 690 zł</td><td>585 715 031 zł</td></tr>
<tr><td>Obrót zagranicznymi środkami płatniczymi – o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o fundacji rodzinnej</td><td>236 081 zł</td><td>4 584 494 zł</td><td>10 205 475 zł</td></tr>
</table>
</td>
<td>MRiT: Uwaga uwzględniona</td>
</tr>
<tr>
<td>86.</td>
<td>Str.18</td>
<td>ARiMR</td>
<td>Proponowana treść zapisu:
„Zakładając, że wykazywane przez fundacje rodzinne dochody zwolnione byłyby osiągane przez podatników PIT i CIT z pominięciem fundacji rodzinnej i podlegałyby bieżącemu opodatkowaniu w ramach tych podatników, to kwoty podatków przedstawiałyby się następująco (przy założeniu opodatkowania tych dochodów 19% stawką podatku dochodowego):”

Proponowana przez ARiMR treść zapisu:
„Zakładając, że wykazywane przez fundacje rodzinne dochody, byłyby opodatkowane tak samo jak dochody podatników PIT i CIT, to kwoty podatków przedstawiałyby się następująco (przy założeniu opodatkowania tych dochodów 19% stawką podatku dochodowego):”</td>
<td>MRiT i MF: Proponujemy pozostawienie oryginalnego brzmienia.</td>
</tr>
</table>

87.	Str. 20	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Akumulacja dochodów pasywnych i reinwestowanie** **Teza projektu: Projekt wskazuje, że koncentracja w fundacji rodzinnej aktywów generujących dochody pasywne oraz ograniczenie bieżącej dystrybucji może prowadzić do istotnego odroczenia opodatkowania i wykorzystywania fundacji w sposób odbiegający od celu regulacji.** Tak sformułowany zarzut pomija istotę fundacji rodzinnej. Jednym z jej podstawowych celów jest właśnie gromadzenie, ochrona i reinwestowanie majątku w długim horyzoncie. Akumulacja dochodów z udziałów, akcji, najmu, instrumentów finansowych lub innych aktywów nie jest zjawiskiem ubocznym, lecz konstrukcyjnym elementem instytucji. Bez możliwości reinwestowania fundacja rodzinna utraciłaby sens jako narzędzie budowania wielopokoleniowego majątku rodzinnego. Nie można również pomijać funkcji holdingowej fundacji rodzinnej. W wielu przypadkach fundacja pełni rolę właścicielskiego centrum grupy rodzinnej, podobnie jak holdingi w strukturach spółek kapitałowych. Neutralność podatkowa na etapie akumulacji ma zachęcać do pozostawiania kapitału w strukturze prawnej zlokalizowanej w Polsce i wykorzystywania go do dalszych inwestycji, a nie do natychmiastowej konsumpcji. Po trzech latach obowiązywania ustawy nie sposób miarodajnie przesądzać, że brak bieżącej dystrybucji oznacza brak rzeczywistej potrzeby reinwestowania. Polska przedsiębiorczość rodzinna funkcjonuje w warunkach pełnej swobody gospodarczej relatywnie krótko na tle gospodarek zachodnich. To właśnie obecnie tworzy się pierwszy realny model wielopokoleniowego zarządzania kapitałem prywatnym. Wnioski o braku potrzeby długoterminowego reinwestowania są przedwczesne i nie znajdują dostatecznego oparcia w danych.	MF: Sama zgodność z ustawą i potencjalna potrzeba długoterminowego reinwestowania nie wykluczają oceny skutków podatkowych tych rozwiązań. Raport nie twierdzi, że każda fundacja akumulująca majątek jest wykorzystywana niewłaściwie, lecz wskazuje, że obserwowane praktyki uzasadniają analizę, czy obecny model zachowuje właściwą równowagę między funkcją sukcesyjną a preferencjami podatkowymi.

88.	s. 20 Projektu przeglądu	Deloitte	W końcowym fragmencie s. 20 projektu przeglądu wskazano, że *przykładem wymagającym analizy jest koncentracja w fundacji rodzinnej aktywów generujących dochody pasywne, takich jak udziały w spółkach, nieruchomości przeznaczone na wynajem czy instrumenty finansowe, przy jednoczesnym ograniczeniu bieżącej dystrybucji tych dochodów do beneficjentów. W takim modelu dochody te są akumulowane na poziomie fundacji rodzinnej, gdzie co do zasady nie podlegają bieżącemu opodatkowaniu, co prowadzi do istotnego odroczenia momentu opodatkowania. Mechanizm ten może być wykorzystywany w sposób odbiegający od celu regulacji, zwłaszcza gdy brak jest rzeczywistej potrzeby długoterminowego reinwestowania środków, a dominującą motywacją jest osiągnięcie efektu podatkowego.* Odnosząc się do tego fragmentu projektu wskazać należy, że budowanie wielopokoleniowego majątku, które stoi za ideą zakładania fundacji rodzinnych, samo w sobie zakłada długoterminowe reinwestowanie środków. Potrzebą dla długoterminowego reinwestowania jest już zatem sama chęć zbudowania majątku dla kolejnych pokoleń. W naszej ocenie nie należy w takich wypadkach doszukiwać się motywacji w postaci osiągnięcia efektu podatkowego – jest ona wówczas stricte sukcesyjna.	MF: Raport nie twierdzi, że każda akumulacja dochodów w fundacji jest motywowana podatkowo, lecz wskazuje, że w sytuacjach długotrwałego gromadzenia aktywów przy braku dystrybucji świadczeń zasadne jest badanie, czy funkcja sukcesyjna pozostaje dominująca. Możliwość takiej oceny wynika właśnie z potrzeby odróżnienia działań służących sukcesji od wykorzystywania preferencji podatkowych jako celu samoistnego.
89.	Strona 20 akapit 3-4	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Po pierwsze, ustawowy model fundacji rodzinnej zakłada zarządzanie majątkiem, w tym jego pomnażanie. Inwestowanie w aktywa generujące dochód pasywny – takie jak udziały, nieruchomości czy instrumenty finansowe – nie jest odstępstwem od celu regulacji, lecz jego istotą. Trudno uznać za nadużycie sytuację, w której fundacja realizuje swoją podstawową funkcję, jaką jest długoterminowe utrzymanie i rozwój majątku rodzinnego. Po drugie, akumulacja dochodów na poziomie fundacji nie jest efektem „luki”, lecz świadomą decyzją ustawodawcy. Mechanizm odroczenia opodatkowania do momentu dystrybucji odpowiada konstrukcyjnie rozwiązaniom znanym z innych systemów prawnych i służy właśnie umożliwieniu	MF: Raport nie utożsamia braku bieżących wypłat ani prowadzenia działalności inwestycyjnej z nadużyciem. Zwraca jedynie uwagę, że w takich przypadkach zasadne jest badanie, czy dominującym celem pozostaje realizacja funkcji sukcesyjnej i budowanie majątku dla kolejnych pokoleń, czy też korzystanie z korzyści wynikających z długotrwałego odroczenia opodatkowania. Samo formalne wpisywanie się w model ustawowy nie wyklucza takiej oceny.

			reinwestowania środków w perspektywie wieloletniej. Ocenianie takiego modelu przez pryzmat bieżącej dystrybucji prowadzi do pominięcia jego sukcesyjnego charakteru. Po trzecie, raport zdaje się abstrahować od długoterminowego horyzontu funkcjonowania fundacji rodzinnej. Brak bieżącej dystrybucji nie musi świadczyć o dominującej motywacji podatkowej, lecz może wynikać z przyjętej strategii inwestycyjnej, planów sukcesyjnych czy potrzeby zabezpieczenia kolejnych pokoleń. W praktyce wiele struktur zakłada wieloletnią akumulację kapitału przed jego przekazaniem beneficjentom. Teza raportu nadmiernie upraszcza funkcjonowanie fundacji rodzinnej. Ustawa wprost dopuszcza prowadzenie przez fundację określonej działalności, a jej zakres jest już ograniczony do aktywności o charakterze zasadniczo pasywnym. Skoro jest to działalność gospodarcza, naturalne jest, że ma ona charakter zorganizowany – nie można tego traktować jako przesłanki nadużycia. Akumulacja dochodów również odpowiada założeniom ustawowym. Fundacja nie ma służyć bieżącej konsumpcji majątku, lecz jego ochronie i efektywnemu, długoterminowemu rozdysponowaniu. Dystrybucja świadczeń powinna być powiązana z realną potrzebą i określonym celem, a nie mieć charakteru automatycznego transferu środków. W praktyce, zwłaszcza przy większych majątkach, uzasadnione jest stosowanie mechanizmów warunkowych – uzależniających świadczenia np. od aktywności zawodowej czy edukacyjnej beneficjentów. Czasowe wstrzymanie wypłat nie stanowi więc nadużycia, lecz realizację funkcji wychowawczej, która jest istotna w ramach sukcesji.	
90.	Projekt przeglądu, s. 20–22 — akumulacja dochodów, brak	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWI E PRAWNI SPÓŁKA	**Ewentualny lock-up powinien ograniczać wypłatę środków do beneficjentów, a nie możliwość sprzedaży aktywów przez fundację** Projekt wskazuje, że jednym z ryzyk związanych z funkcjonowaniem fundacji rodzinnych jest wykorzystywanie ich jako „platformy transakcyjnej”, tj. wnoszenie aktywów do	MF: Zob. uwaga 89.

	rzeczywistej potrzeby reinwestowania, fundacja jako narzędzie inwestycyjne; tabela ryzyk, s. 22 — zbywanie mienia jako ryzyko traktowania fundacji rodzinnej jako platformy transakcyjnej.	PARTNERSKA w imieniu klientów	fundacji, ich szybka sprzedaż, a następnie uzyskanie korzyści podatkowej wynikającej z braku bieżącego opodatkowania albo z odroczenia momentu opodatkowania. Z tym ryzykiem należy się zgodzić, jednak środki zaradcze powinny być skierowane przede wszystkim przeciwko szybkiej dystrybucji środków do beneficjentów albo likwidacji fundacji po transakcji, a nie przeciwko samej sprzedaży aktywów. Fundacja rodzinna, która ma racjonalnie zarządzać majątkiem, powinna mieć możliwość sprzedaży udziałów, akcji lub innych aktywów, jeżeli przemawiają za tym rzeczywiste przyczyny gospodarcze, takie jak potrzeba dywersyfikacji, ograniczenia ryzyka koncentracji, restrukturyzacji, zapewnienia płynności albo ochrony wartości majątku. Nie powinno być traktowane jako okoliczność negatywna samo to, że fundacja sprzedaje udziały w spółce, a następnie przeznacza uzyskane środki na reinwestycję, przykładowo poprzez nabycie akcji, obligacji, jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub innych aktywów finansowych. W takim przypadku nie dochodzi do konsumpcji środków przez beneficjentów ani do wyprowadzenia majątku z fundacji, lecz do zmiany struktury aktywów fundacji. **Propozycja zmiany:** **Ewentualny lock-up powinien mieć charakter dystrybucyjny, a nie transakcyjny. Ograniczeniu powinna podlegać wypłata środków uzyskanych ze sprzedaży aktywów do beneficjentów, a nie sama możliwość sprzedaży aktywów przez fundację rodzinną.** **Sprzedaż aktywa wniesionego do fundacji przed upływem okresu lock-up nie powinna sama w sobie powodować utraty preferencji podatkowej, jeżeli środki uzyskane ze sprzedaży pozostają w fundacji i są przeznaczane na cele zgodne z funkcją fundacji rodzinnej, w szczególności na reinwestycję, restrukturyzację, stabilizację finansową, ochronę majątku lub zabezpieczenie interesów beneficjentów.**	

			Takie rozwiązanie lepiej przeciwdziała nadużyciom, ponieważ ogranicza szybką prywatną dystrybucję środków, a jednocześnie nie paraliżuje racjonalnego zarządzania majątkiem fundacji rodzinnej.	
91.	Str. 21	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Struktury zagraniczne, podmioty transparentne i CFC** **Teza projektu: Projekt identyfikuje schematy z udziałem fundacji rodzinnej oraz podmiotów zagranicznych, w szczególności spółek luksemburskich, funduszy inwestycyjnych, podmiotów transparentnych podatkowo oraz struktur służących unikaniu opodatkowania CFC.** Kierunkowo należy zgodzić się, że ten obszar wymaga doprecyzowania i uszczelnienia. Preferencja podatkowa fundacji rodzinnej nie powinna prowadzić do sytuacji, w której dochód pozostaje neutralny zarówno na poziomie podmiotu zagranicznego, jak i na poziomie fundacji rodzinnej. Regulacja powinna jednak odróżniać struktury pasywnego lokowania i ochrony majątku od konstrukcji rzeczywiście służących unikaniu opodatkowania. Rozwiązaniem kompromisowym jest powrót do kierunku zakładającego wyłączenie zwolnienia dla przychodów z udziału w funduszu, spółdzielni lub podmiocie podobnym, jeżeli podmiot ten nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym, a jego przychody, koszty, dochody lub straty są traktowane jako osiągane bezpośrednio przez fundację rodzinną. Analogicznie można rozważyć wyłączenie przychodów z udziału w spółkach niebędących osobami prawnymi. Jednocześnie należy pozostawić możliwość korzystania ze zwolnienia w odniesieniu do takich podmiotów transparentnych, które faktycznie pełnią funkcję pasywnego zarządzania majątkiem i nie prowadzą aktywnej działalności operacyjnej. W przeciwnym razie ustawodawca mógłby niezamierzenie zablokować uzasadnione inwestycje zagraniczne polskich rodzin biznesowych, w tym inwestycje	MF: Uwaga stanowi de facto polemikę z propozycjami zawartymi w zawetowanej przez Prezydenta RP ustawie z dnia 17 października 2025 r. (druk sejmowy 1753), zawierającej pakiet regulacji uszczelniających zasady opodatkowania fundacji rodzinnych. W naszej ocenie uwagi takie nie odnoszą się do materii Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej. Wskazujemy ponadto, iż obecnie trwają prace legislacyjne w kierunku nowelizacji ustaw podatkowych w obszarze pokrywającym się z zawetowanym projektem – rządowy projekt ustawy o numerze UD447, został poddany konsultacjom, uzgodnieniom i opiniowaniu, które trwały do 3 września 2026 r.

			portfelowe i funduszowe, które nie mają charakteru abuzywnego.	
92.	str. 21	Konfederacja Lewiatan	**Zgodnie z projektem raportu:** *„Często identyfikowanymi schematami są ustalenia dotyczące zaangażowania fundacji rodzinnej i podmiotów zagranicznych. Do przykładów należy tu m.in.:* - *umieszczenie fundacji rodzinnej w strukturze kapitałowej z udziałem spółki zagranicznej (zazwyczaj luksemburskiej) w celu wypłaty zysków / świadczeń z tytułu umorzenia udziałów w tej spółce luksemburskiej (w niektórych przypadkach posiadającej status luksemburskiego funduszu inwestycyjnego / alternatywnego funduszu inwestycyjnego),* - *transfer udziałów w spółce luksemburskiej (odpowiedniku polskiej spółki z o.o.) do fundacji rodzinnej, a następnie likwidacja tej spółki i wydanie do fundacji majątku polikwidacyjnego spółki luksemburskiej w postaci udziałów w polskiej spółce z o.o.,* - *przeniesienie udziałów / akcji do fundacji rodzinnej w celu uniknięcia opodatkowania w zakresie dochodu zagranicznej jednostki kontrolowanej (CFC), którą fundacja rodzinna w świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie jest.”* W naszej ocenie niewłaściwe jest nazywanie ww. sytuacji „schematami” będącymi potencjalnymi przykładami nieprawidłowych praktyk wykorzystywania fundacji rodzinnej. Wypłata dywidendy (i innych przychodów, np. z umorzenia udziałów) przez spółki zależne fundacji rodzinnej stanowi sposób zasilenia fundacji rodzinnej w gotówkę, którą fundacja może przeznaczyć na inwestycje prowadzone z nastawieniem na realizację celów wyznaczonych fundacji rodzinnej przez fundatora. Argument o unikaniu przepisów o opodatkowaniu dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych (CFC) trudno uznać	MF: Argument ten nie podważa zasadności uwzględnienia wskazanych struktur w raporcie. Autorzy nie przesądzają, że każda transakcja z udziałem podmiotów zagranicznych stanowi nadużycie, lecz wskazują, że są to rozwiązania często wykorzystywane w planowaniu podatkowym i dlatego wymagają analizy pod kątem skutków podatkowych. Fakt, że niektóre z opisanych działań mogą prowadzić do uproszczenia struktur właścicielskich lub repatriacji aktywów do Polski, nie wyklucza jednocześnie osiągania dzięki nim istotnych korzyści podatkowych. Podobnie niski poziom wpływów z regulacji CFC nie oznacza, że możliwość wyłączenia określonych struktur spod jej działania jest pozbawiona znaczenia systemowego. Raport identyfikuje obszary potencjalnego ryzyka regulacyjnego, a nie dokonuje automatycznej kwalifikacji wszystkich takich działań jako nieprawidłowych.

			za mający jakiekolwiek znaczenie praktyczne zważywszy na niszowy charakter omawianej regulacji, znikomą ilość zeznań podatkowych i wpływów z tego podatku. Odnosząc się do „zarzutu" przenoszenia do fundacji rodzinnej udziałów w spółkach zagranicznych i następnie likwidowania tych spółek – jest to forma przenoszenia aktywów i przeniesienia ich z powrotem do Polski. Tym samym niezrozumiała jest negatywna ocena takich zdarzeń zawarta w Projekcie. Należy pamiętać, że pierwsze wzmianki o fundacji rodzinnej i projekty przepisów umożliwiały neutralną podatkowo migrację polskich aktywów (np. udziałów w spółkach z siedzibą w Polsce) posiadanych pośrednio przez fundatora. Dzisiaj, jeśli zagraniczna spółka zależna fundatora darowałaby do fundacji rodzinnej posiadane prze siebie aktywa, wpłynie to negatywnie dla beneficjentów na proporcję mienia wniesionego do fundacji rodzinnej przez fundatora i przez fundację rodzinną. Tym samym działania zmierzające do likwidowania struktur zagranicznych i przemieszczania aktywów do Polski, możliwe dzięki fundacji rodzinnej należy ocenić wyłącznie pozytywne z perspektywy interesów Skarbu Państwa.	
93.	str. 21	Konfederacja Lewiatan	*„Fundacja rodzinna umożliwia także koncentrację instrumentów finansowych w jednym podmiocie i zarządzanie nimi w sposób pozwalający na odroczenie momentu realizacji zysków lub ich dystrybucji. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie aktywnej polityki inwestycyjnej bez bieżącego obciążenia podatkowego. W przypadku, gdy fundacja rodzinna stanowi wyłącznie narzędzie inwestycyjne wykorzystywane dla osiągnięcia korzyści podatkowych, korzystanie przez nią z preferencji podatkowych nie znajduje uzasadnienia.* *W praktyce identyfikowane są przypadki wykorzystywania fundacji rodzinnej do prowadzenia działalności inwestycyjnej o charakterze zbliżonym do profesjonalnej działalności gospodarczej, przy jednoczesnym korzystaniu z preferencyjnych zasad opodatkowania przewidzianych dla tej instytucji. W takich sytuacjach fundacja przestaje pełnić rolę podmiotu zarządzającego majątkiem rodzinnym, a zaczyna*	MF: Uwaga niezasadna. Fakt, iż ustawa dopuszcza obrót instrumentami finansowymi, nie oznacza, że ustawodawca zamierzał objąć preferencją działalność odpowiadającą profesjonalnemu zarządzaniu aktywami lub działalności inwestycyjnej prowadzonej na szeroką skalę. Zarządzanie portfelem inwestycyjnym, gdy stanie się dominującą działalnością FR może prowadzić do wykorzystania preferencji podatkowej. Poza tym taką działalność prowadza także inne podmioty domy maklerskie, spółki kapitałowe, one w tym momencie podlegają opodatkowaniu, natomiast fundacja rodzinna korzysta z bardzo szerokiego zwolnienia CIT, pojawia się pytanie o równość opodatkowania w zakresie tej działalności.

			funkcjonować jako alternatywna forma prowadzenia działalności inwestycyjnej". Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie zbywania i nabywania instrumentów rynku finansowego jest jedną z form zabezpieczenia mienia fundacji rodzinnej przed erozją co stanowi działanie w interesie i na rzecz beneficjentów. Ustawa dopuszcza zbywanie i nabywanie instrumentów rynku finansowego jako jeden z niewielu przedmiotów prowadzenia działalności gospodarczej oraz specyficznie wyłącza dochody z tego rodzaju działalności z tzw. klauzuli antyspekulacyjnej. Niezrozumiałe są tym samym uwagi poczynione w Projekcie, zgodnie z którymi „Jednym z najczęściej wskazywanych schematów nadużywania jest sytuacja, w której fundacja rodzinna prowadzi działalność gospodarczą, która choć formalnie wpisuje się w ustawowy katalog (np. wynajem nieruchomości czy obrót papierami wartościowymi), w praktyce ma charakter zorganizowanej, prowadzonej na dużą skalę działalności operacyjnej". Niezrozumiałe jest, dlaczego rozmiar lub wartość majątku fundacji rodzinnej oraz sposób zarządzania tym majątkiem poprzez aktywne inwestowanie, w sytuacji, w której prowadzi do zabezpieczenia i zwiększenia majątku fundacji rodzinnej, są oceniane negatywnie, skoro jest to działanie w interesie fundacji rodzinnej i beneficjentów.	
94.	S. 21	MDDP	**Zgodnie z projektem raportu:** „Często identyfikowanymi schematami są ustalenia dotyczące zaangażowania fundacji rodzinnej i podmiotów zagranicznych. Do przykładów należy tu m.in.: • umieszczenie fundacji rodzinnej w strukturze kapitałowej z udziałem spółki zagranicznej (zazwyczaj luksemburskiej) w celu wypłaty zysków / świadczeń z tytułu umorzenia udziałów w tej spółce luksemburskiej (w niektórych przypadkach posiadającej status luksemburskiego funduszu inwestycyjnego / alternatywnego funduszu inwestycyjnego), • transfer udziałów w spółce luksemburskiej (odpowiedniku polskiej spółki z o.o.) do fundacji rodzinnej, a	MF: Zob. uwaga 92.

			następnie likwidacja tej spółki i wydanie do fundacji majątku polikwidacyjnego spółki luksemburskiej w postaci udziałów w polskiej spółce z o.o., • przeniesienie udziałów / akcji do fundacji rodzinnej w celu uniknięcia opodatkowania w zakresie dochodu zagranicznej jednostki kontrolowanej (CFC), którą fundacja rodzinna w świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie jest.' W pierwszej kolejności należy sprzeciwić się określaniu ww. sytuacji „schematami" będącymi potencjalnymi przykładami nieprawidłowych praktyk wykorzystywania fundacji rodzinnej. Wypłata dywidendy (i innych przychodów, np. z umorzenia udziałów) przez spółki zależne fundacji rodzinnej stanowi sposób zasilenia fundacji rodzinnej w gotówkę, którą fundacja może przeznaczyć na inwestycje prowadzone z nastawieniem na realizację celów wyznaczonych fundacji rodzinnej przez fundatora. Argument o unikaniu z wykorzystaniem fundacji rodzinnej przepisów o opodatkowaniu dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych (CFC) trudno uznać za mający jakiekolwiek znaczenie praktyczny zważywszy na niszowy charakter omawianej regulacji, znikomą ilość zeznań podatkowych i wpływów z tego podatku. Odnosząc się do „zarzutu" przenoszenia do fundacji rodzinnej udziałów w spółkach zagranicznych i następnie likwidowania tych spółek – jest to forma redomicyliacji aktywów i przeniesienia ich z powrotem do Polski. Tym samym niezrozumiały jest negatywna ocena takich zdarzeń zawarta w Projekcie. Należy pamiętać, że pierwsze wzmianki o fundacji rodzinnej i projekty przepisów umożliwiały neutralną podatkowo migrację polskich aktywów (np. udziałów w spółkach z siedzibą w Polsce) posiadanych pośrednio przez fundatora. Dzisiaj, jeśli zagraniczna spółka zależna fundatora darowałaby do fundacji	

			rodzinnej posiadane prze siebie aktywa, wpłynie to negatywnie dla beneficjentów na proporcję mienia wniesionego do fundacji rodzinnej przez fundatora i przez fundację rodzinną. Tym samym działania zmierzające do likwidowania struktur zagranicznych i redomicyliacji aktywów do Polski, możliwe dzięki fundacji rodzinnej należy ocenić wyłącznie pozytywne z perspektywy interesów Skarbu Państwa.	
95.	S. 21	MDDP	„Fundacja rodzinna umożliwia także koncentrację instrumentów finansowych w jednym podmiocie i zarządzanie nimi w sposób pozwalający na odroczenie momentu realizacji zysków lub ich dystrybucji. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie aktywnej polityki inwestycyjnej bez bieżącego obciążenia podatkowego. W przypadku, gdy fundacja rodzinna stanowi wyłącznie narzędzie inwestycyjne wykorzystywane dla osiągnięcia korzyści podatkowych, korzystanie przez nią z preferencji podatkowych nie znajduje uzasadnienia. W praktyce identyfikowane są przypadki wykorzystywania fundacji rodzinnej do prowadzenia działalności inwestycyjnej o charakterze zbliżonym do profesjonalnej działalności gospodarczej, przy jednoczesnym korzystaniu z preferencyjnych zasad opodatkowania przewidzianych dla tej instytucji. W takich sytuacjach fundacja przestaje pełnić rolę podmiotu zarządzającego majątkiem rodzinnym, a zaczyna funkcjonować jako alternatywna forma prowadzenia działalności inwestycyjnej”. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie zbywania i nabywania instrumentów rynku finansowego jest jedną z form zabezpieczenia mienia fundacji rodzinnej przed erozją co stanowi działanie w interesie i na rzecz beneficjentów. Ustawa dopuszcza zbywanie i nabywanie instrumentów rynku finansowego jako jeden z niewielu przedmiotów prowadzenia działalności gospodarczej oraz specyficznie wyłącza dochody z tego rodzaju działalności z tzw. klauzuli antyspekulacyjnej.	MF: Zob. uwaga 93.

			Niezrozumiałe są tym samym uwagi poczynione Projekcie, zgodnie z którymi „Jednym z najczęściej wskazywanych schematów nadużywania jest sytuacja, w której fundacja rodzinna prowadzi działalność gospodarczą, która choć formalnie wpisuje się w ustawowy katalog (np. wynajem nieruchomości czy obrót papierami wartościowymi), w praktyce ma charakter zorganizowanej, prowadzonej na dużą skalę działalności operacyjnej”. Dlaczego rozmiar lub wartość majątku fundacji rodzinnej oraz sposób zarządzania tym majątkiem poprzez aktywne inwestowanie, w sytuacji w której prowadzi to zabezpieczenia i zwiększenia majątku fundacji rodzinnej, są oceniane negatywnie, skoro jest to działanie w interesie fundacji rodzinnej i beneficjentów?	
96.	Strona 21 akapit 2-3	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Przedstawione stanowisko dot. nieruchomości prowadzi do kwestionowania działań, które wprost wynikają z konstrukcji ustawowej fundacji rodzinnej. Skoro ustawodawca dopuścił możliwość wniesienia nieruchomości, udziałów czy zorganizowanej części przedsiębiorstwa, to ich faktyczne wniesienie i dalsze wykorzystanie nie może być uznawane za praktykę nieprawidłową. Fundacja rodzinna z założenia ma zarządzać majątkiem i czerpać z niego dochody, w tym z najmu czy dzierżawy. Zmiana reżimu opodatkowania jest naturalną konsekwencją wyboru tej formy prawnej, a nie sama w sobie przesłanką nadużycia. Kontynuacja dotychczasowej działalności w ramach fundacji jest typowym elementem procesów sukcesyjnych. Normalnym jest, że nieruchomość jest wynajmowana po transferze do fundacji rodzinnej w takim samym zakresie jak przed transferem. Podważanie takiego modelu oznaczałoby w praktyce podważenie sensu istnienia fundacji rodzinnej. Idąc tokiem rozumowania autorów projektu przeglądu, należałoby postawić zarzut, że spółka której udziały są wnoszone do fundacji nie zmienia swojego zakresu działalności gospodarczej.	MF: Zob. uwaga 91.

97.	Strony 21-22 Teza: fundacja rodzinna stanowi błędnie wyłącznie narzędzie inwestycyjne	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Przedstawione stanowisko pomija specyfikę sukcesji majątku w realiach współczesnych rodzin. Sukcesja nie ogranicza się do kontynuacji przedsiębiorstwa, lecz obejmuje także sytuacje, w których majątek został już spieniężony, a następnie jest reinwestowany i zarządzany w sposób portfelowy. Sukcesja tak samo dotyczy osób, które nie są właścicielami firm, a np. członkami zarządu czy kadrą managerską wysoce wynagradzaną. Takie osoby również mają prawo do zaplanowania sposobu przekazania majątku kolejnym pokoleniom w ramach fundacji rodzinnej. Gromadzenie w fundacji aktywów inwestycyjnych nie oznacza odejścia od funkcji fundacji, lecz jej realizację. Trudno uznać za nieprawidłowość model, w którym fundacja zarządza kapitałem zamiast pojedynczym przedsiębiorstwem, skoro celem regulacji jest ochrona i pomnażanie majątku rodzinnego w długim horyzoncie. Dodatkowo należy uwzględnić, że nie wszystkie aktywa mogą być obecnie efektywnie wniesione do fundacji, np. ze względu na ograniczenia związane z estońskim CIT. W praktyce powoduje to naturalne rozdzielenie funkcji – część działalności pozostaje poza fundacją, a w jej ramach koncentruje się zarządzanie i reinwestowanie kapitału. W konsekwencji traktowanie aktywnego zarządzania portfelem inwestycyjnym jako odstępstwa od celu regulacji prowadzi do nieuzasadnionego zawężenia rozumienia sukcesji, która ma dotyczyć wyłącznie firm rodzinnych.	MF: Zob. uwaga 89.
98.	Str. 22	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Tabela ryzyk dotyczących dozwolonej działalności gospodarczej** **Teza projektu: Projekt wskazuje ryzyka dotyczące m.in. zbywania mienia, najmu, udziału w spółkach oraz obrotu papierami wartościowymi, sugerując możliwość instrumentalnego wykorzystywania fundacji rodzinnej.** Przedstawione ryzyka były znane już na etapie prac legislacyjnych nad ustawą. Nie oznacza to jednak, że każdy z wymienionych obszarów powinien zostać ograniczony w sposób generalny. Zbywanie mienia, najem, udział w spółkach i obrót papierami wartościowymi są naturalnymi	MF: j.w. Zob. w szczególności uwaga 89.

			aktywnościami podmiotu, którego celem jest zarządzanie majątkiem i jego pomnażanie. W zakresie zbywania mienia właściwszym kierunkiem jest rozważenie mechanizmu czasowego ograniczenia korzyści podatkowej w odniesieniu do aktywów wniesionych do fundacji rodzinnej z zamiarem szybkiego zbycia. Taki mechanizm mógłby dotyczyć przede wszystkim wypłaty środków pochodzących ze zbycia aktywa przed upływem określonego okresu od jego wniesienia do fundacji. Pozwalałoby to przeciwdziałać wykorzystywaniu fundacji jako krótkoterminowej platformy transakcyjnej bez uderzania w rzeczywiste, długoterminowe planowanie sukcesyjne. W odniesieniu do najmu lub dzierżawy posługiwanie się pojęciem działalności „na dużą skalę” jest zbyt nieostre. Skala majątku rodzinnego może być znaczna, ale sama znaczna wartość aktywów nie oznacza jeszcze działalności abuzywnej. Co więcej, w wielu przypadkach opodatkowanie najmu przez osoby fizyczne ryczałtem może być korzystniejsze niż wypłata świadczeń z fundacji rodzinnej. Nie można więc przyjmować automatycznego założenia, że najem w fundacji rodzinnej zawsze stanowi preferencję podatkową. Udział fundacji rodzinnej w spółkach jest natomiast jednym z najważniejszych elementów jej funkcji sukcesyjnej. To dzięki niemu możliwe jest zachowanie kontroli nad przedsiębiorstwem rodzinnym bez dzielenia udziałów albo akcji między spadkobierców. Również obrót papierami wartościowymi powinien pozostać dopuszczalny, ponieważ stanowi jedną z podstawowych form długoterminowego pomnażania majątku, w tym inwestowania na polskim rynku kapitałowym.	
99.	Str. 22 tabela „Udział w spółkach”	KRYSIKLAW	**UWAGA**: Trudno zgodzić się ze wskazanym ryzykiem. Realizując cel jakim jest zachowanie kontroli nad majątkiem rodzinnym, podmiotami będącymi firmami rodzinnymi lub posiadając udział w podmiotach prywatnych decyzja sukcesyjna nie może być korygowana poprzez identyfikację takiego ryzyka.	MF: j.w.

			Oznaczałoby to, że podatki decydują o kształcie sukcesji a nie potrzeba określonej rodziny/fundatora. Jeżeli projektodawca widzi negatywne konsekwencje na poziomie spółek transparentnych winien wprowadzić regulację, która ogranicza zidentyfikowane ryzyko, ale na poziomie podatkowych, nie dokonując zmiany na poziomie fundacji rodzinnej, dla której model podatkowy winien być jednakowy. Charakter aktywów, ich przeznaczenie i sposób wykorzystywania powinien być tym poziomem zmian podatkowych, który decyduje o ograniczeniu ryzyka po stronie państwa. Ograniczenie wykładni do udziału w spółkach będących firmą rodzinną bez dopuszczenia do udziału w innych podmiotach jest błędem. Fundacje rodzinne kumulować będą nadwyżki finansowe, jest to naturalna konsekwencja wynikająca z kondycji aktywów jakie fundatorzy wnieśli do fundacji rodzinnej (np. dywidenda). Właściwe zarządzanie majątkiem winno umożliwić fundacji rodzinnej przystępowanie do nowych lub istniejących spółek, a w ten sposób długoterminowo zarządzać i pomnażać majątek fundacji. Nie można zapomnieć, że zarówno spółka rodzinna, jak i udział w nowych podmiotach wiązać się mogą z ryzykiem kapitałowym, stratą, którą fundacja rodzinna będzie musiała „gospodarować" w taki sposób by ograniczyć ryzyko utraty wartości posiadanego mienia. Dlatego próba kazuistycznego uchwycenia, na poziomie regulacji prawnych, powyższych okoliczności może spowodować, że przeprowadzenie sukcesji z wykorzystaniem fundacji rodzinnej nie będzie możliwe.	
100.	*4. Funkcjonowanie i skutki obowiązywania przepisów (str. 24)*	PwC	<u>Cel zmian</u> Przegląd przytacza dane dotyczące liczby wniosków złożonych do sądu rejestrowego, pokazując ich przyrost w poszczególnych latach obowiązywania UFR. Do daty publikacji Przeglądu ponad 7.000 wniosków o wpis fundacji rodzinnych do rejestru zostało złożonych w sądzie, co wyraźnie wskazuje na bardzo duże zainteresowanie ze strony przedsiębiorców. Niemniej jednak, największy nacisk został położony na analizę danych finansowych i podatkowych. **Patrzenie na 3 lata funkcjonowania fundacji rodzinnych w Polsce wyłącznie przez pryzmat z jednej strony**	MF: j.w. Zob. w szczególności uwaga 80. MRiT: Resort rozwoju i technologii potwierdza, że czynności okazjonalne, sporadyczne, które nie spełniają przesłanek z art. 3 ustawy - Prawo przedsiębiorców działalności gospodarczej, nie są objęte ograniczeniami działalności gospodarczej określonymi w art. 5 ust. 1 ustawy. Dozwolona dla fundacji rodzinnej działalność gospodarcza może być wykonywana w celu maksymalizacji zysku (dążenia do osiągnięcia dodatniego wyniku finansowego), ale nie należy też zapominać, że nadrzędnym celem każdej fundacji jest gromadzenie mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełnianie świadczeń na rzecz

			oszczędności podatkowych, jakie osiągnęli fundatorzy (w zestawieniu z wysokością obciążeń podatkowych jakie ponieśliby jako osoby fizyczne), a z drugiej przez relatywnie nieduży wpływ do budżetu Państwa z tytułu podatków uiszczanych przez fundacje rodzinne, całkowicie pomija nadrzędny cel jaki służył wprowadzeniu tej instytucji do polskiego porządku prawnego, czyli umożliwienie skutecznej sukcesji polskim firmom prywatnym. Skoro autorzy Przeglądu uważają, że "[...] *przyjęty model opodatkowania fundacji rodzinnej bywa wykorzystywany przez podatników do działań optymalizacyjnych na gruncie podatkowym* [...]" to należy rozważyć przeprowadzenie kontroli podatkowych w tym zakresie, żeby ukrócić nadużycia a nie zmieniać (kolejny raz) regulację podatkową dot. fundacji rodzinnych i to w fundamentalny sposób, który kolejny raz sprawi, że przedsiębiorcy będą z jeszcze większą obawą planować sukcesję we własnych firmach, a ich zaufanie do krajowego rozwiązania, na które bardzo długo czekali zostanie naruszone. Przedstawiciele firm rodzinnych zdecydowanie podkreślają, że pewność oraz niezmienność prawa jest kluczowa dla możliwości rozwoju przedsiębiorczości w Polsce. <u>Schematy MDR</u> Wg Przeglądu: - okresie od 15 marca 2023 r. do 16 lutego 2026 r. zaraportowano 3205 informacji MDR-1 z udziałem fundacji rodzinnej - znaczna liczba raportowanych schematów z udziałem fundacji rodzinnej ma charakter schematu standaryzowanego, co oznacza, że taki schemat podatkowy możliwy jest do wdrożenia lub udostępnienia u więcej niż jednego korzystającego bez konieczności zmiany jego istotnych założeń. Z tego w Przeglądzie został wyciągnięty nieprawidłowy w naszej ocenie wniosek, że uzyskanie korzyści podatkowej poprzez czynności dokonywane z udziałem fundacji rodzinnej	beneficjentów – co często może wymagać ograniczenia zbyt ryzykownej aktywności, która mogłaby mieć uzasadnienie, gdyby jedynym celem fundacji wykonującej działalność gospodarczą było dążenie do maksymalizacji zysków. MRiT zauważa, że wszystkie wymienione w art. 2 ust. 1 cele są równorzędne, a więc nie można zapominać również o konieczności dokonywania przez fundację świadczeń na rzecz beneficjentów. Sytuacja, w której ze względu na chęć maksymalizacji korzyści podatkowych, dystrybucja świadczeń na rzecz beneficjentów bywa coraz bardziej odkładana w bliżej nieokreśloną przyszłość, a jednocześnie dostępne dane nie świadczą o wzmożonych nakładach inwestycyjnych dokonywanych przez takie fundacje, nie była zamierzona przez twórców rządowego projektu ustawy o fundacji rodzinnej. MRiT przyznaje, że rekomendacje i tezy dotyczące ograniczenia działalności gospodarczej przez fundacje rodzinne są uzasadnione wolą zmiany filozofii opodatkowania fundacji rodzinnej, chęcią częściowego odejścia od przyznania fundacjom nieco zbyt szerokich możliwości prowadzenia działalności typowo operacyjnej (skorzystanie z tych możliwości zgodnie z literą prawa rzeczywiście nie musi oznaczać, że w każdym przypadku doszło do nadużycia prawa).

			jest jednym z głównych (a nie ubocznych) motywów działania w znacznej większości raportowanych schematów. Wiele z dokonanych zgłoszeń może wynikać z tzw. ostrożności procesowej oraz woli podmiotów raportujących do transparentnego działania w relacji z organami podatkowymi. Co więcej, nawet spełnienie kryterium głównej korzyści przez planowane działania nie oznacza, że osiągnięte korzyści podatkowe są sprzeczne z przedmiotem lub celem ustawy podatkowej, a zatem podlegałyby negatywnej ocenie na gruncie klauzuli przeciwko obejściu prawa podatkowego. Obowiązek raportowania jest niezależny bowiem od tej kwestii. Ponadto, skoro dywidenda o określonej wartości podlegająca wypłacie do fundacji rodzinnej jako wspólnika spółki, wniesionej uprzednio do fundacji rodzinnej przez jej fundatora, powoduje, że zawsze mamy do czynienia ze schematem podatkowym podlegającym raportowaniu, to należy przyjąć, że liczba ponad 3 tysięcy złożonych zawiadomień MDR jest niska biorąc pod uwagę jakie aktywa miały w zamyśle ustawodawcy trafiać do ponad 7 tysięcy ustanowionych fundacji rodzinnych. <u>Zakres działalności gospodarczej</u> W przeglądzie zaznacza się, że: “[...]*Jednym z najczęściej wskazywanych schematów nadużywania jest sytuacja, w której fundacja rodzinna prowadzi działalność gospodarczą, która choć formalnie wpisuje się w ustawowy katalog (np. wynajem nieruchomości czy obrót papierami wartościowymi), w praktyce ma charakter zorganizowanej, prowadzonej na dużą skalę działalności operacyjnej* [...]”. Należy tu wskazać na dwie kwestie: a) Jeżeli fundacja rodzinna wynajmuje nieruchomości czy dokonuje transakcji na papierach wartościowych i są to czynności okazjonalne, sporadyczne, nie będą one stanowić zgodnie z art. 3 ustawy prawo przedsiębiorców działalności gospodarczej. Zgodnie z powołaną ustawą	

			działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Działalność fundacji rodzinnej która nie jest działalnością gospodarczą korzysta ze zwolnienia podmiotowego z CIT i nie jest to kwestionowane przez organy podatkowego. b) Art. 5 UFR zakreślił dozwolony ustawą zakres działalności gospodarczej; w Art. 5 ust. 1 UFR ustawodawca wprost odesłał do definicji działalności gospodarczej z art. 3 ustawy prawo przedsiębiorców; w której mieści się w niej zarówno wynajem (art. 5 ust. 1 pkt 2 UFR) jak i nabywanie i zbywanie papierów wartościowych (art. 5 ust. 1 pkt 4 UFR). Skoro w art. 2 ust. 1 UFR ustawodawca określił, że fundacja rodzinna jest utworzona w celu nie tylko gromadzenia mienia, ale zarządzania nim w interesie beneficjentów to w ramach zarządzania majątkiem fundacji mieści się wynajmowanie nieruchomości należących do fundacji rodzinnej czy obrót papierami wartościowymi, tak aby maksymalizować zysk i móc dzięki temu realizować świadczenia na rzecz beneficjentów. **Zakładanie, że jest jeden słuszny portfel aktywów w fundacji rodzinnej składający się z udziałów w biznesie rodzinnym a pozostałe aktywa mają być symboliczne (nieruchomości, rachunek maklerski) jest niczym nieuzasadnione.** Firmy rodzinne posiadające nadpłynność w działalności operacyjnej (szczęśliwie, póki co dotyczy to wielu polskich firm rodzinnych) właśnie w celu ochrony majątku rodziny powinny dystrybuować do fundacji rodzinnej dywidendy, która to fundacja rodzinna powinna reinwestować, w celu zarządzania majątkiem w interesie beneficjentów. Skoro ustawodawca wprost dopuścił inwestowanie w papiery wartościowe w sposób zorganizowany i ciągły (tylko wtedy jest to bowiem działalność gospodarcza), nie sposób wyprowadzić wniosku, że fundacja rodzinna która aktywnie inwestuje w papiery wartościowe środki otrzymane ze spółki rodzinnej w formie dywidendy nadużywa obecnych zwolnień podatkowych. Robi dokładnie to po co została stworzona – ogranicza ryzyka	

			uszczuplenia majątku rodziny i pomnaża go w interesie beneficjentów. c) Podobnie z perspektywy zarządzania majątkiem rodziny oraz jej interesów na pewnym etapie życia fundacji rodzinnej zasadne może być zmiana portfelu aktywów, w tym zbycie firmy rodzinnej. **Ideą fundacji rodzinnej było zabezpieczenie majątku konkretnej rodziny a nie konkretnego majątku tej rodziny.** Nie można utożsamiać zbycia udziałów w firmie rodzinnej i zamiany jednych aktywów na inne aktywa wyłącznie jako dokonanych w celu wygenerowania oszczędności podatkowych. Decyzja o zbyciu firmy rodzinnej jest podyktowana wieloma względami i też jest elementem planowania sukcesji, w szczególności w sytuacjach, gdy w gronie sukcesorów brak jest kandydatów do dalszego prowadzenia firmy. W efekcie takiej transakcji w fundacji rodzinnej naturalnie znajdą się docelowo inne aktywa, które posłużą pomnażaniu majątku i generowaniu zysku w celu wypłaty świadczeń beneficjentom. <u>Odroczone świadczenia dla beneficjentów</u> Kolejnym przykładem zachowania analizowanego w Przeglądzie i poddanego krytyce jest "*koncentracja w fundacji rodzinnej aktywów generujących dochody pasywne, takich jak udziały w spółkach, nieruchomości przeznaczone na wynajem czy instrumenty finansowe, przy jednoczesnym ograniczeniu bieżącej dystrybucji tych dochodów do beneficjentów. W takim modelu dochody te są akumulowane na poziomie fundacji rodzinnej, gdzie co do zasady nie podlegają bieżącemu opodatkowaniu, co prowadzi do istotnego odroczenia momentu opodatkowania. Mechanizm ten może być wykorzystywany w sposób odbiegający od celu regulacji, zwłaszcza gdy brak jest rzeczywistej potrzeby długoterminowego reinwestowania środków, a dominującą motywacją jest osiągnięcie efektu podatkowego.*" Przede wszystkim, zgodnie z art. 2 ust. 1 UFR, fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną właśnie w celu	

			gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów. Natomiast dalsze szczegółowe cele, a także zasady według fundacja rodzinna ma realizować te cele mogą być określone przez fundatora. Czynienie zatem zarzutu, że fundacje rodzinne gromadzą aktywa generujące dochody pasywne jest bezpodstawne i sprzeczne z celem Ustawy. Właśnie gromadzenie takich aktywów daje większą stabilność i bezpieczeństwo dla rodziny i majątku zgromadzonego w fundacji rodzinnej, a ponadto umożliwia spełnianie świadczeń na rzecz beneficjentów, w sposób najlepiej dopasowany do sytuacji danej rodziny biznesowej. Wskazywanie, że w takim modelu dochodzi do odroczenia opodatkowania do czasu dystrybucji do beneficjenta jest truizmem i czynieniem zarzutu użytkownikom instytucji fundacji rodzinnej z modelu opodatkowania zaproponowanego przez Ministerstwo Finansów i przyjętego przez ustawodawcę. Oczekiwanie, że cały dochód fundacji rodzinnej ma być następnie wypłacany do beneficjentów i że z tego 15% CIT ma trafić do budżetu państwa jest sprzeczne z celem UFR, szkodzi fundacjom rodzinnym i może uniemożliwiać realizowanie celów fundacji rodzinnej w przyszłości. Co więcej, w samym uzasadnieniu do UFR ustawodawca odnosił się do tej kwestii i wskazywał, że (podkreślenie własne) "*przesunięcie zapłaty podatku na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych do momentu przekazania świadczenia lub mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej nie stanowi samo w sobie wyjątkowej preferencji, biorąc pod uwagę, że w praktyce znane są już rozwiązania zakładające płacenie podatku wyłącznie od dystrybucji zysków, brak obowiązku płacenia zaliczek, rozliczania kosztów czy amortyzacji".* Dlatego też ustawodawca przewidział właśnie ten instrument, by zachęcić do maksymalizacji efektu pomnażania majątku w ramach fundacji rodzinnej. Nie sposób więc zgodzić się z treścią Przeglądu, którzy w kwestii tej formułują omawiany zarzut. Twierdzenie, że wstrzymanie (opodatkowanych) świadczeń do beneficjentów jest dowodem na "*brak rzeczywistej potrzeby*	

			reinwestowania środków" jest całkowicie nieuzasadnione w oparciu o zgromadzony statystyczny materiał przedstawiony w Przeglądzie. To czy w danej fundacji rodzinnej występuje potrzeba reinwestowania środków zależy od jej konkretnej sytuacji oraz potrzeb oraz statutowych świadczeń należnych beneficjentom i stawianie takich tez jest na wyrost bez analizy konkretnego stanu faktycznego. <u>Spółki zagraniczne (w tym luksemburskie)</u> W Przeglądzie wymienia się jako schematy działań wniesienie do fundacji rodzinnej udziałów w spółkach zagranicznych, w szczególności luksemburskich. Należy wskazać, że Luksemburg jest drugim na świecie, a pierwszym w Europie co do wielkości rynkiem funduszy inwestycyjnych. Wiele osób zamożnych w Polsce posiada udziały w spółkach luksemburskich, które pełnią rolę funduszy inwestycyjnych. Ponieważ, z powodu braku dedykowanych rozwiązań, była to naturalna forma lokowania nadwyżek, oczywistą jest chęć wniesienia udziałów w tych podmiotach do fundacji rodzinnej, skoro ma ona gromadzić majątek rodziny, w tym pasywne inwestycje. Niezrozumiałe jest także dlaczego ustawodawca za negatywne uznaje zjawisko repatriacji kapitału z zagranicy *(transfer udziałów w spółce luksemburskiej (odpowiedniku polskiej spółki z o.o.) do fundacji rodzinnej, a następnie likwidacja tej spółki i wydanie do fundacji majątku polikwidacyjnego spółki luksemburskiej w postaci udziałów w polskiej spółce z o.o.,).* Powyżej opisane działanie pokazuje wprost na czynności zmierzające do wyeliminowania ze struktury kapitałowej podmiotów zagranicznych, co w efekcie powinno zwiększyć wartość kapitału ulokowanego w Polsce, a także zmniejszyć koszty utrzymania grup kapitałowych ponoszonych na rzecz firm zagranicznych obsługujących te likwidowane spółki. Dlaczego autorzy przeglądu uznają to zjawisko negatywne pozostaje zagadką. <u>Najem lokali mieszkalnych i usługowych</u>	

			Przegląd wskazuje, że wątpliwą praktyką jest wynajem przez fundację rodzinną na rzecz osób trzecich w zakresie dotychczas realizowanym przez fundatora, lokali mieszkalnych czy usługowych. Nie ma uzasadnienia dla takiego traktowania tego rodzaju działalności gospodarczej podejmowanej przez fundację rodzinną. Ustawa wprost wskazuje najem jako przejaw dozwolonej działalności gospodarczej fundacji rodzinnej. Inwestowanie i najem nieruchomości są klasycznym przejawem pasywnej działalności gospodarczej o ograniczonym ryzyku, która powinna (i została) dopuszczona dla fundacji rodzinnej. Kodeks cywilny nie rozróżnia również najmu ze względu na czas jego trwania na długo- i krótkoterminowy. Finalnie, UFR dopuszcza także udostępnianie mienia do korzystanie na innej podstawie. Ograniczenie dopuszczalności realizowania przez fundację rodzinną działalności w postaci najmu krótkoterminowego nie powinno być uzasadniane tym, iż realizacja takiej funkcji obecnie jest niezgodna z treścią przepisów (jak zostało to wskazane powyżej, przepisy prawa cywilnego nie rozróżniają najmu krótkoterminowego jako odrębnej kategorii najmu), ale bardziej wolą zmiany filozofii opodatkowania fundacji rodzinnej z uwagi na zbytnie podobieństwo najmu krótkoterminowego do usług hotelarskich i nieuzasadnione uprzywilejowanie podatkowe fundacji rodzinnej w porównaniu do podmiotów regularnych działających w tej branży. Autorzy Projektu ponadto zdają się nie dostrzegać, iż najem nieruchomości przez fundację rodzinną charakteryzuje się obecnie wyższym efektywnym opodatkowaniem niż ten realizowany z poziomu osób fizycznych (15% CIT zamiast ryczałtu PIT wg stawek 8,5% i 12,5%). Tym samym wniesienie nieruchomości do fundacji rodzinnej już dziś wymaga pewnego kompromisu ze strony fundatorów, z racji na konieczność zaakceptowania wyższego obciążenia podatkowego w imię realizacji funkcji sukcesyjnej.	

			<u>Przeniesienie przedsiębiorstwa na fundację rodzinną</u> Wg Przeglądu zaobserwowano również praktykę polegającą na transferze przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa (ZCP) do fundacji rodzinnej i kontynuacji działalności gospodarczej prowadzonej przed transferem przez podatnika (fundatora) w tożsamym zakresie. To zjawisko należy ocenić krytycznie, ale jedynie w takich sytuacjach, gdy zakres działalności gospodarczej realizowanej w ramach ZCP wykracza poza zakres dozwolonej działalności określonej w art. 5 UFR, a wydaje się, iż autorzy Przeglądu krytykują każdy model przeniesienia. Jeśli w ramach przedsiębiorstwa realizowano wyłącznie wynajem kilku hal magazynowych na rzecz podmiotów niepowiązanych, nie sposób zrozumieć, dlaczego fundacja rodzinna mogłaby takie hale kupić i wynajmować, ale nie może otrzymać ich w formie przedsiębiorstwa. <u>Portfel instrumentów finansowych</u> Wg Przeglądu *"[...]fundacja rodzinna umożliwia także koncentrację instrumentów finansowych w jednym podmiocie i zarządzanie nimi w sposób pozwalający na odroczenie momentu realizacji zysków lub ich dystrybucji. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie aktywnej polityki inwestycyjnej bez bieżącego obciążenia podatkowego. W przypadku, gdy fundacja rodzinna stanowi wyłącznie narzędzie inwestycyjne wykorzystywane dla osiągnięcia korzyści podatkowych, korzystanie przez nią z preferencji podatkowych nie znajduje uzasadnienia [...]".* UFR pozwala fundacji rodzinnej inwestować w papiery wartościowe (art. 5 ust.1 pkt 4 UFR) i prowadzić w tym zakresie działalność gospodarczą, czyli wykonywać te działania w sposób zorganizowany, zarobkowy, we własnym imieniu i w sposób ciągły. Również żaden przepis UFR nie mówi jaki ma być portfel fundacji rodzinnej, czyli jakie ma gromadzić aktywa. UFR posługuje się pojęciem mienia, nie definiując go, zatem należy rozumieć je zgodnie z definicją zawartą w kodeksie cywilnym.	

			Zgodnie z art. 44 KC, mienie to własność i inne prawa majątkowe (rozumiane szeroko). Jeżeli aktywa danej rodziny składają się z instrumentów finansowych to twierdzenie, że taka rodzina nie ma prawa do założenia fundacji rodzinnej, ochrony tych aktywów ani zaplanowania sukcesji w oparciu o te aktywa jest nieuprawnione.	
Uwagi do Propozycji zmian przepisów i rekomendacji pozalegislacyjnych (str. 24-34)				
101.	Propozycje 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21 - str. 26-28	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Kancelaria PragmatIQ pozytywnie ocenia zaproponowane przez Autorów propozycje, które były przedmiotem spotkań konsultacyjnych odbytych w dniu 4 i 5 marca 2026 r.	MRiT: pozytywna ocena propozycji w projekcie
102.	S. 12-13 oraz pkt 1, s. 24 Projektu Przeglądu - cel sukcesyjny, fundator jako beneficjent i kontrola fundatora	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Projekt wskazuje, że zachowanie przez fundatora faktycznej kontroli nad majątkiem FR może podważać jej cel sukcesyjny albo wskazywać na bieżące zaspokajanie potrzeb fundatora z wykorzystaniem preferencji podatkowej. Nie powinno się zakładać, że sukcesyjny charakter FR wymaga automatycznego odsunięcia fundatora od zarządzania majątkiem. Proces przekazywania odpowiedzialności za majątek może trwać wiele lat. Fundator często pozostaje aktywny, ponieważ sukcesorzy są małoletni, nie mają jeszcze doświadczenia albo dopiero przygotowują się do przejęcia odpowiedzialności za majątek rodzinny. Polska rzeczywistość gospodarcza różni się od modelu zachodnioeuropejskiego. W wielu firmach nadal mamy do czynienia z pierwszym pokoleniem przedsiębiorców, którzy przez lata osobiście odpowiadali za strategiczne decyzje, rozwój biznesu i budowę majątku rodzinnego. Dane przywoływane w dotychczasowych analizach sukcesji wskazywały m.in. na dużą liczbę przedsiębiorców w wieku 65+ oraz niski odsetek potencjalnych naturalnych sukcesorów zainteresowanych przejęciem działalności. W takich warunkach utrzymanie kontroli przez seniora jest często elementem bezpieczeństwa, a nie dowodem braku sukcesji.	MF: zob. uwaga 79. MRiT: Problematyka celu sukcesyjnego i niesukcesyjnego jest bardzo istotna, ponieważ fundacje rodzinne nie powstały jako kolejny podmiot realizujący cele gospodarcze, lecz jako podmiot zastępujący rozwiązania sukcesyjne określone w prawie spadkowym. W odniesieniu do opodatkowania należy wskazać, że preferencja podatkowa wynika z faktu, że polski system prawa zawiera preferencje podatkowe ze względu na przeniesienie majątku w drodze spadku, z uwzględnieniem więzów rodzinnych. Wnioski z przeglądu wynikają z dostrzeżenia nieuzasadnionego korzystania z preferencji podatkowej, mimo braku sukcesji. Rekomendowane zmierzają do usunięcia nierówności.

			Wątpliwości budzi także kierunek polegający na przeciwstawianiu FR „sukcesyjnych" i „niesukcesyjnych", od którego mają zależeć zasady opodatkowania FR i jej beneficjentów. Pojęcie sukcesji nie zostało zdefiniowane w ustawie. W skomplikowanych sytuacjach rodzinnych i osobistych nie istnieją dostatecznie precyzyjne kryteria takiego rozróżnienia. Projekt nie wyjaśnia, kiedy FR realizuje cel sukcesyjny, jaki poziom zaangażowania fundatora miałby powodować negatywne skutki podatkowe oraz czy sam status fundatora jako beneficjenta lub członka zarządu miałby o tym przesądzać. Jedną z istotnych przewag polskiej FR nad częścią rozwiązań zagranicznych jest możliwość zachowania przez fundatora istotnej kontroli bez konieczności powierzania zarządzania zewnętrznym osobom do czasu, gdy sukcesorzy będą gotowi do przejęcia odpowiedzialności. Zmiany wymuszające przedwczesne przekazanie zarządzania nieprzygotowanym następcom lub zewnętrznym menedżerom mogą prowadzić do strat i konfliktów. Propozycja: *zrezygnować z odgórnego podziału na FR „sukcesyjne" i „niesukcesyjne" jako kryterium prawa do korzystania z preferencji podatkowych. Ocena FR powinna uwzględniać całokształt dokumentów, sytuację rodzinną, etap procesu sukcesyjnego i realne cele fundatora, a nie wyłącznie dane widoczne w rejestrach lub bieżący skład organów*.	
103.	Pkt 4, s. 12; pkt 5.1, s. 24; pkt 3 oraz pkt 23, s. 26 i 29 Projektu Przeglądu - działalność FR i zagraniczne spółki	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Projekt wskazuje, że możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez FR bywa oceniana w oderwaniu od podstawowego celu FR, tj. gromadzenia i zarządzania mieniem w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na ich rzecz. W Projekcie brakuje jednak danych statystycznych, raportów lub analiz potwierdzających skalę takiego zjawiska. Dotychczas ustawodawca zezwolił FR na prowadzenie działalności gospodarczej w wąskim, zamkniętym katalogu (art. 5 ustawy), obejmującym m.in. najem mienia i obrót	MRiT: Rekomendacja zawarta w przeglądzie, aby w ustawie uregulować działalność statutową oraz działalność gospodarczą zmierza do realizacji uwagi. Kryteria działalności gospodarczej określają inne przepisy, niemniej rozdział niektórych czynności dokonywanych przez fundacje rodzinne od świadczenia usług jako przedsiębiorca powinny zniwelować niepewność co do dopuszczalności ich kwalifikacji. Nie przewiduje się obecnie wprowadzenia kryteriów „rzeczywistego przedmioty działalności spółki transparentnej".

	transparentne		papierami wartościowymi. Kierunkowo słuszne jest doprecyzowanie relacji między działalnością statutową FR a dopuszczalną działalnością gospodarczą. FR powinna co do zasady pełnić funkcję właścicielską, ochronną i sukcesyjną, a nie operacyjną. Nie oznacza to jednak, że każde zaangażowanie FR w struktury inwestycyjne albo zagraniczne podmioty transparentne podatkowo powinno być automatycznie uznawane za niepożądane. Wykorzystanie spółek transparentnych podatkowo może wynikać z przyczyn biznesowych, organizacyjnych, regulacyjnych lub inwestycyjnych. Takie podmioty mogą być wykorzystywane z uwagi na wymogi kontraktowe, zasady odpowiedzialności wspólników, oczekiwania instytucji finansujących albo uproszczenie rozliczeń w strukturach z wieloma wspólnikami z różnych państw. Kluczowe jest odróżnienie struktur służących obejściu opodatkowania od struktur, w których spółka transparentna prowadzi działalność mieszczącą się w zakresie aktywności dopuszczalnej dla samej FR. Jeżeli dana działalność byłaby dopuszczalna dla FR bezpośrednio, samo posłużenie się podmiotem transparentnym podatkowo nie powinno automatycznie prowadzić do negatywnych skutków podatkowych. Propozycja: wprowadzić kryteria pozwalające odróżnić dopuszczalne struktury inwestycyjne od konstrukcji służących obejściu przepisów o dozwolonej działalności gospodarczej FR. Kryteria powinny obejmować rzeczywisty przedmiot działalności spółki transparentnej. Jeżeli zakres działalności spółki transparentnej pokrywa się z zakresem dopuszczalnej działalności gospodarczej FR, dochód FR z udziału w tej spółce powinien korzystać ze zwolnienia z CIT. Jeżeli zakres działalności spółki transparentnej wykracza poza dopuszczalną działalność gospodarczą FR, dochód ten może podlegać opodatkowaniu 25% CIT.	W przeglądzie wykorzystano wszystkie dostępne dane. Ocena, że fundacje rodzinne są traktowane nie jako narzędzie sukcesyjne, ale narzędzie zastępujące dotychczasową formę prowadzenia działalności gospodarczej albo pomnażania majątku, służące przede wszystkim fundatorowi wynika z analiz pojedynczych przypadków. Niemożność oszacowania skali tego zjawiska wpływa na zasadność zmian.

104.	Pkt 1 (s. 24); część IV (s. 13) — cel sukcesyjny; fundator jako beneficjent	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP nie podziela stanowiska, zgodnie z którym fundacja rodzinna, w której fundator jest jedynym lub głównym beneficjentem, miałaby z tego tylko powodu nie realizować celu sukcesyjnego albo służyć celom sprzecznym z założeniami ustawy. Ustawa o fundacji rodzinnej dopuszcza szerokie ukształtowanie kręgu beneficjentów, a sam przegląd wskazuje, że uwzględnienie fundatora w tym kręgu zostało przez ustawodawcę przewidziane w celu umożliwienia fundatorowi korzystania ze środków pochodzących z majątku przekazanego do fundacji rodzinnej, w szczególności po zakończeniu aktywności zawodowej. Nie można zatem automatycznie utożsamiać statusu fundatora jako beneficjenta z nadużyciem konstrukcji fundacji rodzinnej albo z wyłącznie podatkowym celem jej powołania. Sukcesja jest procesem długoterminowym, a nie wyłącznie jednorazowym zdarzeniem polegającym na natychmiastowym przekazaniu majątku kolejnemu pokoleniu. Wykorzystanie fundacji rodzinnej jako instrumentu formalnego oddzielenia własności majątku od osoby fundatora mieści się w ustawowym celu tej instytucji, obejmującym gromadzenie mienia, zarządzanie nim w interesie beneficjentów oraz spełnianie świadczeń na ich rzecz. Ocena konkretnej fundacji rodzinnej powinna opierać się na analizie rzeczywistych okoliczności jej utworzenia i funkcjonowania, a nie na automatycznym założeniu, że skorzystanie przez fundatora ze statusu beneficjenta stanowi obejście celu ustawy.	MRiT: Projekt nie prezentuje tezy, że każdy wskazany w uwadze przypadek należy ocenić jako aktywność sprzeczną z celem ustawy. Wnioski prezentowane w projekcie wynikają ze zidentyfikowanych przypadków, które potwierdzają brak zrozumienia fundacji rodzinnej jako instytucji służącej m.in. wielopokoleniowemu gromadzeniu majątku i tym samym błędne oczekiwanie, że fundator może korzystać z fundacji rodzinnej, zamiast prowadzić własną działalność jako przedsiębiorca, wspólnik spółki, uczestnik funduszu i jednocześnie korzystać z preferencji podatkowej, którą wprowadzono ze względu na cele sukcesyjne fundacji rodzinnej.
105.	Rozdział 5, pkt 1 - str. 24	MF	Proponuje się po wyrazach „Uwzględnienie w kręgu beneficjentów także fundatora” dodać wyrazy „albo fundatorów będących małżonkami”. Ta sama uwaga dotyczy następnego oraz ostatniego akapitu w tym punkcie. Jest to konsekwencją stwierdzeń, zawartych na str. 12 akapit piąty.	MRiT: uwaga uwzględniona
106.	Str. 24 (pkt 1)	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk	**Lepsze wyrażenie celu sukcesyjnego w ustawie** Teza projektu: Projekt wskazuje na potrzebę szerokiej dyskusji nad lepszym wyrażeniem w ustawie realizacji przez fundację rodzinną celu sukcesyjnego, w tym nad rolą fundatora i	MRiT podziela pogląd o zasadności uwzględnienia okoliczności wskazanych w uwadze, w ramach prac nad realizacją rekomendacji. O celu sukcesyjnym powinien przesądzać całokształt. Praktyki jakie można zaobserwować, a także uwagi jakie zgłoszono do projektu przeglądu potwierdzają, że

		oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	ewentualnym ograniczeniem korzyści podatkowych dla fundacji, które tego celu nie realizują. Kierunek dyskusji jest zasadny, o ile nie zostanie sprowadzony do prostego ograniczenia uprawnień fundatora. Sukcesja powinna pozostać naczelnym celem fundacji rodzinnej, ale należy ją rozumieć szeroko: jako ochronę integralności majątku, zapewnienie ciągłości właścicielskiej, stworzenie zasad zarządzania po śmierci albo niezdolności fundatora do działania, przygotowanie beneficjentów oraz zabezpieczenie majątku przed niekontrolowanym podziałem. Nie jest zasadne oczekiwanie, aby fundator, który przez dekady budował przedsiębiorstwo rodzinne, w momencie ustanowienia fundacji definitywnie pozbawiał się wpływu na aktywa określane często jako „srebra rodowe”. Taki model byłby sprzeczny z realiami polskich firm rodzinnych i mógłby skutecznie zniechęcić przedsiębiorców do korzystania z fundacji rodzinnej. Cel sukcesyjny powinien być badany przez pryzmat całokształtu okoliczności: statutu, zasad powoływania organów, polityki świadczeń, strategii inwestycyjnej, sposobu wykonywania praw udziałowych, planu działania po śmierci fundatora, zasad rozwiązywania sporów i mechanizmów ochrony beneficjentów. Sam status fundatora jako beneficjenta albo jego wpływ na fundację nie powinien przesądzać o braku celu sukcesyjnego.	rozpoczęcie procesu sukcesyjnego a tym bardziej jego finalizacja mogą trwać przez długie, czasem wieloletnie, okresy. Okoliczność ta nie uzasadnia jednak korzystania z preferencji, także podatkowych, w ich obecnym kształcie.
107.	Str. 24 (pkt 1) Część I Cele fundacji rodzinnej	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP zwraca uwagę, że ustawa o fundacji rodzinnej określa cel funkcjonowania tej instytucji w sposób szeroki. Zgodnie z ustawą fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów. Ustawodawca nie ograniczył zatem dopuszczalnego celu fundacji rodzinnej wyłącznie do celu sukcesyjnego, rozumianego wąsko jako natychmiastowe lub bezpośrednie	MRiT: Obecne, szerokie określenie celu fundacji rodzinnej nie wyklucza dyskusji o kierunkach zmian umożliwiających pełniejszą realizację celu sukcesyjnego. W uwadze przytoczono jedynie regulację z art. 2 ustawy o fundacji rodzinnej. Pominięto natomiast szereg innych przepisów, w tym korelację modelu opodatkowania fundacji rodzinnej z opodatkowaniem spadku. Przegląd obrazuje praktyki korzystania z fundacji rodzinnej. MRiT nie definiuje celu sukcesyjnego w sposób wskazany w uwadze, choćby z uwagi na konstrukcję i zasady działania fundacji rodzinnej. Obserwowany rozdźwięk pomiędzy celem uchwalenia

			przekazanie majątku kolejnemu pokoleniu. W obowiązującym stanie prawnym brak jest podstaw do rekonstruowania takiego dodatkowego warunku, a tym bardziej do uznawania, że jego niespełnienie samo w sobie świadczy o nadużyciu instytucji fundacji rodzinnej.	ustawy a niektórymi praktykami jej stosowania uzasadnia rekomendację lepszego wyrażenia celu ustawy w treści przepisów.
108.	Pkt 1	CRIDO	**Propozycja resortu:** Poddanie pod dyskusję ograniczenia roli fundatora (w tym jako beneficjenta) oraz uzależnienie prawa do korzystania z preferencji podatkowych od wykazania, że fundacja ma charakter sukcesyjny i realizuje długofalowe cele międzypokoleniowe. **Komentarz:** Uzależnienie skutków podatkowych od realizacji „celu sukcesyjnego" oceniamy krytycznie. Pojęcie to jest skrajnie niedookreślone i rodzi ryzyko arbitralnych decyzji organów podatkowych, co wprowadzi fundatorów w stan permanentnej niepewności prawnej. Co więcej, uznanie, że fundacja nie realizuje celu sukcesyjnego wyłącznie na podstawie faktu, iż fundator jest obecnie jej jedynym beneficjentem, jest nieuzasadnione (może to być stan przejściowy, np. do momentu osiągnięcia pełnoletności przez dzieci, może to być podyktowane chęcią zabezpieczenia majątku rodzinnego przed rozproszeniem w wyniku roszczeń zachowkowych – im szybciej bowiem majątek zostanie przeniesiony do fundacji rodzinnej tym większe bezpieczeństwo pod tym względem czy niechęcią do skorzystania z przepisów o założeniu fundacji *mortis causa*, ze względu na ukształtowanie przepisów w tym zakresie). Należy podkreślić, że pierwotny ustawodawca celowo umożliwił fundatorom czerpanie świadczeń, aby zabezpieczyć ich byt po wycofaniu się z biznesu. **Rekomendacja:** Postulujemy rezygnację z wprowadzania tak nieostrych i subiektywnych kryteriów weryfikacji. Ochrona własnej przyszłości finansowej fundatora stanowiła jeden z fundamentów wprowadzających tę instytucję i nie powinna stanowić przesłanki do odbierania fundacji korzyści podatkowych.	MRiT: W projekcie nie ma kategorycznych szczegółowych propozycji zmian w zakresie pkt, do którego zgłoszono uwagę. Propozycja dotyczy przeprowadzenia dyskusji, w jaki sposób zmienić przepisy, aby uniknąć nieprawidłowości w rozumieniu celu ustawy. MRiT nie twierdzi, że fundatorzy nie powinni czerpać żadnych korzyści z tytułu świadczeń fundacji rodzinnej czy też móc zabezpieczyć swój byt po wycofaniu się z biznesu. Niepożądana jest jednak sytuacja, w której fundacja nie realizuje w ogóle celów międzypokoleniowych.

109.	Punkt 1 propozycji zmian (strona 24)	MMS FR, Michał Szmal	Odnośnie proponowanego opodatkowania dochodów fundatora – nie specjalnie jest sens wprowadzania opodatkowania Fundatora, skoro darowizny między Fundatorem, a rodziną w zerowej grupie podatkowej nie są opodatkowane. Będzie to działanie sztuczne i nie wprowadzające żadnych korzyści. Co do łączenia funkcji przez Fundatora z innymi funkcjami - w niewielkich Fundacjach Rodzinnych prowadzenie spraw Fundacji przez osobę Fundatora pełniącego funkcję członka zarządu i znajdującego się w gronie beneficjentów jest podyktowane ograniczoną skalą działalności i rodzinnym charakterem Fundacji. Fundacje nie budują korporacyjnych struktur, zwłaszcza te małe. Dla ustawodawców powinno być zrozumiałe, że dopóki Fundator żyje, dopóty chciałby w dalszym ciągu zarządzać majątkiem rodzinnym (bo ma najlepsze kompetencje w rodzinie) i zabezpieczyć w Statucie swoje następstwo sukcesyjne. Ingerencja w podział ról doprowadzi wyłącznie do pogorszenia jakości w zakresie realizacji celów Fundacji.	MRiT: Rekomendacja dotyczy wypracowania przesłanek, jakie mogłyby być brane pod uwagę. Wskazane przykłady odnoszą się do kryteriów oddzielenia istotnych dla procesów sukcesji etapów od samodzielnej, własnej działalności osoby fizycznej prowadzonej w celu osiągnięcia zysku, także za pośrednictwem innego podmiotu. Należy jednocześnie zaznaczyć, że poziom opodatkowania świadczeń fundacji rodzinnej (w przypadku fundatora – 15%) może być niższy niż w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej przez samego fundatora poza fundacją (19%).
110.	Pkt 1 (str. 24) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Dotychczasowe brzmienie art. 2 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej (dalej: **„UoFR”**) koncentruje się na funkcjach operacyjnych fundacji rodzinnej co w praktyce prowadzi do występowania rozbieżności interpretacyjnych, wykorzystywania instytucji w sposób odbiegający od jej funkcji ustrojowej oraz osłabienia jej roli jako mechanizmu zapewniającego trwałość zarządzania majątkiem oraz stabilność zasad jego wykorzystania. Aby uniknąć tych wątpliwości art. 2 ust. 1 UoFR powinien zostać rozszerzony o kształtowanie zasad korzystania z mienia fundacji rodzinnej, spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów, w sposób zapewniający ciągłość funkcjonowania fundacji rodzinnej oraz trwałość przeznaczenia mienia fundacji rodzinnej w długoterminowej perspektywie, niezależnie od zmian w kręgu beneficjentów. Proponowana zmiana doprecyzowałaby cel fundacji rodzinnej poprzez wskazanie, że jej działalność powinna być	MRiT weźmie pod uwagę zaproponowane przesłanki, podczas prac nad realizacją rekomendacji. Należy zgodzić się, że ewentualne zmiany nie powinny być wprowadzane w sposób nagły i nieoczekiwany i nie mogą tworzyć „pułapki podatkowej”.

			ukierunkowana na zapewnienie ciągłości funkcjonowania fundacji rodzinnej oraz trwałości przeznaczenia jej mienia w długoterminowej perspektywie, niezależnie od zmian w kręgu beneficjentów. Zmiana ta wyeliminowałaby zakładanie fundacji rodzinnych tylko dla jednego beneficjenta z pominięciem celu sukcesyjnego. Sukcesja majątkowa nie jest wymieniona wprost, ze względu na wieloznaczność tego pojęcia. Wydaje się, że podkreślenie długoterminowej perspektywy, a także tego, że fundacja rodzinna powinna mieć mechanizmy ciągłości funkcjonowania niezależnie od zmian w kręgu beneficjentów pozwoli na wyraźne oddzielenie fundacji rodzinnych zakładanych w celach optymalizacji opodatkowania od tych zgodnych z celami ustawodawcy. Dookreślenie celu fundacji rodzinnej stanowi istotny punkt odniesienia przy stosowaniu klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania (GAAR) oraz ułatwia identyfikację konstrukcji sztucznych, pozbawionych uzasadnienia ekonomicznego. W praktyce umożliwi to organom podatkowym ocenę, czy działania fundacji rodzinnej są zgodne z jej ustawową funkcją oraz skuteczniejsze kwestionowanie struktur, których jedynym celem jest osiągnięcie korzyści podatkowej. Projekt przewiduje możliwość realizowania przez fundację rodzinną innych celów określonych w statucie, pod warunkiem że nie pozostają one w sprzeczności z celem podstawowym fundacji oraz nie prowadzą do zaniechania jego realizacji. Mając jednak na uwadze, że jest to zmiana ustrojowa fundacji rodzinnej, powinna zostać wprowadzona bardzo ostrożnie. Naszym zdaniem należałoby to zrobić przy zastosowaniu poniżej określonych zasad. **Istotne uwagi dotyczące przepisów przejściowych i vacatio legis** Przepis dotyczyłby fundacji rodzinnych zakładanych po wejściu w życie tego przepisu. Vacatio legis powinno wynosić co najmniej 6 miesięcy. Aby zachować ochronę praw nabytych, przepisy przejściowe powinny przewidywać, że	

			fundacje rodzinne utworzone przed wejściem w życie zmienianego przepisu mają np. min. 3 lata na dostosowanie swoich statutów do nowych przepisów lub na rozwiązanie. **Istotne uwagi dotyczące kierunków zmian w zakresie opodatkowania oraz przepisów przejściowych** Dodatkowo, proponujemy wprowadzenie do ustawy odpowiednich mechanizmów podatkowych wyjścia z fundacji rodzinnej, które naszym zdaniem łączą dbałość o interes Skarbu Państwa jak i stabilność samej regulacji, a także słuszne interesy podatników. Jest to szczególnie ważne w kontekście wprowadzania nowelizacji przepisów, które mogą mieć wpływ na likwidację części fundacji rodzinnych, aby uniknąć zarzutów o „pułapce podatkowej” (które już niestety wielokrotnie słyszeliśmy od osób, które akurat ze względu na sytuację majątkową i rodzinną powinny fundację rodzinną założyć). Propozycja zmian w zakresie uprawnień i roli fundatora, który jest jedynym lub głównym beneficjentem fundacji rodzinnej w bieżącej działalności fundacji rodzinnej albo propozycja rezygnacji z korzyści podatkowych wymaga bardzo ostrożnego podejścia legislacyjnego. W większości przypadków, fundator będący jednocześnie beneficjentem fundacji rodzinnej nie tylko korzysta w ten sposób z majątku wniesionego do fundacji rodzinnej ale w większości przypadkach pełni rolę zarządzającego majątkiem fundacji rodzinnej i jego dystrybucją do młodszych pokoleń, które często z racji wieku, braku doświadczenia lub wykształcenia nie są w stanie samodzielnie nim zarządzać i dysponować. W większości przypadków fundator jest głównym beneficjentem fundacji rodzinnej do momentu aż pozostali beneficjenci spełnią określone warunki, które obiektywnie pozwolą im przejąć odpowiedzialność za rodzinny majątek i pozostałych członków rodziny. Często to, że fundator jest jedynym albo głównym beneficjentem fundacji rodzinnej, wynika z przyczyn obiektywnych, niezwiązanych z optymalizacją podatkową. W	

			wielu przypadkach obecni lub przyszli beneficjenci fundacji rodzinnych to osoby małoletnie, które nie mogą / nie są w stanie samodzielnie zarządzać majątkiem otrzymywanym z fundacji rodzinnej w postaci świadczeń i podejmować odpowiedzialnych decyzji co do jego wykorzystania. Te osoby po spełnieniu wskazanych warunków będą beneficjentami fundacji rodzinnych w przyszłości. Zdarza się, że członkowie rodziny w chwili zakładania fundacji rodzinnych c nie spełniają jeszcze warunków do uzyskania statusu beneficjenta przewidzianych w statucie, a faktyczna wypłata świadczeń na ich rzecz – zwłaszcza wobec osób młodych, nieposiadających doświadczenia zawodowego i niedysponujących wiedzą oraz dojrzałością niezbędną do gospodarowania znacznym majątkiem – byłaby nieracjonalna i mogłaby wywrzeć na nich negatywny wpływ, m.in. zniechęcając ich do samodzielnej aktywności zawodowej i budowania własnej niezależności. Należy mieć również na uwadze fakt, że obecnie małoletni beneficjenci oraz ich przedstawiciele ustawowi muszą być wpisani do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych oraz jako beneficjenci mają dostęp do informacji i dokumentów fundacji rodzinnych przez co wielu fundatorów będących rodzicami małoletnich dzieci lub pozostających w konflikcie z drugim rodzicem w celu ochrony swoich najbliższych i majątku rodzinnego decyduje się wprowadzić odpowiednie mechanizmy, które odraczają moment uzyskania statusu beneficjenta przez najmłodszych członków rodziny, co w niektórych przypadkach może prowadzić do sytuacji, że beneficjentami jest wyłącznie jedna osoba lub małżonkowie będący równocześnie fundatorem lub fundatorami. **<u>Propozycja zmian:</u>** Usunięcie następujących przepisów: art. 26 ust. 2 pkt 7, art. 114 ust. 3 pkt 7 oraz art. 117 ust. 1 pkt 12 ustawy o fundacji rodzinnej. Zmiana art. 2 UoFR poprzez modyfikację ust. 1 oraz dodanie ust. 4 i 5 w następującym brzmieniu:	

			„1. Fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów, ***w sposób zapewniający ciągłość funkcjonowania fundacji rodzinnej oraz trwałość przeznaczenia mienia w długoterminowej perspektywie, niezależnie od zmian w kręgu beneficjentów.”*** ***„4. Fundacja rodzinna może realizować inne cele określone w statucie, jeżeli nie pozostają one w sprzeczności z celem, o którym mowa w ust. 1, ani nie prowadzą do zaniechania jego realizacji.”*** Zamiast wprowadzać ograniczenia co do uprawnień i roli fundatora w fundacji rodzinnej lub automatyczne wyłączenie korzyści podatkowych w sytuacji gdy fundator jest jedynym lub głównym beneficjentem fundacji rodzinnej - proponujemy ocenę realizacji przez fundację rodzinną celu sukcesyjnego uzależnić od przeprowadzenia testu funkcjonalnego, opartego na analizie spełnienia przez fundację rodzinną łącznie następujących przesłanek: a) obecności w statucie postanowień wskazujących mechanizmy uzyskania statusu beneficjentów przez osoby inne niż fundator i jego małżonek (również z uprawnieniami odroczonymi w czasie lub uzależnionymi od spełnienia określonych warunków), b) zawarcia w statucie postanowień regulujących przyznawanie świadczeń i podejmowanie decyzji po śmierci fundatora i jego małżonka, c) rzeczywistego charakteru świadczeń przewidzianych w statucie fundacji rodzinnej z perspektywy, tj. czy składają się one w przemyślany system przekazywania majątku przyszłym pokoleniom. Spełnienie powyższych przesłanek powinno wyłączać możliwość zakwestionowania celu sukcesyjnego fundacji rodzinnej wyłącznie z tego powodu, że na danym etapie fundator pozostaje jej jedynym lub głównym beneficjentem	

			oraz zabezpieczenie przyszłych beneficjentów przed zmianą postanowień statutu na ich niekorzyść.	
111.	Część IV, str. 21-24 oraz pkt 24, str. 31-32 projektu przeglądu; art. 2 ust. 1 oraz art. 5 ust. 1 pkt 3-4 ustawy o fundacji rodzinnej	IDM	Nie należy przyjmować założenia, że aktywne inwestowanie przez fundację rodzinną albo koncentracja instrumentów finansowych w jednym podmiocie samo w sobie stanowi wykorzystywanie fundacji rodzinnej jako wehikułu optymalizacji podatkowej. Zarządzanie mieniem i jego pomnażanie w interesie beneficjentów należy do istoty fundacji rodzinnej. Dochody z inwestycji służą finansowaniu świadczeń oraz utrzymaniu majątku w perspektywie międzypokoleniowej. Propozycja: w projekcie przeglądu oraz w dalszych pracach legislacyjnych należy wyraźnie odróżnić działalność inwestycyjną realizowaną w celu zachowania i pomnażania majątku od czynności sztucznych, krótkoterminowych albo operacyjnych.	MRiT: Postulat odnosi się do szerszego zagadnienia niż fundacje rodzinne. W odniesieniu do skutków podatkowych działalności przynoszącej fundacji rodzinnej dochód, wnioski z przeglądu koncentrują się na ograniczaniu nadmiernych preferencji.
112.	pkt 1 str. 24–25	KSFP	Nie zgadzamy się z tezą, że fundacja rodzinna nie realizuje celu sukcesyjnego, gdy fundator jest jedynym lub głównym beneficjentem. Sukcesja jest procesem wieloletnim i naturalne jest, że fundator przez wiele lat pozostaje głównym beneficjentem majątku przy jednoczesnym przygotowywaniu kolejnego pokolenia do przejęcia odpowiedzialności za majątek rodzinny.	MRiT: Nie kwestionujemy złożoności i długości procesu sukcesji. W przeglądzie wskazano natomiast, że niektóre przypadki korzystania z fundacji rodzinnej nie uzasadniają korzystania ze zwolnienia podatkowego lub innych preferencji.
113.	pkt 1 str. 24–25	KSFP	Sprzeciw wobec ograniczania preferencji podatkowych wyłącznie z powodu pełnienia przez fundatora funkcji beneficjenta, członka zarządu lub zgromadzenia beneficjentów.	MRiT: Preferencja podatkowa powinna mieć swoje uzasadnienie w realizacji celu sukcesyjnego. Nie twierdzimy, że każdy przypadek łączenia ról należy ocenić jako okoliczność wykluczająca cele sukcesyjne. Wskazujemy jednak, że fundacje rodzinne nie powinny być wykorzystywane wyłącznie ze względu na model opodatkowania, w celu zapewnienia korzyści fundatorowi.
114.	*5.5.1. Propozycje zmian. Cel sukcesyjny*	PwC	Wg Przeglądu z uwagi na to, że: - fundatorzy są beneficjentami - przeważają fundatorzy w wieku 40-60 lat - fundatorzy są w zarządzie fundacji rodzinnych - fundusze założycielskie są na minimalnym poziomie - fundatorzy zachowują faktyczną kontrolę nad majątkiem wniesionym do fundacji rodzinnej	MRiT: j.w.

			"[...]*fundacja rodzinna pełni funkcję podmiotu pośredniczącego, natomiast rzeczywiste decyzje gospodarcze pozostają w gestii fundatora. Z perspektywy podatkowej prowadzi to do sytuacji, w której dochody z majątku są osiągane w ramach korzystniejszego reżimu podatkowego właściwego dla fundacji rodzinnej, mimo że ekonomicznie odpowiadają dochodom uzyskiwanym bezpośrednio przez osobę fizyczną*." Powyższe rozumowanie jest błędne z kilku powodów: a) Oddzielenie własności aktywa od majątku fundatora poprzez wniesienie go do fundacji rodzinnej nie wymaga utraty kontroli przez fundatora nad polską fundacją rodzinną (w przeciwieństwie do opisanej wyżej regulacji prawnej np. w Liechtensteinie). UFR nie zakazuje fundatorowi zasiadać w organach fundacji rodzinnej, mieć w niej decydujący głos, być beneficjentem, a wręcz wprost to dopuszcza. W trakcie prac nad UFR dyskutowany był m.in. wątek profesjonalnego, zewnętrznego zarządu fundacji rodzinnej, wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych wobec członków fundacji rodzinnej i finalnie przyjęto koncepcję braku takich wymogów i pozostawienia zarzadzania majątkiem fundacji rodzinnej w rękach rodziny. Co więcej, UFR wprost wyposaża fundatora w szerokie kompetencje w zakresie decydowania o celach i ustroju fundacji rodzinnej. b) To, że fundator na pierwszym etapie funkcjonowania fundacji rodzinnej zachowuje kontrolę nad procesem decyzyjnym w fundacji rodzinnej jest naturalne. Podzielenie się władzą w firmie rodzinnej wymaga długotrwałego procesu dorastania sukcesorów, budowania wiedzy, kompetencji i autorytetu w rodzinie i firmie. Odpowiedzialność założycieli polskich firm nakazuje im zachowanie kontroli nad fundacją rodzinną w pierwszym etapie jej funkcjonowania, który daje im już benefity z zaplanowania sukcesji (nie ma rozdrobnienia własności na wypadek śmierci). Oczekiwanie od fundatorów, że mogą wnosić aktywa do fundacji rodzinnej dopiero po przeprowadzeniu procesu sukcesji w zakresie	

			władzy w ramach ich rodziny biznesowej byłoby nielogiczne i pozbawiało ich możliwości skorzystania ze wskazanych powyżej cech fundacji rodzinnej. c) Wysokość funduszu założycielskiego nie świadczy o istnieniu lub braku celu sukcesyjnego. Minimalna wysokość funduszu założycielskiego została określona w treści art. 17 UFR. Na etapie prac legislacyjnych toczyła się szeroka dyskusja na ten temat i padały propozycje, ze strony przedstawicieli firm rodzinnych, żeby tą minimalna wysokość podnieść, tak aby zapewnić fundacji rodzinnej środki na bieżące funkcjonowanie, zwłaszcza w początkowym okresie. Ustanowienie funduszu założycielskiego w minimalnej wymaganej prawem wysokości nie powinno stanowić zarzutu wobec fundatorów, szczególnie, że jak wskazują dane zaprezentowane w Przeglądzie, do fundacji rodzinnych przenoszone są aktywa o znacznej wartości, co oznacza, że realizują one cel gromadzenia mienia rodzinnego. Analogicznie, w przypadku spółek kapitałowych, ich zdolność do realizowania celu gospodarczego ani wiarygodność nie są oceniane przez pryzmat kapitału zakładowego. Z tego względu alokowanie istotnej części mienia wniesionego do fundacji rodzinnej na fundusz założycielski jest niezasadne. d) Dane dotyczące dochodu fundacji rodzinnych i tym samym podatku, który nie został zapłacony wskutek rozpoznania tego dochodu w fundacji rodzinnej a nie w majątku osobistym fundatora należy również skorygować o dość powszechne (niewłaściwe) księgowanie w fundacjach rodzinnych darowizn od fundatora na kapitałach własnych w pozycji zysk. W efekcie cały majątek przenoszony darowizną na fundację rodzinną przez fundatora (poza funduszem założycielskim) zostaje wadliwie zaksięgowany jako zysk (wartość rynkowa udziałów, akcji, itp.) co powoduje błędne wrażenie, że fundacje rodzinne osiągają nieopodatkowane zyski w wielkich kwotach. Efektem m.in. ww. nieprawidłowości jest też zawarty w Przeglądzie postulat, aby wydać wytyczne	

			dla księgowych dot. zasad księgowania w fundacji rodzinnej. e) Analiza kręgu beneficjentów na podstawie statutów fundacji rodzinnych może być powierzchowna i prowadzić do błędnych wniosków. Zgodnie z art. 28 ust. 2 pkt 4 oraz pkt 11 statut określa beneficjenta lub sposób jego określenia i zakres przysługujących beneficjentowi uprawnień jak również co najmniej jednego beneficjenta uprawnionego do uczestnictwa w zgromadzeniu beneficjentów. W praktyce, w celu ochrony prywatności członków rodziny oraz elastyczności w zakresie określenia kręgu beneficjentów, statuty często stanowią, że: - fundator jest beneficjentem i członkiem zgromadzenia beneficjentów - pozostałymi beneficjentami mogą być małżonek fundatora oraz jego zstępni, których określa fundator określa za życia na liście beneficjentów, wskazując zakres przysługujących im uprawnień, a którzy stają się beneficjentami, w tym uprawnionymi do uczestnictwa w zgromadzeniu beneficjentów, po śmierci fundatora, po spełnieniu określonych warunków. f) W takiej sytuacji sama analiza statutu (lista beneficjentów nie podlega złożeniu do akt rejestrowych) prowadzi do zbyt pochopnych wniosków. Taka konstrukcja pozwala zachować w poufności dane członków rodziny, do czasu wpisania ich na listę beneficjentów. Dodatkowo fundator ma możliwość elastycznie reagować na zmieniające się okoliczności dotyczące członków rodziny i biznesu. Trudno w takim układzie twierdzić, że fundator stworzył fundację rodzinną dla samego siebie i że jest “spadkobiercą” samego siebie. Teza, że utworzenie fundacji ma w takim wypadku dominujący cel bieżącego zaspokajania ekonomicznych potrzeb fundatora z wykorzystaniem preferencji podatkowej, nie zaś	

			zabezpieczeniu finansowemu następców prawnych fundatora, jest również błędna. Po wniesieniu aktywów do fundacji rodzinnej fundator, aby zaspokoić swoje ekonomiczne potrzeby, musiałby doprowadzić do wypłaty świadczenia z fundacji rodzinnej do siebie jako beneficjenta. Po pierwsze, takie świadczenie jest opodatkowane stawką 15% CIT. Po drugie, z danych przedstawionych w Przeglądzie nie wynika, żeby fundacje rodzinne wypłacały istotne aktywa jako świadczenia do fundatorów (CIT od wypłat wyniósł ok. 86 mln PLN w 2024, ok. 160 mln w 2025 r. i ok. 55 mln PLN za część 2026 r., przy czym wypłaty dotyczą ok. 750 fundacji). Oznacza to w praktyce, że w 2025 r. wypłacono ok. 2 mld PLN do beneficjentów 750 fundacji rodzinnych, czyli średnio ok. 1,3 mln PLN rocznie na fundację rodzinną.	
115.	Projekt przeglądu, s. 3–4 i s. 8 — cel ustawy i założenia konstrukcyjne fundacji rodzinnej; s. 24–25 — potrzeba lepszego wyrażenia w przepisach ustawy realizacji przez fundację rodzinną celu sukcesyjnego.	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI SPÓŁKA PARTNERSKA w imieniu klientów	**Cel sukcesyjny fundacji rodzinnej i potrzeba ochrony zaufania do dotychczasowych przepisów** Projekt trafnie wskazuje, że fundacja rodzinna została wprowadzona do polskiego porządku prawnego jako instrument długoterminowego planowania sukcesji majątkowej i organizacyjnej, w szczególności w przedsiębiorstwach rodzinnych. Zasadne jest zatem doprecyzowanie celu sukcesyjnego fundacji rodzinnej. Należy jednak podkreślić, że dotychczasowe przepisy ustawy były w tym zakresie niejednoznaczne. Ustawa dopuściła szeroką konstrukcję fundacji rodzinnej, w tym możliwość wskazania fundatora jako beneficjenta, możliwość uczestniczenia fundatora w organach fundacji, zarządzanie i pomnażanie majątku fundacji oraz prowadzenie określonej działalności gospodarczej w ramach katalogu ustawowego. W praktyce oznaczało to, że fundatorzy mogli racjonalnie przyjąć, iż ustawodawca akceptuje model fundacji rodzinnej jako podmiotu aktywnie zarządzającego majątkiem rodzinnym, a nie wyłącznie biernego właściciela aktywów. Negatywnie należałoby ocenić sytuację, w której nieprecyzyjność pierwotnych przepisów byłaby obecnie interpretowana na niekorzyść fundatorów, którzy działali w zaufaniu do literalnego brzmienia ustawy oraz praktyki	MRiT: Podczas prac legislacyjnych kwestie intertemporalne zostaną uregulowane w przepisach przejściowych, z zachowaniem zasad prawidłowej legislacji. Zmiany nie powinny mieć charakteru nagłego i zaskakującego ani nie tworzyć swoistej „pułapki podatkowej”.

			notarialnej, doradczej i interpretacyjnej ukształtowanej po wejściu ustawy w życie. **Propozycja zmiany:** **Ewentualne doprecyzowanie celu sukcesyjnego powinno mieć charakter porządkujący i prospektywny. Nie powinno prowadzić do automatycznego kwestionowania fundacji utworzonych w ramach dotychczasowego, nie w pełni precyzyjnego modelu prawnego.** **Nowe przepisy powinny chronić fundacje rodzinne utworzone w zaufaniu do dotychczasowych regulacji, o ile ich działania nie miały charakteru sztucznego, pozornego albo nie były ukierunkowane wyłącznie lub dominująco na osiągnięcie korzyści podatkowej.**	
116.	Projekt przeglądu, s. 12–13 oraz s. 24–25 — fundator jako beneficjent, członek organów fundacji i osoba zachowująca wpływ na majątek fundacji.	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWI E PRAWNI SPÓŁKA PARTNERS KA w imieniu klientów	**Wiek fundatora, sytuacja życiowa, etapowy charakter sukcesji i zachowanie kontroli nad aktywami** Projekt wskazuje jako obszar wymagający dyskusji sytuacje, w których fundator jest jednocześnie beneficjentem, członkiem organów fundacji oraz osobą zachowującą faktyczną kontrolę nad majątkiem wniesionym do fundacji. Sama taka okoliczność nie powinna jednak być traktowana jako przesłanka braku celu sukcesyjnego. Przy ocenie, czy fundacja rodzinna realizuje cel sukcesyjny, powinien być uwzględniany wiek fundatora oraz etap życia, na którym dochodzi do powołania fundacji oraz sytuacja życiowa i zdrowotna. Inaczej należy oceniać fundację tworzoną przez osobę młodą, dla której sukcesja jest perspektywą odległą, a inaczej fundację tworzoną przez fundatora w wieku około 60 lat lub starszego, dla którego uporządkowanie majątku, zabezpieczenie rodziny i przygotowanie następców jest realną i aktualną potrzebą. Nie powinno być również negatywnie interpretowane samo to, że fundator po wniesieniu aktywów do fundacji, a także po ewentualnej sprzedaży udziałów lub akcji, chce zachować wpływ na zarządzanie aktywami. W praktyce sukcesja w przedsiębiorstwach rodzinnych ma często charakter etapowy. W pierwszym okresie fundator może i powinien wykorzystywać swoje doświadczenie, znajomość majątku,	MRiT: Kwestie te będą przedmiotem dyskusji podczas prac legislacyjnych. Rekomendacja zmierza do zapewnienia prawidłowego stosowania ustawy, nie ma na celu ograniczenia procesów sukcesyjnych. Ograniczeniu mogą natomiast podlegać w przyszłości preferencje (przywileje) podatkowe, np. mogą one przysługiwać fundacjom realizującym w większym stopniu rzeczywisty cel sukcesyjny.

			relacji gospodarczych i ryzyk biznesowych dla ochrony interesów fundacji oraz beneficjentów. Natychmiastowe i całkowite odsunięcie fundatora od wpływu na majątek nie zawsze służy celowi sukcesyjnemu. Przeciwnie, w wielu przypadkach mogłoby ono prowadzić do pogorszenia jakości zarządzania majątkiem, zwiększenia ryzyka błędnych decyzji inwestycyjnych albo destabilizacji przedsiębiorstwa rodzinnego. **Propozycja zmiany:** **Przyszłe przepisy powinny wprost wskazywać, że zachowanie przez fundatora kontroli lub istotnego wpływu na zarządzanie aktywami fundacji nie stanowi samoistnej przesłanki braku celu sukcesyjnego ani dominującej motywacji podatkowej.** **Ocena celu sukcesyjnego powinna uwzględniać m.in. wiek fundatora, stan zdrowia, etap życia, istnienie beneficjentów rodzinnych, realny horyzont sukcesji oraz etapowy charakter przekazywania kontroli nad majątkiem.**	
117.	Pkt 1	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Stanowisko.** Sprzeciwiamy się sztywnemu odbieraniu preferencji ze względu na samą tożsamość fundatora i beneficjenta. Dopuszczamy natomiast - jako kompromis chroniący interes fiskalny i zarazem konstytucyjnie bezpieczny - wprowadzenie OCENNEGO standardu: ograniczenie preferencji jest możliwe, lecz reglamentowane i uzależnione od wykazania, in casu, ważnych przyczyn wskazujących na pozorny, a nie sukcesyjny charakter fundacji. **Konstrukcja prawna.** Standard ten powinien odsyłać do istniejącej siatki pojęciowej: pozorności czynności prawnej (art. 83 k.c.), czynności zmierzającej do obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c.) oraz klauzuli ogólnej przeciwko unikaniu opodatkowania (art. 119a w zw. z art. 86a § 2 Ordynacji podatkowej). Ustawa powinna dać organom i sądom kryterium kierunkowe, nie zaś automatyczny zakaz - ocena „czy dany podmiot zasługuje na preferencję w danym kontekście" wymaga z natury ocenności. **Forum i orzecznictwo.** Spory o charakter fundacji rozstrzygane będą przede wszystkim przez sądy	MRiT weźmie pod uwagę zgłoszone propozycje podczas prac legislacyjnych. Należy jednak zaznaczyć, że instrumenty o charakterze ogólnym, takie jak pozorność czynności prawnej czy klauzula GAAR, okazały się niewystarczające do celu ochrony interesu fiskalnego państwa i zwiększenia liczby fundacji realizującej rzeczywisty cel sukcesyjny.

			administracyjne (na kanwie interpretacji indywidualnych, kontroli i decyzji organów KAS), a nie sądy powszechne. Po trzech latach obowiązywania ustawy pierwsze sprawy trafiają na wokandy; dziś sądy nie mają w ustawie wskazówki i poszukują pozorności na zasadach ogólnych. Wyraźne kryterium kierunkowe w ustawie zwiększy przewidywalność i jednolitość orzecznictwa, które dookreśli „ważne przyczyny" na przestrzeni lat. Antycypujemy przy tym, że organy będą sięgać po zabezpieczenie roszczeń przy aktywach znacznej wartości; tym istotniejsza jest jasność kryteriów, ograniczająca spory i ryzyko dla podatnika. **Granica konstytucyjna.** Kryterium musi być ocenne, lecz nie blankietowe - jego nadmierna pojemność naruszałaby określoność prawa daninowego (art. 217 Konstytucji) i zaufanie (art. 2). Stąd postulat powiązania go z utrwaloną instytucją pozorności, a nie tworzenia nowej, nieostrej klauzuli.	
118.	Pkt 1, str. 24	Kancelaria Graś i Wspólnicy	Fundacja rodzinna umożliwia konsumowanie środków, które swe źródło mają w majątku przekazanym do fundacji rodzinnej, zatem modyfikacja w tym zakresie lub opodatkowanie środków wypłaconych na rzecz beneficjenta-fundatora, zaprzeczałaby temu celowi. Kumulowanie zysków w fundacji rodzinnej stanowi zabezpieczenie utrzymania dotychczasowej stopy życiowej, co po części realizują też inne instrumenty prawne np. IKZE. Fundacja rodzinna dla beneficjenta-fundatora pełni podobną funkcję. Ponadto nie można wykluczyć losowych wypadków, w skutek których w fundacji rodzinnej fundator stanie się jedynym beneficjentem. Taka sytuacja również nie powinna wpływać na katalog uprawnień oraz zasady opodatkowania.	MRiT: Zasady korzystania z majątku fundacji rodzinnej oraz opodatkowanie, powinny realizować dwa podstawowe cele: realizacja celu sukcesyjnego i brak nieuzasadnionych preferencji. Nie kwestionujemy możliwości „konsumowania środków", jednak fundacje rodzinne powinny działać według skorelowanych ze sobą wymogów i preferencji. Instytucje prawne fundacji rodzinnej i IKZE są nieporównywalne, mają zupełnie inną konstrukcję.
119.	Pkt 1 projektu przeglądu	BTTP Sp. z o.o.	Propozycję ograniczenia preferencji podatkowych z uwagi na korzystanie przez fundatora ze świadczeń fundacji rodzinnej należy ocenić krytycznie. Sam fakt, że fundator jest beneficjentem fundacji rodzinnej, nie powinien stanowić podstawy do odmiennego opodatkowania ani do kwestionowania prawa do preferencji podatkowych. Ustawowy model fundacji rodzinnej dopuszcza bowiem fundatora jako beneficjenta, a otrzymywanie przez niego świadczeń może być naturalnym elementem procesu	MRiT: Rekomendacja dotyczy realizacji w sposób prawidłowy celu ustawy, jakim jest cel sukcesyjny. Kwestia czerpania korzyści i korzystania preferencji podatkowej nie może przeważać nad głównym celem sukcesyjnym.

			sukcesyjnego, w szczególności w okresie po zakończeniu aktywności zawodowej. Dodatkowo należy podkreślić, że to fundator wnosi majątek do fundacji rodzinnej, pozbawiając się jego bezpośredniego posiadania i podporządkowując go reżimowi odrębnej osoby prawnej. Skoro ustawodawca dopuszcza fundatora jako beneficjenta, to samo korzystanie przez niego ze świadczeń nie powinno być traktowane jako okoliczność uzasadniająca ograniczenie preferencji podatkowych. Odmienny wniosek prowadziłby do niespójności systemowej: fundator byłby zachęcany do przekazania majątku do fundacji rodzinnej, ale jednocześnie mógłby tracić korzyści podatkowe wyłącznie dlatego, że korzysta z uprawnień wprost przewidzianych w ustawie. Z perspektywy podatkowej niezasadne byłoby tworzenie mechanizmu, w którym preferencje podatkowe zależą od oceny zakresu świadczeń otrzymywanych przez fundatora lub jego bieżącej roli w fundacji. Takie kryterium miałoby charakter ocenny i mogłoby prowadzić do sporów z organami podatkowymi. Ewentualne ograniczenia powinny dotyczyć konkretnych nadużyć, a nie samego faktu, że fundator pozostaje beneficjentem fundacji rodzinnej.	
120.	Pkt 4, str. 12 oraz pkt 5.1., str. 24	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ramy dozwolonej działalności gospodarczej (Potrzeba stabilności)** Projekt sformułował tezę, że ryzyko gospodarcze związane z prowadzeniem działalności operacyjnej przez fundacje rodzinne stoi w naturalnej sprzeczności z obowiązkiem ochrony majątku na rzecz beneficjentów. Wniosek ten nie został poparty żadnymi analizami. Owszem, trzy lata praktyki pokazały, że zamknięty katalog z art. 5 ustawy rodzi liczne spory interpretacyjne (np. w zakresie obrotu metalami szlachetnymi czy najmu). Doprecyzowanie tych przepisów jest niezbędne w celu eliminacji niepewności prawa. Niemniej jednak, wszelkie ograniczenia w tym zakresie lub próby drastycznego podwyższenia opodatkowania (CIT) muszą być	MRiT: Teza ta wynika z faktu, że fundacja rodzinna ponosi odpowiedzialność za zobowiązania i inne należności wynikające z prowadzonej działalności gospodarczej całym swoim majątkiem obecnym i przyszłym, i odpowiedzialność ta ma pierwszeństwo przed prawem do świadczeń dla beneficjentów. W toku procesu legislacyjnego MRiT wskazywał, że w wielu krajach prowadzenie działalności gospodarczej jest wprost zakazane, podobnie jak przystępowanie do podmiotów, w których fundacja rodzinna może ponosić odpowiedzialność osobistą. Tymczasem polskie rozwiązanie nakłada na fundacje rodzinne jednocześnie dwa obowiązki działanie w interesie beneficjentów i ponoszenie nie podlegającej ograniczeniom w zakresie odpowiedzialności działalności gospodarczej. MRiT w toku prac legislacyjnych zastrzegł wyraźnie, że nie widzi podstaw, aby fundacje rodzinne

			wprowadzane z najwyższą rozwagą, aby fundacja nie straciła swojej funkcji holdingowej i zdolności do reinwestowania kapitału.	zajmowały się działalnością polegającą na produkcji i handlu, w szczególności objętego reglamentacją i wysokimi kosztami.
121.	PKT 1 strona 24	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej	W ocenie Kancelarii cel sukcesyjny można wywodzić z aktualnego brzmienia przepisów ustawy o fundacji rodzinnej, tj. głównie z jej art. 2 ust. 1 który wskazuje, że 1. „Fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów.” Fundacja rodzinna, aby cel jej działania był zbieżny z celami ustawy o fundacji rodzinnej, powinna realizować triadę założeń wyrażoną ww. artykule. Jeśli zatem jedynym jej beneficjentem jest fundator, należy przyjąć, że taki cel nie jest realizowany. W sposób ostrożny należy podejść do ewentualnej modyfikacji art. 2 ust. 1 poprzez ściślejsze nakreślenie definicji celu sukcesyjnego. Nieracjonalny jest jednak przyjęcie, że fundacja rodzinna, w której fundator jest beneficjentem i członkiem organu, w sytuacji, gdy np. kolejni beneficjenci są małoletni, miałaby przeczyć celowi sukcesyjnego. Potrzebna jest każdorazowo weryfikacja statutu i założeń ładu rodzinnego, a nie wyrywkowo samego tylko składu organów. **Lepsze wyrażenie w przepisach ustawy realizacji przez fundację rodzinną celu sukcesyjnego (do szerokiej dyskusji).** Należy postawić pytanie czy fundacja rodzinna realizuje cel sukcesyjny, gdy fundator jest jedynym albo głównym beneficjentem, zwłaszcza, jeśli równocześnie łączy funkcje członka zarządu i zgromadzenia beneficjentów. Szerokiej dyskusji powinna zatem zostać poddana propozycja zmian w zakresie uprawnień fundatora i jego roli w bieżącej działalności fundacji rodzinnej albo rezygnacji z korzyści podatkowych, zwłaszcza w odniesieniu do fundacji rodzinnych, które nie realizują celu sukcesyjnego.	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową. Pomimo równorzędności celów tworzących swoistą równorzędną triadę, w wielu działających fundacjach rodzinnych wypłacanie bieżących świadczeń na rzecz beneficjentów nie wydaje się obecnie odgrywać równorzędnej roli – preferencja związana z odroczeniem momentu opodatkowania może sprzyjać powstrzymywaniu się od dystrybucji nieopodatkowanego dochodu fundacji rodzinnej. MRiT zgadza się, że do ewentualnego szczegółowego zdefiniowania celu sukcesyjnego należy podejść z najwyższą ostrożnością.

122.	Punkt 1 z części: Propozycje zmian przepisów i rekomendacje pozalegislacyjne (str. 24)	Deloitte	**1. Statut fundacji musi być analizowany w całości** Opieranie tezy o braku celu sukcesyjnego danej fundacji rodzinnej na jednym wyizolowanym parametrze – udziale fundatora w kręgu beneficjentów - jest podejściem metodologicznie błędnym. Cel fundacji rodzinnej wyznacza całokształt postanowień statutu, nie zaś jeden jego element. Statut może precyzyjnie opisywać zamiar sukcesyjny: wskazywać beneficjentów przyszłych pokoleń, określać warunki i sposób dystrybucji świadczeń, przewidywać zabezpieczenia dla małoletnich dzieci i wnuków, ustanawiać reguły zarządzania majątkiem po śmierci fundatora. Fakt, że fundator jest aktualnie jednym z beneficjentów (a nawet jedynym beneficjentem), nie eliminuje żadnego z tych elementów. Co więcej, sama ustawa wprost dopuszcza przyznanie fundatorowi statusu beneficjenta. Przyjęcie stanowiska ministerialnego prowadziłoby do wniosku, że cel sukcesyjny realizuje wyłącznie fundacja całkowicie lub w sposób istotny wyłączająca fundatora z kręgu beneficjentów - wbrew literze ustawy i wbrew potrzebom fundatorów zakładających fundacje rodzinne w celu sukcesyjnym. **2. Sukcesja to proces długoterminowy, nie jednorazowy akt „na końcu życia"** Dane statystyczne wskazują, że ok. 60% fundatorów to osoby w wieku 40–59 lat. Osoby w tym przedziale wiekowym zakładają fundację rodzinną z wyprzedzeniem, po to właśnie, aby cel sukcesyjny mógł być realizowany skutecznie i bezpiecznie. Nowoczesne planowanie sukcesyjne nie polega na przekazaniu majątku „w obliczu śmierci" - polega na budowaniu struktury sukcesyjnej przez dekady. To, że sukcesja po fundatorze nastąpi w przyszłości, nie oznacza, że fundacja nie realizuje celu sukcesyjnego już teraz - zabezpiecza bowiem majątek rodziny, zapobiega jego	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową.

			rozproszeniu po śmierci fundatora, kształtuje strukturę zarządczą i chroni beneficjentów przyszłych pokoleń. Wymóg, aby fundacja była wyposażana w majątek lub zakładana dopiero na końcu życia fundatora, pozbawiałby ją właśnie tej ochronnej funkcji. Ustanowienie fundacji w testamencie jest wprawdzie dopuszczalne prawnie, lecz powszechnie krytykowane jako niepraktyczne: testament może być podważony lub zmieniony, a do chwili śmierci majątek pozostaje niechroniony. Fundacja rodzinna „aktywna za życia" jest jedynym instrumentem gwarantującym ochronę przed zdarzeniami nagłymi i losowymi - chorobą, wypadkiem, utratą zdolności do czynności prawnych - w czasie rzeczywistym, niezależnie od daty czy to śmierci fundatora czy też istotnego pogorszenia jego stanu zdrowia. **3. Aktywna rola fundatora w zarządzie jest z reguły merytorycznie uzasadniona** Fundator, który przez dekady budował majątek wchodzący w skład fundacji (nieruchomości, udziały w spółkach, portfele inwestycyjne), dysponuje wiedzą o nim - wiedzą, której żaden zewnętrzny zarządca nie jest w stanie posiąść w krótkim czasie. Jego uczestnictwo w zarządzie fundacji jest gwarancją racjonalnego zarządzania, nie zaś przejawem kontroli w złej wierze. Sukcesja zarządcza - podobnie jak sukcesja zarządzania w każdym przedsiębiorstwie rodzinnym – jest procesem stopniowym, wymagającym czasu. Ustawa o fundacji rodzinnej nie przewiduje zakazu łączenia przez fundatora funkcji członka zarządu i beneficjenta. Wszelkie ograniczenia w tym zakresie muszą wynikać wprost z przepisów ustawy, nie zaś z intencji przypisanej przez organ wykonawczy.	

			4. Ochrona prywatności i bezpieczeństwa rodziny jako uzasadnienie dla struktury z aktywnym fundatorem Przegląd ministerialny sam wskazuje na problem dostępności danych rejestrowych, w tym danych beneficjentów wpisywanych do CRBR. Dla osób zamożnych jest to realne zagrożenie dla bezpieczeństwa najbliższych - ujawnienie danych małoletnich dzieci i członków rodziny może być wykorzystane do wymuszeń, szantażu lub nieuzasadnionej ekspozycji medialnej. Fundator zachowujący aktywną rolę w strukturze minimalizuje - w zakresie dopuszczalnym przez przepisy - konieczność ujawniania danych pozostałych beneficjentów. Jego aktywna rola niejednokrotnie podyktowana jest zatem troską o bezpieczeństwo rodziny, a nie optymalizacją struktury majątkowej. Podkreślić należy, że w praktyce wielokrotnie obserwujemy sytuacje, gdzie fundatorzy decydowali się na wskazanie ostatecznie wyłącznie siebie jako beneficjentów fundacji rodzinnej (do chwili własnej śmierci lub istotnego pogorszenia stanu zdrowia), wbrew wcześniejszym planom, właśnie po to by chronić dane swoich dzieci. 5. Większość fundatorów chce zabezpieczyć się na czas, kiedy będą już w wieku emerytalnym Wskazać należy, że nawet planując sukcesję zdecydowana większość fundatorów nadal chce zapewnić sobie ze strony fundacji rodzinnej pewne zabezpieczenie na czas, kiedy będą już w wieku emerytalnym, a ich potrzeby – choćby ze względów zdrowotnych - mogą ulec zwiększeniu. Stąd też siłą rzeczy wielu z nich dąży do zapewniania sobie istotnego wpływu na działalność fundacji rodzinnej. Dzięki temu uzyskują pewność, że wskazane potrzeby, choćby w zakresie kosztów leczenia (jeśli się pojawią), zostaną w odpowiednim zakresie pokryte.	

			W naszej ocenie w żaden sposób nie neguje to sukcesyjnego celu takich fundacji rodzinnych - są one zakładane po to by ustalić w jakim modelu docelowo, po śmierci fundatora lub po osiągnięciu przez niego określonego wieku, majątek będzie zarządzany, jak dzielone będą wypracowane przez ten majątek środki. Jednocześnie jednak zapewniać mają pewne bezpieczeństwo fundatorowi jako jednemu z kluczowych beneficjentów - że nie zostanie on na starość bez środków na pokrycie swoich uzasadnionych potrzeb. **6. Dane statystyczne są zbyt wczesne, by uzasadniać tezę o braku celu sukcesyjnego** Fundacja rodzinna działa od maja 2023 r. Trzyletni horyzont obserwacji jest zbyt krótki, aby oceniać realizację celu sukcesyjnego o charakterze z natury wielopokoleniowym. Fakt, że fundator jest dziś głównym beneficjentem, nie wyklucza, że za 10–20 lat status ten przejdzie na dzieci i wnuki - dokładnie zgodnie z postanowieniami statutu. Statystyki opisują stan aktualny, nie potencjał struktury. Ponadto fundator będący jedynym aktualnym beneficjentem może mieć przewidzianych w statucie beneficjentów przyszłych - warunkowych lub potencjalnych (np. dzieci po osiągnięciu pełnoletności, nienarodzonych jeszcze wnuków). To postanowienia statutu, a nie bieżący skład beneficjentów, wyznaczają cel fundacji. **7. Konkluzja** Właściwym podejściem jest ocena celu sukcesyjnego na podstawie **całości statutu i horyzontu czasowego struktury**, z rozróżnieniem między faktycznym nadużyciem (brak jakiegokolwiek elementu sukcesyjnego), a prawidłowym zachowaniem fundatora planującego sukcesję etapowo. Ewentualne zmiany legislacyjne powinny być poprzedzone pogłębioną oceną skutków regulacji i precyzyjnie celować	

			wyłącznie w rzeczywiste nadużycia, nie uderzając w fundatorów działających w dobrej wierze. Nawet fundacje zarządzane przez fundatora i w których jest on jedynym beneficjentem mogą mieć cel sukcesyjny.	
123.	Pkt 5 ppkt 1 projektu przeglądu	KF LEX	**Zgłaszamy stanowczy sprzeciw wobec koncepcji urzędniczej oceny „celu sukcesyjnego" oraz prób ograniczania praw fundatora będącego beneficjentem.** Propozycje te opierają się na fundamentalnym niezrozumieniu psychologii biznesu i procesów międzypokoleniowych: • **Brak kompetencji KAS do oceny strategii rodzinnych**: Sukcesja to pojęcie wybitnie subiektywne. Może oznaczać powolne testowanie młodego pokolenia lub odsunięcie dzieci od bieżących operacji przy ich finansowaniu. Organy podatkowe nie posiadają żadnych kompetencji do arbitralnej oceny życiowych i biznesowych strategii rodzin na podstawie analizy struktury zarządu czy zgromadzenia beneficjentów. • **Niedopuszczalna inwigilacja (Narzędzia KAS)**: Wyposażenie urzędników w mechanizmy do śledzenia „tożsamości ról" (dostęp online do akt, raportowanie zmian statutu w 7 dni, wykazy wypłaconych świadczeń i prywatnych umów) stanowi drastyczną inwigilację. Narzędzia te służyłyby jedynie do algorytmicznego polowania na fundacje w celu odbierania im preferencji pod pretekstem braku "celu sukcesyjnego". • **Bariera utraty kontroli**: Ustawodawca błędnie zakłada, że fundator powinien pozbyć się wpływu na majątek i wyzbyć się praw beneficjenta. Żaden racjonalny przedsiębiorca nie przekaże dorobku życia (często budowanego od lat 90.) "martwej" strukturze, z której nie ma korzyści i nad którą traci kontrolę. Fundacja to bezpieczny port, w którym jej twórca (kapitan) musi mieć prawo bezpiecznie odpocząć.	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla celów realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową. Konsekwencją pozbawienia administracji skarbowej narzędzi do weryfikacji realizacji celu przyświecającego obdarzeniu fundacji rodzinnej preferencjami podatkowymi (takimi jak zwolnienie podmiotowe, odsunięcie w czasie momentu opodatkowania i obniżona stawka CIT) byłoby pozbawienie fundacji rodzinnych preferencji podatkowych, które stanowią jej istotny atut.

			• **Zniszczenie funkcji alimentacyjnej i paraliż firm**: Odebranie fundatorom prawa do „emerytury” z fundacji spowoduje, że będą oni kurczowo trzymać udziały w spółkach operacyjnych do samej śmierci. Zamiast zaplanowanej sukcesji, doprowadzi to do nagłych kryzysów i paraliżu operacyjnego polskich firm po śmierci właściciela. • **Ucieczka polskiego kapitału**: Karanie fundatorów za bycie beneficjentami doprowadzi do natychmiastowego załamania zaufania do państwa i exodusu rodzimego kapitału do stabilnych jurysdykcji powierniczych (Austria, Liechtenstein, Szwajcaria). **Rekomendacja**: Całkowite wycofanie się z propozycji redefiniowania „celu sukcesyjnego”, odstąpienie od drakońskich obowiązków sprawozdawczych dla KAS oraz utrzymanie pełnych praw fundatorów do łączenia ról i czerpania korzyści ze zgromadzonego przez nich majątku.	
124.	Art. 2. pkt 1 rekomendacji (cel sukcesyjny)	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowsk	Żaden przepis ustawy nie stanowi wprost o sukcesji, co oznaczać może dla wielu osób próbę błędnego rozumienia celu ustawy, jaki zakreślony został w art. 2.	MRiT dostrzega ten problem i dlatego w pkt 1 rekomendacji zmian projektu przeglądu ustawy zaproponowano, aby rozważyć doprecyzowanie tej kwestii w przepisach.

		i Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assecco - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
125.	Pkt 5.1 Przeglądu ustawy o	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Postulat „lepszego wyrażenia w przepisach realizacji przez fundację rodzinną celu sukcesyjnego" oraz propozycja ograniczenia roli fundatora**	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla celów

	fundacji rodzinnej		Z aprobatą należy odnotować dostrzeżenie przez autorów dokumentu znaczenia celu sukcesyjnego jako podstawowego założenia instytucji fundacji rodzinnej. Wątpliwości budzi jednak przedstawiona w dokumencie sugestia, że fundacja rodzinna może nie realizować celu sukcesyjnego w sytuacji, gdy fundator pozostaje jedynym lub głównym beneficjentem fundacji rodzinnej albo aktywnie uczestniczy w jej bieżącym funkcjonowaniu. Należy zauważyć, że ustawa o fundacji rodzinnej od samego początku zakładała możliwość przyznania fundatorowi statusu beneficjenta. Rozwiązanie to nie stanowi luki systemowej ani efektu niezamierzonego działania ustawodawcy. Jest za to jednym z fundamentalnych elementów konstrukcji fundacji rodzinnej. W praktyce obrotu gospodarczego proces sukcesji ma charakter wieloletni. W większości przypadków rozpoczyna się na długo przed faktycznym przekazaniem majątku lub kompetencji kolejnemu pokoleniu. W tym okresie naturalnym zjawiskiem jest zachowanie przez fundatora części uprawnień ekonomicznych oraz wpływu na sposób zarządzania majątkiem rodzinnym – kolejne pokolenia muszą nauczyć się od fundatora jak zarządzać majątkiem rodzinnym. Należy podkreślić, że w polskich realiach, fundator jest zazwyczaj pierwszym pokoleniem posiadającym i zarządzającym dużym majątkiem; a zatem nikt z członków rodziny nie jest w stanie przejąć funkcji zarządczych. Z kolei, w związku z niedługą historią fundacji rodzinnej, nie ma też odpowiednich profesjonalistów, którzy mogli zarządzać fundacjami rodzinnymi. W raporcie wskazano, że 44 % przypadków krąg fundatorów pokrywa się z kręgiem beneficjentów. Nie oznacza to jednak, że taka fundacja nie realizuje celu sukcesyjnego – bardzo często kolejne pokolenia stają się beneficjentami fundacji dopiero po śmierci fundatorów (dzięki czemu majątek nie ulega rozdrobnieniu jak przy zwykłym spadkobraniu) albo po określeniu pewnego wieku (co najmniej pełnoletności, ze	realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową. MRiT dostrzega argumenty przemawiające za tym, że kryterium definitywnego wyzbycia się kontroli nad majątkiem przez fundatora może świadczyć o rzeczywistym zamiarze realizacji celu sukcesyjnego (przekazania majątku sukcesorom) i przy tym cechować się większą czytelnością.

			względu na ewentualne trudności w zarządzaniu świadczeniami osoby małoletniej). Z tego względu aktywne uczestnictwo fundatora w funkcjonowaniu fundacji rodzinnej nie powinno być utożsamiane z brakiem realizacji celu sukcesyjnego. Przeciwnie – w wielu przypadkach stanowi ono niezbędny element prawidłowo przeprowadzanego procesu sukcesji międzypokoleniowej. Praktyka Instytutu Biznesu Rodzinnego pokazuje, że przedsiębiorcy decydują się na utworzenie fundacji rodzinnej przede wszystkim po to, aby zapewnić ciągłość funkcjonowania przedsiębiorstwa i przygotować kolejne pokolenia do odpowiedzialnego zarządzania majątkiem. Proces ten trwa często wiele lat i wymaga aktywnego udziału fundatora jako mentora oraz osoby stopniowo przekazującej wiedzę, doświadczenie i odpowiedzialność. Przyjęcie założenia, że zachowanie przez fundatora wpływu na funkcjonowanie fundacji świadczy o braku realizacji celu sukcesyjnego, nie odpowiada realiom funkcjonowania przedsiębiorstw rodzinnych. Mogłoby ono zniechęcać przedsiębiorców do rozpoczynania sukcesji odpowiednio wcześnie, podczas gdy właśnie wieloletnie przygotowanie następnego pokolenia w największym stopniu zwiększa szanse na utrzymanie przedsiębiorstwa w rękach rodziny oraz zachowanie polskiego kapitału na kolejne pokolenia. **NASZA PROPOZYCJA – powiązanie z „realizacją kontroli" a nie „celem sukcesyjnym":** Warto rozważyć, czy ewentualne dalsze prace nad doprecyzowaniem charakteru fundacji rodzinnej nie powinny koncentrować się **nie na abstrakcyjnym pojęciu „realizacji celu sukcesyjnego", lecz na zakresie kontroli zachowywanej przez fundatora nad majątkiem wniesionym do fundacji rodzinnej**. W międzynarodowej praktyce struktur o charakterze powierniczym funkcjonuje rozróżnienie pomiędzy strukturami typu *revocable* oraz *irrevocable*. W przypadku struktur o	

			charakterze *revocable* fundator zachowuje faktyczną możliwość swobodnego dysponowania majątkiem, podejmowania kluczowych decyzji dotyczących funkcjonowania struktury, a przede wszystkim możliwość jej jednostronnego rozwiązania lub odzyskania przekazanego majątku. W takich przypadkach w wielu jurysdykcjach przyjmuje się, że nie doszło do pełnego oddzielenia majątku od osoby fundatora, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w konsekwencjach podatkowych, jak i w ocenie sytuacji prawnej fundatora względem wierzycieli. Odmiennie traktowane są struktury o charakterze *irrevocable*, w których fundator świadomie rezygnuje z części lub całości uprawnień kontrolnych, a zarządzanie majątkiem zostaje powierzone innym osobom lub organom. W takich przypadkach uznaje się, że nastąpiło rzeczywiste i trwałe wyodrębnienie majątku ze sfery majątkowej fundatora. Na gruncie prawa państw common law, a także wielu innych jurysdykcji wykorzystujących trusty, fundacje prywatne lub podobne struktury majątkowe, od wielu dekad rozwijana jest bogata doktryna oraz orzecznictwo dotyczące tzw. *sham structures* lub *sham trusts*. Pojęcie to odnosi się do sytuacji, w której formalnie dochodzi do ustanowienia odrębnej struktury prawnej, jednak fundator w rzeczywistości zachowuje pełną kontrolę nad majątkiem i traktuje go nadal jak własny majątek osobisty. W takich przypadkach sądy oraz organy podatkowe mogą pominąć formalną konstrukcję prawną i oceniać sytuację zgodnie z jej rzeczywistym charakterem ekonomicznym. Problematyka ta została szczegółowo rozwinięta m.in. w orzecznictwie sądów Wielkiej Brytanii, Jersey, Guernsey, Wyspy Man, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Australii czy Nowej Zelandii. Podobne koncepcje funkcjonują również w państwach prawa kontynentalnego wykorzystujących fundacje prywatne, takich jak Liechtenstein, Austria, Malta czy Panama. W praktyce międzynarodowej zasadniczym kryterium oceny nie jest zatem deklarowany „cel sukcesyjny” danej struktury,	

			lecz rzeczywisty zakres kontroli zachowywanej przez fundatora oraz stopień faktycznego wyodrębnienia majątku. Międzynarodowe doświadczenia pokazują, że ewentualne nadużycia związane z wykorzystywaniem struktur sukcesyjnych nie są rozwiązywane poprzez ocenę motywacji fundatora lub stopnia realizacji celu sukcesyjnego, lecz poprzez analizę tego, czy doszło do rzeczywistego przekazania majątku do niezależnej struktury oraz czy fundator faktycznie utracił możliwość swobodnego dysponowania tym majątkiem. Właśnie z tego względu kryterium kontroli fundatora stanowi obecnie podstawowy punkt odniesienia zarówno w praktyce podatkowej, jak i cywilnoprawnej wielu jurysdykcji gdzie funkcjonują struktury o charakterze powierniczym. Z tego względu, jeżeli ustawodawca dostrzega potrzebę dalszego różnicowania skutków prawnych lub podatkowych funkcjonowania fundacji rodzinnych, bardziej uzasadnione wydaje się odwoływanie do stopnia kontroli zachowywanej przez fundatora nad fundacją rodzinną niż do samego kryterium celu sukcesyjnego. Kryterium to jest wykorzystywane od wielu lat przy analizie trustów, fundacji prywatnych oraz innych struktur sukcesyjnych i majątkowych. Pozwala ono na obiektywną ocenę stopnia wyodrębnienia majątku ze sfery majątkowej fundatora, podczas gdy ocena samego „celu sukcesyjnego” pozostaje w znacznym stopniu uznaniowa i może prowadzić do niepewności prawnej uczestników obrotu.	
126.	Rekomendacja 1 — wyrażenie celu sukcesyjnego (do szerokiej dyskusji);	WSKDP Maciej Wroński	Fundacja rodzinna jest instytucją silnie spersonalizowaną. Ustawa wprost dopuszcza fundatora jako beneficjenta, w tym jedynego (art. 30 ust. 2 u.f.r.). Zbieżność kręgu fundatorów i beneficjentów nie może być utożsamiana z brakiem celu sukcesyjnego ani z nadużyciem. Fundacja nie jest spółką z o.o. nastawioną na działalność gospodarczą. Odstąpić od generalnego różnicowania uprawnień fundatora i preferencji w oparciu o kryterium zbieżności ról. Ewentualne nieprawidłowości oceniać indywidualnie, w konkretnej sprawie.	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla celów realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową. Ocena nieprawidłowości ad casu jest stosowana już obecnie przez organy KAS, jednak okazała się niewystarczająca i potrzebne są zmiany legislacyjne.

127.	Pkt 5.1 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Uzależnienie preferencji podatkowych od realizacji celu sukcesyjnego** W dokumencie wielokrotnie podkreślono potrzebę analizy relacji pomiędzy funkcją sukcesyjną fundacji rodzinnej a zakresem przyznanych jej preferencji podatkowych. W tym zakresie należy zwrócić uwagę na konieczność zachowania zasady pewności i przewidywalności prawa. Pojęcia takie jak „rzeczywista realizacja celu sukcesyjnego”, „fundacja niewykonująca funkcji sukcesyjnej” czy „dominujący cel podatkowy” mają charakter ocenny i nie zostały dotychczas zdefiniowane w przepisach prawa. Wprowadzenie rozwiązań uzależniających zakres preferencji podatkowych od oceny stopnia realizacji celu sukcesyjnego mogłoby prowadzić do istotnych wątpliwości interpretacyjnych oraz zwiększenia ryzyka sporów z organa mi podatkowymi. Należy podkreślić, że sama okoliczność osiągnięcia korzyści podatkowej nie może być utożsamiana z działaniem sprzecznym z celem ustawy. Preferencyjne zasady opodatkowania zostały bowiem wprowadzone świadomie jako element konstrukcyjny fundacji rodzinnej mający zachęcać przedsiębiorców do korzystania z tego instrumentu. Nawet gdyby ustawodawca zdecydował się pozostawić w przepisach lub praktyce stosowania prawa kryterium „realizacji celu sukcesyjnego”, kryterium to powinno zostać skonstruowane w sposób odpowiadający rzeczywistym procesom sukcesyjnym zachodzącym w przedsiębiorstwach rodzinnych. W szczególności za okoliczność podważającą sukcesyjny charakter fundacji rodzinnej nie powinien być uznawany sam fakt zachowania przez fundatora kontroli nad fundacją rodzinną w okresie jego życia ani aktywnego uczestnictwa w jej działalności. W praktyce międzynarodowej oraz w procesach sukcesyjnych prowadzonych przez przedsiębiorstwa rodzinne na całym świecie jest to etap	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową. MRiT pozostaje otwarty na wprowadzenie kryterium wdrożenia rzeczywistego ładu rodzinnego i wyzbycia się kontroli nad majątkiem przez fundatora.

			naturalny i często niezbędny dla zapewnienia skutecznego przekazania majątku kolejnym pokoleniom. Jeżeli ustawodawca chciałby poszukiwać obiektywnych przesłanek świadczących o realizacji celu sukcesyjnego, większe znaczenie powinny mieć elementy świadczące o wdrożeniu rzeczywistego ładu rodzinnego (*family governance*), takie jak funkcjonowanie konstytucji rodzinnej, istnienie rodzinnej strategii sukcesyjnej, mechanizmy przygotowania kolejnych pokoleń do przejęcia odpowiedzialności za majątek rodzinny czy też odpowiednie ukształtowanie statutu fundacji rodzinnej w sposób zapewniający długoterminową realizację celów rodziny i ciągłość zarządzania majątkiem przez kolejne pokolenia. To właśnie tego rodzaju rozwiązania świadczą o rzeczywistym planowaniu sukcesji, a nie sam fakt zachowania przez fundatora określonych kompetencji właścicielskich lub nadzorczych. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że przedsiębiorcy podejmują decyzję o rozpoczęciu sukcesji na wiele lat przed planowanym przekazaniem przedsiębiorstwa kolejnemu pokoleniu. W procesie tym kluczowe znaczenie ma pewność, że przyjęty model sukcesyjny nie będzie podważany na podstawie nieostrych i ocennych kryteriów. Niezależnie od powyższego, bardziej właściwym kierunkiem zmian wydaje się odejście od oceny stopnia realizacji celu sukcesyjnego i powiązanie skutków podatkowych z zakresem kontroli zachowywanej przez fundatora nad fundacją rodzinną. W międzynarodowej praktyce podatkowej od wielu lat funkcjonuje rozróżnienie pomiędzy strukturami transparentnymi podatkowo (*look-through entities*, *grantor trusts*) a strukturami stanowiącymi odrębnych podatników. Kryterium rozróżnienia opiera się przede wszystkim na zakresie kontroli oraz ekonomicznego władztwa zachowywanego przez fundatora. W przypadku struktur, w których fundator zachowuje możliwość faktycznego decydowania o losach majątku,	

			wpływa na jego wykorzystanie lub posiada uprawnienia pozwalające na odzyskanie kontroli nad majątkiem, zasadne może być utrzymanie transparentności podatkowej fundacji rodzinnej i przypisywanie skutków podatkowych bezpośrednio fundatorowi. W takim modelu fundacja pełniłaby przede wszystkim funkcję organizacyjną i sukcesyjną, natomiast podatnikiem pozostawałby fundator. Odmiennie powinny być traktowane fundacje rodzinne, w których fundator trwale wyzbył się kontroli nad majątkiem, a zarządzanie fundacją zostało powierzone niezależnym organom lub kolejnym pokoleniom rodziny. W takich przypadkach fundacja rodzinna staje się rzeczywiście odrębnym podmiotem praw i obowiązków podatkowych, a tym samym powinna mieć możliwość korzystania z przewidzianych przez ustawodawcę preferencji podatkowych oraz zwolnień na zasadach wynikających z obowiązujących przepisów. Takie podejście pozwalałoby w sposób bardziej obiektywny odróżniać przypadki rzeczywistego przekazania majątku do struktury sukcesyjnej od sytuacji, w których fundator zachowuje pełne ekonomiczne władztwo nad majątkiem.	
128.	5.1 (s.24)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Brak jest uzasadnionej potrzeby doprecyzowywania w przepisach celu sukcesyjnego jako warunku sine qua non powołania fundacji. Cel fundacji rodzinnej powinien wynikać wyłącznie z autonomicznej woli fundatora, wyrażonej w statucie zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej („Ustawa o FR"). Narzucenie ustawowo celów związanych z sukcesją międzypokoleniową prowadziłoby do niedopuszczalnego zawężenia funkcji, jakie fundacja rodzinna może pełnić w obrocie prawnym. Intencje fundatorów są bowiem zróżnicowane i niejednokrotnie wykraczają poza klasyczną sukcesję majątkową obejmując m.in. zarządzanie mieniem rodzinnym i jego ochronę przed rozdrobnieniem, zabezpieczenie materialnych potrzeb członków rodziny niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania z uwagi na niepełnosprawność fizyczną lub psychiczną, a także konsolidację aktywów rodzinnych w ramach jednej struktury prawnej. Wprowadzenie	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową. Fundacja rodzinna od początku była projektowana jako instrument planowania sukcesyjnego – do realizacji innych celów (konsolidacja, restrukturyzacja, usprawnienie zarządzania) służą inne struktury (np. holdingowe).

			obligatoryjnego celu sukcesyjnego mogłoby skutkować ograniczeniem dostępności tej instytucji dla fundatorów, których motywacja ma charakter ochronny lub zarządczy, co stałoby w sprzeczności z ratio legis ustawy. Ponadto, sztywne powiązanie fundacji rodzinnej z celem sukcesyjnym mogłoby rodzić praktyczne trudności interpretacyjne w zakresie oceny, czy dany cel statutowy spełnia wymóg „sukcesyjności", co generowałoby niepotrzebną niepewność prawną zarówno po stronie fundatorów, jak i sądu rejestrowego. Fundator powinien być uprawniony do takich samych rozwiązań podatkowych jak i pozostali beneficjenci fundacji.	
129.	Pkt 1. projektu	Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych(KIDR)	Należy ocenić ostrożnie/negatywnie propozycję zmian w zakresie uprawnień fundatora i jego roli w bieżącej działalności fundacji rodzinnej. Fundator (nestor) jest elementem sukcesji – bez niego sukcesja jest niemożliwa. Fundacja jest emanacją jego życiowych osiągnięć finansowych. Doświadczenia wskazuje, że zmarginalizowanie fundatora, począwszy od wpływu na kształt i działanie fundacji rodzinnej, do czerpania korzyści z jej funkcjonowania powstrzyma wielu fundatorów od angażowania się w projekt fundacji rodzinnej. Względy fiskalne nie powinny być tutaj dominujące - należy wszak zważyć, że świadczenia uzyskiwane przez fundatorów jako beneficjentów także są opodatkowane (15%). Przychylniej należy spojrzeć na postulat reglamentacji korzyści podatkowych w odniesieniu do fundacji rodzinnych, które nie realizują celu sukcesyjnego.	MRiT nie dąży do całkowitego wyeliminowania roli fundatora w bieżącej działalności fundacji rodzinnej. W związku ze stwierdzonymi w praktyce nieprawidłowościami konieczne wydaje się natomiast podjęcie interwencji w celu ograniczenia zjawiska fundacji rodzinnych, które nie realizują nawet w najmniejszym stopniu celu sukcesyjnego i pozostają pod pełną władzą fundatora (dotychczasowego właściciela).
130.	Pkt 5 ppkt 1 str. 24 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	W ocenie PRB nie ma potrzeby *„lepszego wyrażania"* celu fundacji rodzinnej, niż to wyrażono w obecnie obowiązującym art. 2 ust. 1 UFR. Stanowi on, że *„Fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów. Fundator określa w statucie szczegółowy cel fundacji rodzinnej."*. Tak sformułowany cel pozwala elastycznie planować i zarządzać działalnością Fundacji Rodzinnej, czyniąc zasadniczym motywem jej działania akumulację kapitału. W ocenie PRB sukcesja jest (powinna być) nie tyle celem samym w sobie Fundacji Rodzinnej, co główną determinantą wyposażenia jej	MRiT nie chce ograniczać możliwości realizacji planów sukcesyjnych, dostrzega jednak potrzebę zapewnienia ochrony przed korzystaniem ze struktur fundacji rodzinnych tylko dla celów realizacji osobistego interesu fundatora, w tym przede wszystkim ze względu na optymalizację podatkową. Argument zgodnie z którym „Fundacja Rodzinna od momentu otrzymania majątku nie realizuje już swoich celów, skoro samo przeniesienie majątku zasadniczo już realizuje cel sukcesyjny" nie jest prawidłowy. W wielu przypadkach obecnie fundator zachowuje kontrolę nad fundacją, otrzymuje świadczenia, a nawet może otrzymać mienie w związku z rozwiązaniem fundacji.

			w majątek przez fundatora, po to aby ów majątek wyjściowy nie uległ podziałowi, nie był przedmiotem sporów rodzinnych oraz po to, aby był pomnażany. W związku z tym w ocenie PRB celu działania Fundacji Rodzinnej nie należy utożsamiać wyłącznie z sukcesją jako motywem przyświecającym wyposażeniu Fundacji w majątek przez fundatora. Musiałoby to bowiem oznaczać, że Fundacja Rodzinna od momentu otrzymania majątku nie realizuje już swoich celów, skoro samo przeniesienie majątku zasadniczo już realizuje cel sukcesyjny. Uzależnienia preferencji podatkowych od realizacji przez Fundację Rodzinną celu sukcesyjnego może budzić istotne wątpliwości z punktu widzenia pewności prawa. Pojęcia takie jak „rzeczywista realizacja celu sukcesyjnego" czy „fundacja niewykonująca funkcji sukcesyjnej" mają charakter ocenny i nie zostały zdefiniowane w obowiązujących przepisach, co mogłoby prowadzić do licznych sporów interpretacyjnych z organami podatkowymi. Jeżeli ustawodawca zdecyduje się powiązać zakres preferencji podatkowych z określonymi kryteriami, powinny one opierać się na obiektywnych i weryfikowalnych przesłankach. Sam fakt, że fundator zachowuje wpływ na działalność Fundacji Rodzinnej lub aktywnie uczestniczy w procesie sukcesji, nie powinien automatycznie wykluczać możliwości korzystania z preferencji podatkowych.	Ze względu na możliwość powrotu majątku i brak definitywnej utraty kontroli nad wnoszonym majątkiem trudno jest uznać samo przeniesienie majątku do fundacji za realizację celu sukcesyjnego. MRiT zgadza się, że kryteria realizacji celu sukcesyjnego powinny być możliwie jak najbardziej precyzyjne. Obecnie określone cele fundacji wydają się niewystarczające, nie obligują one fundatora do zaplanowania sukcesji ani definitywnego wyzbycia się kontroli nad majątkiem.
131.	Pkt 5 ppkt 2 str. 24-25 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB popiera postulat informatyzacji rejestru fundacji rodzinnych i systemowego powiązania go z Krajowym Rejestrem Sądowym. Znaczny czas oczekiwania na rejestrację fundacji jest czynnikiem zniechęcającym do zakładania fundacji rodzinnych, a brak wykorzystania rozwiązań znanych z Portalu Rejestrów Sądowych w zakresie rejestracji i zmiany danych fundacji tworzy niepotrzebne bariery administracyjne. PRB popiera więc włączenie Rejestru Fundacji Rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego, a co za tym idzie popiera dokonanie zmiany obecnego systemu prowadzenia rejestru na teleinformatyczny, dostępny przez Internet – z tym zastrzeżeniem, że dostęp do rejestru oraz do akt rejestrowych powinien być udzielony tylko tym osobom, którym jest udzielony w obecnym stanie prawnym. PRB zatem zgadza się na elektroniczny dostęp każdego do samego	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			Rejestru Fundacji Rodzinnych na takich zasadach, na jakich każdy ma dziś dostęp do Krajowego Rejestru Sądowego. Jednocześnie PRB sprzeciwia się przyznanie dostępu do akt rejestrowych osobom postronnym tj. osobom innym niż fundator, beneficjenci, członkowie organów fundacji rodzinnej oraz osoby, które wykażą sądowi rejestrowemu interes prawny w dostępie do akt rejestrowych. Zdaniem PRB zasadne jest powierzenie spraw rejestrowych fundacji rodzinnych wydziałom gospodarczym KRS w sądach rejonowych zamiast Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim.	
132.	Pkt 2	Krajowa Rada Notarialna	Krajowa Rada Notarialna popiera kierunek polegający na docelowym objęciu rejestru fundacji rodzinnych Krajowym Rejestrem Sądowym (**pkt 2 przeglądu)**, a zwłaszcza rozwiązania mające na celu prostszy i bezpośredni dostęp do ujętych w nim danych w kontekście, w jakim są one niezbędne dla realizacji przez fundacje rodzinne działań w obrocie prawnym (reprezentacja fundacji, zgody zgromadzenia beneficjentów lub innych organów fundacji itp.). W opinii Krajowej Rady Notarialnej podstawowe znaczenie bezpieczeństwa obrotu prawnego (w którym fundacje rodzinne jako podmioty aktywne w życiu gospodarczym uczestniczą na coraz większą skalę) z udziałem osób trzecich, dla którego rzetelne, bieżące uzyskiwanie informacji co do osób uprawnionych do reprezentacji fundacji oraz wchodzących w skład jej organów, których zgody potrzebne są dla dokonywania czynności prawnych, musi być uwzględniane w należytym stopniu, również w zestawieniu z ewentualną argumentacją dotyczącą postulatu pełnej ochrony prywatności osób zaangażowanych w fundacje rodzinne. Także ze względu na odpowiedzialność fundacji rodzinnej za zobowiązania fundatora (art. 8-9 ustawy), upublicznienie faktu, że dana osoba ustanowiła fundację rodzinną jest nieodzowne dla bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i zapobiega nadużywaniu przez osoby fizyczne konstrukcji fundacji rodzinnej do „ucieczki majątkowej” przed zaspokojeniem wierzycieli. Jeśli zatem dana osoba pragnie zachować w poufności fakt posługiwania się taką czy inną metodą sukcesyjną, pozostaje jej skorzystanie z szeregu udostępnianych przez klasyczne prawo cywilne rozwiązań	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			(takich jak sporządzenie testamentu obejmującego zróżnicowane postanowienia mortis causa), niewymagających ujawnienia przed uczestnikami obrotu. To samo dotyczy osób wchodzących w skład organów fundacji – skoro wymagana jest na to ich zgoda (art. 45 ustawy), to osoby te muszą mieć przy jej wyrażaniu świadomość, że z członkostwem w organach wiąże się także konieczność upublicznienia tego faktu w odpowiednim rejestrze, służącym podmiotom trzecim (zaangażowanym w czynności z fundacją rodzinną) do ustalenia właściwości reprezentacji fundacji rodzinnej, czy zasadności uzyskania koniecznych zgód organów.	
133.	Art. 4. Rejestr fundacji rodzinnych	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis	Rejestr fundacji rodzinnych powinien nadal być prowadzony przez jeden właściwy sąd/ wydział sądu z uwagi na ryzyko rozbieżności w interpretacji przepisów ustawy o fundacji rodzinnej. Wobec tego, z uwagi na planowane zmiany ustawy co do przeniesienia rejestru do Krajowego Rejestru Sądowego winno odbyć się to z uwzględnieniem dotychczas wypracowanej przez sąd rejestrowy praktyki wykładni przepisów prawa. Prace nad zmianą rejestru i jego cyfryzacją powinny zostać przeprowadzone z zachowaniem celu jakim powinien być przede wszystkim bezpieczeństwo obrotu oraz bezpieczeństwo dostępu do informacji poufnych w rozumieniu interesu rodzinnego i majątkowego fundatorów, beneficjentów i ich rodzin.	MRiT: Ryzyko rozbieżności w praktyce stosowania przepisów po przeniesieniu rejestru do KRS można ograniczyć poprzez uprzednie przygotowanie sądów rejestrowych, wykorzystując tym samym wiedzę i doświadczenie obecnego sądu rejestrowego. MRiT jest świadomy potrzeby większej ochrony informacji ze sfery życia prywatnego fundatora i beneficjentów.

		- MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
134.	**Art. 4 ust. 2 UFR**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem:** Średni czas oczekiwania na wpis fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych wynosi na koniec 2025 roku około 14 miesięcy i systematycznie się wydłuża. Na koniec 2025 r. do rozpoznania pozostawało łącznie 3 893 wniosków złożonych w samym 2025 r. Obłożenie jedynego sądu rejestrowego w Polsce (Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim) jest nieakceptowalne i prowadzi do licznych skutków praktycznych:	MRiT: Ad 1. MRiT popiera postulat działań usprawniających pracę sądu rejestrowego, MS pozytywnie odniósł się do tej propozycji. Ad. 2. MRiT co do zasady popiera postulat. Termin na uzupełnienie braków powinien być adekwatny do nakładu pracy niezbędnego do usunięcia przeszkody do rozpoznania wniosku. Po włączeniu RFR do KRS będą co do zasady obowiązywać procedury właściwe dla KRS, co nie wyklucza przepisów szczególnych dla fundacji rodzinnych.

			– fundacje rodzinne w organizacji przez ponad rok nie mogą otworzyć rachunków bankowych za granicą z uwagi na procedury AML/KYC; – uzyskanie odpisu z RFR trwa do 3 miesięcy, co blokuje czynności notarialne i bankowe; – czas rejestracji sprawia, że fundacja w organizacji funkcjonuje de facto jako pełna fundacja przez ponad rok, podczas gdy regulacje dotyczące tej fazy są szczątkowe. **Propozycja zmiany:** Postulujemy podjęcie działań w trzech zakresach: 1) Organizacyjnych: tymczasowe zwiększenie liczby etatów orzeczniczych w SO w Piotrkowie Trybunalskim do czasu przeniesienia rejestru do KRS; 2) Proceduralnych: wydłużenie terminu na uzupełnienie braków formalnych z 7 do co najmniej 21 dni, gdy uzupełnienie wymaga zmiany statutu (akt notarialny, zebranie organów); 3) Legislacyjnych: przyspieszenie prac nad włączeniem RFR do KRS z zapewnieniem ochrony prywatności danych beneficjentów i fundatorów, przy zachowaniu jednego wydziału specjalistycznego jako instancji interpretacyjnej. **Uzasadnienie:** Skala zaległości w SO w Piotrkowie Trybunalskim osiągnęła poziom krytyczny. Fundacja rodzinna jako narzędzie planowania sukcesji traci sens, gdy przez 14 miesięcy od jej powołania nie można nią efektywnie zarządzać. Poza aspektem prawnym, dysfunkcja rejestru generuje wymierne straty gospodarcze i zniechęca do korzystania z tej instytucji.	Ad. 3. Prace prowadzi MS i są one w toku. Zachowanie jednego wydziału specjalistycznego jako instancji interpretacyjnej zostanie poddane analizie na etapie prac legislacyjnych.
135.	Pkt 2	ABW	Z danych zamieszczonych na stronie internetowej SO w Piotrkowe Trybunalskim wynika, że: - rejestr findacji rodzinnych jest jawny i każdy ma prawo otrzymać poświadczone odpisy, wciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru fundacji rodzinnych;	MRiT popiera przyznanie ABW pełnego dostępu do danych. MF podziela uwagi przekazane przez ABW w zakresie nieefektywnego dostępu do informacji zgormadzonych w rejestrze fundacji rodzinnych. W kontekście przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, należy zwrócić uwagę, że aktualna konstrukcja fundacji rodzinnej, zasady

			- stosownie z zapisami rozporządzenia z 18.05.2023 r. w sprawie rejestru fundacji rodzinnych rejestr tychże fundacji prowadzony jest w systemie jedynie informatycznym (nie teleinformatycznym); - informacje z rejestru udostępniane są każdemu w siedzibie sądu rejestrowego, pod nadzorem upoważnionego pracownika sądowego. Informacje z niniejszego rejestru udostępnia się wyłącznie w siedzibie sądu rejestrowego (po wcześniejszym umówieniu terminu). Uzyskanie danych dotyczących statusu osoby fizycznej lub osoby prawnej w mndacjach rodzinnych następuje na wniosek organu wymiaru sprawiedliwości, organu ścigania, administracyjnego organu egzekucyjnego, sądowego organu egzekucyjnego oraz innego organu upoważnionego na mocy przepisów szczególnych (art. 35 niniejszego rozporządzenia). Uzyskanie danych z rejestru fundacji rodzinnych, w dobie funkcjonujących rejestrów elektronicznych dostępnych on-line, wymaga każdorazowo przygotowania pisemnego wnioskowania do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim przez funkcjonariusza ABW realizującego czynności służbowe. Zaznaczyć należy, że przedmiotowa procedura generować może realne zagrożenia związane z ujawnieniem danych funkcjonariuszy oraz kierunków zainteresowań organów/instytucji podejmujących czynności, które w uzasadnionych przypadkach powinny pozostawać niejawne.	dostępu do informacji zgromadzonych w rejestrze fundacji rodzinnej oraz zakres danych o fundacjach rodzinnych zawartych i udostępnianych z tego rejestru należy uznać za niewystarczający do efektywnego prowadzenia postępowań analitycznych GIIF oraz do weryfikacji zgłoszeń informacji o beneficjentach rzeczywistych w CRBR. Zgodnie z art. 110 ustawy o fundacji rodzinnej, podlega ona wpisowi do właściwego rejestru, który prowadzi Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim. Rejestr z mocy ustawy jest jawny. Na podstawie art. 111 ust. 2 każdy ma prawo otrzymać poświadczone odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru fundacji rodzinnych, natomiast zgodnie z art. 113 ust. 3 ustawy – poza fundatorem, członkiem organu fundacji rodzinnej i beneficjentem fundacji, prawo do otrzymania ww. poświadczonych odpisów, wyciągów, zaświadczeń i informacji z akt rejestrowych fundacji rodzinnych przysługuje osobie, która posiada interes prawny. Szczegółowy zakres danych, które wpisuje się w rejestrze fundacji rodzinnych, określa art. 117 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej, jednak na przedmiotowej liście brak jest informacji o fundatorze, a także tych beneficjentach fundacji, którzy nie są wpisani do zgromadzenia beneficjentów. Wydaje się, że dane fundatora stanowią kluczową informację, która winna zasilić dane rejestru fundacji rodzinnych, co jest istotne dla zarówno organów ścigania, jak również celno-skarbowych, a także z punktu widzenia GIIF. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 30 ust.2 ustawy o fundacji rodzinnej, beneficjentem może być fundator, w związku z czym istnieje ryzyko, że nie będzie możliwości ustalenia danych beneficjenta fundacji rodzinnej, który nie jest wpisany do zgromadzenia beneficjentów, a jest zarazem fundatorem tejże fundacji. Szczegółowe zasady dostępu do rejestru fundacji rodzinnych określa aktualnie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2023 r. w sprawie rejestru fundacji rodzinnych. Zgodnie z postanowieniem § 3, przedmiotowy rejestr prowadzi się co prawda w systemie informatycznym, jednak nie w systemie teleinformatycznym, co skutkuje brakiem dostępu zdalnego. Zgodnie bowiem z zapisem § 25, informacje z rejestru udostępnia

			Wartym odnotowania jest również brak przejrzystych kryteriów odnoszących się bezpośrednio do sprawozdawczości fundacji rodzinnych i zakresu danych zamieszczonych w dokumentach przekazywanych przez nie zgodnie z ustawą, do SO w Piotrkowie Trybunalskim i Krajowej Administracji Skarbowej. Uzasadnione zastrzeżenia ABW budzą kwestie związane z wnoszeniem w poczet majątku fundacji rodzinnej nieruchomości znajdujących się poza granicami RP oraz zagranicznych środków finansowych, w związku z brakiem jasno wskazanych działań i procedur, do których zobowiązany jest organ rejestrujący fundacje rodzinną (np. w odniesieniu do konieczności wskazania źródła pochodzenia wniesionego do fundacji majątku). Zapisy ustawy budzą szereg wątpliwości w kontekście możliwości wykorzystania fundacji rodzinnej do procederu ukrywania (pewnej formy „zabezpieczenia") majątku i aktywów osób/podmiotów, wobec których istnieje możliwość objęcia sankcjami (krajowymi lub UE). Niniejsze zagadnienie ma również znaczenie w kwestiach odnoszących się do zastosowanych definicji środków ograniczających, o których mowa w obowiązującej ustawie z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 514). Znamiennym wydaje się fakt, że dotychczas nie pojawiła się interpretacja prawna w zakresie posiadania własności i udziałów w takiej formie prawnej jak fundacja rodzinna (szczególne znaczenie może mieć w tym zakresie możliwość zakładania wspomnianej fundacji przez obcokrajowców), wobec zapisów powyżej cytowanej ustawy. W kontekście realizowanych przez ABW ustawowych czynności powzięto informacje o pojawiających się przypadkach występowania fundacji rodzinnych w strukturze	się każdemu w siedzibie sądu rejestrowego pod nadzorem upoważnionego pracownika sądowego. Taka sytuacja powoduje istotną trudność w dostępie dodanych fundacji, które można pozyskać aktualnie tylko osobiście w siedzibie sądu rejestrowego (Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim). W dniu 28.04.2026 r. ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rejestru fundacji rodzinnych, na mocy którego możliwe będzie pobranie informacji za pośrednictwem strony internetowej sądu rejestrowego, ale tylko w ograniczonym zakresie, o których mowa w § 34 ust. 4 rozporządzenia, tj.: numer RFR; nazwę fundacji rodzinnej, siedzibę, nr REGON oraz nr NIP – o ile znajdują się w rejestrze. Przedmiotowe rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, tj. 01.08.2026 r. Aktualnie na stronie internetowej SO w Piotrkowie Trybunalskim zamieszczona jest informacja, zgodnie z którą dostęp do Rejestru Fundacji Rodzinnych nie jest możliwy poprzez stronę internetową sądu. Powyższe oznacza, że faktyczny problem szybkiego dostępu do danych w formacie online jest dalej nie rozwiązany.

			właścicielsko-kapitałowej podmiotów/przedsiębiorstw ubiegających się o uzyskanie poświadczenia bezpieczeństwa przemysłowego. Obecne dane dotyczące wspomnianych podmiotów, zamieszczone w państwowych zbiorach i systemach danych, nie pozwalają na pełne prześwietlenie danego podmiotu w wystarczającym stopniu (dane beneficjentów rzeczywistych fundacji rodzinnej figurują w CRBR).	
136.	Pkt 2	ABW	W ocenie ABW zaznaczyć należy, że dopóki nie zostaną zmienione zapisy ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej w zakresie dostępu właściwych służb do niezbędnych w toku ich działań informacji, problem nie zostanie rozwiązany a utrudnienia w dostępie do informacji zmniejszone. Należy niezwłocznie podjąć działania skutkujące zmianą zapisów ww. ustawy. Podkreślić należy, że właściwe służby mają dostęp (czasami on-line) do szeregu rejestrów, baz itp. Powyższe jest niezbędne do realizacji ich podstawowego zadania — dbałości o bezpieczeństwo kraju i jego obywateli. Funkcjonowanie fundacji rodzinnych w Polsce oraz ustawowe obwarowania w zakresie dostępu służb i instytucji administracji krajowej do danych fundatorów i beneficjentów oraz źródeł wniesionego majątku do wspomnianych fundacji, tworzy wyjątkowy precedens na guncie prawa krajowego. ABW odnotowuje wzrastające zainteresowanie tworzeniem fundacji rodzinnych przez obcokrajowców (i wnoszenia do nich np. nieruchomości) oraz wykorzystania tego rodzaju fundacji do wprowadzania do polskiego systemu finansowego środków niewiadomego pochodzenia (m.in. przy wykorzystaniu kryptowalut). Podkreślić należy, że wszelkie	MF podziela uwagi przekazane przez ABW w zakresie nieefektywnego dostępu do informacji zgormadzonych w rejestrze fundacji rodzinnych.

			ograniczanie dostępu polskich służb i instytucji/organów do danych dotyczących różnego rodzaju form działalności gospodarczej i finansowej (w tym również fundacji rodzinnych) może generować zagrożenia wynikające z braku właściwego rozpoznania i zwalczania przez służby/instytucje działań niezgodnych z prawem, co będzie miało bezpośredni wpływ na zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego Polski.	
137.	Pkt 2	AW	W opinii Agencji Wywiadu należy zwrócić uwagę na regulacje dotyczące rejestru fundacji rodzinnych. Istotą funkcjonowania rejestrów publicznych jest ich jawność (dostępność). Zadaniem rejestrów publicznych nie jest wyłącznie gromadzenie danych podmiotach na potrzeby działalności ewidencyjnej organów władzy publicznej, ale także możliwość uzyskiwania informacji na ich temat. Dysponowanie określonym zasobem wiedzy o podmiotach uczestniczących w obrocie prawnym i jego redystrybucja ma bowiem bezpośrednie przełożenie na kształtowanie odpowiedniego standardu bezpieczeństwa obrotu prawnego. Analizując ten aspekt z perspektywy służb, wskazać należy, że obecna procedura pozyskiwania informacji z rejestru fundacji rodzinnych w znaczący sposób spowalnia oraz ogranicza służbom możliwość realizacji ustawowych zadań mających na celu rozpoznawanie i zapobieganie zagrożeniom oraz przestępstwom, a także może prowadzić do ujawnienia kierunków zainteresowania organów ścigania. W związku z powyższym zasadne wydaje się prowadzenie rejestru fundacji rodzinnych w otwartych bazach Ministerstwa Sprawiedliwości, tak jak to ma miejsce w przypadku stowarzyszeń czy fundacji. Ewentualnie, warto rozważyć wprowadzenie rozwiązania prawnego, które ma zastosowanie w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - art. 70a umożliwia wymienionym w tym przepisie organom pozyskiwanie danych z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych w drodze teletransmisji. Tego typu rozwiązanie w znaczny	MRiT popiera postulat (rekomendacja została dodana)

			sposób usprawniłoby pozyskiwanie danych z rejestru fundacji rodzinnych przez określone podmioty.	
138.	Punkt 2 z części: Propozycje zmian przepisów i rekomendacje pozalegislacyjne (str. 24/25)	Deloitte	Popieramy kierunek elektronizacji rejestru i skrócenia czasu rejestracji. Niezależnie od powyższego postulujemy, aby reforma rejestru była powiązana ze zmianą zakresu informacji ujawnianych publicznie, w szczególności poprzez **zmianę art. 117 ust. 1 pkt 8–11 Ustawy.** Proponujemy następujące zmiany w zakresie jawności danych rejestrowych: a) Nieujawnianie w rejestrze danych (w tym adresów do doręczeń) członków zgromadzenia beneficjentów — przepis nakazujący zgłaszać te dane sądowi rejestrowemu pozostałby w mocy, analogicznie do Krajowego Rejestru Sądowego, do którego zgłasza się adresy do doręczeń osób uprawnionych do powołania zarządu, lecz adresy te nie są zamieszczane w odpisach. Fundacja rodzinna jedynie w ograniczonym zakresie funkcjonuje w obrocie gospodarczym oraz nie posiada de facto właścicieli, dlatego ujawnianie danych członków zgromadzenia beneficjentów publicznie jest nieuzasadnione. Zgromadzenie beneficjentów często składa się z osób ceniących swoją prywatność, a ich adresy do doręczeń to zazwyczaj adresy domowe zasługujące na szczególną ochronę. b) Ograniczenie ujawnianych danych do imion, nazwisk i numerów PESEL (lub daty urodzenia) członków zarządu, rady nadzorczej i pełnomocników — bez ujawniania ich adresów do doręczeń, analogicznie do zakresu informacji ujawnianych w rejestrze przedsiębiorców KRS. Proponowane brzmienie art. 117 ust. 1 pkt 8–11 Ustawy: „W rejestrze fundacji rodzinnych dla każdej fundacji rodzinnej wpisuje się: (…) 8) dane członków zarządu, o których mowa w art. 118 pkt 1, oraz sposób reprezentacji fundacji rodzinnej; 9)	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Szczegółowe propozycje będą analizowane także w toku prac legislacyjnych. MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych beneficjentów i piastunów organów, zwłaszcza członków zgromadzenia beneficjentów.

			dane pełnomocników, którym udzielono pełnomocnictwa ogólnego do reprezentowania fundacji rodzinnej, o których mowa w art. 118 pkt 1; 10) dane członków rady nadzorczej, o których mowa w art. 118 pkt 1, jeżeli ustanowiono radę nadzorczą; 11) (uchylony)."	
139.	Pkt 2. projektu	KIDR	Zmiany dotyczące (tele)informatyzacji rejestru fundacji rodzinnych przez włączenie go do sytemu KRS to dobry kierunek. Obecny model, oparty na jednym sądzie rejestrowym, przy tak dużym zainteresowaniu fundacjami rodzinnymi po prostu nie przystaje do praktyki. Fundatorzy planujący sukcesję nie powinni czekać półtora roku na wpis. Doradcy nie powinni projektować całych procesów sukcesyjnych wokół niepewności, kiedy fundacja zostanie zarejestrowana. Oczywiście fundacje rodzinne zawierają dużo danych wrażliwych: o rodzinie, beneficjentach, majątku, zasadach wypłat. Cyfryzacja rejestru nie może oznaczać pełnej publicznej ekspozycji tych informacji. Ale sam kierunek - szybszy, cyfrowy, bardziej dostępny rejestr - jest słuszny.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych beneficjentów i piastunów organów.
140.	Pkt 2	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Popieramy:** **Rejestr i włączenie do KRS (pkt 2).** Elektronizacja, akta elektroniczne, dostęp przez Internet i API, rozproszenie na 27 wydziałów KRS - w odpowiedzi na zaległość 3 893 spraw (str. 11) - pod warunkiem ochrony danych prywatnych (jawna warstwa rejestrowa vs niejawne akta i dokumenty wrażliwe; minimalizacja i ograniczenie celu).	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych beneficjentów i piastunów organów.
141.	Pkt 5.2 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Elektronizacja rejestru fundacji rodzinnych** Postulat włączenia rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego zasługuje na pełne poparcie. Dane przedstawione w przeglądzie jednoznacznie wskazują na narastające trudności organizacyjne związane z funkcjonowaniem jednego sądu rejestrowego właściwego dla wszystkich fundacji rodzinnych. Elektronizacja postępowania rejestrowego, rozproszenie właściwości pomiędzy sądy rejestrowe oraz zapewnienie pełnej komunikacji elektronicznej, powinny przyczynić się do	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych beneficjentów i piastunów organów.

			zwiększenia efektywności postępowań oraz poprawy bezpieczeństwa obrotu prawnego. Jednocześnie konieczne jest zachowanie odpowiednich mechanizmów ochrony informacji dotyczących sytuacji rodzinnej i majątkowej fundatorów oraz beneficjentów. Konieczne jest także odpowiednie przygotowanie merytoryczne sędziów i referendarzy Krajowego Rejestru Sądowego. Fundacja rodzinna ma swoją specyfikę, a także inne zasady funkcjonowania organów. Z perspektywy praktyki Instytutu Biznesu Rodzinnego sprawne postępowanie rejestrowe ma kluczowe znaczenie dla powodzenia procesów sukcesyjnych. Długotrwałe postępowania rejestrowe opóźniają nie tylko przekazanie majątku, lecz także realizację decyzji inwestycyjnych i zmian właścicielskich, które mają kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych.	
142.	PKT 2 strona 24	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej	Wysoce pożądanym elementem jest przyspieszenie rozpoznawania spraw przez sąd rejestrowy. Z dużą aprobatą należy przyjąć wszelkie próby usprawnienia tego procesu. Niemniej u podstaw działania sądu rejestrowego prowadzącego Rejestr Fundacji Rodzinnych, była unifikacja spraw i praktyki orzeczniczej, stąd koncepcja jednego sądu rejestrowego – Sądu Okręgowe w Piotrkowie Trybunalskim. Postulowane założenie związane z przeniesieniem kompetencji do orzekania w sprawach rejestru na poziom wydziałów sądów rejonowych i docelowo 27 wydziałów gospodarczych Krajowego Rejestru Sądowego, może spowodować skutek odwrotny od zamierzonego. Z jednej strony doprowadzi to do przyspieszenia rozpoznania spraw, a z drugiej może powodować istotne problemy w zakresie oceny statutów i ich zgodności z ustawą o fundacji rodzinnej. Należy nadmienić, że ustawa o fundacji rodzinnej daje duże możliwości regulacyjne fundatorom, pozostawiając pewne obszary do swobodnej regulacji przez te podmioty.	MRiT ma świadomość potrzeby zapewniania działań, które pozwolą na zachowanie jednolitości orzeczniczej. Niezależnie od prac nad KRS, MS zadeklarował wolę wzmocnienia kadrowego SO w PT. MRiT popiera postulat dot. KRK.

			W związku z tym przy tak z jednej stronie zarysowanej konstrukcji ustawy oraz wysoce różnorodnym statutom fundacji rodzinnych, przekazanie kompetencji do orzekania wydziałom gospodarczym KRS, może spowodować istotne rozbieżności interpretacyjne w zależności od poszczególnych wydziałów gospodarczych. Postuluje się wprowadzenie systemu elektronicznego, w tym dostępu do rejestru fundacji rodzinnych w formie elektronicznej, ale przy jednoczesnym wzmocnieniu obsady sądu rejestrowego w Piotrkowie Trybunalskim, w miejsce rozproszenia orzekania w sprawach pomiędzy poszczególne wydziały gospodarcze, celem zachowania spójności interpretacyjnej przepisów. **Dodatkowa uwaga w zakresie odpisu RFR:** W odpisach wskazywane są dane adresowe członków organów fundacji, które są danymi prywatnymi. Aktualnie nie jest możliwe uzyskanie wypisu z RFR bez tych danych. Jednocześnie z uwagi na brak dostępu elektronicznego do RFR wypisy są jedynymi dokumentami, którymi fundacje posługują się, by wykazać zasady reprezentacji. Skutkiem tego dane adresowe członków organów okazywane są wielokrotnie w sytuacjach, które tego nie wymagają. **Dodatkowa uwaga w zakresie KRK:** Sąd rejestrowy jest zobowiązany do weryfikacji karalności członków zarządu FR, jednak nie posiada odpowiedniego dostępu do KRK. Skutkiem tego, pomimo braku regulacji w tym zakresie, FR zmuszone są do uzyskiwania zaświadczeń o niekaralności i składania ich do RFR. Należy wprowadzić odpowiednie regulacje umożliwiające RFR pozyskiwanie odpowiednich informacji w zakresie karalności. **Rejestr.** W Ministerstwie Sprawiedliwości toczą się zaawansowane prace nad włączeniem rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego, co oznaczałoby	

			zmianę systemu prowadzenia rejestru na teleinformatyczny dostępny przez Internet. (…) • skrócenie czasu rejestracji fundacji rodzinnej (wnioski będą rozpatrywane przez 27 wydziałów gospodarczych Krajowego Rejestru Sądowego w 21 sądach rejonowych w całej Polsce w miejsce obecnie jednego sądu rejestrowego prowadzącego rejestr fundacji rodzinnych)	
143.		CBA	Rejestr fundacji rodzinnych pełni funkcję formalnego instrumentu identyfikacyjnego, warunkującego powstanie osobowości prawnej fundacji. Jego konstrukcja nie została jednak zaprojektowana jako narzędzie umożliwiające prowadzenie pogłębionych analiz systemowych przez służby specjalne czy instytucje kontrolne. Rejestr gromadzi jedynie podstawowe dane identyfikacyjne (nazwa, siedziba, numer wpisu), nie oferując pełnego obrazu relacji ekonomicznych ani powiazań strukturalnych fundacji z jej otoczeniem. Porównanie z Krajowym Rejestrem Sądowym (KRS) ujawnia istotną dysproporcję w zakresie udostępnianych informacji tj. katalog danych w KRS jest znacznie szerszy. Ograniczenie zakresu danych w rejestrze fundacji wynika z założonej przez ustawodawcę funkcji ochronnej; fundacja rodzinna ma służyc przede wszystkim akumulacji i wielopokoleniowej sukcesji majątku, co implikuje zachowanie prywatności w zakresie struktury aktywów. Tym samym głównym zadaniem rejestru jest zapewnienie pewności obrotu prawnego poprzez potwierdzenie istnienia podmiotu, a nie ujawnianie jego szczegółowej struktury majątkowej czy relacyjnej. Sytuację komplikuje fakt, ze rejestr obsługiwany jest przez jeden sąd, co dodatkowo ogranicza możliwości weryfikacyjne. W rezultacie dostępność danych w obecnym stanie nie pozwala na odtworzenie pełnego modelu kontroli ekonomicznej ani sieci zależności pomiędzy fundacją a podmiotami powiązanymi. Z perspektywy analizy strategicznej kluczowym deficytem jest brak możliwości prowadzenia szerokich analiz przekrojowych obejmujących wszystkie podmioty funkcjonujące w systemie.	MRiT popiera postulat.

			Działania te są fundamentalne dla identyfikacji wzorców zachowań, powtarzalnych schematów strukturalnych oraz koncentracji ryzyka. Nowoczesne podejście do bezpieczeństwa ekonomicznego opiera się na analizie danych w dużej skali, gdzie kluczowe znaczenie ma możliwość łączenia informacji z różnych rejestrów oraz ich automatycznego przetwarzania. W przypadku fundacji rodzinnych metaanalizy mogłyby umożliwić wykrywanie powiązań pomiędzy wieloma fundacjami a tymi samymi osobami fizycznymi lub podmiotami gospodarczymi, identyfikacji koncentracji aktywów w określonych sektorach lub jurysdykcjach, analizę wzorców tworzenia fundacji w korelacji z innymi zdarzeniami prawnymi takimi jak postępowania egzekucyjne czy kontrole podatkowe, a także wykrywanie anomalii statystycznych wskazujących na potencjalne nadużycia. Brak dostępu do pełnych danych oznacza, ze analizy takie, o ile będą, muszą być prowadzone w sposób fragmentaryczny. Organy państwowe działają w efekcie w trybie reaktywnym, a nie proaktywnym, co radykalnie obniża skuteczność działań prewencyjnych. Praktyka ujawniła poważne bariery proceduralne w dostępie do danych o fundacjach rodzinnych. Rejestr fundacji rodzinnych jest prowadzony przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, a jego dostępność jest istotnie ograniczona. W jednej ze spraw funkcjonariusze Biura zwrócili się do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim o wgląd w akta sądowe konkretnej fundacji. Sąd zażądał wskazania w terminie trzech dni rodzaju prowadzonego postępowania oraz danych podmiotu kontrolowanego, w tym numeru PESEL kontrolowanej osoby. CBA zostało zmuszone do ujawnienia tożsamości osoby kontrolowanej oraz wyraźnego wskazania związku między nią a fundacją. Tym samym niezbędnie ujawniono zainteresowanie Biura konkretną fundacją rodzinną oraz osobą w związku z którą sprawdzana była fundacja. Stwarza to ryzyko wycieku informacji o prowadzonych działaniach służbowych oraz eliminuje możliwość prowadzenia anonimowej analizy wywiadowczej.	

			Zawartość sądowych akt rejestracyjnych danej fundacji rodzinnej jest poważnie ograniczona. W dokumentacji sądowej znajduje się wyłącznie statut oraz dokumenty złożone w celu rejestracji. Najważniejszy z punktu widzenia analitycznego, kontrolnego czy procesowego dokument czyli spis mienia fundacji stanowi wyłącznie wewnętrzny dokument fundacji i nie podlega obowiązkowi złożenia do sądu rejestrowego. Jedynie art. 84 ustawy o fundacji rodzinnej (dalej: u.f.r.) l przewiduje, że na żądanie Krajowej Administracji Skarbowej, w terminie nie krótszym niż czternaście dni, fundacja ma obowiązek przekazania spisu majątku. Uprawnienie to nie przysługuje jednak wszystkim organom kontrolnym ani służbom specjalnym. Spis mienia pozostaje wyłącznie w posiadaniu zarządu fundacji, który często jest tożsamy z osobą fundatora i beneficjenta. Dokument ten może być dowolnie i wstecznie zmieniany bez żadnej zewnętrznej kontroli. Dopóki spis majątku nie jest składany do sądu, jedyną drogą jego pozyskania przez służby jest bezpośrednie zwrócenie się do samej fundacji, co czyni ten instrument de facto bezużytecznym w działaniach operacyjnych i sprawia, że transparentność wynikająca z jego istnienia ma charakter wyłącznie pozorny.	
144.	Pkt 2	KGP	(…) Celowe wydaje się także rozważenie utworzenia rejestru fundacji rodzinnych funkcjonującego w sposób analogiczny do Krajowego Rejestru Sądowego, umożliwiającego pełniejsze odzwierciedlenie struktury organizacyjnej fundacji, danych o jej organach i beneficjentach a także informacji o składnikach majątkowych wnoszonych do fundacji oraz osobach dokonujących ich wniesienia. Rozwiązanie takie mogłoby zwiększyć przejrzystość organizacyjną i majątkową fundacji rodzinnych, zarazem usprawnić identyfikację powiązań osobowych, kapitałowych majątkowych istotnych z punktu widzenia ustawowych zadań organów państwa. (…) Do kluczowych ryzyk należy zaliczyć możliwość ograniczonej przejrzystości danych dotyczących fundacji rodzinnych, w szczególności w zakresie szybkiego ustalenia powiązań	MRiT: Poparcie dla propozycji włączenia RFR do KRS. MF podziela uwagi przekazane przez KGP w zakresie nieefektywnego dostępu do informacji zgormadzonych w rejestrze fundacji rodzinnych. W odniesieniu do dostępu KGP do informacji zgromadzonych w CRBR należy wskazać, że uwaga jest niezrozumiała. KGP posiada bowiem pełny dostęp do danych z CRBR – przez interfejs graficzny (formularz zapytania na stronie www CRBR), przez API (co umożliwia automatyzację zapytań do CRBR) i jako użytkownik specjalny (art.70a ustawy AML, KGP dotąd z tej ścieżki nie skorzystało). Ustawodawca wprowadził obowiązek sporządzenia sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy, a także jego zatwierdzenia przez zgromadzenie beneficjentów, co wynika

			osobowych, majątkowych i beneficjenckich oraz identyfikacji osób faktycznie kontrolujących majątek lub czerpiących z niego zasadnicze korzyści. Ryzyko to może być wzmacniane przez koncentrację ról fundatora, beneficjenta i członka organu fundacji, a także przez niewystarczającą czytelność dokumentów wewnętrznych i rejestrowych. Istotne ryzyko wiąże się również z możliwością "korzystania fundacji rodzinnej do ukrywania aktywów, ograniczania transparentności relacji majątkowych oraz utrudniania identyfikacji beneficjentów rzeczywistych a w określonych przypadkach także utrudniania zaspokojenia wierzycieli. Dotyczy to w szczególności przypadków obejmujących aktywa zagraniczne, aktywa cyfrowe, udziały w strukturach wielopoziomowych oraz składniki majątkowe o utrudnionej identyfikowalności lub wycenie. Ryzyko to może materializować się również w sytuacjach, w których formalna własność aktywów nie odzwierciedla rzeczywistego układu kontroli lub korzyści majątkowych co może utrudniać analizę majątkową, śledzenie przepływów kapitałowych oraz ustalenie rzeczywistego właściciela aktywów. Dodatkowy obszar ryzyka dotyczy świadczeń realizowanych na rzecz beneficjentów, które przy niewystarczającej przejrzystości podstawy prawnej, ekonomicznej • dokumentacyjnej mogą stanowić instrument transferu majątku utrudniający ocenę legalności, rzeczywistego celu oraz ekonomicznego uzasadnienia operacji. Znaczenie ma również spójność i operacyjna użyteczność danych rejestrowych, sprawozdawczych i dokumentacyjnych dla organów zewnętrznych a także możliwość wykorzystania fundacji rodzinnych w strukturach o podwyższonym ryzyku podatkowym, AML, sankcyjnym lub transgranicznym. Dotyczy to również transakcji realizowanych z podmiotami powiązanymi oraz funkcjonowania fundacji rodzinnych w ramach bardziej złożonych struktur wieloszczeblowych. holdingowych lub zagranicznych, w których ustalenie rzeczywistego przebiegu relacji majątkowych i osobowych źródeł pochodzenia aktywów, zasad ich transferu oraz rzeczywistego układu kontroli nad majątkiem może być	bezpośrednio z art. 72 ustawy o fundacji rodzinnej. Fundacja rodzinna jako osoba prawna, jest zobowiązana do stosowania ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, co wynika z postanowień art. 2 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy. Oznacza to, że fundacja rodzinna podlega przepisom ustawy o rachunkowości i jest zobowiązana do prowadzenia ksiąg rachunkowych, a także sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z wymogami tejże ustawy, które w określonych przypadkach mogą być poddane badaniu. Ustawodawca nie przewidział jednak możliwości upublicznienia sprawozdań finansowych fundacji rodzinnych w formie dostępu online. Takie sprawozdanie powinno być złożone we właściwym sądzie, zaś w rejestrze fundacji rodzinnych znajdują się wzmianki m.in. o złożeniu rocznego sprawozdania finansowego, złożeniu sprawozdania z badania, jeżeli sprawozdanie finansowe podlegało obowiązkowi badania przez firmę audytorską, a także wzmiankę o złożeniu uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego. W przeciwieństwie do kwestii związanych z audytem, w przypadku braku złożenia sprawozdań finansowych za dwa kolejne lata obrotowe pomimo wezwania sądu rejestrowego, sąd ten wszczyna z urzędu postępowanie o rozwiązanie fundacji rodzinnej wpisanej do rejestru fundacji rodzinnych bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Dostęp do dokumentacji finansowej fundacji (sprawozdanie finansowe) jest zatem możliwy dla każdego, jednak wymaga on spełnienia obowiązków proceduralnych, wynikających z art. 111 oraz 113 ustawy o fundacji rodzinnej i osobistej wizyty w sądzie rejestrowym.

			istotnie utrudnione. Tego rodzaju konstrukcje mogą osłabiać przejrzystość właścicielską i baneficjencką oraz utrudniać analizę przepływów finansowych i ocenę rzeczywistego celu ekonomicznego podejmowanych operacji. Wskazane powyżej ryzyka pozostają zbieżne z kierunkiem standardów międzynarodowych dotyczących przejrzystości beneficjentów rzeczywistych. Zarówno FATF I , OECD2, jak i Komitet Moneyval3 podkreślają konieczność zapewnienia właściwym organom dostępu do adekwatnych, dokładnych i aktualnych informacji o osobach faktycznie kontrolujących osoby prawne i podobne struktury prawne, a także potrzebę ograniczania ryzyk związanych z wykorzystywaniem takich struktur do prania pieniędzy, ukrywania majątku oraz innych przestępstw finansowych. Kierunek ten znajduje również odzwierciedlenie w pakiecie AML CE z 2024 utrzymującym centralne mechanizmy gromadzenia informacji o beneficjentach rzeczywistych. W celu ograniczenia wskazanych ryzyk zasadne wydaje się rozważenie rozwiązań prawnych zwiększających zakres danych dostępnych dla uprawnionych organów oraz usprawniających tryb i szybkość dostępu do informacji z rejestru fundacji rodzinnych i Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych. Celowe pozostaje również doprecyzowanie obowiązków informacyjnych dotyczących pochodzenia mienia wnoszonego do fundacji oraz obowiązków dokumentacyjnych i identyfikacyjnych odnoszących się do fundacji rodzinnych szczególności na styku regulacji dotyczących AML, CRBR oraz transakcji o podwyższonym ryzyku.	
145.	Pkt 2 propozycji	MSWiA	rozważenie utworzenia rejestru fundacji rodzinnych funkcjonującego w sposób analogiczny do Krajowego Rejestru Sądowego. Umożliwiłoby to pełniejsze odzwierciedlenie struktury organizacyjnej fundacji, danych o jej organach i beneficjentach, a także informacji o składnikach majątkowych wnoszonych do fundacji oraz osobach dokonujących ich wniesienia. Rozwiązanie to prowadziłoby do zwiększenia przejrzystości organizacyjnej i majątkowej fundacji rodzinnej,	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			a zarazem usprawniłoby identyfikację powiązań osobowych, kapitałowych i majątkowych istotnych z punktu widzenia ustawowych zadań organów państwa.	
146.	Pkt 5 ppkt 2 projektu przeglądu, str. 24	UKNF	UKNF popiera proponowane zmiany, których celem jest zmiana sposobu prowadzenia rejestru na system teleinformatyczny poprzez jego włączenie do Krajowego Rejestru Sądowego, zwanego dalej „KRS". Aktualnie KNF pozyskuje istotną część dokumentacji fundacji rodzinnej bezpośrednio od zainteresowanych podmiotów, co wydłuża czas załatwienia sprawy. Wobec tego przedstawione rozwiązanie pozytywnie wpłynie na prowadzenie przez KNF czynności nadzorczych.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
147.	Pkt 2	CRIDO	• **Propozycja resortu:** Elektronizacja rejestru, usprawnienie sposobu prowadzenia rejestru fundacji rodzinnych, w tym zasad dostępu do danych rejestrowych, skrócenie czasu rejestracji fundacji rodzinnej przez powierzenie tego zadania wydziałom sądów gospodarczych. • **Komentarz:** Zmiana w tym zakresie jest niezbędna – brak bieżącego dostępu do rejestru i brak możliwości sprawnego pobierania aktualnych odpisów znacząco pogarsza sytuację fundacji rodzinnych w obrocie gospodarczym (chociażby w zakresie niepewności co do zasad reprezentacji). • **Rekomendacja:** Istotne, aby ograniczyć zakres informacji dostępnych publicznie do niezbędnego minimum, w szczególności jeśli chodzi o akta rejestrowe.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
148.	**Pkt 2. Rejestr utworzenie dostępu do rejestru**	GUS	Postuluje się dostęp online do rejestru fundacji rodzinnych. Istotne dla rachunków narodowych byłyby również informacje o liczbie beneficjentów i kraju rezydencji beneficjenta	MRiT popiera dostęp do informacji, ale nie pełną jawność ww. informacji (tylko dla GUS i w razie potrzeby innych organów).

	fundacji rodzinnych (w celu jego przeglądania) przez Internet, w tym możliwości udzielania informacji, wydawania wyciągów czy odpisów z rejestru fundacji rodzinnych w postaci elektronicznej i za pośrednictwem Internetu			
149.	Pkt 2 Pkt 22	PUODO	W rozdziale 5 projektu „Propozycje zmian przepisów i rekomendacje pozalegislacyjne" wskazano, że pierwsze trzy lata obowiązywania ustawy pokazały, że istnieje potrzeba wprowadzenia zmian legislacyjnych o zróżnicowanym charakterze i w obszarach pozostających we właściwości różnych członków Rady Ministrów oraz wdrożeniu kilku działań pozalegislacyjnych. Wśród tych proponowanych zmian, z których większość odnosi się do kwestii podatkowych, wymieniono także dwie, które mogą budzić ryzyka z punktu widzenia ochrony danych osobowych i prawa do prywatności. Pierwsza z nich wskazana w rozdziale 5 pkt 2 projektu dotyczy włączenia rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego i upublicznienia w Internecie danych osobowych z tego rejestru. W szczególności w dokumencie wskazano, że w Ministerstwie Sprawiedliwości toczą się zaawansowane prace	MRiT od początku pracuje z MS nad przeniesieniem RFR do KRS oraz podnosi kwestię zapewnienia ochrony danych i informacji ze sfery życia prywatnego. Nie jest planowane ujawnianie tych danych w sposób nieograniczony. Nie będą to dane powszechnie dostępne. Dyskusja koncentruje się na przyznaniu dostępu do niektórych danych w tym zakresie organom, które powinny mieć do nich dostęp z uwagi na swoje ustawowe zadania.

			nad włączeniem rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego. Podkreślono także, że „ Wyzwaniem przy realizacji tego zadania jest ochrona informacji ze sfery życia prywatnego fundatora i beneficjentów, ponieważ fundacje rodzinne, jako podmioty realizujące przede wszystkim cele prywatne, opierają swoją działalność na dokumentach zawierających informacje podlegające ochronie. Celem tych zmian będzie przede wszystkim usprawnienie sposobu prowadzenia rejestru fundacji rodzinnych, w tym zasad dostępu do danych rejestrowych.”. W rozdziale 5 pkt 22 wskazano natomiast na planowane rozwiązanie, którym ma być zapewnienie organom Krajowej Administracji Skarbowej stałego dostępu do rejestru i pełnych akt rejestrowych, co w projekcie dokumentu uzasadnia się tym, że „wdrożenie powyższych zmian pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału analitycznego Krajowej Administracji Skarbowej i skuteczne przeciwdziałanie nadużyciom z wykorzystaniem konstrukcji fundacji rodzinnej”. Nie kwestionując możliwości zmiany modelu funkcjonowania fundacji rodzinnych Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwraca uwagę, że podmioty te nie są powołane jedynie do gromadzenia przez daną osobę fizyczną aktywów, ale w istocie ich funkcja jest o wiele szersza, zaś informacje związane z uczestnictwem w strukturach fundacji łączą się z relacjami rodzinnym i osobistymi. Informacje te mogą ujawniać prywatne dane o osobie pozostającej w strukturach takiego podmiotu szczególnie wrażliwe dla prywatności, w tym także dane wprost w przepisach prawa określone jako szczególne kategorie danych objęte ochroną na postawie art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/6794 (np. dane beneficjata pobierającego świadczenia z fundacji rodzinnej wspierającej osoby chore na raka, dane fundatora wspierającego w ramach fundacji rodzinnej organizację o charakterze światopoglądowym, politycznym, religijnym). W ramach fundacji rodzinnych przetwarza się też numery PESEL, stanowiące krajowy 2016/6795 – podlega wzmocnionej ochronie prawnej. W aktach fundacji rodzinnych mogą również znajdować się dane objęte tajemnicami prawnie chronionymi	

			(np. dokumenty o leczeniu beneficjata fundacji rodzinnych przekazane do akt tego podmiotu w związku z pobieraniem świadczeń). W trakcie prac nad projektem ustawy o fundacji rodzinnej w latach 2021-2022 Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wskazywał już na ryzyka z punktu widzenia ochrony danych osobowych i prywatności6 w związku z planowanym przetwarzaniem w tych podmiotach danych osób fizycznych o charakterze sensytywnym. Uwagi organu nadzorczego znalazły odzwierciedlenie w aktualnych przepisach tego aktu prawnego i wiążą się z obecnym modelem ograniczonego dostępu do rejestru fundacji rodzinnych i dokumentów tych podmiotów. Plany wprowadzenia nowego modelu powszechnej dostępności i upublicznienia w Internecie informacji o osobach związanych z daną fundacją rodziną powinny wiązać się więc ze szczególnie pogłębioną refleksją projektodawcy. W istocie model ten może prowadzić do ujawniania w Internecie szeregu informacji o osobach fizycznych, z których to osób znaczna część nie jest osobami publicznymi i nie pełni też funkcji publicznych. Rozwiązania, które zdaje się sugerować projektowany dokument, mogą przy tym prowadzić do powszechnej dostępności i jawności informacji dotyczących życia rodzinnego, dochodów, a także do ujawnienia szczególnych kategorii danych osobowych i nr PESEL członków i beneficjatów fundacji rodzinnych. W kontekście prawa do ochrony danych osobowych i prywatności za kontrowersyjne należy także uznać w celu „wykorzystania potencjału analitycznego Krajowej Administracji Skarbowej” przyznanie temu organowi stałego dostępu do rejestru i pełnych akt rejestrowych zawierających dane osób, przeciwko którym nie toczy się żadne postępowanie karne. Taki kierunek zmian – niezależnie od potencjalnej kolizji z wynikającym z artykułów 47 i 51 Konstytucji RP7prawem do ochrony prywatności i prawem do ochrony danych osobowych oraz z przepisami rozporządzenia 2016/679 – może pozostawać także w sprzeczności z	

			orzecznictwem sądów międzynarodowych, a zwłaszcza orzecznictwem, które wskazuje na konieczność zachowania domniemania niewinności także w postępowaniach prowadzonych przez organy podatkowe, co przesądził np. Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z 23 października 2014 r. w sprawie Melo Tadeu przeciwko Portugalii8. Również orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazuje na szereg ograniczeń w pozyskiwaniu danych przez organy państwa, nawet przez organy ścigania, na co zwrócono uwagę np. w wyroku z 2 marca 2021 r. w sprawie C-746/18, dotyczącym pozyskiwania przez organy dochodzeniowe danych telekomunikacyjnych. W kontekście postulowanego w projektowanym dokumencie stałego dostępu przez KAS w celach analitycznych do baz zawierających dane osobowe należy przypomnieć, że Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych stoi na stanowisku konieczności kompleksowego przeglądu przepisów ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej(KAS)9 pod kątem regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych, co było przedmiotem wystąpienia organu nadzorczego w 2024 roku10. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych w przypadku rozpoczęcia procesu legislacyjnego mającego na celu nowelizację ustawy o fundacji rodzinnej, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679, art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych oraz § 38 ust. 1 pkt 3 Regulaminu pracy Rady Ministrów11, przedstawi swoją opinię do projektowanej ustawy. Tym niemniej, nie przesądzając kształtu przyszłych przepisów, w związku z kierunkami zmian wskazanymi w przedmiotowym projekcie przeglądu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326), organ nadzorczy postuluje na etapie tworzenia przyszłej ustawy mającej na celu zmianę przepisów o fundacjach rodzinnych objęcie jej testem prywatności wraz z oceną skutków dla ochrony danych (art. 25 12 i 35 ust. 1 13 i ust. 10 14 rozporządzenia 2016/679). Pozwoliłoby to projektodawcy m.in. zbadać, czy projektowane przepisy, zgodnie z art. 6 ust. 3 oraz art. 9 rozporządzenia	

			2016/679, są proporcjonalne do celu tworzonych rozwiązań i zawierają gwarancje odpowiednie do ratio legis projektu. Należy bowiem zauważyć, że nawet jeżeli projektodawca uznaje za wadliwy obecny model ograniczonej jawności informacji o uczestnikach fundacji rodzinnych to jednak istnieją mniej inwazyjne i adekwatne metody uregulowania dostępu do takich danych przez organy publiczne oraz osoby mające w tym interes prawny niż upublicznienie tych danych w Internecie. Konieczność wypracowania takich adekwatnych rozwiązań jest zgodne z kierunkiem wskazywanym w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 22 listopada 2022 r. w sprawie Luxembourg Business Registers15 dotyczącym rejestrów beneficjentów rzeczywistych prowadzonych przez państwa członkowskie, w tym Polskę, TSUE wskazał, że: „należy zbadać, po pierwsze, czy publiczny dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych jest odpowiedni do realizacji zamierzonego celu leżącego w interesie ogólnym, po drugie, czy wynikająca z takiego dostępu ingerencja w prawa zagwarantowane w art. 7 16 i 8 17 Karty jest ograniczona do tego, co bezwzględnie konieczne, w tym znaczeniu, że cel ten nie mógłby zostać racjonalnie osiągnięty w sposób równie skuteczny za pomocą innych środków w mniejszym stopniu naruszających te prawa podstawowe zainteresowanych osób, a po trzecie, czy ingerencja ta nie jest nieproporcjonalna w stosunku do tego celu, co oznacza między innymi wyważenie znaczenia celu i wagi tej ingerencji” (pkt 70). Systemowe wątpliwości co do upublicznienia w Internecie informacji o zarobkach były również przedmiotem rozważań TSUE w wyroku z 9 listopada 2010 r. w sprawie Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09 i C-93/0918, dotyczącym publikacji na stronach internetowych danych osobowych beneficjentów środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, w którym Trybunał podkreślił, że: „publikacja na stronie internetowej imiennych danych dotyczących zainteresowanych beneficjentów i dokładnych kwot przez nich otrzymanych, stanowi z tego względu, że dane te stają się dostępne osobom trzecim, ingerencję w ich życie	

			prywatne w rozumieniu art. 7 Karty" [Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. U. UE. C. z 2007 r. Nr 303, str. 1 z późn. zm.) – dopisek autora]. Trybunał wskazał także, że „celu wspomnianej publikacji nie można realizować bez uwzględnienia faktu, iż należy pogodzić go z prawami podstawowymi ustanowionymi w art. 7 i 8 Karty", a „przed udostępnieniem informacji dotyczących osoby fizycznej instytucje są zobowiązane wyważyć interes Unii w zapewnieniu przejrzystości jej działań i naruszane prawa przyznane art. 7 i 8 Karty. Celowi przejrzystości nie można jednak przyznać automatycznego pierwszeństwa przed prawem do ochrony danych osobowych". Podejmując więc decyzję co do zmiany modelu przetwarzania danych osobowych w fundacjach rodzinnych projektodawca powinien zagwarantować zgodność tego modelu z przepisami o ochronie danych osobowych w tym także zawrzeć w przepisach wprowadzających ten model odpowiednie, konkretne środki ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą.	
150.	Pkt 2 (str. 24 -25) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Obecnie czas oczekiwania na wpis fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych to ok. 14 miesięcy co często utrudnia funkcjonowanie fundacji rodzinnych w organizacji. Przeniesienie rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego powinno usprawnić postępowanie rejestrowe. Sądy na dzień orzekania o wpisie fundacji rodzinnej do właściwego rejestru lub członków jej organów będą posiadały aktualne informacje co do ich niekaralności i spełniania odpowiednich warunków oraz będą mogły automatycznie pobierać i synchronizować dane z rejestrem PESEL, REGON, NIP i pobierać akty notarialne umieszczone w Centralnym Repozytorium Wypisów Aktów notarialnych (CREWAN). Kluczowe jest jednak to, że obowiązujące przepisy obecnie ograniczają dostęp do akt rejestrowych fundacji rodzinnej – mogą je przeglądać jedynie fundator, członek organu fundacji	MRiT: Pozytywna ocena propozycji. MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych beneficjentów i piastunów organów. Doraźne zwiększenie zasobów i usprawnienie organizacji Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim zostało ustalone z MS. W odniesieniu do propozycji wprowadzenia regulacji analogicznej do KSH zmiany statutu przed wpisem fundacji rodzinnej do rejestru, MRiT rozważy to równolegle z pracami nad włączeniem rfr do KRS. Wstępnie propozycja wydaje się słuszna.

			rodzinnej, beneficjent oraz osoba mająca interes prawny. Nie powinno zatem umknąć projektodawcy, aby ten wyższy standard ochrony prywatności i reglamentacji dostępu został zachowany także po przeniesieniu rejestru do KRS w niezmienionym kształcie. Powinien on przysługiwać wyłącznie beneficjentom, ich przedstawicielom ustawowym i opiekunom oraz członkom organów fundacji rodzinnej, a osobom trzecim – jedynie pod warunkiem wykazania interesu prawnego. Zachowanie podstawowej prywatności dla beneficjentów fundacji rodzinnych jest z całą pewnością ważniejsze z perspektywy ich interesów niż przyspieszenie spraw rejestrowych czy ich cyfryzacja. Fundacja rodzinna jest instrumentem zarządzania majątkiem prywatnym i sukcesji rodzinnej, a jej akta rejestrowe zawierają dane o szczególnie wrażliwym charakterze – informacje o składzie i wartości majątku, o kręgu beneficjentów oraz o powiązaniach rodzinnych i osobistych fundatora i jego najbliższych. Powszechna dostępność tych danych, charakterystyczna dla pozostałych podmiotów wpisywanych do KRS i uczestniczących w obrocie gospodarczym, nie znajduje uzasadnienia w przypadku fundacji rodzinnej, której działalność ma w przeważającej mierze charakter wewnętrzny. Nieograniczony dostęp do akt rejestrowych mógłby narazić beneficjentów i fundatora na nieuprawnione wykorzystanie tych informacji, w tym na próby wyłudzeń, naruszenie prywatności czy presję o charakterze majątkowym. Ograniczenie kręgu osób uprawnionych do wglądu do dokumentów – z jednoczesnym zachowaniem możliwości dostępu dla podmiotów, które wykażą interes prawny – pozwoli pogodzić ochronę prywatności rodziny z uzasadnionymi potrzebami pewności obrotu prawnego. Do czasu przeniesienia rejestru fundacji rodzinnych do KRS należy niezwłocznie zwiększyć zasoby i usprawnić organizację Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim oraz usprawnić wydawanie odpisów aktualnych z rejestru zainteresowanych osobom. Obecnie czas na uzyskanie odpisu z sądu rejestrowego to ok 8 – 9 tygodni, gdy często	

			przy reorganizacjach spółek sąd rejestrowy wzywa o dostarczenie takich dokumentów w terminie 7 dni. Obecne brzmienie ustawy reguluje kwestię skuteczności zmiany statutu uzależniając ją od wpisu tej zmiany do rejestru fundacji rodzinnej. W zakresie zmian statutów niezarejestrowanych jeszcze fundacji rodzinnych (w tym fundacji rodzinnych w organizacji) w regulacji występuje luka. Przepisy ustawy o fundacji rodzinnej nie regulują kwestii zmiany statutu fundacji rodzinnej w organizacji. Z kolei, przepisy kodeksu spółek handlowych (dalej: **„KSH”**) w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wprost tę kwestię regulują dopuszczając możliwość zmiany umowy spółki z o.o. w organizacji na podstawie umowy wspólników. Brak regulacji w tym zakresie może budzić wątpliwości co do chwili, w której zmiana statutu fundacji rodzinnej w organizacji staje się skuteczna – czy w chwili jej dokonania, czy dopiero w chwili wpisu do rejestru. Warto zwrócić uwagę na to, że zmiana na etapie procesu rejestracji często jest wymagana okolicznościami (np. sytuacja rodzinna) lub procedurą rejestracyjną (np. w przypadku konieczności zmiany nazwy fundacji rodzinnej z uwagi na posługiwanie się tą nazwą przez inną fundację rodzinną). Z obecnej treści ustawy wynika, że dla ustawodawcy kluczowe znaczenie ma kwestia pewności obrotu prawnego. Ujawnienie zmiany statutu w rejestrze jest zatem gwarantem przejrzystości i bezpieczeństwa dla uczestników obrotu gospodarczego. Niemniej jednak, w kontekście fundacji rodzinnych w organizacji, które jeszcze nie zostały wpisane do rejestru, ochrona pewności obrotu nie jest tak istotna, jak w przypadku już zarejestrowanych podmiotów. Wynika to z faktu, że fundacja rodzinna w organizacji nie uczestniczy jeszcze w pełni w obrocie prawnym, a jej działania mają w dużej mierze charakter wewnętrzny oraz przygotowawczy. W związku z tym uzasadnione jest, aby zmiany statutu w tej fazie były skuteczne już z chwilą ich dokonania, bez konieczności oczekiwania na formalny wpis do rejestru.	

			<u>Propozycja zmian:</u> Zmiana art. 26 ust. 4 UoFR w następujący sposób: *„4. Zmiana statutu staje się skuteczna z chwilą wpisu do rejestru fundacji rodzinnych, z zastrzeżeniem, że zmiana statutu fundacji rodzinnej w organizacji staje się skuteczna z chwilą jej dokonania.”* *Odwołanie się do ustawy o KRS przepisu analogicznego do art. 113 UoFR.*	
151.	Rekomendacja 2 — rejestr; włączenie do KRS i elektronizacja	WSKDP Maciej Wroński	Elektronizacja, dostęp przez Internet, akta elektroniczne i skrócenie czasu rejestracji odpowiadają realnym problemom praktyki (narastające zaległości sądu rejestrowego). Poprzeć kierunek. Zastrzec, że model dostępu do rejestru i akt musi chronić sferę prywatną fundatora i beneficjentów; akta nie mogą podlegać jawności właściwej dla rejestru przedsiębiorców.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT zgadza się z dodatkowym zastrzeżeniem.
152.	Pkt 4, str. 11 oraz pkt 5.2., str. 24	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski oraz r.pr. Piotr Aleksiejuk)	**Krytyka propozycji włączenia fundacji rodzinnych do KRS (Zagrożenie prywatności) oraz brak posiadania wyspecjalizowania sądów rejestrowych** Zapowiadana migracja fundacji do powszechnie dostępnego, w pełni zdigitalizowanego systemu KRS uderza w fundamentalne założenie tej instytucji, jakim jest ochrona prywatności małoletnich beneficjentów i członków rodzin fundatora. Obecny, scentralizowany rejestr w Piotrkowie Trybunalskim – pomimo niewydolności organizacyjnej – gwarantuje ściślejszą kontrolę dostępu do akt rejestrowych. Większość fundacji rodzinnych w Polsce to podmioty o charakterze ściśle powierniczym i prywatnym, gdzie jako adres siedziby rejestrowano miejsca zamieszkania fundatorów. Włączenie ich do otwartej sieci internetowej KRS, przy jednoczesnym obowiązku ujawniania skali zgromadzonego kapitału w sprawozdaniach finansowych, stworzy publiczny, łatwy w obsłudze katalog celów dla zorganizowanych grup przestępczych. Usprawnienie procedur nie może odbywać się kosztem bezpieczeństwa obywateli. Postuluje się pozostawienie rejestru w strukturze	MRIT: Nie jest planowane upublicznienie danych ze sfery życia prywatnego. j.w.

			wyodrębnionej i wprowadzenie rygorystycznych obostrzeń dostępu do danych wrażliwych (na wzór rejestrów adopcyjnych czy opiekuńczych). Zmiany wprowadzone rozporządzeniem z 22 kwietnia 2026 r. dotyczyły zupełnie innej materii i nie rozwiązały problemu informatyzacji obecnego sądu. (r.pr. Jacek Miłaszewski) --- Pilnie potrzebne jest usprawnienie procesu rejestracji fundacji rodzinnych. Pozytywnie należy ocenić cyfryzację dostępu do rejestru prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, w szczególności możliwość elektronicznego uzyskiwania informacji i odpisów. Dla pełnej funkcjonalności należałoby jednak przesądzić, że wydruki dokumentów pobieranych z rejestru mają moc dokumentów urzędowych. Krytycznie należy natomiast ocenić koncepcję włączenia rejestru fundacji rodzinnych do KRS i rozproszenia spraw pomiędzy wiele wydziałów gospodarczych. Przez pierwsze lata obowiązywania ustawy wykształciła się specjalizacja. Krytycznie należy natomiast ocenić koncepcję włączenia rejestru fundacji rodzinnych do KRS i rozproszenia spraw pomiędzy wiele wydziałów gospodarczych. Przez pierwsze lata obowiązywania ustawy wykształciła się specjalizacja Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim. Specyfika fundacji rodzinnej jest inna niż typowych spółek handlowych: statut może zawierać złożone mechanizmy sukcesyjne, zasady świadczeń, ograniczenia dotyczące aktywów, rozwiązania na wypadek konfliktu i konstrukcje dotyczące wielopokoleniowego zarządzania. Rozproszenie orzekania może doprowadzić do rozbieżności praktyki rejestrowej, które już dziś występują w sprawach korporacyjnych w różnych wydziałach KRS. Fundacja rodzinna wymaga nie tylko sprawnej rejestracji, ale także jednolitego rozumienia jej funkcji w sytuacjach konfliktowych.	

			Lepszym kierunkiem jest wzmocnienie kadrowe i techniczne wyspecjalizowanego rejestru, a nie jego rozproszenie. Dodatkowo należy uwzględnić aspekt prywatności i bezpieczeństwa. Fundacje rodzinne często dotyczą majątku prywatnego, członków rodzin, małoletnich beneficjentów i adresów związanych z miejscem zamieszkania fundatorów. Usprawnienie obrotu nie może prowadzić do nadmiernej publicznej ekspozycji danych wrażliwych. (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	
153.	5.2 (s.24)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Włączenie rejestru fundacji rodzinnych do systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Sądowego zasługuje na aprobatę jako rozwiązanie usprawniające procedurę rejestracyjną, skracające czas oczekiwania na wpis, umożliwiające pełniejszą komunikację elektroniczną z sądem rejestrowym oraz zapewniające dostęp do danych rejestrowych za pośrednictwem Internetu. Niemniej jednak, z uwagi na specyfikę instytucji fundacji rodzinnej oraz prywatnoprawny charakter jej celów, konieczne jest wprowadzenie odpowiednich mechanizmów ochrony danych wrażliwych. Zmiana ta nie powinna prowadzić do bezrefleksyjnego przeniesienia na fundacje rodzinne modelu pełnej jawności właściwego dla innych podmiotów rejestrowych. Fundacja rodzinna, w przeciwieństwie do spółek handlowych uczestniczących w obrocie gospodarczym z kontrahentami zewnętrznymi, realizuje przede wszystkim cele prywatne, majątkowe i sukcesyjne swoich beneficjentów. Z tego względu dokumenty składane w toku postępowania rejestrowego mogą zawierać informacje dotyczące życia prywatnego fundatora i beneficjentów, relacji rodzinnych, struktury majątku, zasad wypłaty świadczeń czy założeń sukcesyjnych. Dane te wymagają odpowiednio wysokiego standardu ochrony. Dlatego cyfryzacja rejestru powinna zostać połączona z wyraźnym rozróżnieniem pomiędzy zakresem danych dostępnych publicznie a dokumentami i informacjami ze sfery prywatnej, do których dostęp powinien być ograniczony. Publicznie dostępne powinny być wyłącznie dane niezbędne dla bezpieczeństwa obrotu i identyfikacji fundacji rodzinnej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych beneficjentów i piastunów organów. Służby sprzeciwiają się ograniczeniu dostępu do niektórych danych wyłącznie do podmiotów, które wykazały posiadanie interesu prawnego (dążą do nieograniczonego dostępu do danych fundacji rodzinnej).

			Dane publicznie dostępne w rejestrze KRS nie powinny obejmować informacji o tożsamości beneficjentów fundacji rodzinnej, adresów zamieszkania członków jej organów, pełnej treści statutu, aktów notarialnych ani dokumentów określających zasady dystrybucji świadczeń. Ujawnienie takich danych mogłoby naruszać prawo do prywatności osób fizycznych (art. 47 Konstytucji RP) oraz generować ryzyka związane z bezpieczeństwem osobistym, w szczególności w przypadku fundacji zarządzających znacznymi aktywami. Szczególnej ochrony wymagają zwłaszcza informacje pozwalające na identyfikację małoletnich beneficjentów oraz ustalenie ich sytuacji majątkowej i rodzinnej. Dostęp do akt rejestrowych fundacji rodzinnej (w odróżnieniu od spółek prawa handlowego) nie powinien mieć charakteru publicznego i powszechnego, co uzasadnia ograniczenie jawności akt rejestrowych do kręgu osób posiadających interes prawny. Pożądanym kierunkiem jest zatem model ograniczonej lub warstwowej jawności, który pozwoli osiągnąć cele w postaci przyspieszenia i cyfryzacji postępowań rejestrowych bez naruszenia prywatnego charakteru fundacji rodzinnej. Samo prowadzenie akt w formie elektronicznej jest natomiast zasadne i powinno zostać utrzymane jako standard organizacyjny.	
154.	*5.1.2. Rejestr*	PwC	Wg Przeglądu rozwiązaniem problemu długotrwałych postępowań rejestrowych ma być włączenie rejestru fundacji rodzinnych do KRS. Wówczas sprawy rejestrowe będą rozpatrywane nie przez jeden wydział SO w Piotrkowie Trybunalskim a przez 27 wydziałów rejestrowych w 21 sądach. Ideę wprowadzenie systemu teleinformatycznego w miejsce obecnego, papierowego, należy ocenić pozytywnie. Niemniej jednak, zgodnie z wypowiedziami przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości w trakcie spotkań Zespołu ds. Deregulacji i Dialogu Gospodarczego Ministerstwa Rozwoju i Technologii, proces przepięcia RFR do KRS potrwa do 5-7 lat, od momentu podjęcia decyzji w tej sprawie. Do tego czasu należy zaproponować rozwiązanie przejściowe, które znacząco skróci czas trwania postępowań rejestrowych oraz	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Rozwiązania doraźne i przejściowe są w planach, polegają m.in. na wzmocnieniu SO w Piotrkowie Trybunalskim o nowe etaty i zasoby. MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych, w tym danych wrażliwych.

			usprawni funkcjonowanie sądu rejestrowego i zwiększy pewność obrotu z udziałem fundacji rodzinnych. Na podstawie danych publikowanych w raportach Banku Światowego Doing Business (ostatnie za 2021 r.) najwolniej działające sądy rejestrowe na świecie są w krajach subsaharyjskich i Ameryce Południowej, ale nawet tam postępowanie rejestrowe trwa jedną trzecią (144 dni) tego co przypadku fundacji rodzinnej w Polsce (450 dni). Wobec powyższego konieczne zastosowanie rozwiązania przejściowego do czasu połączenia RFR z KRS poprzez, przede wszystkim, istotne wzmocnienie kadrowe SO w Piotrkowie Trybunalskim, a także usprawnienie systemu rozpatrywania wniosków. W chwili obecnej, wszystkie kategorie wniosków rozpatrywane są wg kolejności wpływów - zarówno wnioski o wpis fundacji rodzinnej do rejestru, jak i wnioski o wydanie odpisu z rejestru (niezbędne do potwierdzenie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej przy czynnościach, których jest stroną), a także złożenie do akt sprawozdania finansowego fundacji rodzinnej (wymaganego ustawowo). Ponadto, od momentu wydania postanowienia w sprawie, do czasu wysyłki korespondencji z sądu nierzadko mija ok. 2 miesięcy. Co słusznie zostało wskazane w Przeglądzie, przy wprowadzania systemu teleinformatycznego należy zwrócić szczególną uwagę na przepisy UFR, które wskazują jakie kategorie informacji dotyczących fundacji rodzinnych są publicznie dostępne, a które udostępnianie są wyłącznie fundatorowi, członkom organów fundacji rodzinnej, beneficjentom lub osobom posiadających interes prawny. Zachowanie poufności tych danych powinno mieć charakter nadrzędny.	
155.	Pkt 2 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Propozycja zmian jest zasadniczo słuszna i zmiana systemu prowadzenia rejestru na teleinformatyczny dostępny przez Internet (np. połączenie z Portalem Rejestrów Sądowych) jest uzasadniona.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Postulat zwiększenia (tymczasowego) etatów w rejestrze fundacji rodzinnych (SO w Piotrkowie Trybunalskim) zostanie uwzględniony.

			Postulat zwiększenia (tymczasowego) etatów w rejestrze fundacji rodzinnych (SO w Piotrkowie Trybunalskim). **Uwaga 1:** w przypadku włączenia rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego i prowadzenia akt rejestrowych fundacji rodzinnej w postaci elektronicznej, konieczne jest **zachowanie tajności akt rejestrowych** odpowiednio do aktualnych zasad z art. 113 ustawy o fundacji rodzinnej, tj. udostepnienie akt rejestrowych tylko na wniosek (składany poprzez system teleinformatyczny) fundatora, członka organu fundacji rodzinnej, beneficjenta lub osoby mającej interes prawny. Pełna jawność powinna dotyczyć tylko, dostępu do rejestru fundacji rodzinnych (w celu jego przeglądania) przez Internet, w tym możliwości udzielania informacji, wydawania wyciągów czy odpisów z rejestru fundacji rodzinnych w postaci elektronicznej i za pośrednictwem Internetu, tj. odpowiednio do aktualnego art. 111 ustawy o fundacji rodzinnej. **Uwaga 2:** W rejestrze fundacji rodzinnych (RFR) nie uwzględnia się obecnie danych fundatora. Brak tych danych budzi wątpliwości, ponieważ fundator jest podstawowym podmiotem kształtującym strukturę i cele fundacji rodzinnej. **Propozycja zmian:** Imię i nazwisko fundatora lub fundatorów oraz ich numery PESEL stanowią podstawową informację identyfikującą i powinny podlegać zgłoszeniu oraz ujawnieniu w rejestrze fundacji rodzinnych. Dane te są kluczowe dla zapewnienia transparentności oraz prawidłowego funkcjonowania rejestru. **Uwaga 3:** W rejestrze fundacji rodzinnych (RFR) uwzględnia się obecnie **adresy do doręczeń członków zarządu, rady nadzorczej i zgromadzenia beneficjentów**. W odpisie informacji z RFR widnieją również adresy do doręczeń członków organów, które nierzadko są ich prywatnymi adresami zamieszkania. Powoduje to wątpliwości związane z jawnością rejestru oraz ryzyko naruszenia prywatności,	MRiT dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony przed dostępem osób trzecich do danych osobowych beneficjentów i piastunów organów. W nieco odmiennym kierunku zmierza postulat ujawniania w RFR danych fundatora (zwiększenie zakresu danych) – postulat zostanie skonsultowany z MS.

			zwłaszcza w kontekście planowanej elektronizacji i zwiększenia dostępności rejestru. **Propozycja zmian:** W rejestrze fundacji rodzinnych **nie powinny być ujawniane adresy do doręczeń członków organów**. Adresy te powinny znajdować się wyłącznie w aktach rejestrowych jako element oświadczeń składanych przez wskazane osoby. Taka zmiana powinna nastąpić z pewnością w przypadku włączenia rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego.	
156.	Pkt 2 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Umożliwienie automatycznego pobierania przez system teleinformatyczny Krajowego Rejestru Sądowego wypisów aktów notarialnych z Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych (CREWAN), a także automatycznej wymiany i synchronizacji danych z innymi referencyjnymi rejestrami państwowymi, stanowi rozwiązanie, które może istotnie usprawnić funkcjonowanie systemu rejestrowego. Wprowadzenie takich mechanizmów pozwoliłoby na ograniczenie obowiązków formalnych po stronie fundacji rodzinnych oraz ich organów, w szczególności poprzez eliminację konieczności wielokrotnego przedkładania dokumentów i danych, które znajdują się już w zasobach publicznych. Automatyczna wymiana danych może również przyczynić się do skrócenia czasu rozpoznawania spraw rejestrowych, zwiększenia spójności informacji oraz ograniczenia ryzyka błędów wynikających z ręcznego przekazywania danych. Rozwiązanie to należy uznać za szczególnie zasadne w kontekście cyfryzacji postępowań rejestrowych i dążenia do uproszczenia obsługi podmiotów wpisywanych do rejestrów publicznych. Jednocześnie przy wdrażaniu takich rozwiązań należy zapewnić odpowiedni poziom ochrony danych oraz precyzyjnie określić zakres informacji podlegających automatycznej wymianie, mając na uwadze szczególny	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT zgadza się, że odpowiedni poziom ochrony danych powinien zostać zapewniony.

			charakter fundacji rodzinnej jako instytucji służącej realizacji prywatnych celów sukcesyjnych.	
157.	Pkt 2	SKW	Spośród zastrzeżeń należy wymienić odstąpienie od zamieszczania danych rejestrowych dotyczących funkcjonowania fundacji rodzinnych w otwartych bazach rejestrowych MS RP, jak w przypadku tradycyjnych fundacji, czy stowarzyszeń. Powyższe okoliczności znacznie ograniczają możliwości realizacji czynności analitycznych, które wymagają dostępu do strategicznych danych dla SKW, a także uniemożliwiają sporządzenie powiązań kapitałowo - osobowych celem wyciągnięcia wniosków i dalszych zamierzeń do realizacji. W opinii SKW występuje niebezpieczeństwo, że fundacje rodzinne zawiązywane przez obcokrajowców, mogą służyć do etapu legalizowania wartości majątkowych, które pochodzą z nieujawnionych źródeł prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. (…) Ostatnim utrudnieniem dla SKW jest pozyskanie danych z rejestru Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim. Czynność ta generuje ryzyko ujawnienia danych żołnierzy/funkcjonariuszy SKW, obszarów zainteresowań, które winny pozostać nieujawnione.	MRiT: W pracach nad włączeniem RFR do KRS uwagi SKW zostaną wzięte pod uwagę.
158.	Pkt 2	NBP	(…) zasadniczym i podstawowym problemem jest centralizacja procesu rejestracji fundacji rodzinnych, co utrudnia w szczególności uzyskanie aktualnych i wiarygodnych informacji na temat siedziby fundacji rodzinnej i osób je reprezentujących, które to informacje są niezbędne do przeprowadzenia kontroli dewizowej tych podmiotów. Długi czas oczekiwania na ww. informacje jak również brak możliwości weryfikacji ewentualnych zmian w Rejestrze w trakcie procesu przygotowania i rozpoczęcia kontroli utrudnia lub wręcz uniemożliwia jej przeprowadzenie z uwagi na brak aktualnych danych osób reprezentujących daną fundację, do których kierowane są zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Niemożność dokonywania bieżącej weryfikacji w zakresie reprezentacji fundacji rodzinnych utrudnia także	MRiT popiera postulat zmiany ułatwiającej przeprowadzanie przez NBP kontroli dewizowej, w tym zmiany dotyczącej gromadzenia większej ilości danych o strukturze organizacyjno-majątkowej fundacji rodzinnej i dotyczącej jawności tych danych dla NBP i ew. innych podmiotów, jeśli będzie to uzasadnione.

			wykonywanie obowiązków sprawozdawczych przez te podmioty. Z kolei brak danych dotyczących sprawozdań finansowych fundacji rodzinnych, oznacza dla NBP trudności w weryfikacji danych przesyłanych w ramach sprawozdawczości tych podmiotów. Mając na uwadze powyższe za zasadne uznajemy konieczność uregulowania dostępu do danych rejestrowych fundacji rodzinnych w ramach publicznego, jawnego rejestru. Widzimy potrzebę zamieszczania danych dotyczących fundacji rodzinnych w otwartych bazach danych Ministerstwa Sprawiedliwości, tak jak to ma miejsce w przypadku tradycyjnej formy fundacji lub stowarzyszeń. Dostrzegamy również potrzebę zmiany zakresu ujawnianych informacji w Rejestrze o informacje dotyczące beneficjentów (tj. liczba beneficjentów, rezydent/nierezydent, osoba fizyczna/organizacja pozarządowa), jak i udostępnienie sprawozdań finansowych fundacji rodzinnych (m.in. struktury majątku fundacji rodzinnych). W przypadku zastrzeżeń, co do jawności ww. informacji w Rejestrze można rozważyć rozwiązanie polegające na umożliwieniu dostępu do Rejestru podmiotom/organom, które wykażą uzasadniony interes do pozyskania przedmiotowych informacji/danych.	
159.	5.2 rejestr	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Obecny model koncentracji spraw w jednym wyspecjalizowanym sądzie sprzyja budowaniu jednolitej praktyki orzeczniczej i przewidywalności dla uczestników obrotu. Rozdzielenie kompetencji pomiędzy wiele sądów niesie istotne ryzyko powstania rozbieżności interpretacyjnych, co już dziś widoczne jest w przypadku rejestracji fundacji rodzinnej w organizacji jako wspólnika z uwagi na niejednolite interpretacje KRS co do sposobu reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji. Skrócenie czasu rejestracji nie powinno odbywać się kosztem jakości i spójności rozstrzygnięć. Wprowadzenie wielu ośrodków orzeczniczych doprowadzi do sytuacji, w której identyczne stany faktyczne będą oceniane odmiennie, co podważy pewność prawa i bezpieczeństwo planowania sukcesyjnego. Bardziej zasadne wydaje się wzmocnienie organizacyjne i kadrowe wyspecjalizowanego sądu rejestrowego.	MRiT podejmie starania o zapewnienie jednolitości orzecznictwa Niezależnie od planów włączenia rfr do KRS, podejmowane są starania o wzmocnienie kadrowe obecnego sądu rejestrowego.

160.	Pkt 5 ppkt 2 projektu przeglądu	KF LEX	Przeniesienie rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) oraz pełna elektronizacja postępowania to zmiany oceniane pozytywnie. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na ochronę informacji ze sfery życia prywatnego fundatorów i beneficjentów, co stanowi wyzwanie z uwagi na jawność KRS. Należałoby ograniczyć możliwość pełnego dostępu do akt rejestrowych przez m.in. ograniczenie dostępu do statutu Fundacji Rodzinnej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Dane ze sfery życia prywatnego nie będę publicznie dostępne.
161.	Pkt 4, s. 11 oraz pkt 5.2, s. 24 Projektu Przeglądu - RFR, KRS, rejestracja i prywatność	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Problemy dotyczące Rejestru Fundacji Rodzinnych (RFR) nie zostaną rozwiązane przez przepisy rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2026 r., które dotyczą innej materii. Kluczowym problemem pozostaje organizacja rejestru, czas oczekiwania na wpis oraz brak pełnej sprawności proceduralnej. Intencja usprawnienia rejestracji FR zasługuje na aprobatę. Należy jednak zachować daleko idącą ostrożność wobec pomysłu mechanicznego przeniesienia FR do KRS. Obecny, scentralizowany RFR, mimo problemów organizacyjnych, zapewnia wyższy poziom kontroli dostępu do akt niż powszechnie dostępny i zdigitalizowany KRS. Ma to szczególne znaczenie dla ochrony prywatności beneficjentów, w tym małoletnich członków rodzin fundatorów. W praktyce wiele FR ma siedzibę pod adresem zamieszkania fundatora lub jego rodziny. Mechaniczne przeniesienie takich danych do powszechnie dostępnej bazy KRS może naruszać bezpieczeństwo fundatorów i beneficjentów, zwłaszcza gdy w aktach i dokumentach finansowych widoczna jest skala zgromadzonego majątku. Sprawność proceduralna nie może prowadzić do osłabienia ochrony prywatności rodzin korzystających z FR. Przedłużająca się rejestracja w RFR ogranicza także rozwój FR w praktyce. W niektórych przypadkach wpis do RFR jest niezbędny do dokonania inwestycji, zawarcia umów lub uczestniczenia w obrocie za granicą, ponieważ FR w organizacji nie zawsze jest traktowana jako pełnoprawny uczestnik obrotu. Opóźnienia rejestracyjne mogą więc	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Dane ze sfery życia prywatnego nie będę publicznie dostępne. MS zadeklarował chęć wzmocnienia kadr SO w PT.

			powodować realne straty biznesowe oraz hamować wyposażenie FR w majątek. Propozycja: w pierwszej kolejności należy wzmocnić obsadę kadrową, finansowanie i informatyzację RFR. Jeżeli ustawodawca zdecyduje się na przeniesienie FR do KRS, konieczne jest ustanowienie odrębnego, rygorystycznego standardu ochrony danych fundatorów i beneficjentów oraz ograniczenie łatwego, masowego dostępu do wrażliwych informacji rodzinnych i majątkowych.	
162.	Art. 104 i nast., art. 114 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326 z późn. zm.; „**u.f.r.**”); *cz. 5 pkt. 2 (str. 24–25) projektu przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej z dnia 11 czerwca 2026 r. („**Projekt**”).*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Pozytywnie ocenia się projektowane docelowe przeniesienie Rejestru Fundacji Rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego. *W odniesieniu do rejestru w aktualnym kształcie (obejmującym publikację określonych danych rejestrowych na stronie sądu rejestrowego), proponujemy zapewnienie publikacji danych rejestrowych w czasie rzeczywistym, analogicznie do rozwiązań funkcjonujących w CEIDG oraz Krajowym Rejestrze Sądowym.* Udostępnianie danych nieaktualizowanych na bieżąco osłabia pewność i bezpieczeństwo obrotu prawnego oraz może prowadzić do rozbieżności między stanem ujawnionym a rzeczywistym stanem prawnym fundacji. *Proponujemy nadanie dokumentom pobieranym samodzielnie z rejestru w postaci elektronicznej statusu dokumentu urzędowego, na wzór rozwiązań przyjętych w art. 4 ust. 3 oraz art. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 869 z późn. zm.). Bez tej zmiany udostępniane wydruki zachowają wyłącznie charakter informacyjny i nie będą mogły zostać wykorzystane w obrocie prawnym, w szczególności w czynnościach notarialnych związanych z ustanowieniem fundacji rodzinnej, zmianą statutu, czy zbyciem lub wniesieniem mienia. Rozwiązanie to służy realizacji rękojmi wiary publicznej rejestru.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji przeniesienia RFR do KRS. Co do publikacji danych rejestrowych w czasie rzeczywistym, pobierania dokumentów urzędowych z rejestru oraz ograniczenia dostępu do danych adresowych osób prywatnych (zwłaszcza beneficjentów), szczegółowe kwestie w tym zakresie będę przedmiotem odrębnych prac legislacyjnych.

			Jednocześnie proponujemy zachowanie podwyższonego standardu ochrony danych w stosunku do pozostałych podmiotów ujawnianych w KRS. W szczególności proponujemy nieujawnianie w odpisie adresów członków organów fundacji oraz nieujawnianie danych beneficjentów fundacji wchodzących w skład zgromadzenia beneficjentów, bowiem często są to członkowie rodziny fundatora fundacji rodzinnej. Za takim rozwiązaniem przemawia przede wszystkim spójność z przyjętym już przez ustawodawcę modelem poufności fundacji rodzinnej. Lista beneficjentów nie jest dokumentem jawnym – jest prowadzona wewnętrznie przez fundację, a na członkach zarządu ciąży ustawowy obowiązek zachowania w poufności danych osobowych beneficjenta. Również akta rejestrowe fundacji rodzinnej są dostępne wyłącznie dla zamkniętego kręgu osób. Ustawodawca świadomie ukształtował zatem dla fundacji rodzinnej standard ochrony danych wyższy niż wynikający z ogólnych zasad jawności rejestrów przedsiębiorców, a przeniesienie rejestru do KRS powinno ten standard zachować, a nie obniżać.	
163.	Art. 5	SN	Przepis zawiera merytoryczne błędy, ponieważ niektóre z wymienionych w nim aktywności nie są postaciami prowadzenia działalności gospodarczej – na przykład okoliczność bycia wspólnikiem (akcjonariuszem) nie oznacza prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto jako niejasna jawi się sankcja za naruszenie tego przepisu. W praktyce przyjęło się, kierując się m.in. kwestią bezpieczeństwa obrotu prawnego, że pozwala on podzielić działalność gospodarczą prowadzoną przez fundację rodzinną na preferencyjną i nie-preferencyjną, a obie różni istotnie skala obciążenia podatkowego. Teoretycznie jednak nie można by wykluczyć przyjęcia dalej idącej sankcji, w myśl której wykonywanie przez fundację rodzinną innej działalności niż wymieniona w art. 5 u.f.r. mogłoby zostać poczytane za sprzeczne z prawem, a w konsekwencji dokonywane w tym zakresie czynności prawne byłyby bezwzględnie nieważne. Waga zagadnienia wymaga jednoznacznego unormowania. Podobnie jak refleksji wymaga centralne pytanie, czy fundacje rodzinne w ogóle powinny móc	MRiT dostrzega potrzebę poprawy redakcji przepisu oraz określenia wyraźnej sankcji za naruszenie przepisu o zakresie dopuszczalnej działalności. Obecnie działanie takie jest działaniem niezgodnym z ustawą i sąd może z tego powodu rozwiązać fundację rodzinną. MF: MF na etapie pre-konsultacji zgłosiło analogiczną uwagę w zakresie art. 5 ustawy o FR i wskazanych w tym artykule kategorii, które nie są de facto postaciami wykonywania dz. gospodarczej.

			prowadzić działalność gospodarczą, czy tylko na przykład być inwestorem jako wspólnik spółek.	
164.	Art. 5 Działalność gospodarcza	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena	Zasady opodatkowania prowadzonej działalności gospodarczej spowodowały błędne rozumowanie celu wprowadzonego przepisu, co spowodowało, że obrót gospodarczy uznał iż fundacja rodzinna jest podmiotem który prowadzi działalność gospodarczą in genere, zamiast wyłącznie w zakresie w jakim dotyczy aspektów sukcesji i zarządzania majątkiem wniesionym do niej. Dyskusji legislacyjnej wymaga zasadność wykreślenia/ ograniczenia ram przepisu i wprowadzenie zakazu działalności gospodarczej przy wnikliwej analizie konsekwencji podatkowych działalności fundacji rodzinnej w obecnym kształcie, który sprowadza się do faktycznie wykonywanej działalności m.in. polegającej na obrocie papierami wartościowymi, przystępowaniu do spółek, prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Zniesienie dopuszczalności prowadzenia działalności w zakresie wskazanym w art. 5 może bowiem mieć konsekwencje wynikające z innych przepisów, w tym podatkowych. Zwrócić należy uwagę, że nadużycia wynikające z powoływania (niesukcesyjnej) fundacji rodzinnej nie wynikają same z siebie jedynie z uwagi na wprowadzenia zakresu dozwolonej działalności w art. 5 ale z preferencji podatkowych dla fundacji rodzinnej, które stały się narzędziem dla środowiska doradczego i biznesu do kształtowania nowej formy prawnej nie w celu sukcesji a osiągania dochodu korzystając z preferencji podatkowych. Dlatego w interesie fundatorów i prawidłowej sukcesji jest by w ramach prac nad oceną skutków regulacyjnych projektodawca przyjrzał się wnikliwie przyczynom nadużyć i zaproponował takie zmiany, które zapewnią oczekiwany przed wejściem w życie ustawy spokój legislacyjny i brak konieczności wprowadzania korekt legislacyjnych (co umożliwi realne planowanie sukcesji w otoczeniu stabilnych przepisów). Czy rzeczywiście wprowadzenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej spowoduje odstąpienie od powoływania fundacji rodzinnych w celu tzw. transakcyjnym?	MRiT proponuje określenie przede wszystkim zakresu dopuszczalnej działalności statutowej i nie wyklucza na obecnym etapie, że fundacje rodzinne w dalszym ciągu będę mogły prowadzić określoną działalność, która będzie spełniała przesłanki działalności gospodarczej. MRiT weźmie pod uwagę postulaty stabilności prawa i stworzenia odpowiednich przepisów przejściowych przy pracach legislacyjnych nad zmianami dotyczącymi działalności gospodarczej wykonywanej przez fundację rodzinną.

		- Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris	Jako przedsiębiorcy oczekiwaliśmy przepisów stabilnych, umożliwiających nam zaplanowanie sukcesji, czyli długoterminowego sposobu na bezpieczeństwo mienia i rodziny. Cel ten nie może być realizowany w otoczeniu zmian przepisów, które w przypadku samej ustawy o fundacji rodzinnej nastąpiły w niespełna kilka miesięcy po jej wejściu w życie (KOWR) oraz działań podejmowanych przez MF od sierpnia 2024 r. Rolą państwa jest taka aktualnie weryfikacja przepisów ustawy która pogodzi deklaracje utrzymania modelu fundacji rodzinnej przyjętego trzy lata temu z nadużyciami wynikającymi z tego modelu i potrzebą bezpieczeństwa prawnego dla sukcesji w Polsce.	
165.	Pkt 3	Krajowa Rada Notarialna	W opinii Krajowej Rady Notarialnej nie przekonuje planowany w **pkt 3 projektu przeglądu** zakaz dokonywania przez fundację rodzinną darowizn. Choć podstawowym celem fundacji rodzinnej jest działanie w interesie beneficjentów i spełnianie na ich rzecz świadczeń, wydaje się, że np. w przypadku fundacji rodzinnych, których celem jest także np. kultywowanie pamięci po zmarłym członku rodziny albo wspieranie działalności pożytku publicznego w ramach kształtowania „dobrego imienia rodziny", możliwość dokonywania darowizn w ramach tych działań należy uznać za przydatną. Kategoryczny zakaz darowizn byłby też nadmiarowy w kontekście drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych. Stąd wydaje się, że zamiast kategorycznego zakazu darowizn przez fundację, należy raczej uznać, że ewentualne zakazy lub ograniczenia (np. uzależnienie od zgody organu w postaci zgromadzenia beneficjentów) tego typu mogą być objęte statutem, zaś sankcją za ich naruszenie jest nie nieważność, ale odpowiedzialność za naruszenie statutu (art. 53 ust. 2 ustawy).	MRiT: Darowizny, o których mowa w uwadze KRN, to de facto świadczenia, które powinny być przekazywane beneficjentowi albo na cele społecznie użyteczne. Propozycja MRiT dotyczy natomiast darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp. MF: Odnosząc się do skutków podatkowych darowizn dokonywanych przez fundację rodzinną informujemy, że zgodnie z obecnym stanem prawnym podatkowi od spadków i darowizn nie podlega nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych będących przedmiotem świadczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o fundacji rodzinnej, oraz stanowiących mienie otrzymane w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej albo fundacji rodzinnej w organizacji (art. 3 pkt 9 ustawy o podatku od spadków i darowizn). Opodatkowanie przedmiotowych świadczeń (dokonywanych na rzecz osób fizycznych), objęte jest zakresem ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

				Podkreślić należy, że przez świadczenie, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o fundacji rodzinnej rozumie się składniki majątkowe, w tym środki pieniężne, rzeczy lub prawa, przeniesione na beneficjenta albo oddane beneficjentowi do korzystania przez fundację rodzinną albo fundację rodzinną w organizacji, zgodnie ze statutem i listą beneficjentów. W rezultacie opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn nie podlega majątek nabyty z fundacji rodzinnej (fundacji rodzinnej w organizacji) jedynie przez beneficjentów fundacji. Oznacza to, że darowizna dokonana na rzecz osób fizycznych innych niż beneficjenci jest traktowana jak każda inna darowizna udzielona osobie fizycznej przez osobę prawną, czyli w zależności od okoliczności danej sprawy zwolniona lub opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn (G. Keler [w:] R. Adamus, P. Stec (red.), Fundacje rodzinne. Komentarz, wyd. 1, 2024, art. 131.).
166.	Pkt 3, str. 26 projektu przeglądu; art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o fundacji rodzinnej	IDM	Negatywnie należy ocenić propozycję, zgodnie z którą działalność inwestycyjna fundacji rodzinnej musiałaby być dodatkowo i wyraźnie wpisana do statutu. Katalog dopuszczalnej działalności fundacji rodzinnej wynika już z art. 5 ustawy i ma charakter zamknięty. W praktyce statuty fundacji rodzinnych i tak zwykle określają zasady lokowania majątku oraz klasy instrumentów finansowych, które fundacja może nabywać. Zmiana spowodowałaby przede wszystkim koszty notarialne oraz konieczność rejestrowania zmian statutów. Przy obecnych opóźnieniach w rejestracji fundacji rodzinnych byłoby to dodatkowe obciążenie organizacyjne bez istotnej wartości regulacyjnej. Propozycja: odstąpić od tej zmiany. Ewentualnie ograniczyć ją wyłącznie do nowych fundacji rodzinnych i wprowadzić długi okres przejściowy dla fundacji istniejących, przy jednoczesnym wskazaniu, że statut może określać ogólne klasy aktywów, a nie każdy rodzaj instrumentu finansowego.	MRiT: Propozycja dotyczy uregulowania czynności, które fundacja rodzinna może dokonywać w obrocie gospodarczym i odróżnienia od nich działalności gospodarczej. Brak tej regulacji stanowi obecnie źródło problemów interpretacyjnych na tle art. 5 ustawy. MRiT weźmie pod uwagę kwestię kosztów i rejestracji zmian statutów. Rekomendacja została zmodyfikowana w ten sposób, że do ustawy zostanie wprowadza
167.	Pkt 5 ppkt 3 projektu przeglądu	KF LEX	Negatywnie oceniamy propozycję kategorycznego zakazu dokonywania darowizn przez fundację. Zakaz ten zablokuje realizację celów charytatywnych i społecznie użytecznych, które fundatorzy często określają w statucie jako element misji rodziny. Uważamy, że Fundacje Rodzinne powinny mieć	MRiT: Darowizny, o których mowa w uwadze to de facto świadczenia, które powinny być przekazywane beneficjentowi albo na cele społecznie użyteczne. Propozycja MRiT dotyczy natomiast darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów

			możliwość tworzenia Fundacji charytatywnych, które mogłyby być beneficjentami Fundacji Rodzinnych.	ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp.
168.	Pkt 3	CRIDO	**Propozycja resortu:** Fundacja rodzina mogłaby (w granicach zbliżonych do czynności ujętych w art. 5) prowadzić działalność (w tym gospodarczą) sprecyzowaną w statucie, jednak nie powinien to być główny przedmiot jej działalności. **Komentarz i rekomendacja:** Zmiany wymaga stosowanie (i rozumienie) pojęcia „działalności gospodarczej" w ustawie o fundacji rodzinnej – jest ono sprzeczne z definicją z ustawy Prawo przedsiębiorców. Przede wszystkim, posiadanie udziałów/akcji/ogółu praw i obowiązków w spółkach/podmiotach gospodarczych nie stanowi realnej działalności gospodarczej a w większości ma charakter działalności pasywnej i nie powinno podlegać ograniczeniom (jest to swego rodzaju lokata kapitału, która przynosi pasywny dochód fundacji i w rezultacie beneficjentom). Również inwestowanie w instrumenty finansowe takie jak akcje czy obligacje ma de facto charakter pasywny – polega na lokowaniu nadwyżek w instrumenty, które pozwalają zachować (pomnażać) majątek fundacji rodzinnej, zatem również nie powinno podlegać ograniczeniom. Jeśli fundacja rodzinna ma być mechanizmem, który służy nie tylko zachowaniu majątku – ale też jego pomnażaniu – nie należy zawężać katalogu dozwolonej działalności. W celu uniknięcia wątpliwości można natomiast doprecyzować, że fundacja rodzinna może prowadzić działalność tylko w tym dozwolonym zakresie (aktualnie prowadzenie działalności poza katalogiem z art. 5 jest sankcjonowane wyższym opodatkowaniem, co sugeruje, że taka „niedozwolona" działalność również może być prowadzona. **Rekomendacja:** Rozróżnienie w Ustawie pojęć „dozwolonej działalności fundacji rodzinnej" od „działalności gospodarczej". Umożliwienie prowadzenia dozwolonej działalności w dotychczasowym zakresie (działalność o charakterze	MRiT: Ustawa o fundacji rodzinnej nie określa odrębnych (autonomicznych) przesłanek działalności gospodarczej. Obrót udziałami czy akcjami i przystępowanie do spółek (uczestnictwo w nich) może stanowić działalność gospodarczą tylko w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek definicji określonej w art. 3 Prawa przedsiębiorców.

			pasywnym). Doprecyzowanie co do braku możliwości prowadzenia działalności poza dozwolonym katalogiem.	
169.	Punkt 3 z części Propozycje zmian przepisów i rekomendacje pozalegislacyjne (str. 26)	Deloitte	Uważamy, że nie należy wprowadzać dodatkowych (innych niż już istniejące) ograniczeń ani wymagań co do prowadzenia działalności gospodarczej przez fundacje rodzinne. Dopuszczalny zakres tej działalności jest już i tak bardzo ograniczony, był przy tym przedmiotem szerokich dyskusji na etapie projektowania ustawy. Mając na uwadze doświadczenia praktyczne naszym zdaniem zakres ten jest adekwatny do realnych potrzeb fundacji rodzinnych. Sytuacja, w której fundacja jest wspólnikiem albo akcjonariuszem spółki kapitałowej, występuje bardzo często w praktyce. Udziały i akcje to najczęstsze aktywa wnoszone przez fundatorów do fundacji. Jako wspólnik albo akcjonariusz w spółce kapitałowej fundacja nie odpowiada za zobowiązania spółki. Uważamy zatem, że nie należy wprowadzać żadnych ograniczeń w zakresie posiadania przez fundację udziałów i akcji w spółkach kapitałowych. Odnośnie do kwestii dokonywania darowizn przez fundację, to uważamy, że nie powinien istnieć bezwzględny zakaz ich dokonywania. Poddajemy pod rozwagę dopuszczenie przynajmniej darowizn dla organizacji pożytku publicznego (po to by fundacja mogła przekazać środki takiej organizacji bez konieczności czynienia jej beneficjentem w świetle statutu), np. do określonej kwoty. Kwota ta może zostać określona np. proporcjonalnie do wartości majątku fundacji.	MRiT: Pozytywna ocena obecnego zakresu dopuszczalnej dla fundacji rodzinnej działalności gospodarczej. Darowizny, o których mowa w uwadze to de facto świadczenia, które powinny być przekazywane beneficjentowi albo na cele społecznie użyteczne. Propozycja MRiT dotyczy natomiast darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp.
170.	Pkt 5.3 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Określenie w ustawie dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej i wynikające z tego zmiany w zakresie działalności gospodarczej** Zasadne wydaje się doprecyzowanie niektórych zagadnień związanych z zakresem działalności fundacji rodzinnej oraz usunięcie występujących obecnie rozbieżności interpretacyjnych. Zdecydowanie jednak stwierdzenie w raporcie, że „schematem nadużywania jest sytuacja, w której fundacja	MRiT: Pozytywna rekomendacja dla zmian podatkowych w przepisach uszczelniających, przewidzianych ustawą uchwaloną dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. MRiT: Od początku celem ustawodawcy było ograniczenie dopuszczalnego zakresu działalności gospodarczej fundacji rodzinnej. Art. 5 zawiera wyłącznie wyjątki od generalnego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację rodzinną. Kształt tych wyjątków i kierunek zmian został poddany

			rodzinna prowadzi działalność gospodarczą, która choć formalnie wpisuje się w ustawowy katalog (...), w praktyce ma charakter zorganizowanej, prowadzonej na dużą skalę działalności operacyjnej.” Należy tu przypomnieć, że zgodnie i z postanowieniami ustawy o fundacji rodzinnej i prawa przedsiębiorców, na tym właśnie polega działalność gospodarcza; ma być to działalność zorganizowana, ciągła i nastawiona na zysk. Przy okazji należy przypomnieć, że nie ma definicji legalnej „działalności operacyjnej”, którą często posługują się autorzy raportu. Dodatkowo, celem fundacji – także celem sukcesyjnym – jest pomnażanie majątku. Pomnażanie majątku dokonywane jest poprzez inwestowanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Praktyka Instytutu Biznesu Rodzinnego pokazuje, że długoterminowe utrzymanie przedsiębiorstw rodzinnych wymaga aktywnego zarządzania majątkiem oraz jego odpowiedzialnego pomnażania. Nadmierne ograniczenie dopuszczalnej działalności fundacji rodzinnej mogłoby prowadzić do osłabienia jej funkcji sukcesyjnej oraz zmniejszenia atrakcyjności tego rozwiązania dla przedsiębiorców planujących wielopokoleniową kontynuację działalności gospodarczej.Jako nadużycie wskazywany jest też wynajem nieruchomości. Aktywa tego rodzaju stanowią najczęściej podstawowe składniki majątku rodzinnego podlegającego procesowi sukcesji i dodatkowo, najem nieruchomości uważany jest za mało ryzykowny rodzaj inwestowania. W związku z tym, trudno uznać za niepożądane: utrzymywanie nieruchomości komercyjnych przez fundację rodzinną, zarządzanie portfelem papierów wartościowych, wykonywanie funkcji właścicielskich wobec spółek rodzinnych, oraz reinwestowanie osiąganych dochodów. Co do zasady postulujemy więc doprecyzowanie obecnego katalogu, zgodnie z pakietem przepisów uszczelniających,	szerokiej dyskusji. Zdaniem MRiT działalność gospodarcza fundacji rodzinnej powinna mieć charakter pasywny – już obecnie świadczą o tym: ograniczenia działalności handlowej (zbywanie mienia dopuszczalne jest tylko jeżeli mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia), ograniczenie możliwości udzielania pożyczek tylko niektórym podmiotom, możliwość obrotu dewizami dopuszczona tylko w wąskim zakresie. MF: zob. uwaga 166.

			przewidzianym ustawą uchwaloną dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Należałoby to również rozszerzyć o te rodzaje działalności, które zostały uznane za dopuszczalne zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem sądów administracyjnych i interpretacjami organów podatkowych (np. lokaty bankowe, inwestycje w metale szlachetne, itp.).	
171.	Pkt 5.3 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Zakaz dokonywania darowizn przez fundację rodzinną** Pozytywnie oceniamy propozycję doprecyzowania przepisów poprzez jednoznaczne wskazanie, że fundacja rodzinna nie jest uprawniona do dokonywania darowizn na rzecz osób niebędących beneficjentami. Rozwiązanie takie pozostaje zgodne z podstawowymi założeniami ustawy o fundacji rodzinnej oraz wzmacnia jej sukcesyjny charakter. Projekt przeglądu nie odnosi się jednak do skutków prawnych dokonania darowizny z naruszeniem takiego zakazu. Tymczasem kwestia ta ma istotne znaczenie praktyczne i wymaga rozstrzygnięcia przez ustawodawcę. W przypadku wprowadzenia jednoznacznego ograniczenia możliwości dokonywania darowizn przez fundację rodzinną konieczne jest równoczesne określenie konsekwencji naruszenia tego ograniczenia. W szczególności wymaga rozważenia, czy skutkiem dokonania takiej czynności powinien być wpływ na jej ważność i skuteczność, czy też konsekwencje powinny być związane przede wszystkim z odpowiedzialnością osób zarządzających fundacją rodzinną. W ocenie Instytutu Biznesu Rodzinnego bardziej właściwe wydaje się przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym darowizna dokonana przez fundację rodzinną na rzecz osoby niebędącej beneficjentem pozostaje ważna i skuteczna, natomiast dokonanie takiego świadczenia stanowi naruszenie obowiązków członków zarządu fundacji rodzinnej wobec samej fundacji. Fundacja rodzinna powinna bowiem mieć możliwość dokonywania nieodpłatnych świadczeń wyłącznie na rzecz beneficjentów określonych zgodnie z ustawą i statutem. Jeżeli	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Postulat wyraźnego rozszerzenia zakresu zastosowania art. 296 k.k. zostanie poddany pogłębionej analizie.

			członkowie zarządu dokonują przysporzenia na rzecz innych podmiotów, działają w sposób sprzeczny z celem oraz zasadami funkcjonowania fundacji rodzinnej, co powinno rodzić ich odpowiedzialność wobec fundacji za wyrządzoną szkodę. Warto również rozważyć uzupełnienie systemu ochrony majątku fundacji rodzinnej poprzez doprecyzowanie relacji pomiędzy ustawą o fundacji rodzinnej a art. 296 Kodeksu karnego. Świadome dokonywanie przez członków zarządu fundacji rodzinnej nieuprawnionych przysporzeń na rzecz podmiotów niebędących beneficjentami może prowadzić do istotnego uszczuplenia majątku fundacji i naruszenia interesów beneficjentów. Zasadne wydaje się zatem rozważenie wyraźnego rozszerzenia zakresu zastosowania art. 296 k.k. lub jednoznacznego przesądzenia, że osoby pełniące funkcje w organach fundacji rodzinnej są objęte przewidzianą w tym przepisie odpowiedzialnością za nadużycie udzielonych im uprawnień lub niedopełnienie obowiązków w zakresie zarządzania majątkiem fundacji. Pozwoliłoby to zapewnić fundacjom rodzinnym poziom ochrony majątku odpowiadający ochronie przewidzianej dla spółek handlowych i innych podmiotów uczestniczących w obrocie gospodarczym. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że jednym z podstawowych celów utworzenia fundacji rodzinnej jest zapewnienie trwałej ochrony majątku rodzinnego przed jego nieuzasadnionym uszczupleniem. Jasne określenie odpowiedzialności członków organów za działania sprzeczne z wolą fundatora oraz interesem beneficjentów zwiększy bezpieczeństwo sukcesji i pozwoli skuteczniej realizować długoterminowe cele rodziny.	
172.	Art. 30 Pkt 3	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa	Postuluje się zachowanie kręgu beneficjentów jako wystarczającego zakresu w aktualnym brzmieniu ustawy (osoby fizyczne i organizacje pozarządowe). Brak uzasadnienia dla rozszerzenia możliwości udzielania darowizn na rzecz osób innych niż beneficjenci, w tym na rzecz NGOs (chyba że mają status beneficjenta). Obrót gospodarczy który podnosi taką potrzebę nie rozumie	MRiT: rekomendacja zakazu darowizn na rzecz osób trzecich została uwzględniona w projekcie.

		Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain	instrumentu fundacji rodzinnej. Obowiązujące przepisy umożliwiające odliczenie darowizn na rzecz NGOs w spółkach czy przez osoby fizyczne jest wystarczające.	

		- Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
173.	PKT 3 strona 26	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej	Cel utworzenia fundacji rodzinnej został wyrażony w art. 2 ust. 1 „Fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów.” W związku z tym wszelkie aktywności fundacja rodzinna powinna podejmować w ramach realizacji wskazanego w ustawie celu. Działalność gospodarcza z samej obecnej konstrukcji ustawy nie powinna być zatem celem podstawowym tworzenia fundacji rodzinnej. Powinna stanowić wynikowej realizacji celu podstawowego wyrażonego w art. 2. W związku z powyższym ewentualny zakres modyfikacji sformułowany w założeniu do ustawy jest zbieżny z aktualnym brzmieniem całokształtu regulacji. Obecne brzmienie art. 5 sugeruje, że prowadzenie działalności w pozostałym zakresie jest niedopuszczalne. Z analizy w zbiegu z pozostałymi przepisami wynika jednak, że działalność ta jest dopuszczalna, jednak wiąże się z sankcyjnym opodatkowaniem. Należy doprecyzować brzmienie przepisu w tym zakresie. Należy dokonać modyfikacji art. 5 poprzez doprecyzowanie katalogu działalności jaka może być prowadzona przez fundację rodzinną na bazie dotychczas wydanych interpretacji	MRiT: Pozytywna ocena niektórych zmian uszczelniających dot. zakresu dopuszczalnej działalności gospodarczej zawartych w nowelizacji zawetowanej przez Prezydenta RP. MRiT: W pracach nad przeglądem podniesiono, że art. 2 w stopniu niedostatecznym uwzględnia podstawowe cele sukcesyjne fundacji. MRiT opowiada się przynajmniej za doprecyzowaniem istniejącego w art. 5 katalogu dopuszczalnych dla fundacji rodzinnej obszarów (przedmiotów) działalności gospodarczej (niektóre z nich rodzą wątpliwości w praktyce). MF: zob. uwaga 166

			indywidualnych, w szczególności chodzi o kwestię pojęcia i rozumienia najmu; doprecyzować kwestię możliwości przystępowania do spółek prawa handlowego w celu wykluczenia z jednej strony wątpliwości dotyczących rozumienia pojęć "objęcie i przystąpienie do spółki". **Określenie w ustawie dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej i wynikające z tego zmiany w zakresie działalności gospodarczej.** Fundacja rodzina jako podmiot, który powinien minimalizować ryzyka utraty majątku, mogłaby (w granicach zbliżonych do czynności ujętych w art. 5) prowadzić działalność sprecyzowaną w statucie. W tych obszarach mogłaby prowadzić także działalność gospodarczą, jednak nie powinien to być główny przedmiot jej działalności. Do rozważenia pozostaje, czy fundacja rodzinna powinna posiadać dodatkowe ograniczenia albo wymogi w przypadku, gdy prowadzi działalność gospodarczą albo jest wspólnikiem spółki i w związku z tym ponosi odpowiedzialność swoim majątkiem obecnym i przyszłym.	
174.	Pkt 3. projektu	KIDR	Określenie w ustawie dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej i wynikające z tego zmiany w zakresie działalności gospodarczej należy ocenić ostrożnie/negatywnie. Ustawa o fundacji rodzinnej (UFR) określa w art. 2 cel ogólny fundacji. Rama ta powinna być uzupełniana celami szczegółowymi zawartymi w statucie (art. 25 ust. 2 pkt 3 UFR). Wydaje się być to regulacja wystarczająca, zważywszy na jej adresatów, którzy reprezentują całe możliwe spektrum życia społeczno-gospodarczego. Dalsza ingerencja ustawowa może prowadzić do przeregulowania - nie da się z powyższych względów narzucić jednego modelu/kształtu działalności statutowej fundacji rodzinnej. Obecna regulacja, również w zakresie dozwolonej działalności gospodarczej, jest wystarczająca. Powstające patologie należy zwalczać środkami znajdującymi się poza UFR.	MRiT: Propozycja dotyczy uregulowania czynności, które fundacja rodzinna może dokonywać w obrocie gospodarczym w zakresie pasywnego zarządzania własnym majątkiem i odróżnienia od nich działalności gospodarczej. Brak tej regulacji stanowi obecnie źródło problemów interpretacyjnych na tle art. 5 ustawy.
175.	Pkt 3 (str. 26) propozycji	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>**	MF: zob. uwaga 166

	zmian przepisów		Należy doprecyzować zakres dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej, przy czym apelujemy o zachowanie równowagi między uszczelnieniem systemu podatkowego a atrakcyjnością instytucji fundacji rodzinnej dla rzetelnych podatników, którzy skorzystali z tego rozwiązania chcąc skutecznie zaplanować sukcesję w swojej rodzinie. Jednocześnie popieramy bezwzględny zakaz dokonywania darowizn przez fundację rodzinną (jako czynności sprzecznej z obowiązkiem działania w interesie beneficjentów). Proponujemy dodanie do zakresu świadczeń stanowiących ukryte zyski w art. 24q ust. 1a ustawy o CIT (poprzez zmianę pkt 2) wszelkich darowizn, by ograniczyć omijanie opodatkowaniem CIT wypłat na rzecz podmiotów innych niż beneficjenci. Rozszerzenie tego katalogu powinno obejmować również inne formy nieodpłatnych przysporzeń majątkowych, w szczególności: • zwolnienie z długu, • zrzeczenie się roszczeń, oraz • inne czynności o równoważnym skutku ekonomicznym. Celem takiej regulacji jest objęcie opodatkowaniem wszystkich form dystrybucji majątku fundacji, niezależnie od ich formy prawnej, tak aby zapobiec obchodzeniu przepisów poprzez zastępowanie klasycznych świadczeń darowiznami lub innymi konstrukcjami prawnymi prowadzącymi do nieodpłatnego przysporzenia. Jednocześnie, warto rozważyć zwolnienie z CIT świadczeń oraz przekazania mienia po rozwiązaniu fundacji rodzinnej przekazywanych na rzecz organizacji pożytku publicznego (kryterium podmiotowe dość obostrzone i trwałe).	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji dot. zakazu dokonywania darowizn. Dodatkowe propozycje zostaną wzięte pod uwagę. Propozycja rozszerzenia katalogu świadczeń stanowiących ukryte zyski powinna zostać zgłoszona w uwagach do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD447) – projekt ten zakłada bowiem rozszerzenie ww. katalogu. Obecnie nie rozważa się zastąpienia istniejącego zwolnienia przedmiotowego w CIT dla o.p.p. nowym zwolnieniem.
176.	Rekomendacja 3 — działalność statutowa / ograniczenie	WSKDP Maciej Wroński	Katalog art. 5 u.f.r. jest wystarczający i dostosowany do realiów obrotu. Majątek fundacji pozostaje w istocie majątkiem prywatnym powierzonym przez fundatora; jego wola, także co do darowizn zgodnych z celem statutowym, powinna być uszanowana.	MRiT: Propozycja dotyczy uregulowania czynności, które fundacja rodzinna może dokonywać w obrocie gospodarczym i odróżnienia od nich działalności gospodarczej. Brak tej regulacji stanowi obecnie źródło problemów interpretacyjnych na tle art. 5 ustawy.

	działalności gospodarczej oraz zakaz darowizn		Nie wprowadzać dalszych ograniczeń działalności ponad art. 5 u.f.r. Odstąpić od kategorycznego ustawowego zakazu darowizn.	MF: zob. uwaga 166
177.	Pkt 3, str. 26	Kancelaria Graś i Wspólnicy	Statut fundacji rodzinnej nie powinien obligatoryjnie zawierać katalogu dopuszczalnej działalności gospodarczej. Z założenia bowiem fundacja rodzinna ma spełniać cele sukcesyjne. Oznacza zatem, że powinna istnieć także po śmierci fundatora. Ograniczenia w możliwości prowadzenia wyłącznie określonego w statucie przedmiotu działalności gospodarczej byłoby zbytnim formalizmem. Z upływem czasu zmieniają się osoby decyzyjne w fundacji rodzinnej, a wraz z nimi zmianie może ulec stosunek do prowadzonej działalności gospodarczej. Konieczność każdorazowej zmiany statutu byłby tylko niepotrzebną formalnością, biorąc po uwagę fakt, że katalog przedmiot działalności gospodarczej jest już regulowany na poziomie ustawowym. Ponadto jeżeli fundacja rodzinna ma działać w interesie beneficjentów nie powinno się wprowadzać zakazu dokonywania darowizn. Obdarowana osoba fizyczna będzie zawsze w III grupie podatkowej, a zatem zapłaci podatek od darowizny w najwyższej stawce. W przypadku natomiast organizacji charytatywnych fundacja rodzinna powinna mieć możliwość dokonania darowizny bez konieczności ustanawiania opp swoim beneficjentem. Pod dyskusje należałoby ewentualnie podać opodatkowanie takich darowizn na poziomie samej fundacji.	MRiT przeanalizuje kwestię wskazywania w statucie zakresu prowadzonej działalności gospodarczej, w kontekście przeniesienia RFR do KRS i wpisywania fundacji rodzinnych prowadzących działalność gospodarczą do rejestru przedsiębiorców. Propozycja MRiT dotyczy darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp. Argument dotyczący III grupy podatkowej nie odnosi się np. do przypadku, w którym fundacja rodzinna dokonuje darowizny na rzecz osoby prawnej, która nie jest beneficjentem (u.p.s.d. nie dotyczy darowizn na rzecz osób prawnych).
178.	Pkt 3 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Zasadny jest postulat zmian w zakresie dozwolonej działalności gospodarczej, jednak zmiana ta powinna uwzględniać liczne wątpliwości interpretacyjne związane z obecnym brzmieniem art. 5 ust. 1 u.f.r. Przepis ten zawiera szereg czynności, które nie muszą stanowić działalności gospodarczej (w szczególności dotyczy to przystępowania do spółek i innych podmiotów oraz nabywania i zbywania papierów wartościowych). Trafne jest więc określenie ram dozwolonej działalności statutowej (na poziomie ustawy), w ramach której fundacja mogłaby w pewnym zakresie prowadzić działalność gospodarczą (w ścisłym znaczeniu).	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Propozycja MRiT dotyczy darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp. Podane instrumenty ochrony interesu beneficjentów nie uwzględniają interesu fiskalnego państwa. MF: zob. uwaga 166

			Bezwzględny zakaz dokonywania darowizn przez fundację rodzinną wydaje się zbyt daleko idącym rozwiązaniem. Ogólnym celem fundacji rodzinnej jest gromadzenie mienia, zarządzenie nim w interesie beneficjentów oraz spełnianie świadczeń na rzecz beneficjentów (art. 2 ust. 1 u.f.r.). Dokonanie darowizny samo w sobie nie musi świadczyć o działalności niezgodnej z celem fundacji, jeżeli fundacja cały czas dysponuje środkami na wypłatę świadczeń w wysokości przewidzianej w statucie, a jednocześnie nie prowadzi to do wyzbycia się najcenniejszych składników mienia należących do niej. Wystarczającym rozwiązaniem w tym zakresie, „krzywdzących" beneficjentów fundacji, wydaje się przewidziana w art. 87 pkt 2 u.f.r. przesłanka rozwiązania fundacji z uwagi na zarządzanie nią w sposób oczywiście sprzeczny z interesami beneficjentów. Alternatywnym rozwiązaniem mogłoby być przyznanie beneficjentom możliwości wniesienia powództwa o uznanie darowizny za bezskutecznej względem nich, bądź też uzależnienie możliwości dokonania darowizny od zgody zgromadzenia beneficjentów. W obydwu tych przypadkach beneficjenci będą mogli dochodzić swoich praw, jeżeli uznają darowiznę za naruszającą ich interesy, a z drugiej strony nie pozbawi fundacji rodzinnych możliwości okazjonalnego / incydentalnego wspierania osób spoza grona beneficjentów przy braku sprzeciwu tych ostatnich. W praktyce może okazać się, że rodzina może chcieć wesprzeć określoną inicjatywę lub osobę, ale bez przyznawania jej uprawnień beneficjenta (co wiąże się z licznymi dodatkowymi uprawnieniami przewidzianymi w przepisach u.f.r., w tym zwłaszcza prawem do uzyskania informacji o działalności fundacji oraz możliwością wystąpienia z powództwem o jej rozwiązanie). Często takie inicjatywy podejmowane są bowiem jednorazowo wobec konkretnej instytucji (nie są to stałe, cykliczne świadczenia).	
179.	pkt 3 str. 26	KSFP	Nie należy ograniczać możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez fundacje rodzinne. Skuteczne zarządzanie majątkiem wymaga aktywnego zarządzania nieruchomościami, udziałami i aktywami finansowymi.	MRiT: Możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez fundacje rodzinne od początku podlega ograniczeniom. Obecnie rozważa się raczej ew. dalsze ograniczenie katalogu dozwolonej działalności gospodarczej niż jego całkowite usunięcie.

180.	s. 26 projektu	SN	Rozważa się wyłączenie możliwości dokonywania przez fundacje rodzinne darowizn. O ile w przypadku klasycznych fundacji rodzinnych może mieć to uzasadnienie, ponieważ ich majątek ma służyć beneficjentom, o tyle u.f.r., trafnie, pozwala na tworzenie fundacji o podwójnym celu, tzn. beneficjentami mogą być podmioty charytatywne. Podobnie sama fundacja może wspierać ważne cele, na przykład związane z osobami fundatora czy beneficjentów, właśnie w drodze darowizn (np. na cele naukowe, medyczne). Zdecydowanie zatem nie wydaje się zasadne *a limine* wykluczanie tego.	MRiT: Propozycja MRiT dotyczy darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp., nie de facto świadczeń dla beneficjentów.
181.	Str. 25-26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski oraz r.pr. Piotr Aleksiejuk)	**Poparcie dla zmian w zakresie ładu korporacyjnego i zarządzania (Uchwały i Konflikt interesów) / wprowadzenie organów fakultatywnych** Jednoznacznie pozytywnie należy ocenić propozycję legalizacji dodatkowych organów fakultatywnych o charakterze doradczym i eksperckim (np. Rad Rodziny), pod warunkiem nieprzejmowania przez nie władczych funkcji zarządu. Równie zasłużony aprobaty jest postulat całkowitego zniesienia barier formalnych przy podejmowaniu uchwał i organizowaniu posiedzeń online (możliwość procedowania bez formalnego zwołania, za zgodą wszystkich członków). Jako profesjonaliści postulujemy jednak, by zapowiadany obowiązek ujawniania konfliktu interesów i wyłączenia członka organu z głosowania miał charakter bezwzględny i penalizowany cywilnie, co zapewni najwyższy standard ochrony majątku fundacji przed działaniami na jej szkodę. (r.pr. Jacek Miłaszewski) --- Kierunek jest zasadny i odpowiada potrzebom praktyki. Fundacja rodzinna ma służyć wieloletniemu, a często wielopokoleniowemu zarządzaniu majątkiem. W takiej perspektywie ustawowe organy mogą okazać się niewystarczające do obsługi wszystkich funkcji: inwestycyjnych, rodzinnych, edukacyjnych, doradczych, kontrolnych i mediacyjnych.	MRiT: Poparcie propozycji dotyczących organów fakultatywnych o charakterze doradczym i eksperckim, zniesienia barier formalnych przy podejmowaniu uchwał i organizowaniu posiedzeń online.

			Możliwość powoływania organów fakultatywnych pozwoli tworzyć rady rodziny, komitety inwestycyjne, rady protektorów, komitety edukacyjne albo inne ciała doradcze, które będą wspierały zarząd, radę nadzorczą i zgromadzenie beneficjentów. Ma to szczególne znaczenie w sytuacjach patu decyzyjnego, konfliktu między beneficjentami, czasowej niezdolności członków rodziny do pełnienia funkcji albo potrzeby zaangażowania zewnętrznych ekspertów. Należy jednocześnie wyraźnie zastrzec, że organy fakultatywne nie mogą przejmować ustawowych kompetencji zarządu, rady nadzorczej ani zgromadzenia beneficjentów, chyba że ustawa wprost dopuści określone uprawnienie. Warto również rozważyć możliwość, aby członkiem takiego organu mogła być osoba prawna, np. wyspecjalizowany podmiot family office, kancelaria, firma doradcza albo inny profesjonalny podmiot pełniący funkcję ekspercką. (r.pr. Piotr Aleksiejuk)	
182.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Profesjonalizacja audytu fundacji i ochrona praw mniejszości** Należy bardzo dogłębnie rozważyć propozycję wprowadzenia przepisów umożliwiających przeprowadzenie audytu nadzwyczajnego na wyraźne żądanie beneficjenta, co stanowi kluczowe narzędzie ochrony praw mniejszościowych przy jednoczesnej rezygnacji z audytu obowiązkowego, który miał za zadanie chronić beneficjentów fundacji, w szczególności małoletnich lub tych niezaangażowanych w działalność fundacji w celu sygnalizowania ewentualnych naruszeń statutu przez organy fundacji. Audyt fundacji rodzinnej drastycznie różni się od klasycznego badania sprawozdań spółek kapitałowych – jego istotą jest badanie realizacji woli fundatora oraz bezpieczeństwa beneficjentów. Za fundamentalny krok w stronę dojrzałości rynku uznaje się zapowiedź stworzenia oficjalnych, jednolitych wytycznych dla biegłych rewidentów, adwokatów i doradców podatkowych. Pozwoli to uniknąć sytuacji, w której audyt staje się martwym, fasadowym obowiązkiem.	MRiT: Postulat przeprowadzenia audytu nadzwyczajnego na wyraźne żądanie beneficjenta. Należy ocenić czy audyt nadzwyczajny nie powinien być przeprowadzany obok (nie zamiast) audytu obowiązkowego.

183.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Dozwolona działalność statutowa i działalność gospodarcza** **Teza projektu: Projekt wskazuje na potrzebę określenia w ustawie dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej i wynikających z tego zmian w zakresie działalności gospodarczej.** Kierunek wymaga dalszych prac, ale może być użyteczny, jeżeli jego celem będzie rozdzielenie aktywności statutowej fundacji od działalności gospodarczej w rozumieniu art. 5 ustawy. Obecnie część praktycznych wątpliwości wynika z tego, że czynności służące realizacji celu fundacji – np. finansowanie edukacji beneficjentów, zarządzanie polityką świadczeń, organizacja ładu rodzinnego, przygotowanie kolejnego pokolenia, prowadzenie dokumentacji rodzinnej albo wdrażanie polityk inwestycyjnych – nie zawsze mieszczą się w języku klasycznej działalności gospodarczej, a jednocześnie są niezbędne dla działania fundacji.	MRiT: Poparcie postulatu rozdzielenia aktywności statutowej fundacji od działalności gospodarczej w rozumieniu art. 5 ustawy.
184.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Reprezentacja fundacji rodzinnej w organizacji** **Teza projektu: Projekt wskazuje na potrzebę szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji, także wtedy, gdy stroną czynności jest fundator albo beneficjent.** Kierunek należy poprzeć. W praktyce notarialnej i kontraktowej powstały rozbieżności co do reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w czynnościach dokonywanych z fundatorem, zwłaszcza gdy fundator ma zostać członkiem zarządu albo jedynym członkiem zarządu. Część praktyki przyjmuje pełną wystarczalność art. 23 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym fundację rodzinną w organizacji reprezentuje fundator albo pełnomocnik powołany przez fundatora. Inne stanowisko odwołuje się do art. 63 ustawy i mechanizmu reprezentacji przez radę nadzorczą albo pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia beneficjentów.	MRiT: Poparcie postulatu szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji. Szczegóły propozycji – do dalszej analizy MRiT.

			Dla bezpieczeństwa obrotu należy przesądzić wprost, czy art. 23 ust. 4 ustawy jest regulacją zupełną również w czynnościach między fundacją rodzinną w organizacji a fundatorem, czy też w określonych sytuacjach należy stosować szczególny mechanizm reprezentacji. Brak jednoznacznej regulacji może prowadzić do kwestionowania skuteczności czynności dokonanych na etapie organizacji fundacji, w tym wniesienia aktywów, zawarcia umów, ustanowienia zabezpieczeń albo czynności przygotowujących rejestrację. Rekomendowane jest przyjęcie rozwiązania prostego i praktycznego: w okresie organizacji fundacja rodzinna powinna być reprezentowana przez fundatora albo ustanowionego przez niego pełnomocnika, chyba że ustawa wyraźnie przewiduje inny mechanizm. Jeżeli ustawodawca uzna za konieczne wprowadzenie szczególnej reprezentacji w czynnościach z fundatorem, powinna ona zostać opisana wprost, bez konieczności odwoływania się do analogii.	
185.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Świadczenie dla beneficjenta jako majątek osobisty** **Teza projektu: Projekt przewiduje określenie wprost w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, że świadczenie dla beneficjenta fundacji rodzinnej jest zaliczane do majątku osobistego, chyba że fundator postanowi inaczej.** Kierunek należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Jest to jedna z najważniejszych zmian porządkujących praktykę funkcjonowania fundacji rodzinnych. Obecnie ani ustawa o fundacji rodzinnej, ani Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie rozstrzygają jednoznacznie, czy świadczenie otrzymywane przez beneficjenta pozostającego w ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej wchodzi do jego majątku osobistego, czy do majątku wspólnego małżonków. Z perspektywy celu fundacji rodzinnej bardziej spójne jest rozwiązanie, zgodnie z którym świadczenie stanowi majątek osobisty beneficjenta, chyba że fundator postanowi inaczej. Fundator powinien mieć możliwość zdecydowania, komu i na	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji zaliczania świadczenia beneficjenta do jego majątku osobistego.

			jakich zasadach przyznaje świadczenie. Automatyczne włączanie świadczenia do majątku wspólnego mogłoby prowadzić do skutków niezamierzonych, zwłaszcza w razie konfliktu małżeńskiego, rozwodu albo sporów majątkowych. Rozstrzygnięcie tej kwestii ma również znaczenie podatkowe. Małżonek beneficjenta nie zawsze należy do tej samej grupy podatkowej co beneficjent względem fundatora. Brak jasnych zasad może więc generować wątpliwości dotyczące opodatkowania świadczeń oraz zakresu zwolnień. Z tego względu wskazane jest możliwie szybkie doprecyzowanie przepisów, z rozważeniem zastosowania regulacji również do świadczeń wypłacanych po wejściu w życie ustawy nowelizującej, niezależnie od daty ustanowienia fundacji.	
186.	Str. 26	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Ograniczenie dostępu OPP do dokumentacji fundacji** **Teza projektu: Projekt przewiduje umożliwienie ograniczenia dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej beneficjentom będącym organizacjami pożytku publicznego, z wyjątkiem informacji niezbędnych do ustalenia należnych im świadczeń.** Kierunek należy poprzeć. Organizacja pożytku publicznego może być beneficjentem fundacji rodzinnej, ale jej pozycja jest inna niż pozycja członków rodziny fundatora. W wielu przypadkach OPP ma otrzymywać określone świadczenie, nie uczestnicząc w życiu rodziny, nie znając jej sytuacji majątkowej i nie mając potrzeby dostępu do dokumentów dotyczących prywatnego majątku, listy beneficjentów, zasad zarządzania aktywami czy sporów rodzinnych. Ustawodawca powinien dopuścić ograniczenie dostępu OPP do informacji niezbędnych do weryfikacji jej własnego uprawnienia i wysokości należnego świadczenia. Takie rozwiązanie chroni prywatność rodziny i bezpieczeństwo majątku, a jednocześnie nie narusza praw organizacji jako beneficjenta.	MRiT: Poparcie umożliwienia ograniczenia dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej beneficjentom będącym organizacjami pożytku publicznego, z wyjątkiem informacji niezbędnych do ustalenia należnych im świadczeń.

187.	pkt 3 (strona 26) - Określenie w ustawie dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej i wynikające z tego zmiany w zakresie działalności gospodarczej	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	W celu zachowania fundamentalnego założenia, które leżało u podstaw wprowadzenia do polskiego porządku prawnego fundacji rodzinnej, tj. zapewnienia efektywnej sukcesji międzypokoleniowej oraz długoterminowej ochrony majątku rodzinnego, przy jednoczesnym przeciwdziałaniu wykorzystywaniu tej konstrukcji prawnej do celów odbiegających od jej zasadniczej funkcji, w szczególności jako instrumentu prowadzenia działalności o charakterze operacyjnym lub struktur służących osiąganiu korzyści podatkowych niezwiązanych z procesem sukcesyjnym, rozważyć należy doprecyzowanie ustawowego katalogu dozwolonej działalności gospodarczej fundacji rodzinnej. Poza szeroko omawianymi w toku konsultacji postulatami, rekomendujemy aby jednoznacznie wyłączyć możliwość podejmowania przez fundację czynności o charakterze pomocniczym, organizacyjnym lub usługowym względem działalności pasywnej przewidzianej w ustawie, w sytuacji gdy czynności te wykraczają poza zakres zwykłego zarządu majątkiem i w istocie prowadzą do wykonywania aktywnej działalności gospodarczej właściwej dla profesjonalnego obrotu gospodarczego, przykładowo dopuszczalność osiągania przychodów z najmu, dzierżawy lub innego udostępniania mienia nie powinno obejmować możliwości świadczenia przez fundację rodzinną usług pozostających funkcjonalnie związanych z tą działalnością, takich jak usługi zarządzania nieruchomościami, administrowania nieruchomościami czy kompleksowej obsługi operacyjnej aktywów. Pozwoli to uniknąć ryzyka stopniowego zacierania granicy pomiędzy dopuszczalnym pasywnym zarządzaniem majątkiem a aktywnym uczestnictwem fundacji w obrocie gospodarczym, co pozostawałoby w sprzeczności z *ratio legis* całej regulacji i zasad opodatkowania. Warto podkreślić, że nowelizacja przepisów dotyczących fundacji rodzinnej powinna koncentrować się na racjonalnym, precyzyjnym i przemyślanym doprecyzowaniu istniejących regulacji, odpowiadającym na ujawnione w praktyce wątpliwości interpretacyjne oraz przypadki nadużyć, nie zaś na fundamentalnej przebudowie modelu prawnego lub	MRiT popiera doprecyzowanie ustawowego katalogu dozwolonej działalności gospodarczej fundacji rodzinnej. Uporządkowanie zasad świadczenia usług najmu przez fundację rodzinną zaproponowano w procedowanym w MF projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD447). MF: zob. uwaga 166

			podatkowego tej instytucji, gdyż rodziłoby to realne ryzyko osłabienia zaufania przedsiębiorców do stabilności prawa oraz w praktyce zaprzepaścić jedną z najistotniejszych reform sukcesyjnych ostatnich lat, której podstawowym celem pozostaje ochrona majątku rodzinnego, zapewnienie wielopokoleniowej kontynuacji biznesu rodzinnego oraz stworzenie trwałego i przewidywalnego mechanizmu zarządzania majątkiem w perspektywie długoterminowej.	
188.	pkt 3 (strona 26) - Określenie w ustawie dozwolonej działalności statutowej fundacji rodzinnej i wynikające z tego zmiany w zakresie działalności gospodarczej	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Postulat zmierzający do ustawowego ograniczenia możliwości dokonywania darowizn przez fundację rodzinną należy co do zasady ocenić pozytywnie w zakresie, w jakim jego celem pozostaje wzmocnienie podstawowej funkcji fundacji rodzinnej jako instrumentu służącego ochronie majątku rodzinnego oraz realizacji interesów beneficjentów, a tym samym przeciwdziałanie sytuacjom, w których majątek zgromadzony w fundacji rodzinnej mógłby być transferowany poza strukturę fundacyjną w sposób pozostający w oderwaniu od celu sukcesyjnego i obowiązku spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów. Jednocześnie proponowane rozwiązanie nie powinno przybierać charakteru bezwzględnego zakazu, gdyż pomijałoby społeczną specyfikę wielu przedsiębiorstw rodzinnych, dla których działalność dobroczynna i realizacja założeń z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) stanowią od wielu lat integralny element modelu prowadzenia działalności oraz budowania wielopokoleniowej tożsamości rodzinnego kapitału. *Zasadne wydaje się zatem przyjęcie rozwiązania bardziej wyważonego, polegającego na dopuszczeniu możliwości dokonywania darowizn przez fundację rodzinną pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody organu reprezentującego interes beneficjentów, tj. Zgromadzenia Beneficjentów, wyrażonej jednomyślnie albo kwalifikowaną większością głosów określoną w ustawie, ewentualnie w statucie fundacji rodzinnej.* Taki model pozwalałby zachować nadrzędny cel ochrony interesów beneficjentów i kontrolę nad uszczuplaniem majątku fundacji rodzinnej, jednocześnie nie eliminując całkowicie	MRiT: Częściowe poparcie dla rekomendacji ograniczenia możliwości dokonywania darowizn. Propozycja MRiT dotyczy darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp. Jeżeli jednak taki zakaz nie zostanie wprowadzony, MRiT rozważy propozycje szczegółowe przedstawione w uwadze.

			możliwości wspierania przez fundacje rodzinne działalności dobroczynnej lub społecznie użytecznej, która w praktyce bardzo często stanowi naturalną kontynuację wartości budowanych przez firmy rodzinne przez dziesięciolecia. Należy bowiem podkreślić, że całkowite wyłączenie możliwości realizowania przez fundację rodzinną działań dobroczynnych, o ile nie wiązałoby się ono każdorazowo z formalnym ustanawianiem wspieranego podmiotu beneficjentem fundacji, prowadziłoby to do nieproporcjonalnego ograniczenia swobody kształtowania polityki majątkowej fundacji rodzinnej. Kluczowym kierunkiem ustawodawcy powinno być zatem nie całkowite wyeliminowanie darowizn jako takich, lecz stworzenie odpowiednich mechanizmów kontrolnych gwarantujących, że tego rodzaju decyzje pozostają zgodne z wolą beneficjentów oraz nie prowadzą do uszczuplenia majątku fundacji w sposób sprzeczny z jej podstawowym celem sukcesyjnym.	
189.	pkt 3 str. 26	KSFP	Sprzeciw wobec postulatu ustawowego zakazu dokonywania darowizn przez fundację rodzinną. Fundator powinien mieć możliwość realizowania celów społecznych, edukacyjnych i charytatywnych.	MRiT: Propozycja MRiT dotyczy darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp. Cele, o których mowa w uwadze można realizować poprzez świadczenia dla beneficjentów (będących o.p.p.).
190.	Pkt 3	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Zakaz darowizn (pkt 3).** Sprzeciw wobec ujęcia bezwzględnego - reguła celowana dopuszczająca darowizny na rzecz beneficjentów (w tym organizacji pożytku publicznego) i cele charytatywne w granicach statutu, z zakazem wyprowadzania majątku poza krąg beneficjentów na ich szkodę.	MRiT: Propozycja MRiT dotyczy darowizn, które mogłyby stanowić obejście przepisów ustawy, wyrządzać szkodę beneficjentom, zastępować dozwolone pożyczki i itp. Cele, o których mowa w uwadze można realizować poprzez świadczenia dla beneficjentów.
191.	5.3 (s.26)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i	Obecne ograniczenia zakresu dozwolonej działalności gospodarczej fundacji rodzinnej, określone w art. 5 Ustawy o FR, są już znacząco restrykcyjne. Dalsze ich zaostrzanie nie znajduje wystarczającego uzasadnienia – w naszej ocenie przeciwnie, rozważenia wymaga raczej poszerzenie katalogu dozwolonej działalności gospodarczej fundacji rodzinnej, w szczególności w kontekście efektywnego zarządzania	MRiT: Możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez fundacje rodzinne od początku podlega ograniczeniom. Obecnie rozważa się raczej ew. dalsze ograniczenie katalogu dozwolonej działalności gospodarczej niż jego całkowite usunięcie. Zarządzenie majątkiem nie musi być działalnością gospodarczą. Przypominamy, że fundacje rodzinne są budowane w oparciu o majątek osoby fizycznej i niejako zastępują osobę fizyczną albo

		Adwokatów sp.p.	majątkiem rodzinnym i generowania przychodów służących realizacji świadczeń na rzecz beneficjentów. Wprowadzenie nowej kategorii „dozwolonej działalności statutowej" może niepotrzebnie skomplikować przepisy dotyczące fundacji rodzinnej. Już teraz fundator może w statucie określić cel fundacji i zasady zarządzania majątkiem, a dodatkowe regulacje nie powinny powodować wątpliwości co do tego, jaką działalność fundacja może prowadzić, a jakiej nie. Fundacja rodzinna ma przede wszystkim służyć długoterminowej ochronie majątku rodzinnego i to kryterium powinno być kluczowe przy ocenie dopuszczalności poszczególnych form aktywności. Zasadne byłoby również usunięcie wątpliwości, które pojawiły się w praktyce od czasu wejścia Ustawy o FR w życie. W szczególności warto doprecyzować, czy podstawowa działalność wytwórcza w rolnictwie mieści się w dozwolonym zakresie aktywności fundacji. Ustawa wprost dopuszcza przetwarzanie produktów roślinnych i zwierzęcych w ramach gospodarstwa rolnego, ale nie przesądza jednoznacznie, czy obejmuje również sam etap produkcji rolnej, stanowiący wcześniejszy etap niż przetwarzanie. Skoro fundacja rodzinna może przetwarzać produkty rolne, logiczne byłoby przyjęcie, że może również prowadzić ich produkcję. Brak wyraźnego przepisu w tym zakresie rodzi jednak niepotrzebne wątpliwości interpretacyjne, które powinny zostać rozstrzygnięte przez ustawodawcę. Pozytywnie natomiast należy ocenić propozycję wprowadzenia ustawowego zakazu dokonywania darowizn przez fundację rodzinną na rzecz podmiotów niebędących beneficjentami. Zakaz ten chroni interesy beneficjentów przed uszczupleniem masy majątkowej fundacji na rzecz osób trzecich i jest spójny z podstawowym obowiązkiem fundacji rodzinnej, jakim jest działanie w interesie beneficjentów oraz spełnianie na ich rzecz świadczeń (art. 2 ust. 1 Ustawy o FR).	wiele osób w zarządzaniu majątkiem, który pozostałby w ich ręku jako majątek własny albo wspólny z innymi osobami. MF: zob. uwaga 166 Wyjaśnienie MRiT (rolnictwo): Działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego została wyłączona spod reżimu Prawa przedsiębiorców. Należy wyrazić wątpliwość, czy tego rodzaju działalność musi zostać wyraźnie wyłączona w przepisie określającym dopuszczalną dla fundacji rodzinnej działalność gospodarczą w rozumieniu Prawa przedsiębiorców, zwłaszcza że dopuszczenie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów z własnej uprawy, hodowli lub chowu implikuje również dopuszczenie w tym zakresie własnej produkcji rolnej. MRiT: Pozytywna ocena propozycji dot. zakazu darowizn
192.	Str. 26 Pkt 5.3	SKwP	Problemem jest w ogóle dopuszczenie prowadzenia działalności	MRiT: Na obecnym etapie nie jest planowane całkowite zakazanie prowadzenia działalności gospodarczej.

	Projektu przeglądu Art.5 ustawy o FR		gospodarczej przez fundację rodzinną, a w szczególności jej udział w spółkach o charakterze osobowym. FR powinna: 1) otrzymać majątek; 2) dbać o stan majątku oraz osiąganie korzyści z jego posiadania; 3) z osiąganych korzyści dokonywać wypłat na rzecz beneficjentów. Powinno się to odbywać w sposób „pasywny", tj. jak najmniej przypominający prowadzenie działalności gospodarczej, która z natury jest obarczona ryzykiem i może prowadzić do uszczupleń/strat. Ograniczenie aktywności FR wyłącznie do posiadania i czerpania wydaje się być najlepszym rozwiązaniem. Dobrze byłoby wyeliminować nazywanie aktywności FR „prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art.3 ustawy Prawo przedsiębiorców". Być może warto rozważyć nawet podmiotowe zwolnienie FR z VAT, zwłaszcza że obrót papierami wartościowymi, udzielanie pożyczek, zyski ze spółek kapitałowych nie podlegają VAT, pozostawałby tylko najem i sprzedaż mienia. Propozycja zastąpienia obecnego art.5 ust.1 „FR realizuje swoje cele poprzez wykonywanie następujących czynności: 1) zbywania mienia, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia; 2) najmu, dzierżawy lub udostępniania mienia do korzystania na innej podstawie; 3) przystępowania do spółek kapitałowych handlowych, funduszy inwestycyjnych, spółdzielni oraz podmiotów o podobnym charakterze, mających swoją siedzibę w kraju albo za granicą, a także uczestnictwa w tych spółkach, funduszach, spółdzielniach oraz podmiotach; 4) nabywania i zbywania papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i praw o podobnym charakterze; 5) udzielania pożyczek: a) spółkom kapitałowym, w których fundacja rodzinna posiada udziały albo akcje, b) spółkom osobowym, w których fundacja rodzinna uczestniczy jako wspólnik,	MF: zob. uwaga 166

			c) beneficjentom. W przypadku, gdy mienie FR obejmuje grunty rolne, fundacja może prowadzić w ramach gospodarstwa rolnego działalność w zakresie produkcji przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, o ile ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu W przypadku, gdy mienie FR obejmuje grunty leśne, fundacja może prowadzić gospodarkę leśną. Niezrozumiały wydaje się art. 5 ust. 1 pkt 6, tj. „wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie (…) obrotu zagranicznymi środkami płatniczymi należącymi do fundacji rodzinnej w celu dokonywania płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej”. Punkt ten opisuje po prostu możliwość posiadania obcych walut i dokonywania nimi płatności za zobowiązania FR, ale nie jest to żadna działalność – nie ma tu realizacji zysków i uzyskiwania korzyści. Raczej można by zastąpić ten punkt ogólnym opisem o posiadaniu i pomnażaniu posiadanych zasobów pieniężnych (bo o tym majątku w żadnym wcześniejszym punkcie nie ma mowy), tj. możliwości zakładania lokat, dokonywania przewalutowań w razie istnienia korzystnych trendów / kursów – i to nie tylko w celu dokonywania płatności fundacji, lecz po prostu w celu zarobienia na kursie. Najbardziej zbliżone do działalności punkty 1 - 2 (zbywanie mienia i najmy) mogą zostać dodatkowo doregulowane lub ograniczone. Ewentualnie na poziomie zwolnień podatkowych, te punkty mogą np. mieć jakieś limity lub warunki.	

193.	Pkt 5 ppkt 3 str. 26 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	W ocenie PRB po zaledwie 3 latach obowiązywania art. 5 UFR nie ma istotnych argumentów przemawiających za modyfikowaniem zakresu tzw. dozwolonej działalności gospodarczej. Jest tak tym bardziej, że zakres tej dozwolonej działalności, zwłaszcza w kontekście podatkowym, był i jest precyzowany przez orzecznictwo wojewódzkich sądów administracyjnych oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Ponadto prowadząc działalność w dozwolonym zakresie Fundacja Rodzinna powinna korzystać z tych samych praw i możliwości, jakimi dysponują wszelkie inne podmioty wykonujące działalność gospodarczą w analogicznym zakresie. W tym kontekście nie wydaje się zasadne tworzenie odrębnych reżimów prawnych dla działalności gospodarczej prowadzonej przez Fundację Rodzinną, czy pozbawianie jej możliwości dokonywania czynności prawnych dostępnych innym uczestnikom obrotu, takich jak darowizny. To od oceny organów Fundacji Rodzinnej w konkretnych okolicznościach powinno zależeć, czy darowizna jest zgodna z celem Fundacji. Co więcej zdaniem PRB co do dozwolonej działalności gospodarczej to jej zakres powinien być (odwrotnie niż jest to obecnie) określony zgodnie z zasadą dozwolone jest wszystko co nie jest wprost zabronione (*in dubio pro libertate*). Obecnie jest lista czynności dozwolonych a wszelkie inne czynności, które nie zostały wprost wskazane jako dozwolone, już dozwolone nie są. Zarząd FR może zatem nie mieć pewności co do zakresu niedozwolonych czynności. Dobrym przykładem tego jest zakładanie lokat bankowych, które nie są ujęte na liście dozwolonych czynności w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej. W interpretacjach indywidualnych Dyrektor KIS “wybrnął” z tego absurdalnego problemu w ten sposób, że twierdzi, iż zakładanie lokat bankowych w ogóle nie jest działalnością gospodarczą zatem nie stosuje się całego art. 5 a tym samym fundacja może zakładać lokaty bankowe. Zdaniem PRB art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej powinien być więc zmieniony poprzez wskazanie listy niedozwolonych czynności i aktywności, a wszystko inne byłoby dozwolone.	MRiT: zbudowanie katalogu zakazanych rodzajów działalności gospodarczej wydaje się zadaniem bardzo trudnym, o ile nie niemożliwym do zrealizowana. Co do zasady fundacje rodzinne nie mogą prowadzić działalności gospodarczej, a więc realizacja uwagi wymagałaby wymienienia niemal wszystkich rodzajów działalności. Trudno także wyrazić w przepisie nowe rodzaje aktywności, które z uwagi na dynamikę rozwoju gospodarki powstają wcześniej niż pojawią się regulacje prawne. Zakaz z art. 5 nie ma zastosowania do aktywności, które w ogóle nie spełniają przesłanek działalności gospodarczej, np. zakładania lokat bankowych (brak potrzeby powoływania się na *in dubio pro libertate*). MF: zob. uwaga 166
194.	Pkt 5 ppkt 4 str. 26	Polska Rada Biznesu	PRB popiera postulat szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji. Obecne przepisy budzą istotne wątpliwości w zakresie reprezentacji	MRiT: Pozytywna ocena postulatu szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji.

	Przeglądu UFR		fundacji rodzinnej w organizacji, w szczególności w zakresie czynności dokonywanych w udziałem członków zarządu fundacji rodzinnej będących jednocześnie jej fundatorami. Przy istotnie przedłużającym się procesie rejestracji fundacji rodzinnych brak precyzyjnych rozstrzygnięć godzi w pewność obrotu i może generować niepotrzebne ryzyka prawne już przy pierwszych czynnościach dokonywanych na etapie fundacji rodzinnej „w organizacji". Dla usunięcia wątpliwości co do sposobu reprezentowania Fundacji Rodzinnej w organizacji w umowach z fundatorem, można by wprowadzić zasadę, zgodnie z którą Fundację Rodzinną w organizacji reprezentuje pełnomocnik powołany przez fundatora w drodze pełnomocnictwa udzielonego w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym. Stosowny przepis mógłby brzmieć następująco: *„Art. 23 ust. 4. Fundacja rodzinna w organizacji jest reprezentowana przez fundatora lub pełnomocnika powołanego przez fundatora albo w przypadkach wskazanych w ustawie - przez zarząd. W umowie między fundacją rodzinną w organizacji a fundatorem, fundację rodzinną w organizacji reprezentuje pełnomocnik powołany przez fundatora w drodze pełnomocnictwa udzielonego w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym."*.	Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.
195.	Pkt 4-8 Pkt 10-12 Pkt 14-18 Pkt 20-21	CRIDO	**W zakresie punktów 4-8, 10-12, 14-18 oraz 20-21 Przeglądu** (w szczególności: reprezentacja, fundusz założycielski, charakter świadczeń do beneficjentów w kontekście majątku osobistego, dostęp do dokumentacji dla beneficjentów będących OPP, umożliwienie tworzenia organów fakultatywnych, zbywanie nieruchomości w ramach likwidacji, obrót nieruchomościami rolnymi oraz portowymi, posiedzenia bez formalnego zwołania, nowa podklasa PKD, obowiązek ujawniania w oświadczeniach majątkowych polityków aktywów przeniesionych do fundacji, prace nad wdrożeniem zmian umożliwiających czynności reorganizacyjne fundacji, – **w pełni zgadzamy się z propozycjami resortu.**	MRiT: Pozytywna ocena niektórych rekomendacji zawartych w Przeglądzie
196.	Art. 23 ust. 4 w zw. z art. 21 pkt 4, art.	Kancelaria Radców Prawnych	Obecnie, zgodnie z art. 23 ust. 4 u.f.r., fundację rodzinną w organizacji reprezentuje fundator lub pełnomocnik powołany przez fundatora, a w przypadkach wskazanych w ustawie –	MRiT: Propozycja powierzenia reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji zarządowi – do dalszej analizy MRiT.

	23 ust. 6, art. 63 u.f.r.; *cz. 5 pkt 4 (str. 26) Projektu.*	Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	zarząd. Proponujemy zmianę art. 23 ust. 4 u.f.r. poprzez powierzenie reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji zarządowi. Rozwiązanie to ujednolici zasady reprezentacji obowiązujące przed wpisem i po wpisie fundacji do rejestru, eliminując ryzyko wadliwości czynności prawnych dokonywanych na etapie organizacyjnym. Należy zwrócić uwagę, że na gruncie aktualnych przepisów do zmian zasad reprezentacji dochodzi w momencie wpisu fundacji do rejestru (tj. na skutek czynności materialno-technicznej) dokonywanego przez sąd, istotnie oddzielonego czasowo od wydania postanowienia o wpisie oraz trudniejszego do uchwycenia z uwagi na brak teleinformatycznej formy rejestru. Aktualny model oparty na reprezentacji przez fundatora lub powołanego przez niego pełnomocnika zawiera również lukę w odniesieniu do (a) fundacji rodzinnej powoływanej w testamencie; (b) wypadku śmierci fundatora jeszcze przed rejestracją. Wątpliwa na gruncie rozważań doktryny jest „pośmiertna" skuteczność ewentualnego umocowania pełnomocnika udzielonego przez fundatora w trybie art. 23 ust. 4 u.f.r. Tymczasem organy fundacji – w tym zarząd – istnieją już na etapie organizacyjnym. Zarząd fundacji rodzinnej oraz zgromadzenie beneficjentów są powoływane już na etapie sporządzenia aktu założycielskiego i statutu, a dokumenty te stanowią integralną część wniosku o wpis fundacji do rejestru. Tym samym fundacja rodzinna w organizacji, podobnie jak spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, posiada już swoje organy, w tym zarząd, a osoby zasiadające w tych organach należy identyfikować jako pełniące funkcje ustrojowe od momentu ich powołania. Za powierzeniem reprezentacji zarządowi przemawia ponadto wzgląd na pewność obrotu i możliwość weryfikacji umocowania. Fundacja rodzinna w organizacji nie podlega wpisowi do rejestru fundacji rodzinnych, wobec czego na etapie organizacyjnym kontrahent nie może zweryfikować w rejestrze umocowania żadnej osoby działającej za fundację.	

			Różnica ujawnia się jednak po wpisie – w rejestrze ujawnieniu podlegają dane członków zarządu oraz sposób reprezentacji fundacji, nie zaś dane fundatora. W konsekwencji, jeżeli reprezentację fundacji w organizacji oprzeć na zarządzie, kontrahent może następczo zweryfikować umocowanie osoby, która działała za fundację (zarząd jest bowiem ujawniany w rejestrze), podczas gdy umocowania fundatora jako reprezentanta nie sposób zweryfikować w rejestrze ani na etapie organizacyjnym, ani po wpisie. Powstaje na tym tle również niespójność aksjologiczna – ustawa zakłada ograniczone ujawnianie danych fundatora w rejestrze, a jednocześnie opiera na nim reprezentację fundacji w organizacji – rolę z natury wymagającą okazywania tożsamości i umocowania wobec osób trzecich. Oparcie reprezentacji na zarządzie, którego dane podlegają ujawnieniu po wpisie, usuwa tę niespójność i zwiększa bezpieczeństwo czynności prawnych dokonywanych na etapie organizacyjnym.	
197.	Art. 63 ust. 1 w zw. z art. 23 ust. 6 oraz art. 23 ust. 4 u.f.r.; *cz. 5 pkt 4 (str. 26) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Należy zwrócić uwagę na utrzymującą się rozbieżność interpretacyjną dotyczącą stosowania art. 63 u.f.r. do fundacji rodzinnej w organizacji. Zgodnie z tym przepisem w umowie oraz w sporze pomiędzy fundacją a członkiem zarządu fundację reprezentuje rada nadzorcza, a w przypadku jej braku – pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia beneficjentów. Wątpliwości budzi to, czy regulacja ta znajduje zastosowanie również na etapie organizacyjnym, czy też – ze względu na brzmienie art. 23 ust. 4 u.f.r., powierzającego reprezentację fundacji w organizacji fundatorowi – przepis ten pozostaje na tym etapie wyłączony. Spór ma istotny wymiar praktyczny, ponieważ w wielu przypadkach to fundatorzy pełnią jednocześnie funkcje członków zarządu, a w związku z czym dochodzi do zawierania umów pomiędzy fundacjami rodzinnymi w organizacji a fundatorami będącymi jednocześnie członkami zarządu. Dotyczy to w szczególności umów wniesienia mienia do fundacji rodzinnej. W takich sytuacjach fundator działa jednocześnie po obu stronach czynności – jako	MRiT: Propozycja zostanie poddana analizie przez MRiT.

			rozporządzający we własnym imieniu oraz jako reprezentant fundacji – co rodzi klasyczny konflikt interesów, przed którym art. 63 u.f.r. ma chronić beneficjentów. Proponujemy wyraźne przesądzenie w ustawie, że art. 63 u.f.r. znajduje zastosowanie także do fundacji rodzinnej w organizacji. Rozwiązanie to: - usunie ryzyko nieważności lub bezskuteczności umów wniesienia mienia zawieranych na etapie organizacyjnym, zapewni jednolity standard ochrony przed wystąpieniem konfliktu interesów zarówno przed wpisem, jak i po wpisie fundacji do rejestru.	
198.	Art. 23	SN	*De lege lata* w praktyce powstały duże wątpliwości co do tego, w jaki sposób fundacja rodzinna w organizacji powinna być reprezentowana przy dokonywaniu czynności na przykład z członkiem jej zarządu. Wydaje się, że mimo iż dogmatycznie da się wywieść odpowiedź prawidłową, to skala sporu wymaga wyraźnej normy prawnej.	MRiT: postulat został uwzględniony w projekcie.
199.	Art. 23 reprezentacja fundacji rodzinnej w organizacji w umowie z członkiem zarządu	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl	Celowe jest podjęcie przez ustawodawcę wprowadzenie tzw. ustawy abolicyjnej przedmiotem której będzie uregulowanie skutków prawnych błędnego zastosowania ustawy tj. art. 23 ust. 4 zamiast art. 23 ust. 6 w zw. z art. 63 ustawy o fundacji rodzinnej w sytuacji gdy fundacja rodzinna w organizacji jest stroną umowy z członkiem zarządu. Przez pierwsze kilkanaście miesięcy stosowania ustawy w obrocie gospodarczym zostały przeprowadzone w istotnej licznie umowy darowizny pomiędzy fundacją rodzinną w organizacji a fundatorem będących członkiem zarządu i członkiem zgromadzenia beneficjentów bez zastosowania art. 63 ust. 1 ustawy. Podjęto próby uzasadnienia dla wyłączenia odesłania z ust. 6 z uwagi na brak konfliktu gdy fundator będący członkiem zarządu wnosi do fundacji mienie tytułem darowizny. Jednakże nie sposób zgodzić się z takim uzasadnienie w świetle wyraźnego brzmienia przepisów. Dlatego z uwagi na istnienie w obrocie umów z błędną reprezentacją mających ryzyko sankcji nieważności postulujemy niezwłoczne podjęcie działań legislacyjnych sankcjonujących nieprawidłowe umowy w obrocie prawnym.	MRiT: kwestie skutków prawnych zostaną uregulowane w przepisach przejściowych. MRiT popiera zapewnienie ochrony prawnej i utrzymanie w mocy dotychczasowych czynności, niezależnie od wyboru sposobu reprezentacji.

		- Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assecco - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris	Postulujemy również by projektodawca podejmował niezwłocznie działania zmniejszające ryzyka dla obrotu gospodarczego o takim znaczeniu jako opisywana wada prawna, zwłaszcza gdy dotyczy to sukcesji majątku polskich przedsiębiorców.	

200.	**Art. 23 UFR w zw. z art. 63 UFR**	Kancelaria Staniek&Partners	**Problem:** Ustawa nie rozstrzyga jednoznacznie relacji art. 23 UFR do art. 63 UFR w przypadku czynności dokonywanych przez fundację rodzinną w organizacji z fundatorem, który jest jednocześnie członkiem zarządu. Art. 23 ust. 4 UFR przewiduje reprezentację fundacji rodzinnej w organizacji przez fundatora, pełnomocnika powołanego przez fundatora albo — w przypadkach wskazanych w ustawie — przez zarząd. Z kolei art. 63 UFR wprowadza szczególny model reprezentacji fundacji rodzinnej w umowach z członkiem zarządu oraz w sporach z członkiem zarządu. W praktyce powstaje wątpliwość, czy art. 63 UFR stosuje się odpowiednio już na etapie organizacji, w szczególności gdy fundator zawiera z fundacją w organizacji umowę, a następnie ma być lub jest członkiem jej zarządu. Brak jasnej regulacji rodzi ryzyko zarzutu wadliwej reprezentacji, nieważności czynności albo konfliktu interesów. W praktyce rodzi to poważny problem w sytuacji, gdy fundator jest jednocześnie jedynym lub jednym z członków zarządu fundacji: nie jest jasne, czy w okresie organizacyjnym (przed rejestracją) do umowy zawieranej między fundatorem a fundacją w organizacji stosuje się art. 23 UFR (fundator jako reprezentant), czy na zasadzie analogii – art. 63 UFR (wyłączenie fundatora od reprezentacji) Brak wyraźnego uregulowania tej kwestii prowadzi do następujących problemów praktycznych: 1) Fundatorzy zawierający umowy z fundacją w organizacji, której są jednocześnie członkami zarządu, działają w warunkach konfliktu interesów nieobjętego expressis verbis regulacją UFR; 2) potencjalny brak akceptacji czynności prawnych dokonanych przez fundatora-członka zarządu z fundacją w organizacji, powołując się na analogię do art. 63 UFR, co blokuje podstawowe czynności organizacyjne **Propozycja zmiany:**	MRiT: postulat został uwzględniony w projekcie. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.

			Postulujemy doprecyzowanie art. 23 UFR albo art. 63 UFR przez jednoznaczne wskazanie, że szczególne zasady reprezentacji przewidziane dla umów między fundacją rodzinną a członkiem zarządu stosuje się odpowiednio do fundacji rodzinnej w organizacji, jeżeli stroną czynności jest fundator będący jednocześnie członkiem zarządu albo osoba mająca pełnić taką funkcję. Należy również wskazać, kto powołuje pełnomocnika do dokonania takiej czynności na etapie organizacji — przykładowo rada nadzorcza, jeżeli została ustanowiona, a w jej braku podmiot wskazany w statucie jako uprawniony do zatwierdzania czynności zarządu fundacji rodzinnej w organizacji. **Uzasadnienie:** Relacja art. 23 i art. 63 UFR jest jednym z częściej wskazywanych przez praktyków problemów proceduralnych przy zakładaniu fundacji rodzinnej. Wobec powszechności modelu, w którym fundator jest jednocześnie członkiem zarządu, jest to luka wymagająca pilnego wypełnienia. Utrzymywanie obecnego stanu niepewności generuje ryzyko nieważności czynności prawnych dokonanych w fazie organizacyjnej.	
201.	Art. 23 ust. 4	Przybecki & Partners Spółka komandytowa	W doktrynie wskazuje się, że w zależności od przyjętego poglądu ustawa albo nie zawiera przepisów jednoznacznie przyznających zarządowi uprawnienie do reprezentowania fundacji rodzinnej w organizacji, albo zawiera w tym zakresie jedynie szczątkową regulację. W związku z tym postulowane jest doprecyzowanie art. 23 ust. 4 poprzez wyraźne odwołanie do przepisów określających zasady reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji przez zarząd. Jeżeli natomiast intencją ustawodawcy nie jest przyznanie zarządowi takiej kompetencji, należałoby rozważyć usunięcie fragmentu przepisu dotyczącego reprezentowania fundacji rodzinnej w organizacji przez zarząd, tak aby uniknąć odesłania pozornego lub niejasnego.	MRiT: postulat został uwzględniony w projekcie. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.
202.	Pkt 4. projektu	KIDR	Szczegółowe uregulowanie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji, także w przypadku, gdy stroną czynności z fundacją rodzinną w organizacji jest fundator albo	MRiT: postulat został uwzględniony w projekcie. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.

			beneficjent – zmianę w tym kierunku należy ocenić pozytywnie. Wydaje się rozsądne nawiązanie tutaj do regulacji art. 63 UFR – czynność pomiędzy fundatorem a fundacją rodzinną w organizacji musiałby w takiej sytuacji, w imieniu tej fundacji, dokonywać pełnomocnik lub zarząd, odpowiednio powołany lub działający w trybie art. 23 ust.4 UFR.	
203.	Pkt 4	Krajowa Rada Notarialna	W kontekście postulatu „szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji” **(pkt 4 przeglądu)** Krajowa Rada Notarialna wskazuje, że jest to w jej przekonaniu zbędne. Obecne rozwiązanie zakładające reprezentację fundacji przez fundatora lub powołanego przez niego pełnomocnika jest optymalne, skoro tak czy inaczej to fundator jest osobą przy fundacji w organizacji omnipotentną i decydującą o jej bycie (w tym co do zgłoszenia jej do rejestru). **Brak podstaw do stosowania na etapie organizacyjnym art. 63 ustawy został już trafnie przesądzony w literaturze prawa** (zob. zwłaszcza K. Osajda, K. Górniak, Kontrowersje na tle reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w umowie z członkiem zarządu, PPH 4/2026 i przywołane tam liczne stanowiska innych przedstawicieli doktryny), skoro zarząd na etapie organizacyjnym nie jest w żaden sposób uprawniony do reprezentacji fundacji rodzinnej przy czynnościach prawnych, a zatem nie zachodzi stanowiąca podstawę stosowania art. 63 ustawy obawa „nadużycia roli” przez piastunów organu wykonawczego w postaci zarządu. **Nie zachodzi więc także żadna potrzeba, by de lege ferenda wprowadzać odmienne niż dotychczas zasady reprezentacji fundacji w organizacji,** odbiegające od założeń art. 23 ust. 4 ustawy. Jeśliby zatem prawodawca w ostateczności miał decydować się na jakiekolwiek doprecyzowanie w tej mierze, powinno ono przybrać kształt co najwyżej prostego zastrzeżenia potwierdzającego przywołane, dominujące już de lege lata w praktyce i doktrynie ustalenie, że **art. 63 ustawy na etapie organizacyjnym nie stosuje się.**	MRiT: Propozycja zostanie poddana analizie przez MRiT, na etapie prac legislacyjnych.
204.	Pkt 5.4 Przeglądu ustawy o	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Szczegółowe uregulowanie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji** Propozycja zasługuje na poparcie.	MRiT: dla propozycji uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.

	fundacji rodzinnej		Obecny stan prawny nie reguluje w sposób wystarczająco precyzyjny zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji, w szczególności w relacjach z fundatorem oraz beneficjentami oraz nie odpowiada na pytanie, kto reprezentuję fundację rodzinną w organizacji która została utworzona w testamencie. W praktyce pojawiają się wątpliwości dotyczące ważności czynności dokonywanych przez fundację rodzinną przed wpisem do rejestru, zwłaszcza gdy drugą stroną czynności jest fundator lub osoba z nim powiązana. Brak jednoznacznych regulacji może prowadzić do kwestionowania skuteczności czynności prawnych dokonywanych na etapie organizacyjnym fundacji, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo obrotu prawnego. W naszej ocenie ustawodawca powinien wzorować się na rozwiązaniach funkcjonujących w odniesieniu do spółek kapitałowych, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki fundacji rodzinnej. Kluczowe znaczenie ma stworzenie jasnych reguł dotyczących reprezentacji fundacji w organizacji w przypadku potencjalnego konfliktu interesów, w przypadkach umów zawieranych przez fundację w organizacji z członkami zarządu, będącymi jednocześnie fundatorami. Z perspektywy praktyki sukcesyjnej jasne zasady reprezentacji mają szczególne znaczenie już na etapie tworzenia fundacji rodzinnej. Ograniczenie wątpliwości dotyczących ważności czynności podejmowanych przed rejestracją zwiększy bezpieczeństwo procesu sukcesji oraz ułatwi sprawne przekazywanie majątku do fundacji.	
205.	Pkt 4 (str. 26) propozycji zmian przepisów Art. 63 UoFR	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Obecne brzmienie art. 63 UoFR nie rozróżnia etapów funkcjonowania fundacji rodzinnej i często powoduje wątpliwości interpretacyjnie w odniesieniu do fundacji rodzinnej w organizacji. Art. 63 UoFR reguluje kwestie reprezentacji fundacji rodzinnej w relacjach z członkiem zarządu, zwłaszcza w sytuacji	MRiT: Propozycja zostanie poddana analizie przez MRiT. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.

			potencjalnego konfliktu interesów. Przepis ten nie rozróżnia jednak poszczególnych etapów funkcjonowania fundacji rodzinnej, a więc nie wskazuje, czy i w jakim zakresie znajduje zastosowanie również do fundacji rodzinnej w organizacji. Brak takiego rozróżnienia prowadzi do poważnych wątpliwości interpretacyjnych, gdyż na etapie organizacyjnym fundacji rodzinnej rada nadzorcza często jeszcze nie funkcjonuje, a fundator najczęściej pełni jednocześnie funkcję członka zarządu. Wnosząc mienie do fundacji rodzinnej, fundator zawiera z nią umowę przeniesienia własności. Powstaje zatem pytanie, czy w sytuacji, gdy fundator jest również członkiem zarządu, do tej umowy powinien znaleźć zastosowanie art. 63 UoFR – tj. czy fundację powinna reprezentować osoba uprawniona do reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji (czyli de facto fundator), czy też rada nadzorcza albo pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia beneficjentów. Brak jednoznacznych regulacji w tym zakresie powoduje niepewność obrotu, ryzyko podważenia ważności czynności prawnych oraz osłabienie ochrony interesów przyszłych beneficjentów i samej fundacji rodzinnej. Wydaje się, że obecne brzmienie przepisu zostało zaczerpnięte z regulacji zawartych w Kodeksie spółek handlowych, gdzie jednak sytuacja jest odmienna – spółka w organizacji reprezentowana jest przez zarząd, przez co analogiczny problem nie występuje. W przypadku fundacji rodzinnej takie uregulowanie prowadzi jednak do szeregu wątpliwości i praktycznych trudności. Z powyższych względów zasadne jest jednoznaczne uregulowanie kwestii reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w relacjach z fundatorem będącym członkiem zarządu. Skoro ustawa przyznaje fundatorowi uprawnienie do reprezentowania fundacji na etapie organizacyjnym, pełnienie przez niego funkcji członka zarządu – który uzyskuje uprawnienia dopiero po wpisie do rejestru – nie powinno stanowić podstawy do wprowadzania szczególnych zasad	

			reprezentacji skutkujących niepełnością dokonanych czynności prawnych. **<u>Propozycja zmian:</u>** Zmiana art. 63 ust. 3 UoFR poprzez dodanie drugiego zdania: *„Przepisów ust. 1 oraz ust. 2 nie stosuje się do fundacji rodzinnej w organizacji.”*	
206.	PKT 4 str 26	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej	W zakresie art. 23 ust. 4 powstaje wątpliwość w zakresie reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji przy umowach z członkami zarządu, w szczególności czy odpowiednie zastosowanie znajdzie art. 63 ust. 1. Jest to przepis analogiczny do art. 210 KSH, jednak z uwagi na brak odmiennego sposobu reprezentacji przez sp. z o.o. w organizacji oraz po wpisie, przeniesienie rozwiązań na grunt uof, gdzie przyjęto, że przed rejestracją fundację reprezentuje fundator, a dopiero po wpisie zarząd, rodzi wątpliwości interpretacyjne dalej idące niż stosowanie art. 210 ksh, co może stanowić poważne zagrożenie dla pewności obrotu. Należy sprecyzować, czy w przypadku umów FR w organizacji zawieranych z członkami zarządu, wymagana jest reprezentacja fundacji rodzinnej przez pełnomocnika i kto powinien go powołać. **Szczegółowe uregulowanie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji,** także w przypadku, gdy stroną czynności z fundacją rodzinną w organizacji jest fundator albo beneficjent.	MRiT: Propozycja zostanie poddana analizie przez MRiT. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.
207.	Punkt 4 z części: Propozycje zmian przepisów i rekomendacje pozalegislacyjne (str. 26)	Deloitte	Punkt 4 projektu przeglądu przewiduje szczegółowe uregulowanie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji, także w przypadku, gdy stroną czynności z fundacją rodzinną w organizacji jest fundator albo beneficjent. Popieramy ten kierunek zmian legislacyjnych (propozycje co do konkretnego brzmienia regulacji oparte o analogię do art. 63 ustawy sformułowaliśmy w uwagach do ustawy składanych w ramach prekonsultacji przeglądu w styczniu 2026 r.) i jednocześnie podkreślamy nasz postulat uregulowania także	MRiT: Propozycja zostanie poddana analizie przez MRiT. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych

			kwestii reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w przypadku śmierci fundatora przed wpisem fundacji do rejestru w następujący sposób: *Fundacja rodzinna w organizacji jest reprezentowana przez fundatora lub pełnomocnika powołanego przez fundatora, a w przypadkach wskazanych w ustawie lub w wypadku śmierci fundatora – przez zarząd. Jeżeli fundacja rodzinna ma więcej niż jednego fundatora, zarząd reprezentuje fundację rodzinną w organizacji w przypadku śmierci wszystkich fundatorów.* Brak stosownej regulacji stwarza istotną lukę prawną, która może paraliżować działalność fundacji rodzinnej w organizacji, szczególnie z uwagi na obecny, długi czas rejestracji fundacji rodzinnych i okres pozostawania fundacji w organizacji. Ponadto w zakresie reprezentacji fundacji rodzinnej proponujemy nowelizację art. 63 ust. 2 o następującym brzmieniu: *W przypadku gdy beneficjent, o którym mowa w ust. 1 jest zarazem jedynym członkiem zarządu i jedynym członkiem zgromadzenia beneficjentów, przepisów ust. 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym beneficjentem a reprezentowaną przez niego fundacją rodzinną wymaga formy aktu notarialnego. Każdorazowo o dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy.* Przepis w obecnym brzmieniu nie precyzuje, czy szczególne zasady reprezentacji fundacji rodzinnej stosuje się wyłącznie, gdy beneficjent jest jedynym członkiem zarządu fundacji rodzinnej, czy także gdy zarząd składa się z dwóch lub więcej członków. Proponowane brzmienie usuwa tę wątpliwość i jest analogiczne do art. 210 § 2 kodeksu spółek handlowych.	

208.	pkt 4 (strona 29) - Szczegółowe uregulowanie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Pozytywnie oceniamy propozycję szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji. Aktualnie brzmienie art. 24 ust. 4 oraz art. 63 sprawia, że kwestia reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w umowie lub sporze z członkiem zarządu nie jest jednoznaczna. Powoduje to liczne oraz istotne rozbieżności interpretacyjne - część doktryny oraz praktyków (notariuszy, doradców prawnych) stoi na stanowisku, że fundacja rodzinna w organizacji zawsze reprezentowana jest zgodnie z art. 24 ust. 4, bez względu na to, kto jest drugą stroną czynności prawnej lub sporu, druga część uważa natomiast, że jeżeli drugą stroną umowy lub sporu jest członek zarządu, fundacja rodzinna w organizacji powinna być reprezentowana zgodnie z art. 63. W realny sposób zagraża to pewności obrotu, bowiem czynność prawna sprzeczna z ustawą jest nieważna. Ponieważ jednak w praktyce prezentowane są dwa stanowiska postuluje się wprowadzenie przepisów przejściowych sankcjonujących umowy zawarte pomiędzy fundację rodzinną w organizacji a członkiem jej zarządu, bez względu na to wedle którego stanowiska ustalona została reprezentacja fundacji rodzinnej w organizacji przy zawarciu takiej umowy.	MRiT: Poparcie dla propozycji szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji
209.	Pkt 4 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Szczegółowe uregulowanie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji może przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu prawnego oraz wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych pojawiających się na etapie funkcjonowania fundacji rodzinnej przed jej wpisem do rejestru. W szczególności zasadne jest doprecyzowanie zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w sytuacjach, w których czynność prawna dokonywana jest pomiędzy fundacją rodzinną w organizacji a fundatorem lub beneficjentem. Charakter tych czynności wymaga szczególnej regulacji z uwagi na potencjalną kolizję interesów oraz konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony majątku fundacji.	MRiT: Poparcie dla propozycji szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji. Szczegółowe sugestie zostaną poddane analizie przez MRiT.

			Jednocześnie wskazane byłoby, aby projektowane regulacje wyraźnie określały sposób reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w takich przypadkach, analogicznie do rozwiązania przyjętego w art. 63 Ustawy o fundacji rodzinnej, który przewiduje szczególne zasady działania w sytuacji czynności dokonywanych pomiędzy fundacją a członkiem zarządu. Doprecyzowanie tej kwestii pozwoliłoby uniknąć rozbieżności interpretacyjnych oraz zapewniłoby większą pewność prawną zarówno po stronie fundatorów i beneficjentów, jak również osób trzecich dokonujących czynności z fundacją rodzinną w organizacji. W ocenie opiniującego regulacja powinna zmierzać nie tylko do wskazania ogólnych zasad reprezentacji, ale również do jednoznacznego uregulowania przypadków potencjalnego konfliktu interesów, w szczególności poprzez wskazanie podmiotu uprawnionego do reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w czynnościach z fundatorem lub beneficjentem. Dodatkowo, konieczne byłoby wyraźne wskazanie czy do fundacji rodzinnej w organizacji stosuje się przy umowach pomiędzy fundacją rodzinną a członkiem zarządu art. 63 Ustawy o fundacji rodzinnej.	
210.	*5.4. Reprezentacja fundacji rodzinnej*	PwC	Przypominamy uwagi złożone przez nas w piśmie z dnia 19 stycznia br.: Przepis mówi o zasadzie reprezentacji FR w organizacji. Ze względu na: - inne zasady reprezentacji FR w organizacji (przez fundatora) i inne zasady reprezentacji FR po wpisie do rejestru (zarząd), co jest rozwiązaniem nie znanym w polskim systemie prawnym - brak rejestru on-line - długie oczekiwanie na wpis do rejestru - długie oczekiwanie na odpis z rejestru (do czasu wejścia w życie rozporządzenia MS) - brak możliwości weryfikacji na daną chwilę czy FR jest jeszcze w organizacji czy już jest wpisana, a tym samym kto ją ma reprezentować	MRiT: Propozycja zostanie poddana analizie przez MRiT. Szczegółowa redakcja przepisu będzie przedmiotem prac legislacyjnych.

			proponujemy ujednolicenie zasad reprezentacji FR zarówno w organizacji jak i po wpisie do RFR poprzez przyjęcie, że FR jest zawsze reprezentowana przez zarząd (tak jak w przypadku spółek kapitałowych).	
211.	Pkt 4 projektu przeglądu oraz art. 23 ust. 4	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Propozycja zmian jest zasadniczo słuszna i pożądana. W praktyce powstała i nadal istnieje wątpliwość dotycząca prawidłowej reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w relacji do członka zarządu, w tym fundatora. **Propozycja zmiany:** Ustawa powinna jednoznacznie przesądzać, który przepis stosuje się w sytuacji reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji wobec członka zarządu oraz określać zasady reprezentacji w tym zakresie w sposób eliminujący ryzyko nieważności czynności prawnych. Przesądzenie, że art. 63 nie ma odpowiedniego zastosowania do fundacji rodzinnej w organizacji. **Propozycja zmiany:** wprowadzenie **ustawowej konwalidacji** już dokonanych czynności prawnych. **Uwaga 2:** Ustawa nie przewiduje **zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w razie śmierci fundatora**. W doktrynie powstał spór dotyczący tego, kto jest uprawniony do reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji po śmierci fundatora oraz czy pełnomocnictwo udzielone na podstawie art. 23 ust. 4 może obowiązywać także po śmierci mocodawcy zgodnie z art. 101 paragraf 2 Kodeksu cywilnego. **Propozycja zmian:** Ustawa powinna jednoznacznie wskazywać, kto reprezentuje fundację rodzinną w organizacji po śmierci fundatora, na przykład zarząd oraz czy pełnomocnictwo udzielone zgodnie z art. 23 ust. 4 może zostać ustanowione jako obowiązujące także po śmierci fundatora. **Uwaga 3:** Odrębnym, również spornym w doktrynie zagadnieniem jest kwestia czy pełnomocnik powołany przez fundatora w trybie art. 23 ust. 4 ustawy o fundacji rodzinnej	MRiT: Poparcie dla propozycji szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji. Szczegółowe sugestie zostaną poddane analizie przez MRiT.

			może udzielać dalszych pełnomocnictw, w szczególności pełnomocnictw substytucyjnych. **Propozycja zmian:** Ustawa powinna wprost rozstrzygać czy pełnomocnik powołany przez fundatora w trybie art. 23 ust. 4 ustawy o fundacji rodzinnej może udzielać dalszych pełnomocnictw.	
212.	Rekomendacja 4 — reprezentacja fundacji w organizacji	WSKDP Maciej Wroński	Reprezentacja fundacji w organizacji, w szczególności przy czynnościach z fundatorem lub beneficjentem, jest w praktyce źródłem realnych wątpliwości. Poprzeć doprecyzowanie ustawowe; zwiększa pewność obrotu.	MRiT: Poparcie rekomendacji szczegółowego uregulowania zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji.
213.	5.4 (s.26)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Proponowana regulacja zasad reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji jest niewystarczająca w obecnym kształcie. W pierwszej kolejności konieczne jest uregulowanie obowiązku stosowania art. 63 Ustawy o FR (dotyczącego konfliktu interesów przy czynnościach z członkiem zarządu) również w odniesieniu do fundacji rodzinnej w organizacji, w przypadku umów zawieranych przez fundatora będącego jednocześnie członkiem zarządu. Brak takiej regulacji rodzi ryzyko dokonywania czynności prawnych z samym sobą bez odpowiednich mechanizmów kontrolnych, co jest szczególnie niebezpieczne na etapie organizacyjnym, gdy fundacja nie dysponuje jeszcze w pełni ukształtowanymi organami nadzoru. Ponadto, niezbędne jest doprecyzowanie czy fundacja rodzinna w organizacji utworzona przez więcej niż jednego fundatora może być skutecznie reprezentowana przez jednego z nich, czy też wymagana jest reprezentacja łączna przez wszystkich fundatorów. Obecne brzmienie art. 23 ustawy o fundacji rodzinnej jest w tym zakresie nieprecyzyjne i pozostawia istotne wątpliwości interpretacyjne, które mogą prowadzić do kwestionowania ważności czynności prawnych dokonanych w imieniu fundacji rodzinnej w organizacji. Zasadnym rozwiązaniem byłoby umożliwienie uregulowania kwestii reprezentacji fundacji rodzinnej w organizacji w	MRiT: Propozycje zostaną poddane analizie przez MRiT.

			statucie, z jednoczesnym ustanowieniem reguły domyślnej na wypadek braku stosownych postanowień statutowych.	
214.	Pkt 5.4 oraz pkt 5.8, s. 26 Projektu Przeglądu - organy FR, posiedzenia i konflikt interesów	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Sztywne ramy organów FR, tj. zarząd, rada nadzorcza i zgromadzenie beneficjentów, zapożyczone z KSH, często nie odpowiadają dynamicznym i wielopokoleniowym potrzebom ładu rodzinnego. Dotychczas ustawa określała katalog organów w sposób zamknięty. Kierunkowo pozytywnie należy ocenić propozycję legalizacji dodatkowych organów fakultatywnych, takich jak komitety eksperckie lub rady doradcze, pod warunkiem że nie będą przejmowały ustawowych, władczych kompetencji zarządu lub zgromadzenia beneficjentów. Pozytywnie należy ocenić także propozycję umożliwienia odbycia posiedzenia organu i podejmowania uchwał bez formalnego wcześniejszego zwołania, jeżeli obecni są wszyscy członkowie danego organu i nikt nie zgłasza sprzeciwu co do porządku obrad. Rozwiązanie to ułatwi zarządzanie FR, w tym zarządzanie zdalne lub hybrydowe. Zasadne jest również wprowadzenie obowiązku ujawniania konfliktu interesów przez członków organów oraz ustawowego wyłączenia ich z głosowania, jeżeli sprawa dotyczy sprzeczności między interesem FR lub beneficjentów a interesem własnym członka organu. Propozycja: poprzeć kierunek zmian dotyczących organów fakultatywnych, posiedzeń bez formalnego zwołania oraz konfliktu interesów, przy jednoczesnym doprecyzowaniu, że organy fakultatywne mają charakter doradczy, ekspercki lub kontrolny i nie naruszają ustawowego podziału kompetencji.	MRiT: Poparcie propozycji legalizacji dodatkowych organów fakultatywnych, umożliwienia odbycia posiedzenia organu i podejmowania uchwał bez formalnego wcześniejszego zwołania oraz wprowadzenia obowiązku ujawniania konfliktu interesów przez członków organów.
215.	Pkt 5 ppkt 5, 12, 16, 17, 20, 21 str. 26, 27 i 28 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB nie zgłasza uwag co do: a) określenia zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości i udziałów/akcji spółek posiadających nieruchomości położonych na terenie portów morskich do fundacji rodzinnej na zasadach analogicznych jak przy nabyciu przez osobę bliską w darowiźnie lub w spadku;	MRiT: Pozytywna ocena niektórych rekomendacji. Podwyższenie funduszu założycielskiego jest niedopuszczalne ponieważ: - celem wniesienia funduszu, który stanowi wartość początkową majątku fundacji rodzinnej, jest weryfikacja pod kątem spełnienia przesłanek niezbędnych do rejestracji fundacji rodzinnej, - brak przypisania w ustawie innych funkcji dla funduszu,

			b) modyfikacji klasyfikacji PKD w zakresie przyjęcia podklasy dotyczącej działalności fundacji rodzinnych; c) promowania jako dobrej praktyki w fundacjach rodzinnych korzystania z klauzul mediacyjnych i rozwiązywania sporów przy pomocy metod pozasądowych; d) opracowania wytycznych co do sposobu księgowania funduszu założycielskiego oraz darowizn do fundacji rodzinnej w celu ujednolicenia praktyki; e) rozpoczęcia prac koncepcyjnych nad zmianami legislacyjnymi umożliwiającymi podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej – wskazując, że punktem wyjścia mogłyby w tym kontekście być stosowne regulacje Kodeksu spółek handlowych. Co do problematyki funduszu założycielskiego, to PRB nie widzi potrzeby zastrzeżenia wprost w ustawie, że fundusz założycielski nie ulega zmianie, w celu wyeliminowania rozbieżnych praktyk w tym zakresie. Takich rozbieżnych praktyk nie ma i sąd rejestrowy rejestruje podwyższenie funduszu założycielskiego. Bardzo często na moment wnoszenia majątku do fundacji fundator nie ma jeszcze pełnego planu sukcesji i nie wszystko może także wnieść od razu do fundacji z różnych względów w tym formalnych ograniczeń. Należy zatem utrzymać obecny model dopuszczający podwyższanie funduszu założycielskiego.	- ustawowy obowiązek prowadzenia aktualnego spisu mienia wpływa na ustalenie stanu pochodzenia i propozycji stanu majątkowego niezbędnego do prawidłowej realizacji obowiązków w związku ze świadczeniami dla beneficjentów, - brak przepisów o procedurze zmiany i brak określenia w ustawie skutków dla fundatora i beneficjentów wynikających ze zmiany funduszu.
216.	Rekomendacja 5 — niezmienność funduszu założycielskiego;	WSKDP Maciej Wroński	Fundusz założycielski jest wartością początkową z chwili zawiązania fundacji; aktualny stan majątku obrazuje spis mienia (art. 27 u.f.r.). Doprecyzowanie ma charakter porządkowy i usunie rozbieżne praktyki podnoszenia funduszu po rejestracji. Poprzeć wyraźne przesądzenie, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie, z zachowaniem możliwości powiększania majątku fundacji (darowizny, spadki, zyski).	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie

217.	5.5 (s.26)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Proponowane zastrzeżenie wprost w ustawie o fundacji rodzinnej, że fundusz założycielski nie ulega zmianie, jest zasadne i konieczne dla wyeliminowania rozbieżnych praktyk, które pojawiły się w dotychczasowym stosowaniu przepisów. Jednoznaczne ustawowe uregulowanie tej kwestii zapewni pewność prawną i spójność w zakresie bilansowego ujęcia funduszu założycielskiego oraz wyeliminuje wątpliwości co do dopuszczalności jego podwyższania lub obniżania w toku funkcjonowania fundacji rodzinnej.	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie
218.	Art. 17 Pkt 5 projektu przeglądu	SN	Wobec wątpliwości w praktyce należałoby przewidzieć, że kwota funduszu założycielskiego, inaczej niż kapitału zakładowego w spółkach, jest stała, a zatem nie można jej ani zwiększać, ani zmniejszać po powstaniu fundacji. Dodatkowe środki należy w toku życia fundacji lokować w innych jej kapitałach.	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie
219.	Art. 17	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki	Z uwagi na występującą w praktyce błędną wykładnię przepisów prawa co do możliwości zmiany wysokości funduszu założycielskiego i próba rozumienia przez środowisko doradcze, że skoro brak jest wyraźnego zakazu to zmiana funduszu założycielskiego jest dozwolona, postuluje się wprowadzenie przepisu który wprost wskaże, że taka zmiana jest niedopuszczalna. Z obecnego brzmienia ustawy wynika, że fundusz założycielski musi być pokryty przed wpisem fundacji rodzinnej do rejestru fundacji, przez fundatora (w przypadku powołania w testamencie z masy spadkowej). Dodatkowo art. 20 wprost stanowi o zakazie zwrotu mienia wniesionego na pokrycie funduszu założycielskiego. Funkcja funduszu założycielskiego wynika wprost z ustawy i ma za zadanie pozwolenie fundacji rodzinnej na pokrycie kosztów działalności, do czasu uzyskiwania dochodów z majątku wniesionego do fundacji tytułem darowizny lub spadku, lub z mienia wniesionego tymi tytułami. Błędna wykładnia przepisów prawa wynikająca z niewłaściwie zastosowanej praktyki wynikającej z przepisów ustawy – kodeks spółek handlowych nie powinna być wdrażana a fundacji rodzinnej, z uwagi na okoliczność iż natura fundacji rodzinnej nie zakłada zmian jej funduszu założycielskiego jak to ma miejsce w spółkach prawa handlowego z uwagi na ich znaczenie	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie. Kwestię dotychczasowych czynności rozstrzygną przepisy przejściowe.

		Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assecco - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris	gospodarcze. Dopuszczenie możliwości zmiany funduszu założycielskiego rodzi ryzyko dla skutecznej sukcesji, gdyż pozwalałoby po śmierci fundatora na zmianę funduszu założycielskiego (obniżenie) i próbę przejęcia mienia wniesionego przez fundatora (obejście postanowień statutu). W ramach prac nad OSR powinno podjąć się działania legislacyjne (**ustawa abolicyjna**) która usankcjonuje nieważne/ nieskuteczne czynności prawne, zmniejszając ryzyka dla sukcesji.	
220.	Pkt 5 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski,Tomczykowska	Propozycja zmian jest słuszna. Konieczne jest przesądzenie ustawowe tej kwestii w celu wyeliminowania rozbieżnych praktyk w tym zakresie. Zmiana wysokości funduszu założycielskiego powinna być niedopuszczalna.	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie.
221.	*5.5. Podwyższanie funduszu*	PwC	"*Ukształtowała się nieprawidłowa praktyka polegająca na podnoszeniu funduszu założycielskiego po zarejestrowaniu*	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie.

	założycielski ego		*fundacji rodzinnej, mimo że rzeczywisty stan majątkowy fundacji rodzinnej po jej założeniu obrazuje spis mienia.*" Podzielamy stanowisko, że nie można podnosić funduszu założycielskiego. Brzmienie UFR (art. 122 ust. 1 w zw. z art. 117 ust. 1 pkt 7 UFR) wymaga korekty bo wprowadza w tym zakresie w błąd. Odnośnie funduszu założycielskiego przypominamy również nasz postulat przekazany w piśmie z 19 stycznia b.r.: Ze względu na brzmienie przepisu (art. 17 UFR) powstawała wątpliwość czy w przypadku więcej niż 1 fundatora każdy z nich wnosi do fundacji rodzinnej mienie na pokrycie funduszu założycielskiego o wartości określonej w statucie, nie niższej niż 100 000 zł. Z tego względu zasadne byłoby zapisanie wprost, że fundusz założycielski wynosi minimum 100k PLN.	MRiT popiera postulat doprecyzowania przepisu o minimalnej wartości funduszu założycielskiego niezależnie od liczby fundatorów.
222.	Pkt 5 (str. 26) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Popieramy propozycję zastrzeżenia wprost w ustawie, że fundusz założycielski nie ulega zmianie po zarejestrowaniu fundacji rodzinnej. Takie rozwiązanie eliminuje błędną praktykę podnoszenia funduszu założycielskiego, która wprowadza zamieszanie co do stanu majątkowego fundacji rodzinnej. **<u>Propozycja zmian:</u>** Dodanie do art. 17 UoFR ust. 2 w następującym brzmieniu: *„2. Wartość funduszu założycielskiego określona w statucie nie ulega zmianie po wpisaniu fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych, niezależnie od późniejszego wniesienia mienia do fundacji rodzinnej oraz zmiany wartości aktywów fundacji rodzinnej."*	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie.
223.	Pkt 5	Krajowa Rada Notarialna	W zakresie niedopuszczalności zmiany funduszu założycielskiego **(pkt 5 przeglądu) Krajowa Rada Notarialna pozytywnie ocenia** założenie o jego niezmienności, z tym zastrzeżeniem, że niedopuszczalność zmiany funduszu należałoby odnieść do czasu po zarejestrowaniu fundacji – na etapie organizacyjnym, wobec dynamiki procesu	MRiT: Poparcie dla przesądzenia, że wartość funduszu założycielskiego nie ulega zmianie. Propozycja dopuszczenia zmiany na etapie organizacyjnym, do czasu zarejestrowania fundacji, zostanie poddana analizie przez MRiT.

			organizacyjnego (np. w ramach zmiany koncepcji, co zostanie wniesione do tworzonej fundacji na pokrycie funduszu założycielskiego) należy uznać, że zmiana taka jest dopuszczalna (z zastrzeżeniem każdorazowo wymogu spełniania przesłanki wartości minimum 100 tyś. zł zgodnie z art. 17 ustawy), a dopuszczalność jej modyfikacji ustaje z chwilą rejestracji fundacji rodzinnej w rejestrze, kiedy to kończy się „założycielski" etap funkcjonowania podmiotu.	
224.	Pkt 5	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Fundusz założycielski (pkt 5).** Zamiast sztywnego zakazu zmiany - doprecyzowanie księgowe (dodatkowe przysporzenia jako mienie/kapitał, ujmowane w spisie mienia), bez ujemnych skutków podatkowych przeniesień.	MRiT: Kwestie związane z rachunkowością będę przedmiotem wytycznych.
225.	PKT 5 str 26	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej	W praktyce sąd rejestrowy dokonuje wpisu zmian funduszu założycielskiego. Możliwość ta powinna zostać przewidziana w ustawie o fundacji rodzinnej podobnie jak procedura zmniejszenia funduszu założycielskiego. Do fundatora/zarządu fundacji rodzinnej powinna należeć kompetencja zezwalająca na modyfikację funduszu, a także decyzja odnośnie późniejszego lokowania aktywów w fundacji rodzinnej (darowizna/zwiększenie funduszu założycielskiego). **Zastrzeżenie wprost w ustawie, że fundusz założycielski nie ulega zmianie,** w celu wyeliminowania rozbieżnych praktyk w tym zakresie.	MRiT: Podwyższenie / zmniejszenie funduszu założycielskiego jest niedopuszczalne ponieważ: - celem wniesienia funduszu, który stanowi wartość początkową majątku fundacji rodzinnej, jest weryfikacja pod kątem spełnienia przesłanek niezbędnych do rejestracji fundacji rodzinnej, - brak przypisania w ustawie innych funkcji dla funduszu, - ustawowy obowiązek prowadzenia aktualnego spisu mienia wpływa na ustalenie stanu pochodzenia i propozycji stanu majątkowego niezbędnego do prawidłowej realizacji obowiązków w związku ze świadczeniami dla beneficjentów, - brak przepisów o procedurze zmiany i brak określenia w ustawie skutków dla fundatora i beneficjentów wynikających ze zmiany funduszu.
226.	Pkt 5. projektu	KIDR	Zastrzeżenie wprost w ustawie, że fundusz założycielski nie ulega zmianie – tę propozycję zmiany należy cenić pozytywnie. Zwłaszcza jeśli się zważy, że: - fundacja rodzinna ma być realnym podmiotem majątkowym, a nie „pustą strukturą", korzystającą z preferencji podatkowych (przy zachowaniu progu na tyle niskiego, żeby nie zamknąć tej instytucji wyłącznie dla największych majątków);	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Podniesienie w uwadze inne kwestie będę przedmiotem analiz i wytycznych.

			- celem fundacji rodzinnej jest ochrona majątku rodzinnego, sukcesja, akumulacja kapitału, zwiększenie inwestycji i zapewnienie środków dla beneficjentów. Powyższego, bez rozsądnego kapitału, na stabilnym poziomie, nie da się osiągnąć. W ustawie brak jest natomiast mechanizmów stabilizujących wysokość tego kapitału. Ponadto kwestia uregulowania niezmienności funduszu założycielskiego ma znaczenie dla prawidłowego księgowania późniejszych darowizn dokonywanych przez fundatora, czy późniejszej zmiany wartości aktywów wniesionych na pokrycie tego funduszu.	
227.	Art. 17 w zw. z art. 27 oraz art. 28–29 u.f.r.; *cz. 5 pkt 5 (str. 26) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Ustawa reguluje wniesienie mienia na pokrycie funduszu założycielskiego przy ustanowieniu fundacji rodzinnej (art. 17 u.f.r.), nie określa natomiast w sposób wyraźny mechanizmu i charakteru prawnego wniesień dokonywanych po jej ustanowieniu. Ustawodawca dopuszcza zatem późniejsze przysporzenia, nie przesądza jednak ani ich kwalifikacji prawnej, ani ich relacji do funduszu założycielskiego, który – jako wielkość ustalana w statucie przy utworzeniu – pozostaje statyczny i nie podlega „podwyższeniu”. Brak ten rodzi konkretne wątpliwości praktyczne. Po pierwsze, niejasna pozostaje kwalifikacja cywilnoprawna takich wniesień (darowizna czy inne nieodpłatne przysporzenie), co rzutuje m.in. dopuszczalność odwołania darowizny czy wymogi co do formy. Po drugie, kwalifikacja i przypisanie wniesienia wpływają na proporcję, o której mowa w art. 28–29 ustawy, a przez to na zakres zwolnienia po stronie beneficjentów oraz na wartość podatkową mienia uwzględnianą przy rozwiązaniu fundacji. Należy przy tym zauważyć, że fundusz założycielski fundacji rodzinnej nie pełni funkcji gwarancyjnej (ochrony wierzycieli) właściwej kapitałowi zakładowemu spółek. Przemawia to za rozwiązaniem polegającym na potwierdzeniu, że wniesienia po ustanowieniu fundacji stanowią nieodpłatne przysporzenia (darowizny) ujmowane w spisie mienia, bez „podwyższania” funduszu założycielskiego.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji dot. zastrzeżenia wprost w ustawie, że fundusz założycielski nie ulega zmianie. Dyskusyjna jest teza, zgodnie z którą kwalifikacja cywilnoprawna sposobu wniesienia mienia do fundacji rodzinnej wpływa na proporcję o której mowa w art. 28–29 ustawy. W opinii MRiT niezależnie od tego, czy wniesienie stanowi darowiznę albo spadek (nieodpłatne przysporzenie), wartość wniesionego mienia przypada na proporcję poszczególnych fundatorów lub fundacji rodzinnej, zgodnie z regułami zawartymi w art. 28 ust. 2. Na gruncie przepisów ustawy nie można zgodzić się z twierdzeniem, że mienie wniesione na fundusz założycielski lub jakoby na „podwyższenie” funduszu założycielskiego nie wpływa na proporcje.

			Proponujemy w związku z tym doprecyzowanie w ustawie charakteru prawnego i trybu wnoszenia mienia do fundacji rodzinnej po jej ustanowieniu (jako darowizny ujmowanej w spisie mienia), w tym przesądzenie relacji takich wniesień do funduszu założycielskiego (brak jego podwyższenia).	
228.	*5.6. Świadczenie z fundacji rodzinnej – majątek osobisty beneficjenta*	PwC	Popieramy postulat, aby zmienić KRiO w taki sposób.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
229.	Pkt 6. projektu	KIDR	Określenie wprost w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, że świadczenie dla beneficjenta fundacji rodzinnej jest zaliczane do majątku osobistego, chyba że fundator postanowi inaczej – zmiana celowa i konieczna, której wyraźny brak był uzupełniany w praktyce zapisami statutowymi, o nie do końca pewnej skuteczności prawnej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
230.	s. 26 projektu	SN	Przewiduje się wprowadzenie normy prawnej, która jednoznacznie przesądzi, że świadczenie beneficjenta ma trafiać do majątku osobistego, a nie wspólnego. To trafna regulacja, zważywszy na sukcesyjny charakter tego instrumentu prawnego. Jednocześnie kwestia wymaga wyraźnego unormowania, ponieważ już zarysowała się wyraźna rozbieżność stanowisk.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
231.	Art. 34/ 103 Pkt 6	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital,	Postuluje się wprowadzenie przepisu wskazującego wprost, że świadczenie realizowane na rzecz beneficjenta, który pozostaje w związku małżeńskim, w którym panuje ustrój ustawowej wspólności majątkowej, wchodzi do jego majątku osobistego. Analogicznie nabycie mienia od fundacji rodzinnej w związku z jej rozwiązaniem następuje do majątku odrębnego uprawnionego beneficjenta. Taka zasada ma uzasadnienie sukcesyjne, gdzie intencją jest kontrola nad rodzajem majątku do którego trafia mienie rodzinne. Na podstawie aktualnego brzmienia przepisów ustawy należy uznać, że taki jest właściwie skutek nabycia przedmiotu świadczenia, zwłaszcza gdy współmałżonek nie jest beneficjentem. Jednakże w sytuacji gdy pozostaje on również	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

		Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assecco - Marek Roefler	beneficjentem istnieje ryzyko wykładni, że nabycie przez współmałżonka z uwagi na posiadanie statusu beneficjenta mogłoby być możliwe, choć przeczyć może intencjom sukcesyjnym.	

		Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
232.	Pkt 6	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Popieramy:** **Majątek osobisty beneficjenta (pkt 6).** Wpisanie wprost do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, że świadczenie wchodzi do majątku osobistego (art. 33 k.r.o.), chyba że fundator postanowi inaczej - ochrona substancji sukcesyjnej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
233.	Pkt 6 (str. 26) propozycji zmian przepisów Art. 33 KRO	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Obecnie ani ustawa o fundacji rodzinnej, ani inne przepisy nie rozstrzygają wprost, czy świadczenia otrzymywane przez beneficjenta fundacji rodzinnej wchodzą do jego majątku osobistego, czy do majątku wspólnego małżonków. Brak jednoznacznej regulacji w tym zakresie rodzi istotne wątpliwości interpretacyjne oraz ryzyko rozbieżnej praktyki organów podatkowych i sądów. Świadczenia z fundacji rodzinnej mają charakter nieodpłatny i osobisty – są kierowane do konkretnej osoby wskazanej przez fundatora. Ponieważ jednak ustawa nie posługuje się pojęciem darowizny, a katalog składników majątku osobistego w art. 33 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: „KRO") ma charakter zamknięty, świadczenia te – jako nieujęte wprost w tym przepisie – mogłyby zostać uznane za wchodzące do majątku wspólnego (art. 31 KRO). Taka wykładnia jest jednak sprzeczna z intencją fundatora, który wskazując jako beneficjenta jednego z małżonków, zamierza dokonać przysporzenia tej konkretnej osobie, a nie jej wspólnocie majątkowej. Niejasność ta rodzi realne ryzyka dla beneficjenta – przy podziale majątku po rozwodzie, egzekucji przeciwko małżonkowi czy jego upadłości – a także skutki podatkowe. Jeśli świadczenie zasiliłoby majątek wspólny, jego część	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			mogłaby zostać przypisana małżonkowi beneficjenta, który nie należy do zerowej grupy podatkowej wobec fundatora, co prowadziłoby do objęcia świadczenia wyższą stawką PIT (10% lub 15%) zamiast zwolnienia – wbrew woli fundatora i konstrukcji fundacji rodzinnej. Jednocześnie, beneficjent w każdym czasie może przenieść otrzymane mienie do majątku wspólnego małżonków, jeżeli taka będzie jego wola (np. w drodze rozszerzającej majątkowej umowy małżeńskiej albo czynności przenoszącej dany składnik do majątku wspólnego). Rozwiązanie to zapewnia zatem elastyczność wyłącznie na korzyść beneficjenta, podczas gdy odmienna wykładnia prowadziłaby do skutków sprzecznych z wolą fundatora, których beneficjent nie mógłby już samodzielnie odwrócić. Przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym świadczenie wchodzi do majątku osobistego beneficjenta wyłącznie wtedy, gdy statut tak stanowi, prowadziłoby do nieuzasadnionego zróżnicowania sytuacji prawnej beneficjentów otrzymujących świadczenia o identycznym charakterze. O kwalifikacji majątkowej świadczenia decydowałaby bowiem treść statutu fundacji, a nie natura samego przysporzenia. W praktyce mogłoby to prowadzić do przypadkowego pozbawienia beneficjenta ochrony wynikającej z majątku osobistego wyłącznie z uwagi na brak odpowiedniego postanowienia statutowego, mimo że fundator nie zamierzał dokonywać przysporzenia na rzecz wspólności majątkowej małżeńskiej. Ponadto fundacja rodzinna ma charakter wielopokoleniowy, a statut często jest sporządzany wiele lat przed powstaniem prawa do świadczenia. Fundator nie zawsze jest w stanie przewidzieć przyszłą sytuację rodzinną wszystkich obecnych i przyszłych beneficjentów ani skutki, jakie brak odpowiedniego postanowienia statutowego może wywołać na gruncie prawa rodzinnego i podatkowego. Z tych względów zasadne jest jednoznaczne przesądzenie, że świadczenia z fundacji rodzinnej wchodzą do majątku osobistego beneficjenta.	

			<u>Propozycja zmian:</u> Dodanie do art. 33 KRO punktu 11 w następującym brzmieniu: *„Świadczenia, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, oraz mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej.”*	
234.	Zmiany dot. podstawy sprawowania zarządu majątkiem małoletniego (art. 33 UoFR)	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Art. 33 ustawy o fundacji rodzinnej obecnie umożliwia zastrzeżenie, że przedmioty przypadające małoletniemu beneficjentowi z tytułu świadczeń nie będą objęte zarządem sprawowanym przez rodziców, jednak przepis ten wiąże to wyłączenie z indywidualnym zastrzeżeniem fundatora, nie wskazując jednoznacznie podstawy, w której zastrzeżenie to powinno zostać zawarte, co rodzi wątpliwości co do jego formy i trwałości oraz co do zasad wyznaczania zarządcy majątku małoletniego. Zasadne jest powiązanie zarówno wyłączenia zarządu majątkiem małoletniego i wyznaczenia zarządcy bezpośrednio ze statutem fundacji rodzinnej. Statut – jako dokument ustrojowy podlegający ujawnieniu w rejestrze – zapewnia jednoznaczną, trwałą i transparentną podstawę sprawowania zarządu majątkiem małoletniego. Umożliwia to fundatorowi uprzednie ukształtowanie zasad zarządu mieniem otrzymywanym przez małoletniego z fundacji rodzinnej, w tym powierzenie go zaufanym osobom lub organom fundacji rodzinnej, co służy ochronie tego majątku, zapewnia ciągłość zarządzania zgodną z celem sukcesyjnym fundacji oraz ogranicza praktyczne trudności związane z koniecznością uzyskiwania zgody sądu opiekuńczego na czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu. Rozwiązanie takie pozostaje również uzasadnione z perspektywy wielopokoleniowego charakteru fundacji rodzinnej. Potrzeba wyznaczenia zarządcy majątku małoletniego beneficjenta może bowiem powstać po upływie wielu lat od ustanowienia fundacji, gdy fundator nie będzie już żył albo nie będzie miał możliwości podejmowania czynności prawnych. W konsekwencji uzależnienie skuteczności	MRiT: Częściowo kwestia ta została już uregulowana. Podczas prac legislacyjnych zostanie przeanalizowana kwestia przeniesienia do KRO i ew. rozbudowania obecnej regulacji.

			mechanizmu przewidzianego w art. 33 od osobistego działania fundatora może prowadzić do trudności praktycznych oraz ograniczać możliwość realizacji jego długoterminowych założeń sukcesyjnych. Z tego względu zasadne jest przyjęcie, że statut fundacji rodzinnej może określać nie tylko zasady wyłączenia zarządu rodziców nad majątkiem małoletniego beneficjenta, lecz także kompetencję określonego organu fundacji do wyznaczenia zarządcy tego majątku. Rozwiązanie takie odpowiada konstrukcji fundacji rodzinnej, w której statut stanowi podstawowy instrument urzeczywistniania woli fundatora oraz może przyznawać organom fundacji kompetencje służące realizacji celów fundacji. Proponowana zmiana nie prowadzi zatem do rozszerzenia zakresu dopuszczalnych rozwiązań ustrojowych, lecz zmierza do jednoznacznego potwierdzenia możliwości wykonywania woli fundatora także w sytuacjach powstałych po jego śmierci lub utracie zdolności do podejmowania decyzji. Pozwala to usunąć istniejące wątpliwości interpretacyjne i zapewnić ciągłość mechanizmów ochrony majątku przeznaczonego dla małoletnich beneficjentów. Jednocześnie rozwiązanie to zachowuje gwarancję ochrony interesów małoletniego – w przypadku gdy statut nie określa zasad wyznaczania zarządcy, zarząd sprawuje kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy. Proponowana zmiana ma zatem charakter przede wszystkim doprecyzowujący podstawę sprawowania zarządu majątkiem małoletniego i eliminujący dotychczasowe wątpliwości interpretacyjne. **<u>Proponowana zmiana:</u>** *Zmiana art. 33 ustawy o fundacji rodzinnej w następujący sposób:* *„33. Przedmioty przypadające małoletniemu beneficjentowi z tytułu świadczeń spełnionych przez fundację rodzinną nie będą objęte zarządem sprawowanym przez rodziców, o ile statut tak stanowi. W przypadku gdy statut nie określa zasad*	

			wyznaczania zarządcy, zarząd sprawuje kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy."	
235.	Pkt 5 ppkt 6 str. 26 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB popiera rozwiązanie prawne, zgodnie z którym świadczenie dla beneficjenta Fundacji Rodzinnej powinno być zaliczane do jego majątku osobistego. Uwzględniając, że co do zasady świadczenia dla beneficjentów realizować będzie Fundacja Rodzinna reprezentowana przez zarząd, nie ma powodów, aby zaliczenie konkretnego świadczenia do majątku osobistego lub wspólnego beneficjenta miało być uzależnione od woli fundatora. PRB poddaje natomiast pod rozwagę wyłączenie z ww. generalnej zasady sytuacji, w której fundatorem jest małżeństwo pozostające w ustroju wspólności majątkowej – w zakresie w jakim otrzymują oni świadczenia od fundacji rodzinnej. Traktowanie takich świadczeń jako świadczeń do majątków odrębnych nie ma zdaniem zgłaszającego uzasadnienia zarówno natury praktycznej jak i prawnej.	MRiT: Częściowo pozytywna ocena rekomendacji. Na etapie prac legislacyjnych MRiT rozważy tę uwagę (wspólnie z uwagą KRN) dostrzegając, że skoro korzyści z fundacji rodzinnej dla małżonków, którzy przenieśli majątek do fundacji rodzinnej był objęty wspólnością, zasada wspólności mogłaby zostać rozciągnięta także na świadczenia. Co do zasady propozycja tego nie zakazuje, jeśli co najmniej jeden z małżonków jest fundatorem i wprowadzono zastrzeżenie, że świadczenie wchodzi do majątku wspólnego.
236.	Pkt 5.6 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Zaliczenie świadczeń do majątku osobistego beneficjenta** Propozycja zasługuje na poparcie. Przyjęcie zasady, zgodnie z którą świadczenia z fundacji rodzinnej stanowią majątek osobisty beneficjenta, odpowiada sukcesyjnemu charakterowi fundacji rodzinnej oraz woli fundatora dotyczącej sposobu dystrybucji majątku rodzinnego. Rozwiązanie to powinno przyczynić się do zwiększenia przewidywalności skutków prawnych funkcjonowania fundacji rodzinnej. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że fundatorzy dużą wagę przywiązują do tego, aby przekazywany majątek trafiał do wskazanych przez nich beneficjentów zgodnie z przyjętymi założeniami sukcesyjnymi. Jednoznaczne określenie charakteru prawnego świadczeń zwiększy pewność planowania majątkowego oraz ograniczy ryzyko sporów pomiędzy beneficjentami i ich małżonkami.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
237.	5.6 (s.26)	GESSEL, KOZIOROWSKI	Określenie wprost w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, że świadczenie dla beneficjenta fundacji rodzinnej jest zaliczane do majątku osobistego, chyba że fundator postanowi inaczej,	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

		Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	zasługuje na pełne poparcie. Proponowana zmiana rozwiewa istotną wątpliwość istniejącą w obecnych przepisach – dziś nie jest bowiem jasne, czy świadczenie otrzymywane przez beneficjenta w trakcie trwania małżeńskiej wspólności majątkowej wchodzi do jego majątku osobistego, czy do majątku wspólnego małżonków, ponieważ świadczenie z fundacji rodzinnej nie zostało wprost wymienione w art. 33 KRO, a zarazem nie jest ono zwykłą darowizną przekazywaną bezpośrednio przez fundatora. Regulacja ta jest spójna z logiką instytucji fundacji rodzinnej, której celem jest ochrona majątku rodzinnego przed rozdrobnieniem, a świadczenie dla beneficjenta ma charakter osobisty, związany z sukcesją rodzinną, nie zaś ze wspólną aktywnością majątkową małżonków. Regulacja eliminuje potencjalne spory małżeńskie dotyczące przynależności świadczeń do majątku wspólnego. Proponowany przepis jest przy tym spójny z zasadą wyrażoną w art. 33 pkt 2 KRO, według której to, co małżonek nabył przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, należy co do zasady do jego majątku osobistego, chyba że spadkodawca lub darczyńca zdecydował inaczej – w przypadku świadczeń z fundacji rodzinnej logika jest analogiczna. Pozostawienie fundatorowi swobody w zakresie odmiennego uregulowania tej kwestii w statucie stanowi jednocześnie wyraz poszanowania zasady autonomii woli fundatora.	
238.	Pkt 6 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Jednoznaczne wskazanie w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, że świadczenie otrzymane przez beneficjenta fundacji rodzinnej stanowi jego majątek osobisty, chyba że fundator postanowi inaczej, należy uznać za rozwiązanie zwiększające pewność prawa oraz spójność regulacji dotyczących przysporzeń majątkowych. Przyjęcie takiej zasady pozostaje zbieżne z rozwiązaniami funkcjonującymi obecnie na gruncie prawa rodzinnego w odniesieniu do innych przysporzeń o charakterze nieodpłatnym, w szczególności spadków i darowizn, które co do zasady wchodzą do majątku osobistego małżonka, chyba	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			że odpowiednio spadkodawca lub darczyńca postanowi inaczej (art. 33 pkt 2) Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Świadczenie z fundacji rodzinnej również jest wynikiem decyzji fundatora oraz realizacji określonych przez niego celów sukcesyjnych i rodzinnych, dlatego zasadne jest przyznanie fundatorowi możliwości określenia charakteru majątkowego takiego świadczenia. Jednocześnie wskazane jest, aby przepisy jednoznacznie określały sposób dokonania takiego zastrzeżenia przez fundatora, co pozwoli uniknąć wątpliwości interpretacyjnych i zapewni przewidywalność skutków prawnych zarówno dla beneficjentów, jak i ich małżonków.	
239.	Pkt 6	Krajowa Rada Notarialna	**Krajowa Rada Notarialna stanowczo sprzeciwia się koncepcji, zgodnie z którą świadczenie fundacji rodzinnej miałoby stanowić składnik majątku osobistego,** chyba że **fundator inaczej postanowi (pkt 6 przeglądu).Takie rozwiązanie prowadziłoby w opinii KRN do nadużywania fundacji rodzinnej,** w celu stworzenia z niej podmiotu nie tyle sukcesyjnego, co służącego „zasłonie korporacyjnej" dla prowadzonej działalności czy czerpania zysku z majątku, celem pokrzywdzenia przez fundatorów swych współmałżonków. Stałoby to w sprzeczności zarówno z celem fundacji rodzinnej, naruszało ogólne założenia kodeksu rodzinnego regulujące współzależność majątkową małżonków (w tym zaliczając dochody z posiadanego majątku do majątku wspólnego), a także stało w sprzeczności z zasadą konstytucyjną ochroną rodziny (art. 18 Konstytucji RP), zgodnie z którą *„Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej".* W opinii Krajowej Rady Notarialnej, jak już wskazywano w dotychczasowej korespondencji, odstępstwo od ogólnych reguł zaliczenia składników nabytych w trakcie małżeństwa do majątku wspólnego, przewidzianych art. 31 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, **powinno wynikać z umowy majątkowej małżeńskiej, przez którą małżonkowie ograniczą zakres przedmiotów obowiązującej ich**	MRiT: Negatywna ocena rekomendacji dot. określenia wprost w K.r.o., że świadczenie dla beneficjenta fundacji rodzinnej jest zaliczane do majątku osobistego, chyba że fundator postanowi inaczej. Propozycja MRiT wynika z okoliczności, że źródło majątku przekazywanego beneficjentom pochodzi od fundatora / fundatorów i darczyńców, którzy wyposażyli fundację w majątek, który następnie jest pomnażany, tj. zastępuje spadek albo darowiznę bezpośrednio nabytą po albo innej osoby. KRN wydaje się dostrzegać także inne źródła pochodzenia majątku fundacji rodzinnej. MRiT rozważy uwagę KRN, niemniej na obecnym etapie nie chcemy zmieniać przyjętej koncepcji, co najwyżej rozbudować ją o regulacje dla tzw. pierwszego pokolenia, które przenosi majątek do fundacji rodzinnej i korzysta z niego.

			wspólności poprzez wyłączenie z niego świadczeń uzyskiwanych przez beneficjenta. Tylko takie rozwiązanie zapewnia ochronę i równouprawnienie obojga małżonków w związku małżeńskim, pozwalając im na modyfikacje obowiązujących ich zasad nabywania mienia i objęcia go majątkiem wspólnym lub osobistym zgodnie z zasadą autonomii woli, przy uwzględnieniu wspólnych ustaleń i założeń gospodarczych, a zarazem przy zachowaniu wymaganego od ustawodawcy zapewniania rodzinie szczególnej ochrony. W szczególności zdaniem Krajowej Rady Notarialnej nie jest uzasadnione, by wprowadzać w zakresie świadczeń od fundacji rodzinnej rozwiązanie wzorowane na art. 33 pkt 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, skoro świadczenie na rzecz beneficjenta realizowane jest – często docelowo po wielu latach od powstania fundacji rodzinnej – z majątku tej fundacji, a nie z majątku fundatora (którego związek majątkowy z fundacją kończy się z perspektywy cywilnoprawnej po wniesieniu mienia, o czym przesądza choćby art. 20 ustawy zakazujący zwrotu funduszu założycielskiego). Nie stanowi ono więc aktu szczodrobliwości osoby dokonującej przysporzenia, a zatem nie powinno być ono traktowane w sposób zbliżony do darowizny czy spadku. W rezultacie, **obecny stan rzeczy – sprowadzający się do zasady, że świadczenia od fundacji rodzinnej w razie ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej wchodzą zasadniczo (o ile umowa majątkowa małżeńska nie stanowi inaczej) w skład majątku wspólnego małżonków, jest zdaniem Krajowej Rady Notarialnej optymalny.** Umożliwienie odmiennego uregulowania tej kwestii bez współudziału małżonka beneficjenta czyniłoby z fundacji rodzinnej – która zgodnie z przeglądem ma służyć głównie celom sukcesyjnym – metodę obchodzenia reguł małżeńskiego prawa majątkowego i podważania **majątkowych podstaw rodziny, w szczególności polegającego na pokrzywdzeniu słabszej gospodarczo („niebiznesowej") strony związku małżeńskiego, a w rezultacie prowadziłoby do wypaczeniu celu fundacji rodzinnej**, stającej się tylko wygodnym „portfelem	

			majątkowym” pozwalającym obchodzić powszechnie obowiązujące przepisy prawa.	
240.	Pkt 6 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Propozycja zmian jest słuszna, z zastrzeżeniem, że określenie wprost w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, że do majątku osobistego, chyba że fundator postanowi inaczej, zaliczane jest świadczenie dla beneficjenta fundacji rodzinnej oraz mienie otrzymywane w związku z jej rozwiązaniem. **Propozycja zmian:** Uzupełnienie katalogu składników majątku osobistego, o którym mowa w art. 33 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, o świadczenia otrzymywane od fundacji rodzinnej oraz mienie otrzymywane w związku z jej rozwiązaniem.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Dodatkowa propozycja uzupełnienia o mienie otrzymywane od fundacji rodzinnej w związku z jej rozwiązaniem – do analizy MRiT.
241.	Rekomendacja 6 — świadczenie jako majątek osobisty beneficjenta (KRO)	WSKDP Maciej Wroński	Zaliczenie świadczenia do majątku osobistego jest spójne z charakterem sukcesyjnym i chroni majątek rodzinny. Wątpliwość budzi konstrukcja wyjątku „chyba że fundator postanowi inaczej”. Poprzeć co do zasady. Doprecyzować formę i moment, w którym fundator może skutecznie zadecydować o wejściu świadczenia do majątku wspólnego beneficjenta, by nie tworzyć niepewności po stronie beneficjenta i jego małżonka.	MRiT: Częściowo pozytywna ocena rekomendacji. Do analizy MRiT: kwestia sposobu wyrażenia woli przez fundatora (formy i momentu).
242.	Pkt 5 ppkt 6 projektu przeglądu	KF LEX	Pozytywnie oceniamy planowane uregulowanie w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym zasady, że świadczenie z fundacji wchodzi w skład majątku osobistego beneficjenta. Zmiana ta wzmocni funkcję ochronną fundacji na wypadek rozwodów w kolejnych pokoleniach.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
243.	Art. 2 ust. 2, art. 30 i n. u.f.r. w zw. z art. 33 k.r.o.; *cz. 5 pkt 6 (str. 26) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Popiera się objętą przeglądem propozycję uznania świadczenia dla beneficjenta za jego majątek osobisty, chyba że fundator postanowi inaczej, jako rozwiązanie usuwające istniejącą niepewność co do zaliczania świadczeń na rzecz beneficjenta do majątku wspólnego albo osobistego. Ustawa nie przesądza dziś charakteru świadczenia otrzymywanego przez beneficjenta pozostającego w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej, a świadczenie to nie daje się jednoznacznie przyporządkować do kategorii z art. 31 i art. 33 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 236; „**k.r.o.**”). Ze względu	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			na nieodpłatny i rodzinny (sukcesyjny) charakter pozostaje funkcjonalnie najbliższe przysporzeniom pod tytułem darmym, które z mocy art. 33 pkt 2 k.r.o. wchodzą do majątku osobistego. Brak wyraźnej reguły rodzi w praktyce ryzyko, że świadczenie zasili majątek wspólny małżonków beneficjenta, co prowadzi do skutków trudnych do pogodzenia z celem fundacji, w szczególności do objęcia świadczenia podziałem majątku wspólnego w razie ustania wspólności (np. rozwodu), a także do możliwości jego zajęcia w egzekucji prowadzonej z majątku wspólnego za zobowiązania małżonka beneficjenta. Skutki te osłabiają realizację ustawowego celu fundacji, jakim jest gromadzenie mienia i zarządzanie nim w interesie beneficjentów oraz zachowanie majątku w obrębie rodziny fundatora. Proponowane rozwiązanie usuwa tę niepewność, przesądzając przynależność świadczenia do majątku osobistego beneficjenta, a jednocześnie – przez zastrzeżenie „chyba że fundator postanowi inaczej” – zachowuje dyspozytywny charakter reguły i pozostawia fundatorowi swobodę odmiennego ukształtowania tej kwestii w statucie.	
244.	*5.7. Ograniczony dostęp beneficjentó w OPP do dokumentacji fundacji*	PwC	Popieramy pomysł ograniczenia dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej beneficjentom będącym organizacjami pożytku publicznego, za wyjątkiem dostępu do informacji niezbędnych do ustalenia należnych im świadczeń.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
245.	Rekomendacja 7 — ograniczenie dostępu do dokumentacji dla beneficjentó w-OPP	WSKDP Maciej Wroński	OPP będąca beneficjentem nie należy do kręgu rodzinnego i nie ma interesu w dostępie do pełnej, prywatnej dokumentacji fundacji. Poprzeć. Wyjątek (informacje niezbędne do ustalenia należnych świadczeń) zakreślić precyzyjnie — ma realnie zabezpieczać	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Precyzyjny sposób zabezpieczenia interesu organizacji pożytku publicznego może zostać przedstawiony dopiero na etapie prac legislacyjnych nad przyszłym projektem ustawy.
246.	5.7 (s.26)	GESSEL, KOZIOROWSKI	Umożliwienie ograniczenia dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej beneficjentom będącym organizacjami pożytku publicznego, z wyjątkiem informacji niezbędnych do ustalenia	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

		Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	należnych im świadczeń, jest rozwiązaniem racjonalnym i proporcjonalnym. Organizacje pożytku publicznego, włączone do kręgu beneficjentów, nie powinny mieć nieograniczonego dostępu do poufnych informacji dotyczących majątku rodzinnego, struktury świadczeń na rzecz pozostałych beneficjentów ani strategii zarządzania aktywami fundacji. Zapewnienie im wyłącznie informacji niezbędnych do ustalenia i dochodzenia przysługujących im świadczeń stanowi właściwą równowagę między transparentnością, a ochroną prywatności rodziny fundatora.	
247.	Pkt 5.7 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Ograniczenie dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej dla organizacji pożytku publicznego będących beneficjentami** Propozycja co do zasady zasługuje na poparcie. Fundacje rodzinne gromadzą dokumentację zawierającą informacje o charakterze majątkowym, rodzinnym oraz sukcesyjnym, które często mają szczególnie wrażliwy charakter. W sytuacji, gdy beneficjentem fundacji rodzinnej jest organizacja pożytku publicznego, trudno znaleźć uzasadnienie dla przyznawania jej pełnego dostępu do dokumentacji wykraczającej poza zakres niezbędny do ustalenia przysługujących jej świadczeń. Zachowanie odpowiedniej równowagi pomiędzy transparentnością a ochroną prywatności fundatora i członków rodziny należy uznać za cel uzasadniony. Proponujemy żeby rozważyć bardziej kompleksowy przegląd zasad dostępu wszystkich beneficjentów do informacji o fundacji rodzinnej. Doświadczenia zagranicznych jurysdykcji wskazują, że kwestia ta nie jest rozwiązywana jednolicie. Przykładowo w praktyce fundacji prywatnych funkcjonujących w Liechtensteinie wykształciło się podejście, zgodnie z którym zakres uprawnień informacyjnych beneficjentów może być istotnie ograniczony w sytuacji, gdy w strukturze fundacji funkcjonuje niezależny organ nadzoru, odpowiedzialny za	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Szczegółowe kwestie podniesione w uwadze będę analizowane na etapie prac legislacyjnych.

			kontrolę działalności organów zarządzających oraz ochronę interesów beneficjentów. W takim modelu ciężar bieżącego nadzoru nad fundacją zostaje przeniesiony z indywidualnych beneficjentów na wyspecjalizowany organ, taki jak rada nadzorcza lub rada protektorów. W praktyce sukcesyjnej pozostawienie wszystkim beneficjentom nieograniczonego dostępu do informacji dotyczących majątku, inwestycji oraz bieżącej działalności fundacji rodzinnej nie zawsze służy realizacji jej długoterminowych celów. Może prowadzić do konfliktów rodzinnych, utrudniać efektywne zarządzanie majątkiem oraz destabilizować proces sukcesji. Zasadne wydaje się zatem rozważenie bardziej elastycznego modelu, który pozwalałby na ograniczenie indywidualnych uprawnień informacyjnych beneficjentów w sytuacji, gdy ich interesy są skutecznie chronione przez odpowiednio umocowany organ nadzorczy fundacji rodzinnej.	
248.	Pkt 7. projektu	KIDR	Ograniczenia dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej beneficjentom będącym organizacjami pożytku publicznego, za wyjątkiem dostępu do informacji niezbędnych do ustalenia należnych im świadczeń – zmianę tę należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Z doświadczenia wynika, że OPP funkcjonują w kręgu interesariuszy fundacji rodzinnej jako „wartość dodana"; OPP korzysta z działania fundacji rodzinnej, ale nie wpływa – poza intencjonalnymi przypadkami – na jej byt.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
249.	Pkt 7 (str. 26) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Popieramy kierunek zmian w tym zakresie. Celem fundacji rodzinnej jest akumulowanie i pomnażanie rodzinnego majątku dla beneficjentów. Organizacja pożytku publicznego, nawet jako beneficjent fundacji rodzinnej, pozostaje podmiotem zewnętrznym wobec rodziny fundatora. Pełen dostęp do dokumentacji fundacji rodzinnej na zasadach analogicznych do pozostałych beneficjentów może prowadzić	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Szczegółowe kwestie podniesione w uwadze będę analizowane na etapie prac legislacyjnych.

			do ujawnienia informacji o sytuacji majątkowej rodziny osobom trzecim, naruszając uzasadnione prawo do prywatności. Ponadto interes beneficjenta będącego organizacją pożytku publicznego ogranicza się do otrzymania należnego świadczenia. Nie istnieje uzasadniona potrzeba dostępu do informacji dotyczących struktury majątku fundacji, portfela inwestycyjnego czy danych innych beneficjentów. Tym bardziej że nawet członkowie organów fundacji są zobowiązani do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją. Pełny dostęp do dokumentacji fundacji rodzinnej mógłby również prowadzić do instrumentalnego wykorzystywania pozyskanych informacji przez osoby trzecie powiązane z organizacją. Ograniczenie zakresu dostępu eliminuje takie ryzyko, nie naruszając jednocześnie istoty praw beneficjenta. Obecnie zbyt szeroki zakres uprawnień informacyjnych przysługujących beneficjentom realnie zniechęca fundatorów do przyznawania statusu beneficjenta osobom spoza najbliższej rodziny. W sytuacji, gdy uzyskanie statusu beneficjenta wiąże się z możliwością dostępu do szczegółowych informacji dotyczących majątku fundacji, jej strategii inwestycyjnej, relacji biznesowych czy planów sukcesyjnych, fundatorzy mogą obawiać się utraty poufności oraz zwiększonego ryzyka konfliktów w rodzinie. W konsekwencji obecny model może prowadzić do ograniczenia wykorzystania fundacji rodzinnej jako elastycznego instrumentu sukcesyjnego, a nawet zniechęcać do ustanawiania beneficjentów, których udział w fundacji rodzinnej polegałby tylko na uzyskiwaniu świadczeń np. małoletni beneficjenci. Projektowane rozwiązanie nie pozbawia organizacji pożytku publicznego żadnych uprawnień majątkowych. Beneficjent zachowuje prawo do informacji o przysługującym mu świadczeniu oraz do jego otrzymania, a dodatkową ochronę przed ewentualnymi nadużyciami zarządu zapewnia możliwość skorzystania z drogi sądowej.	

			Analogiczne względy przemawiają za umożliwieniem ograniczenia uprawnień informacyjnych również w odniesieniu do innych beneficjentów, w szczególności do beneficjentów którzy są uprawnieni wyłącznie do otrzymywania świadczeń i nie wchodzą w skład organów fundacji rodzinnej ani nie mają realnego wpływu na jej funkcjonowanie, a także w odniesieniu do ich przedstawicieli ustawowych (np. rodziców małoletnich). Tacy beneficjenci – podobnie jak organizacje pożytku publicznego – nie potrzebują pełnego dostępu do dokumentacji fundacji rodzinnej, w tym do informacji o strukturze jej majątku czy danych pozostałych beneficjentów, a ich uzasadniony interes ogranicza się do uzyskania należnego świadczenia, dlatego statut może ograniczać ich uprawnienia. W praktyce fundacje rodzinne są często ustanawiane właśnie w celu zabezpieczenia przyszłości dzieci lub wnuków fundatora, przy czym małoletni beneficjenci z reguły nie uczestniczą w zarządzaniu fundacją rodzinną i nie mają żadnego rzeczywistego wpływu na jej funkcjonowanie. Jednocześnie wykonywanie ich uprawnień informacyjnych przez przedstawicieli ustawowych prowadzi do ujawniania szczegółowych informacji o majątku fundacji, strategii inwestycyjnej, relacjach biznesowych czy danych pozostałych beneficjentów osobom, które niejednokrotnie pozostają poza najbliższym kręgiem rodziny fundatora lub znajdują się z fundatorem bądź pozostałymi beneficjentami w konflikcie. Problem ten występuje w szczególności po rozwodzie rodziców małoletniego beneficjenta lub w innych sytuacjach konfliktów rodzinnych. W efekcie obecny zakres uprawnień informacyjnych może prowadzić do naruszenia prywatności rodziny fundatora, zwiększać ryzyko sporów oraz zniechęcać fundatorów do ustanawiania małoletnich beneficjentami fundacji rodzinnej, mimo że właśnie zabezpieczenie ich przyszłości stanowi jeden z podstawowych celów tej instytucji.	
250.	Pkt 5 ppkt 7 str. 26 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Propozycja ograniczenia dostępu do dokumentacji fundacji organizacjom pożytku publicznego będącym beneficjentami co do zasady zasługuje na poparcie.	Szczegółowe kwestie podniesione w uwadze będę analizowane na etapie prac legislacyjnych.

			Fundacje rodzinne gromadzą dokumentację zawierającą informacje o charakterze majątkowym, rodzinnym oraz sukcesyjnym, które często mają szczególnie wrażliwy charakter. W sytuacji, gdy beneficjentem fundacji rodzinnej jest organizacja pożytku publicznego, trudno znaleźć uzasadnienie dla przyznawania jej pełnego dostępu do dokumentacji wykraczającej poza zakres niezbędny do ustalenia przysługujących jej świadczeń. Zachowanie odpowiedniej równowagi pomiędzy transparentnością a ochroną prywatności fundatora i członków rodziny należy uznać za cel uzasadniony. Proponujemy żeby przy okazji rozważyć bardziej kompleksowy przegląd zasad dostępu wszystkich beneficjentów do informacji o fundacji rodzinnej. Doświadczenia zagranicznych jurysdykcji wskazują, że kwestia ta nie jest rozwiązywana jednolicie. Przykładowo w praktyce fundacji prywatnych funkcjonujących w Liechtensteinie wykształciło się podejście, zgodnie z którym zakres uprawnień informacyjnych beneficjentów może być istotnie ograniczony w sytuacji, gdy w strukturze fundacji funkcjonuje niezależny organ nadzoru, odpowiedzialny za kontrolę działalności organów zarządzających oraz ochronę interesów beneficjentów. W takim modelu ciężar bieżącego nadzoru nad fundacją zostaje przeniesiony z indywidualnych beneficjentów na wyspecjalizowany organ, taki jak rada nadzorcza lub rada protektorów. W praktyce sukcesyjnej pozostawienie wszystkim beneficjentom nieograniczonego dostępu do informacji dotyczących majątku, inwestycji oraz bieżącej działalności fundacji rodzinnej nie zawsze służy realizacji jej długoterminowych celów. Może prowadzić do konfliktów rodzinnych, utrudniać efektywne zarządzanie majątkiem oraz destabilizować proces sukcesji. Zasadne wydaje się zatem	

			rozważenie bardziej elastycznego modelu, który pozwalałby na ograniczenie indywidualnych uprawnień informacyjnych beneficjentów w sytuacji, gdy ich interesy są skutecznie chronione przez odpowiednio umocowany organ nadzorczy fundacji rodzinnej.	
251.	Pkt 5 ppkt 8 str. 26 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Zdaniem PRB nie wydaje się konieczne, aby umożliwić tworzenie dodatkowych organów fakultatywnych w fundacji rodzinnej. W obecnym stanie prawnym takim fakultatywnym organem jest rada nadzorcza. Można by ewentualnie wprost przewidzieć możliwość tworzenia komisji rewizyjnej w ramach rady nadzorczej lub obok niej (jak to jest w spółkach z o.o.). Można jednak tak jak w niektórych zagranicznych jurysdykcjach dopuścić możliwość zarządzania fundacją rodzinną przez osoby prawne. Tak też jest obecnie w przypadku spółek komandytowych, komandytowo-akcyjnych oraz funduszy inwestycyjnych.	MRiT: Obecne brzmienie przepisu przesądza zamknięty katalog organów fundacji rodzinnej. Pozostałe kwestie z uwagi zostaną poddane pogłębionej analizie. Przy czym, np. propozycja pełnienia funkcji członka organu przez osoby prawne była przedmiotem analiz w toku prac koncepcyjnych (Zielona księga fundacji rodzinnej) i wówczas nie zyskała aprobaty.
252.	Pkt 5 ppkt 8	Krajowa Rada Notarialna	W zakresie tworzenia „organów fakultatywnych” (pkt 8 projektu), Krajowa Rada Notarialna zaznacza, że już de lege lata przepisy ustawy nie wykluczają określenia w fundacji rodzinnej np. gremia wewnętrznego z określonymi kompetencjami o charakterze wewnętrznym. Dopuszczalne jest bowiem wykreowanie w statucie indywidualnych kompetencji organizacyjnych o skutku wewnętrznym, ograniczonym do funkcjonowania wewnątrz fundacji rodzinnej, o ile nie będą one prowadziły do przejęcia funkcji organów (tak trafnie K. Wielgus w: Ustawa o fundacji rodzinnej. Komentarz, red. prof. dr hab. Konrad Osajda, Legalis, art. 43, uw. III). Stąd ewentualne przesądzenie sprawy w tym kierunku powinno raczej nie posługiwać się terminem „organów fakultatywnych”, lecz co najwyżej deklaratywnym przesądzeniem dopuszczalności tworzenia dodatkowych ciał (gremiów) w ramach fundacji, jednak bez bezpośredniego wpływu na funkcjonowanie fundacji na zewnątrz (zwłaszcza bez uzależnienia ważności czy skuteczności czynności fundacji „na zewnątrz” od ewentualnych zgód czy działań tychże gremiów wewnętrznych).	MRiT: Obecne brzmienie przepisu przesądza zamknięty katalog organów fundacji rodzinnej.

253.	Rekomendacja 8 — dodatkowe organy fakultatywne;	WSKDP Maciej Wroński	Enumeratywne wyliczenie organów (art. 43 u.f.r.) jest zbyt restrykcyjne. Organy eksperckie/doradcze zwiększą elastyczność zarządzania, zwłaszcza przy złożonych majątkach. Poprzeć, z utrzymaniem zastrzeżenia, że organy fakultatywne nie mogą przejmować ustawowych kompetencji zarządu ani zgromadzenia beneficjentów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
254.	Pkt 8 (str. 27) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**Uwaga:** Popieramy co do zasady kierunek zmian. Możliwość ustanawiania w fundacji rodzinnej dodatkowych organów, tj. rady rodzinne czy rady doradcze, powinna zostać wprost uregulowana w ustawie, przy jednoczesnym zastrzeżeniu, że organy te nie mogą przejmować kompetencji ustawowo przypisanych zarządowi, radzie nadzorczej ani zgromadzeniu beneficjentów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
255.	Pkt 8	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Popieramy:** **Organy fakultatywne (pkt 8).** Zniesienie enumeratywności organów; dopuszczenie organów doradczych (rada rodziny, komitet inwestycyjny) na wzór austriackiego Beirat i niemieckiego Stiftungsbeirat, bez naruszania kompetencji zarządu i zgromadzenia beneficjentów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
256.	5.8 (s.26)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Umożliwienie tworzenia dodatkowych organów fakultatywnych w fundacji rodzinnej budzi istotne zastrzeżenia. Proponowaną zmianę należy ocenić negatywnie. Ustawa o fundacji rodzinnej w obecnym kształcie przewiduje możliwość powołania rady nadzorczej (art. 43 i nast. Ustawy o FR) oraz ukształtowania uprawnień tego organu w taki sposób, aby pełnił również funkcje doradcze i eksperckie. Taki model zapewnia przejrzystość struktury organizacyjnej fundacji oraz jednoznaczny podział kompetencji i odpowiedzialności między poszczególnymi organami. Istniejące ramy prawne są zatem wystarczająco elastyczne, aby umożliwić dostosowanie struktury organizacyjnej fundacji rodzinnej do indywidualnych potrzeb fundatora.	MRiT: Wydaje się, że rada nadzorcza nie przejmie wszystkich dodatkowych fundacji, w szczególności tych które mają wspierać jej prace.

257.	Pkt 5 ppkt 8, 13, 14 projektu przeglądu	KF LEX	Popieramy propozycje zmian o charakterze organizacyjno-ustrojowym. Należą do nich: dopuszczenie tworzenia organów fakultatywnych (np. komitetów ekspertów), wprowadzenie obowiązku ujawniania konfliktu interesów oraz umożliwienie podejmowania uchwał bez formalnego zwołania posiedzenia.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
258.	Str. 26 Pkt 5.8 Projektu przeglądu Rozdział 7 ustawy o FR	SKwP	Punkt 5.8 projektu przeglądu to „Umożliwienie tworzenia dodatkowych organów fakultatywnych w fundacji rodzinnej”. Nie widzimy powodu, dlaczego miałoby zostać to uregulowane. Każdy podmiot ma możliwość – w granicach obowiązujących prawnych ograniczeń – konstruować swoją strukturę organizacyjną tak, jak jest to potrzebne ze względu na specyfikę, rozmiar i oczekiwania osób zaangażowanych w danym podmiocie (w szczególności działy eksperckie, doradcze itp.). Jakakolwiek ustawowa regulacja w tym zakresie jest zupełnie zbędna.	MRiT: Obecnie ustawa zezwala albo nakazuje jedynie tworzenie organów wymienionych w katalogu, który ma charakter zamknięty, dlatego tworzenie dodatkowych organów nie jest dopuszczalne.
259.	Pkt 8 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Umożliwienie tworzenia dodatkowych, fakultatywnych organów w fundacji rodzinnej może przyczynić się do zwiększenia elastyczności jej funkcjonowania oraz umożliwić lepsze dostosowanie struktury organizacyjnej fundacji do indywidualnych potrzeb fundatora i charakteru zgromadzonego majątku. Rozwiązanie to pozostaje spójne z ogólną zasadą przyznawania fundatorowi określonej autonomii w zakresie kształtowania ustroju fundacji, znajdującą odzwierciedlenie również na gruncie przepisów o fundacji zwykłej (art. 5 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 roku o fundacjach), który umożliwia fundatorowi określenie zasad działania fundacji w statucie, w tym powołanie innych organów. Specyfika fundacji rodzinnej jako instrumentu sukcesyjnego uzasadnia pozostawienie fundatorowi większej swobody w zakresie tworzenia rozwiązań organizacyjnych odpowiadających potrzebom danej rodziny oraz charakterowi majątku. Dodatkowe organy mogłyby pełnić w szczególności funkcje doradcze, eksperckie lub opiniodawcze, wspierając działanie organów ustawowych.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			Jednocześnie zasadne jest wyraźne wskazanie w przepisach, że dodatkowe organy mają charakter fakultatywny i nie mogą przejmować kompetencji zastrzeżonych ustawowo dla zarządu, rady nadzorczej ani zgromadzenia beneficjentów. Takie rozwiązanie pozwoliłoby zwiększyć elastyczność funkcjonowania fundacji rodzinnych, przy jednoczesnym zachowaniu przejrzystości zasad odpowiedzialności oraz ustawowego podziału kompetencji pomiędzy organami fundacji.	
260.	*5.8. Dodatkowe organy*	PwC	Nie popieramy pomysłu umożliwienia tworzenia dodatkowych organów fakultatywnych w fundacji rodzinnej. Polskie prawo korporacyjne funkcjonuje w reżimie numerus clausus organów osób prawnych. Dopuszczenie tworzenia nowych organów w nowym podmiocie jakim jest fundacja rodzinna może wywołać niepotrzebne nieporozumienia i wątpliwości w obrocie prawnym, w szczególności wobec braku rejestru on-line, możliwości weryfikacji składu organów, ich uprawnień, itp.	MRiT: Tego rodzaju wątpliwości nie powinny powstać, ponieważ organy dodatkowe nie powinny działać na zewnątrz.
261.	Pkt 8. projektu	KIDR	Zmianę UFR w kierunku umożliwienie tworzenia dodatkowych organów fakultatywnych w fundacji rodzinnej należy ocenić pozytywnie. Takie ciała, nie organy, mogły być dotychczas tworzone na podstawie statutu, nie miały jednak ustawowego umocowania. Proponowana zmiana uelastycznia regulację.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
262.	Pkt 5.8 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Możliwość tworzenia dodatkowych organów fundacji rodzinnej** Propozycja zasługuje na pełne poparcie. Aktualny model organizacyjny fundacji rodzinnej został oparty na zamkniętym katalogu organów. Rozwiązanie to sprawdza się w przypadku niewielkich fundacji, jednak w praktyce funkcjonowania większych struktur rodzinnych okazuje się niewystarczające. Coraz częściej spotykane są fundacje rodzinne posiadające rozbudowane portfele inwestycyjne, liczne grono beneficjentów lub wielopokoleniową strukturę rodzinną. W takich przypadkach naturalna jest potrzeba tworzenia	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			dodatkowych ciał doradczych, sukcesyjnych lub inwestycyjnych. Dopuszczenie takich organów zwiększyłoby elastyczność funkcjonowania fundacji bez naruszania podstawowych zasad jej ustroju. Dodatkowe organy powinny mieć charakter wyłącznie pomocniczy i nie powinny przejmować ustawowych kompetencji zarządu, rady nadzorczej ani zgromadzenia beneficjentów. Warto również rozważyć wyraźne dopuszczenie możliwości ustanawiania w fundacji rodzinnej organów o szczególnych uprawnieniach strategicznych (*enforcer*), których zadaniem byłoby czuwanie nad realizacją celów fundacji oraz długoterminowych założeń przyjętych przez fundatora. Organ taki mógłby funkcjonować niezależnie od pozostałych organów fundacji i posiadać kompetencje w zakresie wyrażania zgody na podejmowanie decyzji o fundamentalnym znaczeniu dla funkcjonowania fundacji, takich jak zmiana statutu, zmiana zasad sukcesji czy modyfikacja kręgu beneficjentów. Niezależnie od powyższego warto rozważyć możliwość ustanawiania organów o charakterze doradczym, takich jak rada rodziny (*family council*) lub rada doradcza (*advisory board*). Organy takie mogłyby stanowić forum komunikacji pomiędzy członkami rodziny i organami fundacji, a także posiadać określone uprawnienia informacyjne lub opiniodawcze w odniesieniu do wybranych decyzji dotyczących funkcjonowania fundacji rodzinnej. Rozwiązania tego rodzaju są powszechnie wykorzystywane w zagranicznych strukturach sukcesyjnych i stanowią jeden z podstawowych instrumentów budowania efektywnego ładu rodzinnego (*family governance*). Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że skuteczne mechanizmy family governance mają bezpośredni wpływ na trwałość przedsiębiorstw rodzinnych. Organy wspierające dialog, wypracowywanie wspólnych decyzji oraz przygotowanie sukcesorów pozwalają ograniczać konflikty, zwiększają szanse na utrzymanie przedsiębiorstwa w rękach	

			rodziny oraz sprzyjają długoterminowemu pomnażaniu rodzinnego kapitału.	
263.	Pkt 5.9 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Audyt fundacji rodzinnej** Pozytywnie należy ocenić potrzebę ujednolicenia zasad przeprowadzania audytu fundacji rodzinnej. Wątpliwości budzi natomiast propozycja przyznania beneficjentom szerokiego uprawnienia do inicjowania audytu. Audyt fundacji rodzinnej stanowi istotny mechanizm ochrony beneficjentów i zapewnienia zgodności działania fundacji z ustawą oraz statutem. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że audyt jest procedurą kosztowną i angażującą organizacyjnie. W przypadku fundacji posiadających liczny krąg beneficjentów przyznanie każdemu z nich nieograniczonego prawa żądania audytu może prowadzić do nadużyć oraz utrudniać bieżące funkcjonowanie fundacji. Prawo żądania audytu powinno być uzależnione od spełnienia określonych przesłanek. Jednocześnie warto zauważyć, że przegląd nie odnosi się do jednego z najistotniejszych problemów praktycznych związanych z obowiązkowym audytem fundacji rodzinnych. Kwestia ta była już wcześniej sygnalizowana Ministerstwu w toku konsultacji. Zwracaliśmy uwagę, że obecny model nakłada identyczny obowiązek przeprowadzania cyklicznego audytu na wszystkie fundacje rodzinne – niezależnie od wielkości majątku, skali działalności czy stopnia złożoności prowadzonej aktywności. W praktyce oznacza to, że takie same obowiązki i koszty ponoszą zarówno fundacje zarządzające znacznymi grupami kapitałowymi, jak i niewielkie fundacje posiadające wyłącznie pasywny majątek inwestycyjny. W przypadku tych drugich obowiązek audytowy może pozostawać w wyraźnej dysproporcji do rzeczywistego ryzyka naruszenia interesów beneficjentów, a przy stale rosnącej liczbie fundacji rodzinnych	MRiT: Kwestie podniesione w uwadze będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych. MRiT chce przyznać beneficjentom uzasadnione i proporcjonalne prawo do składania wniosku o przeprowadzenie audytu. Koszt audytu będzie proporcjonalny do skali w jakiej działa fundacji rodzinnej oraz czasochłonności i złożoności badanej materii.

			rodzi również pytanie o zdolność rynku do przeprowadzania wszystkich audytów w ustawowych terminach. Z tego względu zasadne wydaje się rozważenie wprowadzenia kryterium wielkościowego uzależniającego obowiązek przeprowadzania audytu od skali działalności fundacji, np. poprzez odwołanie do definicji jednostki średniej zawartej w ustawie o rachunkowości. Równie istotne byłoby opracowanie jednolitych standardów audytu i wzoru raportu, co zwiększyłoby porównywalność wyników, ułatwiło ich ocenę beneficjentom oraz zapewniło większą spójność praktyki rynkowej. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że zdecydowana większość fundacji rodzinnych pełni przede wszystkim funkcję właścicielską i sukcesyjną, prowadząc ograniczoną działalność inwestycyjną. Model audytu powinien uwzględniać zróżnicowanie skali i charakteru działalności fundacji, tak aby zapewnić skuteczną ochronę beneficjentów bez nakładania nieproporcjonalnych obciążeń organizacyjnych i finansowych na fundacje rodzinne.	
264.	Pkt 5 ppkt 9 str. 26-27 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB popiera przygotowanie wytycznych z zakresu audytu fundacji rodzinnej dla podmiotów uprawnionych do jego wykonywania. Jednocześnie PRB zaleca ostrożność w formułowaniu upoważniania dla beneficjentów do żądania przeprowadzania audytów, aby nie destabilizować bieżącej działalności Fundacji Rodzinnej. W takim wypadku zasadne byłoby wyposażenie sądu rejestrowego w prawo zarządzenia „nadprogramowego" audytu na wniosek beneficjenta w szczególnych okolicznościach, które co do zasady powinien wykazać względnie uprawdopodobnić beneficjent. Można też rozważyć pozostawienie tej kwestii do uregulowania w statucie Fundacji Rodzinnej, który wskazywałby przypadki, w których beneficjent mógłby zażądać przeprowadzenia audytu. Jednocześnie warto zauważyć, że przegląd nie odnosi się do jednego z najistotniejszych problemów praktycznych związanych z obowiązkowym audytem fundacji rodzinnych. Obecny model nakłada identyczny obowiązek przeprowadzania cyklicznego audytu na wszystkie fundacje	MRiT: Kwestie podniesione w uwadze (zwłaszcza określenie „kryterium wielkościowego) będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych.

			rodzinne – niezależnie od wielkości majątku, skali działalności czy stopnia złożoności prowadzonej aktywności. W praktyce oznacza to, że takie same obowiązki i koszty ponoszą zarówno fundacje zarządzające znacznymi grupami kapitałowymi, jak i niewielkie fundacje posiadające wyłącznie pasywny majątek inwestycyjny. W przypadku tych drugich obowiązek audytowy może pozostawać w wyraźnej dysproporcji do rzeczywistego ryzyka naruszenia interesów beneficjentów, a przy stale rosnącej liczbie fundacji rodzinnych rodzi również pytanie o zdolność rynku do przeprowadzania wszystkich audytów w ustawowych terminach. Z tego względu zasadne wydaje się rozważenie wprowadzenia kryterium wielkościowego uzależniającego obowiązek przeprowadzania audytu od skali działalności fundacji, np. poprzez odwołanie do definicji jednostki średniej zawartej w ustawie o rachunkowości. Równie istotne byłoby opracowanie jednolitych standardów audytu i wzoru raportu, co zwiększyłoby porównywalność wyników, ułatwiło ich ocenę beneficjentom oraz zapewniło większą spójność praktyki rynkowej.	
265.	Pkt 9. projektu	KIDR	Obecnie obowiązujące regulacje w sposób lakoniczny opisują przedmiot audytu zarządzania aktywami fundacji rodzinnej. Nie wskazują również zakresu czynności, które powinny zostać w ramach tego audytu dokonane. Mając na uwadze powyższe, propozycję doprecyzowania ww. kwestii należy ocenić pozytywnie. Podobnie, pozytywnie, choć ostrożnie ocenić należy propozycję dotyczącą wprowadzenia możliwości przeprowadzenia audytu na wniosek/żądanie beneficjenta oraz umożliwienie ograniczenia zakresu audytu w określonych przypadkach. Powinny być tutaj zastosowane limity ustawowe, aby nie paraliżować działania fundacji.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
266.	Pkt 9 projektu przeglądu	Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie w zakresie opracowania wytycznych dotyczących przeprowadzania audytu fundacji rodzinnej.** Z uwagi na stosunkowo krótki okres funkcjonowania instytucji fundacji	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			rodzinnej oraz jej specyficzny charakter, zasadne jest zapewnienie większej jednolitości praktyki w zakresie wykonywania czynności audytowych. Opracowanie wytycznych dla biegłych rewidentów, adwokatów, radców prawnych oraz doradców podatkowych uczestniczących w audycie mogłoby przyczynić się do ujednolicenia standardów przeprowadzania audytu, w szczególności w zakresie metodologii badania, dokumentowania ustaleń oraz sposobu oceny poszczególnych obszarów działalności fundacji rodzinnej. Jednocześnie należy wskazać, że wytyczne powinny pełnić funkcję pomocniczą i porządkującą, a nie prowadzić do faktycznego rozszerzenia obowiązków fundacji rodzinnych ponad zakres wynikający z ustawy. W odniesieniu do możliwości przeprowadzenia audytu na wniosek beneficjenta zasadne jest rozważenie takiego rozwiązania przy jednoczesnym zapewnieniu równowagi pomiędzy prawem beneficjentów do uzyskania informacji a potrzebą zachowania sprawności działania fundacji rodzinnej. Ewentualny mechanizm powinien uwzględniać konieczność istnienia uzasadnionych przesłanek oraz przeciwdziałać sytuacjom, w których uprawnienie to mogłoby być wykorzystywane w sposób destabilizujący funkcjonowanie fundacji.	
267.	5.9 (s.26)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Opracowanie szczegółowych wytycznych dotyczących audytu fundacji rodzinnej jest pilnie potrzebne. W obecnym stanie prawnym ustawa nakłada obowiązek przeprowadzenia audytu (art. 75–78 Ustawy o FR), jednakże nie określa jego zakresu, standardów, metodologii ani minimalnych wymogów jakościowych. Brak regulacji w tym zakresie skutkuje niejednolitością jakości i szczegółowości przeprowadzanych audytów, co de facto czyni ten instrument nieefektywnym w wykrywaniu nieprawidłowości i nadużyć w funkcjonowaniu fundacji rodzinnych. Zasadniczą funkcją audytu jest ochrona interesów beneficjentów natomiast bez odpowiednich standardów funkcja ta nie jest realizowana. Brak wytycznych może ponadto prowadzić do sporów między beneficjentami a	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			organami fundacji rodzinnej co do rzetelności przeprowadzonego audytu oraz umożliwiać funkcjonowanie fundacji rodzinnych, które działają wbrew interesom beneficjentów. Należy jednocześnie mieć na uwadze ryzyko instrumentalnego wykorzystywania audytu w sporach między beneficjentami lub między beneficjentami a organami fundacji. Ewentualne mechanizmy umożliwiające inicjowanie audytu powinny być ograniczone dodatkowymi przesłankami, np. uprawdopodobnieniem naruszeń albo wymogiem działania przez określoną grupę beneficjentów.	
268.	Art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326 z późn. zm.) Pkt 5. 9 projektu przeglądu „Audyt fundacji rodzinnej” (str. 26-27 projektu przeglądu)	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Uzasadnione wydaje się uzupełnienie informacji o wymagających rozważenia zmianach legislacyjnych o wzmiankę dotyczącą propozycji ograniczenia częstotliwości lub obligatoryjności przeprowadzania audytu fundacji rodzinnych w odniesieniu do mniejszych podmiotów. Na stronach 26 i 27 projektu przeglądu ustawy wskazuje się na propozycje dotyczące: - umożliwienia przeprowadzenia audytu w określonych sytuacjach, - ograniczenia audytu do wybranych obszarów, - wprowadzenia sankcji za nieprzeprowadzenie audytu. Zgodnie z obecnie obowiązującym brzmieniem art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej audyt przeprowadza się co najmniej raz na cztery lata. Z docierających do Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców sygnałów wynika natomiast, że wymóg ten może generować nieproporcjonalnie wysokie koszty obsługi dla najmniejszych fundacji rodzinnych. Niezależnie od ewentualnych rozstrzygnięć w tym zakresie uzasadnione wydaje się przynajmniej zasygnalizowanie opisanego problemu w finalnie przyjętej treści przeglądu ustawy. Na dostrzeżone w tym obszarze utrudnienia wskazywali również uczestnicy prekonsultacji przeglądu ustawy (zob. zgłoszona	MRiT: Kwestie podniesione w uwadze będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych. Audyt jest usługą rynkową. Koszt usługi będzie zależy od czasochłonności i złożoności, a więc czynniki uzależnione od „wielkości” fundacji rodzinnych. „Małe” fundacje rodzinne będę ponosić proporcjonalnie mniejszy koszt, z uwagi na mniejszą skalę działalności i tym samym mniejszy nakład pracy. Nie przewiduje się obecnie wprowadzenia zaproponowanych ograniczeń częstotliwości audytu. Także w małych fundacjach rodzinnych może dochodzić do nieprawidłowości i w interesie beneficjentów jest uzasadnione zapewnienie im narzędzi ochrony. Ponadto, MRiT będzie pracował nad uelastycznieniem zakresu audytu i możliwością jego ograniczenia do czynności niezbędnych.

			przez Fundację Firmy Rodzinne uwaga nr 226 w tabeli uwag opracowanej po zakończeniu prekonsultacji).	
269.	Rozdział 5, pkt 9 „Audyt fundacji rodzinnej” - str. 26	MF	W związku z wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi usług, o których mowa w rozdziale 9 ustawy o fundacji rodzinnej pn. „Audyt”, DWR proponuje uzupełnienie pkt 9 w rozdziale 5 projektu przeglądu jak poniżej. Przepisy ustawy o fundacji rodzinnej w zakresie wykonywania audytu fundacji rodzinnej wymagają przeanalizowania i doprecyzowania m.in. poniższych obszarów: – zidentyfikowania charakteru usługi z uwzględnieniem przepisów ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym – doregulowania kwestii umowy i odpowiedzialności za wykonaną usługę – doregulowania kwestii dotyczących niezależności oraz zasad etyki zawodowej rozważenie zmiany nazewnictwa usługi bowiem pojęcie audyt dedykowane jest do usług wykonywanych przez firmy audytorskie.	MRiT: Kwestie podniesione w uwadze będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych.
270.	Pkt 9 (s. 26–27) — audyt fundacji rodzinnej	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP dostrzega potrzebę uporządkowania zasad audytu fundacji rodzinnej, jednak projektowane rozwiązania wymagają istotnego doprecyzowania. Wprowadzenie sankcji za nieprzeprowadzenie audytu albo za jego przeprowadzenie w sposób uznany za nieprawidłowy wymaga uprzedniego jednoznacznego określenia przedmiotu audytu, jego zakresu, standardu należytego działania oraz zasad odpowiedzialności poszczególnych członków zespołu audytującego. Sankcja odnosząca się do obowiązku o nieostrym zakresie może budzić wątpliwości z punktu widzenia zasady określoności prawa oraz proporcjonalności odpowiedzialności. Adresat obowiązku powinien mieć możliwość ustalenia, jakie konkretne działania są od niego wymagane i jakie zachowania mogą skutkować odpowiedzialnością.	MRiT: Kwestie podniesione w uwadze będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych.

			KRDP postuluje doprecyzowanie regulacji dotyczących audytu przed wprowadzeniem sankcji związanych z jego niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem.	
271.	Rozdział 9	Polska Izba Biegłych Rewidentów	Polska Izba Biegłych Rewidentów popiera wnioski i ustalenia przedstawione w ww. projekcie. Mając na względzie to, że jesteśmy samorządem zawodowym biegłych rewidentów, całkowicie popieramy w szczególności wniosek przedstawiony w pkt 9 projektu, o konieczności opracowania wytycznych dla biegłych rewidentów, adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych biorących udział w szczególnego rodzaju audycie fundacji rodzinnej. Przepisy Rozdziału 9 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326), w naszej ocenie są nieprecyzyjne, przez co rodzą wiele wątpliwości interpretacyjnych. Stoimy na stanowisku, że konieczne jest dokonanie odpowiednich zmian legislacyjnych m.in. w zakresie art. 77 – 81 ustawy o fundacji rodzinnej. Jako, że wykonywanie usług świadczonych przez biegłych rewidentów reguluje ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1891 z późn. zm.), przepisy ustawy o fundacji rodzinnej powinny być spójne z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, jeśli biegli rewidenci mają wykonywać tę usługę. W szczególności uważamy, że w sposób jednoznaczny powinno zostać uregulowane to, czy audyt fundacji rodzinnej jest zastrzeżony do wykonywania przez biegłych rewidentów, a jeśli tak to jaką usługą w rozumieniu ustawy o biegłych rewidentach jest usługa audytu fundacji rodzinnej, o której mowa w art. 77 ustawy o fundacji rodzinnej. Popieramy również konieczność dokonania zmian legislacyjnych w zakresie, o którym mowa w pkt 9 projektu, a także innych zmian, które we właściwy sposób regulować będą zasady audytowania fundacji rodzinnych. Dotyczy to także tworzenia wytycznych dla takiego audytu. Biegli rewidenci i inne osoby zaangażowane w przeprowadzanie takich audytów powinni być wyposażeni w precyzyjne i jednoznaczne kryteria oceny, które będą	MRIT: Pozytywna ocena rekomendacji przedstawionej w pkt 9 projektu. Kwestie podniesione w uwadze będą przedmiotem wytycznych.

			stosować w ramach audytu po to by oceny i wnioski formułowane były w sposób spójny i obiektywny.	
272.	pkt 9 (strona 26 – 27)	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Krytycznie oceniamy propozycję zmiany przewidującą możliwość przeprowadzenia audytu fundacji rodzinnej na wniosek/żądanie beneficjenta. Instytucja audytu stanowi szczególny mechanizm kontroli działalności fundacji rodzinnej, którego zasadniczym celem jest zapewnienie zgodności funkcjonowania fundacji z przepisami prawa, postanowieniami statutu oraz wolą fundatora. Z uwagi na charakter i doniosłość tego instrumentu należy zachować daleko idącą ostrożność przy projektowaniu mechanizmów umożliwiających inicjowanie procedury audytowej. Przyznanie indywidualnemu beneficjentowi uprawnienia do jednostronnego żądania przeprowadzenia audytu może prowadzić do nadużywania tego instrumentu, w szczególności w sytuacjach konfliktów wewnętrznych pomiędzy beneficjentami, sporów dotyczących sposobu zarządzania majątkiem fundacji rodzinnej lub rozbieżności interesów pomiędzy beneficjentami a organami fundacji. W praktyce mogłoby to prowadzić do instrumentalnego wykorzystywania instytucji audytu jako środka wywierania presji w sporach wewnętrznych, niezależnie od istnienia rzeczywistych i obiektywnie uzasadnionych przesłanek kontroli działalności fundacji rodzinnej. Należy również podkreślić, że przeprowadzenie audytu wiąże się z istotnym obciążeniem organizacyjnym i finansowym po stronie fundacji rodzinnej. Częste lub inicjowane w sposób nieuzasadniony audyty mogą prowadzić do nieproporcjonalnego wzrostu kosztów funkcjonowania fundacji rodzinnej, angażowania zasobów organizacyjnych w działania kontrolne oraz zakłócenia realizacji długoterminowych celów fundacji, zgodnych z wolą fundatora oraz interesem wszystkich beneficjentów. W przypadku rozważania wprowadzenia mechanizmu umożliwiającego beneficjentom inicjowanie audytu zasadne wydaje się przyjęcie rozwiązania zapewniającego	MRiT rozważy mechanizmy pozwalające uniknąć ew. nadużyć. Nie chcemy jednak rezygnować z tej propozycji, ponieważ audyt został wprowadzony do ustawy przede wszystkim z myślą o ochronie beneficjentów.

			odpowiednie gwarancje przeciwko nadużyciom. W naszej ocenie uprawnienie to kategoroczynie nie powinno przysługiwać pojedynczemu beneficjentowi działającemu samodzielnie. Rekomendowanym rozwiązaniem byłoby uzależnienie przeprowadzenia audytu od uprzedniej zgody Zgromadzenia Beneficjentów wyrażonej w drodze uchwały podjętej kwalifikowaną większością głosów. Mechanizm taki zapewniałby, że procedura audytowa uruchamiana będzie wyłącznie w sytuacjach, w których potrzeba jej przeprowadzenia znajduje rzeczywiste uzasadnienie. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoliłoby zachować właściwą równowagę pomiędzy zapewnieniem beneficjentom efektywnych instrumentów kontroli a koniecznością ochrony fundacji rodzinnej przed ryzykiem destabilizacji jej działalności oraz przed wykorzystywaniem instytucji audytu w sposób sprzeczny z jej ustawowym celem.	
273.	Rozdział 9	UHY ECA Audyt Sp. z o.o.	Doprecyzowanie okresu objętego audytem oraz sposobu liczenia czteroletniego terminu przeprowadzenia pierwszego audytu. **Uzasadnienie** Przepis art. 77 ustawy przewiduje obowiązek przeprowadzania audytu fundacji rodzinnej co najmniej raz na 4 lata, jednak nie określa jednoznacznie: - za jaki okres powinien zostać przeprowadzony audyt (czy obejmuje on wyłącznie ostatni rok obrotowy poprzedzający audyt, czy cały czteroletni okres działalności fundacji rodzinnej), - od jakiego momentu należy liczyć czteroletni termin przeprowadzenia pierwszego audytu. W szczególności wątpliwości budzi, czy termin ten należy liczyć: - od dnia sporządzenia aktu założycielskiego fundacji rodzinnej, - od dnia wpisu fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych,	MRiT: powyższe kwestie będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych

			- od zakończenia pierwszego roku obrotowego fundacji rodzinnej, - czy od innego momentu. Brak jednoznacznych regulacji powoduje ryzyko rozbieżności interpretacyjnych zarówno po stronie fundacji rodzinnych, jak i audytorów przeprowadzających audyt. W praktyce może prowadzić to do sytuacji, w której fundacje rodzinne nie będą w stanie prawidłowo ustalić terminu wykonania obowiązku ustawowego. Zasadne jest zatem doprecyzowanie przepisów poprzez wskazanie: - okresu objętego audytem, - momentu rozpoczęcia biegu czteroletniego terminu, zasad przeprowadzania pierwszego audytu w przypadku fundacji rodzinnych utworzonych w trakcie roku obrotowego.	
274.	Rozdział 9	UHY ECA Audyt Sp. z o.o.	Doprecyzowanie momentu, na który powinien być przeprowadzany audyt oraz oceniany stan fundacji rodzinnej. Uzasadnienie Przepisy Rozdziału 9 ustawy nie wskazują jednoznacznie momentu, na który powinien być oceniany stan fundacji rodzinnej w ramach przeprowadzanego audytu. Ustawa określa jedynie częstotliwość przeprowadzania audytu, nie precyzując jednak, czy jego ustalenia powinny odnosić się do: - stanu fundacji rodzinnej na ostatni dzień roku obrotowego, - stanu fundacji rodzinnej na dzień rozpoczęcia czynności audytowych, - stanu fundacji rodzinnej na dzień sporządzenia raportu z audytu, - czy też całego okresu objętego audytem bez wskazania konkretnej daty odniesienia.	MRiT: powyższe kwestie będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych

			Powyższa niejednoznaczność może prowadzić do istotnych rozbieżności interpretacyjnych, zwłaszcza w sytuacji, gdy pomiędzy zakończeniem roku obrotowego a przeprowadzeniem audytu dochodzi do zmian dotyczących: - składu organów fundacji rodzinnej, - listy beneficjentów, - postanowień statutu, - struktury majątkowej fundacji, - udziałów lub akcji posiadanych przez fundację rodzinną, - podmiotów zależnych od fundacji rodzinnej. Brak określenia momentu odniesienia może powodować, że identyczny stan faktyczny będzie odmiennie oceniany przez poszczególnych audytorów, co ogranicza porównywalność wyników audytów oraz obniża pewność prawa. W celu zapewnienia jednolitości praktyki zasadne jest jednoznaczne wskazanie w ustawie, że audyt powinien odnosić się do określonego dnia lub okresu sprawozdawczego oraz określenie zasad postępowania w przypadku zdarzeń następujących po tej dacie, lecz przed sporządzeniem raportu z audytu.	
275.	Rozdział 9	UHY ECA Audyt Sp. z o.o.	Doprecyzowanie relacji pomiędzy audytem przeprowadzanym przez firmę audytorską a audytem przeprowadzanym przez zespół audytorów oraz określenie minimalnych wymogów kompetencyjnych osób wykonujących audyt w przypadku wyboru firmy audytorskiej. **Uzasadnienie** Przepisy dotyczące audytu fundacji rodzinnej przewidują możliwość przeprowadzenia audytu przez firmę audytorską albo przez zespół audytorów składający się z przedstawicieli określonych zawodów zaufania publicznego. Aktualne brzmienie przepisów nie pozwala jednak jednoznacznie ustalić, czy:	MRiT: powyższe kwestie będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych

			- przeprowadzenie audytu przez firmę audytorską oznacza udział wyłącznie biegłego rewidenta, - firma audytorska powinna zapewnić udział specjalistów posiadających kwalifikacje odpowiadające kwalifikacjom wymaganym od zespołu audytorów, - zakres badania wykonywanego przez firmę audytorską jest tożsamy z zakresem badania wykonywanego przez zespół audytorów. W konsekwencji mogą powstawać istotne różnice w sposobie przeprowadzania audytów oraz w zakresie ich ustaleń, mimo że ich skutki prawne są identyczne. Zasadne jest doprecyzowanie przepisów poprzez jednoznaczne wskazanie: - czy firma audytorska wykonuje audyt wyłącznie przez biegłego rewidenta, - czy w ramach firmy audytorskiej wymagane jest zapewnienie udziału specjalistów z zakresu prawa i podatków, - czy zakres audytu jest identyczny niezależnie od podmiotu przeprowadzającego audyt. Brak takiego doprecyzowania może prowadzić do niejednolitości praktyki rynkowej, trudności w wyborze podmiotu przeprowadzającego audyt oraz sporów interpretacyjnych dotyczących prawidłowości wykonania obowiązku ustawowego. Jeżeli intencją ustawodawcy było zapewnienie interdyscyplinarnej oceny działalności fundacji rodzinnej (prawnej, podatkowej i finansowej), to trudno uzasadnić sytuację, w której wybór firmy audytorskiej pozwalałby na pominięcie części tych kompetencji, podczas gdy są one obligatoryjne przy wyborze zespołu audytorów. Przepisy powinny zatem jednoznacznie określać, czy oba modele audytu mają charakter równoważny pod względem merytorycznym.	

276.	Rozdział 9	UHY ECA Audyt Sp. z o.o.	Doprecyzowanie zasad rachunkowości fundacji rodzinnych oraz relacji pomiędzy audytem fundacji rodzinnej a obowiązkowym badaniem sprawozdania finansowego wynikającym z ustawy o rachunkowości. Uzasadnienie Obowiązujące przepisy przewidują obowiązek przeprowadzania audytu fundacji rodzinnej niezależnie od obowiązku badania sprawozdania finansowego wynikającego z ustawy o rachunkowości. Jednocześnie brak jest szczegółowych regulacji dotyczących sposobu prezentacji zdarzeń gospodarczych charakterystycznych dla fundacji rodzinnych, w szczególności: - wniesienia mienia do fundacji rodzinnej, - otrzymywania darowizn, - wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów, - przychodów osiąganych w ramach działalności określonej w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej, - prezentacji funduszu założycielskiego, - klasyfikacji działalności podstawowej fundacji rodzinnej. Powoduje to powstawanie rozbieżności w praktyce rachunkowej oraz utrudnia ocenę spełnienia przesłanek badania sprawozdania finansowego określonych w ustawie o rachunkowości. Szczególne wątpliwości budzi stosowanie progów badania sprawozdań finansowych opartych na przychodach netto ze sprzedaży towarów i usług. Fundacje rodzinne co do zasady nie prowadzą działalności polegającej na sprzedaży towarów lub usług w znaczeniu typowym dla przedsiębiorców. Ich działalność koncentruje się na wykonywaniu czynności wskazanych w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej, takich jak posiadanie udziałów, obrót papierami wartościowymi, najem, dzierżawa czy uczestnictwo w spółkach.	MRiT: powyższe kwestie będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych

			Brak jednoznacznych wytycznych może prowadzić do sytuacji, w której podobne zdarzenia gospodarcze będą różnie klasyfikowane przez poszczególne fundacje rodzinne, a tym samym odmiennie wpływać na ocenę obowiązku badania sprawozdania finansowego. W związku z powyższym zasadne jest: - opracowanie szczegółowych zasad rachunkowości dla fundacji rodzinnych, w formie przepisów ustawowych, rozporządzenia lub krajowego standardu rachunkowości, - jednoznaczne określenie sposobu prezentacji przychodów osiąganych w ramach działalności określonej w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej, - przeprowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do fundacji rodzinnych, biur rachunkowych, biegłych rewidentów oraz doradców obsługujących fundacje rodzinne, - rozważenie wydania oficjalnych wyjaśnień lub objaśnień dotyczących sporządzania sprawozdań finansowych fundacji rodzinnych przed rozpoczęciem pierwszych obowiązkowych audytów. Podsumowując: Brak jednolitych zasad rachunkowości może prowadzić do sytuacji, w której audyt będzie oceniał poprawność rozwiązań przyjętych przez fundację, mimo że ustawodawca nie określił jednoznacznie zasad ich stosowania. W efekcie fundacje rodzinne mogą ponosić koszty audytu dotyczącego obszarów, dla których nie istnieją powszechnie obowiązujące wytyczne rachunkowe.	
277.	Rozdział 9	UHY ECA Audyt Sp. z o.o.	Doprecyzowanie wymogów dotyczących raportu z audytu fundacji rodzinnej, w szczególności jego minimalnej treści, formy, sposobu zatwierdzenia oraz zasad podpisywania przez osoby przeprowadzające audyt. Uzasadnienie Przepisy Rozdziału 9 nakładają obowiązek przeprowadzenia audytu fundacji rodzinnej, jednak nie określają szczegółowo:	MRiT: powyższe kwestie będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych

			- minimalnej treści raportu z audytu, - struktury i zakresu dokumentacji audytowej, - sposobu formułowania wniosków i zaleceń, - zasad zgłaszania zdań odrębnych, - osób odpowiedzialnych za podpisanie raportu, - skutków prawnych raportu oraz jego wad formalnych. W szczególności nie jest jasne, kto powinien podpisać raport z audytu w przypadku jego przeprowadzenia przez zespół audytorów, o którym mowa w ustawie. Powstają wątpliwości, czy: - raport powinien zostać podpisany przez wszystkich członków zespołu audytowego, - wystarczający jest podpis przewodniczącego zespołu, - każdy specjalista powinien odpowiadać wyłącznie za część raportu dotyczącą jego kompetencji zawodowych, - możliwe jest zgłoszenie zdania odrębnego przez jednego z członków zespołu. Podobne wątpliwości występują w przypadku audytu przeprowadzanego przez firmę audytorską. Nie jest bowiem jasne, czy raport powinien być podpisany przez biegłego rewidenta wykonującego czynności audytowe, osobę reprezentującą firmę audytorską czy przez wszystkie osoby uczestniczące w audycie. Brak jednoznacznych regulacji może prowadzić do powstawania raportów sporządzanych według różnych standardów, co utrudni ocenę prawidłowości wykonania obowiązku audytowego oraz ograniczy porównywalność wyników audytów pomiędzy fundacjami rodzinnymi. Propozycja kierunkowa Zasadne wydaje się: - określenie minimalnych elementów raportu z audytu,	

			- wskazanie obowiązkowych obszarów podlegających ocenie, - jednoznaczne określenie zasad podpisywania raportu, - uregulowanie możliwości zgłaszania zdań odrębnych przez członków zespołu audytowego, - rozważenie opracowania wzoru raportu lub wytycznych dotyczących jego sporządzania. Podsumowując: W przeciwieństwie do badania sprawozdania finansowego, dla którego istnieją szczegółowe standardy zawodowe oraz ugruntowana praktyka rynkowa, audyt fundacji rodzinnej jest instytucją nową i niewystępującą w innych obszarach prawa. Tym bardziej konieczne jest określenie minimalnych wymogów dotyczących raportu będącego końcowym efektem audytu, aby zapewnić jednolitość praktyki oraz pewność prawa zarówno po stronie fundacji rodzinnych, jak i podmiotów przeprowadzających audyt.	
278.	Rozdział 9	UHY ECA Audyt Sp. z o.o.	Doprecyzowanie charakteru prawnego audytu fundacji rodzinnej oraz określenie standardów zawodowych właściwych dla jego wykonywania przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie. **Uzasadnienie** Przepisy ustawy przewidują możliwość przeprowadzenia audytu fundacji rodzinnej przez firmę audytorską, jednak nie określają charakteru tej usługi na gruncie przepisów regulujących wykonywanie zawodu biegłego rewidenta. W szczególności nie jest jasne: - czy audyt fundacji rodzinnej stanowi usługę atestacyjną, - czy jest usługą pokrewną rewizji finansowej, - czy jest inną usługą przewidzianą w ustawie o biegłych rewidentach, - jakie krajowe lub międzynarodowe standardy wykonywania zawodu powinny znaleźć zastosowanie,	MRiT: powyższe kwestie będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych

			- jaki poziom zapewnienia powinien być rezultatem audytu (racjonalna pewność, ograniczona pewność czy inny model oceny). Powyższe wątpliwości mają istotne znaczenie praktyczne, ponieważ od kwalifikacji usługi zależą między innymi: - zakres procedur wykonywanych przez biegłego rewidenta, - wymogi dokumentacyjne, - zasady kontroli jakości, - sposób formułowania wniosków końcowych, - zakres odpowiedzialności zawodowej, - obowiązki firmy audytorskiej wynikające z systemu zarządzania jakością, - zasady nadzoru wykonywanego przez organy samorządu i nadzoru publicznego. Brak jednoznacznej kwalifikacji audytu fundacji rodzinnej może prowadzić do sytuacji, w której poszczególne firmy audytorskie będą stosowały odmienne standardy wykonywania tej samej usługi, co ograniczy porównywalność wyników audytów oraz wpłynie na bezpieczeństwo obrotu prawnego. **Propozycja kierunkowa** Zasadne wydaje się: - ustawowe określenie charakteru audytu fundacji rodzinnej na gruncie ustawy o biegłych rewidentach, - wskazanie standardów zawodowych mających zastosowanie do tej usługi, - ewentualnie wydanie wspólnego stanowiska MRiT, MF, PANA i PIBR określającego zasady wykonywania audytów fundacji rodzinnych do czasu doprecyzowania przepisów. Podsumowując: Audyt fundacji rodzinnej jest instytucją nieznaną zarówno polskim, jak i międzynarodowym standardom rewizji finansowej. Wprowadzenie obowiązku	

			jego przeprowadzania bez jednoczesnego określenia standardów zawodowych może prowadzić do istotnych rozbieżności w praktyce wykonywania audytów oraz utrudniać ocenę prawidłowości realizacji obowiązku ustawowego przez fundacje rodzinne i podmioty przeprowadzające audyt.	
279.	Rozdział 9	UHY ECA Audyt Sp. z o.o.	Doprecyzowanie skutków prawnych nieprzeprowadzenia audytu fundacji rodzinnej lub przeprowadzenia go z naruszeniem wymogów ustawowych. Uzasadnienie Przepisy Rozdziału 9 ustawy nakładają obowiązek przeprowadzania audytu fundacji rodzinnej co najmniej raz na 4 lata. Jednocześnie ustawa nie określa skutków prawnych niewykonania tego obowiązku ani konsekwencji przeprowadzenia audytu w sposób niezgodny z wymogami ustawowymi. W szczególności nie jest jasne: - czy nieprzeprowadzenie audytu stanowi naruszenie obowiązków członków zarządu fundacji rodzinnej, - czy może skutkować odpowiedzialnością członków organów fundacji rodzinnej, - czy wpływa na ważność uchwał podejmowanych przez organy fundacji rodzinnej, - czy może stanowić podstawę do podjęcia działań nadzorczych lub sądowych wobec fundacji rodzinnej, - jakie są skutki przeprowadzenia audytu przez podmiot niespełniający wymogów określonych w ustawie. W efekcie powstaje wątpliwość, czy obowiązek audytowy ma charakter wyłącznie organizacyjny i informacyjny, czy też jego wykonanie stanowi istotny element prawidłowego funkcjonowania fundacji rodzinnej. Brak jednoznacznych regulacji może prowadzić do rozbieżności interpretacyjnych oraz ograniczać skuteczność instytucji audytu jako mechanizmu wspierającego prawidłowe zarządzanie fundacją rodzinną.	MRiT: powyższe kwestie będą przedmiotem wytycznych i ew. zmian legislacyjnych

			W związku z powyższym zasadne jest doprecyzowanie skutków prawnych niewykonania obowiązku audytowego lub przeprowadzenia audytu w sposób niezgodny z przepisami ustawy.	
280.	Pkt 9	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Audyt (pkt 9) - ustalenie z konsultacji (do potwierdzenia)** Audyt obligatoryjny powinien być prowadzony po przekroczeniu przez fundację rodzinną kryteriów określonych dla sprawozdań skonsolidowanych w art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, a prawo żądania audytu należy przyznać każdemu beneficjentowi umieszczonemu na liście beneficjentów. Sankcje za nieprzeprowadzenie audytu - proporcjonalne, z ulgami dla najmniejszych fundacji. Obligatoryjny audyt co 4 lata dla każdej fundacji rodzinnej bez względu na wielkość jej aktywów i dochodów jest regulacją kosztowną i nadmiarową. Koszt audytu będzie wyższy niż „zwykłego" badania sprawozdania finansowego, ponieważ wymaga nie tylko zaangażowania biegłego rewidenta, ale i innych wysoko kwalifikowanych i wysoko opłacanych specjalistów (radca prawny, doradca podatkowy i specjalista od zarządzania majątkiem). Audyt powinien służyć beneficjentom, zatem proponujemy aby był dobrowolny ale prawo żądania przeprowadzenia go i określenia zakresu powinno przysługiwać każdemu beneficjentowi. Takie rozwiązanie pozwoli we właściwy sposób zrównoważyć słuszny interes ochrony beneficjentów z kosztami audytu i faktycznym jego zakresem w sytuacji podejrzeń o nieprawidłowości w zarządzaniu fundacją rodzinną przez jej Zarząd. W prekonsultacjach postulaty eliminacji nadmiernej regulacji w zakresie audytu zostały zgłoszone nie tylko przez IFR, ale przez szereg organizacji. Projekt Przeglądu nie prezentuje żadnej argumentacji za utrzymaniem dotychczasowych przepisów mimo wagi argumentów podnoszonych przez stronę społeczną.	MRiT: Czasochłonność, skomplikowanie i koszt audytu będą zależeć m.in. także od wielkości fundacji rodzinnych. Audyt ma służyć beneficjentom i oni powinni móc cyklicznie uzyskać informację o prawidłowości / nieprawidłowości działalności fundacji rodzinnych. MRiT nie podziela postulatów radykalnych zmian w przepisach o audycie, zanim pierwsze audyty czteroletnie zostały przeprowadzone. MRiT skłania się ku wprowadzeniu zmian adekwatnych do obecnej wiedzy o działalności fundacji rodzinnych.
281.	Pkt 5 ppkt 9, 11, 15, 18, 21	KF LEX	Na aprobatę zasługują propozycje legislacyjne w zakresie prawa cywilnego i nadzoru. Należy do nich doprecyzowanie zasad audytu, obowiązek ujawniania korzyści z fundacji w	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

	projektu przeglądu		oświadczeniach majątkowych (np. posłów), rozpoczęcie prac nad przepisami umożliwiającymi przekształcenia fundacji, uporządkowanie odpowiedzialności za zachowek oraz przywrócenie racjonalnych zasad wnoszenia gruntów rolnych bez ingerencji KOWR.	
282.	Pkt 5.9, s. 26 Projektu Przeglądu - audyt FR	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Ustawa nakłada obowiązek okresowego badania FR przez niezależnego audytora (rozdział 9 ustawy), jednak w praktyce brakowało standardów takiego badania. Audyt FR różni się od audytu finansowego spółki, ponieważ powinien obejmować m.in. realizację woli fundatora, ochronę interesów beneficjentów i bezpieczeństwo majątku rodzinnego. Pozytywnie należy ocenić propozycję umożliwienia przeprowadzenia audytu na wyraźne żądanie lub wniosek beneficjenta. Może to stanowić narzędzie ochrony mniejszości, a jednocześnie pozwalać na reakcję w sytuacjach, w których pojawiają się konkretne wątpliwości co do działania FR, zarządzania jej majątkiem albo realizacji praw beneficjentów. Audyt na żądanie beneficjenta powinien mieć jednak charakter dodatkowy i interwencyjny. Nie powinien zastępować obowiązkowego audytu okresowego. Obowiązkowy audyt przeprowadzany co najmniej raz na 4 lata należy zachować, ponieważ stanowi on systemowy mechanizm kontroli prawidłowości funkcjonowania FR, niezależny od aktywności poszczególnych beneficjentów. Ma to szczególne znaczenie w przypadku FR, w których beneficjenci są małoletni, nie mają pełnej wiedzy o sprawach fundacji albo z przyczyn rodzinnych lub osobistych nie są w stanie skutecznie egzekwować swoich uprawnień. Pozytywnie należy ocenić także zapowiedź opracowania oficjalnych wytycznych dla biegłych rewidentów, adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych. Wytyczne te powinny ujednolicić rynek i wyznaczyć standard prowadzenia specyficznych kontroli FR. Propozycja: poprzeć kierunek zmian dotyczących opracowania wytycznych co do audytu oraz wprowadzenia możliwości audytu na żądanie beneficjenta, przy czym audyt	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			na żądanie powinien uzupełniać, a nie zastępować obowiązkowy audyt okresowy. Obowiązkowy audyt FR przeprowadzany co najmniej raz na 4 lata należy zachować. Sankcje za brak przeprowadzenia wymaganego badania powinny być proporcjonalne i powiązane z realnym naruszeniem interesów FR lub beneficjentów.	
283.	*5.9. Audyt fundacji rodzinnej*	PwC	Popieramy: - opracowanie wytycznych dot. audytu z art. 77 UFR w celu zwiększenia jednolitości praktyki - wprowadzenie możliwości przeprowadzenia audytu na wniosek/żądanie beneficjenta - umożliwienie – w określonych przypadkach – ograniczenia audytu do wybranych obszarów wskazanych w ustawie oraz wprowadzenie sankcji za nieprzeprowadzenie audytu.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
284.	Pkt 9 (str. 27) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	Popieramy kierunek propozycji dotyczącej audytu fundacji rodzinnej, w tym opracowanie wytycznych dla biegłych rewidentów, adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych biorących udział w tym audycie oraz wprowadzenia możliwości przeprowadzenia audytu na wniosek/żądanie beneficjenta. Sugerujemy wskazanie wprost kto z ww. osób powinien wchodzić w skład zespołu audytorskiego – czy osoby te mogą samodzielnie dokonywać audytu fundacji rodzinnej czy wspólnie. Audyt na wniosek beneficjenta powinien przysługiwać beneficjentowi, któremu statut przyznaje prawo do świadczeń lub do mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, przy czym zasadne jest wprowadzenie mechanizmów ograniczających ryzyko nadużycia tego uprawnienia (np. minimalnego odstępu czasowego między kolejnymi wnioskami tego samego beneficjenta oraz obowiązku wskazania okoliczności uzasadniających żądanie). Ograniczenie audytu do wybranych obszarów powinno następować na podstawie zamkniętego katalogu obszarów określonych w ustawie (w szczególności: zarządzanie aktywami, prawidłowość spełniania świadczeń, gospodarka	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT popiera możliwość przeprowadzenia audytu na wniosek beneficjenta.

			finansowa oraz wykonywanie obowiązków sprawozdawczych), z poszanowaniem zasady proporcjonalności oraz ochrony informacji poufnych dotyczących pozostałych beneficjentów.	
285.	Pkt 9	CRIDO	**Audyt fundacji rodzinnej** • **Propozycja resortu:** Wprowadzenie możliwości przeprowadzenia audytu na wniosek/żądanie beneficjenta oraz umożliwienie ograniczenia audytu do wybranych obszarów wskazanych w ustawie, wprowadzenie sankcji za nieprzeprowadzenie audytu. • **Komentarz:** Aktualnie przepis pozwala na przeprowadzenie audytu albo przez zespół multidyscyplinarny (biegły rewident, adwokat/radca prawny, doradca podatkowy) albo przez firmę audytorską (czyli de facto samego biegłego rewidenta). W naszej ocenie, biorąc pod uwagę specyfikę fundacji należy ten przepis doprecyzować w taki sposób, alby audyt był przeprowadzana przez multidyscyplinarny zespół, ponieważ firma audytorska co do zasady (ze względu na inny obszar ekspertyzy) nie będzie w stanie zidentyfikować ewentualnych nieprawidłowości w dziedzinie prawa i podatków. Audyt fundacji wydaje się pożądany ze względu na bezpieczeństwo fundatorów i beneficjentów (oraz stabilność samej fundacji rodzinnej), natomiast brak sankcji za jego nieprzeprowadzenie może czynić wymóg audytowania de facto iluzorycznym. Ponadto, w przypadku fundacji rodzinnych, których sprawozdania finansowe podlegają obowiązkowemu badaniu – należy rozważyć, czy audyt w części dot. badania przez biegłego rewidenta za identyczny okres ma sens (de facto ten sam zakres za dany okres będzie badany dwukrotnie, co prowadzi do niepotrzebnego obciążania kosztami fundacji rodzinnej); należałoby	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Złożenie raportu z audytu do akt rejestrowych wydaje się dopuszczalne z zastrzeżeniem możliwości nieujawniania informacji stanowiących tajemnicę fundacji rodzinnej, tajemnicę przedsiębiorstwa czy informacje ze sfery życia prywatnego fundatora i beneficjentów. Kwestia ta zostanie podda analizie wraz z planowanym włączeniem rejestru do KRS.

			wówczas przeprowadzić jedynie badanie w części prawno-podatkowej. • **Rekomendacja:** *Doprecyzowanie zakresu audytu, ograniczenie zakresu kolejnych audytów (po pierwszym) w przypadku mniejszych FR.* *Określenie szczegółowych wytycznych dotyczących zakresu audytu oraz minimalnych elementów raportu z audytu.* *W przypadku fundacji, których roczne sprawozdania finansowe podlegają obowiązkowemu badaniu biegłego rewidenta – ograniczenie zakresu audytu w części (oraz za okres), która będzie się pokrywała z audytem wymaganym na podstawie ustawy o rachunkowości.* *Raport z audytu powinien być ponadto składany do akt rejestrowych w celu umieszczenia wzmianki o jego złożeniu (natomiast dostęp do samej treści raportu z audytu powinien być ograniczony jedynie do zarządu, rady nadzorczej, fundatora, beneficjentów i ewentualnie osób, które wykażą uzasadniony interes prawny).*	
286.	Rekomendacja 9 — audyt fundacji;.	WSKDP Maciej Wroński	Jednolite wytyczne dla podmiotów uczestniczących w audycie zwiększą spójność praktyki. Audyt na żądanie beneficjenta wzmacnia kontrolę wewnętrzną, jednak nie może stać się narzędziem walk rodzinnych ani sposobem obciążania fundacji kosztami inicjowanych instrumentalnie audytów. Ograniczenie audytu do wybranych obszarów jest racjonalne. Poprzeć: wytyczne, audyt na żądanie beneficjenta, możliwość ograniczenia zakresu oraz sankcje za nieprzeprowadzenie audytu. Audyt na żądanie obwarować zabezpieczeniami: (i) limit jednego audytu rocznie, (ii) koszt co do zasady po stronie żądającego beneficjenta, (iii) obciążenie kosztem fundacji wyłącznie wtedy, gdy audyt wykaże nieprawidłowości przekładające się na szkodę beneficjentów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

287.	Rekomendacja 10 — nieruchomości jako świadczenie likwidacyjne;	WSKDP Maciej Wroński	Przymusowe spieniężenie nieruchomości w toku likwidacji (art. 98 ust. 1 u.f.r.) byłoby sprzeczne z wolą fundatora, gdy ze statutu wynika, że nieruchomość stanowi świadczenie dla beneficjenta. Poprzeć doprecyzowanie wyłączające licytację/zbycie z wolnej ręki w takim przypadku.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
288.	5.10 zbycie nieruchomości w toku likwidacji	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Dziękujemy za uwzględnienie naszej uwagi z prekonsultacji. Niecelowe jest jednak wymaganie, aby nieruchomość była wprost wskazana jako przedmiot świadczenia. W toku likwidacji żadne mienie nie powinny być zbywane, jeśli nie służy to zaspokojeniu wierzycieli. A mienie które pozostaje zarówno nieruchomości jak inne aktywna powinny być w tej samej formie wydane beneficjentom.	MRiT: Rekomendacja ma na celu przyznanie pierwszeństwa zachowania prawa do nieruchomości, z uwzględnieniem ochrony praw wierzycieli. Chodzi o przypadki, gdy zbycie nieruchomości mogłoby zaspokoić wierzycieli, ale można zaspokoić ich w inny sposób.
289.	Pkt 5 ppkt 10 str. 27 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB popiera przyznanie prymatu postanowieniom statutu Fundacji Rodzinnej odnośnie przeznaczenia nieruchomości należących do Fundacji na świadczenia dla beneficjentów w razie jej rozwiązania i prowadzenia likwidacji.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
290.	Pkt 10. projektu	KIDR	Ta zmiana wydają się superfluum, bowiem likwidatorzy, w zakresie zbywania mienia, działają na podstawie UFR, statutu i uchwał Zgromadzenia Beneficjentów. Jeśli dana nieruchomość przeznaczona jest w statucie dla określonego beneficjenta (art. 26 ust. 2 pkt 13), to jasne jest, że w toku czynności likwidacyjnych ten składnik mienia nie podlega zbyciu, lecz wydaniu beneficjentowi.	MRiT: Rekomendacja ma na celu przyznanie pierwszeństwa zachowania prawa do nieruchomości, z uwzględnieniem ochrony praw wierzycieli, nie stanowi więc superfluum.
291.	5.10 (s.27)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	W sytuacji, gdy ze statutu fundacji rodzinnej wynika, że określone nieruchomości stanowią świadczenie przeznaczone dla beneficjenta w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, wszelkie aktywa o takim przeznaczeniu nie powinny być zbywane w drodze publicznej licytacji ani z wolnej ręki w toku czynności likwidacyjnych. Zbywanie takich składników majątkowych w postępowaniu likwidacyjnym byłoby sprzeczne z wolą fundatora wyrażoną w statucie i naruszałoby uzasadnione oczekiwania beneficjentów co do otrzymania konkretnych świadczeń rzeczowych. Zasada ta powinna dotyczyć nie tylko nieruchomości, lecz wszelkich aktywów wskazanych w statucie jako świadczenia beneficjenta związane z rozwiązaniem fundacji. Odpowiednia regulacja ustawowa powinna wyłączyć stosowanie ogólnych reguł	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT popiera stanowisko dot. zapewnienia ochrony praw wierzycieli. Rekomendacja nie jest sprzeczna z zapewnieniem tej ochrony.

			likwidacyjnych w odniesieniu do tych składników majątkowych, zapewniając priorytet postanowieniom statutowym. Przy czym należy wskazać, że wydanie aktywów na rzecz beneficjentów nie powinno mieć miejsca z naruszeniem interesów wierzycieli.	
292.	Pkt 11. projektu	KIDR	Określenie zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej i przenoszenia tych nieruchomości na beneficjenta będącego osobą bliską dla fundatora na zasadach analogicznych jak przy nabyciu przez osobę bliską – zmiana jednoznacznie pozytywna. Brak takiej regulacji wydawał się przeoczeniem ustawodawcy.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
293.	Pkt 11	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Popieramy:** **Nieruchomości rolne (pkt 11).** Usunięcie luki powstałej po uchyleniu zmian w u.k.u.r. ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. (Dz.U. poz. 1933) - parytet z nabyciem przez osobę bliską; istotne dla regionów rolniczych.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
294.	Pkt 5 ppkt 11 str. 27 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB popiera wprowadzenie uproszczeń przy wnoszeniu nieruchomości rolnych oraz udziałów/ akcji spółek posiadających nieruchomości rolne przez fundatora do Fundacji Rodzinnej oraz przenoszenia ich na beneficjenta będącego osobą bliską dla fundatora poprzez wprowadzenie zasad analogicznych jak w przypadku nabycia nieruchomości rolnej przez osobę bliską (co nie wymaga zgody KOWR).	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Propozycja rozszerzenia rekomendacji na udziały i akcje na obecnym etapie jest przedwczesna. Kwestia ta zostanie poddana dalszym analizom, w przypadku podjęcia prac legislacyjnych.
295.	pkt 11 (strona 27) - Określenie zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Propozycję określenia zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej oraz określenia zasad przenoszenia takich nieruchomości przez fundację rodzinną na rzecz beneficjentów będących osobami bliskimi fundatora należy ocenić zdecydowanie pozytywnie. Jednocześnie należy podkreślić, że projektowane zmiany legislacyjne powinny uwzględniać również sytuacje, w których do fundacji rodzinnej nie są wnoszone bezpośrednio nieruchomości rolne, lecz udziały lub akcje w spółkach będących właścicielami nieruchomości rolnych. Rekomendujemy zatem, aby przedmiotem nowelizacji było także określenie zasad wnoszenia przez fundatora udziałów	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Propozycja rozszerzenia rekomendacji na udziały i akcje na obecnym etapie jest przedwczesna. Kwestia ta zostanie poddana dalszym analizom, w przypadku podjęcia prac legislacyjnych.

			lub akcji w spółkach będących właścicielami nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej i przenoszenia tych udziałów lub akcji na beneficjenta będącego osobą bliską dla fundatora na zasadach analogicznych jak przy nabyciu przez osobę bliską. Brak regulacji dotyczących możliwości wnoszenia do fundacji rodzinnej udziałów lub akcji w spółkach posiadających nieruchomości rolne może prowadzić do powstania istotnej luki prawnej, ograniczającej możliwość pełnego wykorzystania fundacji rodzinnej jako narzędzia planowania sukcesyjnego. Kwestia ta ma szczególne znaczenie z perspektywy podstawowego celu fundacji rodzinnej, jakim jest zapewnienie trwałości majątku rodzinnego, zachowanie ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej oraz stworzenie ram prawnych umożliwiających długoterminowe, wielopokoleniowe zarządzanie przedsiębiorstwami rodzinnymi. Z tego względu postulowane zmiany legislacyjne powinny zostać ukształtowane w sposób kompleksowy i obejmować zarówno kwestie związane z bezpośrednim wnoszeniem nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej oraz ich późniejszym transferem do beneficjentów, jak również jednoznacznie regulować dopuszczalność wnoszenia do fundacji rodzinnej udziałów lub akcji w spółkach będących właścicielami nieruchomości rolnych.	
296.	5.11 i 5.12 (s.27)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Propozycje określenia zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej oraz przenoszenia tych nieruchomości na beneficjenta będącego osobą bliską fundatora na zasadach analogicznych jak przy nabyciu przez osobę bliską zasługują na poparcie. To samo dotyczy zasad wnoszenia nieruchomości i udziałów/akcji spółek posiadających nieruchomości położone na terenie portów morskich. Obecny stan prawny nie uwzględnia w wystarczającym stopniu sukcesyjnej funkcji fundacji rodzinnej w odniesieniu do nieruchomości rolnych. Po uchyleniu szczególnych rozwiązań obowiązujących przejściowo w 2023 r. wniesienie nieruchomości rolnej do fundacji rodzinnej oraz jej późniejsze przeniesienie na beneficjenta podlega ogólnym	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			ograniczeniom wynikającym z u.k.u.r., co może utrudniać wykorzystanie fundacji rodzinnej do zachowania i przekazywania majątku rodzinnego obejmującego grunty rolne. Przyjęcie analogicznych reguł jak w przypadku nabycia przez osobę bliską w darowiźnie lub w spadku eliminuje nieuzasadnione bariery regulacyjne i zapewnia spójność systemową z przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz ustawy o portach i przystaniach morskich. Rozwiązanie to powinno obejmować w szczególności wyłączenie wymogu nabycia przez rolnika indywidualnego oraz niestosowanie prawa pierwokupu lub prawa nabycia przysługującego KOWR. Fundacja rodzinna pełni bowiem funkcję zbliżoną do sukcesji rodzinnej, a zatem nie powinna być traktowana jak podmiot zewnętrzny nabywający nieruchomości od osób niespokrewnionych.	
297.	*5.11. Grunty rolne*	PwC	Postulujemy przywrócenie regulacji dot. wnoszenia gruntów rolnych oraz udziałów / akcji spółek posiadających grunty rolne do fundacji rodzinnej, obowiązujących w okresie 22 maja – 4 października 2023 r.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji co do kierunku. Wydaje się, że przywrócenie poprzedniej regulacji będzie trudne. MRiT proponuje poszukiwanie rozwiązań kompromisowych.
298.	PKT 11 str 27	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej	Należy dokonać rewizji przepisów ustawy o kształtowaniu rolnego w kontekście wnoszenia do fundacji rodzinnej nieruchomości rolnej, w szczególności dopuścić jako minimum ponowną możliwość wnoszenia do fundacji rodzinnych nieruchomości rolnych; ewentualnie dookreślić możliwość nabycia przez KOWR nieruchomości posiadanej przez FR na wypadek ustanowienia dla fundacji rodzinnej beneficjentów niebędących osobami bliskimi dla wnoszącego do fundacji rodzinnej nieruchomości fundatora. Należy dokonać zmiany w zakresie możliwości wnoszenia do fundacji rodzinnej udziałów w spółkach prawa handlowego posiadających nieruchomości rolne, z wyłączeniem przepisów o prawie nabycia tych udziałów przez KOWR. **Określenie zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej i przenoszenia tych nieruchomości na beneficjenta**	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Propozycja rozszerzenia rekomendacji na udziały i akcje na obecnym etapie jest przedwczesna. Kwestia ta zostanie poddana dalszym analizom, w przypadku podjęcia prac legislacyjnych.

			będącego osobą bliską dla fundatora na zasadach analogicznych jak przy nabyciu przez osobę bliską.	
299.	Rekomendacja 11 — nieruchomości rolne; ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego	WSKDP Maciej Wroński	Zrównanie zasad wnoszenia i przenoszenia nieruchomości rolnych na beneficjenta będącego osobą bliską z reżimem nabycia przez osobę bliską usuwa istotną barierę sukcesji gospodarstw rodzinnych (po uchyleniu pierwotnych zmian w u.k.u.r.). Poprzeć	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
300.	Propozycja nr 11, str. 27 projektu przeglądu	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	W projekcie znalazła się m.in. propozycja określenia, obowiązujących w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego, warunków wnoszenia przez fundatora nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej i przenoszenia tych nieruchomości na beneficjenta będącego osobą bliską dla fundatora na zasadach analogicznych jak przy nabyciu przez osobę bliską. Propozycja nie jest zasadna. Przyznanie fundacjom rodzinnym analogicznych uprawnień jak osobom bliskim fundatora mogłoby prowadzić do osłabienia mechanizmów kontroli obrotu nieruchomościami rolnymi oraz zwiększać ryzyko wykorzystywania fundacji do obchodzenia ograniczeń przewidzianych w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego. Z tego względu konieczność uzyskiwania zgody Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na nabywanie nieruchomości rolnych przez fundacje pełni istotną funkcję kontrolną, pozwalając na ocenę okoliczności konkretnej transakcji i przeciwdziałanie potencjalnym nadużyciom. Z tego punktu widzenia, obecny stan prawny ma swoje uzasadnienie (tj. niedopuszczanie ewentualnych zagrożeń dla gospodarstw rodzinnych, płynących z niekontrolowanego obrotu ziemia rolną).	MRiT: Uwaga wyjaśniona i uzgodniona na etapie SKRM. W projekcie przeglądu w pkt 16 na str. 35 (aktualna numeracja) umieszczono rekomendację o treści **„Przeprowadzenie analiz przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Finansów i Gospodarki w zakresie określenia zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej i przenoszenia tych nieruchomości na beneficjenta będącego osobą bliską dla fundatora na zasadach zbliżonych jak przy nabyciu przez osobę bliską.”.** W zakresie obrotu nieruchomościami rolnymi z udziałem fundacji rodzinnej uczestnicy konsultacji publicznych, a wcześniej prekonsultacji, zgłosili liczne uwagi o nieadekwatności obecnej regulacji prawnej do celu i istoty fundacji rodzinnej. Fundacje rodzinne powołane są do zarządzania majątkiem, jego ochrony, budowania ładu rodzinnego, akumulacji kapitału i zwiększania inwestycji. Przekazanie do fundacji rodzinnej majątku i następnie zarządzanie nim zastępuje niejako spadkobranie, a transfery majątku z fundacji rodzinnej do beneficjentów mają analogiczne znaczenie jak otrzymanie spadku albo darowizny. Fundacja rodzinna może nabywać i zbywać nieruchomości rolne, prowadzić gospodarstwo rolne i w ograniczonym zakresie prowadzić działalność gospodarczą związaną z produkcją

				przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych (art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej). W pierwotnym brzmieniu art. 136 ustawy o fundacji rodzinnej wprowadzono szereg odstępstw od ogólnych zasad nabywania i zbywania nieruchomości rolnych przez fundacje rodzinne. Rozwiązanie to zostało następnie zmienione z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1933). Obecnie fundacje rodzinne nie korzystają z żadnych preferencji jakie przewidziano w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego, w szczególności przepisy nie uwzględniają relacji rodzinnych między fundatorem a beneficjentem w przypadku nabywania i zbywania nieruchomości rolnych przez fundacje rodzinne. Jest więc mniej atrakcyjne niż regulacje obrotu nieruchomościami rolnymi między członkami rodziny i spadkobrania. Właściciele nieruchomości rolnych podkreślają, że przekazując nieruchomość do fundacji rodzinnej (przede wszystkim nieodpłatnie jako fundator albo członek rodziny fundatora) nie chcą zbyć nieruchomości i utracić nad nią kontrolę, lecz przenieść ją do osoby prawnej, w której dalej pozostanie pod kontrolą rodziny. Fundatorzy wstrzymują się z wnoszeniem nieruchomości w obawie przed skorzystaniem przez KOWR z prawa pierwokupu. Ew. ryzyka nieprawidłowości ponoszone przez MRiRW można zniwelować, np. wprowadzając ścisły katalog przesłanek, od spełnienia których będzie zależało przeniesienie własności, wprowadzając mechanizm wstępnej kontroli, które nie prowadzą do przejęcia nieruchomości przez KOWR. W ocenie MRiT uzasadnione jest wprowadzenie zmian, które stanowiłyby kompromis między wyrażanymi dotychczas obawami o nadmierną koncentrację nieruchomości rolnych przez jeden podmiot a nadmiernymi ograniczeniami w nabywaniu i zbywaniu nieruchomości rolnych przez fundacje rodzinne i członków

				rodziny fundatora. Kwestia ta wymaga więc pogłębionej wspólnej analizy.
301.	Pkt 11 (str. 27) propozycji zmian przepisów UKUR	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Popieramy propozycję określenia zasad wnoszenia nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej na zasadach analogicznych jak przy nabyciu przez osobę bliską. Naszym zdaniem takie same zasady powinny obowiązywać również wnoszenie przez fundatora udziałów/akcji spółek posiadających nieruchomości rolne. Fundacja rodzinna jest podmiotem skupiającym majątki rodzinne. Jej wyłączenie z kręgu podmiotów uprzywilejowanych w rozumieniu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (dalej: **„UKUR”**) jest sprzeczne z celem instytucji i stwarza ryzyko utraty nieruchomości rolnych przez rodzinę fundatora. **<u>Propozycja zmian:</u>** Dodanie do art. 2a ust. 3 pkt 1 UKUR lit. m i n w brzmieniu: m) fundację rodzinną od jej fundatora lub beneficjenta, n) beneficjenta fundacji rodzinnej, będącego osobą bliską fundatora tej fundacji rodzinnej, od fundacji rodzinnej. W art. 2b w ust. 4 w pkt 1 dodaje się lit. j w następującym brzmieniu: j) beneficjentowi fundacji rodzinnej, będącemu osobą bliską fundatora tej fundacji rodzinnej, jeżeli zbywcą jest fundacja rodzinna. Dodanie do art. 3 ust. 5 pkt 1 UKUR lit. i) i j) w brzmieniu: i) fundację rodzinną od jej fundatora lub beneficjenta, j) beneficjenta fundacji rodzinnej, będącego osobą bliską fundatora tej fundacji rodzinnej, od fundacji rodzinnej. W art. 4 w ust. 4 w pkt 2 dodaje się lit. j w następującym brzmieniu:	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Redakcja przepisów będzie rozważana na ew. etapie prac legislacyjnych.

			j) przez beneficjenta fundacji rodzinnej, będącego osobą bliską fundatora tej fundacji rodzinnej, jeżeli zbywcą jest fundacja rodzinna.	
302.	Pkt 11 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Propozycja zmian jest zasadniczo słuszna z zastrzeżeniem, że należy nie tyle określić zasady wnoszenia nieruchomości rolnych do fundacji rodzinnej, ale również wnoszenie do fundacji rodzinnej **akcji (w tym spółek publicznych) / udziałów / ogółu praw i obowiązków spółki, która jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości rolnych.** Ograniczenia te obejmują między innymi obowiązek uzyskania zgody KOWR, wykonywanie działalności rolniczej oraz realizację prawa pierwokupu albo prawa nabycia. Ograniczenia te są nadmierne w sytuacji, w której jedynym celem przeniesienia wskazanych aktywów jest wyposażenie fundacji rodzinnej w mienie służące realizacji jej celów statutowych, takich jak gromadzenie majątku rodzinnego, jego pomnażanie oraz spełnianie świadczeń na rzecz beneficjentów. Z publicznie dostępnych informacji oraz z praktyki wynika, że KOWR bardzo rzadko korzysta ze swoich uprawnień w przypadku takich sukcesyjnych transakcji polegających na przeniesieniu aktywów do fundacji rodzinnej. Jednocześnie przepisy ustawy nakładają istotne, kosztowne i czasochłonne obowiązki zarówno na fundację rodzinną lub spółkę posiadającą nieruchomości rolne, jak i na sam KOWR, który jest zobowiązany do rozpatrywania zawiadomień. W przypadku sukcesyjnego przeniesienia aktywów do fundacji rodzinnej tak daleko idący nadzór nad obrotem nieruchomościami rolnymi nie znajduje uzasadnienia. **Propozycja zmian:** Ograniczenia przewidziane w ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, w szczególności wynikające z art. 2a, 2b, 3, 3a, 3b, 4 ust. 1, 6 i 7, nie powinny mieć zastosowania do czynności polegających	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Propozycja rozszerzenia rekomendacji na udziały i akcje na obecnym etapie jest przedwczesna. Kwestia ta zostanie poddana dalszym analizom, w przypadku podjęcia prac legislacyjnych.

			na wniesieniu aktywów przez fundatora lub osoby mu bliskie do fundacji rodzinnej.	
303.	Pkt 11 (str. 27) propozycji zmian przepisów UKUR	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Wyłączenie stosowania prawa pierwokupu oraz prawa nabycia przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (dalej: **„KOWR”**), o których mowa odpowiednio w art. 3a ust. 1, art. 3b ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, w przypadku wniesienia do fundacji rodzinnej przez fundatora lub beneficjenta udziałów lub akcji spółki będącej właścicielem nieruchomości rolnych. Wniesienie udziałów lub akcji do fundacji rodzinnej stanowi co do zasady czynność reorganizacyjną o charakterze sukcesyjnym, której celem jest zapewnienie ciągłości zarządzania majątkiem rodzinnym oraz jego ochrony w perspektywie wielopokoleniowej. W przypadku wniesienia udziałów lub akcji przez fundatora lub beneficjenta do fundacji rodzinnej nie dochodzi do zmiany sposobu wykorzystywania nieruchomości rolnych ani do przejęcia kontroli nad nimi przez podmiot zewnętrzny. W praktyce następuje jedynie zmiana formalnoprawnej struktury własnościowej przy zachowaniu tego samego kręgu beneficjentów ekonomicznych oraz osób sprawujących faktyczną kontrolę nad majątkiem. Obowiązujące regulacje powodują, że każda tego rodzaju reorganizacja obarczona jest ryzykiem wykonania przez KOWR prawa nabycia udziałów lub akcji, co istotnie ogranicza wykorzystanie fundacji rodzinnej jako narzędzia sukcesyjnego. Skutek ten pozostaje w sprzeczności z celem ustawy o fundacji rodzinnej, jakim jest ułatwienie wielopokoleniowej sukcesji przedsiębiorstw rodzinnych i zachowanie integralności majątku rodzinnego. Jednocześnie wyłączenie uprawnień KOWR w omawianym zakresie nie prowadzi do obejścia przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, ponieważ nie dochodzi do	MRiT popiera postulat ograniczenia prawa pierwokupu z uwagi na powiązania rodzinne. Propozycja rozszerzenia rekomendacji na udziały i akcje na obecnym etapie jest przedwczesna. Kwestia ta zostanie poddana dalszym analizom, w przypadku podjęcia prac legislacyjnych.

			wejścia nowego inwestora ani do zmiany beneficjenta rzeczywistego majątku, lecz wyłącznie do jego przeniesienia do szczególnej struktury sukcesyjnej podlegającej ustawowym ograniczeniom i nadzorowi. **<u>Propozycja zmian:</u>** Dodanie w art. 3a ust. 2 UKUR pkt 9 i 10 w następującym brzmieniu: „9) udziałów i akcji na rzecz fundacji rodzinnej, 10) udziałów i akcji na rzecz beneficjenta fundacji rodzinnej, będącego osobą bliską fundatora tej fundacji rodzinnej, od fundacji rodzinnej. Modyfikacja art. 3b ust. 6 w następujący sposób: 6. Przepisów ust. 1-5 nie stosuje się, jeżeli: 1) zamiast dotychczasowego wspólnika wspólnikiem staje się osoba jemu bliska lub fundacja rodzinna, której jest fundatorem lub beneficjentem; 2) nowym wspólnikiem staje się osoba bliska któregokolwiek ze wspólników, lub fundacja rodzinna w której którykolwiek wspólnik jest fundatorem lub beneficjentem. Modyfikacja art. 4 ust. 6 w następujący sposób: „6. Przepisy ust. 1-3, ust. 4 pkt 2 lit. b-g, art. 3 ust. 10 i 11 oraz art. 3a ust. 3-6 stosuje się odpowiednio do nabycia udziałów i akcji w: 1) spółce kapitałowej w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych, która jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 5 ha, albo nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni co najmniej 5 ha, 2) spółce dominującej w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych, która posiada udziały lub akcje w spółce, o której mowa w pkt 1	

			- z wyłączeniem przypadku, gdy nabywcą udziałów lub akcji jest Skarb Państwa, **fundacja rodzinna lub beneficjent fundacji rodzinnej."**	
304.	Rekomendacja 12 — nieruchomości w portach morskich	WSKDP Maciej Wroński	Logika analogiczna jak przy nieruchomościach rolnych. Brak regulacji stanowiłby nieuzasadnioną barierę dla sukcesji majątku tego rodzaju. Poprzeć zrównanie zasad wnoszenia nieruchomości i udziałów/akcji spółek je posiadających z reżimem nabycia przez osobę bliską w darowiźnie lub spadku.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Propozycja rozszerzenia rekomendacji na udziały i akcje na obecnym etapie jest przedwczesna. Kwestia ta zostanie poddana dalszym analizom, w przypadku podjęcia prac legislacyjnych.
305.	Pkt 12. Projektu	KIDR	Zrównanie zasad wnoszenia przez fundatora nieruchomości i udziałów/akcji spółek posiadających nieruchomości położone na terenie portów morskich do fundacji rodzinnej z takimi zasadami dotyczącymi osób bliskich przy dziedziczeniu jest propozycją w dobrym kierunku. Różnicowanie tych dwóch sytuacji wydaje się nie mieć podstaw.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Propozycja rozszerzenia rekomendacji na udziały i akcje na obecnym etapie jest przedwczesna. Kwestia ta zostanie poddana dalszym analizom, w przypadku podjęcia prac legislacyjnych.
306.	Pkt 13. projektu	KIDR	Wprowadzenie obowiązku ujawnienia konfliktu interesów i w określonych przypadkach wyłączenie się z głosowania w sytuacji sprzeczności interesu fundacji rodzinnej albo beneficjentów z interesem własnym członka organu – tę zmianę należy ocenić ostrożnie/negatywnie. Fundacja rodzinna jest prywatnym mechanizmem, z założenia przewidzianym dla fundatora i członków jego najbliższej rodziny. Nie jest jak spółki tworem, do którego z założenia może przystępować nieograniczony krąg interesariuszy z zewnątrz. Często, założeniem fundatora i współpracujących z nim przy sukcesji beneficjentów jest, aby władza w fundacji nie wychodziła poza krąg rodziny. Oznacza to, że członkami organów są fundator i beneficjenci, którzy jednocześnie czerpią korzyści z działania fundacji. Proponowana zmiana może zachwiać tą ideą, ponieważ, np. fundator i beneficjenci będący członkami zarządu fundacji lub zgromadzenia beneficjentów i głosujący nad świadczeniami dla samych siebie, popadają we opisywany konflikt. Taka sytuacja jest zaś standardowa. Powyższą kwestię należy pozostawić raczej regulacji statutowej, a nie abstrakcyjnej, ustawowej. W końcu mowa jest	MRiT: Rozważy możliwe mechanizmy eliminacji ryzyk, o których mowa w uwadze. Propozycja dotyczy nie tyle konfliktu między członkami rodziny a konfliktu między fundacją rodzinną a konkretną osobą, np. w związku z działalnością konkurencyjną.

			o majątku fundatora, z którym przed ustanowieniem fundacji mógł zrobić co chce.	
307.	5.13 (s.27)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Wprowadzenie obowiązku ujawnienia konfliktu interesów oraz wyłączenia się z głosowania w sytuacji sprzeczności interesu fundacji rodzinnej albo beneficjentów z interesem własnym członka organu zasługuje na pełne poparcie. Proponowana zmiana powinna jednak zostać ujęta w sposób zawężający. Regulacja ta powinna być wzorowana na rozwiązaniach przyjętych w Kodeksie spółek handlowych (art. 209, art. 377 KSH) w zakresie wyłączenia od głosowania nad sprawami osobowymi przez osoby pozostające w konflikcie interesów. Brak takiej regulacji w ustawie o fundacji rodzinnej stanowi istotną lukę, która może prowadzić do podejmowania uchwał w warunkach konfliktu interesów, ze szkodą dla fundacji rodzinnej i jej beneficjentów. Obecne przepisy przewidują co prawda obowiązek dochowania należytej staranności i lojalności wobec fundacji rodzinnej, ale nie regulują wprost obowiązku ujawnienia konfliktu interesów ani zasad wyłączenia się członka organu z udziału w głosowaniu w sprawach, w których posiada on bezpośredni interes osobisty lub majątkowy sprzeczny z interesem fundacji rodzinnej. W kontekście fundacji rodzinnych, gdzie członkowie organów niejednokrotnie są jednocześnie beneficjentami lub osobami bliskimi fundatora, ryzyko wystąpienia konfliktu interesów jest szczególnie wysokie. Należy jednak uwzględnić, że zbieg ról fundatora, beneficjenta, członka zgromadzenia beneficjentów albo członka zarządu może być naturalny i wynikać z założeń sukcesyjnych przyjętych w statucie. Sam fakt pełnienia kilku funkcji w strukturze fundacji nie powinien więc automatycznie prowadzić do obowiązku wyłączenia się z głosowania. Obowiązek ujawnienia konfliktu interesów może mieć charakter szeroki, natomiast obowiązek wyłączenia się z głosowania powinien dotyczyć jedynie przypadków rzeczywistej i bezpośredniej sprzeczności interesów. W szczególności powinien obejmować sprawy dotyczące indywidualnego świadczenia, wynagrodzenia, odpowiedzialności, zwolnienia z odpowiedzialności albo	MRiT: Pozytywna ocena propozycji. Szczegółowe kwestie podniesione w uwadze zostaną wzięte pod uwagę na etapie prac legislacyjnych.

			czynności prawnej między fundacją rodzinną a danym członkiem organu lub osobą z nim blisko powiązaną. Regulacja powinna również przewidywać mechanizmy zapobiegające paraliżowi decyzyjnemu, zwłaszcza w fundacjach o wąskim składzie osobowym organów. Można rozważyć, aby w sytuacji, gdy wyłączenie członka organu uniemożliwiałoby podjęcie uchwały, wystarczające było ujawnienie konfliktu i odnotowanie go w protokole, ewentualnie poddanie danej czynności zatwierdzeniu przez inny organ fundacji, radę nadzorczą albo sąd rejestrowy.	
308.	Rekomendacja 13 — konflikt interesów członka organu	WSKDP Maciej Wroński	Specyfika fundacji rodzinnej (typowa zbieżność ról fundator–beneficjent–członek organu) wymaga ostrożności. Beneficjenci jako uprawnieni do majątku ze swej natury mogą mieć interesy rozbieżne — to cecha immanentna, nie konflikt wymagający sankcji proceduralnej. Ewentualny obowiązek ujawnienia i wyłączenia z głosowania ograniczyć do zarządu. W odniesieniu do zgromadzenia beneficjentów preferować formę rekomendacji (dobrej praktyki) zarządzania konfliktem interesów zamiast sztywnej regulacji ustawowej.	MRiT: Rozważy możliwe mechanizmy eliminacji ryzyk, o których mowa w uwadze. Propozycja dotyczy nie tyle konfliktu między członkami rodziny a konfliktu między fundacją rodzinną a konkretną osobą, np. w związku z działalnością konkurencyjną.
309.	Pkt 13	CBA	Fundator fundacji rodzinnej, mimo formalnego przeniesienia majątku, zachowuje szerokie instrumenty wpływu na jej funkcjonowanie. Może kształtować statut, powoływać organy, określać zasady dystrybucji świadczeń, a nawet zastrzec dla siebie kompetencje o charakterze niezbywalnym. Sytuacja, w której osoba decydująca o warunkach przetargu jest jednocześnie fundatorem lub beneficjentem fundacji, której beneficjentami są również spółki powiązane z uczestnikami tego postępowania, stanowi modelowy przykład konfliktu interesów, który w obecnym stanie prawnym może pozostawać niewidoczny. Organy kontrolne mogą napotykać trudności w identyfikacji takich powiązań, ponieważ klasyczne narzędzia weryfikacji opierające się na tytule własności i udziałach kapitałowych nie odzwierciedlają rzeczywistości w przypadku fundacji rodzinnych. Identyfikacja faktycznych zależności wymaga analizy dokumentów wewnętrznych	MRiT: rozważy mechanizmy wyeliminowania możliwości wykorzystywania konstrukcji fundacji rodzinnej do ograniczania transparentności struktur właścicielskich oraz utrudniania identyfikacji rzeczywistych beneficjentów ekonomicznych, w szczególności w sytuacjach mogących mieć znaczenie dla bezpieczeństwa państwa, w tym także w ramach zamówień publicznych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że rekomendacja zawarta w projekcie przeglądu nie dotyczy ujawniania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne, od których oczekuje się zwykle znacznie większej transparentności.

			(statutu, protokołów organów czy regulaminów), które nie są powszechnie dostępne. W praktyce oznacza to, że fundator zachowujący faktyczną kontrolę oraz osoby bezpośrednio czerpiące korzyści z funkcjonowania fundacji mogą skutecznie unikać weryfikacji pod kątem konfliktu interesów. Równie problematyczna jest sytuacja, w której osoba pełniąca funkcję publiczną jest beneficjentem fundacji założonej przez członka jej najbliższej rodziny (np. rodzica lub małżonka). Beneficjent nie posiada tytułu własności do aktywów fundacji, nie jest udziałowcem ani wspólnikiem. Z formalnego punktu widzenia nie istnieje między nim a podmiotami zarządzającymi fundacją żadne bezpośrednie powiązanie majątkowe. Jednocześnie beneficjent może regularnie otrzymywać świadczenia w postaci środków pieniężnych, prawa do korzystania z nieruchomości lub innych korzyści majątkowych. Przepisy regulujące oświadczenia majątkowe oraz procedury identyfikacji konfliktu interesów nie wymagają ujawniania statusu beneficjenta fundacji rodzinnej, co sprawia, że ten stały przepływ korzyści pozostaje całkowicie niewidoczny dla służb. Właściwe instytucje państwowe nie posiadają systemowego dostępu do informacji o beneficjentach fundacji (poza rejestrem CRBR). Identyfikacja takiego powiązania wymaga albo wszczęcia indywidualnego postępowania, co wiąże się z ujawnieniem zainteresowania służb, albo przypadkowego natrafienia na tę informację. Szczególnie złożona i ryzykowna jest sytuacja, w której w jednej osobie kumulują się role fundatora, beneficjenta i faktycznego zarządzającego fundacją. Z perspektywy kontrolnej oznacza to, że osoba publiczna może formalnie nie posiadać majątku, nie prowadzić działalności gospodarczej ani nie być udziałowcem żadnego podmiotu, a jednocześnie faktycznie kontrolować znaczne aktywa i czerpać z nich korzyści. Zaden z tych elementów rozpatrywany odrębnie nie generuje obowiązku ujawnienia ani nie spełnia znamion konfliktu interesów w rozumieniu obowiązujących przepisów. Całość tworzy jednak fundament faktycznego wpływu na znaczny majątek, który powinien podlegać weryfikacji, lecz	

			pozostaje poza zasięgiem dostępnych mechanizmów nadzoru.	
310.	Pkt 13 (str. 27) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwagi:</u>** Wprowadzając niniejszą zmianę należy pamiętać o specyfice fundacji rodzinnej. W praktyce członkami zarządu, rady nadzorczej lub zgromadzenia beneficjentów są często osoby należące do kręgu najbliższe rodziny fundatora, które jednocześnie posiadają status beneficjentów fundacji rodzinnej. Wprowadzenie obowiązku wyłączenia członka organu z głosowania w sytuacjach analogicznych do rozwiązania wprowadzonego w kodeksie spółek handlowych, mogłoby prowadzić do paraliżu decyzyjnego fundacji rodzinnych. Znaczna część spraw rozpatrywanych przez organy fundacji rodzinnej dotyczy bowiem pośrednio lub bezpośrednio interesów beneficjentów, w tym osób zasiadających w tych organach. Zasadne jest zatem ograniczenie obowiązku wyłączenia od głosowania **<u>wyłącznie</u>** do członków zarządu fundacji rodzinnej, którzy prowadzą sprawy fundacji i odpowiadają za jej bieżące funkcjonowanie, analogicznie do regulacji przewidzianych w Kodeksie spółek handlowych. **<u>Propozycja zmian:</u>** Dodanie art. 53a ust. 1 w następującym brzmieniu: „1. W przypadku sprzeczności interesów fundacji rodzinnej z interesami członka zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany osobiście, członek zarządu powinien ujawnić sprzeczność interesów i wstrzymać się od udziału w rozstrzyganiu takich spraw. Członek zarządu może żądać zaznaczenia tego w protokole. Obowiązek, o którym mowa w zdaniu poprzednim, dotyczy wyłącznie spraw odnoszących się bezpośrednio do praw, obowiązków lub interesów majątkowych członka organu albo osób z nim powiązanych i	MRiT: Rozważy możliwe mechanizmy eliminacji ryzyk, o których mowa w uwadze. Propozycja dotyczy nie tyle konfliktu między członkami rodziny a konfliktu między fundacją rodzinną a konkretną osobą, np. w związku z działalnością konkurencyjną. Redakcja przepisów będzie przedmiotem analiz w toku prac legislacyjnych.

			nie obejmuje spraw dotyczących ogółu beneficjentów fundacji rodzinnej lub realizacji jej celów.”	
311.	Art. 52 u.f.r.; *cz. 5 pkt 13 (str. 27) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Ustawa nie przewiduje wyłączenia członka organu fundacji rodzinnej od głosowania w sprawach, w których zachodzi sprzeczność jego interesów z interesem fundacji rodzinnej. Art. 52 u.f.r. reguluje jedynie jawność i tajność głosowań (m.in. tajne głosowanie w sprawach osobowych), nie odnosi się natomiast do sytuacji konfliktu interesów. Tworzy to lukę w zakresie ładu wewnętrznego, istotną zwłaszcza przy częstej w praktyce kumulacji ról (ta sama osoba jako fundator, członek zarządu i członek zgromadzenia beneficjentów). Kierunek ten odpowiada propozycji zawartej w projekcie przeglądu (obowiązek ujawnienia konfliktu interesów oraz wyłączenie się z głosowania przy sprzeczności interesów), którą należy ocenić pozytywnie. Proponujemy wprowadzenie wyłączenia członka organu od udziału w głosowaniu w sprawach, w których zachodzi sprzeczność jego interesów (lub interesów osoby mu bliskiej) z interesem fundacji rodzinnej, na wzór rozwiązań znanych z prawa spółek. Proponujemy przesądzenie skutków naruszenia powyższych obowiązków – w szczególności wpływu głosu oddanego z naruszeniem zakazu na ważność uchwały.	MRiT: Pozytywna ocena propozycji. Kwestie podniesione w uwadze zostaną wzięte pod uwagę podczas prac legislacyjnych.

312.	Pkt 13	CRIDO	**Propozycja resortu:** Wprowadzenie obowiązku ujawnienia konfliktu interesu i w określonych przypadkach wyłączenie się z głosowania w sytuacji sprzeczności interesu fundacji rodzinnej albo beneficjentów z interesem własnym członka organu. **Komentarz:** Nie widzimy uzasadnienia dla takiej regulacji – naturalnym jest, że w ramach fundacji rodzinnej będą ścierały się interesy różnych członków rodziny. Tego typu regulacja powinna być fakultatywna, a jej wprowadzenie powinno zależeć wyłączenie od woli fundatora – dlatego tak ważną rolę pełni dobrze przygotowany statut. Należy też pamiętać, że organem jest nie tylko zarząd czy rada nadzorcza, ale również zgromadzenie beneficjentów – niezrozumiałym jest dlaczego beneficjenci będący członkami zgromadzenia nie mogliby głosować we własnym interesie (w ramach reguł przewidzianych w statucie) – de facto znaczna część spraw dotyczących fundacji będzie dotyczyła ich interesu. **Rekomendacja:** Regulacja nadmiarowa i niepotrzebna, postulujemy brak obligatoryjnego wprowadzenia takiego wymogu w ustawie.	MRiT: Rozważy możliwe mechanizmy eliminacji ryzyk, o których mowa w uwadze. Propozycja dotyczy nie tyle konfliktu między członkami rodziny a konfliktu między fundacją rodzinną a konkretną osobą, np. w związku z działalnością konkurencyjną.
313.	Pkt 5.13 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Konflikt interesów** Kierunek zmian należy ocenić pozytywnie, jednak proponowane rozwiązania wymagają istotnego doprecyzowania. Fundacja rodzinna różni się od spółki kapitałowej. W praktyce te same osoby często występują równocześnie jako fundatorzy, beneficjenci oraz członkowie organów fundacji. Oznacza to, że potencjalny konflikt interesów może pojawiać się znacznie częściej niż w klasycznych strukturach korporacyjnych. Wprowadzenie obowiązków związanych z ujawnianiem konfliktów interesów może zwiększyć transparentność funkcjonowania fundacji. Jednocześnie brak precyzyjnych	MRiT: Pozytywna ocena propozycji. Kwestie podniesione w uwadze zostaną wzięte pod uwagę podczas prac legislacyjnych.

			definicji i zasad może prowadzić do nadmiernych obciążeń organizacyjnych i sporów interpretacyjnych. Niezbędne jest ustawowe określenie: przypadków występowania konfliktu interesów, obowiązków informacyjnych, skutków naruszenia tych obowiązków, a także sytuacji wymagających wyłączenia od głosowania, przykładowo na wzór art. 244 ksh. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że łączenie przez jedną osobę ról fundatora, beneficjenta oraz członka organu fundacji rodzinnej jest naturalnym elementem wielu procesów sukcesyjnych. Projektowane regulacje powinny zatem uwzględniać specyfikę przedsiębiorstw rodzinnych i zapewniać przejrzyste zasady zarządzania konfliktem interesów, nie utrudniając jednocześnie bieżącego funkcjonowania fundacji rodzinnych.	
314.	Pkt 5 ppkt 13 str. 27 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB zasadniczo nie sprzeciwia się wprowadzeniu obowiązku ujawnienia konfliktu interesu i w określonych przypadkach wyłączenia się z głosowania w sytuacji sprzeczności interesu fundacji rodzinnej albo beneficjentów z interesem własnym członka organu. PRB zwraca jednak uwagę, że uwzględniając wybitnie rodzinny charakter fundacji rodzinnych oraz częste łączenie roli fundatora i beneficjentów z rolą członków organów FR, przewidywane do opracowania regulacje mogą mieć ograniczony zasięg, a wręcz mogą doprowadzić do paraliżu decyzyjnego w Fundacjach Rodzinnych. W ocenie zgłaszającego, na obecnym etapie funkcjonowania fundacji rodzinnych, gdy fundatorzy aktywnie biorą udział w zarządzaniu fundacją problem ten nie został jeszcze zaakcentowany, ale w przyszłości wydaje się, że interesy zarządu, zgromadzenia beneficjentów, beneficjentów i samej fundacji rodzinnej będą z natury rzeczy rozbieżne. Dla przykładu beneficjenci mogą oczekiwać zwiększonych udziałów w świadczeniach od fundacji, co nie jest tożsame z celem fundacji polegającym na akumulacji i pomnażaniu majątku. W konsekwencji, w ocenie zgłaszającego, identyfikacja konfliktów interesów i wyłączanie członków organów może prowadzić do: (i) paraliżu decyzyjnego – np. poprzez wyłączenie z udziału całego składu osobowego	MRiT: Rozważy możliwe mechanizmy eliminacji ryzyk, o których mowa w uwadze. Propozycja dotyczy nie tyle konfliktu między członkami rodziny a konfliktu między fundacją rodzinną a konkretną osobą, np. w związku z działalnością konkurencyjną.

			organu, (ii) nadużyć w związku z potencjalnie zmiennym składem uprawnionym do głosowania w sprawach istotnych dla fundacji i beneficjentów, (iii) co w efekcie utrudni realizację celu sukcesyjnego i planowanie zasad ładu organizacyjnego fundacji rodzinnej w dłuższym horyzoncie czasowym.	
315.	Pkt 5 ppkt 14 str. 27 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB popiera wprowadzenie regulacji, w myśl której możliwe jest odbycie posiedzenia organu fundacji rodzinnej bez konieczności formalnego zwołania oraz umożliwienie podejmowania uchwał bez formalnego zwołania posiedzenia organu, jeśli wszyscy członkowie organu są obecni, nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia posiedzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
316.	Art. 47 i nast.	Przybecki & Partners Spółka komandytowa	Postulowane jest wprowadzenie wyraźnej podstawy prawnej do podejmowania uchwał poza posiedzeniami, w tym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
317.	Pkt 14 Pkt 13 Pkt 17	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Popieramy:** **Odformalizowanie posiedzeń (pkt 14),** **konflikt interesów (pkt 13),** **mediacja (pkt 17).** Standardy dobrego ładu obniżające koszty i ryzyko sporów	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
318.	Pkt 14 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Umożliwienie odbywania posiedzeń organów fundacji rodzinnej bez konieczności ich formalnego zwołania oraz podejmowania uchwał w takim trybie, jeżeli wszyscy członkowie organu są obecni i nie zgłaszają sprzeciwu, odpowiada praktycznym potrzebom funkcjonowania fundacji rodzinnych. W praktyce fundacje rodzinne mogą posiadać niewielki, rodzinny skład organów, w którym decyzje podejmowane są przez osoby pozostające w bezpośrednim kontakcie i	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			zaangażowane w realizację celów fundacji. W takich przypadkach obowiązek zachowania pełnej procedury formalnego zwołania posiedzenia może prowadzić do nieuzasadnionego formalizmu, bez realnego zwiększenia ochrony interesów członków organu. Proponowane rozwiązanie jest również spójne z mechanizmami przewidzianymi w Kodeksie spółek handlowych, m.in. z art. 240 KSH, który dopuszcza odbycie zgromadzenia wspólników bez formalnego zwołania, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosi sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad. Analogiczne rozwiązanie w odniesieniu do organów fundacji rodzinnej pozwoliłoby zachować elastyczność działania przy jednoczesnym zapewnieniu podstawowych gwarancji proceduralnych.	
319.	Punkt 14 z części: Propozycje zmian przepisów i rekomendacje pozalegislacyjne (str. 27)	Deloitte	Popieramy wprowadzenie do ustawy wyraźnego przepisu umożliwiającego odbycie posiedzenia organu oraz podejmowanie uchwał bez formalnego zwołania, w przypadku, gdy wszyscy członkowie organu są obecni i żaden z nich nie zgłosił sprzeciwu. Kodyfikacja tej zasady na poziomie ustawowym zwiększa pewność prawa i eliminuje ewentualne wątpliwości interpretacyjne. Należy jednak podkreślić, że wprowadzenie przedmiotowego postanowienia do ustawy ma charakter porządkujący i potwierdzający dotychczasową praktykę - nie zaś prawotwórczy. Przed wejściem w życie proponowanej regulacji możliwość ta istniała już na gruncie autonomii statutowej: fundacje rodzinne mogły - i niejednokrotnie czyniły to - wprowadzać analogiczne postanowienia bezpośrednio do swoich statutów. Nowe przepisy ustawowe nie zmieniają zatem stanu prawnego dla fundacji, które skorzystały z tej możliwości, lecz rozciągają ją na wszystkie fundacje rodzinne, niezależnie od treści ich statutów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
320.	Pkt 14. projektu	KIDR	Umożliwienie odbycia posiedzenia organu bez konieczności formalnego zwołania oraz umożliwienie podejmowania uchwał	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			bez formalnego zwołania posiedzenia organu, jeśli wszyscy członkowie organu są obecni, nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia posiedzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad – zmiana pozytywnie oceniana. UFR nie zawiera odpowiednika art. 240 k.s.h. Regulacje UFR, dotyczące posiedzeń organów, umożliwiają pewną elastyczność, nadal jednak jest konieczne formalne zwołanie posiedzenia (por. art. 50 ust. 1 UFR, art. 71 ust. 1 UFR). Postulowana zmiana byłaby dobrym rozwiązaniem, sprawdzonym w praktyce na gruncie Ksh.	
321.	Pkt 14	Krajowa Rada Notarialna	Zasługuje na aprobatę koncepcja przesądzenia (**pkt 14 projektu)** możliwości odbycia posiedzenia organu bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy jego członkowie są obecni i nie zgłosili sprzeciwu, choć trzeba wskazać, że i w literaturze (K. Wielgus w: Ustawa o fundacji rodzinnej. Komentarz, red. prof. dr hab. Konrad Osajda, Legalis, art. 49, uw. 12) trafnie wskazano na taką dopuszczalność, zwłaszcza w razie przewidzenia tego w statucie, stąd ewentualna zmiana normatywna stanowić będzie w omawianej kwestii w istocie nie „umożliwienie" ale „potwierdzenie" rozważanej dopuszczalności.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
322.	5.14 (s.27)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Umożliwienie odbycia posiedzenia organu fundacji rodzinnej bez konieczności formalnego zwołania jest rozwiązaniem pragmatycznym, zbieżnym z regulacjami obowiązującymi w Kodeksie spółek handlowych (art. 234 § 1 KSH w odniesieniu do zgromadzenia wspólników sp. z o.o., art. 405 § 1 KSH w odniesieniu do walnego zgromadzenia S.A.). Powinna istnieć możliwość odbycia posiedzenia oraz podejmowania uchwał bez formalnego zwołania, pod warunkiem, że wszyscy członkowie danego organu są obecni i żaden z nich nie wyrazi sprzeciwu co do odbycia posiedzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad. Rozwiązanie to wpisuje się w zasadę odformalizowania postępowania wewnętrznego w podmiotach o charakterze prywatnym i zmniejszy obciążenia administracyjne zarządów mniejszych fundacji rodzinnych.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

323.	Art. 50 u.f.r.; *cz. 5 pkt 14 (str. 27) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Ustawa nie przewiduje wyraźnie możliwości podejmowania uchwał przez organy fundacji rodzinnej bez formalnego zwołania posiedzenia, mimo że jest to rozwiązanie praktyczne i powszechnie stosowane w prawie spółek. Propozycję przeglądu w tym zakresie (dopuszczenie odbycia posiedzenia i podejmowania uchwał bez formalnego zwołania) należy ocenić pozytywnie i poprzeć. Proponujemy wprowadzenie wprost – na wzór art. 240 k.s.h. – możliwości podjęcia uchwały przez organ fundacji rodzinnej mimo braku formalnego zwołania posiedzenia, pod warunkiem że na posiedzeniu reprezentowani są wszyscy uprawnieni członkowie danego organu (a w odniesieniu do zgromadzenia beneficjentów – wszyscy uprawnieni do uczestnictwa) i nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu co do odbycia posiedzenia lub co do wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
324.	Art. 46 ustawy | pkt 14 str. 27	KRYSIKLAW	**UWAGA**: Ustawa wprost nie wskazuje, że posiedzenie zgromadzenia beneficjentów może odbyć się bez formalnego zwołania. Jednakże wywód taki można wyprowadzić z następujących przepisów: art. 46 ustawy poprzez nałożenie obowiązku by w przypadku organu wieloosobowego wprowadzony został regulamin organizacji posiedzeń, w kontekście tytułu art. 47 mówiącym o organizacji posiedzenia w kontekście miejsca. Posiedzenie organu zwołuje przewodniczący (art. 49) z zastrzeżeniem art. 71, który mówi o zwołaniu posiedzenia zgromadzenia beneficjentów. Celem przepisów mówiących o zasadach zwoływania jest by każdy z uprawnionych mógł wziąć udział w posiedzeniu. Wobec powyższego należy uznać, że regulamin może określać możliwość odbycia posiedzenia bez formalnego zwołania, o ile zapewniona jest możliwość wzięcia udziału przez każdego uprawnionego (co oznacza udział 100% uprawnionych). W praktyce postanowienia o takiej możliwości znajdują się w niektórych statutach fundacji rodzinnych lub w regulaminach.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			Jednakże z uwagi na brak takich postanowień w ustawie, przy dużej praktyce odbywania posiedzeń bez dowodów na ich formalne zwołanie, zasadne jest przyjęcie nowelizacji w tym zakresie (potwierdzającej prawidłowość przy zachowaniu obecności wszystkich uprawnionych).	
325.	*5.14. Umożliwienie odbycia posiedzenia organu bez formalnego zwołania*	PwC	Popieramy pomysł wprowadzenia umożliwienia odbycia posiedzenia organu bez konieczności formalnego zwołania oraz możliwości podejmowania uchwał bez formalnego posiedzenia organu, jeśli wszyscy członkowie organu są obecni, nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia posiedzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad. Praktyka pokazuje, że obecnie brakuje tego rozwiązania (w praktyce powszechnie stosowanego w przypadku posiedzeń organów spółek kapitałowych), zwłaszcza biorąc pod uwagę, że członkami organów są na ogół członkowie rodziny fundatora. Obowiązek uprzedniego formalnego zwołania posiedzenia organu, w takim kręgu interesariuszy, stanowi znaczną uciążliwość i spowalnia dynamikę podejmowania decyzji przez fundacje rodzinne.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
326.	Rekomendacja 14 — posiedzenia/ uchwały bez formalnego zwołania	WSKDP Maciej Wroński	Rozwiązanie praktyczne, sprawdzone na gruncie art. 240 KSH; upraszcza funkcjonowanie organów bez uszczerbku dla ochrony członków (warunek: obecność wszystkich i brak sprzeciwu co do odbycia posiedzenia oraz porządku obrad). Propozycja zmian/wniosek: Poprzeć.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
327.	Pkt 14 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Propozycja zmian jest słuszna. W praktyce często wykorzystywane postanowienie statutowe.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
328.	Pkt 14 (str. 27) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Obecne przepisy ustawy o fundacji rodzinnej pozwalają na przyjęcie, że tzw. nieformalne posiedzenia organów są dopuszczalne, pod warunkiem uczestnictwa wszystkich członków organu oraz wyrażenia przez nich zgody na odbycie	MRiT: Podniesione kwestie zostaną wzięte pod uwagę na etapie prac legislacyjnych.

			posiedzenia i procedowanie określonych spraw. Takie stanowisko znajduje oparcie w funkcjonalnej wykładni przepisów ustawy oraz odpowiada celowi regulacji, którym jest zapewnienie członkom organów realnej możliwości udziału w procesie decyzyjnym. W doktrynie pojawiają się jednak wątpliwości dotyczące tego, czy procedura zwoływania posiedzeń określona w art. 49 ustawy o fundacji rodzinnej ma charakter wyłączny. Brak jednoznacznej regulacji może prowadzić do niepewności prawnej oraz sporów dotyczących ważności uchwał podejmowanych podczas posiedzeń, które odbyły się bez formalnego zwołania, mimo że uczestniczyli w nich wszyscy członkowie organu. Z tego względu zasadne wydaje się ustawowe potwierdzenie rozwiązania funkcjonującego już w praktyce i akceptowanego przez znaczną część przedstawicieli doktryny. Regulacja wzorowana na art. 240 Kodeksu spółek handlowych zwiększyłaby pewność prawa i ograniczyłaby ryzyko sporów interpretacyjnych, nie zmieniając przy tym istoty obecnych rozwiązań ani poziomu ochrony praw członków organów fundacji rodzinnej. Niezależnie od proponowanego brzmienia przepisu, zasadne byłoby również jednoznaczne wskazanie w uzasadnieniu projektu, że jego celem nie jest zmiana dotychczasowego stanu prawnego ani podważenie ważności uchwał podjętych przed wejściem w życie nowelizacji podczas posiedzeń odbytych bez formalnego zwołania, przy udziale wszystkich członków organu i za ich zgodą. Projektowany przepis powinien być postrzegany jako doprecyzowanie oraz ustawowe potwierdzenie rozwiązania funkcjonującego już w praktyce i akceptowanego w doktrynie, a nie jako wprowadzenie nowej podstawy prawnej dla takich posiedzeń. Wyraźne zaznaczenie tego w uzasadnieniu pozwoliłoby uniknąć wątpliwości interpretacyjnych co do skutków nowelizacji dla uchwał podjętych przed jej wejściem w życie oraz ograniczyłoby ryzyko niezamierzonego podważania ich ważności.	

			Proponowana zmiana miałaby zatem charakter przede wszystkim doprecyzowujący i porządkujący, a nie merytorycznie rozszerzający zakres dopuszczalnych działań organów fundacji rodzinnej. **<u>Proponowana zmiana:</u>** Dodanie do art. 49 ust. 7) w następującym brzmieniu: *„7. Uchwały można powziąć pomimo braku formalnego zwołania posiedzenia organu, jeżeli wszyscy uprawnieni do uczestnictwa w zgromadzeniu są obecni na posiedzeniu, a nikt z nich nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.”* Dodanie do art. 71 ust. 9) w następującym brzmieniu: *„9. Przedmiotem obrad zgromadzenia beneficjentów zwołanego w trybie art. 49 ust. 7 nie może być zmiana statutu fundacji rodzinnej.”*	
329.	Pkt 15	MS	Minister Sprawiedliwości pozytywnie ocenia propozycję wprowadzenia do ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej: KC) regulacji określającej zasady odpowiedzialności z tytułu zachowku pomiędzy fundacjami rodzinnymi ustanowionymi przez tego samego fundatora-spadkodawcę. Obowiązujące przepisy nie zawierają bowiem jednoznacznych unormowań dotyczących relacji pomiędzy wieloma fundacjami rodzinnymi ustanowionymi przez tego samego fundatora w sytuacji, gdy każda z nich otrzymała od fundatora fundusz założycielski albo inne mienie, podlegające uwzględnieniu przy ustalaniu substratu zachowku. Stan ten może prowadzić do powstawania istotnych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących zarówno zakresu odpowiedzialności poszczególnych fundacji rodzinnych, jak i sposobu realizacji roszczeń przez osoby uprawnione do zachowku. Minister Sprawiedliwości wyraża aprobujące stanowisko co do zaproponowanego rozwiązania, zgodnie z którym fundacja rodzinna ustanowiona wcześniej ponosiłaby	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. Szczegółowe kwestie podniesione w treści uwagi zostaną wzięte pod uwagę w toku prac legislacyjnych.

			odpowiedzialność dopiero w przypadku braku możliwości uzyskania uzupełnienia zachowku od fundacji ustanowionej później. Przyjęcie takiego modelu odpowiedzialności subsydiarnej koresponduje z rozwiązaniami funkcjonującymi w prawie spadkowym. W szczególności rozwiązanie to wykazuje podobieństwo funkcjonalne do zasady wynikającej z art. 1001 KC, zgodnie z którą spośród kilku podmiotów, które uzyskały od spadkodawcy przysporzenia uwzględniane przy ustalaniu substratu zachowku, ciężar uzupełnienia zachowku obciąża w pierwszej kolejności podmiot, który uzyskał przysporzenie później. Tym samym projektowane rozwiązanie wpisuje się w założenie, że ciężar ekonomiczny zaspokojenia roszczeń o zachowek powinien w pierwszej kolejności dotyczyć najpóźniejszych przysporzeń dokonanych przez spadkodawcę. Proponowane rozwiązanie koresponduje również z konstrukcją przewidzianą w art. 1000 KC dotyczącą odpowiedzialności obdarowanego za uzupełnienie zachowku, zgodnie z którą odpowiedzialność ta pozostaje powiązana z przysporzeniem uzyskanym od spadkodawcy oraz ograniczoną jego wartością. Przyjęcie analogicznego rozwiązania w odniesieniu do fundacji rodzinnych ustanowionych przez tego samego fundatora sprzyjałoby zapewnieniu spójności systemowej regulacji prawa spadkowego. Jednocześnie Minister Sprawiedliwości wskazuje, że rozważenia wymaga, czy przyjęcie jako wyłącznego kryterium kolejności odpowiedzialności daty ustanowienia fundacji rodzinnej w każdym przypadku będzie odpowiadało konstrukcji odpowiedzialności za uzupełnienie zachowku przewidzianej w KC. Regulacje dotyczące zachowku odwołują się bowiem do przysporzeń dokonanych przez spadkodawcę, w tym momentu ich dokonania, podczas gdy projektowane rozwiązanie wiąże kolejność odpowiedzialności z datą ustanowienia fundacji rodzinnej. Nie można wykluczyć sytuacji, w której kolejność ustanowienia fundacji rodzinnych nie będzie odpowiadała kolejności dokonania przez fundatora przysporzeń na rzecz poszczególnych fundacji rodzinnych. W	

			takim przypadku zastosowanie wyłącznie kryterium daty ustanowienia fundacji mogłoby prowadzić do odmiennego rezultatu niż wynikający z zasad dotyczących kolejności odpowiedzialności za uzupełnienie zachowku przyjętych w KC. Z tego względu Minister Sprawiedliwości wskazuje, że zasadne jest rozważenie powiązania kolejności odpowiedzialności fundacji rodzinnych nie tylko z datą ich ustanowienia, lecz z momentem dokonania przez fundatora przysporzenia na rzecz fundacji rodzinnej, podlegającego uwzględnieniu przy ustalaniu substratu zachowku. Jednocześnie odpowiedzialność każdej z fundacji rodzinnych powinna pozostawać ograniczona do wartości przysporzenia otrzymanego od fundatora i uwzględnianego przy ustalaniu substratu zachowku, zgodnie z zasadami przewidzianymi w przepisach prawa spadkowego. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości rozważenia wymaga jednak doprecyzowanie kryterium decydującego o kolejności odpowiedzialności, tak aby odnosiło się ono do momentu dokonania przez fundatora przysporzenia na rzecz fundacji rodzinnej uwzględnianego przy ustalaniu substratu zachowku, a nie wyłącznie do daty ustanowienia fundacji. Reasumując, projektowana koncepcja zasługuje na aprobatę jako rozwiązanie zwiększające pewność prawa oraz porządkujące zasady odpowiedzialności fundacji rodzinnych z tytułu zachowku. Kierunek polegający na przyjęciu subsydiarnej odpowiedzialności fundacji ustanowionej wcześniej względem fundacji ustanowionej później pozostaje zgodny z założeniami przyjętymi w przepisach KC dotyczących zachowku. Minister Sprawiedliwości ponadto wskazuje, że obowiązująca ustawa o fundacji rodzinnej nie zawiera regulacji odnoszących się do kwestii upadłości fundacji rodzinnej nieprowadzącej lub prowadzącej dozwoloną działalność gospodarczą, jak i kwestii skorzystania z regulacji odnoszących się do sanacji czy restrukturyzacji fundacji rodzinnej. Mając na uwadze fakt, że z danych Krajowego Rejestru Zadłużonych wynika, iż już wobec jednej fundacji rodzinnej sąd ogłosił upadłość i wobec jednej sąd zatwierdził	

			układ, zasadne jest uzupełnienie regulacji ustawy o fundacji rodzinnej o stosowne przepisy dotyczące upadłości i restrukturyzacji fundacji rodzinnych.	
330.	Pkt 15 (str. 27) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Popieramy kierunek zmian.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
331.	Rekomendacja 15 — kolejność odpowiedzialności za zachowek między fundacjami tego samego fundatora	WSKDP Maciej Wroński	Ustalenie kolejności (najpierw fundacja ustanowiona później) jest spójne z ogólną logiką odpowiedzialności za zachowek. Propozycja zmian/wniosek: Poprzeć kierunek, z zastrzeżeniem starannego zharmonizowania z art. 1000–1001 KC (w tym art. 1000 § 4–7 oraz art. 1001 § 2 KC), aby uniknąć sprzeczności co do relacji obu reżimów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
332.	Art. 11 u.f.r.; *pośrednio cz. 5 pkt 15 (str. 27) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Ustawa nie wypowiada się wprost co do dopuszczalności bycia przez jedną osobę fizyczną fundatorem więcej niż jednej fundacji rodzinnej. Art. 11 u.f.r. określa jedynie cechy, jakie musi spełniać fundator (osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych), nie limitując liczby fundacji, które może ustanowić, natomiast art. 12 u.f.r. reguluje sytuację odwrotną – ustanowienie jednej fundacji rodzinnej przez więcej niż jednego fundatora. Brzmienie przepisów nie zawiera zakazu, a sukcesyjny cel instytucji przemawia za taką możliwością (np. odrębne fundacje dla różnych gałęzi rodziny lub klas aktywów), jednak brak wyraźnego przesądzenia rodzi niepewność w praktyce. Proponujemy przesądzenie w ustawie, że ta sama osoba fizyczna może być fundatorem więcej niż jednej fundacji rodzinnej.	MRiT: Regulacja zbędna i niespójna z rozwiązaniami systemowymi dla innych osób prawnych, np. w KSH nie rozstrzyga się tej kwestii i jest oczywiste, że można być wspólnikiem więc niż jednej spółki, podobnie w ustawie o fundacjach czy regulacjach dot. funduszy inwestycyjnych.
333.	5.15 (s.27)	GESSEL, KOZIOROWSKI	Proponowana regulacja dotycząca ustalenia kolejności odpowiedzialności między fundacjami rodzinnymi tego samego fundatora-spadkodawcy w kontekście roszczeń z tytułu zachowku wymaga istotnej modyfikacji.	MRiT: brak możliwości odniesienia się do uwagi z powodu braku argumentacji. Niemniej kwestie te zostaną poddane pogłębionej analizie podczas prac legislacyjnych, w szczególności pod kątem

		Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Odpowiedzialność fundacji rodzinnych powinna mieć charakter solidarny, co zapewni uprawnionym do zachowku pełną ochronę ich roszczeń bez konieczności ustalania chronologii założenia poszczególnych fundacji rodzinnej.	spójności z obecnymi regułami odpowiedzialności określonymi w prawie spadkowym.
334.	Pkt 5 ppkt 15 str. 27 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	PRB popiera podjęcie prac nad wprowadzeniem regulacji w Kodeksie cywilnym ustalającej kolejność odpowiedzialności między fundacjami rodzinnymi tego samego fundatora-spadkodawcy, które otrzymały fundusz założycielski wliczany do substratu zachowku. W ocenie PRB rozsądne jest proponowane rozwiązanie, zgodnie z którym fundacja rodzinna założona wcześniej ponosi odpowiedzialność tylko wtedy, gdy uprawniony do zachowku nie może uzyskać uzupełnienia zachowku od fundacji ustanowionej później.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
335.	Pkt 15. projektu	KIDR	Wprowadzenie regulacji w Kodeksie cywilnym ustalającej kolejność odpowiedzialności między fundacjami rodzinnymi tego samego fundatora-spadkodawcy, które otrzymały fundusz założycielski wliczany do substratu zachowku – zmianę należy ocenić pozytywnie; wydaje się to być naturalne uzupełnienie regulacji art. 1000 § 4 Kc, rozwiązuje problem prawny odpowiedzialności z tytułu zachowku w sytuacji utworzenia kilku fundacji przez fundatora-spadkodawcę i nawiązuje do już istniejących regulacji, dotyczących obdarowanych (art. 1001 § 1 i 2 Kc).	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
336.	**Pkt 15**	MS	art. 5. dot. prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację rodzinną – proponuje się zmianę art. 5 poprzez oznaczenie zakresu dozwolonego przedmiotu działalności zgodnie z przedmiotem działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), celem usunięcia wątpliwości interpretacyjnych co do możliwego zakresu prowadzonej działalności gospodarczej przez fundacje rodzinne oraz umożliwienia fundacjom rodzinnym prawidłowe oznaczanie przedmiotu prowadzonej działalności gospodarczej przy zgłaszaniu tego przedmiotu do rejestru fundacji rodzinnych, ale także umożliwienia weryfikacji przez sąd zakresu dozwolonej działalności prowadzonej przez fundację rodzinną.	MRiT: Szczegółowe propozycje zostaną przeanalizowane podczas prac legislacyjnych. Wstępnie zwracamy uwagę, że Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) podlega cyklicznym zmianom, dlatego odesłanie musiałoby uwzględniać także tę okoliczność, aby nie wymuszać konieczności okresowych zmian dostosowujących.

			Propozycja nowego brzmienia art. 5. 1: „Fundacja rodzinna może wykonywać działalność gospodarczą w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221), oznaczoną zgodnie z przedmiotem działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), w zakresie (…)”;	
337.	**Pkt 16. Modyfikacja klasyfikacji PKD w zakresie przyjęcia podklasy dotyczącej działalności fundacji rodzinnych.**	GUS	Postuluje się przyjęcie podklasy dla działalności FR PKD 2025 64.32Z Działalność instytucji powierniczych „— działalność trustów, funduszów powierniczych zarządzanych w imieniu akcjonariuszy lub beneficjentów, zgodnie z warunkami umów powierniczych, oświadczeniami woli lub umowami agencyjnymi,”	MRiT: W opinii MRiT na podobieństwo fundacji rodzinnych do trustów wskazuje między innymi zrównanie fundacji z trustami na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Nie są to jednak te same formy prawne i być może powinny posługiwać się odmiennymi, dedykowanymi podklasami PKD. MF: Należy zwrócić uwagę, że fundacja rodzinna jest kwalifikowana jako trust na potrzeby regulacji w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, co wynika z regulacji unijnych w tym zakresie. Należy przeanalizować czy w związku z innymi potrzebami niż ww. wskazane, zachodzi tożsamość fundacji rodzinnej i trustów.
338.	Pkt 16 (str. 27) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Popieramy kierunek zmian. Wprowadzenie dedykowanej podklasy PKD dla fundacji rodzinnych jest uzasadnione zarówno z perspektywy praktyki gospodarczej, jak i przejrzystości systemu prawnego. Fundacja rodzinna stanowi odrębny typ osoby prawnej, realizujący szczególne cele związane z sukcesją majątkową, ochroną majątku rodzinnego oraz długoterminowym zarządzaniem aktywami. Charakter jej działalności nie odpowiada w pełni żadnej z obecnie funkcjonujących kategorii PKD, co powoduje trudności w prawidłowej klasyfikacji tego rodzaju podmiotów. Brak dedykowanej podklasy prowadzi do niejednolitej praktyki rejestrowej oraz utrudnia identyfikację fundacji rodzinnych w obrocie gospodarczym. Jednocześnie ogranicza możliwość prowadzenia analiz statystycznych dotyczących liczby fundacji rodzinnych, skali ich działalności oraz ich znaczenia	MRiT: Kierunkowo pozytywna ocena rekomendacji.

			dla procesów sukcesyjnych i rozwoju przedsiębiorczości rodzinnej w Polsce. Wprowadzenie odrębnej podklasy PKD pozwoliłoby na jednoznaczne przypisanie fundacjom rodzinnym właściwego rodzaju działalności, zwiększyłoby przejrzystość rejestrów publicznych oraz ułatwiłoby funkcjonowanie samych fundacji w relacjach z organami administracji, instytucjami finansowymi i innymi uczestnikami obrotu gospodarczego. Proponowana zmiana ma charakter porządkujący i techniczny, jednak jej wprowadzenie przyczyni się do większej spójności systemu prawnego oraz lepszego odzwierciedlenia roli fundacji rodzinnych w polskim porządku gospodarczym.	
339.	Pkt 5.16 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Modyfikacja klasyfikacji PKD poprzez utworzenie podklasy dedykowanej działalności fundacji rodzinnych** Propozycja zasługuje na poparcie. Wprowadzenie odrębnej podklasy PKD dla fundacji rodzinnych może ułatwić identyfikację tych podmiotów w obrocie gospodarczym oraz poprawić jakość danych statystycznych. Jednocześnie należy jednoznacznie wskazać, że klasyfikacja PKD ma charakter wyłącznie ewidencyjny i nie może wpływać na ocenę zakresu dopuszczalnej działalności fundacji rodzinnej ani skutków podatkowych związanych z jej funkcjonowaniem. Z perspektywy praktyki funkcjonowania fundacji rodzinnych jednoznaczna klasyfikacja PKD zwiększy pewność obrotu oraz ograniczy wątpliwości interpretacyjne po stronie przedsiębiorców i organów administracji. Jednocześnie nie powinna prowadzić do rozszerzającej interpretacji przepisów regulujących zakres dopuszczalnej działalności fundacji rodzinnej.	MRiT: Kierunkowo pozytywna ocena rekomendacji. MRiT zgadza się, że zmiana klasyfikacji PKD nie powinna sama z siebie rodzić skutków podatkowych ani zmieniać zakresu dopuszczalnej dla fundacji rodzinnej działalności gospodarczej.
340.	Pkt 16. projektu	KIDR	Propozycję modyfikacji klasyfikacji PKD w zakresie przyjęcia podklasy dotyczącej działalności fundacji rodzinnych należy ocenić pozytywnie.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			Obecnie brak jest podklasy PKD w pełni odzwierciedlającej charakter i zakres działalności fundacji rodzinnej. Jednocześnie, wskazanie grupy/klasy/podklasy PKD jest wymagane w procesie uzyskania przez fundację rodzinną numerów REGON i NIP oraz wpisu do Rejestru Fundacji Rodzinnych. Proponowana zmiana pozwoli na uproszczenie i ujednolicenie czynności związanych z rejestracją fundacji rodzinnej.	
341.	5.16 (s.27)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Wprowadzenie odrębnej podklasy PKD dla działalności fundacji rodzinnych mogłoby mieć pewne znaczenie ewidencyjne i statystyczne, ułatwiając identyfikację fundacji rodzinnych w rejestrach publicznych. Należy jednak podkreślić, że PKD służy zasadniczo klasyfikowaniu rodzaju wykonywanej działalności, a nie formy prawnej podmiotu. Fundacja rodzinna nie jest natomiast odrębnym rodzajem działalności gospodarczej, lecz szczególną osobą prawną, której dopuszczalna aktywność gospodarcza została określona w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej. Z tego względu wprowadzenie odrębnej podklasy PKD mogłoby mieć ograniczoną wartość praktyczną, a jednocześnie prowadzić do dodatkowych wątpliwości klasyfikacyjnych. Istniałoby ryzyko, że taki kod byłby błędnie traktowany jako samodzielna podstawa prowadzenia działalności przez fundację rodzinną albo jako oznaczenie zastępujące konieczność wskazywania rzeczywistego rodzaju wykonywanej działalności, np. najmu, dzierżawy, uczestnictwa w spółkach, obrotu papierami wartościowymi czy udzielania pożyczek w granicach ustawowych. Tymczasem ocena dopuszczalności działalności fundacji rodzinnej powinna nadal wynikać z art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej, a nie z klasyfikacji PKD. W konsekwencji bardziej zasadne niż tworzenie odrębnej podklasy PKD mogłoby być opracowanie praktycznych wyjaśnień lub rekomendacji dotyczących stosowania istniejących kodów PKD przez fundacje rodzinne, z uwzględnieniem zamkniętego katalogu działalności dopuszczalnej na podstawie ustawy. Takie rozwiązanie	MRiT: Uwaga nieuwzględniona. Obecnie fundacje rodzinne w PKD są ujmowane w tej samej kategorii co trusty. W opinii MRiT na podobieństwo fundacji rodzinnych do trustów wskazuje między innymi zrównanie fundacji z trustami na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Nie są to jednak te same formy prawne i być może powinny posługiwać się odmiennymi, dedykowanymi podklasami PKD. Od początku obowiązywania ustawy kwestia kwalifikacji fundacji rodzinnej w PKD była problematyczna.

			ograniczałoby wątpliwości rejestrowe, nie tworząc jednocześnie dodatkowej kategorii klasyfikacyjnej, która mogłaby komplikować stosowanie przepisów.	
342.	Pkt 16 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Propozycja dodatkowej podklasy PKD dotyczącej działalności fundacji rodzinnych jest słuszna. W praktyce napotykane są problemy m.in. z procesem sprawozdawczości fundacji rodzinnej na rzecz NBP, z uwagi rozbieżne stanowiska co do prawidłowości przyjętego PKD dla fundacji rodzinnej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
343.	Rekomendacja 16 — odrębna podklasa PKD	WSKDP Maciej Wroński	Wyodrębnienie podklasy PKD porządkuje statystykę publiczną i ułatwia identyfikację fundacji rodzinnych. Zmiana techniczna, neutralna dla statusu prawnego. Propozycja zmian/wniosek: Poprzeć.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
344.	Pkt 16 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Wprowadzenie odrębnej podklasy w klasyfikacji PKD dotyczącej działalności fundacji rodzinnych może przyczynić się do większej przejrzystości oraz prawidłowej identyfikacji tej instytucji w obrocie prawnym i gospodarczym. Fundacja rodzinna posiada specyficzny charakter, odmienny od typowych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, ponieważ jej podstawowym celem jest gromadzenie i zarządzanie majątkiem oraz realizacja świadczeń na rzecz beneficjentów w ramach celów określonych przez fundatora. Z tego względu wyodrębnienie odpowiedniej klasyfikacji pozwoliłoby lepiej odzwierciedlić jej rzeczywistą funkcję. Jednocześnie zasadne jest, aby wprowadzenie takiej klasyfikacji miało charakter wyłącznie porządkowy i ewidencyjny oraz nie prowadziło do utożsamiania działalności fundacji rodzinnej z działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów podatkowych lub cywilnoprawnych. Odpowiednie oznaczenie fundacji rodzinnych w klasyfikacji PKD może ułatwić stosowanie przepisów oraz ograniczyć wątpliwości praktyczne po stronie organów administracji, instytucji finansowych oraz samych fundacji.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT zgadza się, że zmiana klasyfikacji PKD nie powinna sama z siebie rodzić skutków podatkowych ani zmieniać zakresu dopuszczalnej dla fundacji rodzinnej działalności gospodarczej czy też skutkować utożsamianiem działalności fundacji rodzinnej (w tym statutowej) z działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów podatkowych lub cywilnoprawnych.

			W ocenie opiniującego wyodrębnienie dedykowanej podklasy PKD dla fundacji rodzinnych stanowi rozwiązanie celowe, pod warunkiem zachowania odrębności tej instytucji od klasycznych podmiotów gospodarczych.	
345.	PKT 16 str 27	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej	Zgodnie z regulacją odnoszącą się do zasad działania rejestru, w RFR wskazuje się informację o wykonywanej przez fundację rodzinną działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Nie jest przewidziana możliwość innego określenia rodzaju wykonywanej działalności, chociaż zgodnie z § 10 ust. 2 wskazany we wniosku opis przedmiotu działalności gospodarczej nie musi się pokrywać z opisem przedmiotu w Polskiej Klasyfikacji Działalności. **Modyfikacji klasyfikacji PKD w zakresie przyjęcia podklasy dotyczącej działalności fundacji rodzinnych.**	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
346.	Pkt 5.17 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Promowanie korzystania z mediacji i metod pozasądowego rozwiązywania sporów** Propozycja zasługuje na poparcie. Spory dotyczące funkcjonowania fundacji rodzinnych mają często charakter wielopokoleniowy i dotyczą relacji rodzinnych, sukcesyjnych oraz majątkowych. W takich przypadkach postępowania sądowe nie zawsze prowadzą do trwałego rozwiązania konfliktu. Promowanie klauzul mediacyjnych oraz innych metod pozasądowego rozwiązywania sporów może przyczynić się do ograniczenia sporów sądowych oraz lepszej ochrony relacji rodzinnych, które stanowią fundament funkcjonowania fundacji rodzinnej. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że konflikty sukcesyjne najczęściej wynikają nie z samych kwestii prawnych, lecz z braku komunikacji oraz rozbieżnych oczekiwań członków rodziny. Nierozwiązane spory mogą prowadzić do destabilizacji procesu sukcesji, a w skrajnych przypadkach nawet do sprzedaży przedsiębiorstwa rodzinnego lub podziału majątku. Rozwój mediacji i innych metod polubownego rozwiązywania sporów może zatem	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			wspierać nie tylko ochronę relacji rodzinnych, ale również zwiększać trwałość procesów sukcesyjnych, sprzyjając zachowaniu przedsiębiorstw rodzinnych i rodzinnego kapitału dla kolejnych pokoleń.	
347.	Str. 28	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Klauzule mediacyjne i pozasądowe rozwiązywanie sporów** **Teza projektu: Projekt rekomenduje promowanie klauzul mediacyjnych i rozwiązywania sporów w fundacjach rodzinnych przy pomocy metod pozasądowych.** Kierunek należy poprzeć. Spory w fundacji rodzinnej mają często charakter mieszany: prawny, majątkowy, rodzinny i emocjonalny. Klasyczne postępowanie sądowe nie zawsze jest właściwym narzędziem do rozwiązywania konfliktów, które dotyczą relacji między beneficjentami, interpretacji woli fundatora, polityki świadczeń albo sposobu wykonywania praw właścicielskich. W ustawie warto promować mediację, arbitraż lub inne formy pozasądowego rozwiązywania sporów, ale nie w sposób obowiązkowy i nadmiernie sformalizowany. Najlepszym rozwiązaniem byłoby wskazanie ich jako dobrej praktyki oraz dopuszczenie szerokiej swobody statutowej w tym zakresie. Fundator powinien móc określić, jakie spory wymagają wcześniejszej mediacji, kto pełni funkcję mediatora, jak wygląda procedura i jakie skutki ma odmowa udziału w mediacji.	MRiT: Kierunkowo pozytywna ocena rekomendacji.
348.	Rekomendacja 17 — klauzule mediacyjne / ADR	WSKDP Maciej Wroński	Metody pozasądowe są szczególnie adekwatne dla sporów na tle fundacji rodzinnej (charakter zarazem majątkowy i rodzinny); sprzyjają zachowaniu relacji rodzinnych i trwałości instytucji. Propozycja zmian/wniosek: Poprzeć jako promowanie dobrej praktyki (bez przymusu).	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
349.	5.17 (s.28)	GESSEL, KOZIOROWSKI	Promowanie w fundacjach rodzinnych dobrych praktyk w zakresie korzystania z klauzul mediacyjnych i pozasądowych metod rozstrzygania sporów jest kierunkiem słusznym i	MRiT: Kierunkowo pozytywna ocena rekomendacji.

		Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	zasługującym na poparcie. Spory w fundacjach rodzinnych będą miały charakter rodzinny i osobisty, a ich publiczne rozstrzyganie przed sądami powszechnymi może pogarszać relacje rodzinne i narażać fundację rodzinną na ryzyka reputacyjne. Niemniej jednak zagadnienie to wymaga rozszerzenia przez ministerstwo, w szczególności w zakresie: (i) ustalenia mechanizmów promowania takich praktyk (np. poprzez wzorcowe klauzule statutowe, wytyczne lub kampanie informacyjne); (ii) identyfikacji instytucji mających pełnić rolę promotorów tych rozwiązań (np. izby adwokackie, centra mediacyjne). Kluczowe jest przy tym, aby korzystanie z klauzul mediacyjnych i metod pozasądowego rozstrzygania sporów miało charakter wyłącznie dobrowolny, a nie obligatoryjny. Narzucenie obowiązkowej mediacji lub arbitrażu mogłoby naruszać konstytucyjne prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) oraz ograniczać autonomię stron sporu.	
350.	Pkt 17. projektu	KIDR	Również pozytywnie należy ocenić wprowadzenie do ustawy zmian promujących – jako dobre praktyki w fundacjach rodzinnych – korzystanie z mechanizmów mediacyjnych do rozwiązywania sporów. Tego rodzaju rozwiązania znajdowały się już w statutach o wysokiej jakości regulacyjnej. Wprowadzenie ustawowej sygnalizacji zasadności takiego działania, może również wpłynąć na podwyższenie kultury prawnej interesariuszy.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
351.	Pkt 17 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Promowanie stosowania klauzul mediacyjnych oraz arbitrażowych w fundacjach rodzinnych pozostaje spójne ze specyfiką tej instytucji, która ze swojej natury opiera się na długoterminowych relacjach rodzinnych, realizacji celów sukcesyjnych oraz zarządzaniu majątkiem w perspektywie wielopokoleniowej. Spory powstające w ramach funkcjonowania fundacji rodzinnych mogą mieć szczególny charakter, ponieważ często dotyczą nie tylko kwestii prawnych i majątkowych, ale również relacji pomiędzy fundatorem, beneficjentami oraz kolejnymi	MRiT: Kierunkowo pozytywna ocena rekomendacji.

			pokoleniami. Z tego względu zasadne jest rozwijanie mechanizmów umożliwiających ich sprawne, poufne i wyspecjalizowane rozwiązywanie. W tym kontekście warto rozważyć stworzenie dedykowanego systemu alternatywnego rozwiązywania sporów dla fundacji rodzinnych, obejmującego zarówno mediację, jak i arbitraż. Takie rozwiązanie mogłoby polegać w szczególności na utworzeniu wyspecjalizowanego centrum mediacji i arbitrażu dla fundacji rodzinnych albo wyodrębnieniu listy mediatorów i arbitrów posiadających doświadczenie w zakresie fundacji rodzinnych, sukcesji majątkowej oraz zarządzania majątkiem rodzinnym. Jednocześnie mechanizmy te powinny mieć charakter fakultatywny i pozostawiać fundatorowi swobodę w zakresie określenia w statucie zasad rozwiązywania sporów, w tym wyboru mediacji, arbitrażu albo innych dostępnych metod. W ocenie opiniującego rozwój dedykowanych mechanizmów mediacyjnych i arbitrażowych może przyczynić się do zwiększenia stabilności funkcjonowania fundacji rodzinnych, ograniczenia eskalacji konfliktów oraz ochrony majątku fundacji rodzinnych przed długotrwałymi sporami sądowymi.	
352.	5.18 (s.28)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Wprowadzenie obowiązku ujawniania w oświadczeniach majątkowych osób pełniących funkcje publiczne, w szczególności posłów i senatorów, informacji o majątku przekazanym do fundacji rodzinnej oraz korzyściach otrzymywanych od fundacji rodzinnej jest zasadne i konieczne z perspektywy transparentności życia publicznego. Brak takiego obowiązku stwarza ryzyko wykorzystywania fundacji rodzinnej jako instrumentu ukrywania majątku przez osoby sprawujące władzę publiczną, co podważa zaufanie obywateli do instytucji państwa. Regulacja ta wpisuje się w szerszą tendencję legislacyjną zmierzającą do zapewnienia pełnej jawności sytuacji majątkowej osób pełniących funkcje publiczne.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

353.	pkt 18 str. 28	KSFP	Sprzeciw wobec obowiązku ujawniania szczegółowych danych o fundacji rodzinnej w oświadczeniach majątkowych.	MRiT: Uwaga nieuwzględniona. Zakres ujawnianych danych odnosi się do stanu majątkowego i wpływu osoby objętej obowiązkiem złożenia oświadczenia na fundację rodzinną. Fundacje rodzinne nie powinny być wykorzystywane do ukrywania majątku przez osoby, których działalność jest narażona np. na zagrożenie korupcją.
354.	Pkt 18	CBA	Wprowadzenie instytucji fundacji rodzinnej nie zostało skorelowane ze zmianami w przepisach regulujących zasady jawności życia publicznego, w szczególności w zakresie oświadczeń majątkowych składanych przez osoby pełniące funkcje publiczne. Stanowi to fundamentalną lukę systemową o daleko idących konsekwencjach praktycznych. Przykładowo przepisy ustrojowe, takie jak art. 24h) ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym2, art. 25c) ustawy o samorządzie powiatowym czy art. 27c) ustawy o samorządzie województwa, przewidują obowiązek wykazywania w oświadczeniach majątkowych m.in. zasobów pieniężnych, nieruchomości, udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego oraz innych składników majątkowych. Katalog ten nie obejmuje jednak statusu fundatora lub beneficjenta fundacji rodzinnej. Oznacza to, że osoba publiczna może skupiać znaczny majątek w ramach fundacji rodzinnej, nie będąc zobligowana do ujawnienia tego faktu w oświadczeniu majątkowym. Majątek zgromadzony w fundacji, nawet jeśli pozostaje faktycznie pod kontrolą osoby pełniącej funkcję publiczną, nie podlega wykazaniu, ponieważ osoba ta nie jest formalnym właścicielem aktywów fundacji. Tym samym cel oświadczeń majątkowych, jakim jest weryfikacja stanu majątkowego osób publicznych i identyfikacja potencjalnych konfliktów interesów, jest w tym zakresie całkowicie udaremniony. Szczególnie niepokojący jest mechanizm pozwalający na przeniesienie składników majątku na rzecz fundacji bezpośrednio przed objęciem funkcji publicznej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, z chwilą sporządzenia aktu założycielskiego możliwe jest natychmiastowe przeniesienie składników majątku na fundację, podczas gdy formalny proces wpisu fundacji do rejestru może zostać przeprowadzony w późniejszym terminie.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			Osoba planująca objęcie funkcji obligującej do składania oświadczeń majątkowych może zatem w krótkim czasie poprzez jeden akt notarialny założyć fundację i przekazać na jej rzecz kluczowe składniki majątkowe. W efekcie, w oświadczeniu składanym w związku z objęciem funkcji, osoba taka nie jest zobligowana do ujawnienia przekazanych wcześniej na rzecz fundacji praw majątkowych. Oświadczenie majątkowe złożone po takim transferze będzie wykazywać wyłącznie aktywa zatrzymane przez osobę, podczas gdy rzeczywisty majątek przeniesiony do fundacji pozostaje niewidoczny dla organów kontrolnych. W ten sposób instytucja fundacji rodzinnej może stać się instrumentem tzw. „czyszczenia" stanu majątkowego przed objęciem funkcji publicznej. Kolejnym ryzykiem jest możliwość wykorzystania fundacji rodzinnej jako pośredniego ogniwa ukrywającego faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych lub objęte zakazem jej prowadzenia. Fundacja może posiadać udziały w spółkach i faktycznie zarządzać ich działalnością poprzez organy fundacji, zachowując jednocześnie pozory pasywnego podmiotu właścicielskiego. Osoba pełniąca funkcję publiczną, której przepisy zakazują prowadzenia działalności gospodarczej lub zobowiązują do ujawnienia takich powiązań, może poprzez fundację zachować realny wpływ na aktywność biznesową, nie spełniając formalnie znamion zakazanej działalności. Formalnie bierna rola fundacji jako podmiotu właścicielskiego może maskować rzeczywistą aktywność jej organów, w których zasiadają osoby powiązane z osobą pełniąca funkcję publiczną.	
355.	Rekomendacja 18 — oświadczenia majątkowe posłów i senatorów	WSKDP Maciej Wroński	Ujawnianie majątku przekazanego do fundacji i korzyści od niej otrzymywanych mieści się w uzasadnionym standardzie transparentności osób pełniących funkcje publiczne; dotyczy wąskiego, zdefiniowanego kręgu.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			Propozycja zmian/wniosek: Poprzeć; nie narusza poufności fundacji wobec ogółu fundatorów i beneficjentów.	
356.	Pkt 18	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Stanowisko.** Popieramy szeroki podmiotowo obowiązek ujawniania korzyści z fundacji rodzinnej przez osoby pełniące funkcje publiczne - jako wyraz prokorupcyjnej przejrzystości, którą środowisko firm rodzinnych samo aprobuje. Jednocześnie obowiązek ten musi być proporcjonalny i nie może przekształcać się w narzędzie powszechnego profilowania majątkowego osób prywatnych. **Uzasadnienie i granice konstytucyjne.** Z jednej strony jawność życia publicznego jest wartością konstytucyjną, a fundacja rodzinna nie powinna być kojarzona z ukrywaniem korzyści przez funkcjonariuszy. Z drugiej - szerokie, w pełni jawne profilowanie osób pod kątem majątku jest pożądane rynkowo (sprzedawcy i dostawcy usług premium, doradcy), co czyni nieostrożne „otwarcie" rejestru realnym zagrożeniem dla prywatności rodzin. Granicą jest tu art. 47 i art. 51 Konstytucji (ochrona życia prywatnego i autonomia informacyjna) w zw. z art. 31 ust. 3 (proporcjonalność). Dlatego: (i) zakres podmiotowy - szeroki, tożsamy z reżimem oświadczeń majątkowych funkcjonariuszy; (ii) zakres przedmiotowy - wyłącznie własny status funkcjonariusza (fundator/beneficjent/darczyńca) i wartość otrzymanych przez niego świadczeń, bez danych pozostałych beneficjentów i bez wewnętrznej struktury majątku fundacji; (iii) spójność z Centralnym Rejestrem Beneficjentów Rzeczywistych, by nie dublować obowiązków. Tak ujęty postulat jest zarazem mocny (środowisko opowiada się za transparentnością) i odporny na zarzut nieproporcjonalności.	MRiT: Częściowo pozytywna ocena rekomendacji. MRiT jest świadome potrzeby ochrony informacji ze sfery życia prywatnego.
357.	Pkt 18. projektu	KIDR	Wprowadzenie obowiązku ujawniania w oświadczeniach majątkowych polityków, w szczególności posłów i senatorów, informacji o majątku przekazanym do fundacji rodzinnej i korzyściach otrzymywanych od fundacji rodzinnej – należy ocenić pozytywnie. Gdyby taki wymóg był wprowadzony wcześniej, obyłoby się bez kontrowersji, jeśli idzie o postrzeganie fundacji rodzinnej	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.

			w przestrzeni publicznej (materiały medialne prezentujące fundacje rodzinne jako mechanizm do ukrywania przez polityków ich majątków i stawiające fundacje, społecznie, w bardzo złym świetle).	
358.	pkt 18	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Poparcie dla transparentności oświadczeń majątkowych osób publicznych** Należy w pełni poprzeć postulat wprowadzenia bezwzględnego, ustawowego obowiązku ujawniania w oświadczeniach majątkowych (w szczególności posłów, senatorów oraz urzędników państwowych) informacji o majątku wniesionym do fundacji rodzinnych oraz wszelkich świadczeniach od nich otrzymywanych. Instytucja fundacji rodzinnej została stworzona jako transparentne narzędzie sukcesji polskiego biznesu prywatnego, a nie azyl do ukrywania stanu posiadania przez osoby sprawujące władzę publiczną. Wprowadzenie tych regulacji zlikwiduje ryzyko korupcyjne i wzmocni zaufanie obywateli do tej młodej instytucji prawnej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
359.	Pkt 5.18 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Ujawnianie fundacji rodzinnych w oświadczeniach majątkowych osób pełniących funkcje publiczne** Propozycja co do zasady zasługuje na poparcie. Fundacja rodzinna może stanowić istotny element majątku osoby pełniącej funkcję publiczną lub źródło świadczeń otrzymywanych przez taką osobę. W związku z tym uwzględnienie informacji o majątku wniesionym do fundacji rodzinnej oraz świadczeniach otrzymywanych z fundacji może zwiększyć przejrzystość oświadczeń majątkowych. Jednocześnie zakres ujawnianych informacji powinien być ograniczony do danych niezbędnych do realizacji celu oświadczeń majątkowych i nie powinien prowadzić do ujawniania szczegółowych informacji dotyczących innych beneficjentów fundacji.	MRiT: Częściowo pozytywna ocena rekomendacji. MRiT jest świadome potrzeby ochrony informacji ze sfery życia prywatnego, także innych beneficjentów.
360.	Pkt 5.18, s. 28 Projektu Przeglądu -	PragmatIQ Kancelaria Prawna	W przestrzeni publicznej pojawiały się zarzuty, że FR może być wykorzystywana przez osoby pełniące funkcje publiczne	MRiT: Częściowo pozytywna ocena rekomendacji. MRiT jest świadome potrzeby ochrony informacji ze sfery życia prywatnego.

	oświadczenia majątkowe osób pełniących funkcje publiczne		jako instrument ukrywania realnego stanu posiadania albo unikania jawności majątkowej. Kierunkowo trafna jest propozycja wprowadzenia obowiązku ujawniania w oświadczeniach majątkowych informacji o majątku przekazanym do FR oraz korzyściach, w tym świadczeniach, otrzymanych od FR. Zmiana ta powinna dotyczyć wyłącznie parlamentarzystów oraz innych osób pełniących funkcje publiczne, w przypadku których wymagana jest szczególna transparentność majątkowa. Propozycja: poprzeć kierunek zmian dotyczących oświadczeń majątkowych osób pełniących funkcje publiczne, z zastrzeżeniem, że regulacja powinna być precyzyjna i ograniczona do osób objętych szczególnym reżimem jawności majątkowej. Nie powinna prowadzić do powszechnego zwiększenia jawności danych prywatnych fundatorów i beneficjentów, którzy nie pełnią funkcji publicznych.	
361.	Pkt 5 ppkt 18 str. 28 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Zdaniem PRB transparentność życia publicznego wymaga wprowadzenia obowiązku ujawniania w oświadczeniach majątkowych informacji o majątku przekazanym do fundacji rodzinnej oraz informacji o świadczeniach otrzymanych z Fundacji Rodzinnej przez posłów, senatorów, Prezydenta RP, członków Rady Ministrów, sekretarzy i podsekretarzy stanu, ambasadorów, sędziów, prokuratorów, radnych, członków zarządów powiatów i województw, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast – w czasie pełnienia przez nich funkcji publicznej.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
362.	Pkt 5 ppkt 9	KGŻW	- brak możliwości identyfikacji (online) danych osobowych fundatora oraz beneficjentów rzeczywistych, którzy nie są wpisywani do rejestru CRBR. Aktualnie, Żandarmeria nie stwierdziła przypadków wykorzystania przedmiotowych fundacji przez podmioty realizujące zamówienia publiczne w wojsku, niemniej jednak nie możemy wykluczyć takiego ryzyka, szczególnie w sytuacji planowanych wydatków w budżecie MON - program SAFE. W przypadku pozostawienia wskazanych trudności (możliwości identyfikacji danych osobowych bez ujawniania zainteresowania), z pewnością utrudni to czynności	MF popiera postulat zgłoszony przez KGŻW dot. CRBR.

			operacyjne, mające na celu wskazanie środków dowodowych, w popełnianych przez te osoby ewentualnych przestępstwach.	
363.	Pkt 5 ppkt 19 str. 28 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	W ocenie PRB planowane wytyczne z zakresu ujawniania danych osób w CRBR powinny zakładać, że ujawnieniu w CRBR nie podlegają dane osób niepełnoletnich. Ograniczenie zakresu danych ujawnianych publicznie w CRBR w odniesieniu do beneficjentów fundacji rodzinnych, Przyjęcie zasady, zgodnie z którą – w przypadku fundacji rodzinnych – za beneficjentów rzeczywistych ujawnianych w CRBR uznaje się fundatorów lub członków zarządu fundacji rodzinnej, a nie każdego beneficjenta w rozumieniu ustawy o FR, Ujawnianie w nim danych beneficjentów fundacji rodzinnych prowadzi do powszechnej dostępności informacji o osobach fizycznych, często nieuczestniczących w obrocie gospodarczym, nieposiadających faktycznej kontroli nad bieżącą działalnością fundacji, a nierzadko będących osobami małoletnimi. W braku możliwości prawnych wyłączenia niepełnoletnich, ujawnieniu powinny podlegać dane ich ustawowych przedstawicieli.	MF: Zawarte w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2025 r. poz. 644 i 1669), zwanej dalej: „ustawą AML”, regulacje w zakresie zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) stanowią implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Na gruncie ustawy AML, w ślad za regulacjami unijnymi, fundację rodzinną uznaje się za trust (art. 2 ust. 2 pkt 24 ustawy AML). Zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. d dyrektywy 2015/849 w przypadku trustów za beneficjentów rzeczywistych trustu uznaje się m.in. wszystkich beneficjentów lub kategorię beneficjentów. Dyrektywa 2015/849 nie pozostawia państwom członkowskim w tym zakresie żadnej swobody, w tym nie pozwala na wprowadzenie na poziomie krajowym żadnych ograniczeń. Dlatego też w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wskazano wprost, że za beneficjenta rzeczywistego trustu uznaje się beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust. Dopóki zatem dana osoba uznawana jest za beneficjenta na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, dopóty będzie ona uznawana za beneficjenta rzeczywistego na gruncie ustawy AML. Od 10 lipca 2027 r. stosowane będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Rozporządzenie to zastąpi ww. regulacje ustawy AML, niemniej jednak na gruncie tej

				regulacji za beneficjenta rzeczywistego trustu nadal uznawać się będzie jego beneficjenta albo kategorię beneficjentów.
364.	*5.19. Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych*	PwC	Zdecydowanie popieramy potrzebę wypracowania wytycznych w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR. Mimo 3 lat praktyki, nadal istnieją znaczne rozbieżności zarówno co do kategorii beneficjentów podlegających zgłoszeniu w przypadku zgłoszenia beneficjenta rzeczywistego fundacji rodzinnej, a także beneficjenta rzeczywistego spółki, której wspólnikiem jest fundacja rodzinna. Wspomniana w Przeglądzie praktyka banków także jest niejednolita i różni się także pomiędzy oddziałami regionalnymi tego samego banku, To powoduje niepewność po stronie fundatorów, a następnie członków zarządów fundacji rodzinnych, odpowiedzialnych za realizację obowiązków wynikających z przepisów AML. Ponadto, obecne rygorystyczne podejście do zasad ujawniania beneficjentów rzeczywistych fundacji rodzinnej powoduje, że często fundatorzy zostają zobligowani do wskazania także danych małoletnich beneficjentów, którzy nie mają wpływu na decyzje podejmowane w fundacji rodzinnej (nie są członkami organów), a często także, przed ukończeniem pełnoletności, nie posiadają uprawnienia do otrzymywania świadczeń z fundacji rodzinnej. Mając na uwadze jawność CRBR, prowadzi to do naruszenia prywatności małoletnich i stoi w sprzeczności z postulatami ochrony prywatności beneficjentów fundacji rodzinnej.	MF: 1. Wytyczne w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR, w tym w zakresie najczęściej podnoszonych kwestii dotyczących zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnych, są dostępne na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne MF dokona przeglądu oraz uzupełnienia wskazanych wytycznych w zakresie zagadnień zgłoszonych w ramach przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej. 2. Aktualnie w MF prowadzone są prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (UC75), który implementuje postanowienia nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1640 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić w celu zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937 oraz zmieniającej i uchylającej dyrektywę (UE) 2015/849 (dyrektywa 2024/1640). W projekcie tym zniesiono dotychczasową jawność CRBR oraz wprowadzono kategorie podmiotów uprawnionych do dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych zgormadzonych w tym rejestrze – są to określone organy i instytucje obowiązane, posiadające bezpośredni dostęp do CRBR oraz pozostałe osoby i podmioty uprawnione do uzyskania informacji o beneficjentach rzeczywistych na podstawie wykazania uzasadnionego interesu związanego z zapobieganiem lub zwalczeniem prania pieniędzy, finansowania terroryzmu lub czynów zabronionych związanych z korzyściami mogącymi stać się przedmiotem prania pieniędzy

				Wprowadzono również, w ślad za brzmieniem art. 15 dyrektywy 2024/1640, możliwość zgłoszenia przez beneficjenta rzeczywistego wniosku o wyłączenie dostępu do całości albo części informacji dotyczących tego beneficjenta rzeczywistego m.in. w przypadku gdy beneficjent ten jest osobą nieposiadającą pełnej zdolności do czynności prawnych, a zatem również gdy jest małoletni.
365.	*5.19. Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych*	MSWiA	rozważenie rozwiązań prawnych zwiększających zakres danych dostępnych dla uprawnionych organów oraz usprawniających tryb i szybkość dostępu do informacji z rejestru fundacji rodzinnych i Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR); celowe pozostaje również doprecyzowanie obowiązków informacyjnych dotyczących pochodzenia mienia wnoszonego do fundacji oraz obowiązków dokumentacyjnych i identyfikacyjnych odnoszących się do fundacji rodzinnych, w szczególności mając na uwadze regulacje dotyczące AML, CRBR oraz transakcje o podwyższonym ryzyku; zapewnienie szybkiego, kompletnego i operacyjnie użytecznego dostępu do informacji o strukturze majątkowej fundacji rodzinnej, kręgu osób uprawnionych do świadczeń, osobach faktycznie wpływających na sposób jej funkcjonowania oraz źródłach pochodzenia mienia wnoszonego do fundacji - ma to szczególne znaczenie z perspektywy organów odpowiedzialnych za zwalczanie przestępczości finansowej. Świadczenia realizowane na rzecz beneficjentów, przy niewystarczającej przejrzystości podstawy prawnej, ekonomicznej i dokumentacyjnej, mogą stanowić instrument transferu majątku utrudniającego ocenę legalności, rzeczywistego celu oraz ekonomicznego uzasadnienia operacji. Znaczenie ma również spójność i operacyjna użyteczność danych rejestrowych, sprawozdawczych i dokumentacyjnych dla organów zewnętrznych, a także możliwość wykorzystania fundacji rodzinnych w strukturach o	MF podziela uwagi przekazane przez MSWiA w zakresie nieefektywnego dostępu do informacji zgormadzonych w rejestrze fundacji rodzinnych. W odniesieniu do dostępu MSWiA do informacji zgromadzonych w CRBR należy wskazać, że uwaga jest niezrozumiała. Służby podległe MSWiA posiadają bowiem pełny dostęp do danych z CRBR – przez interfejs graficzny (formularz zapytania na stronie www CRBR), przez API (co umożliwia automatyzację zapytań do CRBR) i jako użytkownik specjalny (art.70a ustawy AML, dotąd z tej ścieżki nie skorzystały).

			podwyższonym ryzyku podatkowym, AML (Anti-Money Laundering – zestaw procedur i regulacji prawnych służących przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu), sankcyjnym lub transgranicznym. Dotyczy to również transakcji realizowanych z podmiotami powiązanymi oraz funkcjonowania fundacji rodzinnych w ramach bardziej złożonych struktur wieloszczeblowych, holdingowych lub zagranicznych, w których ustalenia rzeczywistego przebiegu relacji majątkowych i osobowych, źródeł pochodzenia aktywów, zasad ich transferu oraz rzeczywistego układu kontroli nad majątkiem może być istotnie utrudnione. Wskazane wyżej ryzyka pozostają zbieżne z kierunkiem standardów międzynarodowych dotyczących przejrzystości beneficjentów rzeczywistych. Zarówno FATF (Financial Action Task Force – międzyrządowa instytucja zwalczająca pranie pieniędzy, finansowanie terroryzmu), OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, międzynarodowa organizacja o profilu ekonomicznym i społecznym), jak i Komitet Moneyval (Komitet Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu, organ nadzoru Rady Europy) podkreślają konieczność zapewnienia właściwym organom dostępu do adekwatnych, dokładnych i aktualnych informacji o osobach faktycznie kontrolujących osoby prawne i podobne struktury prawne, a także potrzebę ograniczania ryzyk związanych z wykorzystywaniem takich struktur do prania pieniędzy, ukrywania majątku oraz innych przestępstw finansowych. Kierunek ten znajduje również odzwierciedlenie w pakiecie AML UE z 2024 r., utrzymującym centralne mechanizmy gromadzenia informacji o beneficjentach rzeczywistych; wprowadzenie rozwiązań prawnych przewidujących rozszerzone obowiązki raportowe odnoszące się do struktury aktywów fundacji rodzinnej, świadczeń na rzecz beneficjentów oraz transakcji z podmiotami powiązanymi, zwłaszcza w przypadkach mogących prowadzić do utrudnienia identyfikacji rzeczywistego właściciela aktywów albo rzeczywistego celu ekonomicznego operacji;	

366.	Rekomendacja 19 — wytyczne dotyczące CRBR	WSKDP Maciej Wroński	Identyfikacja beneficjentów rzeczywistych i raportowanie do CRBR rodzą realne wątpliwości praktyczne, odczuwalne zwłaszcza w relacjach z instytucjami obowiązanymi (banki, AML/CFT). Propozycja zmian/wniosek: Poprzeć opracowanie jednolitych wytycznych.	MF: Wytyczne w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR, w tym w zakresie najczęściej podnoszonych kwestii dotyczących zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnych, są dostępne na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne MF dokona przeglądu oraz uzupełnienia wskazanych wytycznych w zakresie zagadnień zgłoszonych w ramach przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej.
367.	5.19 (s.28)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Opracowanie wytycznych w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) związanych z fundacjami rodzinnymi zasługuje na poparcie i jest konieczne dla ujednolicenia praktyk instytucji obowiązanych w rozumieniu ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu („**Ustawa AML**"). Zasadne jest w szczególności doprecyzowanie zasad identyfikacji i zgłaszania beneficjentów rzeczywistych fundacji rodzinnych, w tym fundatorów, członków organów, beneficjentów oraz osób sprawujących faktyczną kontrolę nad fundacją. Ponadto, zmiana legislacyjna powinna objąć jednoznaczne ustalenie w przepisach prawa momentu materializacji obowiązku dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego do CRBR. Obecna regulacja art. 58 Ustawy AML wskazuje, że zobowiązane do zgłoszenia beneficjenta rzeczywistego są fundacje rodzinne – z czego literalnie wynika, że fundacje rodzinne w organizacji (tj. przed rejestracją w Rejestrze Fundacji Rodzinnych) nie podlegają temu obowiązkowi. Tymczasem w praktyce banki wymagają zgłoszenia do CRBR już na etapie fundacji rodzinnej w organizacji jako warunku otwarcia rachunku bankowego. Rozbieżność między literalną wykładnią przepisów, a	MF: Wytyczne w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR, w tym w zakresie najczęściej podnoszonych kwestii dotyczących zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnych, są dostępne na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne Wskazane informacje dotyczą także zgłoszenia do CRBR fundacji rodzinnej w organizacji oraz małoletnich beneficjentów fundacji rodzinnej i ich przedstawicieli ustawowych. MF dokona przeglądu oraz uzupełnienia wskazanych wytycznych w zakresie zagadnień zgłoszonych w ramach przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej.

			oczekiwaniami sektorów regulowanych generuje niepewność prawną i wymaga pilnej interwencji legislacyjnej. Szczególnie istotne byłoby również doprecyzowanie zasad zgłaszania małoletnich beneficjentów i ich przedstawicieli ustawowych. Wytyczne powinny wyważać obowiązki wynikające z Ustawy AML z potrzebą ochrony prywatności i danych osobowych, a jednocześnie ujednolicić praktykę banków oraz innych instytucji obowiązanych przy weryfikacji fundacji rodzinnych.	
368.	Pkt 19. projektu	KIDR	Zmiany dotyczące funkcjonowania CRBR w kontekście fundacji rodzinnych i podmiotów, zobligowanych do korzystania z danych z CRBR (banki) – doregulowanie ww. kwestii jest jak najbardziej pożądane. Powszechnie znane są problemy z CRBR/bankami (jako instytucjami zobligowanym i do stosowania przepisów AML), w kontekście fundacji rodzinnych: kiedy wpis do CRBR, czy beneficjenci są wpisywani, kiedy, jacy (czy małoletni), kwestia dostarczania dokumentu o wpisie fundacji i jej bieżącym statusie (w sytuacji półtorarocznego oczekiwania na rejestracje fundacji oraz długiego oczekiwania na aktualny odpis z RFR). Doprecyzowanie powyższych kwestii, uwzględniające istniejące realia oraz obowiązki i możliwości interesariuszy jest aż nazbyt zasadne.	MF: Wytyczne w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR, w tym w zakresie najczęściej podnoszonych kwestii dotyczących zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnych, są dostępne na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne MF dokona przeglądu oraz uzupełnienia wskazanych wytycznych w zakresie zagadnień zgłoszonych w ramach przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej.
369.	Punkt 19 z części: Propozycje zmian przepisów i rekomendacje pozalegislacyjne (str. 28)	Deloitte	Punkt 19 projektu przeglądu przewiduje, że w celu zwiększenia jednolitości praktyki, w szczególności banków, zasadne jest opracowanie wytycznych w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych związanych z fundacjami rodzinnymi. Nasza propozycja zakłada nowelizację przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu obejmującą: • art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy – definicję beneficjenta rzeczywistego: ogólna definicja beneficjenta rzeczywistego wskazuje na kryterium sprawowania	MF: Zawarte w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2025 r. poz. 644 i 1669), zwanej dalej: „ustawą AML”, regulacje w zakresie zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) stanowią implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Na gruncie

			kontroli poprzez uprawnienia umożliwiające wywieranie wpływu na czynności lub działania klienta. W przypadku fundacji rodzinnej takie kompetencje posiadają przede wszystkim członkowie zarządu, fundator (przynajmniej w fazie, gdy fundacja rodzinna pozostaje w organizacji) oraz beneficjenci dysponujący istotną częścią głosów na zgromadzeniu beneficjentów. Dlatego postulujemy ograniczenie obowiązku ujawnienia beneficjentów fundacji rodzinnej w CRBR wyłącznie do tych beneficjentów, którzy posiadają powyżej 25% głosów na zgromadzeniu beneficjentów (analogicznie do regulacji osób prawnych innych niż spółki publiczne) lub posiadają uprawnienie do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu lub rady nadzorczej fundacji rodzinnej; • art. 61 ust. 1 ustawy poprzez doprecyzowanie, że zgłoszenia dokonuje osoba uprawniona do reprezentacji fundacji rodzinnej, tj. zgodnie z zasadami reprezentacji wynikającymi z ustawy o fundacji rodzinnej i jej statutu. W naszej ocenie powyższe zmiany wyeliminują wątpliwości pojawiające się w związku ze zgłaszaniem fundacji rodzinnych do CRBR, a także obawy fundatorów co do prywatności ich i ich rodzin, w szczególności związane z ujawnianiem danych osobowych małoletnich beneficjentów.	ustawy AML, w ślad za regulacjami unijnymi, fundację rodzinną uznaje się za trust (art. 2 ust. 2 pkt 24 ustawy AML). Zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. d dyrektywy 2015/849 w przypadku trustów za beneficjentów rzeczywistych trustu uznaje się m.in. wszystkich beneficjentów lub kategorię beneficjentów. Dyrektywa 2015/849 nie pozostawia państwom członkowskim w tym zakresie żadnej swobody, w tym nie pozwala na wprowadzenie na poziomie krajowym żadnych ograniczeń. Dlatego też w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wskazano wprost, że za beneficjenta rzeczywistego trustu uznaje się beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust. Dopóki zatem dana osoba uznawana jest za beneficjenta na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, dopóty będzie ona uznawana za beneficjenta rzeczywistego na gruncie ustawy AML. Od 10 lipca 2027 r. stosowane będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Rozporządzenie to zastąpi ww. regulacje ustawy AML, niemniej jednak na gruncie tej regulacji za beneficjenta rzeczywistego trustu nadal uznawać się będzie jego beneficjenta albo kategorię beneficjentów. Aktualnie w MF prowadzone są prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (UC75), który implementuje postanowienia nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1640 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić w celu zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937 oraz zmieniającej i uchylającej dyrektywę (UE) 2015/849 (dyrektywa 2024/1640). W projekcie tym zniesiono dotychczasową jawność CRBR oraz wprowadzono kategorie podmiotów uprawnionych do dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych zgormadzonych w tym rejestrze –

				są to określone organy i instytucje obowiązane, posiadające bezpośredni dostęp do CRBR oraz pozostałe osoby i podmioty uprawnione do uzyskania informacji o beneficjentach rzeczywistych na podstawie wykazania uzasadnionego interesu związanego z zapobieganiem lub zwalczeniem prania pieniędzy, finansowania terroryzmu lub czynów zabronionych związanych z korzyściami mogącymi stać się przedmiotem prania pieniędzy Wprowadzono również, w ślad za brzmieniem art. 15 dyrektywy 2024/1640, możliwość zgłoszenia przez beneficjenta rzeczywistego wniosku o wyłączenie dostępu do całości albo części informacji dotyczących tego beneficjenta rzeczywistego m.in. w przypadku gdy beneficjent ten jest osobą nieposiadającą pełnej zdolności do czynności prawnych, a zatem również gdy jest małoletni. Propozycja zmiany art. 61 ustawy AML zostanie przeanalizowana.
370.	Pkt 5.19 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych** Propozycja zasługuje na pełne poparcie. W praktyce stosowania przepisów dotyczących CRBR fundacje rodzinne generują liczne wątpliwości interpretacyjne, w szczególności w zakresie identyfikacji beneficjentów rzeczywistych oraz zakresu obowiązków aktualizacyjnych. Opracowanie jednolitych wytycznych powinno przyczynić się do ujednolicenia praktyki oraz ograniczenia ryzyka błędów w realizacji obowiązków wynikających z przepisów AML. Jednocześnie warto rozważyć przeprowadzenie szerszej analizy zakresu danych beneficjentów fundacji rodzinnych ujawnianych w CRBR. Szczególne wątpliwości budzi obecny model, w którym dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnej może uzyskać każda osoba dysponująca numerem NIP fundacji. Dotyczy to również danych odnoszących się do członków rodziny fundatora, w tym małoletnich beneficjentów.	MF: 1. Wytyczne w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR, w tym w zakresie najczęściej podnoszonych kwestii dotyczących zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnych, są dostępne na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne MF dokona przeglądu oraz uzupełnienia wskazanych wytycznych w zakresie zagadnień zgłoszonych w ramach przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej. 2. W MF prowadzone są prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (UC75), który w znaczącej części dotyczy regulacji w zakresie CRBR.

			Mając na uwadze sukcesyjny i rodzinny charakter fundacji rodzinnej, zasadne wydaje się rozważenie wprowadzenia dodatkowych mechanizmów ochrony danych beneficjentów, zwłaszcza osób małoletnich, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z wymogami wynikającymi z przepisów AML. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że jednym z kluczowych oczekiwań fundatorów jest zapewnienie odpowiedniego poziomu poufności informacji dotyczących rodziny i majątku. Ochrona danych beneficjentów, w szczególności osób małoletnich, sprzyja budowaniu zaufania do fundacji rodzinnej jako bezpiecznego narzędzia planowania sukcesji, nie ograniczając jednocześnie skuteczności systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy.	Projekt ustawy implementuje postanowienia nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1640 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić w celu zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca dyrektywę (UE) 2019/1937 oraz zmieniająca i uchylająca dyrektywę (UE) 2015/849 (dyrektywa 2024/1640). W projekcie ustawy zniesiono dotychczasową jawność CRBR oraz wprowadzono kategorie podmiotów uprawnionych do dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych zgormadzonych w tym rejestrze. Wprowadzono również, w ślad za brzmieniem art. 15 dyrektywy 2024/1640, możliwość zgłoszenia przez beneficjenta rzeczywistego wniosku o wyłączenie dostępu do całości albo części informacji dotyczących tego beneficjenta rzeczywistego m.in. w przypadku gdy beneficjent ten jest osobą nieposiadającą pełnej zdolności do czynności prawnych, a zatem również gdy jest małoletni. Jest to bezpośrednia odpowiedź na uwagi dotyczące zagrożeń związanych z ujawnianiem w CRBR informacji o małoletnich beneficjentach fundacji rodzinnych.
371.	Pkt 19 (str. 28) propozycji zmian przepisów Art. 60 AML	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Obecna regulacja dotycząca CRBR budzi istotne wątpliwości interpretacyjne, w szczególności co do terminu zgłoszenia oraz kręgu osób podlegających zgłoszeniu. Ustawa nie przewiduje odrębnej regulacji dla fundacji rodzinnych – traktuje je jak trust w rozumieniu tych przepisów. Nieprecyzyjna redakcja art. 60 ust. 1 pkt 2 lit. a) ustawy AML rodzi wątpliwość, czy zgłoszenia beneficjentów rzeczywistych należy dokonać w ciągu 14 dni od podpisania aktu założycielskiego i statutu, czy dopiero od wpisu fundacji rodzinnej do rejestru. Ponieważ przepisy nie dają jednoznacznej odpowiedzi, należy doprecyzować, że zgłoszenia do CRBR dokonuje się w ciągu 14 dni od dnia wpisu do rejestru fundacji rodzinnych. Przemawia za tym fakt, że beneficjenci spółki z o.o. w organizacji również nie są zgłaszani przed rejestracją.	MF: 1. Wytyczne w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR, w tym w zakresie najczęściej podnoszonych kwestii dotyczących zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnych, są dostępne na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne MF dokona przeglądu oraz uzupełnienia wskazanych wytycznych w zakresie zagadnień zgłoszonych w ramach przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej. 2. Zawarte w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2025 r. poz. 644 i 1669), zwanej dalej: „ustawą AML”, regulacje w

			Doprecyzowania wymaga także krąg podmiotów zgłaszanych do rejestru. Decydujący wpływ na fundację rodzinną mają zwykle fundator oraz członkowie jej organów (zarządu, zgromadzenia beneficjentów lub rady nadzorczej), a nie wszyscy beneficjenci. Beneficjentem może być bowiem również osoba niezwiązana z fundatorem i jego rodziną (np. organizacja pożytku publicznego lub osoba uprawniona do jednorazowego świadczenia po spełnieniu określonych przesłanek), która nie ma realnego wpływu na fundację. Obecne rozwiązanie powoduje, że do CRBR zgłaszane są również małoletnie dzieci, które nie mają żadnego wpływu na fundację rodzinną i często dysponują jedynie potencjalnym prawem do świadczeń (np. na wypadek choroby lub na finansowanie edukacji). Ujawnianie ich danych osobowych w publicznym rejestrze naraża je na poważne ryzyka dla ich bezpieczeństwa – od niekomfortowych sytuacji wśród rówieśników po zagrożenia takie jak porwania dla okupu. W przypadku małoletnich pojawia się ponadto obowiązek zgłaszania ich przedstawicieli ustawowych, opiekunów prawnych lub kuratorów – także wówczas, gdy statut nie przyznaje małoletnim żadnego wpływu na fundację, a osoby te nie czerpią z tego tytułu korzyści. Prowadzi to do upubliczniania danych (imię i nazwisko, PESEL, adres zamieszkania) np. rodzica nietworzącego już wspólnego gospodarstwa domowego z drugim rodzicem, co rodzi niepotrzebne spory rodzinne i bywa wykorzystywane w postępowaniach sądowych. Rozbieżność praktyki rodzi również komplikacje w obrocie – instytucje takie jak banki przed założeniem rachunku, udzieleniem kredytu czy lokaty weryfikują zgodność danych zgłoszonych do CRBR, a wiele fundacji rodzinnych, wzorując się na praktyce spółek, zgłasza wyłącznie członków organów (w tym beneficjentów zasiadających w zgromadzeniu beneficjentów), pomijając pozostałych beneficjentów. Dodatkowo dane wszystkich beneficjentów – w tym małoletnich i ich przedstawicieli – trafiają także do zgłoszeń CRBR spółek zależnych od fundacji rodzinnej, choć wcześniej	zakresie zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) stanowią implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Na gruncie ustawy AML, w ślad za regulacjami unijnymi, fundację rodzinną uznaje się za trust (art. 2 ust. 2 pkt 24 ustawy AML). Zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. d dyrektywy 2015/849 w przypadku trustów za beneficjentów rzeczywistych trustu uznaje się m.in. wszystkich beneficjentów lub kategorię beneficjentów. Dyrektywa 2015/849 nie pozostawia państwom członkowskim w tym zakresie żadnej swobody, w tym nie pozwala na wprowadzenie na poziomie krajowym żadnych ograniczeń. Dlatego też w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wskazano wprost, że za beneficjenta rzeczywistego trustu uznaje się beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust. Dopóki zatem dana osoba uznawana jest za beneficjenta na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, dopóty będzie ona uznawana za beneficjenta rzeczywistego na gruncie ustawy AML. Od 10 lipca 2027 r. stosowane będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Rozporządzenie to zastąpi ww. regulacje ustawy AML, niemniej jednak na gruncie tej regulacji za beneficjenta rzeczywistego trustu nadal uznawać się będzie jego beneficjenta albo kategorię beneficjentów. Art. 60 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy AML należy odczytywać w kontekście art. 21 ustawy o fundacji rodzinnej, który określa moment powstania fundacji rodzinnej. W związku z tym w ocenie

			spółki te zgłaszały wyłącznie osoby faktycznie sprawujące nad nimi kontrolę. Dodatkowo zasadne byłoby opublikowanie wyjaśnień dotyczących sposobu ustalania beneficjentów rzeczywistych w spółkach prawa handlowego w których jednym ze wspólników jest fundacja rodzinna, bo praktyka rynkowa nie jest jednolita, co utrudnia funkcjonowanie tych spółek – zwłaszcza w przypadku, gdy obsługują je instytucje finansowe, w których przyjęto sprzeczne poglądy na ten temat, z uwagi na ich obowiązki wynikające z ustawy AML. W spółkach kapitałowych do CRBR zgłaszane są wyłącznie osoby fizyczne sprawujące bezpośrednią lub pośrednią kontrolę nad spółką, a w razie braku możliwości ich ustalenia – osoba fizyczna zajmująca wyższe stanowisko kierownicze w spółce. Tymczasem w praktyce powstają wątpliwości, czy w przypadku spółki, której wspólnikiem jest fundacja rodzinna, zgłoszeniu podlegają wyłącznie fundator i osoby sprawujące kontrolę nad fundacją, czy również wszyscy jej beneficjenci, niezależnie od tego, czy posiadają jakikolwiek wpływ na działalność fundacji rodzinnej lub spółki. Jednoznaczne wyjaśnienia pozwoliłyby ujednolicić praktykę stosowania przepisów, ograniczyć nadmierne ujawnianie danych osobowych oraz zapewnić zgodność z celem ustawy AML, jakim jest identyfikacja osób sprawujących rzeczywistą kontrolę nad podmiotem, a nie wszystkich potencjalnych beneficjentów świadczeń. **<u>Propozycja zmian:</u>** Dodanie do art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. a) postanowienia o następującym brzmieniu: *„- osobę fizyczną wchodzącą w skład organów fundacji rodzinnej, której przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji tej osoby prawnej.”* Doprecyzowanie art. 2 ust. 2 pkt. 1) lit b) ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu poprzez wskazanie, że:	MF zmiana art. 60 ustawy AML we wskazanym zakresie jest niezasadna. Przeanalizowana zostanie propozycja zmiany art. 59 ust. 1 lit. d ustawy AML.

			*„ – beneficjentem rzeczywistym w przypadku trustu jest beneficjent **będący osobą fizyczną wchodzącą w skład zgromadzenia beneficjentów** w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust”* Zmiana art. 60 ust 1 pkt 2 lit. a) AML w następujący sposób: *„Informacje, o których mowa w art. 59, są zgłaszane do Rejestru w przypadku podmiotów, o których mowa w art. 58 pkt 6, w terminie 14 dni od dnia utworzenia trustu a w przypadku fundacji rodzinnej od dnia wpisu do rejestru fundacji rodzinnej.”* Zmiana art. 59 ust. 1 lit. d) AML w następujący sposób: *„Informacje podlegające zgłoszeniu do Rejestru obejmują: numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, numer w Rejestrze Fundacji Rodzinnych (numer RFR) lub w przypadku trustu nazwę właściwego rejestru wraz z numerem, o ile został wpisany do rejestru.”*	
372.	Pkt 19 projektu przeglądu	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	**Proponowany kierunek zmian należy ocenić pozytywnie.** Opracowanie wytycznych dotyczących realizacji obowiązków związanych z przekazywaniem informacji do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) w odniesieniu do fundacji rodzinnych jest zasadne i odpowiada na rzeczywiste problemy praktyczne pojawiające się w stosowaniu przepisów. W praktyce występują istotne rozbieżności interpretacyjne, w szczególności po stronie instytucji obowiązanych, dotyczące ustalania kręgu beneficjentów rzeczywistych w przypadku fundacji rodzinnych oraz podmiotów, w których fundacje rodzinne posiadają udziały lub akcje. Brak jednolitych wytycznych prowadzi niekiedy do przyjmowania nadmiernie szerokiej wykładni przepisów i utożsamiania statusu beneficjenta fundacji rodzinnej ze sprawowaniem kontroli nad podmiotem, w którym fundacja posiada majątek.	MF: Wytyczne w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR, w tym w zakresie najczęściej podnoszonych kwestii dotyczących zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnych, są dostępne na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne MF dokona przeglądu oraz uzupełnienia wskazanych wytycznych w zakresie zagadnień zgłoszonych w ramach przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej.

			Należy wyraźnie rozróżnić: • beneficjentów rzeczywistych fundacji rodzinnej, do których zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. b) Ustawy AML zalicza się m.in. fundatora, osoby uprawnione do świadczeń oraz osoby sprawujące funkcje w organach fundacji, • od beneficjentów rzeczywistych spółek lub innych podmiotów, w których fundacja rodzinna posiada udziały lub akcje, gdzie konieczne jest ustalenie osoby fizycznej sprawującej kontrolę bezpośrednią lub pośrednią w rozumieniu przepisów AML. Samo posiadanie statusu beneficjenta fundacji rodzinnej oraz uprawnienie do otrzymywania świadczeń nie powinno być automatycznie utożsamiane ze sprawowaniem kontroli nad spółką, w której fundacja rodzinna jest wspólnikiem lub akcjonariuszem. Ocena beneficjenta rzeczywistego powinna każdorazowo uwzględniać rzeczywisty zakres uprawnień i możliwość wywierania decydującego wpływu na działania danego podmiotu. W ocenie opiniującego zasadne jest opracowanie oficjalnych wytycznych, które zapewnią jednolite stosowanie przepisów AML wobec fundacji rodzinnych oraz ograniczą ryzyko nadmiernego rozszerzania obowiązków informacyjnych wobec fundacji i podmiotów przez nie kontrolowanych. Takie rozwiązanie zwiększyłoby pewność prawa zarówno po stronie fundacji rodzinnych, jak również instytucji obowiązanych, w szczególności banków i innych podmiotów realizujących obowiązki w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.	
373.	Art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy AML;	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz,	Ustawa o fundacji rodzinnej zmieniła ustawę o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, obejmując polską fundację rodzinną definicją „trustu” i nakazując ustalanie jej beneficjentów rzeczywistych według reguł właściwych dla trustu (fundator, członkowie	MF: Zawarte w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2025 r. poz. 644 i 1669), zwanej dalej: „ustawą AML”, regulacje w zakresie zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego

	cz. 5 pkt 19 (str. 28) Projektu.	Sarkowicz sp.k.	zarządu, członkowie rady nadzorczej, beneficjenci, ewentualnie grupa osób, w których interesie fundacja działa, oraz inne osoby sprawujące nad nią kontrolę). Rodzi to dwojaką niespójność. Po pierwsze, pojęcie „beneficjenta" jest używane w dwóch różnych znaczeniach – na gruncie ustawy o fundacji rodzinnej oznacza osobę uprawnioną do świadczeń zgodnie ze statutem (art. 30 u.f.r.), natomiast na gruncie ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 644; „**ustawa AML**") „beneficjent rzeczywisty" fundacji rodzinnej obejmuje znacznie szerszy krąg (m.in. fundatora i członków organów), bez progu udziałowego znanego z reguł dotyczących spółek. To samo określenie prowadzi więc do odmiennych wyników w zależności od reżimu. Po drugie, sama definicja beneficjenta rzeczywistego w zakresie odnoszącym się do fundacji rodzinnej budzi wątpliwości co do wewnętrznej spójności. Część ogólna art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wymaga sprawowania kontroli (decydującego wpływu na czynności lub działania podmiotu), natomiast część szczególna (lit. b), stosowana do fundacji jak do trustu, wymienia osoby według roli. Przekłada się to wprost na krąg osób zgłaszanych do CRBR, gdyż przy wykładni statusowej beneficjentem rzeczywistym jest każdy beneficjent – także bierny, bez funkcji w organach i bez realnego wpływu na fundację (w tym małoletni), a przy wykładni materialnej – tylko osoby faktycznie sprawujące kontrolę. Odrębnym, praktycznie istotnym problemem jest ustalanie beneficjenta rzeczywistego spółek i innych podmiotów posiadanych przez fundację rodzinną. W typowym łańcuchu właścicielskim beneficjenta rzeczywistego spółki ustala się według progów udziału lub kontroli. Gdy w łańcuchu występuje fundacja rodzinna, nie jest jasne, czy i na jakiej zasadzie należy „przejść" przez nią do beneficjentów fundacji, fundatora albo członków jej organów, co rodzi ryzyko zarówno nadmiernego, jak i niepełnego zgłoszenia. W praktyce ścierają	Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) stanowią implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Na gruncie ustawy AML, w ślad za regulacjami unijnymi, fundację rodzinną uznaje się za trust (art. 2 ust. 2 pkt 24 ustawy AML). Zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. d dyrektywy 2015/849 w przypadku trustów za beneficjentów rzeczywistych trustu uznaje się m.in. wszystkich beneficjentów lub kategorię beneficjentów. Dyrektywa 2015/849 nie pozostawia państwom członkowskim w tym zakresie żadnej swobody, w tym nie pozwala na wprowadzenie na poziomie krajowym żadnych ograniczeń. Dlatego też w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wskazano wprost, że za beneficjenta rzeczywistego trustu uznaje się beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust. Dopóki zatem dana osoba uznawana jest za beneficjenta na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, dopóty będzie ona uznawana za beneficjenta rzeczywistego na gruncie ustawy AML. Od 10 lipca 2027 r. stosowane będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Rozporządzenie to zastąpi ww. regulacje ustawy AML, niemniej jednak na gruncie tej regulacji za beneficjenta rzeczywistego trustu nadal uznawać się będzie jego beneficjenta albo kategorię beneficjentów. Przeanalizowany zostanie przedstawiony problem ustalania beneficjenta rzeczywistego spółek i innych podmiotów posiadanych przez fundację rodzinną.

			się dwa podejścia: (a) przeniesienie na spółkę całego katalogu beneficjentów rzeczywistych fundacji z art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy AML (tj. za beneficjentów rzeczywistych spółki uznaje się te same osoby co w przypadku fundacji), albo (b) zastosowanie do fundacji jako wspólnika ogólnej reguły spółkowej z art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy AML. Oba podejścia prowadzą do zasadniczo różnych wyników – od listy liczącej kilkanaście osób po jedną osobę kontrolującą. Proponujemy ujednolicenie i doprecyzowanie definicji beneficjenta rzeczywistego w odniesieniu do fundacji rodzinnej, w tym usunięcie wewnętrznej niespójności oraz uporządkowanie relacji między pojęciem „beneficjenta" z ustawy o fundacji rodzinnej a „beneficjentem rzeczywistym" z przepisów AML. Proponujemy ponadto wyraźne uregulowanie sposobu ustalania beneficjenta rzeczywistego podmiotów posiadanych przez fundację rodzinną (w szczególności spółek), tak aby usunąć obecne wątpliwości co do tego, które osoby podlegają zgłoszeniu. Proponujemy przy tym zachowanie proporcjonalności rozwiązań, tak aby obowiązki zgłoszeniowe nie wykraczały poza cele przeciwdziałania praniu pieniędzy w sposób nieuzasadniony naruszający poufność struktury fundacji rodzinnej (w szczególności rozważenie, by obowiązkiem ujawnienia obejmować osoby rzeczywiście wpływające na fundację, a nie automatycznie wszystkich beneficjentów biernych, w tym małoletnich).	
374.	Pkt 19 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Zasadne jest opracowanie wytycznych w zakresie realizacji obowiązków przekazywania informacji do CRBR związanych z fundacjami rodzinnymi. **Uwaga 1:** W praktyce pojawiały się wątpliwości czy fundacja rodzinna w organizacji ma obowiązek zgłoszenia informacji do CRBR. Stanowisko Ministerstwa Finansów potwierdziło, że taki obowiązek nie powstaje na etapie działania fundacji w organizacji, jednak brak jednoznacznego przepisu powoduje niepewność interpretacyjną.	MF: 1. MF nie dostrzega konieczności zmiany przepisów w tym zakresie zgłoszenia do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych fundacji rodzinnej w organizacji. Fundacja rodzinna w organizacji nie została wymieniona w zawartym w art. 58 ustawy AML katalogu podmiotów zobowiązanych do dokonania takiego zgłoszenia. Dodatkowo informacja w tym zakresie zawarta jest w wytycznych dostępnych na stronie MF pod adresem: https://www.gov.pl/web/finanse/ib-zgloszenie-informacji-do-centralnego-rejestru-beneficjentow-rzeczywistych-zwanego-dalej-crbr--fundacje-rodzinne

			Propozycja zmiany: Doprecyzowanie, że obowiązek zgłoszenia informacji do CRBR przez fundację rodzinną powstaje dopiero z chwilą jej wpisu do rejestru fundacji rodzinnych. Jest to zgodne ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów opublikowanym na stronie internetowej Ministerstwa. **Uwaga 2:** Brak jest uzasadnienia dla ujawniania w CRBR danych wszystkich beneficjentów, wśród których nierzadko znajdują się osoby małoletnie lub osoby niemające jakiegokolwiek wpływu na działalność fundacji rodzinnej. Dopiero beneficjenci wchodzący w skład zgromadzenia beneficjentów posiadają realny wpływ i kontrolę nad fundacją jako członkowie jednego z jej kluczowych organów. **Propozycja zmiany:** Ustalenie, że beneficjentem rzeczywistym fundacji rodzinnej nie są wszyscy beneficjenci, lecz jedynie osoby wchodzące w skład zgromadzenia beneficjentów.	2. Zawarte w ustawie AML regulacje w zakresie zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) stanowią implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Na gruncie ustawy AML, w ślad za regulacjami unijnymi, fundację rodzinną uznaje się za trust (art. 2 ust. 2 pkt 24 ustawy AML). Zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. d dyrektywy 2015/849 w przypadku trustów za beneficjentów rzeczywistych trustu uznaje się m.in. wszystkich beneficjentów lub kategorię beneficjentów. Dyrektywa 2015/849 nie pozostawia państwom członkowskim w tym zakresie żadnej swobody, w tym nie pozwala na wprowadzenie na poziomie krajowym żadnych ograniczeń. Dlatego też w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wskazano wprost, że za beneficjenta rzeczywistego trustu uznaje się beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust. Dopóki zatem dana osoba uznawana jest za beneficjenta na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, dopóty będzie ona uznawana za beneficjenta rzeczywistego na gruncie ustawy AML. Od 10 lipca 2027 r. stosowane będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Rozporządzenie to zastąpi ww. regulacje ustawy AML, niemniej jednak na gruncie tej regulacji za beneficjenta rzeczywistego trustu nadal uznawać się będzie jego beneficjenta albo kategorię beneficjentów.
375.		- Krzysztof Pawiński	Wyzwaniem dla wielu fundacji rodzinnych jest sposób księgowania funduszu założycielskiego oraz darowizn do fundacji rodzinnej. W naszej ocenie projektodawca winien	MRiT: postulat został uwzględniony w projekcie.

		Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa	podjąć niezwłocznie działania edukacyjne, które umożliwią fundacjom rodzinnym skorygowanie przed terminem audytu błędnie prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz korektę sprawozdań. Wiele fundacji rodzinnych nie wie, że darowiznę winno się księgować w pozostałych przychodach operacyjnych. Ma to niebagatelne znaczenie dla właściwego rozumienia postanowień statutu, które łączą wypłatę świadczeń z zyskiem wykazanym w sprawozdaniu finansowym. Wiele fundacji w których znalazło się takie postanowienie nie ma świadomości, że mogła zaistnieć podstawa statutowa wypłaty świadczenia bo sprawozdanie wykazało (winno wykazać) zysk (wynikający z darowizny), a to generuje olbrzymie ryzyko dla sukcesji i może skutkować pozbawieniem całego sensu utworzenia fundacji rodzinnej.	

		- Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
376.	*5.20. Księgowanie funduszu założycielskiego i darowizn*	PwC	Popieramy postulat opracowania wytycznych w celu ujednolicenia praktyki dot. sposobu księgowania funduszu założycielskiego oraz darowizn do fundacji rodzinnej. Obecnie część praktyki jest taka, że darowizny od fundatora są księgowane jako zysk fundacji rodzinnej (o czym wyżej w pkt dot. nieopodatkowanych dochodów fundacji rodzinnej), a w naszej ocenie powinny być księgowane jako zwiększenie kapitałów własnych (innych niż kapitał podstawowy), gdyż po powołaniu fundacji darowizny są jedynym właściwym instrumentem prawnym do dokapitalizowania fundacji przez fundatora lub beneficjentów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
377.	Rekomendacja 20 — księgowanie funduszu założycielskiego i darowizn	WSKDP Maciej Wroński	Same wytyczne są niewystarczające. Specyfika fundacji rodzinnej jest na tyle odmienna od modelu przedsiębiorcy, że sprawozdawczość wymaga dostosowania (analogicznie do banków, ubezpieczycieli, NGO). Ustawa o rachunkowości już różnicuje wzory: zał. 1 (ogólny), 2 (banki), 3 (ubezpieczyciele/reasekuracja), 4 (mikro), 5 (małe), 6 (NGO/OPP) — art. 45 ust. 2–3, art. 46 ust. 5 u.r. Problemy: kwalifikacja wniesień (przychód vs kapitał/fundusz), różne rodzaje darowizn, wycena w wartości godziwej (art. 28 ust. 6 u.r.) mienia niepieniężnego i niematerialnego, nieadekwatność kryteriów mikro/mała (art. 3 ust. 1 pkt 1a–1b	MF: Uwaga nie znajduje uzasadnienia. Załącznik nr 1 do ustawy o rachunkowości zapewnia możliwość prezentacji danych w sposób elastyczny w zależności od specyfiki jednostki Kryteria określone dla jednostki mikro/mała wynikają z dyrektywy UE.

			u.r. — brak przychodów netto ze sprzedaży, zwykle brak pracowników), brak typowych przychodów i kosztów operacyjnych. Specyfikę pogłębia odmienna podstawa opodatkowania: zwolnienie podmiotowe w CIT (art. 6 ust. 1 pkt 25 ustawy CIT), opodatkowanie dopiero przy dystrybucji/ukrytych zyskach stawką 15% bez KUP (art. 24q ustawy CIT), stawka sankcyjna 25% poza zakresem art. 5 u.f.r. (art. 24r ustawy CIT) — w konsekwencji brak podatku odroczonego. Propozycja zmian/wniosek: Opracować odrębny załącznik do ustawy o rachunkowości zawierający wzór sprawozdania finansowego dla fundacji rodzinnych (dostosowany bilans, rachunek wyniku / zestawienie świadczeń oraz informacja dodatkowa), zamiast poprzestawania na wytycznych.	
378.	Pkt 20. projektu	KIDR	Jeśli chodzi o doprecyzowanie kwestii sposobu księgowania funduszu założycielskiego oraz darowizn do fundacji rodzinnej, w celu ujednolicenia praktyki, to jest to działanie pożądane. Kwestia była problematyczna w co najmniej trzech płaszczyznach: i) prawnej - czy fundusz założycielski jest stały i czy można go później zmieniać; ii) bilansowej - czy późniejsza darowizna fundatora jest wkładem kapitałowym, przychodem czy innym kategorią; iii) statutowej - czy przychód z darowizny powinien wpływać na wysokość świadczeń beneficjentów (jest zyskiem do podziału między beneficjentów). Te kwestie, na poziomie UFR oraz przepisów 379. rachunkowych wymagają doprecyzowania.	MF: Zagadnienie zostanie rozstrzygnięte na poziomie wytycznych. MRiT: Fundusz założycielski jest stały, co zostanie dodatkowo doprecyzowane w przepisach.
380.	Pkt 20	CBA	Istotnym ryzykiem, dotychczas rzadko analizowanym w kontekście przepisów antykorupcyjnych, jest możliwość dokonywania darowizn na rzecz fundacji rodzinnej przez osoby trzecie, spoza kręgu rodziny, oraz inne podmioty gospodarcze. Każdy podmiot może przekazać darowiznę na rzecz fundacji, w tym osoby niepowiązane z fundatorem ani beneficjentami. Stwarza to mechanizm transferu korzyści majątkowych do osób pełniących funkcje publiczne w sposób niewidoczny dla organów kontrolnych. Podmiot zainteresowany uzyskaniem przychylności osoby publicznej	MRiT: Darowizny na rzecz fundacji rodzinnej odzwierciedla spis mienia. Spis mienia jest dostępny na podstawie aktualnych przepisów dla KAS. Kwestie podniesione w uwadze zostaną poddane pogłębionej analizie.

			może przekazać środki nie bezpośrednio jej, lecz na rzecz fundacji, której beneficjentem jest dana osoba lub jej rodzina. Fundacja, zgodnie ze statutem, realizuje następnie świadczenia na rzecz beneficjenta. Przepływ taki nie podlega obowiązkowi ujawnienia w oświadczeniu majątkowym ani klasycznym mechanizmom kontroli antykorupcyjnej, ponieważ beneficjent nie otrzymuje środków bezpośrednio od darczyńcy. Kanał korupcyjny zostaje w ten sposób skutecznie zakamuflowany pod pozorem legalnej struktury prawnej.	
381.	Rekomendacja 21 — podział, łączenie, przekształcenie fundacji	WSKDP Maciej Wroński	Brak tych instrumentów wymusza rozwiązania nieefektywne (likwidacja i ponowne zawiązanie, z negatywnymi skutkami podatkowymi). Realna potrzeba — np. rozdzielenie majątku między gałęzie rodziny w razie konfliktu lub dywersyfikacji sukcesji. *Propozycja zmian/wniosek: Poprzeć rozpoczęcie prac koncepcyjnych. Konstrukcja powinna zapewniać neutralność podatkową operacji restrukturyzacyjnych, o ile nie służą wyłącznie korzyści podatkowej.*	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji.
382.	Str. 28	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej** **Teza projektu: Projekt przewiduje rozpoczęcie prac koncepcyjnych nad zmianami umożliwiającymi podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej.** Kierunek zasługuje na poparcie, przy czym wymaga pogłębionych analiz. Fundacja rodzinna jest projektowana z myślą o długim horyzoncie, a w takiej perspektywie mogą wystąpić sytuacje, których nie da się rozwiązać wyłącznie zmianą statutu. Dotyczy to zwłaszcza rozwoju kilku linii rodzinnych, konfliktu między gałęziami rodziny, wyodrębnienia różnych grup aktywów, zmiany rezydencji członków rodziny albo potrzeby połączenia majątków w ramach jednej struktury. Możliwość podziału albo łączenia fundacji rodzinnych mogłaby stać się ważnym instrumentem zapobiegania likwidacji fundacji w sytuacji konfliktu. Zamiast rozwiązywać fundację i dzielić majątek, można byłoby zachować strukturę sukcesyjną w zmodyfikowanej formie. Ustawodawca powinien jednak	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji. MRiT przeanalizuje podniesione kwestie podczas prac koncepcyjnych.

			szczegółowo zabezpieczyć prawa beneficjentów, wierzycieli, uprawnionych z tytułu zachowku oraz interes publicznoprawny, *w tym podatkowy*.	
383.	Punkt 21 Rozpoczęcie prac koncepcyjnych nad zmianami legislacyjnymi i umożliwiającymi podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej.	Deloitte	Postulat słuszny, popieramy wprowadzenie takich regulacji - jednocześnie zwracamy uwagę na konieczność zapewnienia neutralności podatkowej tego typu procesów.	MRiT: Pozytywna ocena rekomendacji
384.	*5.21. Łączenie, podział i przekształcenie fundacji rodzinnych*	PwC	Nie popieramy postulatu prac nad dopuszczalnością łączenia, podziału i przekształcenia fundacji rodzinnych. Są to procesy reorganizacyjne przewidziane dla spółek handlowych. *Natomiast warto rozważyć wprowadzenie przepisów umożliwiających repolonizację kapitału ulokowanego w zagranicznych fundacjach rodzinnych / prywatnych czy trustach poprzez przeniesienie tego majątku z ww. podmiotów do polskich fundacji rodzinnych.* *W chwili obecnej nie jest możliwe neutralne podatkowo przeniesienie majątku z zagranicznych fundacji czy trustów w sposób nie powodujący istotnych obciążeń podatkowych w dacie przeniesienia lub nieefektywności podatkowych w przyszłości dla beneficjentów fundacji rodzinnej.*	MF: Postulat wprowadzenia neutralnego podatkowo „powrotu kapitału" z zagranicznych fundacji prywatnych, trustów, spółek i innego rodzaju alokacji kapitału do polskich fundacji rodzinnych MF ocenia negatywnie, mimo że odwołuje się do idei repolonizacji majątku i zwiększenia atrakcyjności polskiej fundacji rodzinnej. Szczegółowe uzasadnienie- zob. uwaga nr 14.
385.	Pkt 21 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Kierunkowa propozycja zmian jest zasadniczo słuszna, jeśli chodzi o umożliwienie fundacji rodzinnej dokonaniu podziału lub połączenia fundacji rodzinnych. Na ten moment ciężko wyobrazić sobie możliwość przekształcenia fundacji rodzinnej, zakładamy, że rozważana reorganizacja zmierzałaby do umożliwienia przekształceń transgranicznych przykładowo fundacja zagraniczna mogłaby	MF: Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania nie stanowi mechanizmu, który może zastąpić prawo stanowione albo który może zwalniać ustawodawcę z przedstawiania szczelnych rozwiązań prawnych. Projektowane przepisy powinny do minimum ograniczać potrzebę stosowania tej klauzuli, ponieważ stanowi ona instrument wyjątkowy, który nie jest dedykowany do masowego stosowania. Wskazane jest ograniczenie lub

			zostać przekształcona w fundację rodzinną z zachowaniem zasady pełnej kontynuacji. Aby taka możliwość zaistniała, konieczne może jednak okazać się to, by możliwość przekształcenia przewidywały obce porządki prawne. *Operacje przekształceniowe związane z fundacjami rodzinnymi (połączenia, podziały, przekształcenia transgraniczne) nie powinny generować opodatkowania. Opodatkowaniu podlegać bowiem będą i tak, na zasadach ogólnych, późniejsze świadczenia dokonywane przez te fundacje. Wszelkie przypadki unikania opodatkowania będą mogły zaś zostać wychwycone w drodze stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania.*	wykluczenie prognozowanych mechanizmów unikania opodatkowania już na poziomie legislacyjnym.
386.	Pkt 21, str. 28	Kancelaria Graś i Wspólnicy	Obecnie w Polsce nie istnieje forma prawna, w którą mogłaby zostać przekształcona fundacja rodzinna. Z samej istoty fundacji rodzinnej wynika, że nie powinna ona być przekształcana w spółki prawa handlowego. Bezcelowe wydaje się także być łączenie fundacji rodzinnych. W zakresie podziału mogłoby być to dopuszczalne tylko za wyraźną zgodą fundatora, jako osoby zakładającej fundację rodzinną.	MRiT: Uwaga informacyjna (do wykorzystania podczas prac analitycznych nad zagadnieniem przekształceń fundacji rodzinnej)
387.	5.21. (s.28)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Propozycja rozpoczęcia prac koncepcyjnych nad zmianami legislacyjnymi umożliwiającymi podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej są na obecnym etapie zbyt daleko idąca i przedwczesna. Instytucja fundacji rodzinnej funkcjonuje w polskim porządku prawnym zaledwie od trzech lat i wymaga przede wszystkim stabilizacji istniejących ram regulacyjnych. Wprowadzanie transformacji korporacyjnych właściwych spółkom prawa handlowego (podział, łączenie, przekształcenie) mogłoby nadmiernie skomplikować charakter prawny fundacji rodzinnej, oddalając ją od jej podstawowej funkcji jako narzędzia ochrony i zarządzania majątkiem rodzinnym. Przed podjęciem jakichkolwiek prac koncepcyjnych w tym zakresie niezbędne jest przeprowadzenie pogłębionej analizy, czy rzeczywiste potrzeby fundatorów i beneficjentów uzasadniają wprowadzenie tak złożonych mechanizmów korporacyjnych do struktury fundacji rodzinnej. Na obecnym etapie priorytetem	MRiT: Uwaga informacyjna (do wykorzystania podczas prac analitycznych nad zagadnieniem przekształceń fundacji rodzinnej). Na obecnym etapie MRiT zidentyfikował potrzebę analiz w zakresie możliwości łączenia albo podziału fundacji rodzinnej w związku ze zmianą relacji rodzinnych np. zawarcie małżeństwa albo rozwód osób będących fundatorami albo beneficjentami fundacji rodzinnych. MRiT nie zakłada, że to zagadnienie powinno być uregulowane na wzór rozwiązań przyjętych dla spółek handlowych. Realizowany ma być bowiem inny cel, tj. podstawowy cel fundacji rodzinnych efektywnego gromadzenia i zarządzania mieniem w interesie beneficjentów.

			powinno być dopracowanie istniejących regulacji, a nie rozszerzanie zakresu instytucji o elementy właściwe prawu spółek.	
388.	pkt 21	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Podział, łączenie i przekształcenie (pkt 21).** *Mechanizmy reorganizacyjne (wzorem austriackiej Substiftung) z zachowaniem neutralności podatkowej* i ciągłości praw beneficjentów - wniosek o wysoki priorytet.	MRiT: Uwaga informacyjna (do wykorzystania podczas prac analitycznych nad zagadnieniem przekształceń fundacji rodzinnej).
389.	Pkt 21. projektu	KIDR	Rozpoczęcie prac koncepcyjnych nad zmianami legislacyjnymi umożliwiającymi podział, łączenie i przekształcenie fundacji rodzinnej. Kwestia ta rzeczywiście wymaga pogłębionych analiz, choć rozwiązania w tym zakresie wydają się prima facie posiadać uzasadnienie. Nie ma wszak ograniczenia co do ilości fundacji rodzinnych, które może ustanowić fundator. Może więc istnieć potrzeba ich połączenia/podziału/przekształcenia, a brak regulacji w tym zakresie może hamować potrzebę społeczną/gospodarczą.	MRiT: Uwaga informacyjna
390.	Pkt 22. projektu	KIDR	Proponowane rozwiązania należy ocenić negatywnie. Właściwym rozwiązaniem, które oprócz szeregu innych zalet i uproszczeń umożliwi realizację założonego celu, jest włączenie rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego i prowadzenie akt rejestrowych fundacji rodzinnych postaci elektronicznej. Umożliwi to udzielenie Krajowej Administracji Skarbowej dostępu do określonych danych, pozwalających na prowadzenie działalności analitycznej.	MRiT: Autor uwagi nie kwestionuje zasadności dostępu KAS do danych. Sposób realizacji tego dostępu będzie przedmiotem odrębnych prac, m.in. dotyczących przywołanej w uwadze zmian w zakresie działania KRS.
391.	pkt 22	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Dostęp KAS i obowiązki sprawozdawcze (pkt 22).** Akceptujemy zautomatyzowany, uwierzytelniony dostęp (API, integracja z KRS) w granicach minimalizacji; sprzeciwiamy się dublującym, manualnym obowiązkom (7-dniowe notyfikacje, 14-dniowe odpisy, raportowanie wszystkich umów), powielającym dane z CIT-8FR, CRBR, MDR i KRS.	MRiT: Autor uwagi nie kwestionuje zasadności dostępu KAS do danych. Sposób realizacji tego dostępu będzie przedmiotem odrębnych prac, m.in. dotyczących przywołanej w uwadze zmian w zakresie działania KRS. Postulat niepowielania realizacji obowiązków zostanie wzięty pod uwagę.
392.	Zakres raportowania do KAS/ ujawnianie informacji poufnych/	KRYSIKLAW	**UWAGA**: Rozważane zmiany w zakresie udostępniania dokumentów fundacji rodzinnej powinny być prowadzone w oparciu o faktyczne i pozafiskalne potrzeby państwa oraz uwzględniać obowiązek państwa polegający na zadbaniu o bezpieczeństwo obywateli.	MF: MF podtrzymuje formułowany, zarówno w ramach przeglądu UFR, jak i wcześniejszych prac legislacyjnych, postulat udostępniania organom KAS informacji z rejestru FR oraz akt rejestrowych FR, nie tylko w ramach indywidualnej (wszczętej) procedury, lecz również na potrzeby prac analitycznych i

	dostęp osób postronnych		KRS jest rejestrem, którego jawność jest kluczowa dla obrotu gospodarczego. RFR powinien być rejestrem którego kluczowym zadaniem jest dbałość o bezpieczeństwo gromadzonych w nim danych dotyczących fundatorów i ich rodzin, w tym danych zamieszczonych w statucie, sprawozdaniach finansowych i pozostałych dokumentach zamieszczanych w aktach rejestrowych. Propozycja by sąd rejestrowy gromadził dodatkowo informacje o świadczeniach na rzecz beneficjentów należy uznać za nadużycie w kierunku bezpieczeństwa osób fizycznych. Należy głęboko pochylić się nad uzasadnieniem dla wprowadzenia przepisów mających na celu tak szczegółowy dostęp do wiedzy dotyczącej sytuacji ekonomicznej prywatnych osób fizycznych. KAS na gruncie obowiązującej ustawy ma prawo do żądania dokumentów od fundacji rodzinnej i jest to uprawnienie wyraźnie adresujące potencjalną potrzebę weryfikacji prawidłowości działalności fundacji rodzinnej.	prognostycznych, w ramach których nie jest możliwe uzyskanie niezbędnych informacji bezpośrednio od FR (w tym również na temat świadczeń na rzecz beneficjentów). Uzyskiwanie informacji z rejestru FR / akt rejestrowych FR również na etapie analiz jest niezbędne dla prawidłowej realizacji ustawowego zadania KAS w postaci przeciwdziałania unikaniu opodatkowania, w tym precyzyjnego typowania podmiotów / osób, których działania potencjalnie kwalifikują się do objęcia klauzulą GAAR.
393.	Przegląd ustawy o fundacji rodzinnej Rozdział V pkt 22 Zapewnienie organom Krajowej Administracji Skarbowej stałego dostępu do rejestru i pełnych akt rejestrowych.	Brightspot Legal Katarzyna Orzeł, Maciej Jojczyk Sp.k.	Postulowana zmiana rodzi ryzyko nadmiernego dostępu organów podatkowych do informacji dotyczących fundacji rodzinnych i ich funkcjonowania. Z uwagi na szczególny charakter instytucji fundacji rodzinnej, ustawodawca zdecydował, że do przeglądania akt rejestrowych fundacji rodzinnej będzie uprawniony wyłącznie zamknięty katalog osób, tj. fundator, beneficjent, członek organu fundacji rodzinnej oraz osoba mająca interes prawny (art. 113 ust. 2 ustawy o fundacji rodzinnej). Statuty fundacji rodzinnych zawierają szczegółowe informacje w zakresie uprawnień przysługujących beneficjentom fundacji rodzinnej, wynikające często z relacji rodzinnych beneficjentów oraz fundatora fundacji rodzinnej. Przyznanie KAS omawianego uprawnienia przeczy również zasadzie minimalizacji danych. Organy podatkowe winny uzyskiwać dostęp do akt rejestrowych fundacji rodzinnych wyłącznie w przypadku wykazania interesu prawnego, jak jest np. wszczęta kontrola lub wszczęte postępowanie podatkowe lub karnoskarbowe. Sam fakt ustanowienia fundacji rodzinnej nie powinien uzasadniać	MF : Zob. uwaga 392

			objęcia wszystkich fundatorów i beneficjentów szczególnym nadzorem ze strony organów podatkowych. Stały dostęp KAS do pełnych akt rejestrowych wszystkich fundacji rodzinnych oznaczałby gromadzenie i analizowanie danych dotyczących majątku, relacji rodzinnych i planowania sukcesyjnego osób, wobec których nie istnieje żadne podejrzenie naruszenia prawa. Tak szeroka ingerencja organów podatkowych w prywatność i relacje rodzinne podatników jest nie do zaakceptowania.	
394.	**Pkt 22. Zapewnienie organom Krajowej Administracji Skarbowej stałego dostępu do rejestru i pełnych akt rejestrowych. składanie rocznych sprawozdań finansowych wraz ze szczegółowym wykazem świadczeń na rzecz beneficjentów**	GUS	Postuluje się przekazywanie rocznych sprawozdań finansowych FR organom KAS. Powinna być to forma elektroniczna tak, aby sprawozdania mogły zostać wtórnie wykorzystane przez statystykę publiczną.	MRiT: Postulat zostanie wzięty pod uwagę, podczas prac nad włączeniem RFR do KRS i objęciem fundacji rodzinnych możliwością składania dokumentów do RDF.
395.	Pkt 5 ppkt 22 projektu przeglądu, str. 28	UKNF	UKNF postuluje wprowadzenie jednoznacznego przepisu kompetencyjnego umożliwiającego KNF dostęp do akt rejestrowych fundacji rodzinnych na żądanie. Jest to szczególnie istotne w sprawach dotyczących potencjalnych nadużyć na rynku.	MRiT popiera postulat. Propozycja dotycząca wprowadzenia regulacji przejściowej zostanie rozpatrzona na etapie prac legislacyjnych nad zmianami w KRS.

	art. 113 ustawy o fundacjach rodzinnych		W obecnym stanie prawnym, art. 113 ustawy o fundacji rodzinnej nie przewiduje dostępu KNF do akt rejestrowych fundacji rodzinnych. Wobec powyższego UKNF rekomenduje poszerzenie postulatu wyrażonego w pkt 5 ust. 22 projektu Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej, poprzez uwzględnienie w nim, obok Krajowej Administracji Skarbowej, również KNF. Dostęp organu nadzoru do akt rejestrowych fundacji rodzinnych pozwoli na weryfikację ewentualnego przekroczenia progu zaangażowania w spółce publicznej, domu maklerskim czy towarzystwie funduszy inwestycyjnych, a także pozytywnie wpłynie na nadzór nad wypełnianiem obowiązków notyfikacyjnych związanych z faktem posiadania danego instrumentu finansowego. W kontekście wstępnych założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o KRS, które przewidywały przeniesienie Rejestru Fundacji Rodzinnych do KRS, UKNF postuluje wprowadzenie przepisu przejściowego dla uchylanego art. 113 ust. 3 ustawy o fundacji rodzinnej. Zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy o KRS, przepis ten zostałby uchylony z dniem 31 grudnia 2027 r. Wobec tego, że okres przejściowy dla fundacji rodzinnych (również tych, których proces rejestracyjny rozpocznie się do 31 grudnia 2027 r.) obowiązuje do 31 grudnia 2030 r. kluczowe jest także, by już na etapie obowiązywania przepisów przejściowych KNF uzyskała możliwość pełnego i bezwarunkowego dostępu do akt rejestrowych fundacji rodzinnych.	
396.	Pkt 22 (str. 28) Zapewnienie organom Krajowej Administracji Skarbowej stałego dostępu do rejestru i	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Fundacje rodzinne będą objęte obowiązkiem raportowania ksiąg podatkowych w strukturze logicznej, stąd niezasadne wydaje się nakładanie dodatkowych zobowiązań sprawozdawczych na nie. Prowadzić to będzie do niewspółmiernych obciążeń sprawozdawczych po stronie fundacji rodzinnej w stosunku do innych podmiotów. Samo przesłanie ksiąg podatkowych w strukturze logicznej pozwoli organom skarbowym na pełną weryfikację świadczeń wypłaconych na rzecz beneficjentów, a także wszelkich operacji mających miejsce w danym roku podatkowym w	MF: uzasadnione jest, aby administracja skarbowa dysponowała informacjami pozwalającymi zweryfikować, czy preferencje są wykorzystywane zgodnie z założeniami ustawodawcy. MRiT: W ramach rządowego procesu legislacyjnego resort rozwoju i technologii zawsze zwraca szczególną uwagę na realizację zasad dobrej legislacji gospodarczej określonych w rozdziale 6 Prawa przedsiębiorców, w tym zasad proporcjonalności, adekwatności i równoważenia obowiązków administracyjnych. Wymagają one m.in. minimalizacji

	pełnych akt rejestrowych.		fundacji rodzinnej. Każda operacja mająca miejsce w danym roku obrachunkowym ma swoje odzwierciedlenie w księgach rachunkowych, stąd nakładanie kolejnych zdublowanych obowiązków sprawozdawczych należy ocenić krytycznie.	nakładanych obciążeń, w tym nakładania obowiązków administracyjnych jedynie w stopniu koniecznym do osiągnięcia ich celów. Wspomniane zasady znajdują zastosowanie również do fundacji rodzinnych, które wykonują działalność gospodarczą, na które będzie oddziaływał projekt.
397.	Pkt 22 (str. 28) Zmiana obecnego opodatkowania	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Generalna uwaga polega na tym, iż krytycznie oceniamy tak daleko idące zmiany opodatkowania fundacji rodzinnych. Szczególnie uwzględniwszy, iż podmioty te miały zapewnić stabilność prawa oraz zabezpieczać interesy polskich przedsiębiorstw rodzinnych w ramach sukcesji. Nakładanie efektywnie wyższych podatków na podatników akumulujących majątek w gospodarce narodowej w stosunku do innych podmiotów należy ocenić bardzo krytycznie. Jako element walki z nadużywaniem fundacji rodzinnej w celu unikania opodatkowania stosowane przez organy skarbowe powinny być kontrole i postępowania podatkowe, a nie restrykcyjna zmiana prawa stawiająca te podmioty w gorszej sytuacji aniżeli podmioty na rynku.	MF: Przegląd ujawnił, że fundacje rodzinne mogą być nadużywane w sposób tak masowy, że KAS nie jest i nie będzie w stanie przeciwdziałać nadużyciom poprzez prowadzenie kontroli i postępowań podatkowych. Uszczelnienie prawa podatkowego pozwala ograniczyć potrzebę prowadzenia kosztownych procedur.
398.	Punkt 22	Deloitte	Wyrażamy sprzeciw wobec propozycji składania do sądu rejestrowego szczegółowego wykazu świadczeń na rzecz beneficjentów. Włączenie do akt rejestrowych informacji o wysokości i strukturze świadczeń wypłacanych poszczególnym beneficjentom oznaczałoby faktyczne udostępnienie tych danych nieograniczonemu kręgowi podmiotów, ponieważ każdy, kto uzyska dostęp do akt rejestrowych, mógłby zapoznać się ze szczegółami dotyczącymi beneficjentów, w tym ich dzieci i wnuków oraz ich sytuacji finansowej. Świadczenia z fundacji rodzinnej mogą być związane z wystąpieniem zdarzeń o poufnym, delikatnym charakterze (np. chorób). Propozycja zapewnienia organom Krajowej Administracji Skarbowej stałego dostępu do rejestru fundacji rodzinnych oraz pełnych akt rejestrowych wymaga istotnego doprecyzowania i pogłębionej oceny z perspektywy zasady proporcjonalności, ochrony prywatności fundatora i	MF: Zob. uwaga 392 i 396. MRiT: Zob. uwaga 396. MRiT podejmie starania, aby dostęp do informacji o beneficjentach podlegał niezbędnej ochronie i był proporcjonalny.

			beneficjentów oraz realnej potrzeby fiskalnej. Nie można kwestionować, że organy podatkowe powinny dysponować instrumentami umożliwiającymi przeciwdziałanie nadużyciom podatkowym. Jednak z tego założenia nie wynika automatycznie uprawnienie do systemowego, stałego i pełnego dostępu do dokumentacji, która może zawierać informacje wyjątkowo prywatne, wrażliwe i często niezwiązane bezpośrednio z rozliczeniami podatkowymi. Fundacja rodzinna nie jest typową spółką handlową ani wehikułem inwestycyjnym o czysto gospodarczym charakterze. Jej dokumentacja może obejmować nie tylko informacje o majątku, lecz także szczegółowe postanowienia dotyczące relacji rodzinnych, struktury beneficjentów, zasad utrzymania członków rodziny, sytuacji osobistej beneficjentów, mechanizmów wsparcia edukacyjnego, zdrowotnego lub bytowego, warunków wypłat, konfliktów rodzinnych, zasad wyłączenia określonych osób, planów sukcesyjnych, intencji fundatora oraz sposobu zabezpieczenia przyszłych pokoleń. Są to informacje o znacznie większym ciężarze prywatności niż typowe dane występujące w aktach rejestrowych spółek. Z tego względu trudno zaakceptować propozycję, aby KAS otrzymała stały dostęp do „pełnych akt rejestrowych” fundacji rodzinnych bez wykazania, że już istniejące instrumenty są niewystarczające. Projekt nie pokazuje, dlaczego obecne mechanizmy pozyskiwania informacji — w tym obowiązki deklaracyjne, czynności sprawdzające, kontrole podatkowe, postępowania podatkowe, dostęp do danych w ramach konkretnych spraw, obowiązki MDR, przepisy o przeciwdziałaniu unikania opodatkowania, wymiana informacji między organami i możliwość żądania dokumentów w razie uzasadnionej potrzeby — nie zapewniają organom podatkowym wystarczających narzędzi do identyfikowania i zwalczania nadużyć. Innymi słowy, projekt przechodzi od ogólnej tezy o potrzebie przeciwdziałania nadużyciom do postulatu bardzo szerokiego dostępu informacyjnego, ale nie wykazuje koniecznego	

			ogniwa pośredniego: że bez takiego stałego i pełnego dostępu organy podatkowe nie są w stanie skutecznie wykonywać swoich zadań. Brakuje analizy, jakie konkretnie informacje znajdujące się w pełnych aktach rejestrowych są niezbędne KAS, w jakich sytuacjach, do jakiego celu, z jaką częstotliwością i dlaczego nie mogą być pozyskiwane w sposób punktowy, w ramach istniejących procedur. Szczególnie problematyczne jest sformułowanie o „pełnym wykorzystaniu potencjału analitycznego KAS". Potencjał analityczny administracji podatkowej nie może być samodzielnym uzasadnieniem dla nieograniczonego lub bardzo szerokiego dostępu do prywatnej dokumentacji obywateli. To, że określone dane mogą być analitycznie użyteczne, nie oznacza jeszcze, że państwo powinno mieć do nich stały i automatyczny dostęp. W demokratycznym państwie prawa kryterium nie powinno brzmieć: „czy dane mogą się przydać organowi?", lecz: „czy dostęp do tych danych jest konieczny, proporcjonalny i odpowiednio zabezpieczony wobec konkretnego celu publicznego?". Propozycja automatycznego informowania organów podatkowych o każdej zmianie statutu fundacji w terminie 7 dni od dokonania wpisu również wymaga doprecyzowania. Statut fundacji rodzinnej może regulować bardzo szerokie spektrum spraw, z których wiele nie ma bezpośredniego znaczenia podatkowego. Zmiana statutu może dotyczyć np. zasad funkcjonowania organów, mechanizmów decyzyjnych, relacji między beneficjentami, sposobu rozstrzygania sporów rodzinnych, warunków uzyskania świadczeń czy kwestii stricte organizacyjnych. Automatyczne przekazywanie każdej takiej zmiany organom podatkowym tworzyłoby wrażenie, że każda modyfikacja wewnętrznego ładu rodzinnego jest zdarzeniem potencjalnie fiskalnie podejrzanym. Jeszcze dalej idzie propozycja rozszerzenia obowiązków sprawozdawczych o obowiązek przesyłania uwierzytelnionych odpisów statutów i aktów założycielskich do właściwego urzędu skarbowego w ciągu 14 dni od wpisu do rejestru. Taki	

			obowiązek oznaczałby stworzenie równoległego obiegu dokumentacji: fundacja składa dokumenty do sądu rejestrowego, a następnie powtarza podobne obowiązki wobec administracji podatkowej. Powodowałoby to zwiększenie formalizmu, kosztów obsługi i ryzyka sankcji za uchybienia terminowe, bez wykazania, że taka dodatkowa sprawozdawczość jest realnie niezbędna. Wątpliwości budzi również propozycja składania rocznych sprawozdań finansowych wraz ze szczegółowym wykazem świadczeń na rzecz beneficjentów. O ile można rozumieć potrzebę raportowania danych istotnych podatkowo, o tyle „szczegółowy wykaz świadczeń" może obejmować informacje głęboko prywatne: komu wypłacono świadczenie, w jakiej wysokości, z jakiego tytułu, na jaki cel, w jakiej sytuacji osobistej lub rodzinnej. Świadczenia z fundacji rodzinnej mogą służyć nie tylko przekazywaniu dochodu, ale także finansowaniu określonych potrzeb beneficjentów, w tym edukacji, leczenia, utrzymania, wsparcia w trudnej sytuacji życiowej albo realizacji szczególnych postanowień fundatora. Automatyczne raportowanie takich danych powinno być oceniane bardzo ostrożnie. Podobnie należy ocenić propozycję raportowania umów między fundacją rodzinną a fundatorem lub beneficjentami, zwłaszcza w zakresie przenoszenia własności majątku. Projekt nie wskazuje, czy raportowaniu miałyby podlegać wszystkie umowy, czy tylko umowy przekraczające określone progi wartościowe, czy tylko umowy określonego rodzaju, czy tylko transakcje nierynkowe lub potencjalnie abuzywne. Bez takich ograniczeń obowiązek mógłby objąć bardzo szeroki katalog czynności, również tych całkowicie neutralnych podatkowo lub niemających znaczenia dla przeciwdziałania nadużyciom. Istotnym problemem jest także kumulacja obowiązków. Fundacje rodzinne już obecnie funkcjonują w otoczeniu obejmującym obowiązki rejestrowe, podatkowe, rachunkowe, potencjalne obowiązki MDR, wymogi w zakresie beneficjentów	

			rzeczywistych, audyt oraz szczególne zasady wynikające z ustawy o fundacji rodzinnej. Dodawanie kolejnych automatycznych raportów i obowiązków przekazywania dokumentów może doprowadzić do sytuacji, w której fundacja rodzinna stanie się instrumentem nadmiernie sformalizowanym i administracyjnie uciążliwym. To szczególnie niepożądane w przypadku instytucji, która miała zachęcać przedsiębiorców rodzinnych do planowania sukcesji, a nie odstraszać ich rozbudowanym nadzorem informacyjnym. W tym kontekście warto podkreślić, że projekt sam posługuje się danymi MDR jako jednym z głównych źródeł identyfikacji ryzyk podatkowych. Skoro administracja podatkowa dysponuje już danymi MDR, informacjami z deklaracji CIT-8FR, danymi o złożonych interpretacjach, instrumentami kontroli, możliwością stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania oraz innymi narzędziami analitycznymi, to należy najpierw wykazać, dlaczego ten zestaw instrumentów nie wystarcza. Nie można jednocześnie opierać diagnozy problemu na szerokim zasobie danych dostępnych administracji i twierdzić, że konieczne jest dodatkowo stałe, pełne i automatyczne otwarcie dokumentacji prywatnych struktur rodzinnych. Projekt powinien więc odpowiedzieć co najmniej na kilka pytań: 1) jakie konkretnie nadużycia nie mogą być identyfikowane przy wykorzystaniu obecnych narzędzi; 2) które elementy akt rejestrowych są rzeczywiście potrzebne do przeciwdziałania tym nadużyciom; 3) czy dostęp powinien być stały i pełny, czy raczej punktowy i warunkowany określoną przesłanką;	

			4) czy możliwe jest ograniczenie zakresu danych do informacji istotnych podatkowo; 5) jakie zabezpieczenia będą chronić prywatność fundatora i beneficjentów; 6) kto w KAS miałby dostęp do danych i w jakim trybie; 7) jak długo dane byłyby przechowywane i do jakich analiz mogłyby być wykorzystywane; 8) czy przewidziano mechanizmy kontroli, audytu dostępu i odpowiedzialności za nieuprawnione wykorzystanie danych. Bez odpowiedzi na te pytania propozycja ma charakter nadmiarowy. W praktyce zmierza do stworzenia szerokiego mechanizmu prewencyjnego nadzoru informacyjnego nad fundacjami rodzinnymi, niezależnie od tego, czy konkretna fundacja wykazuje jakiekolwiek ryzyka podatkowe. Taki model trudno pogodzić z zasadą proporcjonalności. Nie każda fundacja rodzinna powinna być traktowana jak potencjalny schemat optymalizacyjny wymagający stałego monitorowania przez administrację podatkową. Warto również zwrócić uwagę na efekt zniechęcający. Fundatorzy, decydując się na fundację rodzinną, przekazują do niej często znaczną część majątku budowanego przez całe życie i regulują w dokumentach fundacyjnych sprawy bardzo osobiste. Jeżeli będą mieli świadomość, że pełne akta fundacji, statut, akt założycielski, zmiany statutu, świadczenia dla beneficjentów i umowy rodzinne będą automatycznie dostępne organom podatkowym, mogą uznać polską fundację rodzinną za instrument zbyt inwazyjny. Część z nich może zrezygnować z formalnego planowania sukcesji albo poszukiwać innych rozwiązań, w tym zagranicznych, zapewniających większą poufność i bardziej przewidywalny zakres raportowania.	

			Nie oznacza to, że fundacje rodzinne powinny być wyłączone z kontroli podatkowej. Przeciwnie — w uzasadnionych przypadkach organy podatkowe powinny mieć możliwość pozyskania dokumentów, zbadania transakcji, weryfikacji świadczeń, oceny umów z fundatorem lub beneficjentami oraz przeciwdziałania nadużyciom. Różnica polega jednak na tym, czy dostęp ten ma być celowany, proporcjonalny i oparty na przesłankach, czy też stały, automatyczny i obejmujący pełną dokumentację. Właściwsze byłoby rozważenie rozwiązań bardziej proporcjonalnych, np. raportowania tylko określonych kategorii transakcji o realnym znaczeniu podatkowym, raportowania po przekroczeniu progów wartościowych, obowiązku przekazywania informacji na żądanie organu w ramach konkretnej procedury, ograniczenia zakresu danych do informacji niezbędnych podatkowo albo stworzenia bezpiecznego kanału dostępu do wybranych danych rejestrowych bez obejmowania nim pełnych akt fundacji. Tego typu rozwiązania lepiej równoważyłyby interes fiskalny państwa i ochronę prywatności rodzin korzystających z fundacji rodzinnej.	
399.	Pkt 5.22 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Zwiększenie zakresu informacji przekazywanych organom KAS** Propozycja wymaga ponownej analizy pod kątem zasady proporcjonalności oraz ochrony prywatności fundatorów i beneficjentów fundacji rodzinnych. Należy zauważyć, że fundacja rodzinna jest instytucją służącą organizacji sukcesji i zarządzaniu majątkiem rodzinnym, a nie podmiotem prowadzącym działalność regulowaną lub działalność o podwyższonym ryzyku podatkowym. W konsekwencji zakres obowiązków sprawozdawczych powinien pozostawać adekwatny do celu, któremu mają służyć. W szczególności należy uwzględnić, że dokumentacja fundacji rodzinnej często zawiera informacje dotyczące sytuacji majątkowej i rodzinnej beneficjentów, w tym osób małoletnich. Rozszerzanie obowiązków raportowych nie powinno	MF: Zob. uwaga 392 i 396. MRiT: Zob. uwaga 396. MRiT podejmie starania, aby dostęp do informacji o beneficjentach i fundatorach (zwłaszcza o osobach małoletnich) podlegał niezbędnej ochronie i był proporcjonalny.

			prowadzić do nieproporcjonalnej ingerencji w sferę prywatności rodziny fundatora. Praktyka pokazuje, że nadmierne obowiązki informacyjne mogą zniechęcać przedsiębiorców do korzystania z fundacji rodzinnych. Zachowanie właściwej równowagi pomiędzy potrzebami administracji skarbowej a ochroną prywatności rodzin przedsiębiorców będzie miało istotne znaczenie dla dalszego rozwoju tej instytucji w Polsce.	
400.	*5.22. Zapewnienie organom Krajowej Administracji Skarbowej stałego dostępu do rejestru i pełnych akt rejestrowych*	PwC	Proponowane zmiany ukierunkowane na zapewnienie KAS dostępu do informacji oceniamy zasadniczo pozytywnie. W naszej ocenie zmiany w tym zakresie winny koncentrować się głównie na wymianie informacji i dokumentów na linii KAS – sąd rejestrowy. Trudno byłoby bowiem zgodzić się z wdrożeniem dodatkowych obowiązków dla fundacji rodzinnej, które sprowadzałyby się do równoległego składania tych samych dokumentów zarówno do sądu rejestrowego jak i odrębnie bezpośrednio do KAS. Z kolei, nakładanie dodatkowych obowiązków sprawozdawczych na fundacje rodzinne powinno być ograniczone do koniecznego minimum i charakteryzować się współmiernością poziomu dodatkowych obciążeń do realnej wartości informacyjnej osiągniętej przez KAS. W tym celu zmiany legislacyjne należałoby poprzedzić analizą istotności poszczególnych informacji dla skuteczności realizacji funkcji fiskalnej. Przykładowo, w kontekście postulowanego „*raportowania umów między fundacją rodzinną a fundatorem lub beneficjentami, szczególnie w zakresie przenoszenia własności majątku*”, zasadnym wydaje się wprowadzenie progów materialności dla poszczególnych rodzajów umów. Ponadto, rozszerzanie zakresu bieżącego raportowania przez fundacje rodzinne powinno mieścić się w granicach poziomu sprawozdawczości jaki powszechnie obowiązujące przepisy nakładają na inne podmioty tak, aby nie wprowadzać w tym zakresie istotnych dysproporcji.	Kierunkowo pozytywna ocena propozycji. MF: Zob. uwaga 392 i 396. MRiT: Odnośnie dublowania obowiązków - zob. uwaga 396. Kwestia „progów materialności” dla obowiązku raportowania umów do przedyskutowania na etapie prac legislacyjnych.
401.	Pkt 5 ppkt 22 str. 28	Polska Rada Biznesu	W ocenie PRB organy KAS w obecnym stanie prawnym dysponują już wystarczającymi instrumentami do tego, aby wykonywać czynności kontrolne w zakresie przestrzegania	MF: MF nie podziela stanowiska PRB i popiera proponowany w toku przeglądu / prac legislacyjnych kierunek zmian, jeśli chodzi o

	Przeglądu UFR		przepisów prawa podatkowego przez fundacje rodzinne. PRB sprzeciwia się nakładaniu nowych obowiązków informacyjnych na sądy oraz fundacje rodzinne, w tym zwłaszcza obowiązków o charakterze automatycznym, jak każdorazowe raportowanie przez sądy rejestrowe zmian statutów fundacji. Zmiana statutu FR to zdarzenie nie pociągające za sobą żadnych skutków podatkowych w świetle art. 24q Ustawy CIT. Nie jest więc zasadne, aby organy KAS miały być automatycznie informowane o zmianach statutów. Z tych samych powodów niezasadne jest wprowadzenie obowiązku zgłaszania przez fundacje rodzinne zmian statutów do Urzędów Skarbowych – tym bardziej, że w wyniku informatyzacji Rejestru Fundacji Rodzinnych, organy KAS, jak należy zakładać, będą mogły uzyskać dostęp internetowy do danych tego Rejestru. Również niezasadne byłoby raportowanie przenoszenia aktywów pomiędzy fundatorem lub beneficjentem a fundacją rodzinną, skoro tego rodzaju transakcje zwykle mają odzwierciedlenie w rejestrach publicznych, takich jak księgi wieczyste, KRS, rejestry akcjonariuszy prowadzone przez podmioty wyspecjalizowane, rachunki papierów wartościowych etc., do których organy KAS mają dostęp. Już w obecnym stanie prawnym fundacje rodzinne składają sprawozdania finansowe do Rejestru. Nie ma również potrzeby tworzenia specjalnej ewidencji świadczeń dla beneficjentów i wprowadzania obowiązku raportowania jej organom państwowym. Fakt udzielenia świadczenia znajduje odzwierciedlenie w rachunkowości FR oraz w dokumentach samej FR i jej organów (np. w uchwale zarządu o przyznaniu świadczenia oraz w deklaracjach podatkowych, w związku z naliczaniem podatku od świadczeń).	obowiązki raportowe / dokumentacyjne, w tym w zakresie automatycznego raportowania we wskazanym zakresie oraz zgłaszania do US zmian statutów FR - mając na uwadze konieczność należytej realizacji ustawowego zadania KAS w postaci przeciwdziałania unikaniu opodatkowania. Należy bowiem zwrócić uwagę, że nie wszystkie dokumenty / informacje mogą być uzyskiwane od podatników (w tym FR) na etapie prac analitycznych / prognostycznych, lecz dopiero w ramach wszczętej procedury. Proponowane zmiany umożliwią prowadzenie precyzyjnych analiz mających na celu typowanie podmiotów / osób dokonujących czynności, względem których może znaleźć zastosowanie klauzula GAAR.
402.	Pkt 22 (s. 28) — obowiązki informacyjne; stały dostęp KAS; tajemnica zawodowa	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP zwraca uwagę, że zapowiadane rozszerzenie obowiązków informacyjnych, w szczególności stały dostęp KAS do pełnych akt rejestrowych fundacji rodzinnych, wymaga szczegółowej oceny pod kątem zasady proporcjonalności, ochrony prywatności oraz ochrony tajemnic prawnie chronionych.	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Zob. uwaga 396.

			Fundacja rodzinna realizuje przede wszystkim cele związane z zarządzaniem majątkiem prywatnym i rodzinnym. Stały, szeroki i nieograniczony dostęp organów do pełnych akt rejestrowych, niezależnie od istnienia konkretnego postępowania, czynności sprawdzających lub zidentyfikowanego ryzyka, stanowiłby istotną ingerencję w sferę prywatności. Konieczne jest zatem wykazanie, że rozwiązanie takie jest niezbędne, adekwatne i proporcjonalne do zakładanego celu. Sam fakt korzystania z instytucji fundacji rodzinnej nie powinien uzasadniać tworzenia mechanizmów stałego i nieograniczonego dostępu organów do informacji bez związku z konkretnym ryzykiem, postępowaniem lub ustawowo określonym celem kontrolnym. Ewentualne obowiązki informacyjne powinny być określone w sposób precyzyjny, z jednoznacznym wskazaniem zakresu udostępnianych danych, celu ich przetwarzania, przesłanek dostępu oraz mechanizmów kontroli wykorzystania tych informacji. KRDP podkreśla również, że wszelkie obowiązki informacyjne muszą bezwzględnie respektować tajemnicę zawodową doradcy podatkowego oraz inne tajemnice prawnie chronione.	
403.	Rekomendacja 22 — stały dostęp KAS do rejestru i akt oraz rozszerzone obowiązki sprawozdawcze;	WSKDP Maciej Wroński	Dostęp KAS powinien być realizowany w ramach właściwych procedur (czynności sprawdzające, kontrola podatkowa, kontrola celno-skarbowa, postępowanie podatkowe), nie zaś przez automatyczny, bieżący transfer dokumentów oderwany od postępowania. Akty założycielskie i statuty (forma aktu notarialnego — art. 21–22, 26 u.f.r.) są gromadzone w CREWAN, skąd — wg rekomendacji 2 — pobiera je system KRS; odrębny obowiązek przesyłania ich do US dubluje dane. KAS dysponuje pełnym instrumentarium: art. 84 u.f.r., MDR, CIT-8FR, opinie zabezpieczające, klauzula z art. 119a O.p. Propozycja zmian/wniosek: Odstąpić od automatycznego transferu dokumentów do US (informowanie o zmianie statutu w 7 dni; odpisy statutów/aktów do US w 14 dni; raportowanie umów). Dopuścić jedynie: (i) przekazywanie sprawozdań	MF: Zob. uwaga 401.

			finansowych za pośrednictwem sądu rejestrowego oraz (ii) deklaracje podatkowe na zasadach ogólnych. Pozostałe dane pozyskiwać w ramach procedur podatkowych.	
404.	Pkt 5 ppkt 22 projektu przeglądu	KF LEX	**1. Drastyczne zwiększenie obowiązków biurokratycznych i nierealistyczne terminy** Projekt przeglądu ustawy nakłada na fundacje rodzinne (oraz częściowo na sądy rejestrowe) nowe, bardzo rygorystyczne wymogi sprawozdawcze. Do proponowanych obowiązków należą: • Automatyczne informowanie organów podatkowych o absolutnie każdej zmianie statutu fundacji w niezwykle krótkim terminie zaledwie 7 dni od dokonania wpisu • Wymóg przesyłania do właściwych urzędów skarbowych uwierzytelnionych odpisów statutów oraz aktów założycielskich w ciągu 14 dni od momentu wpisu fundacji do rejestru. Nałożenie tak szerokich obowiązków sprawozdawczych w tak krótkich oknach czasowych jawi się jako nieproporcjonalne obciążenie administracyjne. Zmusza to fundacje do ciągłego angażowania zasobów organizacyjnych i prawnych do celów stricte urzędowych, co odwraca uwagę od ich głównego zadania, jakim jest zarządzanie rodzinnym kapitałem. **2. Ingerencja w prywatność i nadmierna inwigilacja spraw rodzinnych** Fundacja rodzinna jest ze swej natury wehikułem prywatnym, służącym zabezpieczeniu majątku danej rodziny. Postulaty zawarte w projekcie przeglądu zmierzają do radykalnego rozszerzenia uprawnień Krajowej Administracji Skarbowej, co doprowadzi do nadmiernej inwigilacji struktur prywatnych. Świadczą o tym w szczególności plany: • Wymuszenia składania rocznych sprawozdań finansowych, do których dołączany byłby szczegółowy wykaz świadczeń wypłacanych na rzecz poszczególnych beneficjentów. • Wprowadzenia obowiązku bezpośredniego raportowania do urzędów umów zawieranych pomiędzy fundacją a fundatorem lub jej	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396. MRiT będzie dążyć do minimalizacji negatywnego oddziaływania nowych kompetencji KAS na prywatność, mając jednak na uwadze konieczność skutecznego realizowania przez KAS własnych zadań.

			beneficjentami. Miałyby to być w szczególności umowy dotyczące przenoszenia własności majątku. Gromadzenie przez aparat państwowy tak precyzyjnych i wrażliwych danych dotyczących wewnętrznych rozliczeń finansowych w obrębie rodziny, szczegółów majątkowych beneficjentów oraz prywatnych umów uderza w fundamenty zaufania i prywatności, dla których ochrony m.in. powoływane są fundacje rodzinne. Wprowadzenie tych mechanizmów traktuje prywatne podmioty sukcesyjne w sposób, który budzi stanowczy sprzeciw.	
405.	5.22. (s.28)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Proponowany kierunek zmian budzi istotne zastrzeżenia w zakresie, w jakim zakłada stały i generalny dostęp organów Krajowej Administracji Skarbowej do pełnych akt rejestrowych każdej fundacji rodzinnej oraz szerokie, powszechne obowiązki raportowe. Obecna ustawa przewiduje już instrument umożliwiający uzyskanie przez KAS kluczowych informacji o fundacji rodzinnej. Zgodnie z art. 84 ustawy o fundacji rodzinnej organ może żądać danych z listy beneficjentów, spisu mienia oraz informacji o świadczeniach i mieniu przekazanym w związku z rozwiązaniem fundacji. Mechanizm ten zapewnia dostęp do danych istotnych podatkowo, jednocześnie pozostając powiązany z konkretnym żądaniem organu. Na tym tle postulowane rozwiązania – w szczególności automatyczne przekazywanie statutów, aktów założycielskich, szczegółowych wykazów świadczeń oraz umów między fundacją a fundatorem lub beneficjentami – należy ocenić jako nadmierne. Prowadziłyby one do dublowania informacji możliwych do uzyskania na żądanie organu, a zarazem istotnie zwiększałyby obciążenia administracyjne fundacji rodzinnych. Negatywnie należy ocenić koncepcję stałego dostępu KAS do pełnych akt rejestrowych. Fundacja rodzinna ma charakter prywatny i sukcesyjny, a jej dokumentacja obejmuje informacje o majątku, relacjach rodzinnych i zasadach realizacji świadczeń. Generalny i nieograniczony dostęp do tych danych, niezależnie od istnienia konkretnego ryzyka podatkowego, prowadziłby do nadmiernej kontroli tej instytucji. Ewentualne zmiany powinny mieć charakter proporcjonalny i	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396. MRiT będzie dążyć do minimalizacji negatywnego oddziaływania nowych kompetencji KAS na prywatność, mając jednak na uwadze konieczność skutecznego realizowania przez KAS własnych zadań.

			celowany. Można rozważyć usprawnienie wymiany podstawowych danych rejestrowych (np. informacji o zmianach statutu czy organów), jednak bez wprowadzania powszechnego obowiązku przekazywania pełnej dokumentacji. Właściwym kierunkiem pozostaje utrzymanie modelu dostępu na żądanie organu.	
406.	Pkt 22 (str. 28) - Dostęp organów KAS do rejestru i akt rejestrowych rozszerzenie obowiązków sprawozdawczych fundacji rodzinnej	Konfederacja Lewiatan	Krytycznie oceniamy zaproponowane rozwiązania w zakresie: – rozszerzenia obowiązków sprawozdawczych fundacji rodzinnych o odrębne raportowanie do urzędów skarbowych oraz obowiązek przesyłania uwierzytelnionych odpisów statutów i aktów założycielskich, – wprowadzenia obowiązku załączania do sprawozdań finansowych szczegółowych wykazów świadczeń na rzecz beneficjentów, – oraz systematycznego raportowania umów między fundacją a fundatorem lub beneficjentami. Powyższe zmiany doprowadziłyby w praktyce do nałożenia na fundacje rodzinne zbyt rozbudowanej sprawozdawczości wobec KAS oraz stworzyłyby ryzyko nieproporcjonalnego obciążenia tej instytucji dodatkowymi obowiązkami administracyjnymi, podczas gdy znaczną część wskazanych informacji organy podatkowe mogą już obecnie pozyskiwać w oparciu o obowiązujące przepisy. Dodatkowo tak szeroki zakres bieżącego raportowania wykraczałby poza standard obowiązków informacyjnych nakładanych na inne podmioty, w tym również korzystające z preferencji podatkowych, co również osłabia proporcjonalność projektowanej regulacji. Już obecnie fundacja rodzinna jest zobowiązana do składania rocznych sprawozdań finansowych do Szefa KAS oraz – na żądanie organu KAS – do przekazywania listy beneficjentów, spisu mienia, a także szczegółowych informacji o świadczeniach oraz mieniu przekazanym w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej.	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396.

407.	Pkt 22	CRIDO	• **Propozycja resortu:** Przyznanie organom KAS stałego i pełnego dostępu do akt rejestrowych, automatyczne powiadamianie o zmianach statutu oraz nałożenie na fundacje obowiązku przekazywania urzędom skarbowym m.in. statutów, sprawozdań z wykazem świadczeń i umów z beneficjentami. • **Komentarz:** Co do zasady popieramy działania zmierzające do wzmocnienia transparentności fundacji rodzinnych wobec administracji skarbowej, o ile działania te nie naruszają gwarancji prywatności, stanowiącej jeden z filarów tej instytucji. Propozycja wprowadzenia mechanizmu automatycznego przekazywania organom KAS wszelkich danych, w tym w szczególności pełnych tekstów statutów i aktów założycielskich, wydaje się wykraczać poza zakres niezbędny do prowadzenia weryfikacji podatkowej. Należy wziąć pod uwagę, że dokumentacja statutowa często zawiera informacje o charakterze wysoce wrażliwym, obejmujące szczegóły relacji rodzinnych, wewnętrzne plany sukcesyjne oraz prywatne mechanizmy podziału korzyści pomiędzy beneficjentami, które nie mają wpływu na wymiar zobowiązania podatkowego. • **Rekomendacja:** Postulujemy zdefiniowanie węższego, precyzyjnie określonego zakresu dostępu organów KAS do akt rejestrowych. Instrumenty nadzorcze powinny ograniczać się wyłącznie do tych informacji, które są obiektywnie niezbędne do weryfikacji prawidłowości rozliczeń prawnopodatkowych. Prawidłowa realizacja zasady proporcjonalności wymaga wyważenia uzasadnionego interesu fiskalnego państwa z konstytucyjnym prawem do ochrony sfery prywatnej fundatorów i ich rodzin.	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396. MRiT będzie dążyć do minimalizacji negatywnego oddziaływania nowych kompetencji KAS na prywatność, mając jednak na uwadze konieczność skutecznego realizowania przez KAS własnych zadań.

408.	Pkt 22 (str. 29) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Projektowane rozwiązania prowadziłyby do ustanowienia wobec fundacji rodzinnych znacznie dalej idących obowiązków informacyjnych niż te, które obowiązują spółki prawa handlowego. Przepisy nie przewidują bowiem analogicznego obowiązku automatycznego przekazywania organom Krajowej Administracji Skarbowej (dalej: **„KAS”**) raportowania wszystkich umów zawieranych ze wspólnikami czy składania szczegółowych wykazów świadczeń na ich rzecz. Trudno zatem znaleźć uzasadnienie dla objęcia fundacji rodzinnych dalej idącym nadzorem administracyjnym niż innych osób prawnych, zwłaszcza że organy KAS już obecnie dysponują szerokimi kompetencjami do pozyskiwania niezbędnych informacji w ramach obowiązujących procedur podatkowych i kontrolnych. Wobec powyższego, żądanie przekazywania szczegółowego wykazu świadczeń na rzecz beneficjentów oraz raportowania umów między fundacją rodzinną a fundatorem lub beneficjentami, szczególnie w zakresie przenoszenia własności majątku byłoby zbyt daleko idące.	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396. MRiT zgadza się, że nadzór KAS-u nad fundacjami rodzinnymi powinien być podobny jak w przypadku innych podmiotów gospodarczych, z uwzględnieniem specyfiki fundacji rodzinnej i specyficznych ryzyk, które ta struktura może stwarzać.
409.	Pkt 22 (str. 29–30) propozycji zmian przepisów Nowelizacja CIT Lock-up na aktywach	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Rozumiemy potrzebę uszczelnienia systemu podatkowego. Jednocześnie apelujemy, by planowane zmiany: a) były wprowadzane z odpowiednim vacatio legis (min. 6 miesięcy); b) nie miały charakteru retroaktywnego; c) były proporcjonalne i ograniczone do niezbędnego minimum. Proponujemy, aby okres karencji dotyczący zbycia aktywów majątku różnił się w zależności od jego rodzaju: a) 60 miesięcy dla nieruchomości (spójność z regulacjami PIT);	MF: Zob. uwaga 91

			b) 24 miesiące dla pozostałych aktywów (analogicznie do PSH i ASI). Regulacja nie powinna obejmować mienia nabytego odpłatnie od podmiotów powiązanych na warunkach rynkowych – stanowiłoby to nieproporcjonalną ingerencję w działalność inwestycyjną fundacji. Celem regulacji jest wyeliminowanie schematów optymalizacyjnych polegających na wniesieniu aktywów do fundacji rodzinnej, ich szybkim zbyciu z wykorzystaniem zwolnienia podatkowego, a następnie dystrybucji środków do beneficjentów. Zróżnicowanie okresów karencji (5 lat dla nieruchomości oraz 2 lata dla pozostałych aktywów) odpowiada specyfice ekonomicznej tych składników oraz pozwala odróżnić działania o charakterze inwestycyjnym od działań czysto optymalizacyjnych. Regulacja przywraca powiązanie preferencji podatkowych z funkcją fundacji rodzinnej jako podmiotu służącego długoterminowemu zarządzaniu majątkiem i sukcesji międzypokoleniowej, ograniczając jednocześnie erozję podstawy opodatkowania i nierówne traktowanie podatników. Jednocześnie zachowuje ona proporcjonalność – nie ogranicza zwolnienia w przypadku rzeczywistych, długoterminowych inwestycji oraz bierze pod uwagę specyfikę obrotu akcjami spółek giełdowych. **Propozycja zmian:** W art. 6: ust. 8 pkt. 2 i 2a *otrzymuje brzmienie: „8. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 25, nie ma zastosowania do osiąganych przez fundację rodzinną przychodów:* *2) ze zbycia nieruchomości wniesionej lub przekazanej nieodpłatnie do fundacji rodzinnej, jeżeli zbycie to nastąpiło przed upływem 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło to wniesienie lub przekazanie;* *2a) ze zbycia innych niż akcje dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz nieruchomości składników mienia fundacji rodzinnej wniesionych lub*	

			przekazanych nieodpłatnie do fundacji rodzinnej, jeżeli zbycie to nastąpiło przed upływem 2 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło to wniesienie lub przekazanie."	
410.	Pkt 22	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Dostęp KAS do rejestru i akt rejestrowych** **Teza projektu: Projekt przewiduje zapewnienie organom KAS stałego dostępu do rejestru i pełnych akt rejestrowych, w tym automatyczne informowanie o zmianach statutu, rozszerzenie obowiązków sprawozdawczych i raportowanie umów między fundacją a fundatorem lub beneficjentami.** Cel w postaci zapewnienia organom podatkowym skutecznych narzędzi kontroli jest zrozumiały, jednak proponowane rozwiązania wymagają zachowania proporcjonalności. Fundacja rodzinna jest podmiotem prywatnym, często obejmującym dane członków rodziny, małoletnich beneficjentów, informacje o majątku prywatnym, zasadach świadczeń i mechanizmach sukcesyjnych. Pełny, stały i automatyczny dostęp do akt rejestrowych oraz obowiązek raportowania szerokiego katalogu umów może prowadzić do nadmiernej ingerencji w prywatność. Organy KAS powinny mieć dostęp do informacji niezbędnych do realizacji ustawowych zadań, ale zakres, tryb i cel takiego dostępu powinny być precyzyjnie określone. Należy odróżnić dane potrzebne do kontroli podatkowej od pełnej dokumentacji rodzinno-majątkowej. W przeciwnym razie fundacja rodzinna stanie się instytucją nadmiernie raportującą, co może zniechęcić przedsiębiorców do korzystania z krajowej regulacji. Rekomendowane jest rozwiązanie oparte na obowiązku przekazywania określonych informacji na żądanie organu albo w ramach jasno zdefiniowanych obowiązków rocznych, zamiast automatycznego raportowania każdej zmiany statutu i każdej umowy z fundatorem lub beneficjentem. Jeżeli ustawodawca zdecyduje się na rozszerzenie obowiązków	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396.

			sprawozdawczych, powinny one być ograniczone do danych istotnych podatkowo, z wyłączeniem informacji o charakterze wyłącznie rodzinnym, osobistym albo sukcesyjnym.	
411.	Pkt 22 projektu przeglądu	BTTP Sp. z o.o.	Proponowany kierunek zmian należy ocenić krytycznie. Fundacje rodzinne już obecnie podlegają rozbudowanym obowiązkom dokumentacyjnym, rejestrowym, rachunkowym i podatkowym, obejmującym w szczególności obowiązek posiadania statutu, prowadzenia spisu mienia, listy beneficjentów, sporządzania sprawozdań finansowych, poddawania się audytowi oraz przekazywania określonych informacji organom Krajowej Administracji Skarbowej na ich żądanie. Dodatkowo, w przypadku transakcji z podmiotami powiązanymi fundacje rodzinne podlegają standardowym zasadom cen transferowych, w tym obowiązkowi zachowania rynkowości warunków transakcji oraz — po spełnieniu ustawowych przesłanek — obowiązkom dokumentacyjnym i raportowaniu TPR. W tym kontekście postulowane rozszerzenie obowiązków sprawozdawczych, w szczególności obowiązek przekazywania odpisów statutów, aktów założycielskich oraz raportowania umów zawieranych z fundatorem lub beneficjentami, prowadziłoby do nieproporcjonalnego zwiększenia obciążeń administracyjnych fundacji rodzinnych. Nie jest zasadne tworzenie równoległego, stałego i powszechnego kanału raportowania informacji, które są już ujawniane w rejestrze, wynikają z dokumentacji fundacji albo mogą zostać pozyskane przez organy podatkowe w ramach istniejących uprawnień kontrolnych i analitycznych. Cel przeciwdziałania nadużyciom powinien być realizowany za pomocą narzędzi selektywnych i opartych na analizie ryzyka, a nie poprzez generalne zwiększanie obowiązków informacyjnych wszystkich fundacji rodzinnych. Proponowane rozwiązania mogą prowadzić do nadmiernego formalizmu, powielania raportowania oraz zatarcia różnicy między fundacją rodzinną jako instytucją sukcesyjną a typowym	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396.

			podmiotem prowadzącym działalność inwestycyjną. W konsekwencji należy preferować punktowe mechanizmy antyabuzywne i efektywne wykorzystanie już istniejących źródeł danych, zamiast wprowadzania kolejnego, szerokiego reżimu sprawozdawczo-kontrolnego.	
412.	pkt 22 str. 28	KSFP	Proponowane rozszerzenie obowiązków raportowych wobec KAS jest nadmierne i może prowadzić do wzrostu kosztów funkcjonowania fundacji rodzinnych.	MF: Zob. uwaga 401.
413.	Pkt 22, s. 28–29 projektu przeglądu Rozszerzenie stałego dostępu KAS i obowiązków sprawozdawczych	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Rozszerzenie stałego dostępu KAS i obowiązków sprawozdawczych. Propozycja: Rozszerzenie raportowania powinno respektować zasadę proporcjonalności, prywatność beneficjentów i tajemnicę przedsiębiorstwa. Należy wyeliminować wielokrotne przekazywanie tych samych danych do rejestru, KAS, CRBR i sądu. Postuluje się jeden elektroniczny kanał raportowania, automatyczne wykorzystanie danych już posiadanych przez administrację, progi istotności dla umów i świadczeń oraz ograniczenie dostępu do danych do funkcjonariuszy prowadzących ustawowo określone czynności. Obowiązki nie powinny obejmować informacji niemających znaczenia podatkowego.	MF: Zob. uwaga 401. MRiT: Odnośnie postulatu minimalizacji obciążeń – zob. uwaga 396.
414.	Pkt 23 (str. 28) Stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Uzależnienie stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas przeczy swobodzie przepływu kapitału. Ograniczy to możliwość zarządzania majątkiem w sposób rynkowy. Ponadto na chwilę obecną brak jest precyzyjnych propozycji przepisów jak powinien być liczony ustalony okres. Krytycznie oceniamy dążenie do osiągnięć tożsamego lub wyższego opodatkowania świadczeń wypłacanych z fundacji rodzinnej w stosunku do przychodów z inwestycji kapitałowych. Stworzony mechanizm opodatkowania fundacji rodzinnej miał na celu gromadzenie mienia na terenie kraju. Jedną z zachęt pozostawienia pod polską jurysdykcją majątku był stworzony mechanizm opodatkowania fundacji rodzinnej. Za cenę przekazania składników majątku z majątku prywatnego fundatora do majątku fundacji rodzinnej z siedzibą w Polsce fundator zyskiwał ustanowiony system podatkowy.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

415.	Pkt 5.23 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Analiza obecnego modelu opodatkowania fundacji rodzinnych** Instytut Biznesu Rodzinnego jedynie częściowo podziela stanowisko przedstawione w projekcie przeglądu. Pozytywnie należy ocenić próbę wprowadzenia zmian zawetowaną przez Prezydenta RP ustawą z dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Zmiany te stanowiły wyważoną i proporcjonalną reakcję ustawodawcy na przypadki wykorzystywania fundacji rodzinnych w sposób odbiegający od ich podstawowych założeń. W szczególności pozwalały ograniczyć zjawiska o charakterze optymalizacyjnym, nie podważając jednocześnie fundamentów modelu fundacji rodzinnej przyjętego przez ustawodawcę w 2023 r. Należałoby naszym zdaniem podjąć kolejną próbę ich wprowadzenia – z zachowaniem stosownych terminów i z zaadresowaniem ostatnich uwag Prezydenta co do sposobu wprowadzania tej legislacji. W ocenie Instytutu Biznesu Rodzinnego dalsze zaostrzenie zasad opodatkowania fundacji rodzinnych w kierunku sugerowanym w projekcie przeglądu prowadziłoby jednak do zasadniczej zmiany charakteru tej instytucji. Proponowane rozwiązania nie stanowią już korekty mającej na celu eliminację nadużyć, lecz prowadzą do zakwestionowania podstawowych założeń modelu podatkowego fundacji rodzinnej. W konsekwencji fundacja rodzinna utraciłaby znaczną część swojej atrakcyjności jako instrument sukcesyjny i rodzinna wehikuł inwestycyjny, zachęcający do trzymania tam wspólnego majątku. Należy przy tym pamiętać, że skuteczność fundacji rodzinnej jako narzędzia sukcesyjnego jest bezpośrednio związana z jej przewidywalnością i stabilnością regulacyjną. Wprowadzanie kolejnych, coraz dalej idących ograniczeń podatkowych w krótkim czasie od wejścia w życie ustawy może prowadzić do utraty zaufania do tej instytucji oraz zniechęcać	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			przedsiębiorców do długoterminowego planowania sukcesji w oparciu o polskie rozwiązania prawne. W ocenie Instytutu Biznesu Rodzinnego priorytetem powinno pozostać eliminowanie konkretnych nadużyć oraz uszczelnianie systemu w obszarach rzeczywiście problematycznych, a nie przebudowa całego modelu opodatkowania fundacji rodzinnej, który w swojej podstawowej konstrukcji odpowiada rozwiązaniom funkcjonującym w wielu rozwiniętych jurysdykcjach i realizuje cele, dla których instytucja fundacji rodzinnej została wprowadzona do polskiego porządku prawnego. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że decyzja o utworzeniu fundacji rodzinnej jest elementem wieloletniego procesu sukcesyjnego, często poprzedzonego długimi przygotowaniami całej rodziny i przedsiębiorstwa. Stabilne i przewidywalne otoczenie prawne nie tylko zwiększa skłonność przedsiębiorców do planowania sukcesji, lecz także sprzyja utrzymaniu polskiego kapitału w kraju, kontynuacji działalności firm rodzinnych oraz długoterminowemu inwestowaniu przez kolejne pokolenia.	
416.	Punkt 23 Zmiany obecnego modelu opodatkowania	Deloitte	W dokumencie „Przegląd ustawy o fundacji rodzinnej” wskazano, że należałoby przyjąć — lub ewentualnie wrócić - do propozycji zawartych w ustawie z dnia 17 października 2025 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym. Ad. 1 **uzależnienie stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas** W aktualnym stanie prawnym zgłaszane są przez przedstawicieli administracji skarbowej oraz przez Ministerstwo Finansów obawy, iż fundacje rodzinne mogą być wykorzystywane jako wehikuł optymalizacji podatkowej. Obawy te znalazły wyraz w projekcie ustawy z dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (druk sejmowy nr 1753), w	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			którym, między innymi, zaproponowano rozwiązanie, polegające na wprowadzeniu do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych 3-letniego okresu „lock-up” (w skrócie: zbycie przez Fundację rodzinną aktywa przed upływem tego okresu byłoby opodatkowane, natomiast zbycie po przekroczeniu tego okresu mogłoby korzystać ze zwolnienia w podatku dochodowym od osób prawnych).Na skutek weta Prezydenta RP z dnia 27.11.2025 r. przepisy w opisanym wyżej kształcie nie weszły w życie. Przegląd ustawy o fundacji rodzinnej może powodować jednak powrót do rozważań o systemie opodatkowania fundacji rodzinnych. Koncepcja, która uzależnia zastosowanie zwolnienia z opodatkowania CIT od okresu posiadania danego aktywa przez fundację rodzinną powinna zostać odrzucona - nie realizuje ona bowiem podstawowych celów, jakie realizować ma powołanie fundacji rodzinnych. Cel sukcesyjny powołania fundacji rodzinnych powinno się rozumieć się jako dążenie do utrzymania i powiększania majątku rodzinnego w ogólności, bez względu na to, jakie są jego składniki. Kluczowym nie jest utrzymanie wśród składników majątku fundacji rodzinnej akcji czy udziałów konkretnej firmy rodzinnej (czy też innego konkretnego aktywa), a utrzymanie majątku jako całości. Rodziny biznesowe bardziej niż na zachowaniu własności konkretnych firm skupiają się na działalności inwestycyjnej, budując swój kapitał i dobrobyt nie tylko prowadząc jedną czy kilka firm, ale też niejednokrotnie „wymieniając” składniki majątku. Często też zbycie udziałów/akcji firmy rodzinnej może być też wymuszone okolicznościami zewnętrznymi (np. znaczny spadek wartości akcji, względnie konieczność zbycia spółki inwestorowi, który będzie w stanie dokapitalizować firmę znajdującą się w trudnej sytuacji ekonomicznej) – system podatkowy nie powinien „karać” za tego typu racjonalne ekonomicznie decyzje. Wobec powyższego, w przypadku, gdyby Ministerstwo nadal dostrzegało potrzebę zmiany zasad opodatkowania fundacji rodzinnych, bardziej adekwatnym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie tzw. „lock-up” na środkach uzyskanych przez fundację rodzinną w drodze zbycia składnika majątku przez fundację. W świetle takiego rozwiązania, wypłata środków, pochodzących ze zbycia	

			składników majątku w trakcie okresu zdefiniowanego w przepisach powodowałaby „cofnięcie” zwolnienia z opodatkowania, przysługującego fundacji rodzinnej w momencie zbywania aktywów. Rozwiązanie to nie jest novum w polskim prawie podatkowym - podobne rozwiązania funkcjonują już w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, przykładowo: art. 20 ust. 9 i 10, art. 21 ust. 4 i 5 oraz art. 22 ust. 4a i 4b tej ustawy). Do rozważenia pozostaje jak długi powinien to być okres – czy proponowany wcześniej 36 miesięczny okres byłby okresem właściwym. Rozwiązanie w postaci lock-up na środkach uzyskanych ze zbycia aktywów przez fundację rodzinną mogłoby pozwolić realizować sygnalizowane przez Ministerstwo potrzeby w sposób zgodny z duchem przepisów o fundacji rodzinnej (czego nie można powiedzieć o rozwiązaniu zaproponowanym w ramach ww. projektu) poprzez:- zapobieżenie wykorzystaniu fundacji do agresywnych działań optymalizacyjnych;- wprowadzenie dodatkowego impulsu do reinwestowania środków przez fundację rodzinną (w przypadku reinwestowania środków nie podlegałyby one opodatkowaniu);- realizację celów, dla których wprowadzono przepisy o fundacjach rodzinnych. Jednocześnie takie rozwiązanie nie będzie skutkować negatywnymi konsekwencjami, wskazanymi wyżej. W dalszej części punktu 23 Dokumentu rozważa się, aby z preferencji podatkowych korzystali wyłącznie fundatorzy, a nie beneficjenci, przy czym dotyczyłoby to fundacji o charakterze sukcesyjnym oraz realizujących długotrwałe cele inwestycyjne związane z międzypokoleniowym przekazaniem majątku rodzinnego. Mowa jest o majątku jako całości, a nie o konkretnych składnikach, co wspiera powyższy postulat: jeśli wprowadzać ograniczenia, to powinny one dotyczyć środków pochodzących ze zbycia aktywów (“lock-up” na środkach), a nie limitów nakładanych bezpośrednio na poszczególne aktywa (“lock-up" na aktywach). Dokument wskazuje też, że rekomendowanym sposobem wyeliminowania nadużyć jest osiągnięcie efektywnego poziomu opodatkowania świadczeń pochodzących z	

			inwestycji dokonywanych przez fundacje rodzinne. Nie opisano jednak proponowanego mechanizmu opodatkowania — nie wiadomo, do czego dokładnie się to odnosi ani jak miałoby działać. W Dokumencie nie sprecyzowano, czy mechanizm miałby dotyczyć wyłącznie fundacji niesukcesyjnych (a fundacje sukcesyjne zachowałyby obecne preferencje), czy też wszystkie fundacje, w tym sukcesyjne, miałyby zostać objęte efektywną stawką opodatkowania na poziomie około 19%. Wymaga to doprecyzowania, bo bez tego trudno odnieść się do propozycji w sposób jednoznaczny. Jeżeli mechanizm miałby obejmować tylko fundacje niesukcesyjne, potrzebny jest czytelny sposób identyfikowania fundacji sukcesyjnych. W Dokumencie nie wskazano proponowanych zmian, nie wskazano według jakich kryteriów fundacje sukcesyjne i niesukcesyjnie miałyby być identyfikowane. Należy wskazać, że propozycje polegające na bardzo długim utrzymywaniu udziałów albo wyłączeniu fundatora z grona beneficjentów (lub ograniczeniu jego roli) nie są właściwym kryterium rozróżnienia fundacji o celach sukcesyjnych.	
417.	Art. 6 ustawy o CIT; *cz. 5 pkt 23 (str. 29) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 22 stycznia 2026 r. (II FSK 553/25) potwierdził, że przystępowanie i uczestnictwo fundacji rodzinnej w podmiotach transparentnych podatkowo mieści się w działalności dozwolonej fundacji rodzinnej, kończąc długotrwały spór na korzyść podatników. Należy jednak zauważyć, że wykorzystywanie podmiotów transparentnych do prowadzenia działalności wykraczającej poza katalog z art. 5 u.f.r. może stanowić obejście ograniczeń dozwolonej aktywności fundacji rodzinnej i jako takie powinno podlegać sankcyjnej stawce 25% CIT. Brak jest jednak podstaw, by obciążać tym opodatkowaniem przychody z podmiotów przejrzystych podatkowo, których działalność w całości mieści się w zakresie dozwolonym przez art. 5 ustawy. Jeżeli aktywność takiego podmiotu nie wykracza poza ten katalog, nie dochodzi do nadużyć podatkowych, a	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			przychody o charakterze tożsamym z osiąganymi bezpośrednio przez fundację korzystałyby ze zwolnienia – brak jest więc uzasadnienia dla ich odmiennego traktowania. Jako zasadne jawi się zatem przesądzenie, że uczestnictwo w podmiotach transparentnych podatkowo, które prowadzą działalność wykraczającą poza działalność dozwoloną fundacji rodzinnej, podlega opodatkowaniu sankcyjną stawką 25% CIT – wykorzystywanie takich podmiotów do prowadzenia działalności poza katalogiem z art. 5 może bowiem stanowić obejście ograniczeń dozwolonej aktywności fundacji i pozostawać w sprzeczności z duchem ustawy. Jednocześnie proponujemy doprecyzowanie, że przepis art. 5 u.f.r. stosuje się odpowiednio do działalności prowadzonej przez takie podmioty – tj. przychody z tego tytułu korzystają ze zwolnienia, o ile działalność takiego podmiotu nie wykracza poza katalog dozwolonej aktywności fundacji rodzinnej z art. 5 u.f.r. Kierunek ten odpowiadał zresztą pierwotnemu założeniu przedstawionemu w uzasadnieniu wcześniejszej wersji nowelizacji ustawy o fundacji rodzinnej z 2025 r. W projekcie tym zawarto odpowiedni zapis przewidujący, że art. 5 u.f.r. stosuje się odpowiednio do oceny tego typu przychodów, wiążąc preferencję podatkową z pasywnym, inwestycyjnym charakterem działalności podmiotu transparentnego. Takie podejście stanowi kompromis – z jednej strony eliminuje ryzyko nadużyć, a z drugiej zaś nie penalizuje uczestnictwa w podmiotach prowadzących wyłącznie działalność dozwoloną ani nie wyklucza w sposób nieuzasadniony fundacji rodzinnych z części pasywnych inwestycji na rynku *private equity*.	
418.	Pkt 23. projektu	KIDR	Zarówno cel, kierunek, jak i zakres pakietu przepisów uszczelniających przewidzianego ustawą z dnia 17 października 2025 r. należy w przeważającej części ocenić pozytywnie. Wskazana jest w szczególności zmiana mająca na celu wyeliminowanie rozbieżności w interpretacji	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			sformułowania „mienie nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia”. Ograniczenie możliwości stosowania zwolnienia z opodatkowania dochodów uzyskiwanych z tytułu najmu i dzierżawy (lub innych umów o podobnym charakterze) nieruchomości powinno dotyczyć jedynie dochodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej niedozwolonej w przypadku fundacji rodzinnej, tj. działalności związanej z zakwaterowaniem (w szczególności hotele i obiekty noclegowe).	
419.	Pkt 23, str. 29 projektu przeglądu; art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o fundacji rodzinnej oraz przepisy ustawy CIT dotyczące zwolnienia fundacji rodzinnej	IDM	Uzależnienie preferencyjnego opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas jest propozycją zbyt szeroką. Mechanizm typu lock-up może ograniczyć płynność fundacji rodzinnej, utrudnić spełnianie świadczeń na rzecz beneficjentów, zarządzanie ryzykiem inwestycyjnym oraz dostosowanie portfela do sytuacji rynkowej. Propozycja: ewentualny mechanizm powinien obejmować wyłącznie przypadki sztuczne, w szczególności wniesienie aktywa do fundacji rodzinnej z wcześniej ustalonym zamiarem jego niezwłocznej sprzedaży.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
420.	Rekomendacja 23 — pakiet uszczelniający z zawetowanej ustawy z 17.10.2025 r.;	WSKDP Maciej Wroński	Obecna konstrukcja modelu opodatkowania prawidłowo oddaje ideę i cel fundacji rodzinnej; doregulowanie nie przyniesie zamierzonych skutków. Organy mają wykazać unikanie opodatkowania w konkretnej procedurze (z gwarancjami procesowymi), a nie przyjmować je a priori. Warunek minimalnego okresu posiadania jest nieuzasadniony — nadrzędne są warunki ekonomiczne i cel ochrony majątku; założenie, że zbycie aktywa przed upływem z góry określonego czasu jest nadużyciem, nie przystaje do realiów obrotu. Propozycja zmian/wniosek: Nie wdrażać pakietu. Zwalczanie nadużyć pozostawić właściwym procedurom kontrolnym i klauzuli z art. 119a O.p., stosowanym po wykazaniu nadużycia w sprawie indywidualnej.	MF: Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania nie jest dedykowana do przeciwdziałania przypadkom unikania opodatkowania występujących w masowej skali. Jest to narzędzie, które ma uzupełniać luki w stanowionym prawie. Istnienie tej klauzuli nie może być interpretowane jako forma zwolnienia ustawodawcy z przedstawiania szczelnych przepisów podatkowych lub zwolnienia z konieczności reagowania na dostrzegane wady już ustanowionego prawa. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
421.	Pkt 5 ppkt 23 str. 29	Polska Rada Biznesu	Co do uzależnienia stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od

	Przeglądu UFR		przez określony czas, PRB stoi na stanowisku, że takie ograniczenie może dotyczyć wyłącznie mienia nabytego po wejściu w życie nowelizacji. Ograniczenie to nie może dotyczyć nabywania mienia od podmiotów niepowiązanych oraz od powiązanych lecz odpłatnie za cenę odpowiadającą wartości rynkowej. W szczególności Fundacja nie powinna być ograniczona co do okresu utrzymywania inwestycji gdy inwestuje w różne spółki, fundusze inwestycyjne i obligacje w Polsce i zagranicą, w tym na giełdach papierów wartościowych.	osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
422.	Pkt 5 ppkt 23 str. 29 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji wyeliminowania możliwości prowadzenia działalności za pośrednictwem podmiotów transparentnych podatkowo, PRB stoi na stanowisku, że jedyną zmianą doprecyzowującą w tym zakresie może być dodanie w art. 5 ust. 2 Ustawy CIT zdania drugiego w brzmieniu: “Zasady wyrażone w ust. 1 i 1a stosuje się odpowiednio do ustalenia zakresu zwolnienia podatkowego fundacji rodzinnej określonego w art. 6 ust. 1 pkt 25.”. Nie ma potrzeby ograniczania inwestycji fundacji rodzinnej przez wykluczenie spółek osobowych transparentnych podatkowo. Do istoty samej transparentności spółki dla celów podatkowych należy bowiem pomijanie takiej spółki dla celów podatku dochodowego i bezpośrednie przypisanie jej przychodów i kosztów do wspólnika tak jakby tej spółki transparentnej nie było. Zdarzenia gospodarcze i czynności prawne oraz faktyczne których uczestnikiem lub stroną jest spółka transparentna przypisuje się dla określenia skutków podatkowych wspólnikom tej spółki. Już dziś zatem zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 Ustawy CIT spółka transparentna nie jest i być nie może wehikułem optymalizacji podatkowej w zakresie korzystania ze zwolnienia przez fundację rodzinną. Jeśli bowiem na poziomie spółki transparentnej powstaje przychód i dochód nie zwolniony w fundacji rodzinnej, to fundacja rodzinna oczywiście musi go opodatkować. Diagnoza przedstawiona w Przeglądzie UFR jest tu zupełnie nietrafna i nie ma oparcia w przepisach. Zdaniem PRB wystarczy doprecyzować przepisy dodając wprost zasadę ustalania zakresu zwolnienia podatkowego fundacji rodzinnej która jest wspólnikiem w spółce transparentnej, aby było	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			oczywiste, że nie daje to możliwości poszerzenia zakresu zwolnienia jeśli przychód z danego zdarzenia gospodarczego powstaje na poziomie spółki transparentnej zależnej od fundacji. Ma to ogromne znacznie dla zapewnienia fundacji rodzinnej szerokiego wachlarza inwestycji. Należy choćby zwrócić uwagę, że tysiące zagranicznych regulowanych funduszy inwestycyjnych, w tym w krajach Unii Europejskiej, działają właśnie w formie spółek transparentnych dla celów podatkowych, gdzie podatek rozlicza nie fundusz ale inwestorzy będący wspólnikami takiej spółki. Gdyby proponowana zmiana miała być utrzymana w projekcie, to należy wyłączyć z niej spółki transparentne dla celów podatkowych z siedzibą w Unii Europejskiej oraz z siedzibą w kraju z którym Polska ma podpisaną umowę o wymianie informacji podatkowych.	
423.	Pkt 5 ppkt 23 str. 29 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji włączenia fundacji rodzinnej w reżim przepisów o zagranicznej jednostce kontrolowanej (CFC) oraz w reżim przepisów o opodatkowaniu dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax), PRB stoi na stanowisku, że diagnoza problemu przedstawiona w Przeglądzie UFR jest błędna. Reguła opodatkowania CFC ma na celu opodatkowanie zagranicznych dochodów pasywnych (głównie dywidendy, odsetki i zbycie udziałów lub akcji) zatem tych samych kategorii dochodów które w fundacji rodzinnej i tak są zwolnione. Tym samym fundacja nie ma dodatkowych korzyści podatkowych jeśli dochody zwolnione powstają nie w niej bezpośrednio lecz w spółce zagranicznej. Jeśli zaś zagraniczna spółka prowadzi działalność gospodarczą, to opodatkowanie CFC jest wyłączone, gdyż spółka ta płaci podatek w kraju prowadzenia działalności. Efektywne opodatkowanie CFC wynosi 19%, a więc tyle samo, ile w przypadku dywidendy wypłaconej osobie fizycznej. W obecnym modelu jeśli osoba fizyczna otrzyma świadczenie z fundacji, które byłoby sfinansowane dywidendą ze spółki zależnej od fundacji, to opodatkowanie łączne efektywne wyniesie 15%. Nie ma zatem podstaw by dyskryminować fundacje które inwestują w zagraniczne spółki będące tam	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			podatnikami CIT. Jeśli bowiem Fundacja zapłaciłaby w wyniku nowelizacji 19% podatku CFC a potem pozyskane ze spółki CFC środki przeznaczy na sfinansowanie świadczenia, to wystąpi jeszcze raz opodatkowanie w wysokości 15%. Co łącznie stanowi 34%. Podczas gdy osoba fizyczna bezpośrednio, bez udziału fundacji, wskutek otrzymania dywidendy ze spółki zagranicznej łącznie CFC plus PIT od dywidendy nie zapłaci więcej niż 19%. Objęcie opodatkowaniem CFC fundacji rodzinnej nie jest zatem walką z optymalizacją podatkową lecz jest podnoszeniem poziomu efektywnego opodatkowania z 19% na 34%. Ma to ogromne znacznie dla zapewnienia fundacji rodzinnej szerokiego wachlarza inwestycji. Należy choćby zwrócić uwagę, że tysiące zagranicznych regulowanych funduszy inwestycyjnych, w tym w krajach Unii Europejskiej, działają właśnie w formie spółek z o.o. lub akcyjnych (odpowiedników polskich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych). Gdyby proponowana zmiana miała być utrzymana w projekcie, to należałoby wyłączyć z niej spółki będące podatnikami podatku dochodowego z siedzibą w Unii Europejskiej oraz z siedzibą w kraju, z którym Polska ma podpisaną umowę o wymianie informacji podatkowych.	
424.	Pkt 5 ppkt 23 str. 29 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji doprecyzowania zasad opodatkowania osiąganych przez fundację rodzinną przychodów ze wskazanych umów, których przedmiotem jest oddanie nieruchomości do odpłatnego korzystania, PRB stoi na stanowisku, że nie należy ograniczać działalności fundacji poprzez dyskryminowanie różnych form najmu czy dzierżawy. Działalność hotelowa i podobna jest zaś działalnością gospodarczą i już dziś nie korzysta ze zwolnienia z CIT.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
425.	Pkt 5 ppkt 23 str. 29 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji doprecyzowania regulacji w obszarze tzw. ukrytych zysków fundacji rodzinnej, w zakresie pożyczek udzielanych przez fundację rodzinną, PRB stoi na stanowisku, że proponowane zmiany nie są konieczne ale też nie stanowią	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			dużego ograniczenia przyjętego modelu opodatkowania fundacji rodzinnej.	
426.	Pkt 5 ppkt 23 str. 30 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Odnosząc się do tezy, że dla oceny konstrukcji „właściwego" poziomu opodatkowania fundacji rodzinnych, punktem odniesienia powinien być poziom opodatkowania przychodów (dochodów) z inwestycji kapitałowych, jaki obowiązywałby fundatorów i beneficjentów fundacji rodzinnej, gdyby dochody te były uzyskiwane bezpośrednio, PRB stoi na stanowisku, że Fundacja Rodzinna nie może być porównywana z osobą fizyczną. Porównywanie podatkowo Fundacji Rodzinnej do osoby fizycznej jest w ocenie PRB nieadekwatne, chociażby z uwagi na posiadanie przez Fundację Rodzinną osobowości prawnej i jej podobieństwo do funduszy inwestycyjnych i/lub spółek opodatkowanych tzw. estońskim CIT. Fundacja Rodzinna to rodzaj „lekkiego" funduszu inwestycyjnego, stąd jej sytuacja podatkowa powinna być podobna ale nie mniej korzystna niż sytuacja funduszy inwestycyjnych. Nikt (w tym Ministerstwo Finansów) nie ma zastrzeżeń do obecnego modelu opodatkowania funduszy inwestycyjnych, gdzie fundusz jest zwolniony z podatku od dochodów pasywnych a podatek jest odroczony do momentu wypłaty zysków inwestorom i wynosi 19%.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
427.	Pkt 23 (s. 29) — relacja do istniejących instrumentów antyabuzywnych	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP zwraca uwagę, że obowiązujący porządek prawny przewiduje instrumenty pozwalające przeciwdziałać rzeczywistym nadużyciom z wykorzystaniem fundacji rodzinnej. Należą do nich w szczególności ogólna klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania, szczególne klauzule antyabuzywne, instytucja opinii zabezpieczającej oraz sankcyjne opodatkowanie działalności wykraczającej poza zakres dozwolony ustawą. Instrumenty te umożliwiają ocenę konkretnych czynności lub struktur pod kątem ich sztuczności oraz celu podatkowego, bez konieczności generalnej zmiany zasad opodatkowania wszystkich fundacji rodzinnych. Pozwalają one odróżnić przypadki instrumentalnego wykorzystania fundacji rodzinnej od sytuacji, w których fundacja realizuje cele zgodne z ustawą.	MF: Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania nie jest dedykowana do przeciwdziałania przypadkom unikania opodatkowania występujących w masowej skali. Jest to narzędzie, które ma za zadanie uzupełniać luki w stanowionym prawie. Istnienie tej klauzuli w systemie prawnym nie może być interpretowane jako forma zwolnienia ustawodawcy z przedstawiania szczelnych przepisów podatkowych lub forma zwolnienia ustawodawcy z konieczności reagowania na dostrzegane wady już ustanowionego prawa. Uznanie, że dane regulacje są nadużywane w sposób masowy jest silnym wskazaniem na potrzebę zmian ustawodawczych. Masowe wszczynanie i prowadzenie postępowań podatkowych w zakresie możliwości zastosowania ww. klauzuli i w kontekście fundacji rodzinnych nie jest możliwe z uwagi na ograniczone zasoby KAS. Nawet gdyby jednak KAS odpowiednie zasoby

			Z perspektywy zasady proporcjonalności zasadnicze znaczenie ma odróżnienie nadużycia prawa od korzystania z rozwiązań podatkowych przewidzianych przez ustawodawcę. To pierwsze powinno być zwalczane instrumentami antyabuzywnymi, natomiast to drugie nie powinno prowadzić do negatywnej generalnej oceny całej instytucji fundacji rodzinnej ani do przebudowy modelu jej opodatkowania bez wykazania niewystarczalności obowiązujących narzędzi prawnych. Przed podjęciem decyzji o zmianie modelu opodatkowania fundacji rodzinnych konieczne jest wykazanie, że istniejące instrumenty przeciwdziałania nadużyciom są niewystarczające. Przegląd nie przedstawia jednak analizy, która uzasadniałaby taki wniosek. KRDP postuluje, aby ewentualne zmiany legislacyjne były poprzedzone oceną skuteczności obowiązujących instrumentów antyabuzywnych oraz analizą, czy identyfikowane ryzyka mogą być eliminowane przy użyciu środków już przewidzianych w systemie prawa podatkowego. **Fragment: Pkt 1, s. 24; część IV, s. 13 — cel sukcesyjny; fundator jako beneficjent**.	posiadała, to działania tego rodzaju nie budowałyby zaufania obywateli do organów państwa i stanowionego przez nie prawa. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
428.	Pkt 23	Krajowa Izba Radców Prawnych (r.pr. Piotr Aleksiejuk oraz r.pr. Jacek Miłaszewski)	**Zmiana obecnego modelu opodatkowania** **Teza projektu: Projekt rozważa odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz zwolnienia przedmiotowego, zróżnicowanie stawek opodatkowania, zmianę zasad opodatkowania świadczeń oraz uznanie fundacji rodzinnej za płatnika PIT.** To najdalej idąca i najbardziej ryzykowna propozycja przeglądu. W praktyce oznaczałaby odwrócenie modelu, na podstawie którego tysiące fundatorów podjęło decyzję o ustanowieniu fundacji rodzinnej, wniesieniu majątku albo rozpoczęciu procesu sukcesyjnego. Zmiana tak fundamentalna po zaledwie trzech latach funkcjonowania ustawy narusza podstawowe oczekiwanie stabilności i przewidywalności prawa.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			Co więcej pozorny wybór, może zachęcać „optymalizacyjne: struktury do jak najszybszego skorzystania z dotychczasowego modelu, a zmienność i niestabilność w zakresie systemu podatkowego zniechęcać rodzinne firmy, które planują swoje inicjatywy w perspektywie długoterminowej. Nie kwestionując potrzeby eliminowania nadużyć, należy stanowczo odróżnić punktowe uszczelnienie od systemowej przebudowy. Obecny model opodatkowania jest jednym z filarów konstrukcji fundacji rodzinnej: neutralność na etapie wniesienia i pomnażania majątku ma sprzyjać akumulacji kapitału w Polsce, a opodatkowanie pojawia się przy dystrybucji świadczeń. Taki mechanizm zachęca do reinwestowania i długoterminowego myślenia, zamiast do bieżącej konsumpcji lub transferu kapitału za granicę. Odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz skomplikowanego zwolnienia przedmiotowego grozi powstaniem licznych sporów interpretacyjnych. Fundacje rodzinne posiadają różne aktywa: udziały, akcje, nieruchomości, instrumenty finansowe, wierzytelności, dzieła sztuki, środki pieniężne i udziały w podmiotach krajowych oraz zagranicznych. Zróżnicowanie opodatkowania według rodzaju dochodu może doprowadzić do utraty prostoty systemu i zwiększenia kosztów obsługi fundacji. Szczególnie ostrożnie należy ocenić propozycję uzależnienia opodatkowania świadczeń od rocznych limitów oraz automatycznego przyjmowania, że świadczenie jest wypłacane w pierwszej kolejności z wypracowanego zysku. Fundacja rodzinna nie jest klasyczną spółką kapitałową, a świadczenia mogą wynikać z woli fundatora, sytuacji życiowej beneficjenta, potrzeb edukacyjnych, zdrowotnych albo alimentacyjnych. Mechaniczne stosowanie kategorii właściwych spółkom może zniekształcić cywilnoprawny i sukcesyjny charakter fundacji.	

			Rekomendowany kierunek to ewolucja, nie rewolucja: lock-up dla wybranych aktywów wnoszonych z zamiarem szybkiego zbycia, doprecyzowanie zasad dotyczących podmiotów transparentnych podatkowo, ograniczenie schematów CFC, uregulowanie ukrytych zysków i transakcji z podmiotami powiązanymi oraz wyjaśnienie spornych obszarów działalności dozwolonej. Nie należy natomiast demontować modelu, który ma służyć pozostawieniu polskiego kapitału rodzinnego w kraju.	
429.	5.23. (s.29)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Proponowany kierunek zmian wymaga rozróżnienia pomiędzy punktowym uszczelnieniem przepisów podatkowych a zmianą modelu opodatkowania fundacji rodzinnych jako takiego. O ile działania antyabuzywne ukierunkowane na konkretne, zidentyfikowane schematy – takie jak krótkoterminowe wykorzystanie fundacji do sprzedaży aktywów, wykorzystywanie podmiotów transparentnych podatkowo czy wypłaty o charakterze ukrytych zysków – mogą być uzasadnione, o tyle negatywnie należy ocenić koncepcję zmiany ogólnego poziomu opodatkowania fundacji rodzinnych przez odniesienie go do opodatkowania zysków kapitałowych na gruncie PIT oraz CIT. Fundacja rodzinna nie jest zwykłym wehikułem inwestycyjnym, lecz instytucją sukcesyjną służącą długoterminowemu zarządzaniu majątkiem oraz jego przekazywaniu między pokoleniami. Obecny model opodatkowania odzwierciedla tę funkcję, przewidując zwolnienie podmiotowe po stronie fundacji w zakresie działalności mieszczącej się w ustawowym zakresie oraz opodatkowanie 15% CIT świadczeń przekazywanych beneficjentom oraz mienia wydawanego w związku z rozwiązaniem fundacji. Ponadto zwrócić należy uwagę na to, że ustawodawca wprowadził również sankcyjną stawkę 25% CIT dla działalności wykraczającej poza ustawowy zakres. Istotne wątpliwości budzi objęcie fundacji rodzinnych reżimem exit tax. Mechanizm ten został zaprojektowany jako mechanizmy przeciwdziałania przenoszeniu dochodów lub aktywów do innych jurysdykcji, natomiast ich zastosowanie do fundacji rodzinnych bez wyraźnych przesłanek zawężających	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			prowadziłoby do obejmowania nimi również struktur w pełni uzasadnionych sukcesyjnie i ekonomicznie. Ponadto wprowadzenie obowiązku utrzymywania własności składników majątku nie powinno dotyczyć inwestycji fundacji rodzinnych w aktywa giełdowe, a ewentualny okres obowiązkowego posiadania innego majątku przez fundację powinien być spójny systemowo z innymi rozwiązaniami (np. w przypadku zwolnienia holdingowego albo zwolnienia ASI). Dodatkowe zastrzeżenia budzi odwołanie do daniny solidarnościowej jako elementu „docelowego" poziomu opodatkowania. Właściwym kierunkiem powinno być precyzyjne i proporcjonalne uszczelnienie konkretnych obszarów ryzyka, bez ingerowania w podstawowy model opodatkowania fundacji rodzinnych.	
430.	PKT 23 str 29	Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa SP. k. Anita Pardej/Adam Mariański	Z satysfakcją należy przyjąć wnioski sformułowane przez twórców przeglądu ustawy w zakresie wypunktowania niewłaściwego wykorzystania instytucji fundacji rodzinnej do celów optymalizacyjnych. Celem fundacji rodzinnej nie jest i nie powinno być dokonywanie agresywnej optymalizacji podatkowej. Podobnie fundacje rodzinne tworzone w celu jedynie prowadzenie działalności operacyjnej dużych rozmiarów nie powinny korzystać z preferencji podatkowych, z uwagi na brak realizacji podstawowego celu ustawy wyrażonego w art. 2. W tym przedmiocie jednak z dużą dozą ostrożności należy przyjąć postulat zmiany zasad opodatkowania i przejścia z modelu zwolnienia podmiotowego na zasady zwolnienia przedmiotowego. Jest to istotne naruszenie konstrukcji ustawy o fundacji rodzinnej przyjętej 26 stycznia 2023 roku, zakładającej zwolnienie z zakresu CIT w związku z prowadzoną przez fundację rodzinną dozwoloną działalnością gospodarczą. Elementem do ostrożnej dyskusji pozostaje modyfikacja zakresu dozwolonej działalności gospodarczej fundacji rodzinnej wyrażona w jej art. 5, nie zaś sama konstrukcja	MF: Postulat wprowadzenia neutralnego podatkowo „powrotu kapitału" z zagranicznych fundacji prywatnych, trustów, spółek i innego rodzaju alokacji kapitału do polskich fundacji rodzinnych MF ocenia negatywnie, mimo że odwołuje się do idei repolonizacji majątku i zwiększenia atrakcyjności polskiej fundacji rodzinnej. Szczegółowe uzasadnienie- zob. uwaga nr 14. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			przyjętych zasad opodatkowania. Celem ustawodawcy powinno być umocnienie celu fundacji rodzinnej jako celu sukcesyjnego, w miejsce prowadzenia przez te fundacje tylko działalności gospodarczej. Weryfikacja tego typu może spowodować wykorzystanie reperkusji w postaci sankcyjnego opodatkowania, tj. korzystanie z już funkcjonujących rozwiązań ustawowych. Naruszenie zasad opodatkowania i ich modyfikacja, zwłaszcza w modelu, który zakłada dualizm zasad opodatkowania (odmienne zasady dla fundacji rodzinnych już założonych i przyszłych) uderza w podstawowe zasady prawa podatkowego. Administracja skarbowa posiada wszelkie narzędzia do weryfikacji zakresu dozwolonej działalności gospodarczej oraz dokonywanych przez tę fundację rodzinną transakcji, a przez to również możliwość nałożenia sankcyjnego opodatkowania jak i wszczęcia postępowania w zakresie unikania opodatkowania. Zmiany podatkowe powinny podążać w kierunku ewolucji dotychczasowych rozwiązań, również poprzez wprowadzenia możliwości alokacji istotnych elementów majątku posiadanego przez fundatorów w fundacji rodzinnej, poprzez np. umożliwienie objęcia przez FR udziałów w spółkach na tzw. estońskim CIT. Kolejnym kluczowym zagadnieniem jest umożliwienie repolonizacji fundacji zagranicznych. Ustawa w obecnych kształcie powoduje, że chcąc wnieść aktywa fundacji prywatnej zagranicznej do fundacji rodzinnej, należałoby w pierwszej kolejności rozwiązać fundację prywatną zagraniczną i od otrzymanych po tej fundacji aktywów uiścić podatek dochodowy od osób fizycznych albo podatek od spadków i darowizn. Dopiero wówczas można by te aktywa wnieść do fundacji rodzinnej. Konieczność uiszczania podatku może być barierą utrudniającą „powrót” polskiego kapitału, szczególnie jeśli weźmie się pod uwagę, że podatek musiałby być zapłacony od wartości rynkowej aktywów (np. udziałów czy akcji).	

			W związku z tym, że celem fundacji rodzinnej jest m.in. ochrona polskiego kapitału, a nie jego pomniejszanie poprzez zapłatę podatku od wartości aktywów, które nie są i nie będą zbywane, oraz mając na uwadze, że warunkiem repatriacji polskiego kapitału z fundacji prywatnych zagranicznych jest uchwalenie przez ustawodawcę przepisów, które będą do tego skutecznie zachęcały, w tym umożliwią np. wniesienie przez fundację zagraniczną mienia do polskiej fundacji rodzinnej, co będzie neutralne podatkowo oraz traktowane jak wniesienie mienia przez fundatora. **Zmiany obecnego modelu opodatkowania.** Pierwszoplanową potrzebą w sytuacji identyfikowanych nadużyć jest ograniczenie możliwości wykorzystywania istniejących już fundacji rodzinnych do opisanych rodzajów optymalizacji podatkowej. Jednocześnie istotnym jest taka konstrukcja przepisów, która pozostanie neutralna lub będzie korzystna wobec tych fundacji rodzinnych, które spełniają cel sukcesyjny i nie dążą do instrumentalnego wykorzystania preferencji.	
431.	Punkt 23 propozycji zmian (strona 29)	MMS FR, Michał Szmal	Nabywanie i zbywanie papierów wartościowych określone są w Ustawie o Fundacji Rodzinnej jako działalność dozwolona i zgodnie z przepisami podatkowymi zwolniona z podatku (do momentu wypłaty świadczenia). Jest to jeden z podstawowych sposobów na reinwestowanie uwolnionych i nadwyżkowych środków pieniężnych, powszechny na całym świecie. W praktyce lokowanie wolnych środków pieniężnych w papierach wartościowych obarczone jest każdorazowo dużą niepewnością co do słuszności podjętych decyzji. W rezultacie na przykład rewizja oczekiwań co do perspektyw spółki, których akcje zakupiła Fundacja może i powinna skutkować możliwością nieskrępowanej sprzedaży tychże papierów wartościowych celem ochrony majątku Fundacji przed stratami. Kluczowa informacja wpływająca na daną spółkę i jej długoterminowy potencjał może pojawić się nawet tego samego dnia, w którym dokonana została inwestycja. Nie ma tutaj regularności i przewidywalności. Uzależnienie preferencji	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			podatkowych od długości trwania inwestycji jest z tego względu pomysłem chybionym. Jeśli intencją autorów było ograniczenia aktywności typu day-trading w Fundacjach to lepszą praktyką byłoby określenie tego poprzez skalę obrotu majątku Fundacji w skali roku (np. max 5x). Każda inna forma wiązania decyzji terminem będzie utrudniać Zarządowi podejmowanie potrzebnych decyzji w zakresie skutecznego lokowania nadwyżek i budowania wartości. Co do proponowanej zmiany w opodatkowaniu. Dotychczasowe brzmienie przepisów i intencja ich tworzenia była taka, aby stworzyć możliwości skutecznego budowania majątku na pokolenia. Porównywanie opodatkowania osób fizycznych stawką 19% od zysków z Fundacjami, które są opodatkowane CIT 15% od całej wypłaty świadczenia (nie tylko zysków, które przecież nie są gwarantowane) z pominięciem faktu istnienia IKE, IKZE, a wkrótce OKI jest zniekształceniem faktów. Co więcej intencją ustawy nie było tworzenie analogicznych zasad opodatkowania, a więc obecna propozycja to zmiana fundamentalnych zasad, które były przecież budowane na pokolenia. Podważa to zasadę ochrony praw nabytych, a także po raz kolejny zaufanie do stabilności legislacyjnej w kraju.	
432.	pkt 23 str. 29	KSFP	Wszelkie zmiany podatkowe powinny mieć zastosowanie wyłącznie do fundacji tworzonych po wejściu w życie nowych przepisów.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477). Kwestie intertemporalne będą rozstrzygane zgodnie z zasadami technik prawodawczych.
433.	pkt 23 str. 29	KSFP	Należy utrzymać zasadę odroczenia opodatkowania dochodów fundacji rodzinnej do momentu wypłaty świadczeń beneficjentom.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
434.	Pkt 23, str. 29 projektu przeglądu; podmioty transparentn	IDM	Regulacja nie powinna obejmować zwykłej dywersyfikacji zagranicznej, korzystania z zagranicznych rachunków, uczestnictwa w regulowanych funduszach inwestycyjnych ani nabywania instrumentów finansowych emitowanych przez podmioty zagraniczne.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

	e podatkowo, CFC i exit tax		Propozycja: ograniczyć stosowanie nowych przepisów do struktur sztucznych lub podmiotów faktycznie kontrolowanych przez fundację rodzinną albo fundatora, których głównym celem jest osiągnięcie korzyści podatkowej. Należy przewidzieć wyłączenia dla regulowanych funduszy inwestycyjnych, instrumentów notowanych, standardowych struktur depozytowo-rozliczeniowych oraz mechanizmy zapobiegające podwójnemu opodatkowaniu.	
435.	Pkt 23 (str. 29-30) - Zmiany obecnego modelu opodatkowania	Konfederacja Lewiatan	W naszej ocenie obowiązujący model opodatkowania fundacji rodzinnych nie wymaga zasadniczej przebudowy. Propozycje przedstawione w dokumencie mają charakter wstępnej koncepcji i – jak dotąd – nie zostały poparte rzetelną analizą wskazującą na systemowe nadużywanie obowiązujących przepisów w skali, która uzasadniałaby tak głęboką ingerencję w zasady opodatkowania tej instytucji. Propozycja wprowadzenia podatku od wartości rynkowej aktywów wnoszonych do fundacji rodzinnej stoi w bezpośredniej sprzeczności z pierwotnym celem tej instytucji. Fundacja rodzinna została powołana po to, aby zachęcić przedsiębiorców i właścicieli majątku do jego konsolidacji, reinwestowania i długoterminowego budowania w Polsce – zamiast wyprowadzania kapitału za granicę lub rozdrabniania go w toku sukcesji. Obciążenie podatkowe już na etapie wnoszenia aktywów tworzy barierę wejścia, która będzie skutecznie zniechęcać do korzystania z tej instytucji – szczególnie w przypadku majątku o dużej wartości, lecz niskiej płynności (nieruchomości, udziały w spółkach, dzieła sztuki). Fundator zostałby zmuszony do wygenerowania gotówki na zapłatę podatku w momencie, gdy żadne realne przysporzenie jeszcze nie nastąpiło. Trudno uznać to za rozwiązanie sprzyjające akumulacji majątku. Zaproponowany model opodatkowania jest uderzająco skomplikowany. Dokument przewiduje jednocześnie: podatek od wnoszonych aktywów z możliwością jego stopniowego odliczania od CIT, zróżnicowane stawki CIT w zależności od rodzaju osiąganych dochodów, trójskładnikowy podział dochodu ze zbycia aktywów (część zwolniona, część	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427 MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			opodatkowana, część objęta odroczeniem pod warunkiem reinwestycji), mechanizm odliczenia zapłaconego CIT od PIT beneficjenta oraz progresję podatkową uzależnioną od wysokości wypłacanych świadczeń. Tak rozbudowana konstrukcja generuje ogromną niepewność prawną i znaczące koszty obsługi, które mogą okazać się prohibicyjne zwłaszcza dla rodzinnych firm średniej wielkości – a więc dokładnie tych podmiotów, dla których fundacja rodzinna była w zamierzeniu najbardziej dostępnym narzędziem sukcesyjnym. Złożoność proponowanych rozwiązań budzi też wątpliwości co do możliwości ich jednolitego stosowania w praktyce przez organy podatkowe. Warto przypomnieć, że polski system prawa podatkowego już dziś dysponuje skutecznymi instrumentami pozwalającymi przeciwdziałać wykorzystywaniu fundacji rodzinnych do działań sztucznych lub nakierowanych wyłącznie na uzyskanie korzyści podatkowej. Podstawowym z nich jest klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania z art. 119a Ordynacji podatkowej, która daje organom podatkowym pełne możliwości zakwestionowania czynności, w których osiągnięcie korzyści podatkowej stanowi główny motyw działania. Ewentualne przypadki nadużyć należy zwalczać przy użyciu tych właśnie narzędzi – nie zaś przez ograniczanie atrakcyjności instytucji, która dopiero zaczyna się w Polsce rozwijać. Systemowa odpowiedź na jednostkowe nieprawidłowości nie powinna polegać na demontażu mechanizmu, który co do zasady realizuje swoje cele: sprzyja utrzymaniu majątku w Polsce, ułatwia sukcesję i wspiera długoterminowe myślenie o zarządzaniu kapitałem rodzinnym. 1. ***Uzależnienie stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas poprzez lock up na mieniu wniesionym, przekazanym nieodpłatnie lub nabytym przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego – rozszerzenie***	

			wyłączenia ze zwolnienia fundacji rodzinnej przy zbyciu mienia przez fundację rodzinną w okresie 36 miesięcy licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło to wniesienie, przekazanie lub nabycie ***– w brzmieniu wskazanym w ustawie z dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, której podpisania odmówił Prezydent RP dnia 27 listopada 2025 r. oraz zawnioskował o jej ponowne rozpatrzenie przez Sejm RP; wskazany w ww. ustawie art. 6 ust. 8 pkt 2 ustawy CIT*** W art. 6 ust. 8 pkt 2 ustawy CIT, proponowane jest dodanie przepisu przewidującego brak stosowania zwolnienia z podatku CIT w przypadku zbycia mienia wniesionego lub przekazanego nieodpłatnie do fundacji rodzinnej, lub nabytego przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 ustawy CIT, jeżeli zbycie to nastąpiło przed upływem 36 miesięcy licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło to wniesienie, przekazanie lub nabycie. Proponowane rozwiązanie obejmuje każde mienie (wszelkie składniki majątkowe) wniesione lub przekazane nieodpłatnie do fundacji rodzinnej lub nabyte przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 ustawy CIT. Zgodnie z intencją autorów propozycji, wprowadzenie jasnych, precyzyjnych reguł ograniczających możliwość natychmiastowego zbywania majątku przez fundację rodzinną przyczyni się ma do ochrony jej długoterminowego, sukcesyjnego charakteru oraz zwiększy bezpieczeństwo i przejrzystość stosowania przepisów podatkowych. **W naszej ocenie długość okresu lock-up (36 miesięcy) może być zbyt restrykcyjna w niektórych sytuacjach rodzinnych, np. gdy pojawia się nagła potrzeba restrukturyzacji majątku, zmiana strategii**	

			inwestycyjnej lub konieczność pokrycia nieprzewidzianych wydatków (np. zdrowotnych, edukacyjnych, sukcesyjnych). Ponadto w celu zapewnienia spójności przepisów podatkowych liczenie terminów określanych w miesiącach powinno następować od kolejnego miesiąca po zaistnieniu zdarzenia, a nie od końca roku. W związku z tym, jeśli termin ma być obliczany od końca roku – powinien być wyrażony w latach (3 lata zamiast 36 miesięcy). **Niemniej proponowany długi termin lock-up spowoduje po stronie fundacji rodzinnych utratę elastyczności w zarządzaniu majątkiem.** W codziennym funkcjonowaniu fundacji mogą wystąpić sytuacje, w których względy ekonomiczne czy rodzinne mogą wymusić sprzedaż danego aktywa przed upływem trzech lat (np. pogorszenie koniunktury, potrzeba reorganizacji portfela, nagła konieczność pozyskania płynnego kapitału). Nowe przepisy zmuszą do odroczenia takiej decyzji albo akceptację utraty zwolnienia z opodatkowania. W praktyce, ryzyko inwestycyjne w przypadku składników majątku fundacji rodzinnych wnoszonych przez podmioty powiązane znacząco wzrośnie i spowoduje obniżenie atrakcyjności fundacji rodzinnej jako wehikułu służącego zabezpieczeniu majątku rodzinnego w przypadku składników majątku o znacznej niepewności co do ich przydatności inwestycyjnej w okresie krótszym, niż 36 miesięcy. W związku z powyższym wnosimy o przyjęcie pod rozwagę **skrócenia trzyletniego okresu karencji na 1-2 lata, z uwagi na dynamicznie zmieniające się realia gospodarcze.** *** *W ramach dyskusji wewnątrz Konfederacji Lewiatan dotyczącej proponowanego okresu lock up, zagłoszone zostały także uwagi popierające/ akceptujące 3 letni okres.* **2. *Wyeliminowanie możliwości unikania opodatkowania przez fundację rodzinną poprzez***	

			prowadzenie działalności za pośrednictwem podmiotów transparentnych podatkowo, tj. rozszerzenie wyłączeń ze zwolnienia fundacji rodzinnej w zakresie udziału w podmiotach transparentnych podatkowo lub w pełni zwolnionych z opodatkowania – w brzmieniu wskazanym w ustawie z dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, której podpisania odmówił Prezydent RP dnia 27 listopada 2025 r. oraz zawnioskował o jej ponowne rozpatrzenie przez Sejm RP*; *wskazany w ww. ustawie art. 6 ust. 8 pkt 3 ustawy CIT Proponowana treść art. 6 ust. 8 pkt 3 ustawy CIT, tj. przepisu odwołującego się do osiąganych przez fundację przychodów z działalności wskazanej w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej. Zwolnieniu nie będą zatem podlegały dochody z udziału w spółce niebędącej osobą prawną albo w funduszu, spółdzielni lub podmiocie, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej, prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym albo korzystają ze zwolnienia z opodatkowania takim podatkiem od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania. W naszej ocenie wskazana regulacja wymaga znacznego doprecyzowania, szczególnie w zakresie kryteriów pozwalających odróżnić działalność gospodarczą "aktywną" od inwestycyjnej działalności "pasywnej" – sam przepis odnosi się bowiem jedynie do szerokiego pojęcia „działalność gospodarczej”, podczas gdy dopiero w uzasadnieniu wyjaśniono, że *„(…) możliwość korzystania ze zwolnienia z opodatkowania może zostać utrzymana w przypadku, gdy fundacja rodzinna uczestniczy w podmiotach transparentnych, które de facto nie prowadzą aktywnej działalności gospodarczej, a ich funkcja sprowadza się do lokowania majątku*	

			i zarządzania nim w sposób pasywny, tj. prowadzą działalność swoim charakterem zbliżoną do funkcji samej fundacji". W tym kontekście w szczególności może budzić wątpliwość czy korzystanie ze zwolnienia z opodatkowania może zostać utrzymane w przypadku, gdy fundacja rodzinna uczestniczy w podmiotach transparentnych, których działalność polega na uczestnictwie w innych podmiotach, w tym spółkach handlowych i funduszach, które taką działalność gospodarczą o charakterze aktywnym prowadzą. Z uwagi na to, iż obecne brzmienie ww. przepisu, który szeroko odnosi się do „działalności gospodarczej" budzi znaczne wątpliwości interpretacyjne sugerujemy doprecyzowanie ww. przepisu poprzez klarowane i precyzyjne wskazanie jaka działalność gospodarcza o charakterze „pasywnym" jest działalnością dozwoloną pozwalającą zachować prawo do zwolnienia na gruncie ww. przepisu. Standardowym instrumentem inwestycyjnym jest bezpośrednie uczestnictwo w funduszach inwestycyjnych, w tym zagranicznych. W praktyce rynkowej często spotykane jest, że zagraniczne fundusze inwestycyjne mają charakter transparentny podatkowo i jednocześnie posiadają status alternatywnych funduszy inwestycyjnych (np. niemiecka spółka Kommanditgesellschaft, KG, czy luksemburska spółka Special Limited Partnership Societe en Commandite Specjale, które mogą funkcjonować jako alternatywne fundusze inwestycyjne zgodnie z przepisami odpowiednio niemieckiego lub luksemburskiego prawa krajowego, które implementują Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, czy też podobne podmioty spoza Unii Europejskiej, które są instytucjami wspólnego inwestowania i mają charakter transparentny podatkowo). Obecne brzmienie ww. przepisu stwarza znaczne wątpliwości interpretacyjne w zakresie tego, czy korzystanie ze zwolnienia z opodatkowania może zostać utrzymana w przypadku, gdy	

			fundacja rodzinna uczestniczy bezpośrednio w zagranicznym funduszu inwestycyjnych, który ma charakter transparentny podatkowo i jednocześnie posiada status alternatywnego funduszu inwestycyjnego. Z uwagi na powyższe sugerujemy wprowadzenie do ww. przepisu odwołanie się lub definicję „alternatywnego funduszu inwestycyjnego” i "instytucji wspólnego inwestowania" np. poprzez odwołanie się do Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi implementującej Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, co zapewni precyzyjne i niebudzące wątpliwości określenie, że korzystanie ze zwolnienia z opodatkowania może zostać utrzymana w przypadku, gdy fundacja rodzinna uczestniczy bezpośrednio w wyżej wskazanym podmiocie. Brak takiej zmiany spowoduje uniemożliwienie polskim fundacjom rodzinnym m.in. inwestowania w zagraniczne fundusze, w tym nieruchomościowe (REIT-y), które wprawdzie zazwyczaj funkcjonują w formie spółek kapitałowych, ale korzystają ze specyficznego reżimu zwolnień podatkowych w przypadku spełnienia określonych warunków, najczęściej odnoszących się do rodzaju aktywów inwestycyjnych (nieruchomości) i przeznaczenia określonej części zysku na wypłatę dywidendy. W naszej ocenie istnieje bardzo wysokie ryzyko skomplikowanych sporów interpretacyjnych w odniesieniu do tego czy tego rodzaju REIT-y nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym albo korzystają ze zwolnienia z opodatkowania takim podatkiem od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania. Analogiczny problem będzie dotyczył także innych podmiotów podlegających w krajach swojej rezydencji podatkowej specyficznym reżimom zwolnień podatkowych – np. RAIF, SICAV, SIF. Wprowadzenie przepisu stwarzającego taką wątpliwość należy uznać za przejaw nadmiernej i nieproporcjonalnej regulacji sprzecznej	

			z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Jednocześnie niemożność lub wątpliwości prawnopodatkowe dotyczące możliwości inwestowania w zagraniczne REIT-y może doprowadzić do znaczącego spadku atrakcyjności instytucji polskiej fundacji rodzinne, ponieważ inwestycje w rynek nieruchomości (również zagraniczny) aktualnie znacząco zyskują na popularności. Równolegle należy odnotować, że wyłącznie możliwości inwestowania za pośrednictwem zagranicznych jednostek organizacyjnych transparentnych podatkowo również ograniczy spektrum inwestycyjne polskich fundacji rodzinnych, ponieważ tego rodzaju wehikuły są powszechnie wykorzystywane w zagranicznych strukturach wspólnego inwestowania. Należy także nadmienić, że fundacja rodzinna nie jest podmiotem całkowicie zwolnionym z opodatkowania - odroczony jest jedynie moment powstania obowiązku podatkowego, który następuje dopiero w chwili wypłaty świadczenia beneficjentom. Dlatego istnienie uczestnictwo fundacji rodzinnej w strukturach, w których występują podmioty transparentne podatkowo lub korzystające z szerokich zwolnień podatkowych nie powinien być postrzegany jako metoda unikania opodatkowania. Literalnie zmiana uderzy także w inwestycje fundacji rodzinnych w polskie podmioty, takie jak np. fundusze inwestycyjne otwarte oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, które zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o CIT korzystają z podmiotowego zwolnienia od podatku. Wyłączenie z zakresu zwolnienia przysługującego fundacji rodzinnej dochodów z uczestnictwa w polskich funduszach inwestycyjnych otwartych nie wydaje się być zamierzonym celem ustawodawcy i jednocześnie stoi w sprzeczności z art. 5 ust. 1 pkt 3 ufr, który zezwala fundacji rodzinnej na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na przystępowaniu do spółek handlowych, **funduszy inwestycyjnych**, spółdzielni oraz **podmiotów o podobnym charakterze**, mających swoją siedzibę w kraju albo za granicą, a także **uczestnictwa** w tych spółkach, **funduszach**, spółdzielniach oraz podmiotach.	

			3. Włączenie fundacji rodzinnej w reżim przepisów o zagranicznej jednostce kontrolowanej (CFC) oraz w reżim przepisów o opodatkowaniu dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax) Nieuzasadniona jest propozycja opodatkowania fundacji rodzinnych podatkiem od CFC, gdyż fundacje rodzinne zwykle same są podmiotami pasywnymi o charakterze majątkowo-sukcesyjnym i – przede wszystkim – nie są ostatecznymi podatnikami. Podatek od CFC może sprawić, że fundacje rodzinne utracą kluczową dla fundacji cechę instrumentu sukcesyjnego (ryzyko niespodziewanych obciążeń CFC zniechęci rodziny do tworzenia fundacji przez rodziny prowadzące działalność międzynarodową), podatek od CFC będąc istocie podatkiem od „niezrealizowanych" dochodów lub majątku, który uderzy w płynność finansową fundacji rodzinnych i przez to może mieć bezpośredni negatywny wpływ na sytuację beneficjentów. Wzrosną też koszty niezbędnych analiz i raportowania, jako że podatek od CFC jest podatkiem wymagającym niezmiernie skomplikowanych i kosztownych obliczeń. Rynkowe doświadczenia wskazując, że koszty analiz dotyczących podatku od CFC są znaczne, wprowadzenie ww. opodatkowania, będzie wyłącznie więc wyłącznie ze szkodą dla beneficjentów fundacji rodzinnych, fundacje będą ponosiły wydatki na skomplikowane analizy prawne i podatkowe, zamiast przeznaczać mienie na cele statutowe. Zwracamy również uwagę na pomijalne znaczenie dla budżetu państwa podatku od dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych. Według dane.gov.pl w 2024 r. (dane wg stanu na 31 grudnia 2024 r.) zostały złożone 103 zeznania podatkowe CIT-CFC (w tym 6 papierowych) i 95 zeznań PIT-CFC (w tym 71 papierowych). Nakład pracy związany z analizą skomplikowanych przepisów o podatku od dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych, badanie czy i w jakim zakresie inwestycja zagraniczna wiąże się z powstaniem	

			obowiązku podatkowego jest zwykle niewspółmierny do potencjalnych korzyści budżetu państwa. Wielu fundatorów relokuje do Polski swoje aktywa zagraniczne przenosząc je do fundacji rodzinnych, co należy uznać za pozytywny „efekt" fundacji rodzinnych. Wprowadzenie ww. opodatkowania może skutecznie zatrzymać ten proces. **4. *Doprecyzowanie zasad opodatkowania osiąganych przez fundację rodzinną przychodów ze wskazanych umów, których przedmiotem jest oddanie nieruchomości do odpłatnego korzystania poprzez rozszerzenie wyłączeń ze zwolnienia fundacji rodzinnej w zakresie najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, której przedmiotem jest budynek (lokal) mieszkalny – w brzmieniu wskazanym w ustawie z dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, której podpisania odmówił Prezydent RP dnia 27 listopada 2025 r. oraz zawnioskował o jej ponowne rozpatrzenie przez Sejm RP; wskazany w ww. ustawie art. 6 ust. 8 pkt 1 lit. b ustawy CIT*** Zmiana w art. 6 ust. 8 pkt 1 lit. b) ustawy CIT polega na doprecyzowaniu zakresu przychodów z najmu, dzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, które nie korzystają ze zwolnienia z podatku dochodowego. W praktyce oznacza to, że zwolnienie podatkowe znajdzie zastosowanie jedynie w przypadku najmu stricte mieszkaniowego (najmu długoterminowego) – tzn. sytuacji, gdy fundacja rodzinna wynajmuje wskazane w przepisie nieruchomości osobom fizycznym na ich własne potrzeby mieszkaniowe. Natomiast wszelkie inne formy wykorzystania nieruchomości – takie jak najem krótkoterminowy, świadczenie usług zakwaterowania (np. w ramach apartamentów na doby czy tzw. condohoteli),	

			wynajem na cele działalności gospodarczej lub komercyjnej – będą objęte opodatkowaniem CIT. W szczególności, regulacja ta obejmie wszelkie formy najmu i dzierżawy o charakterze komercyjnym, w tym najem krótkoterminowy oraz usługi związane z zakwaterowaniem, które zgodnie z dodanym art. 6 ust. 8a obejmują m.in. usługi zaklasyfikowane w dziale 55 Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU). W praktyce, ww. przepis oznacza, iż tylko najem stricte mieszkalny, długoterminowy, realizowany bezpośrednio na potrzeby mieszkaniowe najemcy, pozostanie zwolniony z CIT. Celem jest bowiem uniemożliwienie praktycznego wykorzystywania fundacji rodzinnej do prowadzenia de facto działalności około-hotelarskiej z uniknięciem opodatkowania CIT w Polsce. Choć dotąd przepisy nie różnicowały skutków podatkowych najmu w fundacji rodzinnej w zależności od charakteru tego najmu to organy podatkowe stały na stanowisku, iż krótkoterminowy najem o cechach usług hotelowych nie mieści się w pojęciu dozwolonej działalności i odmawiały zwolnienia. Odmienne uważały jednak sądy administracyjne, które w wyrokach (przykładowo wyrok WSA w Gdańsku z dnia 2 września 2025 r., sygn. I SA/Gd 425/25; wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 26 marca 2025 r., sygn. I Sa/Wr 807/24) podkreślamy brak podstaw do różnicowania skutków podatkowych najmu i najmu krótkoterminowego w odniesieniu do fundacji rodzinnych, a w konsekwencji – brak podstaw do wyłączenia z tego działalności krótkoterminowego najmu lokali. Zgodnie z przedstawionym przez ustawodawcę uzasadnieniem, planowana zmiana ma charakter doprecyzowujący, niemniej wcześniejsza praktyka organów podatkowych w odniesieniu do odmiennych zasad opodatkowania najmu krótkoterminowego oraz najmu długoterminowego wynikała wyłącznie ze stanowisk wyrażanych w interpretacjach podatkowych. Wprowadzenie do ustawy rozróżnienia powoduje konieczność ponownej analizy inwestycji dokonanych przez działające fundacje	

			rodzinne, które w ramach swojej dotychczasowej, dozwolonej działalności zawierały umowy najmu. Innymi słowy, działające już fundacje rodzinne mogły poczynić inwestycje w nieruchomości, których celem był najem krótkoterminowy, a w ramach dostępnych instrumentów prawnych rewizja tego typu inwestycji bez dodatkowego opodatkowania będzie problematyczna po wejściu w życie nowelizacji. Brak również w ramach proponowanych zmian jasności co do stawki podatkowej, jaką opodatkowany ma zostać dochód z najmu krótkoterminowego. Proponowana zmiana, naszym zdaniem, zmieni pole sporów z organami podatkowymi z aspektu możliwości prowadzenia tego typu działalności przez fundacje rodzinne w ogóle, na pole uznania danej, indywidualnej sprawy za dozwolony lub niedozwolony typ najmu, co tylko zwiększy niepewność podatników. W rezultacie, proponowane ograniczenie wyłączenia ze zwolnienia podatkowego dla fundacji rodzinnych w zakresie najmu krótkoterminowego i komercyjnego jest w naszej ocenie nieuzasadnione. Fundacja rodzinna ma służyć nie tylko ochronie, ale także akumulacji i pomnażaniu majątku rodzinnego oraz umożliwiać korzystanie z dochodów przez rodzinę. Ograniczanie swobody inwestowania w nieruchomości celem wynajmu krótkoterminowego jest sprzeczne z tym celem, gdyż ogranicza narzędzia pomnażania majątku. **Należy w tym miejscu zauważyć, iż zakup oraz wynajem krótkoterminowy nieruchomości stanowi powszechnie uznaną, bezpieczną i racjonalną formę inwestowania kapitału rodzinnego.** Inwestycje w nieruchomości, w tym w szczególności w segment najmu krótkoterminowego (np. apartamenty na doby, aparthotele, condohotele), są szeroko stosowane zarówno przez inwestorów indywidualnych, jak i instytucjonalnych w Polsce oraz na rynkach międzynarodowych. Polska fundacja rodzinna miała być konkurencyjna względem fundacji zagranicznych, które nie nakładają takich ograniczeń na działalność inwestycyjną. Wprowadzenie restrykcji może prowadzić do „emigracji majątku” i zniechęcać do zakładania	

			fundacji w Polsce. Elastyczność w zakresie dozwolonych form inwestowania jest kluczowa dla sukcesu wielopokoleniowego zarządzania majątkiem rodzinnym. Ograniczanie tej elastyczności może prowadzić do niepotrzebnych barier i ryzyka nieosiągnięcia celów sukcesyjnych. W szczególności, proponowane rozróżnienie może wydawać się sztuczne, arbitralne i nie do końca uzasadnione merytorycznie, pomimo istnienia w systemie prawa podatkowego rozróżnienia na cele mieszkaniowe i na cele działalności gospodarczej. Praktyka pokazuje jednak, przykładowo w kontekście sporów na gruncie Ustawy VAT, iż nie jest to rozróżnienie łatwe do wychwycenia w praktyce, zarówno po stronie podatników, jak i organów podatkowych. Oznacza to, że ciężar dowodu będzie obciążał fundację rodzinną, a praktyczne wątpliwości mogą nadal istnieć – przykładowo w przypadku najmu lokalu mieszkalnego spółce, która zakwateruje tam pracownika (a zatem – zaspokojone zostaną potrzeby mieszkaniowe pracownika). Różnica sprowadza się bowiem do formy umowy i podmiotu najemcy, nie zaś do społeczno-gospodarczego charakteru wykorzystania lokalu. Wprowadzona regulacja może zatem dyskryminować najemców instytucjonalnych na rzecz indywidualnych, pomimo faktycznego spełnienia celu mieszkaniowego. Innymi słowy, sformułowanie „cele mieszkaniowe” może rodzić problemy interpretacyjne, w szczególności z zestawieniu z warunkiem „wyłączności”. Skoro bowiem najem ma służyć „wyłącznie” celom mieszkaniowym, oznaczałoby to brak możliwości okazjonalnego prowadzenia działalności nierejestrowanej przez najemcę w lokalu, który co do zasady najmuje lokal mieszkalny dla zaspokojenia swoich celów mieszkaniowych, czy w skrajnym przypadku – nawet brak możliwości zdalnej pracy zawodowej. Problematyczne wydaje się także odpowiednie udokumentowanie faktu najmu lokalu wyłącznie na cele	

			mieszkaniowe, które w praktyce spowodować może wprowadzenie do umów najmu sztucznych klauzul umownych, nie pokrywających się z rzeczywistością, choćby w przypadkach przytoczonych powyżej. Wątpliwa jest wreszcie możliwość kontroli tego typu najmu przez organy podatkowe w typowej relacji umownej między fundacją rodzinną a najemcą, w której to fundacji rodzinna, w jak się wydaje typowym najmie długoterminowym, nie będzie sprawowała stałego nadzoru czy kontroli nad wykorzystaniem przez najemcę lokalu wyłącznie do zaspokojenia własnych celów mieszkaniowych, bez uwzględnienia sytuacji okazjonalnych. Otwarte pozostaje także pytanie, co w przypadku, jeżeli najemca naruszyłby zasady najmu, co doprowadziłoby do uznania go za krótkoterminowy, a w rezultacie – powodowało utratę prawa do zwolnienia przez fundację rodzinną. Zasadność roszczenia odszkodowawczego wydaje się wątpliwa, niemniej może wystąpić w skrajnych przypadkach. Doprecyzowania wymagałoby, iż cel mieszkaniowy oznacza zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najemcy i jego bliskich, bez wykorzystania lokalu jako typowego biura / sklepu / usługi, niemniej każdy wyjątek wprowadzałby kolejne, kazuistyczne rozwiązania. Warunek „bezpośrednio przez fundację” może komplikować modele działalności fundacji, które zlecają obsługę najmu (nawet długoterminowego) wyspecjalizowanej spółce. Pośrednik bowiem podpisując umowy z najemcami pozbawiłby zwolnienia z opodatkowania, bowiem nie jest spełniony warunek „bezpośredniości” najmu od fundacji rodzinnej. *** *W ramach dyskusji wewnątrz Konfederacji Lewiatan odnoszącej się do propozycji ograniczenia zwolnienia podatkowego wyłącznie do najmu długoterminowego, przedsiębiorcy zgłaszali również postulat dalej idący dotyczący wprowadzenia generalnego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację rodzinną, przy założeniu, że*	

			pomnażanie majątku fundacji nie jest działalnością gospodarczą.	
436.	Pkt 23 (str. 29–30) propozycji zmian przepisów Nowelizacja CIT CFC oraz exit tax	PEWNA Sukcesja	**Uwaga:** Rozumiemy potrzebę uszczelnienia systemu podatkowego. Jednocześnie apelujemy, by planowane zmiany: a) były wprowadzane z odpowiednim vacatio legis (min. 6 miesięcy); b) nie miały charakteru retroaktywnego; c) były proporcjonalne i ograniczone do niezbędnego minimum. Objęcie fundacji rodzinnych reżimem CFC i exit tax bez odrębnych regulacji dostosowanych do ich specyfiki jest nieadekwatne. Odnośnie exit tax – dwoma podstawowymi zdarzeniami generującymi obowiązek zapłaty tego podatku byłaby albo zmiana rezydencji podatkowej przez fundację rodzinną albo też zbycie ulokowanego w Polsce aktywa do zagranicznego zakładu fundacji rodzinnej. Obydwa te zdarzenia wydają się mało prawdopodobne w przypadku fundacji rodzinnych, więc wątpliwości budzi sens wprowadzania tych przepisów bez dostosowania ich do specyfiki fundacji rodzinnych. W praktyce oznaczałoby to nakładanie dodatkowych obowiązków administracyjnych i ryzyk podatkowych, mimo że regulacja będzie miała marginalne znaczenie praktyczne. Fundacje rodzinne nie mogą korzystać z mechanizmów odliczeń przewidzianych dla spółek, co będzie prowadzić do asymetrii i nadmiernego obciążenia. W przypadku spółek, mogą one zgodnie z art. 24a ust. 4 ustawy o CIT odliczać od podstawy opodatkowania CFC: 1) uwzględnioną w podstawie opodatkowania dywidendę otrzymaną od zagranicznej jednostki kontrolowanej;	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			2) dochód z odpłatnego zbycia udziału w zagranicznej jednostce kontrolowanej, w części uwzględnionej w jego podstawie opodatkowania. W przypadku fundacji rodzinnych, co do zasady, przychody z dywidend oraz z odpłatnego zbycia udziału w zagranicznych spółkach zależnych będą zwolnione z opodatkowania i nie będą one miały możliwości odliczeń od podstawy opodatkowania CFC. W rezultacie fundacje będą podwójnie opodatkowane i znajdą się w mniej korzystnej sytuacji niż spółki kapitałowe. Dodatkowo, objęcie fundacji rodzinnych opodatkowaniem CFC zniechęci osoby fizyczne, które mają rozbudowane struktury zagraniczne, do powrotu z tym majątkiem do Polski. Tymczasem jednym z celów ustawy o fundacji rodzinnej było stworzenie konkurencyjnego i stabilnego otoczenia prawnego zachęcającego do lokowania majątku oraz centrów zarządzania kapitałem w Polsce. Wprowadzane zmiany nie powinny osłabiać atrakcyjności tego rozwiązania ani prowadzić do odpływu kapitału lub rezygnacji z wykorzystania polskich fundacji rodzinnych na rzecz zagranicznych struktur sukcesyjnych.	
437.	Pkt 23 (str. 29–30) propozycji zmian przepisów Nowelizacja CIT Wydanie mienia w ramach likwidacji	PEWNA Sukcesja	Propozycja zmian: Wprowadzenie zwolnienia z CIT dla wydania mienia uprzednio wniesionego nieodpłatnie przez fundatora lub jego najbliższą rodzinę z powrotem do fundatora lub jego rodziny. Obecny system paradoksalnie premiuje likwidację fundacji rodzinnej i upłynnienie majątku, a penalizuje trwałe przechowywanie majątku przez rodziny, które chcą go zachować na pokolenia. Rozwiązaniem problemu byłoby wprowadzenie zasady, zgodnie z którą mienie wcześniej wniesione nieodpłatnie przez fundatora lub jego najbliższą rodzinę (np. udziały w spółkach) mogłoby zostać przekazane z powrotem fundatorowi lub jego najbliższej rodzinie bez obowiązku zapłaty CIT– zarówno w trakcie trwania fundacji rodzinnej jako świadczenie, jak i po jej rozwiązaniu jako mienie fundacji rodzinnej. Mechanizm ten wyeliminowałby ryzyko opodatkowania zwrotu majątku, który	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			nie generuje faktycznego dochodu, a jednocześnie zachowałby opodatkowanie mienia nabytego przez fundację w toku jej działalności. Takie rozwiązanie zwiększyłoby atrakcyjność fundacji rodzinnych jako instrumentu sukcesyjnego, zapewniając rodzinom poczucie bezpieczeństwa i elastyczności („to nie bilet w jedną stronę"), a w dłuższej perspektywie sprzyjałoby również budżetowi państwa – poprzez reinwestycje i późniejsze opodatkowanie wypłat świadczeń. Brak tego mechanizmu zniechęca rodziny do korzystania z fundacji rodzinnych lub zmusza je do ich likwidacji w sytuacjach nieprzewidzianych przez fundatora (np. brak wpisu do rejestru). Proponowana zmiana pozwoliłaby na bezpieczny powrót aktywów do beneficjenta lub jego najbliższej rodziny, eliminując nieuzasadnione obciążenia podatkowe i zwiększając zaufanie do tego instrumentu sukcesyjnego.	
438.	Pkt 23 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	Podwyższenie efektywnego opodatkowania fundacji rodzinnych do poziomu równego lub nieco wyższego od opodatkowania zysków kapitałowych osiąganych przez osoby fizyczne jest dyskusyjne. Punktem odniesienia w tym przypadku powinny być fundacje rodzinne i inne podmioty o podobnym charakterze z zagranicy. Dostrzegł to zresztą ustawodawca przy opracowaniu przepisów o fundacji rodzinnej (zob. rządowy projekt ustawy o fundacji rodzinnej, Sejm IX kadencji, druk sejmowy nr 2798, s. 11 uzasadnienia). Nadmierne podwyższenie efektywnego opodatkowania dla wszystkich fundacji rodzinnych może znacząco zniechęcić do tworzenia fundacji rodzinnych, a w rezultacie ograniczyć korzyści dla gospodarki wynikające z korzystania z formy prawnej ułatwiającej sukcesję majątków rodzinnych. Jeżeli fundacja rodzinna miałaby opodatkowywać dochód należących do niej spółek transparentnych podatkowo, zwolnienie podatkowe powinno nadal przysługiwać w zakresie osiąganych z takiej spółki dochodów, które byłyby zwolnione w razie ich osiągnięcia bezpośrednio przez fundację. Zachowana byłaby w ten sposób spójność zasad opodatkowania fundacji oraz zapewniona byłaby faktyczna	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			transparentność podatkowa jej spółek zależnych (skutki podatkowe określane byłyby wyłącznie z perspektywy zasad opodatkowania fundacji). W tym kontekście zasadna jest także zmiana art. 1 ust. 7 u.p.d.o.p. w kierunku wyłączenia z opodatkowania CIT dochodów spółki jawnej należącej do fundacji w zakresie, w jakim mieszczą się one w zwolnieniu podatkowym fundacji. Zmiany w modelu opodatkowania fundacji rodzinnych powinny obejmować zwolnienie fundacji z podatku od przychodów z budynków. Obecnie fundacja rodzinna jest podatnikiem tego podatku, jednak nie ma możliwości jego odliczenia od podatku płaconego przy wypłacie świadczeń na rzecz beneficjentów. Stawia to fundacje rodzinne w gorszej pozycji od pozostałych podatników CIT, którzy mają możliwość pomniejszenia ich „regularnego" CIT o podatek od przychodów z budynków. Dlatego też fundacja rodzinna powinna być albo zwolniona z tego podatku, albo uprawniona do pomniejszenia CIT od wypłacanych świadczeń na rzecz beneficjentów.	
439.	Pkt 23, s. 29–30 projektu przeglądu Planowany 36-miesięczny okres utrzymywania aktywów	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Planowany 36-miesięczny okres utrzymywania aktywów. Propozycja: Sztywna reguła może obejmować sprzedaże uzasadnione gospodarczo, w tym wezwanie na akcje, zmianę regulacyjną, utratę płynności, reorganizację, śmierć kluczowej osoby, spór wspólników lub konieczność ochrony wartości majątku. Termin powinien być liczony od faktycznej daty wniesienia lub nabycia, a nie od końca roku, oraz zawierać katalog wyjątków niezależnych od fundacji. Opodatkowaniu powinien podlegać wyłącznie rzeczywisty dochód ze sprzedaży, z prawem rozpoznania kosztu podatkowego, a nie przychód. Przepis nie powinien obejmować aktywów wniesionych przed jego wejściem w życie.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
440.	Art. 24q ust. 1a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	W części projektu przeglądu ustawy dotyczącej propozycji zmian przepisów i rekomendacji pozalegislacyjnych, wskazuje się m.in. na kwestię doprecyzowania regulacji w obszarze tzw. ukrytych zysków fundacji rodzinnej, przy czym uwaga ta odnosi się wyłącznie do zagadnienia pożyczek udzielanych przez fundację rodzinną. Zmiany w tym zakresie przewidywała	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

	od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 554 z późn. zm.). Pkt 5. 23 projektu przeglądu „Zmiany obecnego modelu opodatkowania” (str. 29 projektu przeglądu)		uchwalona dnia 17 października 2025 r. ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. W ramach procesu konsultacji publicznych i opiniowania projektu ww. ustawy (nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD293) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców zwracał uwagę na potrzebę rozważenia doprecyzowania definicji ukrytych zysków zawartej w art. 24q ust. 1a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Rzecznik w dalszym ciągu otrzymuje sygnały wskazujące, że pojęcie ukrytych zysków wzbudza wątpliwości w praktyce i może prowadzić do sporów interpretacyjnych. W ocenie Rzecznika przy rozważaniu ewentualnych zmian legislacyjnych dotyczących pojęcia ukrytych zysków nie należy ograniczać się wyłącznie do propozycji przepisów „uszczelniających” system podatkowy, ale także poszukiwać modyfikacji służących ograniczeniu niepewności prawnej i związanego z tym ryzyka, także po stronie podmiotów prywatnych	
441.	Str. 29, pkt 23 – uwagi na gruncie ustawy z 17 października 2025 r., wymienionej w Projekcie.	MDDP	**Uzależnienie stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas** Proponowaną zmianę należy ocenić negatywnie, ponieważ z jednej strony według zamysłu projektodawcy ma stanowić metodę zwalczania zjawiska unikania opodatkowania – które w polskim systemie prawa podatkowego jest już zaadresowane przepisach rozdziału 1 działu IIIA Ordynacji podatkowej (klauzula GAAR), a z drugiej strony wprowadza arbitralny i ekonomicznie nieuzasadniony okres, w trakcie którego fundacja rodzinna jest faktycznie zmuszona do utrzymywania inwestycji. Jest to sprzeczne celami utworzenia i funkcjonowania fundacji rodzinnej wskazanymi w art. 2 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej, którym są: gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów. Zmiana spowoduje, że	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			fundacja rodzinna nie będzie mogła na bieżąco podejmować ekonomicznie racjonalnych decyzji w odniesieniu do swojego portfela inwestycyjnego. Negatywne konsekwencje poniosą np. te fundacje rodzinne, które od fundatora otrzymają giełdowe portfele inwestycyjne. W takich przypadkach krótkoterminowe i średnioterminowe strategie inwestycyjne na rynku kapitałowym staną się nieopłacalne, ponieważ rynki finansowe charakteryzują się dużą zmiennością, która wymaga od inwestorów podejmowanie szybkich decyzji odnośnie reinwestycji środków. Wymuszona przez ustawodawcę podatkowego konieczność utrzymywania pozycji inwestycyjnej na rynku przez z góry określony okres może doprowadzić do poniesienia przez fundację istotnych strat z uwagi na zmienność rynków i rzeczywistości ekonomicznej, podczas gdy w dotychczasowym stanie prawnym fundacja mogłaby w odpowiednim momencie bez negatywnych skutków podatkowych podjąć decyzję o wyjściu z inwestycji i reinwestycji środków zgodnie w sposób odpowiadający odmiennym okolicznościom rynkowym.	
442.	Str. 29, pkt 23	MDDP	**Wyeliminowanie możliwości unikania opodatkowania przez fundację rodzinną poprzez prowadzenie działalności za pośrednictwem podmiotów transparentnych podatkowo.** Proponowaną zmianę należy ocenić negatywnie. Prawdopodobnym skutkiem wejścia w życie proponowanej zmiany byłoby uniemożliwienie polskim fundacjom rodzinnym m.in. inwestowanie w zagraniczne fundusze, w tym nieruchomościowe (REIT-y), które wprawdzie zazwyczaj funkcjonują w formie spółek kapitałowych, ale korzystają ze specyficznego reżimu zwolnień podatkowych w przypadku spełnienia określonych warunków, najczęściej odnoszących się do rodzaju aktywów inwestycyjnych (nieruchomości) i przeznaczenia określonej części zysku na wypłatę dywidendy.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			W naszej ocenie istnieje bardzo wysokie ryzyko skomplikowanych sporów interpretacyjnych w odniesieniu do tego czy tego rodzaju REIT-y nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym albo korzystają ze zwolnienia z opodatkowania takim podatkiem od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania. Analogiczny problem będzie dotyczył także innych podmiotów podlegających w krajach swojej rezydencji podatkowej specyficznym reżimom zwolnień podatkowych – np. RAIF, SICAV, SIF. Wprowadzenie przepisu stwarzającego taką wątpliwość należy uznać za przejaw nadmiernej i nieproporcjonalnej regulacji sprzecznej z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Jednocześnie niemożność lub wątpliwości prawnopodatkowe dotyczące możliwości inwestowania w zagraniczne REIT-y może doprowadzić do znaczącego spadku atrakcyjności instytucji polskiej fundacji rodzinne, ponieważ inwestycje w rynek nieruchomości (również zagraniczny) aktualnie znacząco zyskują na popularności. Równolegle należy odnotować, że wyłącznie możliwości inwestowania za pośrednictwem zagranicznych jednostek organizacyjnych transparentnych podatkowo również ograniczy spektrum inwestycyjne polskich fundacji rodzinnych, ponieważ tego rodzaju wehikuły są powszechnie wykorzystywane w zagranicznych strukturach wspólnego inwestowania. Należy także nadmienić, że fundacja rodzinna nie jest podmiotem całkowicie zwolnionym z opodatkowania - odroczony jest jedynie moment powstania obowiązku podatkowego, który następuje dopiero w chwili wypłaty świadczenia beneficjentom. Dlatego istnienie uczestnictwo fundacji rodzinnej w strukturach, w których występują podmioty transparentne podatkowo lub korzystające z szerokich zwolnień podatkowych nie powinien być postrzegany jako metoda unikania opodatkowania. Literalnie zmiana uderzy także w inwestycje fundacji rodzinnych w polskie podmioty, takie jak np. fundusze inwestycyjne otwarte oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, które zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o CIT korzystają z podmiotowego zwolnienia od	

			podatku. Wyłączenie z zakresu zwolnienia przysługującego fundacji rodzinnej dochodów z uczestnictwa w polskich funduszach inwestycyjnych otwartych nie wydaje się być zamierzonym celem ustawodawcy i jednocześnie stoi w sprzeczności z art. 5 ust. 1 pkt 3 ufr, który zezwala fundacji rodzinnej na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na przystępowaniu do spółek handlowych, **funduszy inwestycyjnych**, spółdzielni oraz **podmiotów o podobnym charakterze**, mających swoją siedzibę w kraju albo za granicą, a także **uczestnictwa** w tych spółkach, **funduszach**, spółdzielniach oraz podmiotach.	
443.	Str. 29, pkt 23	MDDP	**Włączenie fundacji rodzinnej w reżim przepisów o zagranicznej jednostce kontrolowanej (CFC)** Wprowadzenie opodatkowania podatkiem od CFC niezrozumiałe jest o tyle, o ile fundacje rodzinne zwykle same są podmiotami pasywnymi o charakterze majątkowo-sukcesyjnym i – przede wszystkim – **nie są ostatecznymi podatnikami**. Podatek od CFC może sprawić, że fundacje rodzinne utracą kluczową dla fundacji cechę instrumentu sukcesyjnego (ryzyko niespodziewanych obciążeń CFC zniechęci rodziny do tworzenia fundacji przez rodziny prowadzące działalność międzynarodową), podatek od CFC będąc istocie **podatkiem od „niezrealizowanych" dochodów lub majątku** uderzy w płynność finansową fundacji rodzinnych i przez to może mieć bezpośredni negatywny wpływ na sytuację beneficjentów. Wzrosną też koszty niezbędnych analiz i raportowania, jako że podatek od CFC jest podatkiem wymagającym niezmiernie skomplikowanych i kosztownych obliczeń. Rynkowe doświadczenia wskazując, że koszty analiz dotyczących podatku od CFC są znaczne, wprowadzenie ww. opodatkowania, będzie wyłącznie więc wyłącznie ze szkodą dla beneficjentów fundacji rodzinnych, fundacje będą ponosiły wydatki na skomplikowane analizy prawne i podatkowe, zamiast przeznaczać mienie na cele statutowe.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			Zwracamy również uwagę na pomijalne znaczenie dla budżetu państwa podatku od dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych. Według dane.gov.pl, w 2024 r. (dane wg stanu na 31 grudnia 2024 r.) zostały złożone 103 zeznania podatkowe CIT-CFC (w tym 6 papierowych) i 95 zeznań PIT-CFC (w tym 71 papierowych). Nakład pracy związany z analizą skomplikowanych przepisów o podatku od dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych, badanie czy i w jakim zakresie inwestycja zagraniczna wiąże się z powstaniem obowiązku podatkowego jest zwykle niewspółmierny do potencjalnych korzyści budżetu państwa. Wielu fundatorów relokuje do Polski swoje aktywa zagraniczne przenosząc je do fundacji rodzinnych, co należy uznać za pozytywny „efekt" fundacji rodzinnych. Wprowadzenie ww. opodatkowania może skutecznie zatrzymać ten proces.	
444.	s. 29, pkt 23	MDDP	**Doprecyzowanie zasad opodatkowania osiąganych przez fundację rodzinną przychodów ze wskazanych umów, których przedmiotem jest oddanie nieruchomości do odpłatnego korzystania.** W naszej ocenie treść art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej, zgodnie z którym fundacja rodzinna może wykonywać działalność gospodarczą w zakresie najmu, dzierżawy oraz udostępniania mienia do korzystania na innej podstawie, nie wymaga dalszego doprecyzowywania ani zawężania zakresu dopuszczalnych form korzystania z majątku fundacji. Obecne brzmienie przepisu zostało sformułowane w sposób świadomie elastyczny i odpowiada celowi, dla którego instytucja fundacji rodzinnej została wprowadzona do polskiego porządku prawnego, tj. umożliwieniu długoterminowego zarządzania oraz pomnażania majątku rodzinnego. Posłużenie się przez ustawodawcę zwrotem „udostępnianie mienia do korzystania na innej podstawie"	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			pozwala objąć regulacją różnorodne modele gospodarczego wykorzystywania majątku, które funkcjonują w praktyce obrotu i mogą ewoluować wraz ze zmianami gospodarczymi. Pozostawienie odpowiedniego stopnia ogólności przepisu należy ocenić pozytywnie również z perspektywy pewności prawa. Nadmiernie kazuistyczne wyliczanie dopuszczalnych form odpłatnego udostępniania nieruchomości mogłoby prowadzić do licznych sporów interpretacyjnych dotyczących kwalifikacji nowych lub nietypowych konstrukcji prawnych, które nie zostałyby wprost wskazane w ustawie. W konsekwencji mogłoby to ograniczać efektywne zarządzanie majątkiem fundacji rodzinnych oraz prowadzić do nieuzasadnionego wzrostu ryzyka podatkowego. W szczególności negatywnie należy ocenić postulaty zmierzające do ograniczenia dopuszczalnego zakresu udostępniania mienia przez fundacje rodzinne, które były rozważane w ubiegłorocznych projektach zmian przepisów podatkowych dotyczących fundacji rodzinnych. Takie rozwiązania prowadziłyby do sztucznego różnicowania skutków podatkowych w zależności od przyjętej formy prawnej udostępnienia majątku, pomimo że ekonomiczny charakter tych czynności pozostaje tożsamy i sprowadza się do czerpania pożytków z posiadanego majątku. Mając na uwadze powyższe argumenty, postulujemy pozostawienie obecnego brzmienia art. 5 ust. 1 pkt 3 ufr bez zmian. Obowiązująca regulacja zapewnia odpowiedni poziom elastyczności, odpowiada celom fundacji rodzinnej, a jednocześnie nie stwarza ryzyka nadużyć uzasadniającego dalsze ograniczenia ustawowe.	
445.	*5.23. Zmiany obecnego modelu opodatkowania*	PwC	W zakresie zmian obecnego modelu opodatkowania, projekt Przeglądu odwołuje się do pakietu przepisów uszczelniających przewidzianych ustawą uchwaloną dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Prezydent RP dnia 27 listopada 2025 r. odmówił podpisania tejże ustawy.	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od

			Ideą pakietu było uszczelnienie i przeciwdziałanie niepożądanym optymalizacjom podatkowym z wykorzystaniem fundacji rodzinnej. Zauważamy na marginesie, że KAS posiada narzędzia do ich przeciwdziałania, w szczególności regulacje dot. klauzuli GAAR zaimplementowane w Ordynacji podatkowej (art. 119a i następne). Dlatego też, osiągnięcie zakładanych celów może być realizowane nie tylko przez zmiany legislacyjne, ale również przez poszerzenie praktyki wykorzystania już obecnie dostępnych instrumentów przez służby skarbowe. 1. *„Uzależnienie stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas*”. W naszej ocenie, niezasadnym wydaje się obejmowanie wskazaną regulacją ograniczającą, aktywów nabytych przez fundację rodzinną odpłatnie od podmiotów powiązanych. Zjawisko, które chce zwalczać ustawodawca, to m.in. wykorzystanie fundacji rodzinnych do dokonania optymalizacji podatkowych dotyczących przyrostu wartości aktywów w okresie od dnia ich nabycia przez fundatora do dnia ich przeniesienia do fundacji rodzinnej, jeśli są one sprzedawane zaraz po przeniesieniu do fundacji rodzinnej. Odpłatne zbycie aktywa generuje dochód podatkowy po stronie podmiotu przenoszącego, w przeciwieństwie do dokonania darowizny, stąd regulacja wprowadzająca tzw. lock-up nie powinna obejmować aktywów nabytych odpłatnie. Ponadto, wskazana regulacja powinna obejmować wyłącznie nowe aktywa wniesione / darowane fundacji rodzinnej (a więc aktywa, które wcześniej nie były pośrednio własnością fundacji rodzinnej). Jeżeli ustawodawca zdecyduje się powrócić do koncepcji Lock-up, postuluje się doprecyzowanie przepisu referującego do definicji podmiotów powiązanych poprzez wprowadzenie wyłączenia zastosowania tej regulacji, w sytuacji, gdy przeniesienia aktywa do fundacji rodzinnej dokonuje podmiot, na który fundacja rodzinna wywiera znaczący wpływ w rozumieniu art. 11a ust. 2 pkt 1 ustawy o CIT.	osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			Nie sposób zgodzić się również z wprowadzeniem momentu rozpoczęcia biegu terminu lock-up'u od końca roku kalendarzowego, w którym fundacja rodzinna nabyła aktywa. Prowadzi to bowiem do nierównego traktowania podatników - nabycie przez fundację rodzinną aktywa na początku roku powoduje nałożenie na nią dłuższych restrykcji niż w przypadku fundacji rodzinnych, które nabyły aktywa pod koniec roku. Trudno dostrzec powody, dla których taka dysproporcja miałaby być wprowadzona, a na pewno prowadzić ona będzie do nieuzasadnionego pogorszenia sytuacji podatkowej podmiotów, które otrzymały / zakupiły aktywa z początkiem roku. Tym samym, skoro termin lock-up'u wyrażony został jako 36 miesięcy, winien jego bieg rozpoczynać się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym doszło do wniesienia, przekazania lub nabycia aktywa przez fundację rodzinną. Należałoby również poddać dodatkowej analizie, czy okres 36 miesięcy nie winien zostać skrócony, w obliczu istotnych zmian uwarunkowań biznesowych, jakie wynikają z rosnącego tempa postępu cywilizacyjnego, niestabilności geopolitycznej oraz wielu innych niedających się przewidzieć zjawisk obserwowanych w ostatnich latach. Zasadnym jest również, aby utrzymanie aktywa w fundacji rodzinnej dotyczyło składników lub ich równowartości. Celem bowiem tej zmiany jest brak instrumentalnego wykorzystania fundacji rodzinnej w przypadku, gdy spieniężenie aktywów skorelowane jest z ich szybką dystrybucją (wówczas fundacja rodzinna zostaje bez majątku). Niemniej zmiana ta nie powinna ograniczać fundacji rodzinnej możliwości reagowania (w celu zabezpieczenia wartości majątku ulokowanego w niej) na czynniki zewnętrzne, szczególnie rynkowe, które jak pokazuje sytuacja ostatnich lat – mogą być dynamiczne i istotnie rzutować na wartość poszczególnych aktywów. Stąd zwolnienie podatkowe powinno przysługiwać w każdej sytuacji, gdy upłynie wskazany okres od momentu wniesienia darowania aktywa do fundacji rodzinnej, a także jeśli zbycie nastąpi przed tym okresem, ale pod warunkiem, iż wartości otrzymane przez fundację rodzinną zostaną zreinwestowane	

			na poziomie fundacji (nie będą dystrybuowane do beneficjentów). 2. „W*yeliminowanie możliwości unikania opodatkowania przez fundację rodzinną poprzez prowadzenie działalności za pośrednictwem podmiotów transparentnych podatkowo”.* Zauważamy, że w uzasadnieniu uchwalonej nowelizacji podnoszono, iż wyłączenie ze zwolnienia dotyczy sytuacji, gdy podmioty transparentne prowadzą działalność inną niż działalność dozwolona fundacji rodzinnych. Intencji tej nie oddaje jednak brzmienie zmian. Aby osiągnąć cel przedstawiony w uzasadnieniu, nowelizacja przepisów powinna wskazywać, iż zwolnienie nie dotyczy dochodów uzyskiwanych za pośrednictwem podmiotów transparentnych, które to dochody nie byłyby zwolnione, gdyby były realizowane bezpośrednio na poziomie fundacji rodzinnej. Taka regulacja, jak nam się wydaje, skutecznie wyeliminowałaby tworzenie rozwiązań z wykorzystaniem zagranicznych podmiotów transparentnych podatkowo w celu braku opodatkowania dochodów np. z działalności handlowej lub produkcyjnej, a równocześnie pozwoliłaby uniknąć opodatkowania dochodów podmiotów transparentnych z tytułu takich transakcji, które w razie realizowania tych dochodów bezpośrednio przez fundację rodzinną, podlegałyby zwolnieniu. 3. „W*łączenie fundacji rodzinnej w reżim przepisów o zagranicznej jednostce kontrolowanej (CFC) oraz w reżim przepisów o opodatkowaniu dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax)”.* Sam cel proponowanej zmiany nie wydaje się być kontrowersyjny. Niemniej, wprowadzając proponowane zmiany, ustawodawca winien uwzględnić wyłączenia oraz zmiany do przepisów o CFC, które uwzględniałby specyfikę funkcjonowania fundacji rodzinnych.	

			Celem przepisów CFC jest zapobieganie przenoszeniu dochodów do jurysdykcji o niskim efektywnym poziomie opodatkowania. W efekcie wydaje się, że opodatkowanie podatkiem CFC fundacji rodzinnych nie powinno obejmować takich dochodów, które gdyby były osiągnięte bezpośrednio przez fundację rodzinną, mogłyby korzystać ze zwolnienia z opodatkowania. W takim przypadku, wykorzystanie zagranicznej jednostki nie wydaje się bowiem prowadzić do jakiegokolwiek uszczerbku finansowego po stronie Skarbu Państwa. W związku z powyższym, zasadne pozostaje rozważenie ograniczenia braku możliwości objęcia zwolnieniem, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 25 ustawy o CIT podatku wskazanego w art. 24a ustawy o CIT tylko do dochodów, zagranicznej jednostki kontrolowanej, które nie byłyby zwolnione, gdyby były realizowane bezpośrednio przez fundację rodzinną. Analogicznie należy ocenić włączenie fundacji rodzinnej w reżim przepisów o exit tax. Przy założeniu, że konstrukcja polskiego exit tax jest zgodna z przepisami Unii Europejskiej (co może być dyskusyjne), intencja objęcia fundacji rodzinnych tym reżimem jest zrozumiała. Proponowane przepisy w ramach uchwalonej ustawy wydają się jednak nie uwzględniać specyfiki opodatkowania fundacji rodzinnej. Fundacja rodzinna jest bowiem zwolniona z opodatkowania w zakresie zbywania części z aktywów wymienionych jako podlegające opodatkowaniu przy zmianie rezydencji lub ich przeniesieniu do innych jurysdykcji. W tym kontekście zasadnym jest uwzględnienie zwolnienia od exit tax aktywów, co do których fundacji rodzinnej przysługuje zwolnienie podatkowe w przypadku ich zbycia. 4. *„Doprecyzowanie zasad opodatkowania osiąganych przez fundację rodzinną przychodów ze wskazanych umów, których przedmiotem jest oddanie nieruchomości do odpłatnego korzystania”.* Jak wynika z uzasadnienia uchwalonej nowelizacji, wskazane doprecyzowanie ma doprowadzić do zawężenia zwolnienia podatkowego fundacji rodzinnej w zakresie najmu lokali	

			mieszkalnych do tylko i wyłącznie stricte mieszkaniowego (najmu długoterminowego) – tzn. sytuacji, gdy fundacja rodzinna wynajmuje wskazane w przepisie nieruchomości osobom fizycznym na ich własne potrzeby mieszkaniowe. Natomiast wszelkie inne formy wykorzystania nieruchomości – takie jak najem krótkoterminowy, świadczenie usług zakwaterowania (np. w ramach apartamentów na doby czy tzw. condohoteli), wynajem na cele działalności gospodarczej lub komercyjnej – objąć opodatkowaniem CIT. Należy również podkreślić, że już w ramach obecnych przepisów (nieróżnicujących różnych form najmu), organy podatkowe odchodziły od literalnej wykładni przepisów postulując, że krótkoterminowy najem o cechach usług hotelowych nie mieści się w katalogu działalności dozwolonej dla fundacji rodzinnej i tym samym odmawiały zwolnienia. Odmienne uważały jednak sądy administracyjne. Należy postulować, aby każdy najem, o ile ma dla fundacji rodzinnej charakter pasywny, stanowił działalność dozwoloną przez fundację rodzinną i korzystał ze zwolnienia. Stąd też, w kontekście nieruchomości o przeznaczeniu do najmu krótkoterminowego, wynajem tych nieruchomości powinien być realizowany przez fundacje rodzinne na rzecz finalnego najemcy wyłącznie za pośrednictwem podmiotów trzecich. Mogłyby być to zarówno podmioty zewnętrzne zupełnie niepowiązane z fundacją rodzinną, bądź też podmiot stworzony w ramach struktur biznesowych danej rodziny (np. spółka kapitałowa w której fundacja posiada udziały). W przypadku najmu do spółki powiązanej nie wystąpiłoby zjawisko oceniane jako optymalizacja podatkowa dochodów z najmy krótkoterminowego, gdyż zarówno najem przez fundację jak i przez spółkę byłby opodatkowany. Z kolei w sytuacji najmu na rzecz podmiotów niepowiązanych, które następnie udostępniałyby lokale mieszkalne na potrzeby najmy krótkoterminowego, ta część dochodu która wynika z prowadzenia działalności operacyjnej byłaby opodatkowana na poziomie tego podmiotu, a fundacja de facto zwalniałaby tylko dochód pasywny.	

			5. *„Doprecyzowanie regulacji w obszarze tzw. ukrytych zysków fundacji rodzinnej, w zakresie pożyczek udzielanych przez fundację rodzinną”.* Propozycję doprecyzowania regulacji w obszarze tzw. ukrytych zysków fundacji rodzinnej, w zakresie pożyczek udzielanych przez fundację rodzinną uważamy za właściwą i zasadną.	
446.	art. 6 ust. 8 pkt 1 lit b Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych / Pkt 23 projektu przeglądu w zw. z ustawą uchwaloną dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	BTTP Sp. z o.o.	W ocenach skutków regulacji ustawy uchwalonej dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych przywołano dane z deklaracji CIT-8FR za 2024 r. w zakresie dochodów zwolnionych, wynika z nich, że: 1) zbycie mienia (art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o fundacji rodzinnej) generowało 0,5 mld zł dochodów zwolnionych, 2) uczestnictwo w spółkach, funduszach inwestycyjnych, spółdzielniach i podmiotach o podobnym charakterze (art. 5 ust. 1 pkt 3) – aż 8,1 mld zł, natomiast 3) najem, dzierżawa lub udostępnianie mienia (art. 5 ust. 1 pkt 2, z wyłączeniem najmu, o którym mowa w art. 6 ust. 8 ustawy CIT) – jedynie 0,1 mld zł. Dane te jednoznacznie wskazywały, że dochody zwolnione z tytułu najmu mają marginalne znaczenie w porównaniu z pozostałymi kategoriami. W konsekwencji ograniczanie zwolnienia wyłącznie do najmu lokali mieszkalnych na rzecz osób fizycznych nie znajduje uzasadnienia ekonomicznego i nie wpływa w istotny sposób na zwiększenie dochodów sektora finansów publicznych, jednocześnie może wywołać szereg wymiernych szkód. Podmioty, które dotychczas lokowały swoje aktywa np. w najmie lokali usługowych mogą zmienić politykę inwestowania i zacząć inwestować w nieruchomości przeznaczone pod najem długoterminowy, co zwiększy popyt na rynku mieszkaniowym, a także ceny. W rezultacie utrudnione zostanie nabywanie „pierwszych” mieszkań młodym ludziom, co jak rozumiemy nie było intencją projektodawcy, ponieważ będą zmuszeni do konkurowania z dodatkową nową grupą inwestorów.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			Nie jesteśmy pewni, czy zwiększenie wpływów budżetowych, kosztem: 1) zaufania obywateli do instytucji polskiej fundacji rodzinnej poprzez naruszenie stabilności i przewidywalność inwestycji, 2) utrudnienia dostępu do rynku mieszkaniowego młodym ludziom jest pożądanym rezultatem projektodawcy Co więcej, dotychczasowa praktyka sądów i organów podatkowych, zakreśla granicę między dozwoloną działalność fundacji rodzinnych w zakresie najmu, dlatego nie ma potrzeby wykluczać wszelkiego innego najmu poza długoterminowym mieszkaniowym. Zwracamy również szczególną uwagę, że ustawa zmieniająca w projektowanym kształcie, zakładała, że czynsz najmu np. lokali użytkowych, które były częścią majątku fundacji rodzinnej przed 2026 rokiem, zostanie objęty nowym opodatkowaniem CIT w wysokości 19%. Fundatorzy, wnosili nieruchomości użytkowe, licząc (w dobrej wierze), że będą one przynosiły pożytki fundacji rodzinnej na określonym poziomie (wyłączając z rachunku obciążeń CIT, ponieważ były one objęte zwolnieniem). Natomiast założenia ustawy miały to gwałtownie zmienić, co pierwotnie miało skutkować tym, że od 1 stycznia 2026 r. nie mogliby oni kontynuować inwestycji w przewidywanym wcześniej kształcie, co fundamentalnie podważa zaufanie do zasady pewności prawa i praw słusznie nabytych – w związku z powyższym nasuwa się pytanie jak zmiany proponowane w przywołanej ustawie miałyby odnosić się obecnie do przedmiotowego zagadnienia Na tą kwestie zwraca się uwagę w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, o czym świadczą wyroki z 25 listopada 2010 r., sygn. K 27/09, z 10 lutego 2015 r., sygn. akt P 10/11 i z 21 listopada 2024 r., sygn. akt P 11/24.	

			Gdyby fundatorzy dysponowali wiedzą - na etapie wnoszenia nieruchomości do majątku fundacji - o tym, że ich inwestycje zostaną objęte dodatkowym obciążeniem 19% CIT, to pewnie wielu z nich zrezygnowało z tych inwestycji w tej formie, jak również być może w ogóle z zakupu takiego lokalu. Idąc za przywołanym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, podatnicy nie mogą być zaskakiwani zmianami przepisów, tak by nie mogli przewidzieć oni skutków swoich działań w przewidywalnym horyzoncie czasowym. Wniosek ten wybrzmiewa szczególnie, gdy odnotujemy, że zmiana dotyka tak wrażliwej na zmienność prawa instytucji jak fundacja rodzinna, w której określone działania projektuje się z myślą o wieloletnim, wielopokoleniowym wymiarze, a nie dynamicznymi zmianami nastawionymi na maksymalizacje zysków jak ma to miejsce w działalności gospodarczej podmiotów komercyjnych. Jak rozumiemy, w ramach analizowanego projektu potencjalnie zakładana jest możliwość kontynuacji dotychczasowych zasad opodatkowania przez już istniejące fundacji rodzinne – w kontekście analizowanego zagadnienia, jak i innych przepisów przywołanej ustawy, konieczne byłoby doprecyzowanie kogo i w jakim zakresie miałyby dotyczyć regulacje.	
447.	art. 6 ust. 8 pkt 2 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych / Pkt 23 projektu przeglądu w zw. z ustawą uchwaloną dnia 17	BTTP Sp. z o.o.	Proponowany w ustawie 36-miesięczny okres obowiązkowego posiadania mienia przez fundację rodzinną, warunkujący możliwość skorzystania ze zwolnienia podatkowego (tzw. lock-up), znacząco ogranicza elastyczność fundacji w wyborze optymalnego momentu sprzedaży aktywów. Rozwiązanie to stoi w sprzeczności z podstawowym celem fundacji rodzinnych, jakim jest pomnażanie majątku i jego przekazywanie kolejnym pokoleniom. Można sobie wyobrazić sytuację, w której np. zagraniczne akcje wniesione do fundacji nie mogą być przedmiotem sprzedaży, pomimo najwyższych w historii notowań (all time	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

	października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych		high), ponieważ nie upłynął okres 36 miesięcy. Taka zmiana w rzeczywistości powoduje, że wnoszenie akcji do fundacji rodzinnej stanie się bezcelowe. W skrajnych przypadkach lock-up może oznaczać konieczność oczekiwania nawet do 47 miesięcy na dokonanie sprzedaży bez obciążenia podatkiem. Termin ten pozostaje w oderwaniu od rozwiązań już funkcjonujących w systemie prawnym – przykładowo okres posiadania udziałów lub akcji uprawniający do zwolnienia przy wypłacie dywidendy wynosi 24 miesiące. Ponadto, nakładanie lock-upu również na aktywa nabywane odpłatnie od podmiotów powiązanych wydaje się nieuzasadnione. W sytuacji, gdy fundacja nabywa aktywa od swojego podmiotu powiązanego, następuje jedynie zmiana charakteru posiadania – z pośredniego na bezpośrednie. Co więcej, w przypadku sprzedaży aktywów fundacji przez fundatora, obowiązek podatkowy i tak spoczywa na sprzedawcy. Jeżeli intencją ustawodawcy było uniemożliwienie wykorzystania instytucji fundacji rodzinnej do sprzedaży nieruchomości prywatnych ze zwolnieniem podatkowym (po upływie 5 lat) jako formy nieopodatkowanego transferu środków pieniężnych, cel ten można osiągnąć w sposób bardziej precyzyjny – poprzez wyłączenie zwolnienia w odniesieniu do odpłatnego nabycia nieruchomości, w przypadku, gdy zbywca korzystał już z takiego zwolnienia. Wprowadzenie trzyletniego lock-upu może w praktyce zniechęcić ważną w polskiej gospodarce grupę - sektor MŚP - do zakładania fundacji rodzinnych, gdyż w ich przypadku nie jest rzadkością „nagła” sprzedaż udziałów / akcji w jednej spółce po wyjątkowo owocnym roku, z bardzo korzystną wyceną. Dokonanie wówczas sprzedaży może być motorem napędowym do rozwoju pozostałych przedsięwzięć rodzinnych i powiększeniem puli majątku sukcesyjnego, a brak sprzedaży trwale wyhamuje ten potencjał. W przypadku	

			sektora MŚP dynamika wycen, potrzeby kapitałowe, a także czynniki silnie oddziałujące na wyniki finansowe są dużo bardziej zmienne niż dla dużych przedsiębiorców, a co za tym idzie lock-up może być dla nich barierą demotywującą do wyboru tego narzędzia sukcesji, bowiem nie będą w stanie wykorzystać przewidzianych przez ustawodawcę korzyści fundacji rodzinnej. Główną korzyścią fundacji rodzinnej jest odroczenie opodatkowania do momentu wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów – podobnie jak w przypadku innych instrumentów, takich jak FIZAN-y (fundusze inwestycyjne zamknięte), polskie spółki holdingowe (PSH) czy spółki korzystające z tzw. estońskiego CIT. Tym, co wyróżnia fundację rodzinną, jest niższa nominalna stawka podatku od wypłat – 15% wobec 19–20% w pozostałych rozwiązaniach. Wprowadzone rozwiązanie wymusza opodatkowanie na bieżąco stawką 19% CIT, z możliwością odliczenia tego podatku przy wypłacie środków do beneficjentów, gdy pobierany jest CIT w stawce 15%, co ogranicza negatywne konsekwencje podatkowe wprowadzanej zmiany, ale tylko teoretycznie. Bowiem wiele fundacji rodzinnych prowadzi politykę umiarkowania w transferze środków pieniężnych z fundacji do beneficjentów. Założeniem fundacji jest pomnażanie majątku całej rodziny (beneficjentów fundacji), a efekt ten może być zrealizowany w najpełniejszym stopniu, przy powiększaniu puli kapitału inwestycyjnego zgromadzonego w fundacji (dźwignia procentu składanego). Co za tym idzie wiele fundacji rodzinnych wypłaci środki beneficjentom dopiero po wielu latach od uzyskiwania przychodów z inwestycji fundacji rodzinnej i dopiero wtedy będzie mógł zostać odliczony 19% CIT (który został zapłacony wiele lat wcześniej). To pokazuje, że zaproponowany mechanizm stanowi istotną, dodatkową barierę podatkową dla inwestycji i kumulowania majątku rodzinnego na pokolenia, ponieważ mechanizm odliczenia CIT, z racji na specyfikę odraczania wypłat środków	

			beneficjentom, nie równoważy negatywnych skutków podatkowych, którymi na bieżąco będą obciążane fundacje. Trudno zrozumieć, w jaki sposób wielokrotnie wyższe obciążenie podatkowe miałoby wspierać realizację celów statutowych fundacji rodzinnej, a tym bardziej – jak miałoby chronić interesy jej beneficjentów – zatem propozycja wprowadzenia tzw. lock-upu musi spotkać się z jednoznaczną dezaprobatą. Dodatkowo, analiza oceny skutków regulacji wskazywała jednoznacznie, że w tabeli „Wpływ na sektor finansów publicznych" prognozowany wzrost dochodów sektora w perspektywie 10 lat wynosi 245 mln zł. To zaś dowodzi, temu że wystąpi zauważalne zwiększenie wpływów podatkowych, a jednocześnie nie usprawni funkcjonowania instytucji fundacji rodzinnej czy ochrony interesów beneficjentów, co pokazuje rzeczywistą motywację fiskalną do zmiany przepisów. W treści uzasadnienia do projektu wielokrotnie uzasadniano potrzeby zmian przepisów dotyczących opodatkowania fundacji rodzinnych, wskazując, na ograniczenie nadużyć podatkowych: 1) „wśród praktyk nieznajdujących uzasadnienia na tle regulacji ustawy o fundacji rodzinnej, jak również ustaw podatkowych, wskazać należy instrumentalne traktowanie tej instytucji", 2) „koniecznym jest także ograniczanie ryzyka występowania sytuacji, w których wniesienie do fundacji rodzinnej majątku następuje jedynie w celu jego zbycia za pośrednictwem preferencyjnie opodatkowanego podmiotu" 3) „Wprowadzenie powyższego rozwiązania wpisuje się w ogólną politykę uszczelniania systemu podatkowego". W już obecnie funkcjonującym systemie prawa podatkowego, organy podatkowe mają narzędzia ku temu, by walczyć z instrumentalnymi, sztucznymi, praktykami podatników – przede wszystkim tzw. klauzulę GAAR (art. 119a Ordynacji Podatkowej).	

			Nie można uzasadniać potrzeby zmiany przepisów biernością aparatu skarbowego, który nie wszczyna w satysfakcjonującej - dla Ministerstwa Finansów i Gospodarki - liczbie postępowań ws. nadużyć realizowanych za pomocą fundacji rodzinnych.	
448.	art. 6 ust. 8 pkt 2 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych / Pkt 23 projektu przeglądu w zw. z ustawą uchwaloną dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	BTTP Sp. z o.o.	Intencja projektu nowelizacji – przeciwdziałanie agresywnej optymalizacji podatkowej – jest zrozumiała. Nie można jednak zaakceptować, aby przepisy ograniczające prawa podatników działały wstecz. Tego rodzaju rozwiązania prowadziłyby do naruszenia konstytucyjnej zasady ochrony praw słusznie nabytych, co wielokrotnie podkreślał Trybunał Konstytucyjny (m.in. wyroki z 10 lutego 2015 r., sygn. akt P 10/11 oraz z 21 listopada 2024 r., sygn. akt P 11/24). Przepisy wprowadzające ograniczenia w zakresie stosowania obniżonych stawek lub zwolnień podatkowych nie mogą działać retroaktywnie. Proponowane regulacje są kolejnym przykładem niestabilności prawa podatkowego w Polsce. Jeśli projekt w obecnym kształcie wejdzie w życie, jego realnym beneficjentem będą zagraniczne fundacje i trusty. Ministerstwo Finansów, forsując takie rozwiązania, może nie tylko utwierdzić zagraniczne instytucje w przekonaniu o niestabilności polskiego systemu podatkowego, ale również wysłać do polskich przedsiębiorców sygnał, że nie można mu ufać przy planowaniu długoterminowych działań sukcesyjnych i inwestycyjnych. Szczególne zastrzeżenia budziły również przepisy przejściowe które w ramach dalszych prac powinny umożliwić podatnikom odpowiednie przygotowanie się do nowych regulacji.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
449.	Pkt 1, s. 3 Projektu Przeglądu; przypisy 12-14, s. 19; pkt 23, s. 29	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Zaprezentowane w Projekcie Przeglądu wnioski nie są możliwe do zweryfikowania na podstawie danych i odniesień zawartych w treści dokumentu. W wielu miejscach Projekt formułuje kategoryczne tezy, przy czym nie przedstawia pełnych analiz, danych źródłowych ani metodologii pozwalającej ocenić skalę opisywanych zjawisk.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			Przykładowo w pkt 23 wskazano, że możliwość prowadzenia przez fundację rodzinną (FR) działalności gospodarczej stała się dla części podatników zachętą do traktowania tej aktywności jako celu samego w sobie, uprzywilejowanego podatkowo przy sprzedaży, dzierżawie lub najmie aktywów wprowadzanych do FR oraz przy czerpaniu korzyści z udziałów w CFC. Projekt nie wskazuje jednak, jaka jest skala takich przypadków, według jakich kryteriów zostały one zidentyfikowane ani czy dotyczą one nadużyć, czy zwykłego korzystania z konstrukcji przewidzianej przez ustawodawcę. W Projekcie pojawiają się także zastrzeżenia, że część danych jest niepełna. Budzi to istotne wątpliwości co do podstaw projektowanych zmian, ponieważ bez dostępu do kompletu badań, analiz i danych posiadanych przez autorów Projektu nie można ocenić, czy proponowane rekomendacje są proporcjonalne i należycie uzasadnione. Propozycja: przed przedstawieniem zmian legislacyjnych należy uzupełnić Projekt o dane źródłowe, opis metodologii, zakres analiz oraz wyraźne rozróżnienie między stwierdzonymi nadużyciami a neutralnymi lub prawidłowymi zastosowaniami FR.	
450.	Pkt 23 projektu przeglądu	BTTP Sp. z o.o.	Projektowane założenie należy ocenić krytycznie, ponieważ przyjęcie za punkt odniesienia „właściwego” poziomu opodatkowania dochodów uzyskiwanych bezpośrednio przez fundatora lub beneficjenta prowadzi w istocie do podatkowego zrównania fundacji rodzinnej ze standardowym modelem inwestowania przez osoby fizyczne. Taki kierunek zmian podważa sens preferencyjnego reżimu fundacji rodzinnej jako odrębnej instytucji sukcesyjnej, której istotą jest akumulacja, ochrona i długofalowe zarządzanie majątkiem rodzinnym w perspektywie międzypokoleniowej. Osiągnięcie efektywnego poziomu opodatkowania świadczeń na poziomie zbliżonym do 19%, a w niektórych przypadkach dodatkowo z uwzględnieniem daniny solidarnościowej, oznaczałoby daleko idącą zmianę filozofii opodatkowania fundacji rodzinnych. W praktyce nie byłaby to jedynie korekta	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			mająca na celu eliminację nadużyć (o mało znaczącej skali, mając na uwadze przywołane w projekcie dane), lecz rewolucja względem obecnie obowiązującego porządku prawnego. Zamiast punktowych mechanizmów antyabuzywnych projekt zmierzałby do zasadniczego ograniczenia atrakcyjności podatkowej fundacji rodzinnej, również wobec podmiotów realizujących rzeczywiste cele sukcesyjne i długoterminowe cele inwestycyjne – co mogłoby skutkować wyprowadzeniem majątku poza Polskę.	
451.	Pkt 23, str. 29-30	Kancelaria Graś i Wspólnicy	Zbywanie określonych składników majątku nie przekreśla realizacji celów sukcesyjnych fundacji rodzinnej. Zarządzanie majątkiem pozwala bowiem budować kapitał przekazywany kolejnym pokoleniom. Z preferencji podatkowych nie powinny korzystać podmioty, których jedynym celem jest optymalizacja podatkowa, tzn. którzy po dokonaniu transakcji rozwiązują fundację rodzinną, lub wyzbywają się całego posiadanego przez nią majątku. Zabezpieczenia przed tym zjawiskiem już jednak funkcjonują w porządku prawnym, jak choćby klauzula GAAR – należałoby jedynie usprawnić jej stosowanie.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
452.	Część IV, s. 14–19 oraz pkt 23–24, s. 29–34 projektu przeglądu Podstawa empiryczna zmian i ocena skutków regulacji	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Podstawa empiryczna zmian i ocena skutków regulacji. Propozycja: Liczba raportów MDR nie jest równoznaczna z liczbą nadużyć, a hipotetyczne przemnożenie wszystkich dochodów zwolnionych przez stawkę 19% nie odzwierciedla rzeczywistego ubytku budżetowego. Nie każdy dochód powstałby bez fundacji, w tym samym czasie i u podmiotu opodatkowanego stawką 19%. Przed zmianą modelu należy przedstawić dane o zakończonych postępowaniach, rodzaju transakcji, faktycznie zakwestionowanych korzyściach i kosztach administracyjnych. OSR powinna uwzględniać wpływ na płynność rodzinnych firm, inwestycje, miejsca pracy, sukcesję i ryzyko przenoszenia struktur za granicę.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
453.	pkt 23-24 Projektu przeglądu; przepisy podatkowe dotyczące	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Stabilność i przewidywalność regulacji podatkowych** **Propozycja zmiany:** zapewnienie stabilności reżimu podatkowego znajdującego zastosowanie względem fundacji rodzinnej, w tym ochrony zwolnienia podmiotowego przed	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

	fundacji rodzinnej		zawężającą wykładnią oraz powściągliwości w częstych zmianach przepisów. **Uzasadnienie:** fundatorzy planują w horyzoncie pokoleniowym, a nie w rytmie kadencji politycznych. Stabilność i przewidywalność ukształtowanego systemu stanowią niezbędny warunek realizacji celu, dla którego powołano instytucję fundacji rodzinnej.	
454.	pkt 23- 24	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Stanowisko.** Proponujemy - jako kompromis godzący interes fiskalny z ochroną instytucji - wprowadzenie MATRYCY AKTYWÓW SUKCESYJNYCH: zamkniętego katalogu kategorii majątku, który może korzystać z preferencji i podlegać ewentualnemu okresowi powiązania (lock-up), wraz z przypisanym mu czasem i warunkami wyłączeń. **Forma.** Z uwagi na szybką dezaktualizację, matryca nie powinna być „przypięta" w ustawie, lecz określona w ROZPORZĄDZENIU WYKONAWCZYM do przepisu ustawy i REGULARNIE AKTUALIZOWANA. Ustawa wyznaczałaby ramy i delegację, rozporządzenie - szczegółową, zamkniętą klasyfikację. **Podstawa klasyfikacyjna.** Matryca powinna opierać się na utrwalonej klasyfikacji cywilnoprawnej (rzeczy nieruchome i ruchome - art. 45-46 k.c.; papiery wartościowe - z odesłaniem do przepisów rdzennych: ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz, dla weksla i czeku, Prawa wekslowego i Prawa czekowego z 1936 r., stabilnych od dwudziestolecia międzywojennego). Dla uczciwego inwestora kilka szerokich, zbiorczych kategorii w zupełności wystarcza. **Wyłączenie szarej strefy.** Z katalogu aktywów sukcesyjnych należy świadomie WYŁĄCZYĆ instrumenty z pogranicza prawa, które nie służą celowi sukcesyjnemu: kryptoaktywa i ich nośniki (przy czym sam fizyczny nośnik pozostaje rzeczą ruchomą - istotne jest to, co on inkorporuje; por. definicję waluty wirtualnej w art. 2 ust. 2 pkt 26 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz reżim rozporządzenia	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

			(UE) 2023/1114 - MiCA) oraz tzw. inwestycje/zakłady „probabilistyczne” (prediction markets), które w Polsce co do zasady pozostają nielegalne. Posłużenie się klasyczną klasyfikacją cywilistyczną osiąga ten cel automatycznie, bez konieczności wskazywania pojedynczych przykładów. **Efekt i granica.** Matryca daje sądom administracyjnym i podatnikom jasną wskazówkę, ukraca schematy „na pograniczu prawa” i wymusza na fundacjach „higienę sukcesyjną”, której dziś - do pierwszego audytu po kilku latach - brakuje. Granicą pozostaje konstytucyjność (art. 64 i art. 31 ust. 3): jeżeli dana forma inwestycji nie służy obejściu ustawy, nie powinna być ograniczana. Lock-up ma być więc CELOWANY (przeciw schematowi „wniesienie-szybkie zbycie-likwidacja”) i wyposażony w szerokie bezpieczne przystanie (reinwestycja, restrukturyzacja, zdarzenia losowe), by nie blokował realnego zarządzania portfelem. Ilustrację matrycy zawiera Tabela 2.	
455.	Pkt 23-24	ABW	Kolejną istotną kwestią są kryptowaluty, które mogą być wnoszone do fundacji jako element jej majątku. Zasadnym jest pytanie, czy majątek w postaci kryptowalut wnoszony (w tym również przez obcokrajowców) jako aktywa do fundacji rodzinnej nie narusza przepisów AML w zakresie źródła ich pochodzenia oraz zachowania transparentności odnośnie ich właściciela.	MRiT: Wniesienie tego rodzaju aktywa do fundacji rodzinnej wydaje się podlegać takim samym zasadom, jak w przypadku innych osób prawnych. Zastosowanie powinno więc znaleźć m.in. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1113 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2015/849.
456.	Pkt 23-24	ABW	Ponadto zapisy ustawy o fundacji rodzinnej prawdopodobnie pozwalają na pewne możliwości wykorzystania fundacji rodzinnej do prowadzenia wadliwie rozumianej optymalizacji podatkowej, ukrywania majątku, prania pieniędzy: - właściwej oceny (w zakresie prawnym, podatkowym, fiskalnym) wymagają kwestie funkcjonowania fundacji rodzinnych i ich możliwego wykorzystania do potencjalnego obchodzenia obowiązujących przepisów celem unikania uiszczania należnych podatków i opłat do Skarbu Państwa — kwestie rozliczania podatku PIT i CIT — fundacje rodzinne	MRiT: Uwzględni powyższe zagrożenia podczas prac legislacyjnych. Analizę dot. wykorzystania fundacji rodzinnych w działalności przestępczej przedstawiło MS.

			podlegać mają specyficznemu i preferencyjnemu opodatkowaniu, np. : - dywidenda ze spółki - 0% CIT w fundacji rodzinnej, - sprzedaż udziałów — 0% CIT, jeśli dot. reinwestycji, - śmierć właściciela — 0% opodatkowania, - zakładane fundacje rodzinne (również przez obcokrajowców), mogą być wykorzystywane do legalizowania środków finansowych pochodzących z nielegalnego lub nieujawnionego źródła (pranie pieniędzy).	
457.	Pkt 23-24	SKW	SKW zauważyło, że kryptoaktywa (kryptowaluty, tokeny cyfrowe, NFT, DeFi, PrivateCoins itp.) które mogą być aportem do fundacji rodzinnych (także lokowane przez obcokrajowców) w formie aktywów nie naruszają ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu AML/CFT w zakresie źródła ich pochodzenia, w tym zachowania transparentności ich fundatora.	MRiT: Wniesienie tego rodzaju aktywa do fundacji rodzinnej wydaje się podlegać takim samym zasadom, jak w przypadku innych osób prawnych. Zastosowanie powinno więc znaleźć m.in. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1113 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2015/849.
458.	pkt 23- 24 Projektu przeglądu	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Pierwszeństwo narzędzi celowanych przed przebudową całego modelu** **Propozycja zmiany:** oparcie uszczelnienia na narzędziach celowanych, wymierzonych w zidentyfikowane schematy nadużyć, zamiast przebudowy opodatkowania fundacji. **Uzasadnienie:** nadużycia są zlokalizowane w dającej się opisać mniejszości przypadków, w związku z czym proporcjonalną odpowiedź na nie stanowić mogą instrumenty celowane (m.in. minimalny okres utrzymania własności aktywów wniesionych do fundacji rodzinnej, objęcie fundacji rodzinnej reżimem podatku od dochodów zagranicznej jednostki kontrolowanej oraz podatku od niezrealizowanych zysków, ograniczenie korzyści związanych z przystępowaniem do podmiotów transparentnych podatkowo, doprecyzowanie katalogu ukrytych zysków), wzmocnione klauzulą ogólną przeciwko unikaniu opodatkowania.	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).

459.	pkt 23- 24 Projektu przeglądu; art. 5 u.f.r.; art. 6 ust. 1 pkt 25 u.p.d.o.p.	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Wariant alternatywny względem pkt 14. powyżej (na wypadek decyzji o zmianie modelu): dwa typy fundacji rodzinnej wyróżniane według charakteru działalności** **Propozycja zmiany:** gdyby ustawodawca zdecydował się na zmianę modelu opodatkowania, w miejsce wieloetapowego modelu przedmiotowego proponuje się rozróżnienie dwóch typów fundacji rodzinnej: **(1)** fundacja sukcesyjna, pełniąca funkcję pasywnego holdingu i zarządzania majątkiem rodzinnym w pełnych granicach obecnego katalogu dozwolonej działalności (art. 5 u.f.r.), opodatkowana na dotychczasowych zasadach (zwolnienie podmiotowe oraz odroczenie zapłaty podatku do momentu dystrybucji świadczenia); **(2)** fundacja prowadząca zorganizowaną działalność gospodarczą wykraczającą poza ten katalog, opodatkowana na zasadach ogólnych CIT. Przypisanie do jednego z typów byłoby w takim wypadku determinowane przeważającym charakterem działalności fundacji rodzinnej, z marginesem tolerancji dla aktywności incydentalnej, tak aby pojedyncza czynność wykraczająca poza katalog nie powodowała utraty statusu fundacji sukcesyjnej. Kryterium przypisania nie stanowiłoby ani samo powiązanie, ani skala pojedynczej transakcji. **Uzasadnienie:** rozróżnienie to wprost realizuje diagnozę sformułowaną w treści Projektu przeglądu, wiążąc preferencję z rzeczywistą funkcją sukcesyjną i pasywną, a opodatkowanie na zasadach ogólnych z działalnością operacyjną. Typ sukcesyjny obejmowałby pełny, obecny zakres działalności dozwolonej w art. 5 u.f.r., dzięki czemu fundacje sukcesyjne zachowałyby wszystkie dotychczasowe instrumenty zarządzania majątkiem rodzinnym i nie utraciłyby żadnego z obecnych uprawnień (ochrona praw nabytych). Kryterium przeważającego charakteru z marginesem tolerancji miałoby na celu ochronę przed niestabilnością, którą powodowałaby reklasyfikacja całego podmiotu na skutek pojedynczej czynności. Proponowane powyżej rozwiązanie jest przez to jednocześnie proporcjonalne, czytelniejsze i prostsze w	MRiT: Propozycja zostanie poddana dyskusji w ramach realizacji rekomendacji o możliwości wprowadzenia nowego modelu opodatkowania.

			stosowaniu niż model wieloetapowy prezentowany w Projekcie przeglądu, ma także ugruntowanie porównawcze i nawiązuje do istniejącego już w polskim prawie odróżnienia działalności mieszczącej się w katalogu z art. 5 u.f.r. od działalności ten katalog przekraczającej.	
460.	Art. 5 ust. 1 pkt 5 u.f.r.; *cz. 5 pkt 23-24 (str. 29, 31) Projektu.*	Kancelaria Radców Prawnych Oleś, Rysz, Sarkowicz sp.k.	Na tle uzyskiwania przez fundację rodzinną spłaty kapitału i odsetek z wierzytelności pożyczkowych nabytych pod tytułem darmym (darowizna, spadek) narasta rozbieżność czy czynności te są w ogóle działalnością gospodarczą, a w konsekwencji – czy korzystają ze zwolnienia. Organy podatkowe stoją na stanowisku, że nabycie wierzytelności nie jest udzieleniem pożyczki, i na tej podstawie opowiadają się za opodatkowaniem sankcyjną stawką 25% CIT. W tym ujęciu na dalszy plan schodzi jednak kwestia o znaczeniu zasadniczym – to, że bierne pobieranie pożytków z wierzytelności otrzymanej nieodpłatnie stanowi wyłącznie zwykły zarząd mieniem i realizację ustawowego celu fundacji (art. 2 u.f.r.), a nie zorganizowaną i ciągłą aktywność nastawioną na zysk w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480 z późn. zm.). Przesądza o tym prawomocny wyrok WSA w Warszawie z 5 grudnia 2024 r. (III SA/Wa 2232/24), utrzymany w mocy przez NSA. Za dopuszczalnością przemawia również argument *a fortiori*: skoro dozwolone jest udzielanie pożyczek spółkom, w których fundacja posiada udziały – a więc czynność aktywna, wiążąca się z zaangażowaniem własnych środków i ryzykiem ekonomicznym – to tym bardziej nie ma powodów, aby obarczać opodatkowaniem sankcyjnym samo bierne czerpanie pożytków z darowanych wierzytelności, które często bywa efektywnym sposobem wyposażenia fundacji w środki niezbędne do realizacji zadań statutowych. Proponujemy doprecyzowanie, że uzyskiwanie spłaty oraz pożytków z takich wierzytelności jest objęte zakresem art. 5 u.f.r. – co pozwoli uniknąć wątpliwości, czy stanowi ono działalność gospodarczą oraz czy przy literalnym odczytaniu	MRiT: Ograniczenia zawarte w art. 5 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej dotyczą wyłącznie zakresu wykonywanej przez fundację rodzinną działalności, która spełnia wszystkie cechy działalności gospodarczej w rozumieniu Prawa przedsiębiorców. Osiąganie dochodu z tytułu wierzytelności pożyczkowych musi zatem stanowić element zorganizowanej działalności zarobkowej, wykonywanej przez fundację rodzinną we własnym imieniu i w sposób ciągły. Taka kwalifikacja działalności fundacji rodzinnej na gruncie konkretnego stanu faktycznego nie jest wykluczona, ale bez dodatkowych okoliczności nie można przyjąć, że samo otrzymanie mienia w postaci wierzytelności pożyczkowych jest zawsze przejawem wykonywania przez fundację rodzinną działalności gospodarczej. Być może ocena działalności fundacji rodzinnej byłaby inna, gdyby fundacja rodzinna, do której wierzytelności pożyczkowe zostały wniesione, zarządzała nimi powierniczo w interesie pożyczkodawcy, mając w ramach łączącego ją z cedentem stosunku umownego obowiązek jej wyegzekwowania i przekazania zwróconej kwoty z powrotem na rzecz cedenta. Inaczej można też zapewne traktować aktywne nabywanie przez samą fundację rodzinną z dostępnych jej środków wierzytelności pożyczkowych, następujące wyłącznie w celu dalszego ich zbycia (działalność naruszająca art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o fundacji rodzinnej). Prawdopodobne, że obciążanie przez fundatora kontrolowanych przez niego spółek kosztami pożyczek w połączeniu z jednoczesnym wniesieniem wierzytelności z tytułu tych pożyczek do zwolnionego z CIT podmiotu może zostać w konkretnym stanie faktycznym uznane za działanie sztuczne, niemające uzasadnienia ekonomicznego, poza celem związanym z osiągnięciem korzyści podatkowej. Jeśli np. fundator wniósł do fundacji również udziały w spółkach, które zaciągnęły pożyczkę można z przypuszczać, że fundacja rodzinna mogła zostać z łatwością wyposażona w mienie w postaci samych udziałów w spółkach, a pożyczki zostały zaciągnięte w bezpośrednim

			przepisu nie wykracza poza jego brzmienie, skoro cesja (nabycie) wierzytelności pożyczkowej nie jest tym samym co udzielenie pożyczki. Jednocześnie poza zakresem zwolnienia powinien pozostać odpłatny obrót wierzytelnościami jako czynność o charakterze aktywnym, wykraczająca poza zwykły zarząd mieniem fundacji. W wariancie kompromisowym regułę można zawęzić (art. 5 ust. 1 pkt 5 lit. d u.f.r.) do wierzytelności wobec spółek fundacji i beneficjentów, co sprzyja konsolidacji majątku rodzinnego.	związku z utworzeniem fundacji (środki, które przekazał fundator spółkom w ramach udzielonej pożyczki, a które przypadną ostatecznie fundacji, mógł przecież wnieść fundator bezpośrednio do fundacji rodzinnej – z kolei realne potrzeby kapitałowe spółek mogły zostać następnie zaspokojone przez pożyczkę udzieloną przez fundację spółkom, w których fundacja posiada udziały).
461.	Pkt 23-24, s. 29-34 Projektu Przeglądu; termin wejścia w życie zmian podatkowych	PragmatIQ Kancelaria Prawna	Proponowany nowy model opodatkowania FR ma charakter koncepcyjny i bardzo ogólny. Należy traktować go raczej jako wstęp do dyskusji niż jako propozycję rzeczywistych zmian legislacyjnych, do których można odnieść się szczegółowo Nie kwestionując potrzeby przeciwdziałania nadużyciom i uszczelniania systemu podatkowego, należy wskazać, że kierunki zmian przedstawiane przez MF i MRiT nie są wyłącznie korektami technicznymi. Prowadzą do zasadniczej przebudowy modelu, w oparciu o który fundatorzy podejmowali decyzje o utworzeniu FR, wniesieniu majątku oraz ukształtowaniu zasad jego zarządzania. Model ten można modyfikować, ale wyłącznie punktowo, proporcjonalnie i z poszanowaniem zaufania fundatorów do stabilności prawa. Zachęty podatkowe pełnią w przypadku FR ważną funkcję. Głównym motywem zajęcia się sukcesją jest spokój i bezpieczeństwo rodziny, a także ochrona zgromadzonego majątku. Obecny model podatkowy powoduje jednak, że seniorzy częściej decydują się na uporządkowanie i reorganizację aktywów, które mogą stanowić fundament dla kolejnych pokoleń. Zachęta podatkowa nie musi więc oznaczać nadużycia; może być jednym z racjonalnych impulsów do przeprowadzenia potrzebnego procesu sukcesyjnego. Zarzut, że część FR została utworzona z funduszem założycielskim 100.000 zł i bez szerszego wyposażenia, nie	MRiT: W ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			może być automatycznie traktowany jako dowód nadużycia. Często jest to konsekwencja niepewności prawnej, oczekiwania na rejestrację albo decyzji o wyposażeniu FR dopiero po zakończeniu kolejnych etapów sukcesji, czy nawet na etapie dziedziczenia po fundatorze. Część fundatorów ma ważny powód, aby ustrukturyzować aktywa już teraz, a część wstrzymuje się do czasu ustabilizowania praktyki i wpisu do RFR. Szczególne wątpliwości budzi rozważane opodatkowanie wybranych aktywów już na etapie ich wnoszenia do FR. Taki podatek mógłby powstawać na etapie porządkowania struktury majątkowej, a nie w związku z wypłatą świadczeń na rzecz beneficjentów ani z faktyczną realizacją dochodu przez fundatora. W praktyce może to oznaczać konieczność zapłaty podatku bez uzyskania środków pieniężnych pozwalających na jego uregulowanie. Propozycja: odstąpić od całościowej przebudowy modelu opodatkowania FR na rzecz zmian punktowych, proporcjonalnych i precyzyjnie adresowanych do konkretnych nadużyć. Projekt przepisów powinien być poprzedzony pogłębioną oceną skutków regulacji, konsultacjami społecznymi oraz przedstawieniem konkretnych przepisów przejściowych. Standardem powinno być co najmniej 6-miesięczne vacatio legis dla zmian w prawie podatkowym, zgodnie z umową koalicyjną. Z uwagi na stopień zaawansowania prac, przy dotrzymaniu właściwego vacatio legis, zmiany podatkowe powinny wejść w życie najwcześniej od 1 stycznia 2028 r.	
462.	Rozdział 5 str. 31	MF	Proponujemy na stronie 31 rozszerzyć zapis: Jest: „Z uwagi na omówione w poprzednich częściach przeglądu działania optymalizacyjne, jest to kluczowe w kontekście ochrony interesów budżetu państwa.” Propozycja: „Z uwagi na omówione w poprzednich częściach przeglądu działania optymalizacyjne, jest to kluczowe w kontekście	Uwaga uwzględniona

			ochrony interesów sektora finansów publicznych, w tym dochodów budżetu państwa i dochodów jednostek samorządu terytorialnego.”	
463.	Pkt 5 ppkt 23 i 24 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Zgłaszający postuluje zwolnienie z opodatkowania świadczenia fundacji rodzinnej polegającego na udostępnieniu mienia fundacji rodzinnej (wniesionego przez fundatorów) do używania przez fundatorów. W obecnym stanie prawnym wniesienie do fundacji np. nieruchomości zamieszkiwanej przez fundatora lub fundatorów nie ma żadnego uzasadnienia ekonomicznego. Korzystanie przez fundatora z nieruchomości, w której wcześniej zamieszkiwał „za darmo”, po wniesieniu do fundacji generuje CIT po stronie fundacji liczony od rynkowej wysokości czynszu, którego fundator przed wniesieniem nieruchomości do fundacji nie płacił. W takiej sytuacji wnoszenie do fundacji rodzinnej mienia rodzinnego, przede wszystkim nieruchomości, wykorzystywanych prywatnie przez fundatora jest po prostu nieopłacalne. W ocenie zgłaszającego kłóci się to z celem sukcesyjnym fundacji rodzinnej. Prywatne nieruchomości fundatora często są aktywem znacznej wartości, które w przypadku braku testamentu fundatora nigdy do fundacji nie trafią. Z tego względu zasadnym wydaje się wyeliminowanie barier administracyjnoprawnych zniechęcających fundatorów do wyposażanie fundacji rodzinnej w mienie, w szczególności w nieruchomości, ale także inne mienie znacznej wartości np. środki transportu.	MRiT: MRiT uważa, że ta kwestia powinna zostać doregulowana w przepisach.
464.	Pkt 5 ppkt 23 i 24 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Zgłaszający postuluje zrównanie podatkowych preferencji dla beneficjentów będących zstępnymi fundatorów będących rodzeństwem z beneficjentami będącymi zstępnymi fundatorów będących małżeństwem. Przedsiębiorczość rodzinna w Polsce to nie tylko wariant rodzic + dziecko czy małżonkowie. Znaczna część polskich biznesów rodzinnych prowadzona jest przez rodzeństwa –	MF zamierza wprowadzić proponowane rozwiązanie. Zakres zwolnienia przewidzianego w art. 21 ust. 1 pkt 157 ustawy PIT zostanie rozszerzony na świadczenia otrzymywane przez zstępnych rodzeństwa fundatorów. Zmiana ta zapewni zbliżone zasady opodatkowania świadczeń wypłacanych z fundacji rodzinnych ustanowionych przez rodzeństwo i przez małżonków, eliminując różnice wynikające

			zarówno wskutek rozpoczęcia wspólnego zamierzenia gospodarczego, jak i w efekcie „spadkobrania" rodzinnego biznesu po rodzicach. W obecnym stanie prawnym zawiązanie fundacji rodzinnej przez rodzeństwo nie ma uzasadnienia ekonomicznego i podatkowo jest traktowane gorzej niż fundacja zawiązana przez małżonków. Powyższe wynika z faktu, iż dzieci rodzeństwa nie stanowią tzw. zerowej grupy podatkowej i w części, w jakiej świadczenie otrzymane od fundacji rodzinnej pochodzi z majątku rodzeństwa ich rodzica podlegają opodatkowaniu podatkiem od osób fizycznych. W konsekwencji, rodzeństwa prowadzące wspólnie biznesy niejako zmuszane są do zawiązania oddzielnych fundacji rodzinnych, które wyposaża się w część praw udziałowych przysługujących każdej osobie z rodzeństwa. W ocenie zgłaszającego jest to sprzeczne z celami sukcesyjnymi ustawy, mającymi m. in. służyć ochronie rodzinnych majątków i polskich przedsiębiorstw rodzinnych przed rozdrobnieniem i sprzedażą w długim horyzoncie czasowym.	wyłącznie z modelu prowadzenia rodzinnej działalności gospodarczej. MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477).
465.	Pkt 5 ppkt 23, 24 projektu przeglądu	KF LEX	**Krytyczna ocena planowanego pakietu uszczelniającego oraz koncepcji trójstopniowego modelu opodatkowania: Zagrożenie dla akumulacji kapitału i widmo „śmierci instytucji" fundacji rodzinnej** Propozycja całkowitej rekonstrukcji zasad opodatkowania fundacji rodzinnych stanowi fundamentalne zagrożenie dla polskiego biznesu. Środowisko firm rodzinnych wskazuje na destrukcyjne skutki tych pomysłów, zarówno z perspektywy pojedynczych przedsiębiorstw, jak i strategicznych interesów całej gospodarki narodowej: **1. Wyzwanie makroekonomiczne: Koniec modelu taniej siły roboczej i konieczność akumulacji kapitału**	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477). W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			• Polska gospodarka wyczerpała już model rozwoju oparty na taniej sile roboczej – koszty pracy rosną, co uniemożliwia dalsze konkurowanie tym atutem na globalnych rynkach. Jedynym motorem zaawansowanego rozwoju państwa jest obecnie budowanie silnego, prywatnego kapitału krajowego. • Polskie firmy rodzinne, budujące swój dorobek zaledwie od okresu transformacji po 1989 roku, zmagają się z koniecznością rywalizowania z wielopokoleniowymi, nieporównywalnie zamożniejszymi rodzinami z Europy Zachodniej, które akumulowały majątek przez stulecia **w stabilnym otoczeniu prawnym (a nie zmienianym do góry nogami co 3 lata)**. • Aby dogonić rynki zachodnie, Polska bezwzględnie potrzebuje wehikułów pozwalających na niezakłócone i neutralne podatkowo pomnażanie środków na etapie operacyjnym, by móc je reinwestować w innowacje i ekspansję. **2. Krytyczna dekonstrukcja trójstopniowego modelu opodatkowania** Dążenie do całkowitej zmiany modelu podatkowego niszczy podstawowy cel fundacji: • **Etap wstępny (Opodatkowanie „na wejściu" jako bariera):** Wprowadzenie obowiązku opodatkowania wnoszonego majątku według wartości rynkowej tworzy natychmiastowy koszt płynnościowy. Działa to jak bariera paraliżująca procesy sukcesyjne już na starcie i wygeneruje masowe spory z fiskusem na tle wycen skomplikowanych struktur holdingowych. • **Etap właściwy (Cios w bieżącą działalność i rentowność):** Zastąpienie zwolnienia podmiotowego ograniczonym zwolnieniem przedmiotowym uderza w istotę fundacji. Objęcie bieżącym podatkiem CIT dochodów m.in. z najmu nieruchomości, odsetek od pożyczek dla spółek zależnych czy zbywania akcji drastycznie obniży konkurencyjność polskiego biznesu i sparaliżuje holdingowe funkcje fundacji.	

			• **Etap wyjściowy (Uderzenie w zaufanie obywateli):** Likwidacja całkowitego zwolnienia z podatku PIT dla beneficjentów z najbliższej rodziny (tzw. grupy zerowej) w rażący sposób narusza zasadę zaufania do stabilności prawa. Skomplikowany mechanizm odliczeń zapłaconego przez fundację CIT nie zrekompensuje tej utraty. **3. Skrajny fiskalizm i błędna optyka aparatu skarbowego** • Resort finansów błędnie traktuje fundację rodzinną jak klasyczny instrument spekulacyjny, całkowicie ignorując jej nadrzędną funkcję alimentacyjną i sukcesyjną polegającą na zabezpieczeniu bytu rodziny na pokolenia. • Restrykcje z tzw. pakietu uszczelniającego (m.in. objęcie reżimem jednostek kontrolowanych CFC i podatkiem exit tax) są podyktowane wyłącznie doraźnym zyskiem budżetowym, który oszacowano na zaledwie 243 mln zł rocznie, co jest kwotą skrajnie niską, jak na zabezpieczenie trwałości przedsiębiorstw generujących 2/3 polskiego PKB. Analiza w ogóle nie uwzględnia faktu, że w konstrukcji fundacji rodzinnej dochodzi do opóźnienia momentu opodatkowania, a nie całkowitego zwolnienia. 3 lata to za krótki okres na dokonanie analizy. **4. Śmierć instytucji, exodus kapitału i bezcelowość innych prac legislacyjnych** • **Koniec nowych rejestracji:** Obciążenia fiskalne i usztywnienie zasad działania staną się tak zaporowe, że wprowadzenie propozycji w tym kształcie doprowadzi do natychmiastowej śmierci fundacji rodzinnej. Po uchwaleniu takich zmian w Polsce nie zostanie zarejestrowana już ani jedna nowa fundacja. • **Odpływ kapitału z polskiej gospodarki:** Zniweczenie proinwestycyjnego charakteru polskiej fundacji zmusi fundatorów do powrotu do jurysdykcji zagranicznych (tworzenia struktur powierniczych w państwach o przyjaznym prawie). Oznacza to dramatyczny exodus polskiego kapitału za granicę.	

			• **Bezcelowość analizy pozostałych punktów przeglądu:** W świetle zniszczenia fundamentu ekonomicznego fundacji, procedowanie pozostałych 22 rekomendacji organizacyjnych (jak przeniesienie rejestru do KRS czy doprecyzowywanie działania organów) staje się całkowicie bezcelowe. Tworzenie skomplikowanych ram urzędowych dla martwej instytucji, z której nikt nie będzie korzystał, jest pozbawione sensu. **5. Kompromisowe rozwiązanie: Ewolucja, a nie rewolucja** Mając na uwadze strategiczną rolę firm rodzinnych, państwo powinno przyjąć zasadę ewolucji, a nie rewolucji. Optymalnym sposobem walki z nadużyciami jest inteligentne, punktowe uszczelnienie systemu poprzez wprowadzenie instytucji 3-letniego *lock-up* („bezpiecznej przystani"). Mechanizm ten zablokuje krótkoterminowe transakcje spekulacyjne, zapewniając jednocześnie długofalowym inwestorom i rodzinom bezwarunkową ochronę podatkową i stabilne ramy do budowania siły polskiego kapitału.	
466.	Art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy (w nawiązaniu do Pkt 5 ppkt 23, 24 projektu przeglądu)	KF LEX	**Propozycja wprowadzenia Instytucji 3-letniego lock-up jako ustawowa bezpieczna przystań (Safe Harbour)** Wprowadzenie obiektywnego, trzyletniego okresu karencji (*lock-up*) to klasyczne i sprawdzone w międzynarodowym prawie podatkowym rozwiązanie typu *safe harbour*. Stanowi ono racjonalną, stabilizującą alternatywę dla proponowanego przez resort finansów trójstopniowego modelu opodatkowania, który w praktyce doprowadziłby do likwidacji tej instytucji. **1. Obiektywizacja kryteriów i koniec z arbitralnością urzędniczą** • **Zastąpienie intencji czasem:** Obecny kształt art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy uzależnia zwolnienie z CIT od skrajnie subiektywnej przesłanki – badaniu, czy dane mienie nie zostało nabyte „wyłącznie w celu dalszego zbycia". Lock-up może zamienić ten nieuchwytny test intencji inwestycyjnej na sztywny, łatwy do zweryfikowania parametr czasowy (36 miesięcy).	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477). W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			• **Ukrócenie profiskalnej wykładni KIS:** Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej regularnie nadużywa nieprecyzyjnych przepisów, próbując utożsamiać słowo „wyłącznie” ze słowem „docelowo”. Organy potrafią twierdzić, że sprzedaż nieruchomości po 10 latach aktywnego wynajmu i tak podlega opodatkowaniu, bo ostatecznym celem było jej zbycie. Sztywne 36 miesięcy całkowicie zablokowałoby możliwość stosowania tak absurdalnych interpretacji, co potwierdzają już wyroki sądów administracyjnych (np. WSA w Rzeszowie czy NSA) walczących z profiskalnym podejściem urzędników. • **Gwarancja bezwarunkowego zwolnienia (0% CIT):** Proponowana bezpieczna przystań daje zarządom fundacji pełną przewidywalność prawną. Po upływie 3 lat od momentu wniesienia lub nabycia dowolnego składnika majątku, zarząd zyskuje absolutną pewność, że jego sprzedaż – np. w celu ochrony kapitału, wycofania się z tracącej rynek branży i przeniesienia środków na bezpieczniejsze instrumenty – będzie w 100% zwolniona z podatku. Fiskus traci w tym momencie jakiekolwiek prawo do kwestionowania gospodarczego sensu takiej transakcji. **2. Skuteczna walka z nadużyciami bez niszczenia idei sukcesji** • **Zablokowanie spekulacji:** Trzyletni lock-up idealnie trafia w intencje kontrolne Ministerstwa Finansów, które w swoim raporcie alarmuje o tysiącach schematów MDR-1 i przypadkach unikania opodatkowania. Rozwiązanie to uniemożliwi traktowanie fundacji rodzinnej jako krótkoterminowej „platformy transakcyjnej”. Uniemożliwi natychmiastowe, bezpodatkowe odsprzedawanie udziałów w spółkach w procesach M&A tuż po ich darowaniu do fundacji czy szybkie „flipowanie” nieruchomościami.	

			• **Wyłączenia:** Aktywami, których okres karencji nie powinien obejmować są papiery wartościowe i instrumenty finansowe notowane na giełdzie. **3. Ewolucja zamiast rewolucji** • Proponowany model bezpiecznej przystani opiera się na rzeczywistym upływie 36 miesięcy od dnia wniesienia lub zakupu konkretnego aktywa przez fundację. • Jest to rozwiązanie znacznie bezpieczniejsze i bardziej transparentne niż wadliwy projekt rządowy z sierpnia 2025 roku, który sztucznie liczył czas od końca roku kalendarzowego (co efektywnie wydłużało okres restrykcji do blisko 4 lat), ograniczał lock-up tylko do mienia nabytego nieodpłatnie i nie dawał jasnej gwarancji pełnego zwolnienia po upływie tego terminu. Wprowadzenie tak skonstruowanego lock-up to modelowy przykład **ewolucji prawa** – punktowo i skutecznie uszczelnia on system tam, gdzie identyfikowane są patologie, pozostawiając nienaruszony, proinwestycyjny fundament podatkowy fundacji rodzinnej, który pozwala polskim firmom budować wielopokoleniowy kapitał i skutecznie konkurować z Europą Zachodnią.	
467.	Pkt 24	Krajowa Rada Notarialna	W szczególności Krajowa Rada Notarialna podziela pogląd o zasadności doprecyzowania regulacji podatkowych dotyczących fundacji rodzinnych, ukierunkowanych na zapewnienie fundacjom stabilnej realizacji celu tej osoby prawnej, zapobiegając jednocześnie nieuzasadnionemu nadużywaniu fundacji rodzinnej do celów innych niż sukcesyjny. Zarazem jednak rozwiązania, prowadzące do ewentualnej modyfikacji rozwiązań podatkowych, powinny być przemyślane i proporcjonalne, aby nie zaburzyły funkcjonowania już powstałych fundacji rodzinnych, realizujących cele sukcesyjne (ochrona „spraw w toku”), a także aby nie doprowadziły przez ich nadmiarowość do	MRiT: Pozytywna ocena propozycji. MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477). W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			nieatrakcyjności tej formy ukształtowania sukcesji międzypokoleniowej.	
468.	Pkt 24	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**Stanowisko.** Jeżeli - czemu co do zasady nie sprzeciwiamy się - preferencja zostanie uzależniona od więzi rodzinnej (m.in. przy ewentualnym zniesieniu różnicowania stawki PIT według pokrewieństwa), to definicję uprawnionych należy oprzeć na FUNKCJONALNYM teście celu sukcesyjnego, a nie wyłącznie na więzi biologicznej. **Uzasadnienie.** Znaczna część polskich przedsiębiorstw prywatnych (częściej większych) powstała przed laty nie w ramach rodziny, lecz wspólnoty założycielskiej - wspólników, którzy zbudowali jeden biznes utrzymujący dziś dwie rodziny. Wąsko biologiczna definicja wykluczałaby takie struktury z sukcesyjnej funkcji fundacji (np. dwóch wspólników, z których jeden nie ma rodziny biologicznej - nie ma powodu, by był „odsunięty na bok"). Jest to przypadek przyznanie marginalny i możliwy do osiągnięcia także innymi narzędziami, lecz realny; rozwiązanie powinno go obejmować. **Równowaga z antyunikaniem.** Zarazem podzielamy obawę, że nieograniczone spłaszczenie mogłoby otworzyć fundację dla osób całkowicie niepowiązanych. Dlatego preferencję należy wiązać z genuinie sukcesyjnym, długoterminowym celem (test funkcjonalny z VI.2), a nie z samym faktem wskazania danej osoby jako beneficjenta. Świadczenia dla beneficjentów spoza kręgu objętego celem sukcesyjnym mogą podlegać zasadom niepreferencyjnym. Jednocześnie popieramy - jako rozwiązanie pro-podatnikowe - uczynienie fundacji płatnikiem PIT i potraktowanie świadczenia jako przychodu z udziału w zyskach osoby prawnej, co otwiera beneficjentom-nierezydentom dostęp do umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.	MRiT: MF przeanalizował uwagę i wnioski z analiz zostały ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD477). W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian. Zakres zwolnienia przewidzianego w art. 21 ust. 1 pkt 157 ustawy PIT zostanie rozszerzony na świadczenia otrzymywane przez zstępnych rodzeństwa fundatorów. Zmiana ta zapewni zbliżone zasady opodatkowania świadczeń wypłacanych z fundacji rodzinnych ustanowionych przez rodzeństwo i przez małżonków, eliminując różnice wynikające wyłącznie z modelu prowadzenia rodzinnej działalności gospodarczej.
469.	Pkt 24 (str. 30) Zmiana obecnego opodatkowania. Model opodatkowan	Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp. k.	Zmiana modelu opodatkowania przeczy założeniom wprowadzenia ustawy o fundacji rodzinnej. Nie może być uzasadnieniem zmiany przepisów eliminacja nadużywania przyznanej preferencji przez podmioty nierzetelne. W celu eliminowania z rynku podmiotów nierzetelnych organy	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427 MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są

	ia kierowany do przyszłych fundacji rodzinnych oraz opcjonalnie do istniejących		skarbowe winny stosować posiadane przez siebie uprawnienia i instrumenty. Stawianie nowo założonych fundacji rodzinnych w gorszej sytuacji wejściowej polegającej na opodatkowaniu wnoszonych aktywów do fundacji rodzinnej będzie powodować nierówność wyników wobec prawa. Dodatkowo ciężko jest oczekiwać, iż wprowadzenie opodatkowania wyposażenia fundacji rodzinnej w mienie skutkować będzie zwiększoną trwałością podmiotu. Proponowany model opodatkowania zawiera zbliżony rozwiązania do funkcjonującego podatku exit tax. Opodatkowana ma być wartość rynkowa z dnia przeniesienia własności. Fundacja rodzinna jest pomiotem odrębnym od fundatora co oznacza, że darowizna składników aktywów powoduje zmianę właściciela. Jednakże nie należy zapominać, iż majątek fundacji rodzinnej rozumiany jest jako majątek wypracowany przez fundatora. Nakładanie opodatkowania na wniesienie mienia powodowałoby, iż fundacja przestałaby być podmiotem atrakcyjnym. Fundator mając do wyboru pozostanie z majątkiem poza fundacją rodzinną z niższym opodatkowaniem albo wniesienie aktywów do fundacji, w której to dochody te będą opodatkowane wyżej, nie zdecyduje się na budowanie struktury sukcesyjnej w oparciu o polską fundację rodzinną. Zmiana ta będzie jednoznacznie negatywna dla polskich przedsiębiorców, co spowoduje istotne zmniejszenie atrakcyjności polskiej fundacji rodzinnej. Krytycznie oceniamy zaproponowany podział aktywów jako tych których wniesienie byłoby zwolnione z opodatkowania, jak i tych, których wniesienie byłoby opodatkowane. Nie sposób zgodzić się z ustawodawcą, iż nabywanie nieruchomości celem oddawania ich w najem nie wpisuje się w sukcesyjny charakter fundacji rodzinnej. Inwestycje w nieruchomości są jednymi z bezpieczniejszych form inwestowania zgormadzonego kapitału rodzinnego, a	zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			dodatkowo nabywanie nieruchomości na terytorium Polski powoduje zwiększenie wpływów do budżetu. Ustawodawca rozważa odejście od modelu zwolnienia podmiotowego na rzecz zwolnienia o charakterze przedmiotowym. Kolejny raz podnosi argument, iż ma to na celu ochronę interesów budżetu państwa oraz walkę z optymalizacjami podatkowymi. Ponownie wskazujemy, iż organy skarbowe posiadają szereg instrumentów i uprawnień mających na celu zwalczanie unikania opodatkowania. Zmiana przepisów na restrykcyjne ze względu na podmioty nierzetelne przeczy swobodzie budowy kapitału rodzinnego. Ustawodawca proponuje, że ze względu na niejednorodny strumień dochodów które może osiągać fundacja rodzinna należy zróżnicować stawki podatku. Krytycznie oceniamy wprowadzanie kolejnych stawek opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych. Już obecnie w systemie funkcjonuje kilka stawek podatków od zwolnienia przez 15% 19% do 25%. Kolejne zwiększenie ilości stawek spowoduje zwiększone obciążenia dla pionów finansowo księgowych prowadzących rachunkowość fundacji rodzinnej. Dodatkowo będzie rodzić szereg wątpliwości interpretacyjnych do jakiego źródła, a więc właściwej stawki powinny takie dochody być zakwalifikowane. Propozycję zmiany oceniamy jednoznacznie krytycznie. Krytycznie oceniamy dążenie do opodatkowania przychodów odsetkowych oraz innych instrumentów o charakterze dłużnym. Nie zgadzamy się z ustawodawcą, iż uzyskiwanie przychodów z odsetek nie wpisuje się w realizację celu sukcesyjnego fundacji rodzinnej. Osiąganie przychodów odsetkowych zwiększa wynik finansowy fundacji rodzinnej a tym samym możliwość realizacji świadczeń z środków bieżących czy też pomnażania majątku rodzinnego. Krytycznie oceniamy pomysł opodatkowania udziałów i akcji o charakterze nie portfelowym, jak i dywidend. Dochody te są typowymi inwestycjami związanymi z sukcesją i zarządzaniem majątkiem rodzinnym. Zaproponowane rozwiązania, czyli odejście od zwolnienia podmiotowego fundacji rodzinnej z	

			podatku dochodowego od osób prawnych stosunku do opodatkowania świadczeń podatkiem PIT należy jednoznacznie ocenić krytycznie. Uzależnianie wysokości opodatkowania świadczeń, a więc stawki podatku od wysokości wypłat na rzecz danego beneficjenta w danym roku, należy ocenić jako nierówność w zakresie opodatkowania podatników. Tak jak na rynku prywatnym, tak i fundacje rodzinne posiadają zróżnicowany kapitał czy też środki do dyspozycji i zależnie od ich wysokości będą realizować świadczenia na rzecz beneficjentów. Zmiana ta zmieni model opodatkowania z ryczałtowego na skalę podatkową, co przy źródłach kapitałowych należy ocenić negatywnie. Krytycznie należy ocenić uzasadnienie wskazane na stronie 33 „Podatek CIT jak i PIT z całości funkcjonowania fundacji rodzinnej powinien kształtować się na poziomie nieznacznie wyższym niż opodatkowanie dochodów kapitałowych z podatku PIT”. Skoro podstawowym celem fundacji rodzinnej ma być gromadzenie majątku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej to żaden podmiot działający w oparciu o warunki rynkowe nie zdecyduje się na akumulowanie swojego majątku w kraju, w którym opodatkowanie to będzie wyższe aniżeli dotyczące wszystkich innych podatników. Jest to jawna nierówność traktowania podatników w tym samym reżimie prawnym.	
470.	Pkt 24 projektu przeglądu	BTTP Sp. z o.o.	Proponowany kierunek zmian w opodatkowaniu fundacji rodzinnej nie stanowi punktowej reakcji na zidentyfikowane nadużycia, lecz prowadzi do zasadniczej przebudowy modelu opodatkowania fundacji rodzinnych. Projektowane rozwiązania odchodzą od obecnej logiki odroczenia opodatkowania do momentu dystrybucji świadczeń na rzecz beneficjentów i zmierzają do wprowadzenia wieloetapowego, bieżącego oraz selektywnego opodatkowania aktywów i dochodów fundacji rodzinnej. Taki model w istocie osłabia podstawową funkcję fundacji rodzinnej, jaką jest gromadzenie, ochrona, zarządzanie i międzypokoleniowe przekazanie majątku rodzinnego. Trudno zaakceptować założenie, że przychody z najmu, odsetek,	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			dywidend czy zbycia aktywów mają charakter oderwany od funkcji sukcesyjnej. W praktyce są to typowe źródła pożytków z majątku rodzinnego i podstawowe instrumenty jego długoterminowego pomnażania. Fundacja rodzinna nie jest konstrukcją służącą wyłącznie biernemu przechowywaniu aktywów, lecz powinna umożliwiać ich racjonalne zarządzanie i reinwestowanie. Wprowadzenie podatku na etapie wniesienia aktywów, bieżącego CIT od wybranych kategorii dochodów oraz podatku na etapie wypłaty świadczeń prowadziłoby do istotnego skomplikowania systemu. Propozycja posługuje się wieloma nieostrymi kategoriami, takimi jak udziały portfelowe i nieportfelowe, trwały wpływ na działalność spółki, pasywna działalność inwestycyjna czy sukcesyjny charakter aktywów. Posługiwanie się wskazanymi pojęciami w toku prac na przepisami może generować liczne wątpliwości interpretacyjne, zwiększać liczbę sporów podatkowych jak i liczbę wniosków o wydanie interpretacji podatkowych oraz obciążyć zarówno podatników, jak i organy podatkowe. Jeżeli ustawodawca identyfikuje określone nadużycia, właściwszym kierunkiem powinno być punktowe doprecyzowanie katalogu działalności dozwolonej, wprowadzenie celowanych klauzul antyabuzywnych albo szczególnych ograniczeń odnoszących się do konkretnych ryzyk. Nieuzasadnione jest natomiast tworzenie wielostopniowego reżimu, który obejmie również fundacje rodzinne realizujące rzeczywiste cele sukcesyjne i długoterminowe cele inwestycyjne. W efekcie projektowane rozwiązania mogą prowadzić do podatkowego zrównania fundacji rodzinnej ze standardowym modelem inwestowania przez spółkę kapitałową albo osobę fizyczną. Ograniczałoby to atrakcyjność polskiej fundacji rodzinnej jako krajowego narzędzia sukcesyjnego i mogłoby zniechęcać do lokowania oraz utrzymywania majątku rodzinnego w Polsce. Taki efekt pozostawałby w sprzeczności	

			z celem, dla którego instytucja fundacji rodzinnej została wprowadzona do polskiego porządku prawnego. Projektowane rozwiązania mogą również negatywnie wpłynąć na przejrzystość i przewidywalność polskiego systemu podatkowego. Wieloetapowe opodatkowanie fundacji rodzinnej, zróżnicowanie stawek w zależności od rodzaju aktywów i dochodów oraz posługiwanie się nieostrymi kategoriami prawnymi zwiększą poziom skomplikowania regulacji i ryzyko sporów interpretacyjnych. W konsekwencji fundatorzy mogą być zniechęceni do korzystania z polskiej fundacji rodzinnej, a część majątku rodzinnego może być lokowana w alternatywnych strukturach zagranicznych, postrzeganych jako bardziej stabilne, przewidywalne i konkurencyjne podatkowo.	
471.	24	MDDP	W naszej ocenie obowiązujący model opodatkowania fundacji rodzinnych nie wymaga zasadniczej przebudowy. Propozycje przedstawione w dokumencie mają charakter wstępnej koncepcji i – jak dotąd – nie zostały poparte rzetelną analizą wskazującą na systemowe nadużywanie obowiązujących przepisów w skali, która uzasadniałaby tak głęboką ingerencję w zasady opodatkowania tej instytucji. Propozycja wprowadzenia podatku od wartości rynkowej aktywów wnoszonych do fundacji rodzinnej stoi w bezpośredniej sprzeczności z pierwotnym celem tej instytucji. Fundacja rodzinna została powołana po to, aby zachęcić przedsiębiorców i właścicieli majątku do jego konsolidacji, reinwestowania i długoterminowego budowania w Polsce – zamiast wyprowadzania kapitału za granicę lub rozdrabniania go w toku sukcesji. Obciążenie podatkowe już na etapie wnoszenia aktywów tworzy barierę wejścia, która będzie skutecznie zniechęcać do korzystania z tej instytucji – szczególnie w przypadku majątku o dużej wartości, lecz niskiej płynności (nieruchomości, udziały w spółkach, dzieła sztuki). Fundator zostałby zmuszony do wygenerowania gotówki na zapłatę podatku w momencie, gdy żadne realne przysporzenie jeszcze nie nastąpiło. Trudno uznać to za rozwiązanie sprzyjające akumulacji majątku.	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427 MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			Zaproponowany model opodatkowania jest uderzająco skomplikowany. Dokument przewiduje jednocześnie: podatek od wnoszonych aktywów z możliwością jego stopniowego odliczania od CIT, zróżnicowane stawki CIT w zależności od rodzaju osiąganych dochodów, trójskładnikowy podział dochodu ze zbycia aktywów (część zwolniona, część opodatkowana, część objęta odroczeniem pod warunkiem reinwestycji), mechanizm odliczenia zapłaconego CIT od PIT beneficjenta oraz progresję podatkową uzależnioną od wysokości wypłacanych świadczeń. Tak rozbudowana konstrukcja generuje ogromną niepewność prawną i znaczące koszty obsługi, które mogą okazać się prohibicyjne zwłaszcza dla rodzinnych firm średniej wielkości – a więc dokładnie tych podmiotów, dla których fundacja rodzinna była w zamierzeniu najbardziej dostępnym narzędziem sukcesyjnym. Złożoność proponowanych rozwiązań budzi też wątpliwości co do możliwości ich jednolitego stosowania w praktyce przez organy podatkowe. Warto przypomnieć, że polski system prawa podatkowego już dziś dysponuje skutecznymi instrumentami pozwalającymi przeciwdziałać wykorzystywaniu fundacji rodzinnych do działań sztucznych lub nakierowanych wyłącznie na uzyskanie korzyści podatkowej. Podstawowym z nich jest klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania z art. 119a Ordynacji podatkowej, która daje organom podatkowym pełne możliwości zakwestionowania czynności, w których osiągnięcie korzyści podatkowej stanowi główny motyw działania. Ewentualne przypadki nadużyć należy zwalczać przy użyciu tych właśnie narzędzi – nie zaś przez ograniczanie atrakcyjności instytucji, która dopiero zaczyna się w Polsce zakorzenić. Systemowa odpowiedź na jednostkowe nieprawidłowości nie powinna polegać na demontażu mechanizmu, który co do zasady realizuje swoje cele: sprzyja utrzymaniu majątku w Polsce, ułatwia sukcesję i wspiera długoterminowe myślenie o zarządzaniu kapitałem rodzinnym.	

472.	Str. 24	MDDP	**Zastrzeżenia dot. realizacji celu sukcesyjnego w przypadku gdy fundator jest jedynym albo głównym beneficjentem, zwłaszcza, jeśli równocześnie łączy funkcje członka zarządu i zgromadzenia beneficjentów** Zastrzeżenia odnoszące się do realizacji celu sukcesyjnego w sytuacji, w której fundator pozostaje jedynym lub głównym beneficjentem fundacji rodzinnej, w szczególności przy jednoczesnym pełnieniu funkcji członka zarządu oraz udziału w zgromadzeniu beneficjentów, budzą wątpliwości co do ich zasadności. W pierwszej kolejności należy wskazać, że istotą sukcesji jest następstwo prawne po śmierci osoby fizycznej. Choć zdarzenie to ma charakter pewny, jego moment pozostaje nieznany. W konsekwencji uzasadnione jest, aby fundator w okresie swojego życia zachowywał kontrolę nad zgromadzonym majątkiem oraz korzystał z niego w celu zaspokajania własnych potrzeb życiowych. W tym kontekście przyjęcie założenia, że status fundatora jako głównego lub jedynego beneficjenta miałby prowadzić do negatywnych konsekwencji podatkowych, należy ocenić jako nieznajdujące wystarczającego uzasadnienia w realiach funkcjonowania tej instytucji. Jednocześnie należy podkreślić, że fundacja rodzinna może efektywnie realizować długoterminowy cel sukcesyjny także w modelu, w którym w początkowym okresie jej funkcjonowania fundator pełni dominującą rolę jako beneficjent oraz członek organów. W praktyce obrotu gospodarczego występują liczne sytuacje, w których przedwczesne włączenie potencjalnych sukcesorów do grona beneficjentów lub organów fundacji byłoby nieuzasadnione, w szczególności z uwagi na ich wiek, brak odpowiedniego przygotowania lub doświadczenia życiowego i biznesowego.	MRiT: Nie zamierza ograniczać możliwości łączenia ról, nie widzi jednak podstaw do nadmiernego uprzywilejowania podatkowego.

473.	Rekomendacja 24 — nowy etapowy model opodatkowania (do szerokiej dyskusji);	WSKDP Maciej Wroński	Model krytyczny w całości. (1) Nadmierna komplikacja (trzy etapy, zróżnicowane stawki, podział udziałów portfelowych/nieportfelowych, warunkowe preferencje reinwestycyjne) podważa pewność prawa i zwiększa ryzyko sporów. (2) Opodatkowanie na wejściu jest sprzeczne z neutralnością wniesienia majątku, który jest zmianą formy zarządzania majątkiem prywatnym, nie realizacją dochodu (przyznaje to część II projektu). (3) Obligatoryjność dla nowych i opcjonalność dla istniejących fundacji różnicuje tożsame rodzajowo podmioty wyłącznie wg daty zawiązania i trwale uprzywilejowuje fundacje wcześniejsze — wątpliwości w świetle art. 32 i art. 2 Konstytucji RP. (4) Ciężar dowodu unikania opodatkowania spoczywa na organach (art. 119a O.p.); przebudowa modelu w reakcji na jednostkowe nadużycia jest nieproporcjonalna. (5) Przedwczesność — ustawa obowiązuje 3 lata; wniesiono majątek o znacznej wartości (dane przeglądu), a charakter sukcesyjny zakłada horyzont dekad. Propozycja zmian/wniosek: Odstąpić od proponowanego modelu. Ewentualną korektę modelu opodatkowania poprzedzić dłuższym okresem obserwacji oraz pełną analizą skutków; zachować neutralność i równe traktowanie podmiotów tożsamych rodzajowo.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
474.	Część IV (s. 18–19); tabela ETR (s. 9); pkt 24 (s. 32) — szacunek „utraconych wpływów”	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	Szacunek, zgodnie z którym dochody zwolnione fundacji rodzinnych wygenerowałyby — przy zastosowaniu stawki 19% — wielomiliardowe wpływy podatkowe, jest obarczony istotnym ryzykiem metodologicznym. Opiera się on na założeniu kontrfaktycznym, że w przypadku braku fundacji rodzinnej te same dochody zostałyby w tym samym czasie zrealizowane i opodatkowane po stronie osób fizycznych. Założenie to nie zostało wykazane, a jego przyjęcie może prowadzić do zawyżenia szacowanych skutków fiskalnych. Przegląd sam wskazuje, że dochody fundacji rodzinnych są akumulowane na poziomie fundacji i co do zasady nie podlegają bieżącemu opodatkowaniu, co prowadzi do odroczenia momentu opodatkowania. Skoro zatem mowa o	MRiT: Terminologia jest prawidłowa, odnosi się do szacunku w oparciu o czynności dokonywane przy pomocy fundacji rodzinnej w odniesieniu do takich czynności dokonywanych bez fundacji rodzinnej.

			odroczeniu, a nie o definitywnym zwolnieniu z opodatkowania, porównywanie hipotetycznego podatku należnego obecnie z podatkiem, który może stać się należny w przyszłości, nie stanowi porównania wielkości ekwiwalentnych. Odroczenie opodatkowania nie stanowi samo w sobie nadużycia, lecz jest elementem modelu opodatkowania fundacji rodzinnej przyjętego przez ustawodawcę. Za nadużycie mogą zostać uznane dopiero konkretne działania sztuczne lub instrumentalne, zmierzające do uzyskania korzyści sprzecznej z celem regulacji, a nie samo skorzystanie z mechanizmu akumulacji dochodów w fundacji rodzinnej. KRDP postuluje odstąpienie od posługiwania się kategorią „utraconych wpływów" jako samodzielną podstawą oceny skutków funkcjonowania fundacji rodzinnych. Rzetelna analiza powinna uwzględniać wartość bieżącą przyszłych wpływów z opodatkowania dystrybucji, realistyczne założenia behawioralne oraz potencjalne korzyści gospodarcze wynikające z reinwestowania majątku przez fundacje rodzinne i utrzymywania kontroli nad kapitałem w Polsce.	
475.	Str. 30	MDDP	**Opodatkowanie wniesienia mienia do fundacji rodzinnej** Propozycja opodatkowania wniesienia mienia do fundacji rodzinnej budzi istotne wątpliwości, w szczególności w kontekście podkreślanego w projekcie przeglądu celu sukcesyjnego tej instytucji. Należy wskazać, że w obowiązującym stanie prawnym nabycie majątku w drodze dziedziczenia przez członków najbliżej rodziny spadkodawcy (małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę) korzysta z pełnego zwolnienia podatkowego na podstawie art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn. Wprowadzenie opodatkowania wniesienia mienia do fundacji rodzinnej prowadziłoby do sytuacji, w której wykorzystanie tej instytucji w celach sukcesyjnych byłoby podatkowo mniej korzystne niż przeprowadzenie sukcesji w drodze dziedziczenia zgodnie z ogólnymi zasadami. Jeżeli intencją ustawodawcy oraz autorów projektu przeglądu pozostaje promowanie wykorzystania instytucji fundacji rodzinnej jako przede	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			wszystkim wehikułu sukcesyjnego, to nie należy wprowadzać opodatkowania bardziej niekorzystnego w porównaniu do skutków podatkowych dziedziczenia w standardowej procedurze. Dlatego proponowane rozwiązanie pozostaje niespójne z deklarowanym celem wspierania fundacji rodzinnej jako narzędzia sukcesji majątkowej.	
476.	Pkt 24. projektu	KIDR	Proponowane zmiany należy ocenić w sposób jednoznaczny negatywnie. Należy mieć na uwadze, że tak radykalna zmiana modelu opodatkowania fundacji rodzinnej w sytuacji, w której istnieje duża liczba funkcjonujących już podmiotów, jest koncepcją niezrozumiałą. W szczególności za niefortunną należy uznać koncepcję zakładającą równoległe funkcjonowanie dwóch rodzajów fundacji rodzinnych – „starych" (z bardziej korzystnym modelem opodatkowania) i „nowych" (z innym, mniej korzystnym modelem opodatkowania) – biorąc pod uwagę tą okoliczność, że fundacja rodzinna nie jest podmiotem, który można przenieść na inną osobę, a szczególne korzyści podatkowe związane z taką fundacją dotyczą w zasadzie zstępnych fundatora – można podsumować, że tego rodzaju mechanizm spowoduje powstanie w Polsce pewnej uprzywilejowanej warstwy społecznej – beneficjentów „starych" fundacji rodzinnych, których dochody opodatkowane są inaczej niż dochody reszty społeczeństwa i do której dołączyć można wyłącznie przez urodzenie (sic!). Z pewnością to rozwiązanie będzie naruszać nie tylko zasadę zaufania obywateli wobec państwa, ale przede wszystkim zasadę równości wobec prawa. Niezależnie od powyższego, odnosząc się do zagadnienia opodatkowania wniesienia majątku do fundacji rodzinnej należy wskazać, że: - rozwiązanie prowadziłoby w praktyce do ponownego opodatkowania zgromadzonego przez fundatorów majątku; - rozwiązanie generowałoby problemy i kontrowersje związane z oceną, które z aktywów stanowią aktywa potencjalnie generujące dochód fundacji rodzinnej/wpisujące się w charakter tej instytucji (dotyczy np. nieruchomości);	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			- rozwiązanie nie gwarantuje neutralności systemowej w stosunku do wielu aktywów – aktywa oceniane przez ustawodawcę jako potencjalnie generujące dochód nie muszą faktycznie tego dochodu generować – z uwagi chociażby na decyzję osób zarządzających fundacją rodzinną. Zarówno rozwiązania w zakresie opodatkowania wniesienia majątku do fundacji rodzinnej, jak i rozwiązania dotyczące bieżącego opodatkowania dochodów fundacji rodzinnej i sposobu opodatkowania świadczeń na rzecz beneficjentów prowadziłyby do nadmiernego skomplikowania regulacji podatkowych dotyczących fundacji rodzinnej. Jednocześnie, wprowadzenie tak radykalnych zmiany na obecnym etapie funkcjonowania regulacji może okazać się w praktyce niemożliwe. Należy mieć na uwadze, że zwolnienie podmiotowe wprowadzane art. 6 ust. 1 pkt 25 ustawy o CIT ma jedynie charakter techniczny, mający na celu odroczenie momentu opodatkowania. W rzeczywistości, dochód wygenerowany przez fundacje rodzinną podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych w momencie przekazania lub postawienia do dyspozycji świadczeń - na podstawie art. 24q ust. 1 ww. ustawy, wg stawki 15%. Opodatkowanie podatkiem dochodowym występuje również na poziomie beneficjentów/fundatora. Jeżeli celem ustawodawcy jest zbliżenie efektywnego poziomu opodatkowania dochodu uzyskiwanego w ramach fundacji rodzinnej do poziomu opodatkowania podobnego dochodu uzyskiwanego bezpośrednio przez osobę fizyczną, rozwiązaniem akceptowalnym na obecnym etapie funkcjonowania regulacji wydaje się być modyfikacja stawek podatku.	
477.	Pkt 24 (str. 30-34) - Zmiana modelu opodatkowania	Konfederacja Lewiatan	Obowiązujący model opodatkowania fundacji rodzinnej oparty jest na zwolnieniu podmiotowym w podatku dochodowym od osób prawnych, obejmującym dochody uzyskiwane przez fundację rodzinną ze źródeł mieszczących się w ustawowym katalogu dozwolonej działalności. Ciężar podatkowy materializuje się zasadniczo na etapie wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów – fundacja rodzinna występuje wówczas jako podatnik 15% CIT, natomiast beneficjenci nienależący do	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			kręgu najbliższej rodziny fundatora uiszczają dodatkowo podatek dochodowy od osób fizycznych według stawki 10% lub 15%, stosownie do stopnia pokrewieństwa. Obowiązujący model zakłada zatem przesunięcie momentu opodatkowania na etap dystrybucji majątku, przy jednoczesnym zachowaniu neutralności podatkowej na etapie jego gromadzenia i pomnażania w ramach struktury fundacji. Rozważany nowy model zastępuje powyższą konstrukcję trójstopniowym systemem opodatkowania obejmującym: **(i)** **etap wstępny** – wprowadzenie podatku od wybranych kategorii aktywów wnoszonych do fundacji rodzinnej, kalkulowanego w oparciu o ich wartość rynkową w dacie wniesienia, przy czym podatek ten miałby charakter ekonomicznie odroczony poprzez możliwość jego odliczania od bieżącego zobowiązania w podatku CIT fundacji w kolejnych latach; **(ii)** **etap bieżącego funkcjonowania** – zastąpienie zwolnienia podmiotowego systemem zwolnień przedmiotowych odnoszących się do ściśle określonych kategorii przychodów, **przy jednoczesnym objęciu bieżącym opodatkowaniem CIT dochodów** z działalności gospodarczej, najmu i dzierżawy, odsetek, instrumentów o charakterze dłużnym oraz przychodów ze zbycia udziałów i akcji o charakterze portfelowym; **(iii)** **etap wypłat** – zmianę pozycji prawnopodatkowej fundacji rodzinnej z podatnika CIT na płatnika PIT. **Proponowany kierunek zmiany oceniamy jednoznacznie negatywnie**. **Przedłożona propozycja nie stanowi korekty obowiązującego modelu opodatkowania fundacji rodzinnej, lecz jego całkowite zastąpienie zasadniczo odmienną koncepcją systemową.** Podejmowanie decyzji o założeniu fundacji rodzinnej, a co za tym idzie związanie majątku rodzinnego na pokolenia	MF zamierza wprowadzić rozwiązanie, w którym ze zwolnienia przewidzianego w art. 21 ust. 1 pkt 157 ustawy PIT będą korzystali również zstępni rodzeństwa fundatora. Zmiana ta zapewni zbliżone zasady opodatkowania świadczeń wypłacanych z fundacji rodzinnych ustanowionych przez rodzeństwo i przez małżonków, eliminując różnice wynikające wyłącznie z modelu prowadzenia rodzinnej działalności gospodarczej.

			z jurysdykcją polską jest wyłącznie możliwe w oparciu o stabilny model prawny i podatkowy oraz zaufanie do obowiązującego ustawodawstwa i oczekiwanie jego trwałości. Planowane zmiany będą de facto skutkowały wymarciem instytucji fundacji rodzinnej (w obrocie prawnym pozostaną wyłącznie te działającej w dotychczasowym reżimie). W szczególności objęcie opodatkowaniem aktywów wnoszonych do fundacji rodzinnej już na etapie ich przeniesienia, według wartości rynkowej, niweczy podstawowy sens tej instytucji. Istotą fundacji rodzinnej jako narzędzia sukcesyjnego jest bowiem możliwość długoterminowego gromadzenia i pomnażania majątku w warunkach odroczonego opodatkowania – opodatkowanie „na wejściu", choćby z mechanizmem późniejszego odliczenia, czyni fundację rodzinną nieracjonalną w wielu typowych przypadkach sukcesyjnych. Zastąpienie prostego, przewidywalnego zwolnienia podmiotowego skomplikowanym systemem częściowych zwolnień przedmiotowych, bieżącego opodatkowania większości dochodów oraz licznych warunków i limitów sprawia, że fundacja rodzinna przestaje być stabilnym i przewidywalnym narzędziem długoterminowego planowania sukcesyjnego. Proponowane rozwiązanie mogłoby osłabić atrakcyjność fundacji rodzinnej względem innych form zarządzania majątkiem. W efekcie fundacja rodzinna, której celem jest wspieranie długoterminowego planowania sukcesyjnego i utrzymanie majątku rodzinnego, mogłaby znaleźć się w mniej korzystnej pozycji niż klasyczne struktury holdingowe. Może to skłaniać część fundatorów do poszukiwania alternatywnych rozwiązań organizacyjnych, w tym także poza polskim systemem prawnym. Propozycja wprowadzenia podatku od wartości rynkowej aktywów wnoszonych do fundacji rodzinnej stoi w	

			bezpośredniej sprzeczności z pierwotnym celem tej instytucji. Fundacja rodzinna została powołana po to, aby zachęcić przedsiębiorców i właścicieli majątku do jego konsolidacji, reinwestowania i długoterminowego budowania w Polsce – zamiast wyprowadzania kapitału za granicę lub rozdrabniania go w toku sukcesji. Obciążenie podatkowe już na etapie wnoszenia aktywów tworzy barierę wejścia, która będzie skutecznie zniechęcać do korzystania z tej instytucji – szczególnie w przypadku majątku o dużej wartości, lecz niskiej płynności (nieruchomości, udziały w spółkach, dzieła sztuki). Fundator zostałby zmuszony do wygenerowania gotówki na zapłatę podatku w momencie, gdy żadne realne przysporzenie jeszcze nie nastąpiło. Trudno uznać to za rozwiązanie sprzyjające akumulacji majątku. Zaproponowany model opodatkowania jest uderzająco skomplikowany. Dokument przewiduje jednocześnie: podatek od wnoszonych aktywów z możliwością jego stopniowego odliczania od CIT, zróżnicowane stawki CIT w zależności od rodzaju osiąganych dochodów, trójskładnikowy podział dochodu ze zbycia aktywów (część zwolniona, część opodatkowana, część objęta odroczeniem pod warunkiem reinwestycji), mechanizm odliczenia zapłaconego CIT od PIT beneficjenta oraz progresję podatkową uzależnioną od wysokości wypłacanych świadczeń. Tak rozbudowana konstrukcja generuje ogromną niepewność prawną i znaczące koszty obsługi, które mogą okazać się prohibicyjne zwłaszcza dla rodzinnych firm średniej wielkości – a więc dokładnie tych podmiotów, dla których fundacja rodzinna była w zamierzeniu najbardziej dostępnym narzędziem sukcesyjnym. Złożoność proponowanych rozwiązań budzi też wątpliwości co do możliwości ich jednolitego stosowania w praktyce przez organy podatkowe. **Zasada wypłaty świadczeń w pierwszej kolejności z wypracowanego zysku** Proponowana zasada, zgodnie z którą świadczenia dla beneficjentów byłyby wypłacane najpierw z wypracowanego	

			przez fundację zysku, a dopiero później z pozostałego majątku, w praktyce oznaczałaby konieczność bardzo szczegółowego śledzenia źródeł pochodzenia środków fundacji. Fundacja rodzinna może gromadzić przecież majątek z różnych źródeł – z wkładów fundatora, najmu, dywidend, sprzedaży aktywów, odsetek czy darowizn – a każde z nich podlega nieco innym zasadom podatkowym. Aby prawidłowo stosować proponowaną regułę, trzeba byłoby na bieżąco rozdzielać i ewidencjonować te strumienie środków, co oznacza dodatkowe obowiązki administracyjne i wyższe koszty obsługi fundacji. Problemy praktyczne stają się jeszcze większe wraz z upływem czasu. Po kilku czy kilkunastu latach działalności majątek fundacji jest zwykle wielokrotnie reinwestowany, a poszczególne składniki majątku zmieniają swoją postać. W takiej sytuacji ustalenie, z jakiego źródła faktycznie pochodzi finansowanie konkretnego świadczenia, może być bardzo trudne. Szczególnie dotyczy to fundacji, które równocześnie osiągają różne rodzaje dochodów, z których część korzysta z odmiennych zasad opodatkowania. Rozdzielenie tych strumieni na potrzeby określenia kolejności wypłat będzie często wymagało przyjęcia pewnych założeń, co może prowadzić do sporów z organami podatkowymi. **Uzależnienie stawki PIT od wysokości świadczeń otrzymanych w danym roku** Propozycja uzależnienia wysokości podatku PIT od wartości świadczeń otrzymanych przez beneficjenta fundacji rodzinnej w danym roku budzi istotne wątpliwości z perspektywy spójności systemu podatkowego. Świadczenia z fundacji rodzinnej nie mają swojego odpowiednika czy rozwiązania zbliżonego w polskim systemie prawnym i podatkowym. Nie wydaje się jednak zasadne doprowadzenie do sytuacji, w której otrzymywanie świadczeń od fundacji rodzinnej wiąże się z efektywnie wyższym opodatkowaniem, niż gdyby miało to miejsce w przypadku dziedziczenia lub przekazywania	

			darowizn – gdy, w ramach tzw. „grupy zerowej” zastosowanie ma zwolnienie od podatku od spadków i darowizn, a maksymalna stawka tego podatku wynosi 20%. 15% CIT płacony przez fundację rodzinną w momencie dokonywania świadczenia na rzecz beneficjenta sprawia, że procesy sukcesyjne czy restrukturyzacja majątku w ramach najbliższej rodziny już dziś są opodatkowane mniej korzystnie, niż opodatkowane jest dziedziczenie czy darowizny. Proponowane rozwiązanie mogłoby osłabić atrakcyjność fundacji rodzinnej względem innych form zarządzania majątkiem. W efekcie fundacja rodzinna, której celem jest wspieranie długoterminowego planowania sukcesyjnego i utrzymanie majątku rodzinnego, mogłaby znaleźć się w mniej korzystnej pozycji niż klasyczne struktury holdingowe. Może to skłaniać część fundatorów do poszukiwania alternatywnych rozwiązań organizacyjnych, w tym także poza polskim systemem prawnym. **Opodatkowanie wniesienia mienia do fundacji rodzinnej** Propozycja opodatkowania wniesienia mienia do fundacji rodzinnej budzi istotne wątpliwości, w szczególności w kontekście podkreślanego w projekcie przeglądu celu sukcesyjnego tej instytucji. Należy wskazać, że w obowiązującym stanie prawnym nabycie majątku w drodze dziedziczenia przez członków najbliżej rodziny spadkodawcy (małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę) korzysta z pełnego zwolnienia podatkowego na podstawie art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn. Wprowadzenie opodatkowania wniesienia mienia do fundacji rodzinnej prowadziłoby do sytuacji, w której wykorzystanie tej instytucji w celach sukcesyjnych byłoby podatkowo mniej korzystne niż przeprowadzenie sukcesji w drodze dziedziczenia zgodnie z ogólnymi zasadami. Jeżeli intencją ustawodawcy oraz autorów projektu przeglądu pozostaje promowanie wykorzystania instytucji fundacji rodzinnej jako przede wszystkim wehikułu sukcesyjnego, to nie należy wprowadzać	

			opodatkowania bardziej niekorzystnego w porównaniu do skutków podatkowych dziedziczenia w standardowej procedurze. Dlatego proponowane rozwiązanie pozostaje niespójne z deklarowanym celem wspierania fundacji rodzinnej jako narzędzia sukcesji majątkowej. **Zastrzeżenia dot. realizacji celu sukcesyjnego w przypadku, gdy fundator jest jedynym albo głównym beneficjentem, zwłaszcza, jeśli równocześnie łączy funkcje członka zarządu i zgromadzenia beneficjentów.** W pierwszej kolejności należy wskazać, że istotą sukcesji jest następstwo prawne po śmierci osoby fizycznej. Choć zdarzenie to ma charakter pewny, jego moment pozostaje nieznany. W konsekwencji uzasadnione jest, aby fundator w okresie swojego życia zachowywał kontrolę nad zgromadzonym majątkiem oraz korzystał z niego w celu zaspokajania własnych potrzeb życiowych. W tym kontekście przyjęcie założenia, że status fundatora jako głównego lub jedynego beneficjenta miałby prowadzić do negatywnych konsekwencji podatkowych, należy ocenić jako nieznajdujące wystarczającego uzasadnienia w realiach funkcjonowania tej instytucji. Jednocześnie należy podkreślić, że fundacja rodzinna może efektywnie realizować długoterminowy cel sukcesyjny także w modelu, w którym w początkowym okresie jej funkcjonowania fundator pełni dominującą rolę jako beneficjent oraz członek organów. W praktyce obrotu gospodarczego występują liczne sytuacje, w których przedwczesne włączenie potencjalnych sukcesorów do grona beneficjentów lub organów fundacji byłoby nieuzasadnione, w szczególności z uwagi na ich wiek, brak odpowiedniego przygotowania lub doświadczenia życiowego i biznesowego.	

			Opodatkowanie bieżących przychodów fundacji rodzinnej z instrumentów dłużnych oraz ze zbycia udziałów lub akcji „o charakterze portfelowym” Proponowany kierunek wprowadzenia bieżącego opodatkowania przychodów fundacji rodzinnej z instrumentów o charakterze dłużnym oraz ze zbycia udziałów lub akcji o charakterze portfelowym budzi istotne wątpliwości z punktu widzenia podstawowego celu tej instytucji, jakim jest gromadzenie i zachowanie majątku w interesie beneficjentów. Należy wskazać, że jedną z kluczowych i powszechnie akceptowanych form ochrony wartości majątku jest lokowanie środków w instrumenty finansowe o niskim poziomie ryzyka, w szczególności instrumenty o charakterze dłużnym, takie jak obligacje skarbowe. Tego rodzaju aktywa nie służą osiąganiu ponadprzeciętnych zysków o charakterze spekulacyjnym, lecz przede wszystkim zachowaniu realnej wartości kapitału w długim horyzoncie czasowym. Z tego względu inwestowanie przez fundację rodzinną w instrumenty dłużne pozostaje w pełni zgodne z jej funkcją sukcesyjną i nie powinno być obciążane dodatkowymi, bieżącymi skutkami podatkowymi, które mogłyby prowadzić do ograniczenia efektywności tego modelu zarządzania majątkiem. Wątpliwości budzi również zróżnicowanie skutków podatkowych w zależności od charakteru posiadanych aktywów, w szczególności uprzywilejowanie inwestycji polegających na posiadaniu większych pakietów udziałów lub akcji w porównaniu do inwestycji portfelowych. Takie podejście może prowadzić do promowania modeli inwestycyjnych charakteryzujących się wyższym poziomem koncentracji ryzyka, co pozostaje w sprzeczności z zasadą ostrożnego i zdywersyfikowanego zarządzania majątkiem, która powinna stanowić podstawę funkcjonowania fundacji rodzinnej. W konsekwencji zasadne wydaje się rozważenie utrzymania neutralności podatkowej w odniesieniu do bieżących przychodów z instrumentów o charakterze dłużnym oraz	

			inwestycji portfelowych, tak aby nie zniekształcać decyzji inwestycyjnych fundacji rodzinnych oraz nie ograniczać realizacji ich długoterminowego celu sukcesyjnego. *** *W ramach dyskusji wewnętrznych w Konfederacji Lewiatan odnoszącej się do propozycji zmiany sposobu opodatkowania fundacji rodzinnych, przedsiębiorcy wyrażali również ewentualną akceptację dla zmian, które miałyby ograniczyć ilość nowotworzonych fundacji.*	
478.	Pkt 24, str. 30-34	Kancelaria Graś i Wspólnicy	Wprowadzenie opodatkowania wnoszenia majątku do fundacji rodzinnej oraz jego zbywania z zastrzeżeniem, że byłoby obligatoryjne dla nowych podmiotów i fakultatywne dla istniejących przede wszystkim rodzi obawy konstytucyjne o zapewnienie równości wobec prawa (art. 32). Opodatkowanie zbycia składników majątku, które nie zostały wniesione do fundacji rodzinnej w celu zbycia odwraca całkowicie dotychczasowy model opodatkowania. Oczywistym jest, że fundacja rodzinna nie powinna nabywać majątku w celu spekulacyjnym, natomiast potrzeba zapewnienia środków na realizację celów statutowych fundacji (np. zapewnienie beneficjentom opieki medycznej, czy odpowiedniego wykształcenia), może wymagać zbycia części składników majątku w każdym momencie. Taka sytuacja nie powinna generować obowiązku podatkowego. Ponadto rozbicie opodatkowania na 3 etapy oraz objęcie opodatkowaniem tylko wybranej klasy aktywów spowoduje kolejny rozrost przepisów ustaw podatkowych, które i tak są już obszerne i zawiłe. Zmiana opodatkowania świadczeń z podatku CIT na PIT i umożliwienie stosowania umów o unikaniu podwójnego opodatkowania spowoduje zwiększenie obowiązków formalnych po stronie fundacji rodzinnej jako płatnika, nie przyniesie natomiast żadnych dodatkowych wpływów do budżetu państwa (których nie można by uzyskać podnosząc opodatkowanie CIT). Uzależnienie stawki podatku od wysokości wypłaconego świadczenia przy jednoczesnym odejściu od rozróżnienia ze	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			względu na pokrewieństwo, spowoduje odejście od „rodzinnego” charakteru fundacji. W takiej bowiem sytuacji beneficjentem może zostać każda osoba, co nie spowoduje rozróżnienia natury podatkowej. Otworzy to furtkę do regulowania innych zobowiązań finansowych poprzez wypłatę świadczenia. Ponadto państwo musiałoby odgórnie ustalić limit po przekroczeniu, którego rosła by stawka podatkowa. Jest to niemożliwe w stosunku do wszystkich fundacji rodzinnych, z uwagi na różne potrzeby finansowe wynikające z celów statutowych każdej z nich. Jednym z celów ustanowienie fundacji rodzinnej było ściągnięcia majątku obywateli polski przechowywanych w zagranicznych podmiotach podobnego typu. Zmiany zwiększające obciążanie fiskalne spowodują zmniejszenie konkurencyjności polskiego podmiotu względem tych dostępnych za granicą. Nie spowoduje też powrotu majątku przechowywanego nadal w zagranicznych fundacjach rodzinnych. Uwaga techniczna: wyłączenie opodatkowania zbycia nieruchomości po upływie 5 lat jest rozwiązaniem zawartym w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a nie jak wskazano w dokumencie (str. 32) w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.	
479.	Pkt 5 pkt 24 str. 30-31 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji opodatkowania wybranych aktywów na etapie ich wnoszenia do fundacji rodzinnej, gdzie podstawę opodatkowania stanowiłaby wartość rynkowa wnoszonego majątku, względnie zróżnicowania stawki podatkowej w zależności od rodzaju wnoszonego aktywa, PRB stoi na stanowisku, że proponowana zmiana wprowadziłaby istotną barierę w powstawaniu Fundacji Rodzinnych. Po pierwsze, proponowana regulacja podatkowa doprowadziłaby do kumulacji opodatkowania. Zakładając, że podatek od wniesionego aktywa miałby płacić fundator, jego majątek doznawałby podwójnego uszczuplenia: raz na skutek wydania aktywa do Fundacji Rodzinnej, drugi raz na skutek konieczności uiszczenia podatku. Co więcej majątek i dochód fundatora był już wcześniej opodatkowany co najmniej podatkiem PIT. Gdyby zaś podatek miała płacić Fundacja, siłą	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			rzeczy musiałaby uszczuplić swoje środki płynne nie osiągając przecież realnego dochodu, co w ogóle nie koresponduje z celem Fundacji, jakim jest akumulacja kapitału. Po drugie, wątpliwości budzi propozycja selektywnego doboru aktywów do opodatkowania przy wniesieniu do Fundacji Rodzinnej, co doprowadziłoby do różnicowania sytuacji podatkowoprawnej fundatorów i fundacji w zależności od posiadanych aktywów, a co za tym idzie do nierównego traktowania fundatorów i fundacji. Nie ma żadnych racjonalnych powodów, aby nakładać podatek bezpośredni na fundatora lub fundację na podstawie kryterium dysponowania takim a nie innym aktywem. Przedstawiona propozycja ma być w założeniu projektodawców „amortyzowana" perspektywą prawa odliczania podatku od wniesienia aktywa do fundacji rodzinnej od podatku CIT należnego od fundacji w kolejnych latach. Owa perspektywa w ogóle jednak nie eliminuje dwóch głównych ww. zastrzeżeń. Ponadto w takim modelu jak rozważany, prawo do odliczenia powinno być udzielone bezterminowo (czyli inaczej niż jest to np. w przypadku odliczenia dokonywanego przez komplementariusza spółki komandytowej – art. 22 ust. 1c Ustawy CIT czy w przypadku odliczenia podatku od najmu od podatku od świadczeń udzielanych przez fundację rodzinną – art. 24q ust. 9 Ustawy CIT).	
480.	Str. 31	MDDP	**Opodatkowanie bieżących przychodów fundacji rodzinnej z instrumentów dłużnych oraz ze zbycia udziałów lub akcji „o charakterze portfelowym"** Proponowany kierunek wprowadzenia bieżącego opodatkowania przychodów fundacji rodzinnej z instrumentów o charakterze dłużnym oraz ze zbycia udziałów lub akcji o charakterze portfelowym budzi istotne wątpliwości z punktu widzenia podstawowego celu tej instytucji, jakim jest gromadzenie i zachowanie majątku w interesie beneficjentów. Należy wskazać, że jedną z kluczowych i powszechnie akceptowanych form ochrony wartości majątku jest lokowanie środków w instrumenty finansowe o niskim poziomie ryzyka, w	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			szczególności instrumenty o charakterze dłużnym, takie jak obligacje skarbowe. Tego rodzaju aktywa nie służą osiąganiu ponadprzeciętnych zysków o charakterze spekulacyjnym, lecz przede wszystkim zachowaniu realnej wartości kapitału w długim horyzoncie czasowym. Z tego względu inwestowanie przez fundację rodzinną w instrumenty dłużne pozostaje w pełni zgodne z jej funkcją sukcesyjną i nie powinno być obciążane dodatkowymi, bieżącymi skutkami podatkowymi, które mogłyby prowadzić do ograniczenia efektywności tego modelu zarządzania majątkiem. Wątpliwości budzi również zróżnicowanie skutków podatkowych w zależności od charakteru posiadanych aktywów, w szczególności uprzywilejowanie inwestycji polegających na posiadaniu większych pakietów udziałów lub akcji w porównaniu do inwestycji portfelowych. Takie podejście może prowadzić do promowania modeli inwestycyjnych charakteryzujących się wyższym poziomem koncentracji ryzyka, co pozostaje w sprzeczności z zasadą ostrożnego i zdywersyfikowanego zarządzania majątkiem, która powinna stanowić podstawę funkcjonowania fundacji rodzinnej. W konsekwencji zasadne wydaje się rozważenie utrzymania neutralności podatkowej w odniesieniu do bieżących przychodów z instrumentów o charakterze dłużnym oraz inwestycji portfelowych, tak aby nie zniekształcać decyzji inwestycyjnych fundacji rodzinnych oraz nie ograniczać realizacji ich długoterminowego celu sukcesyjnego.	
481.	Pkt 5 pkt 24 str. 31 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji likwidacji zwolnienia podmiotowego i zastąpienia go zwolnieniem przedmiotowym, w ramach którego preferencje podatkowe miałyby dotyczyć ściśle określonych kategorii przychodów, powiązanych z długoterminowym celem akumulacji i ochrony majątku, a bieżącym opodatkowaniem miałyby być objęte wszelkie	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji.

			dochody z działalności gospodarczej dozwolonej fundacji rodzinnej, w tym również przychodów z najmu i dzierżawy, niezależnie od ich formy, PRB uważa, że wdrożenie tej propozycji skutkowałoby faktycznym zrównaniem fundacji rodzinnej ze spółkami kapitałowymi, które już dziś korzystają ze zwolnienia polskiej spółki holdingowej (PSH) czy alternatywnej spółki inwestycyjnej (ASI). Proponowane zmiany podważają więc w ogóle sens funkcjonowania fundacji rodzinnych jako podmiotów realizujących inne cele niż spółki kapitałowe.	Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
482.	Pkt 5 ppkt 24 str. 31 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji opodatkowania przychodów z odsetek i innych instrumentów o charakterze dłużnym oraz przychodów ze zbycia udziałów lub akcji o „charakterze portfelowym", PRB sprzeciwia się kwalifikowaniu tego rodzaju dochodów jako „niepowiązanych bezpośrednio z realizacją funkcji sukcesyjnej", przy czym „funkcja sukcesyjna" w żadnym akcie prawnym nie jest zdefiniowana, jak też pojęcie to nie występuje na gruncie przepisów UFR. Trzeba przypomnieć, że celem Fundacji Rodzinnej jest w szczególności gromadzenie mienia. Zasadne jest w związku z tym stosowanie zwolnienia do dochodów pasywnych uzyskiwanych przez Fundację Rodzinną, w szczególności do dochodów takich jak odsetki czy dochody ze zbycia udziałów i papierów wartościowych, będących w istocie rzeczy wynagrodzeniem Fundacji osiąganym z tytułu zarządzania mieniem fundacji i pomnażania tego mienia w interesie beneficjentów.	MRiT: j.w.
483.	Pkt 5 ppkt 24 str. 33 Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Co do propozycji likwidacji opodatkowania Fundacji Rodzinnej podatkiem CIT od świadczeń i ustanowienie Fundacji płatnikiem PIT od świadczeń wypłacanych beneficjentom lub stawianych do ich dyspozycji (uznanie przychodów beneficjenta za przychody z udziału w zyskach osób prawnych z prawem do odliczenia analogicznego jak w przypadku komplementariusza spółki komandytowej), PRB stoi na stanowisku, że obecny model opodatkowania świadczeń z fundacji jest nie tylko efektywny ale też prosty. Po trzech latach obowiązywania ustawy o fundacji rodzinnej brak jest danych pokazujących istotne wady obecnego modelu. W tym modelu	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian

			również w części dotyczącej dochodów niezwolnionych istnieje możliwość odliczenia CIT fundacji rodzinnej od CIT należnego od wypłacanego świadczenia. Analiza finansowych skutków takiej zmiany w żądnym wypadku nie wskazuje, by mogło to dać korzystne skutki Polsce i budżetowi Skarbu Państwa.	
484.	Pkt 24 (s. 30–31) — podatek od wniesienia aktywów	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP negatywnie ocenia propozycję opodatkowania wniesienia aktywów do fundacji rodzinnej według wartości rynkowej. Rozwiązanie to prowadziłoby do odejścia od zasady neutralności podatkowej wniesienia majątku do fundacji rodzinnej, którą przegląd sam przedstawia jako jeden z fundamentów tej instytucji. Przeniesienie majątku do fundacji rodzinnej stanowi co do zasady zmianę formy zarządzania majątkiem, a nie zdarzenie skutkujące uzyskaniem przez fundatora realnego przysporzenia majątkowego. Opodatkowanie wniesienia aktywów oznaczałoby w istocie opodatkowanie dochodu niezrealizowanego, bez otrzymania przez fundatora ekwiwalentu w postaci ceny, udziałów lub innych praw majątkowych. Może to prowadzić do poważnych problemów płynnościowych, w szczególności, gdy przedmiotem wniesienia są aktywa niepieniężne. W skrajnych przypadkach obowiązek podatkowy mógłby wymuszać zbycie części majątku, co pozostawałoby w sprzeczności z celem fundacji rodzinnej jako instrumentu długoterminowego zarządzania majątkiem. KRDP postuluje odstąpienie od wprowadzenia opodatkowania wniesienia majątku do fundacji rodzinnej.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
485.	Pkt 24 (s. 31–32) — bieżące opodatkowanie najmu, odsetek; udziały „portfelowe”	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP negatywnie ocenia kierunkową propozycję objęcia bieżącym opodatkowaniem CIT dochodów fundacji rodzinnych z najmu, dzierżawy, odsetek oraz instrumentów dłużnych. Dochody tego rodzaju stanowią typowe pożytki z majątku i mieszczą się w istocie długoterminowego zarządzania majątkiem przez fundację rodzinną. Sam przegląd wskazuje,	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			że jednym z zadań fundacji rodzinnej jest pomnażanie majątku poprzez zarządzanie własnym majątkiem. Wyłączenie lub ograniczenie preferencji podatkowej w odniesieniu do podstawowych kategorii dochodów pasywnych mogłoby w praktyce istotnie osłabić funkcjonalność tej instytucji. Osiąganie dochodów pasywnych z majątku fundacji rodzinnej nie powinno być samo w sobie traktowane jako przejaw nadużycia. Tego rodzaju dochody są naturalną konsekwencją zarządzania majątkiem, którego gromadzenie i pomnażanie mieści się w ustawowej funkcji fundacji rodzinnej. Dopiero wykorzystanie tych kategorii dochodów w strukturach sztucznych lub pozbawionych uzasadnienia gospodarczego może uzasadniać zastosowanie instrumentów antyabuzywnych. Ewentualne przeciwdziałanie nadużyciom powinno być ukierunkowane na konkretne sztuczne lub instrumentalne struktury, a nie na kategorie dochodów, które z natury rzeczy są związane z gospodarowaniem majątkiem prywatnym i rodzinnym. Wprowadzenie bieżącego opodatkowania takich dochodów mogłoby prowadzić do generalnego pogorszenia sytuacji także tych fundacji rodzinnych, które realizują cele zgodne z ustawą. KRDP postuluje odstąpienie od objęcia bieżącym opodatkowaniem CIT dochodów z najmu, dzierżawy, odsetek oraz instrumentów dłużnych, o ile dochody te są osiągane w ramach zarządzania majątkiem fundacji rodzinnej i nie wiążą się z działalnością wykraczającą poza dopuszczalny zakres aktywności fundacji.	
486.	Pkt 24	CRIDO	**Bariera płynnościowa w postaci podatku "na wejściu" (Etap wstępny)** **Propozycja resortu:** Wprowadzenie opodatkowania o charakterze odroczonym od wartości rynkowej wnoszonych aktywów niefinansowych generujących dochód. **Komentarz:** Nałożenie podatku na samym początku funkcjonowania fundacji, nawet w formie odroczonej (z możliwością odliczenia od przyszłego CIT), tworzy sztuczną	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			barierę wejścia i drastycznie uderza w płynność finansową fundatorów. Fundacja otrzymująca np. nieruchomości lub pakiety udziałów w celu ich długoterminowego utrzymania (zgodnie z celem sukcesyjnym) nie dysponuje gotówką na uregulowanie takiego zobowiązania. **Rekomendacja:** Zdecydowanie postulujemy o wykreślenie pomysłu opodatkowania etapu wniesienia majątku. Ochrona przed nadużyciami na tym etapie została już zaadresowana poprzez planowane uzależnienie preferencji podatkowych od czasu utrzymania własności składników majątku.	
487.	Pkt 24	CRIDO	**Odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz przedmiotowego (Etap właściwy)** **Propozycja resortu:** Objęcie bieżącym podatkiem CIT wszelkich dochodów z działalności gospodarczej, w tym najmu, dzierżawy oraz przychodów z odsetek i obrotu portfelowego. **Komentarz:** Wynajem nieruchomości wprowadzonych do fundacji przez fundatora oraz bezpieczne lokowanie nadwyżek (odsetki) stanowią klasyczne formy pasywnego zarządzania i ochrony majątku. Objęcie ich bieżącym CIT stoi w sprzeczności z ideą akumulacji kapitału na cele międzypokoleniowe. Zrównuje to fundację rodzinną ze zwykłą spółką z o.o., co niweczy celowość powoływania tej pierwszej. **Rekomendacja:** Zamiast całkowitego wyłączenia tych źródeł ze zwolnienia, proponujemy wprowadzenie bezpiecznych przystani (*safe harbors*) – wysokich progów kwotowych wolnych od bieżącego opodatkowania lub zwolnień warunkowanych długoterminową (np. min. 2-letnią) akumulacją tych środków wewnątrz fundacji.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
488.	Pkt 24	CRIDO	**Skomplikowanie rozliczeń zysków kapitałowych (Etap właściwy)**	MRiT:

			Propozycja resortu: Wprowadzenie podziału dochodu ze zbycia pakietów "nieportfelowych" na trzy komponenty (część zwolniona, część opodatkowana, część odroczona pod warunkiem reinwestycji). **Komentarz:** Mechanizm ten jest nadmiernie skomplikowany. Podział pojedynczej transakcji na trzy różne reżimy podatkowe stworzy ogromne problemy interpretacyjne i ewidencyjne dla księgowości fundacji. **Rekomendacja:** Utrzymanie pełnego zwolnienia z bieżącego opodatkowania CIT (odroczenie) dla wszelkich zysków kapitałowych, pod warunkiem rzeczywistego reinwestowania tych środków w aktywa służące celom statutowym w okresie 2-3 lat.	W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
489.	Pkt 24	CRIDO	**Propozycja resortu:** Rezygnacja z podatku CIT płaconego przez fundację przy wypłacie na rzecz podatku PIT płaconego przez beneficjenta, przy czym stawka PIT nie byłaby różnicowana ze względu na stopień pokrewieństwa z fundatorem. Dodatkowo wprowadzona miałaby zostać progresja podatkowa po przekroczeniu określonego limitu świadczeń. **Komentarz:** Jest to najbardziej niebezpieczna z propozycji, uderzająca w sam rdzeń ustawy. Fundacja *rodzinna* została stworzona po to, aby majątek służył najbliższej rodzinie (tzw. grupie "zero") na zasadach analogicznych do prawa spadkowego. Zrównanie stawki opodatkowania wypłat dla dzieci fundatora ze stawką dla osób obcych całkowicie podważa sens istnienia tej instytucji jako narzędzia zabezpieczenia rodziny. **Rekomendacja:** Niezależnie od zmiany mechanizmu poboru (z CIT na PIT), kategorycznie należy utrzymać zwolnienie podatkowe dla zstępnych, wstępnych i małżonka fundatora.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

490.	Pkt 24	CRIDO	**Utrudnienia administracyjne w dystrybucji środków** **Propozycja resortu:** Wymóg wypłacania świadczeń w pierwszej kolejności z wypracowanego zysku fundacji, a dopiero potem z innych aktywów. **Komentarz:** Wprowadzenie tego mechanizmu nałoży na fundacje wymóg skomplikowanego, analitycznego śledzenia struktury wewnętrznych kapitałów w każdym momencie wypłaty. **Rekomendacja:** Pozostawienie fundacjom swobody w decydowaniu, z jakich puli kapitałowych (fundusz założycielski, zyski zatrzymane, reinwestycje) finansowane są bieżące świadczenia dla beneficjentów, co jest zgodne z elastycznym charakterem ustrojowym tej instytucji.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
491.	Pkt 24	CRIDO	**Pozorny charakter dobrowolności nowego modelu** **Komentarz do planów przejściowych:** Ministerstwo wskazało, że nowy model byłby obligatoryjny tylko dla nowych fundacji, a dla już istniejących byłby dobrowolny. Należy w pełni poprzeć to założenie. Zaufanie obywateli do państwa wymaga pełnego respektowania praw nabytych przez fundatorów, którzy już wnieśli swój życiowy majątek do fundacji, opierając się na ustawie z 2023 r. Należy jednak stanowczo zaznaczyć, że w zderzeniu z resztą projektowanych przepisów, proponowana dobrowolność staje się całkowicie pozorna. Skumulowanie drastycznych obciążeń – podatku na etapie wnoszenia aktywów, bieżącego opodatkowania dochodów oraz zaostrzonych zasad dystrybucji świadczeń – sprawia, że funkcjonowanie fundacji z biegiem czasu stanie się skrajnie nieopłacalne. Stanowi to formę pośredniego przymusu systemowego. Co więcej, projektodawca wprost zakłada, że docelowy efektywny poziom opodatkowania (ETR) z wykorzystaniem fundacji ma być	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			wyższy niż standardowe opodatkowanie zysków kapitałowych osób fizycznych (PIT). Podejście to wymaga zrewidowania pod kątem zgodności z pierwotnym celem powołania tej instytucji. Należy uwzględnić, że funkcjonowanie fundacji rodzinnej wiąże się ze stałymi kosztami operacyjnymi i administracyjnymi, obejmującymi m.in. obsługę prawno-księgową, utrzymanie organów statutowych oraz przeprowadzanie obowiązkowych audytów. W sytuacji, w której łączne obciążenia podatkowe i administracyjne struktury sukcesyjnej przewyższą koszty bezpośredniego zarządzania majątkiem przez osobę fizyczną, utrzymywanie fundacji rodzinnych straci swoje uzasadnienie gospodarcze, co może skutkować decyzjami o ich rozwiązywaniu. **Rekomendacja:** Apelujemy o niezwykle precyzyjne sformułowanie przepisów przejściowych, które jednoznacznie i bezwarunkowo zagwarantują istniejącym fundacjom prawo do funkcjonowania na dotychczasowych zasadach. Jednocześnie postulujemy ponowną analizę i rekalibrację docelowego poziomu efektywnego opodatkowania (ETR). Model fiskalny powinien uwzględniać poza-podatkowe koszty utrzymania fundacji, aby nie tworzyć barier ekonomicznych dla przedsiębiorców decydujących się na sformalizowane planowanie sukcesji międzypokoleniowej.	
492.	Pkt 24, str. 31-32 projektu przeglądu; art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o fundacji rodzinnej oraz ustawa CIT - dochody z	IDM	Negatywnie należy ocenić propozycję objęcia bieżącym CIT dochodów z obligacji i innych instrumentów dłużnych. Odsetki oraz inne dochody z instrumentów dłużnych są typowym elementem oszczędzania i inwestowania majątku, zgodnym z ustawowym celem fundacji rodzinnej, jakim jest gromadzenie mienia, zarządzanie nim i jego pomnażanie w interesie beneficjentów. Nie ma podstaw systemowych, aby traktować te dochody mniej korzystnie niż inne dochody inwestycyjne fundacji. Bieżące opodatkowanie będzie powodować praktyczne trudności rozliczeniowe, w tym konieczność bieżącego	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	obligacji i innych instrumentów dłużnych		ustalania podstawy opodatkowania. Wymaga także jednoznacznego przesądzenia, że firma inwestycyjna prowadząca rachunek nie staje się płatnikiem podatku. Propozycja: utrzymać zasadę opodatkowania dopiero przy wypłacie świadczeń na rzecz beneficjentów.	
493.	Pkt 24, str. 31 projektu przeglądu; art. 5 ust. 1 pkt 3-4 ustawy o fundacji rodzinnej - akcje i udziały portfelowe	IDM	Sama okoliczność, że fundacja nie posiada trwałego wpływu na spółkę, nie oznacza jeszcze braku celu sukcesyjnego ani nadużycia podatkowego. Propozycja: zachować obecny model odroczenia opodatkowania dla pasywnych inwestycji portfelowych. Jeżeli ustawodawca zdecyduje się na szczególny reżim, powinien on obejmować bezpieczną przystań dla instrumentów notowanych, jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych, ETF oraz portfeli zarządzanych.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian
494.	Pkt 24, str. 32 projektu przeglądu; art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej - zbycie większych pakietów udziałów lub akcji	IDM	Proponowany model podziału dochodu ze zbycia większych pakietów akcji albo udziałów na część zwolnioną, część opodatkowaną od razu i część objętą odroczeniem jest nadmiernie skomplikowany i może uderzać w transakcje, które mają realny charakter sukcesyjny. Większy pakiet udziałów lub akcji często stanowi podstawowy składnik majątku rodzinnego, a jego sprzedaż może wynikać z racjonalnych decyzji gospodarczych, zmiany strategii sukcesyjnej albo potrzeby dywersyfikacji majątku. Propozycja: nie wprowadzać obowiązkowego bieżącego CIT od części dochodu, jeżeli środki ze sprzedaży są reinwestowane, przeznaczane na realizację celów statutowych albo na świadczenia dla beneficjentów.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
495.	Pkt 24, str. 30-31 projektu przeglądu; art. 2 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej oraz przepisy ustawy CIT	IDM	Opodatkowanie wniesienia wybranych aktywów do fundacji rodzinnej stanowiłoby istotne odejście od konstrukcyjnej zasady neutralności podatkowej przekazania majątku. Wniesienie majątku do fundacji rodzinnej jest zmianą formy zarządzania majątkiem, a nie realizacją dochodu ani konsumpcją majątku przez fundatora. Propozycja: utrzymać neutralność podatkową wniesienia majątku. Ewentualne opodatkowanie powinno dotyczyć wyłącznie sytuacji sztucznych, w których aktywa są wnoszone w celu niezwłocznej sprzedaży z wykorzystaniem preferencji.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	dotyczące neutralności wniesienia majątku		Wyłączenia powinny objąć nie tylko środki pieniężne, waluty i fundusz założycielski, ale również obligacje, instrumenty finansowe notowane na rynku regulowanym oraz aktywa inwestycyjne służące dywersyfikacji majątku fundacji.	
496.	Rozdział 5 pkt 24 – str. 32	MF	W zdaniu „Wartymi rozważenia odstępstwami od wskazanych powyżej mechanizmów jest np. wyłączenie opodatkowania zbycia nieruchomości po pięciu latach od nabycia (wzorem rozwiązania obowiązującego w podatku dochodowym od osób prawnych)…" należy wyraz „prawnych" zastąpić wyrazem „fizycznych", gdyż rozwiązanie, o którym mowa w tym zdaniu, obowiązuje w PIT.	Uwaga uwzględniona
497.	Str. 33	MDDP	**Uzależnienie stawki PIT od wysokości świadczeń otrzymanych w danym roku** Propozycja uzależnienia wysokości podatku PIT od wartości świadczeń otrzymanych przez beneficjenta fundacji rodzinnej w danym roku budzi istotne wątpliwości z perspektywy spójności systemu podatkowego. Świadczenia z fundacji rodzinnej nie mają swojego odpowiednika czy rozwiązania jakkolwiek doń zbliżonego w polskim systemie prawnym i podatkowym. Nie wydaje się jednak zasadne doprowadzenie do sytuacji, w której otrzymywanie świadczeń od fundacji rodzinnej wiąże się z efektywnie wyższym opodatkowaniem, niż gdyby miało to miejsce w przypadku dziedziczenia lub przekazywania darowizn – gdy, w ramach tzw. „grupy zerowej" zastosowanie ma zwolnienie od podatku od spadków i darowizn, a maksymalna stawka tego podatku wynosi 20%. Dość wspomnieć, że 15% CIT płacony przez fundację rodzinną w momencie dokonywania świadczenia na rzecz beneficjenta sprawia, że procesy sukcesyjne czy restrukturyzacja majątku w ramach najbliższej rodziny już dziś są opodatkowane mniej korzystnie, niż opodatkowane jest dziedziczenie czy darowizny.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			Proponowane rozwiązanie mogłoby osłabić atrakcyjność fundacji rodzinnej względem innych form zarządzania majątkiem. W efekcie fundacja rodzinna, której celem jest wspieranie długoterminowego planowania sukcesyjnego i utrzymanie majątku rodzinnego, mogłaby znaleźć się w mniej korzystnej pozycji niż klasyczne struktury holdingowe. Może to skłaniać część fundatorów do poszukiwania alternatywnych rozwiązań organizacyjnych, w tym także poza polskim systemem prawnym.	
498.	Str. 33	MDDP	**Zasada wypłaty świadczeń w pierwszej kolejności z wypracowanego zysku** Proponowana zasada, zgodnie z którą świadczenia dla beneficjentów byłyby wypłacane najpierw z wypracowanego przez fundację zysku, a dopiero później z pozostałego majątku, w praktyce oznaczałaby konieczność bardzo szczegółowego śledzenia źródeł pochodzenia środków fundacji. Fundacja rodzinna może gromadzić przecież majątek z różnych źródeł – z wkładów fundatora, najmu, dywidend, sprzedaży aktywów, odsetek czy darowizn – a każde z nich podlega nieco innym zasadom podatkowym. Aby prawidłowo stosować proponowaną regułę, trzeba byłoby na bieżąco rozdzielać i ewidencjonować te strumienie środków, co oznacza dodatkowe obowiązki administracyjne i wyższe koszty obsługi fundacji. Problemy praktyczne stają się jeszcze większe wraz z upływem czasu. Po kilku czy kilkunastu latach działalności majątek fundacji jest zwykle wielokrotnie reinwestowany, a poszczególne składniki majątku zmieniają swoją postać. W takiej sytuacji ustalenie, z jakiego źródła faktycznie pochodzi finansowanie konkretnego świadczenia, może być bardzo trudne. Szczególnie dotyczy to fundacji, które równocześnie osiągają różne rodzaje dochodów, z których część korzysta z odmiennych zasad opodatkowania. Rozdzielenie tych strumieni na potrzeby określenia kolejności wypłat będzie	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			często wymagało przyjęcia pewnych założeń, co może prowadzić do sporów z organami podatkowymi.	
499.	Pkt 24, str. 33 projektu przeglądu; ustawa CIT i ustawa PIT - świadczenia na rzecz beneficjentów	IDM	Zmiana modelu polegająca na przekształceniu fundacji rodzinnej z podatnika CIT w płatnika PIT przy wypłacie świadczeń oznaczałaby istotne zwiększenie obowiązków administracyjnych fundacji oraz zmianę ekonomicznego ciężaru opodatkowania beneficjentów. Rezygnacja ze zróżnicowania stawki według stopnia pokrewieństwa osłabiałaby rodzinny charakter tej instytucji i mogłaby pogorszyć sytuację beneficjentów z najbliższej rodziny. Propozycja: zachować obecny model opodatkowania świadczeń, tj. 15% CIT po stronie fundacji rodzinnej przy wypłacie oraz zwolnienie PIT dla fundatora i osób z najbliższej rodziny.,0	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
500.	Punkt 24: Zmiana modelu opodatkowania (do szerokiej dyskusji). Nowy model opodatkowania, kierowany do przyszłych fundacji rodzinnych oraz opcjonalnie do istniejących (na zasadzie wyboru).	Deloitte	**1. Projekt wykorzystuje dane selektywnie — jako materiał retoryczny, a nie jako podstawę rzetelnej diagnozy** Poza danymi MDR projekt odwołuje się do szeregu innych źródeł: prekonsultacji, spotkań konsultacyjnych, analiz własnych Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwa Finansów, danych sądu rejestrowego, raportu Banku Pekao, analizy danych z rejestru fundacji rodzinnych, informacji z Krajowego Rejestru Zadłużonych, wniosków o interpretacje indywidualne, opinii Szefa KAS, danych z deklaracji CIT-8FR oraz danych o wpływach z CIT, PIT i VAT. Samo wykorzystanie wielu źródeł mogłoby świadczyć o szerokim podejściu analitycznym, gdyby projekt konsekwentnie wskazywał zakres, ograniczenia i metodologiczną przydatność każdego z nich. Tego jednak brakuje. Dane są zestawiane w sposób sugerujący kumulację dowodów na systemowe nadużywanie fundacji rodzinnej, podczas gdy w rzeczywistości każde z tych źródeł opisuje inny fragment rzeczywistości i nie pozwala automatycznie na wniosek o konieczności przebudowy całego modelu opodatkowania.	MRiT: Wyniki prekonsultacji są dostępne na stronie: https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/prekonsultacje-przegladu-ustawy-o-fundacji-rodzinnej W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			Projekt nie przedstawia spójnej metodologii ważenia tych źródeł. Nie wskazuje, które dane mają charakter reprezentatywny, które mają charakter sygnalny, które dotyczą przypadków problemowych, które wynikają z naturalnego wzrostu popularności nowej instytucji, a które pokazują wyłącznie zainteresowanie podatników uzyskaniem pewności prawnej. W efekcie różne kategorie informacji zostają potraktowane tak, jakby łącznie dowodziły jednej tezy: że fundacja rodzinna jest masowo wykorzystywana w sposób sprzeczny z celem ustawy. Taki sposób prowadzenia argumentacji jest metodologicznie wadliwy. Projekt wskazuje, że w okresie od grudnia 2025 r. do maja 2026 r. Ministerstwo Rozwoju i Technologii prowadziło prekonsultacje w celu zebrania opinii oraz propozycji zmian, a w marcu 2026 r. odbyły się spotkania konsultacyjne z uczestnikami prekonsultacji. Wskazano również, że przedstawiciele ministerstw uczestniczyli w spotkaniach m.in. ze Związkiem Banków Polskich, Polską Izbą Biegłych Rewidentów i Polską Agencją Nadzoru Audytowego. Jednakże, projekt nie pokazuje, jakie stanowiska zostały zgłoszone, jak zostały zważone, które postulaty pochodziły od przedsiębiorców rodzinnych, które od doradców, które od organów administracji, a które od instytucji finansowych lub środowisk audytorskich. Nie wiadomo również, czy wnioski konsultacyjne były zgodne, czy rozbieżne, oraz czy głos praktyków sukcesyjnych i rodzin biznesowych został potraktowany równorzędnie z głosem organów podatkowych. To istotna luka. Jeżeli projekt powołuje się na prekonsultacje jako źródło informacji o funkcjonowaniu ustawy, powinien pokazać nie tylko fakt ich przeprowadzenia, ale także strukturę uczestników, dominujące grupy interesariuszy, zakres zgłoszonych postulatów i sposób ich oceny. Bez tego prekonsultacje pełnią w projekcie funkcję legitymizującą, ale nie dowodową. Sam fakt konsultowania przepisów nie potwierdza trafności zaproponowanego kierunku zmian.	

			Projekt wskazuje, że niezależnie od prekonsultacji Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwo Finansów prowadziły analizy własne, które zostały uwzględnione w przeglądzie. Nie przedstawiono jednak pełnego zakresu tych analiz, przyjętych założeń, metodologii, próby badawczej, kryteriów klasyfikacji przypadków ani wyników pośrednich. To poważny problem, ponieważ właśnie na tych „analizach własnych" opiera się wiele najdalej idących wniosków projektu. Jeżeli analiza własna administracji ma uzasadniać zmianę modelu opodatkowania całej instytucji sukcesyjnej, powinna być transparentna, weryfikowalna i możliwa do odtworzenia. W obecnym kształcie projekt wymaga od odbiorcy przyjęcia na wiarę, że administracja prawidłowo zidentyfikowała skalę i charakter problemu. To nie jest wystarczające dla tak głębokiej ingerencji legislacyjnej. W szczególności nie wiadomo, czy w analizach własnych rozróżniono fundacje tworzone dla sukcesji przedsiębiorstw rodzinnych, fundacje służące zarządzaniu majątkiem rodzinnym, fundacje o charakterze inwestycyjnym, fundacje wykorzystywane w strukturach transakcyjnych oraz przypadki rzeczywiście abuzywne. Projekt nie pokazuje takiej segmentacji, a bez niej ryzyko uogólnienia przypadków problemowych na całą populację fundacji rodzinnych jest bardzo wysokie. Projekt wskazuje, że zainteresowanie fundacją rodzinną okazało się wyższe niż zakładano na etapie projektowania ustawy, a dane sądu rejestrowego pokazują rosnącą liczbę wniosków: 917 wniosków w 2023 r., 3309 wniosków w 2024 r. oraz 5497 wniosków w 2025 r. Projekt wskazuje również na znaczące obciążenie sądu rejestrowego i rosnące zaległości w rozpoznawaniu wniosków. Te dane dowodzą przede wszystkim jednego: fundacja rodzinna odpowiada na realną potrzebę rynku. Pokazują popularność instrumentu i niewydolność organizacyjną	

			rejestru, ale nie pokazują nadużyć podatkowych. Wysoka liczba wniosków rejestrowych nie jest dowodem agresywnej optymalizacji, lecz może być naturalną reakcją przedsiębiorców na pojawienie się długo oczekiwanego instrumentu sukcesyjnego. Projekt sam wskazuje, że fundacja rodzinna została wprowadzona jako odpowiedź na potrzebę koncentracji majątku rodzinnego, planowania sukcesji i przeciwdziałania rozdrobnieniu przedsiębiorstw po zmianie pokoleniowej. Skoro tak, to duże zainteresowanie fundacją powinno być w pierwszej kolejności interpretowane jako potwierdzenie trafności diagnozy ustawodawcy, a nie jako przesłanka do fiskalnego ograniczania instrumentu. W projekcie następuje nieuprawnione przesunięcie znaczenia: popularność rozwiązania zostaje wpisana w narrację o ryzyku podatkowym. Tymczasem sama popularność nie mówi nic o celu utworzenia konkretnych fundacji, o sposobie zarządzania majątkiem ani o tym, czy fundacje realizują funkcję sukcesyjną. Dane rejestrowe nie pozwalają na taki wniosek. Projekt powołuje się na badania statystyczne, z których wynika, że 60% fundatorów znajduje się w przedziale wiekowym 40–59 lat, 27% fundacji rodzinnych posiada tylko jednego beneficjenta, a 94,5% fundacji założono z funduszem założycielskim w wysokości ustawowego minimum 100 000 zł. Następnie informacje te są osadzone w narracji sugerującej wątpliwości co do sukcesyjnego charakteru znacznej części fundacji. Taki sposób użycia danych jest problematyczny. Po pierwsze, wiek fundatorów 40–59 lat nie przeczy celowi sukcesyjnemu. Przeciwnie — może wskazywać, że przedsiębiorcy zaczynają planować sukcesję wcześniej, zanim nastąpi kryzys zdrowotny, emerytalny lub spadkowy. To jest zjawisko pozytywne. Sukcesja nie powinna być podejmowana dopiero u schyłku aktywności zawodowej fundatora, jako że stanowi	

			ona wieloletni i wieloetapowy proces, a nie jednorazowe zdarzenie. Po drugie, posiadanie jednego beneficjenta również nie przesądza o braku sukcesji. Fundacja może być tworzona etapowo, z możliwością późniejszego rozszerzenia kręgu beneficjentów, może dotyczyć rodziny o prostej strukturze albo może przewidywać sukcesję na kolejnym etapie. Liczba beneficjentów w pierwszym okresie funkcjonowania fundacji nie pokazuje jeszcze jej rzeczywistego horyzontu sukcesyjnego. Po trzecie, minimalny fundusz założycielski nie dowodzi pozorności fundacji ani podatkowego celu jej utworzenia. Projekt sam wskazuje, że rzeczywisty stan majątkowy fundacji rodzinnej po jej założeniu obrazuje spis mienia. Jeżeli więc ustawowy fundusz założycielski pełni funkcję inicjalną, to sam fakt ustalenia go na poziomie minimum nie powinien być traktowany jako argument o słabości sukcesyjnej fundacji. Przyjęcie minimum może być po prostu praktyką rynkową wynikającą z konstrukcji ustawy. Wykorzystanie tych danych jako sugestii nadużywania instytucji jest więc nieuprawnione. Są to dane opisowe, które wymagają pogłębionej interpretacji, a nie automatycznego przypisania im fiskalnie podejrzanego znaczenia. Projekt wskazuje, że analiza danych z rejestru fundacji rodzinnych dokonana przez Ministerstwo Finansów wykazała, iż w około 44% fundacji rodzinnych krąg fundatorów pokrywa się z kręgiem beneficjentów. Wskazuje również, że często obserwowana jest sytuacja, w której jedynym beneficjentem jest fundator albo fundatorzy będący małżonkami. Projekt następnie formułuje tezę, że taka sytuacja może implikować wniosek, iż głównym celem istnienia takiej fundacji jest zapewnienie korzyści podatkowej w obrębie opodatkowania dochodów fundatora. Jednocześnie sam projekt przyznaje, że nie można automatycznie utożsamiać	

			okoliczności, iż fundator jest beneficjentem, z nadużyciem konstrukcji fundacji lub wyłącznie podatkowym celem jej powołania. Ta część projektu jest wewnętrznie niespójna. Skoro ustawodawca dopuścił fundatora jako beneficjenta, a projekt sam wskazuje, że umożliwienie fundatorom czerpania świadczeń było uzasadnione m.in. pokrywaniem kosztów utrzymania po wycofaniu się z działalności zarobkowej, to sam fakt zbieżności fundatora i beneficjenta nie może być traktowany jako przesłanka nadużycia. Co więcej, sukcesja może mieć charakter dynamiczny. Fundator może być beneficjentem w pierwszej fazie życia fundacji, a następnie świadczenia mogą przechodzić na dzieci, wnuki lub inne osoby wskazane w statucie. Ocena sukcesyjnego charakteru fundacji wymaga analizy statutu, planu rodzinnego, zasad dystrybucji, składu organów, wieku beneficjentów i horyzontu czasowego. Sama zbieżność kręgów fundatorów i beneficjentów jest zbyt uproszczonym wskaźnikiem. W projekcie dochodzi do tendencyjnego wykorzystania tej informacji: dane, które mogą mieć wiele neutralnych wyjaśnień, zostają włączone do narracji o podatkowej instrumentalizacji fundacji. Projekt wskazuje, że w okresie od 1 maja 2023 r. do 31 marca 2026 r. złożono 927 wniosków o interpretacje indywidualne w zakresie fundacji rodzinnych, w tym 231 w 2023 r., 461 w 2024 r., 180 w 2025 r. oraz 55 w 2026 r. Projekt wskazuje też, że zapytania się powtarzają, co ma umożliwiać uchwycenie określonych zjawisk oraz zmierzenie ich częstotliwości. Taka interpretacja jest co najmniej niepełna. Wysoka liczba wniosków o interpretacje indywidualne w pierwszych latach obowiązywania nowej ustawy jest naturalna. Pokazuje przede wszystkim niepewność podatników, doradców i praktyki co do sposobu stosowania nowych przepisów. Nie można traktować	

			samego faktu występowania o interpretację jako sygnału nadużycia. Przeciwnie — podatnik, który występuje o interpretację, działa transparentnie i próbuje potwierdzić skutki podatkowe planowanych lub realizowanych działań. Wykorzystywanie liczby interpretacji jako argumentu za tezą o nadużywaniu fundacji rodzinnej odwraca sens tej instytucji. Interpretacje indywidualne służą zwiększaniu pewności prawa, a nie są rejestrem schematów abuzywnych (w tym miejscu należy dodać, że Dyrektor KIS może odmówić wydania interpretacji, jeśli okoliczności danej sprawy mogą wskazywać na abuzywne wykorzystanie instytucji fundacji rodzinnej). Również powtarzalność pytań nie musi oznaczać masowego nadużycia. Może oznaczać, że przepisy są niejasne, że określone problemy praktyczne występują powszechnie albo że podatnicy oczekują potwierdzenia nowych reguł w typowych stanach faktycznych. Jeżeli wiele osób pyta o wniesienie udziałów, najem nieruchomości czy udział w zagranicznej spółce osobowej, to nie dowodzi jeszcze nadużycia — dowodzi znaczenia tych kategorii aktywów w majątku rodzin biznesowych. Projekt wskazuje, że w okresie od 22 maja 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. zidentyfikowano 77 przypadków, w których Szef KAS wydał opinię o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania z uwagi na schematy wykorzystujące fundację rodzinną. Projekt opisuje zwłaszcza schemat szybkiego wniesienia udziałów lub akcji, ich zbycia albo umorzenia przez fundację, a następnie likwidacji fundacji lub dystrybucji zysków. Te przypadki mogą uzasadniać punktowe działania antyabuzywne (choć nie muszą - potwierdzają one jedynie nieostateczne przypuszczenie przeprowadzane przez organ reprezentujący aparat fiskalny). Nie uzasadniają jednak przebudowy całego modelu opodatkowania. Po pierwsze, projekt nie pokazuje relacji 77 przypadków do całej populacji	

			fundacji, do liczby zgłoszeń rejestrowych, do liczby deklaracji CIT-8FR ani do wartości aktywów zarządzanych przez fundacje o rzeczywistym charakterze sukcesyjnym. Po drugie, opinia o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania nie jest tym samym co ostateczne rozstrzygnięcie we wszystkich przypadkach. Po trzecie, opisany schemat ma charakter specyficzny i można go adresować regulacjami celowanymi, np. okresami utrzymania środków pochodzących ze zbycia aktywów. Projekt sam wskazuje, że najczęściej powtarzający się schemat dotyczy krótkiego okresu między wniesieniem aktywów a ich zbyciem lub umorzeniem. To właśnie ten element — krótkoterminowość i instrumentalność — powinien być przedmiotem regulacji. Nie wynika z niego potrzeba opodatkowania na bieżąco naturalnych dochodów fundacji sukcesyjnych, takich jak dywidendy, najem majątku rodzinnego czy konserwatywne inwestycje finansowe. Projekt wskazuje, że z deklaracji CIT-8FR wynika, iż fundacje rodzinne osiągają znaczne przychody i dochody zwolnione od podatku. Podaje m.in. przychody zwolnione od podatku w wysokości 9,49 mld zł w 2023 r., 19,62 mld zł w 2024 r. i 25,32 mld zł w 2025 r., a także dochody podlegające zwolnieniu w wysokości 5,39 mld zł w 2023 r., 12,44 mld zł w 2024 r. i 15,27 mld zł w 2025 r. Następnie projekt przyjmuje hipotetyczne założenie, że gdyby dochody wykazywane jako zwolnione były osiągane przez podatników PIT i CIT z pominięciem fundacji rodzinnej i podlegały bieżącemu opodatkowaniu stawką 19%, podatek wyniósłby odpowiednio ok. 1,02 mld zł za 2023 r., 2,36 mld zł za 2024 r. i 2,90 mld zł za 2025 r. To jeden z najpoważniejszych błędów metodologicznych projektu. Założenie, że dochody wykazane przez fundacje rodzinne zostałyby w tej samej wysokości osiągnięte bez fundacji i opodatkowane na bieżąco stawką 19%, jest czysto hipotetyczne i w żaden sposób nieudowodnione. Projekt nie	

			pokazuje, czy aktywa zostałyby sprzedane, utrzymane, przeniesione do innych struktur, objęte innym reżimem, zainwestowane za granicą czy w ogóle pozostawione w dotychczasowej formie. Nie można więc traktować hipotetycznego 19% podatku jako „utraconych wpływów”. Ponadto fundacja rodzinna została skonstruowana właśnie jako mechanizm odroczenia opodatkowania do momentu wypłaty świadczeń. Sam fakt, że dochody są zwolnione na poziomie fundacji, nie oznacza, że Skarb Państwa ponosi stratę w postaci utraty podatku w sposób definitywny. Oznacza, że opodatkowanie zostało przesunięte na etap dystrybucji. Projekt pomija tę konstrukcyjną cechę modelu (a przecież do momentu dystrybucji świadczeń do beneficjentów, korzyść majątkowa nie zostaje faktycznie “skonsumowana”) i przedstawia dane w sposób sugerujący bieżącą lukę fiskalną. Taki sposób prezentacji danych: zestawia realnie wykazane dochody zwolnione z hipotetycznym podatkiem, który miałby powstać w alternatywnym świecie, którego projekt nie modeluje. Nie uwzględnia zachowań podatników, funkcji sukcesyjnej fundacji, odroczenia opodatkowania, reinwestycji ani alternatyw zagranicznych. Projekt zestawia wysokie kwoty przychodów i dochodów zwolnionych z podatku, a następnie sugeruje, że obrazują one „rosnącą siłę ekonomiczną” fundacji rodzinnych i efektywne wykorzystanie zwolnienia podatkowego. Sam fakt osiągania znaczących przychodów zwolnionych nie oznacza jednak nadużycia. Fundacja rodzinna została powołana właśnie po to, aby zarządzać majątkiem, pomnażać go i zapewniać długoterminową akumulację kapitału. Jeżeli fundacja posiada udziały w spółkach, papiery wartościowe, nieruchomości lub inne aktywa rodzinne, będzie generować przychody i dochody. To nie jest anomalia, lecz skutek działania instrumentu zgodnie z jego funkcją. Warunkiem rzetelnej oceny byłoby ustalenie, czy dochody te pochodzą z aktywów sukcesyjnych, czy z krótkoterminowych	

			transakcji, czy są reinwestowane, czy wypłacane, czy fundacja działa zgodnie ze statutem, czy realizuje cele rodzinne i jak wygląda horyzont zarządzania majątkiem. Projekt takich danych nie pokazuje. Posługuje się agregatami fiskalnymi, ale nie rozkłada ich na typy fundacji, typy aktywów, horyzont inwestycyjny, zachowanie dystrybucyjne ani faktyczną funkcję sukcesyjną. W konsekwencji wysokie kwoty są użyte przede wszystkim jako argument retoryczny: mają budzić wrażenie skali problemu, choć same w sobie problemu nie dowodzą. W całym projekcie widoczna jest tendencja do utożsamiania dochodu zwolnionego lub odroczonego z korzyścią podatkową wymagającą ograniczenia. Tymczasem w przypadku fundacji rodzinnej zwolnienie lub odroczenie nie jest odstępstwem od celu ustawy, ale częścią tego celu. Projekt sam wskazuje, że wniesienie majątku do fundacji jest neutralne podatkowo, ponieważ stanowi zmianę formy zarządzania majątkiem, oraz że przyznanie preferencji wynikało z funkcji sukcesyjnej i długoterminowego zarządzania majątkiem. Dlatego podstawowe pytanie nie powinno brzmieć: „czy fundacja osiąga dochód zwolniony?”, lecz: „czy fundacja realizuje funkcję, dla której to zwolnienie zostało przewidziane?”. Projekt w dużej mierze pomija tę różnicę. Analizuje wielkość dochodów zwolnionych, ale nie analizuje wystarczająco celu, sposobu i horyzontu ich wykorzystania. To prowadzi do błędnego wniosku regulacyjnego. Jeżeli dochód zwolniony jest traktowany jako problem sam w sobie, to naturalną odpowiedzią staje się likwidacja lub ograniczenie zwolnienia. Jeżeli jednak dochód zwolniony jest elementem konstrukcyjnym sukcesji, właściwą odpowiedzią powinno być oddzielenie fundacji sukcesyjnych od przypadków instrumentalnych. Projekt koncentruje się na potencjalnych utraconych wpływach i korzyściach fiskalnych uszczelnienia, ale nie pokazuje	

			pełnych kosztów proponowanej zmiany. Nie przedstawia analizy, ile fundacji nie powstanie, ilu przedsiębiorców zrezygnuje z formalnego planowania sukcesji, jaka część majątku może zostać przeniesiona do struktur zagranicznych, jakie będą koszty compliance, ile dodatkowych interpretacji i sporów powstanie oraz jaki wpływ zmiana będzie miała na stabilność firm rodzinnych. To zasadnicza wada oceny. Reformy instrumentu sukcesyjnego nie można oceniać wyłącznie przez pryzmat bieżących dochodów budżetowych. Należy uwzględnić także efekty pozafiskalne: większą skłonność do planowania sukcesji, utrzymanie majątku w Polsce, stabilność przedsiębiorstw rodzinnych, ograniczenie sporów spadkowych, profesjonalizację zarządzania majątkiem oraz długoterminową akumulację kapitału krajowego (należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że fundacja rodzinna jest dodatkową "kotwicą" wiążącą ulokowany w niej majątek, z Polską - nie ma bowiem prawnych możliwości migracji fundacji do innego kraju). Projekt marginalizuje te efekty. W praktyce proponowana zmiana może zniszczyć mechanizm, który zadziałał: podatkowa atrakcyjność fundacji rodzinnej zachęciła przedsiębiorców do szerszego wejścia w temat sukcesji, który wcześniej był systemowo zaniedbywany. **2. Wnioski dotyczące potrzeby zmiany modelu opodatkowania oparto na chybionych przesłankach** Zasadniczym mankamentem projektu jest to, że rekomendacja zmiany całego modelu opodatkowania fundacji rodzinnej została wyprowadzona z danych, które nie pozwalają na formułowanie tak daleko idących wniosków. W przeglądzie wskazano, że analizowano m.in. dane MDR, interpretacje indywidualne, deklaracje CIT-8FR, informacje o opiniach Szefa KAS oraz dane rejestrowe, jednak z tych źródeł nie wynika automatycznie ani skala nadużyć, ani dominujący charakter podatkowy instytucji fundacji rodzinnej. Sam projekt	

			przyznaje, że obowiązek raportowania MDR nie ma charakteru powszechnego, nie dotyczy wszystkich podmiotów ani wszystkich czynności, a raportowaniu podlegają jedynie określone kategorie podmiotów i sytuacji. Tym bardziej nie można traktować danych MDR jako reprezentatywnej próby dla całej populacji fundacji rodzinnych. W konsekwencji projekt popełnia błąd selekcji próby: z danych zbieranych zasadniczo w sytuacjach potencjalnie wrażliwych podatkowo wyprowadza wnioski dotyczące całego instrumentu prawnego. Jeżeli MDR obejmuje przede wszystkim uzgodnienia wymagające raportowania, to naturalne jest, że w takim zbiorze nadreprezentowane będą przypadki planowania podatkowego. Nie można jednak na tej podstawie twierdzić, że analogiczne cechy posiada zasadnicza część fundacji rodzinnych. Tego typu rozumowanie prowadzi do błędnego utożsamienia próby problemowej z całą populacją fundacji rodzinnych. Dodatkowo w projekcie wskazano, że w okresie od 15 marca 2023 r. do 16 lutego 2026 r. zaraportowano 3205 informacji MDR-1 z udziałem fundacji rodzinnej, a 82% zaraportowanych schematów miało spełniać kryterium głównej korzyści. Jednocześnie projekt nie pokazuje, ilu unikalnych podatników lub fundacji rodzinnych dotyczą te zgłoszenia, ile z nich odnosi się do tych samych lub podobnych struktur, ile zostało zaraportowanych ostrożnościowo, ile dotyczyło działań faktycznie wdrożonych, a ile jedynie planowanych. Bez tych danych liczba zgłoszeń MDR nie może być traktowana jako miara rzeczywistej skali nadużyć. Istotnym mankamentem projektu jest przyjęcie — wprost lub pośrednio — założenia, że wybór fundacji rodzinnej ze względu na korzystne skutki podatkowe świadczy o jej nadużywaniu. Jest to założenie błędne zarówno metodologicznie, jak i systemowo. Fakt, że określone rozwiązanie prawne jest podatkowo korzystne, nie oznacza jeszcze, że jest wykorzystywane w sposób abuzywny. W systemie podatkowym istnieje wiele instytucji, których	

			atrakcyjność wynika również z określonych preferencji podatkowych lub neutralności podatkowej. Nie oznacza to automatycznie, że podatnik korzystający z takiej instytucji działa w sposób sprzeczny z celem ustawy. W odniesieniu do fundacji rodzinnej atrakcyjność podatkowa nie była przypadkowym efektem ubocznym, lecz elementem świadomie zaprojektowanego modelu. Projekt sam wskazuje, że przyjęcie preferencyjnych zasad opodatkowania wynikało z funkcji fundacji rodzinnej w zakresie sukcesji oraz długoterminowego zarządzania majątkiem, a neutralność podatkowa wniesienia majątku do fundacji wynikała z traktowania tego transferu jako zmiany formy zarządzania majątkiem dotychczas należącym do osoby fizycznej. Skoro zatem ustawodawca stworzył instrument, którego atrakcyjność miała wspierać długoterminową akumulację kapitału, utrzymanie własności przedsiębiorstw w rękach rodzinnych oraz uporządkowanie sukcesji, to nie można następnie uznawać samego korzystania z tej atrakcyjności za przejaw nadużycia. Dotyczy to w szczególności danych MDR. Sam fakt zaraportowania uzgodnienia albo wskazania, że jednym z motywów wyboru fundacji rodzinnej jest korzyść podatkowa, nie przesądza o nadużyciu. Kryterium głównej korzyści w rozumieniu MDR nie jest tożsame z klauzulą przeciwko unikaniu opodatkowania ani z ustaleniem, że podatnik działał sprzecznie z przedmiotem lub celem ustawy podatkowej. Raportowanie MDR może wynikać z ostrożności, szerokiej konstrukcji obowiązków raportowych, udziału profesjonalnych doradców albo obiektywnego faktu, że fundacja rodzinna zapewnia korzystniejszy reżim podatkowy niż bezpośrednie inwestowanie przez osobę fizyczną. Tym bardziej nieuprawnione jest wyprowadzanie z danych MDR wniosku, że podatkowa atrakcyjność fundacji rodzinnej stanowi dowód jej systemowego nadużywania Należy wyraźnie odróżnić trzy sytuacje. Pierwszą jest legalne skorzystanie z ustawowo przewidzianej preferencji podatkowej. Drugą jest wybór fundacji rodzinnej jako instrumentu sukcesyjnego m.in. dlatego, że jej model	

			podatkowy jest korzystniejszy niż alternatywne rozwiązania. Trzecią są rzeczywiste nadużycia, polegające np. na krótkoterminowym i instrumentalnym wykorzystaniu fundacji wyłącznie do zbycia aktywów, obejścia opodatkowania albo sztucznej dystrybucji środków. Projekt nie oddziela tych kategorii z wystarczającą precyzją. W efekcie legalna i zamierzona przez ustawodawcę atrakcyjność podatkowa fundacji rodzinnej zostaje potraktowana podobnie jak przypadki potencjalnie abuzywne. Tymczasem atrakcyjność podatkowa fundacji rodzinnej mogła wywołać istotny i pozytywny efekt pozafiskalny. Zachęciła polskich przedsiębiorców do szerszego zainteresowania się tematem sukcesji, który przez lata był w Polsce zaniedbywany. Projekt sam wskazuje, że fundacja rodzinna została wprowadzona jako odpowiedź na wyzwania związane ze zmianą pokoleniową w przedsiębiorstwach rodzinnych, ryzykiem rozdrobnienia majątku oraz brakiem odpowiednich instrumentów umożliwiających uporządkowaną sukcesję. Wysokie zainteresowanie fundacjami rodzinnymi należy więc odczytywać nie tylko jako efekt ich podatkowej atrakcyjności, ale przede wszystkim jako dowód, że preferencyjna konstrukcja podatkowa skutecznie uruchomiła proces refleksji sukcesyjnej wśród polskich właścicieli firm rodzinnych. Innymi słowy, preferencja podatkowa spełniła funkcję bodźca regulacyjnego. Nie służyła wyłącznie obniżeniu ciężaru podatkowego, lecz miała skłonić przedsiębiorców do przeniesienia sukcesji z obszaru decyzji odkładanych „na później” do obszaru realnego planowania prawnego, rodzinnego i organizacyjnego. Jeżeli przedsiębiorca decyduje się na fundację rodzinną także dlatego, że jej model podatkowy jest korzystny, nie oznacza to automatycznie, że nadużywa prawa. Oznacza to, że ustawowo zaprojektowany bodziec działa. Dopiero analiza konkretnego przypadku może wykazać, czy fundacja realizuje rzeczywiste cele sukcesyjne, czy też została wykorzystana instrumentalnie. Z tej perspektywy proponowany w projekcie nowy model opodatkowania zmierza do całkowitego unicestwienia	

			pozafiskalnego efektu regulacji w imię maksymalizacji bieżących efektów fiskalnych. Projekt nie tyle koryguje punktowe nadużycia, ile podważa ekonomiczny mechanizm, który sprawił, że fundacja rodzinna zaczęła być realnie wykorzystywana jako instrument sukcesji. Opodatkowanie aktywów na wejściu, bieżące opodatkowanie szerokich kategorii dochodów, wielopoziomowa kwalifikacja przychodów, zmiana zasad opodatkowania świadczeń oraz docelowe podwyższenie efektywnego opodatkowania prowadzą do usunięcia tej przewagi, która zachęciła przedsiębiorców do korzystania z polskiego instrumentu sukcesyjnego. Takie podejście jest systemowo niebezpieczne. Jeżeli instrument sukcesyjny zostanie pozbawiony atrakcyjności podatkowej, przedsiębiorcy niekoniecznie wybiorą mniej korzystne podatkowo bezpośrednie posiadanie majątku przez osoby fizyczne. Część z nich może zrezygnować z formalnego planowania sukcesji, część może odłożyć ten proces, a część może poszukiwać alternatywnych struktur poza Polską. W efekcie maksymalizacja krótkoterminowego efektu fiskalnego może prowadzić do osłabienia długoterminowego celu regulacyjnego: zatrzymania majątku rodzinnego w Polsce, ochrony polskich przedsiębiorstw rodzinnych i budowania kultury sukcesji. Projekt powinien zatem przyjąć odmienny punkt wyjścia. Należy badać nie to, czy fundacja rodzinna jest podatkowo korzystna — bo taka miała być — lecz czy konkretne sposoby jej wykorzystania pozostają w zgodzie z jej funkcją sukcesyjną. Atrakcyjność podatkowa jest cechą konstrukcyjną instrumentu, a nie dowodem nadużycia. Nadużyciem może być dopiero instrumentalne wykorzystanie tej cechy w okolicznościach oderwanych od celu sukcesyjnego. Brak tego rozróżnienia prowadzi projekt do błędnej diagnozy i do nadmiernie fiskalnej odpowiedzi regulacyjnej. Jednym z głównych założeń projektu jest porównanie opodatkowania dochodów pasywnych uzyskiwanych	

			bezpośrednio przez osobę fizyczną z opodatkowaniem dochodów uzyskiwanych za pośrednictwem fundacji rodzinnej. Projekt wskazuje, że takie porównanie ma pozwolić ocenić skalę i charakter różnic oraz ewentualną asymetrię. Jest to jednak porównanie metodologicznie niepełne, ponieważ sprowadza fundację rodzinną do wehikułu inwestycyjnego osoby fizycznej, pomijając jej zasadniczą funkcję instytucjonalną: trwałe oddzielenie własności majątku, zarządzanie majątkiem w interesie beneficjentów, ochronę przed rozdrobnieniem oraz realizację celów międzypokoleniowych. Fundacja rodzinna nie jest transparentnym rachunkiem inwestycyjnym fundatora. Projekt sam wskazuje, że fundacja rodzinna posiada osobowość prawną, własne organy, fundusz założycielski, statut, obowiązek zarządzania majątkiem oraz mechanizmy dystrybucji świadczeń na rzecz beneficjentów. Skoro konstrukcja prawna fundacji rodzinnej jest odmienna od bezpośredniego posiadania aktywów przez osobę fizyczną, to prosty test „ile podatku zapłaciłaby osoba fizyczna” nie może być jedynym ani rozstrzygającym punktem odniesienia. Co więcej, projekt pomija koszt i ograniczenia wynikające z samego związania majątku w fundacji rodzinnej. Fundator nie otrzymuje udziałów ani akcji w fundacji rodzinnej, a majątek fundacji nie jest majątkiem udziałowców, lecz majątkiem osoby prawnej realizującej cele statutowe i świadczenia na rzecz beneficjentów. To oznacza, że porównanie do bezpośredniego inwestowania przez osobę fizyczną jest uproszczone i nie uwzględnia utraty swobody dysponowania majątkiem przez fundatora oraz reżimu organizacyjnego fundacji. W projekcie wielokrotnie wskazuje się na odroczenie momentu opodatkowania jako problem wymagający ograniczenia. Tymczasem odroczenie opodatkowania nie jest przypadkowym efektem ubocznym, lecz jednym z kluczowych elementów modelu fundacji rodzinnej. Projekt sam wskazuje, że obecny model przewiduje opodatkowanie 15% CIT	

			zasadniczo w momencie przekazywania środków beneficjentom, a nie na bieżąco na poziomie fundacji (a jeśli odroczenie opodatkowania byłoby problemem samym w sobie, należałoby postawić pytanie: dlaczego jest to problem akurat w przypadku fundacji, a nie w przypadku np. Funduszy inwestycyjnych czy “estońskiego CITu” - bowiem w tych przypadkach również dochodzi do odroczenia opodatkowania). Jeżeli celem fundacji rodzinnej jest długoterminowa akumulacja kapitału, zarządzanie majątkiem w perspektywie dłuższej niż jedno pokolenie oraz utrzymanie własności przedsiębiorstw w rękach rodzinnych, to mechanizm odroczenia opodatkowania pełni funkcję systemową. Umożliwia reinwestowanie środków i utrzymywanie kapitału w strukturze sukcesyjnej. Traktowanie samego odroczenia jako nadużycia prowadzi do podważenia podstawowego założenia, dla którego fundacja rodzinna została wprowadzona. Problemem mogą być konkretne sytuacje instrumentalnego wykorzystania fundacji rodzinnej. Projekt wskazuje takie przypadki jako powtarzający się schemat. Nie wynika z tego jednak potrzeba opodatkowania wszystkich lub większości kategorii dochodów fundacji na bieżąco. Właściwą odpowiedzią są precyzyjne reguły antyabuzywne, okresy minimalnego utrzymania środków ze zbycia aktywów, klauzule dotyczące krótkoterminowych transakcji oraz doprecyzowanie obszarów ryzyka — nie przebudowa całego modelu w kierunku pozbawienia fundacji rodzinnej jej funkcji akumulacyjnej. **3. Opodatkowanie aktywów na wejściu jest sprzeczne z sukcesyjną funkcją fundacji rodzinnej** Projekt proponuje rozważenie mechanizmu opodatkowania aktywów już na etapie ich wnoszenia do fundacji rodzinnej, przy czym podstawą opodatkowania miałaby być wartość rynkowa wnoszonego majątku, co do zasady w odniesieniu do wybranych składników mienia generujących dochód. Celem	

			miałoby być zwiększenie trwałości fundacji i eliminacja opłacalności szybkiego uzyskania dochodu z wnoszonych aktywów. To założenie jest systemowo wadliwe. Wniesienie majątku do fundacji rodzinnej nie jest konsumpcją, sprzedażą ani realizacją zysku przez fundatora. Jest zmianą formy prawnej zarządzania majątkiem rodzinnym. Projekt sam wskazuje, że obecna neutralność podatkowa wniesienia majątku do fundacji wynika z traktowania tego transferu jako zmiany formy zarządzania majątkiem dotychczas należącym do osoby fizycznej. Opodatkowanie na wejściu podważa więc jedno z podstawowych założeń konstrukcyjnych fundacji rodzinnej. Taki podatek będzie szczególnie dotkliwy dla rodzinnych przedsiębiorstw posiadających majątek o wysokiej wartości rynkowej, ale ograniczonej płynności. W praktyce może wymuszać sprzedaż części aktywów jedynie po to, aby sfinansować podatek od czynności, która nie generuje realnego wpływu pieniężnego. W rezultacie rozwiązanie zaproponowane jako pro-sukcesyjne może destabilizować sukcesję, zmniejszać bezpieczeństwo majątku rodzinnego i zniechęcać do przekazywania do fundacji aktywów o strategicznym znaczeniu dla rodziny. Gdyby więc takie rozwiązanie wprowadzono, można oczekiwać, że po jego wejściu w życie w praktyce prawie nikt nie zdecyduje się na wniesienie majątku do fundacji rodzinnej. **4. Mechanizm „odliczania podatku wejściowego" nie usuwa problemu płynnościowego i zwiększa złożoność systemu** Projekt zakłada, że podatek od wnoszonych aktywów miałby być ekonomicznie odroczony, ponieważ mógłby być odliczany od bieżącego zobowiązania w podatku CIT w kolejnych latach. To rozwiązanie nie usuwa zasadniczego problemu. Po pierwsze, jeśli fundacja rodzinna nie prowadzi intensywnej działalności generującej bieżący CIT, możliwość odliczenia może okazać się iluzoryczna. Paradoksalnie, mechanizm ten	

			mógłby być atrakcyjny jedynie dla tych fundacji, które zaraz po wniesieniu do nich majątku dokonują jego sprzedaży (czyli promowałby sytuacje, które MF uważa za abuzywne). Po drugie, jeśli model ma promować fundacje stabilne, długoterminowe i akumulujące majątek, to nie można jednocześnie zakładać, że będą one generować wystarczający bieżący podatek do rozliczenia obciążenia wejściowego. Po trzecie, proponowany mechanizm tworzy dodatkową warstwę administracyjną: wycena aktywów na wejściu, ustalanie kategorii aktywów, potencjalne różnicowanie stawek, monitorowanie prawa do odliczenia, rozliczanie podatku w kolejnych latach, kontrola zmian wartości i kwalifikacji aktywów. Oznacza to istotne zwiększenie kosztów obsługi fundacji rodzinnej oraz nowe ryzyka sporów z organami podatkowymi. W praktyce może to szczególnie zniechęcić przedsiębiorców rodzinnych, którzy nie tworzą fundacji w celach inwestycyjno-arbitrażowych, lecz dla uporządkowania sukcesji. **5. Odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz zwolnienia przedmiotowego grozi utratą prostoty i przewidywalności** Jednym z najbardziej problematycznych elementów proponowanego nowego modelu jest rozważane odejście od zwolnienia podmiotowego fundacji rodzinnej na rzecz zwolnienia o charakterze przedmiotowym. Projekt zakłada, że preferencje podatkowe miałyby dotyczyć wyłącznie ściśle określonych kategorii przychodów powiązanych z długoterminowym celem akumulacji i ochrony majątku, przy jednoczesnym wyłączeniu ze zwolnienia przychodów o charakterze bieżącej działalności operacyjnej oraz finansowej. Jednocześnie projekt zakładałby zróżnicowanie stawek opodatkowania w zależności od rodzaju osiąganego dochodu. Taki kierunek należy ocenić krytycznie. Obecny model, mimo że może wymagać punktowego uszczelnienia, ma istotną	

			zaletę konstrukcyjną: jest relatywnie prosty, przewidywalny i zrozumiały dla fundatorów. Fundacja rodzinna jako podmiot korzysta z określonego reżimu podatkowego, a zasadniczy moment opodatkowania jest powiązany z wypłatą świadczeń na rzecz beneficjentów. Taka konstrukcja odpowiada naturze fundacji rodzinnej jako instrumentu długoterminowego, którego celem jest akumulacja, ochrona i uporządkowane zarządzanie majątkiem rodzinnym. Przejście na zwolnienie przedmiotowe oznaczałoby odwrócenie tej logiki. Zamiast względnie prostego pytania, czy dana aktywność mieści się w modelu fundacji rodzinnej i katalogu dozwolonej działalności, powstałaby konieczność każdorazowej kwalifikacji poszczególnych strumieni przychodów, aktywów, transakcji, sposobów reinwestowania oraz ekonomicznej funkcji danego składnika majątku. W praktyce fundacja rodzinna zostałaby zmuszona do stałego prowadzenia wielopoziomowej analizy podatkowej każdego istotnego zdarzenia gospodarczego. Taki system nieuchronnie prowadziłby do kazuistyki. Ustawodawca musiałby tworzyć coraz bardziej szczegółowe regulacje dotyczące poszczególnych kategorii aktywów i przychodów: udziałów kontrolnych, udziałów mniejszościowych, akcji notowanych, akcji nienotowanych, obligacji, pożyczek, najmu prywatnego, najmu komercyjnego, najmu krótkoterminowego, dywidend, odsetek, instrumentów pochodnych, funduszy inwestycyjnych, zagranicznych spółek osobowych, nieruchomości, dzieł sztuki, metali szlachetnych, walut, wierzytelności czy aktywów mieszanych. Każda z tych kategorii wymagałaby odrębnych definicji, progów, wyjątków, warunków preferencji i zasad dokumentowania. Doświadczenie praktyczne pokazuje, że im bardziej kazuistyczny system podatkowy, tym większa liczba sporów interpretacyjnych. Nie da się bowiem w ustawie zamknąć wszystkich możliwych scenariuszy zarządzania majątkiem rodzinnym, zwłaszcza jeżeli fundacja rodzinna ma działać przez dziesięciolecia i obejmować majątek o zmiennej	

			strukturze. Próba szczegółowego określenia, które dochody są „sukcesyjne”, „pasywne”, „operacyjne”, „finansowe”, „portfelowe” albo „nieportfelowe”, nie doprowadzi do pewności prawa, lecz do mnożenia granicznych przypadków. Szczególnie problematyczne byłyby pojęcia, którymi posługuje się projekt, a które mają charakter wysoce ocenny. Dotyczy to zwłaszcza takich kategorii jak: • „dochody z działalności operacyjnej”, • „dochody finansowe”, • „przychody powiązane z długoterminowym celem akumulacji majątku”, • „działalność inwestycyjna o charakterze pasywnym”, • „udziały lub akcje o charakterze portfelowym”, • „rzeczywisty, trwały wpływ na działalność podmiotu”, • „inwestycje kapitałowe inne niż inwestycje pakietowe”, • „dochody niepowiązane bezpośrednio z funkcją sukcesyjną”, • „bieżąca działalność operacyjna”, • „fundacja o charakterze sukcesyjnym”. Każde z tych pojęć mogłoby stać się przedmiotem sporu między fundacją a organem podatkowym. Co więcej, część z nich nie ma jednoznacznego znaczenia ani w prawie podatkowym, ani w prawie prywatnym, ani w ekonomii przedsiębiorstw rodzinnych. Przykładowo, nie jest oczywiste, kiedy pakiet akcji staje się „portfelowy”, a kiedy przestaje nim być. Czy decydować ma wyłącznie procent udziału w kapitale?	

			Liczba głosów? Możliwość powołania członka organu? Wpływ faktyczny? Porozumienia rodzinne? Strategiczna rola inwestycji w majątku fundacji? Horyzont posiadania? Motyw nabycia? Każde z tych kryteriów może prowadzić do innych rezultatów. Podobnie nieostre byłoby rozróżnienie pomiędzy działalnością pasywną i operacyjną. Najem nieruchomości może być zwykłym sposobem zachowania i pomnażania majątku rodzinnego, ale może też przybrać formę działalności zbliżonej do operacyjnego biznesu nieruchomościowego. Obrót papierami wartościowymi może być elementem konserwatywnej polityki inwestycyjnej, ale może też mieć charakter aktywnego tradingu. Udzielanie pożyczek może być narzędziem finansowania spółek rodzinnych, ale może też służyć obejściu zasad opodatkowania świadczeń. Problem nie polega więc na samej kategorii przychodu, lecz na konkretnym sposobie jej wykorzystania. Zwolnienie przedmiotowe oparte na sztywnych kategoriach nie odda tej różnicy. Ryzyko polega na tym, że ustawodawca, próbując opodatkować wybrane kategorie dochodów, stworzy system oparty na sztucznych granicach. Fundacje rodzinne będą zmuszone dostosowywać swoje decyzje inwestycyjne nie do racjonalności ekonomicznej, ochrony majątku czy potrzeb sukcesyjnych, lecz do podatkowej klasyfikacji danego przychodu. W praktyce zarząd fundacji, zamiast koncentrować się na długoterminowym interesie beneficjentów, będzie musiał każdorazowo badać, czy dana inwestycja mieści się jeszcze w kategorii preferowanej, czy już w kategorii opodatkowanej. Wprowadzenie zwolnienia przedmiotowego będzie również oznaczało istotny wzrost kosztów funkcjonowania fundacji. Konieczne stanie się prowadzenie szczegółowej ewidencji źródeł przychodów, przypisywanie kosztów do poszczególnych kategorii, dokumentowanie celu inwestycji, monitorowanie progów udziałowych, badanie okresów utrzymania aktywów, analizowanie sposobu reinwestowania	

			środków oraz przygotowywanie dodatkowych kalkulacji podatkowych. Tego typu obowiązki mogą być naturalne dla dużych instytucji finansowych, ale są nadmierne dla instrumentu, który miał służyć rodzinom przedsiębiorców jako stabilne i praktyczne narzędzie sukcesji. Co istotne, fundacja rodzinna często zarządza majątkiem zróżnicowanym i historycznie ukształtowanym. Nie jest to podmiot tworzony od zera jako profesjonalny fundusz inwestycyjny. W jej majątku mogą znajdować się udziały w spółce rodzinnej, nieruchomości, środki pieniężne, papiery wartościowe, pożyczki, aktywa zagraniczne, dzieła sztuki, wierzytelności czy prawa majątkowe. Próba podatkowego „poszatkowania" tego majątku na kategorie lepsze i gorsze z punktu widzenia zwolnienia prowadziłaby do oderwania zasad opodatkowania od rzeczywistej funkcji fundacji. Ta sama kategoria aktywów w jednej fundacji może mieć charakter sukcesyjny, a w innej bardziej inwestycyjny. Ustawa oparta na zwolnieniu przedmiotowym będzie miała trudność z uchwyceniem tej różnicy. Dodatkowym problemem będzie nieuchronna nieostrość definicji. Jeżeli przepisy będą ogólne, powstaną spory interpretacyjne. Jeżeli będą bardzo szczegółowe, staną się kazuistyczne, skomplikowane i podatne na obchodzenie. W obu wariantach fundacja rodzinna straci jedną z kluczowych cech potrzebnych instrumentowi sukcesyjnemu: przewidywalność. Fundator, który planuje sukcesję w perspektywie kilkunastu lub kilkudziesięciu lat, musi móc ocenić skutki podatkowe struktury z odpowiednim wyprzedzeniem. Nie może funkcjonować w modelu, w którym kwalifikacja podatkowa aktywów zależy od ocennych pojęć interpretowanych ex post przez organy podatkowe. Taki model będzie prowadził do wzrostu liczby wniosków o interpretacje indywidualne, sporów podatkowych i kontroli. Każda istotna transakcja fundacji może generować pytanie, czy przychód jest jeszcze objęty preferencją, czy już powinien być opodatkowany. Powstaną spory o charakter aktywów, cel	

			inwestycji, zakres wpływu na spółkę, dopuszczalność reinwestycji, kwalifikację najmu, status odsetek, charakter pożyczek, moment utraty zwolnienia czy sposób przypisywania dochodu do określonej kategorii. W efekcie system, który ma rzekomo ograniczyć nadużycia, w praktyce może istotnie zwiększyć niepewność, koszty i liczbę konfliktów między podatnikami a administracją. Nie można również pominąć wpływu tego modelu na codzienne funkcjonowanie organów fundacji. Zarząd fundacji rodzinnej powinien podejmować decyzje z perspektywy interesu beneficjentów, bezpieczeństwa majątku i długoterminowej strategii sukcesyjnej. Jeżeli jednak przepisy podatkowe będą silnie kazuistyczne, zarząd będzie musiał stale uwzględniać ryzyko przekwalifikowania przychodu, utraty zwolnienia albo zastosowania innej stawki. To może prowadzić do nadmiernej ostrożności, rezygnacji z racjonalnych inwestycji, utrzymywania nieefektywnej struktury aktywów albo sztucznego dostosowywania decyzji do przepisów podatkowych. Innymi słowy, system podatkowy zacznie wypierać logikę sukcesyjną. Wprowadzenie zwolnienia przedmiotowego będzie też szczególnie problematyczne dla fundacji, które mają działać w długim horyzoncie czasowym. Przez kilkadziesiąt lat zmienia się struktura majątku, sytuacja rodziny, otoczenie rynkowe, potrzeby beneficjentów i profil inwestycyjny. Model oparty na sztywnych kategoriach przedmiotowych będzie wymagał ciągłego dostosowywania do nowych realiów. To zwiększy ryzyko, że rozwiązanie projektowane dziś jako uszczelniające stanie się w przyszłości źródłem kolejnych luk, niejasności i nowelizacji. Z perspektywy systemowej należy również podkreślić, że takie rozwiązanie może paradoksalnie premiować bardziej wyrafinowane struktury. Im bardziej szczegółowe i kazuistyczne przepisy, tym większe znaczenie uzyskuje profesjonalne planowanie podatkowe. Podatnicy dysponujący większymi zasobami doradczymi będą w stanie projektować	

			struktury mieszczące się w preferowanych kategoriach, podczas gdy zwykłe fundacje rodzinne, zakładane przez przedsiębiorców w celach sukcesyjnych, będą ponosiły ciężar złożoności, niepewności i kosztów obsługi. W rezultacie projekt może nie ograniczyć arbitrażu podatkowego, lecz zwiększyć przewagę tych, którzy są w stanie poruszać się w skomplikowanym systemie. W tym sensie odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz zwolnienia przedmiotowego nie jest neutralną techniczną zmianą modelu. Jest zmianą filozofii opodatkowania fundacji rodzinnej. Zamiast uznania fundacji za szczególny podmiot prawa prywatnego, służący sukcesji i ochronie majątku rodzinnego, projekt zmierza do traktowania jej jako zbioru odrębnych strumieni przychodów, które mają być stale klasyfikowane, ważone i opodatkowywane według zmiennych kryteriów. Taka perspektywa jest sprzeczna z istotą fundacji rodzinnej jako trwałej, stabilnej i długoterminowej struktury majątkowej. Właściwą odpowiedzią na zidentyfikowane ryzyka nie powinno być zatem rozbijanie reżimu fundacji rodzinnej na kazuistyczne zwolnienia przedmiotowe, lecz precyzyjne uregulowanie konkretnych przypadków nadużyć. Nie ma natomiast uzasadnienia dla przekształcenia całego modelu w system przedmiotowych wyjątków i wyłączeń. **6. Projekt nadmiernie penalizuje dochody pasywne, choć to właśnie one są naturalne dla fundacji rodzinnej** Fundacja rodzinna z założenia nie powinna prowadzić typowej działalności operacyjnej obarczonej wysokim ryzykiem gospodarczym, lecz powinna zarządzać majątkiem i pomnażać go w interesie beneficjentów. Projekt sam wskazuje, że działalność fundacji rodzinnej powinna koncentrować się przede wszystkim na zarządzaniu majątkiem oraz realizacji celów sukcesyjnych, a nie na	

			prowadzeniu działalności operacyjnej charakterystycznej dla podmiotów gospodarczych. Tymczasem propozycja nowego modelu zmierza do bieżącego opodatkowania wielu kategorii dochodów pasywnych lub finansowych, takich jak najem, dzierżawa, odsetki, instrumenty dłużne, udziały portfelowe czy określone kategorie zysków kapitałowych. To prowadzi do paradoksu: fundacja rodzinna ma nie prowadzić działalności operacyjnej, ale jednocześnie jej naturalne dochody pasywne byłyby w znacznym zakresie pozbawiane preferencji. W efekcie projekt może usunąć podatkową racjonalność właśnie tego modelu zarządzania majątkiem, który najbardziej odpowiada sukcesyjnej i ochronnej funkcji fundacji. W projekcie wskazano, że przychody z odsetek oraz innych instrumentów dłużnych powinny podlegać opodatkowaniu jako dochody typowo finansowe, niepowiązane bezpośrednio z realizacją funkcji sukcesyjnej. To stwierdzenie jest zbyt kategoryczne i nieuzasadnione systemowo. Zarządzanie płynnością, utrzymywanie rezerw finansowych, lokowanie nadwyżek w bezpieczne instrumenty dłużne czy finansowanie podmiotów powiązanych może być integralnym elementem długoterminowego zarządzania majątkiem rodzinnym. W wielu przypadkach konserwatywne inwestycje dłużne są mniej ryzykowne niż aktywne inwestowanie w udziały lub akcje. Trudno więc przyjąć, że dochód odsetkowy jest z definicji mniej sukcesyjny niż dochód z udziałów. Takie rozróżnienie nie wynika z funkcji ekonomicznej fundacji, lecz z arbitralnej kwalifikacji kategorii podatkowych. Jeżeli przedmiotem wątpliwości są pożyczki udzielane w sposób prowadzący do obejścia zasad opodatkowania świadczeń, właściwym narzędziem są limity, warunki rynkowości, reguły dotyczące podmiotów powiązanych i szczególne przepisy antyabuzywne. Nie jest nim	

			automatyczne podatkowe pogorszenie całej kategorii dochodów finansowych. **7. Projekt nie uwzględnia alternatyw zagranicznych i ryzyka wypchnięcia sukcesji poza Polskę** Najpoważniejszym skutkiem proponowanych zmian może być utrata konkurencyjności polskiej fundacji rodzinnej wobec zagranicznych instrumentów sukcesyjnych. Projekt sam wskazuje, że fundacja rodzinna została wprowadzona do polskiego porządku prawnego jako odpowiedź na lukę w rozwiązaniach umożliwiających koncentrację majątku rodzinnego i zarządzanie nim zgodnie z wolą fundatora w perspektywie dłuższej niż jedno pokolenie. Jeżeli polski model zostanie obciążony podatkiem na wejściu, bieżącym opodatkowaniem szerokiego katalogu dochodów, wielostopniowymi zasadami kwalifikacji aktywów, podatkiem na wyjściu oraz dodatkowymi obowiązkami raportowymi, przedsiębiorcy rodzinni zaczną porównywać go nie z bezpośrednim inwestowaniem jako osoba fizyczna, ale z zagranicznymi fundacjami, trustami, strukturami holdingowymi lub innymi wehikułami sukcesyjnymi. To jest właściwy punkt odniesienia z perspektywy konkurencyjności regulacyjnej. Projekt zdaje się zakładać, że alternatywą dla fundacji rodzinnej jest bezpośrednie posiadanie aktywów przez osobę fizyczną. W praktyce alternatywą dla zamożniejszych rodzin i właścicieli przedsiębiorstw mogą być instrumenty zagraniczne. Wprowadzenie niekonkurencyjnego, skomplikowanego i fiskalnie obciążającego modelu może więc nie zwiększyć wpływów budżetowych, lecz przenieść planowanie sukcesji i zarządzanie majątkiem poza Polskę. **8. Projekt nakłada sankcję systemową na uczciwych użytkowników instrumentu i prowadzi do nieuzasadnionego podziału fundacji rodzinnych na dwa reżimy podatkowe**	

			Projekt zakłada, że opisany nowy model opodatkowania miałby być obligatoryjny wobec fundacji rodzinnych utworzonych po wejściu w życie ustawy wprowadzającej nowe zasady, natomiast dla istniejących fundacji rodzinnych miałby mieć charakter dobrowolny. Taka konstrukcja budzi zasadnicze zastrzeżenia z perspektywy sprawiedliwości systemowej, spójności prawa podatkowego oraz równego traktowania podmiotów znajdujących się w porównywalnej sytuacji. W praktyce propozycja prowadziłaby do powstania dwóch równoległych porządków podatkowych dla tej samej instytucji prawnej. W pierwszym porządku funkcjonowałyby fundacje rodzinne utworzone przed wejściem w życie nowych przepisów — nadal korzystające z dotychczasowego, bardziej atrakcyjnego modelu opodatkowania, opartego na odroczeniu opodatkowania do momentu wypłaty świadczeń. W drugim porządku znalazłyby się fundacje utworzone później — objęte modelem znacznie mniej preferencyjnym, potencjalnie obejmującym opodatkowanie aktywów na wejściu, bieżące opodatkowanie wybranych kategorii dochodów, zróżnicowane stawki, ograniczone zwolnienia przedmiotowe oraz zmieniony model opodatkowania wypłat na rzecz beneficjentów. Kluczowym kryterium przypisania do jednego albo drugiego porządku podatkowego byłby wyłącznie moment utworzenia fundacji rodzinnej. Nie rzeczywisty cel fundacji. Nie sposób jej funkcjonowania. Nie charakter wnoszonego majątku. Nie to, czy fundacja realizuje cele sukcesyjne. Nie to, czy angażuje się w działania abuzywne. Nie to, czy korzysta z preferencji w sposób instrumentalny. Decydująca byłaby wyłącznie data założenia fundacji. Takiego kryterium nie sposób racjonalnie obronić, jeżeli celem projektowanych zmian ma być przeciwdziałanie nadużyciom. Jeżeli bowiem problemem identyfikowanym przez projekt są określone schematy wykorzystywania już istniejących fundacji rodzinnych — to odpowiedź regulacyjna powinna dotyczyć	

			tych schematów, niezależnie od daty utworzenia fundacji. Tymczasem projekt w istocie pozostawia dotychczasowym fundacjom możliwość pozostania w korzystniejszym reżimie, a jednocześnie istotnie pogarsza sytuację tych osób, które dopiero planują założenie fundacji rodzinnej. Oznacza to, że „karane" byłyby przede wszystkim osoby, które jeszcze nie skorzystały z instrumentu, ale rozważają jego wykorzystanie w przyszłości dla legalnych, sukcesyjnych celów. Innymi słowy, przyszli fundatorzy mieliby ponieść konsekwencje nadużyć przypisywanych części podmiotów, które już zdążyły fundacje założyć. Z perspektywy sprawiedliwości regulacyjnej jest to rozwiązanie wyjątkowo trudne do zaakceptowania. Projekt tworzy bowiem sytuację paradoksalną: ci, którzy potencjalnie mieli możliwość wykorzystania obecnego modelu w sposób najbardziej korzystny podatkowo, zostają w dużej mierze ochronieni przez zasadę dobrowolności przejścia na nowy model. Natomiast ci, którzy jeszcze nie utworzyli fundacji — a więc nie mogli nadużyć obecnych zasad — mają zostać automatycznie objęci reżimem bardziej restrykcyjnym. Taki mechanizm nie penalizuje faktycznych nadużyć, lecz moment wejścia do systemu. W efekcie projekt nie różnicuje fundacji według kryterium zgodności ich działania z funkcją sukcesyjną, ale według kryterium czysto temporalnego. Co więcej, taki podział mógłby prowadzić do istotnych zaburzeń konkurencyjnych pomiędzy samymi fundacjami rodzinnymi oraz rodzinami biznesowymi. Rodziny, które zdążyły utworzyć fundację przed zmianą przepisów, uzyskałyby trwałą przewagę podatkową względem tych, które dopiero rozpoczęły proces planowania sukcesji. Nie zawsze wynikałoby to z większej staranności, lepszego przygotowania czy wcześniejszego zaawansowania procesu sukcesyjnego. Często byłoby to po prostu konsekwencją przypadku, dostępności doradców, etapu rozmów rodzinnych, trwających	

			reorganizacji, wieku następców, nierozstrzygniętych kwestii spadkowych albo opóźnień rejestrowych. Warto podkreślić, że proces ustanowienia fundacji rodzinnej nie jest prostą czynnością techniczną. W wielu przypadkach wymaga czasu: analizy majątku, przygotowania statutu, ustalenia kręgu beneficjentów, uzgodnień rodzinnych, przemyślenia zasad ładu rodzinnego, reorganizacji udziałów w spółkach, oceny skutków zachowku, uzgodnień z bankami, wspólnikami lub inwestorami. Nie można zatem traktować daty utworzenia fundacji jako neutralnego i sprawiedliwego kryterium podziału podatników. Podatnicy znajdujący się w tym samym procesie sukcesyjnym, ale na różnym etapie jego formalizacji, zostaliby objęci diametralnie odmiennymi zasadami podatkowymi. Taki efekt byłby szczególnie niesprawiedliwy wobec przedsiębiorców, którzy do tematu sukcesji podchodzą odpowiedzialnie i nie chcą zakładać fundacji pochopnie. Fundacja rodzinna ma być instrumentem długoterminowym, często wielopokoleniowym. Ustawodawca nie powinien tworzyć bodźca do przyspieszonego, nieprzemyślanego zakładania fundacji wyłącznie po to, aby zdążyć przed zmianą reżimu podatkowego. Tymczasem zapowiedź dwóch porządków podatkowych może wywołać dokładnie taki efekt: presję na szybkie tworzenie fundacji przed wejściem w życie nowych przepisów, niezależnie od tego, czy rodzina jest do tego organizacyjnie i prawnie przygotowana. Z tej perspektywy projekt nie tylko nie rozwiązuje problemu nadużyć, ale może wygenerować nowe niepożądane zjawiska. Może zachęcać do przyspieszonego zakładania fundacji „na zapas”, tylko po to, aby zachować dostęp do korzystniejszego reżimu. Może premiować tych, którzy najszybciej zareagują na zmianę prawa, a nie tych, którzy najlepiej realizują cele sukcesyjne. Może również zwiększyć presję na sąd rejestrowy, który już według samego projektu	

			mierzy się z istotnymi zaległościami i rosnącą liczbą wniosków. Projekt nie odpowiada konsekwentnie na własne założenia. Jeżeli problemem jest nadużycie, kryterium powinno być związane z nadużyciem. Jeżeli problemem jest brak celu sukcesyjnego, kryterium powinno być związane z brakiem celu sukcesyjnego. Jeżeli problemem jest instrumentalne wykorzystanie fundacji do transakcji, kryterium powinno być związane z instrumentalnością działania. Tymczasem projekt przyjmuje kryterium całkowicie oderwane od tych problemów — datę utworzenia fundacji. W rezultacie propozycja przypomina nie tyle regulację antyabuzywną, ile systemową sankcję nałożoną na przyszłych użytkowników instrumentu. To prowadzi do odpowiedzialności zbiorowej, tyle że rozłożonej w czasie: przyszli fundatorzy ponoszą ciężar zachowań przypisywanych obecnym fundacjom. Z perspektywy zasad sprawiedliwości podatkowej trudno to obronić. Podatnicy znajdujący się w porównywalnej sytuacji powinni być traktowani podobnie, chyba że istnieje racjonalna i proporcjonalna przesłanka odmiennego traktowania. Sama data utworzenia fundacji taką przesłanką nie jest. Nie mówi nic o celu działania fundacji, profilu ryzyka, rodzaju majątku, sposobie inwestowania, strukturze beneficjentów ani potencjalnym nadużyciu. Jest kryterium formalnym, przypadkowym i arbitralnym. **9. Proponowany docelowy poziom opodatkowania jest niejasny i może prowadzić do nadmiernego obciążenia** Projekt wskazuje, że docelowy efektywny poziom opodatkowania — obejmujący podatek od wnoszonych aktywów, bieżący CIT oraz PIT na etapie dystrybucji — powinien kształtować się na poziomie nieznacznie wyższym niż opodatkowanie dochodów kapitałowych w PIT, z	

			uwzględnieniem daniny solidarnościowej oraz efektu odroczenia. To założenie budzi kilka zastrzeżeń. Po pierwsze, nie wiadomo, co oznacza „nieznacznie wyższy" poziom opodatkowania. Po drugie, nie wiadomo, dlaczego instrument sukcesyjny miałby być docelowo opodatkowany wyżej niż bezpośrednie inwestowanie przez osobę fizyczną, skoro fundacja rodzinna wiąże się z dodatkowymi ograniczeniami prawnymi, organizacyjnymi i compliance. Po trzecie, uwzględnianie „wartości odroczenia" jako argumentu za wyższym ETR wymagałoby precyzyjnego modelu ekonomicznego, którego projekt nie przedstawia. Po czwarte, porównanie do dochodów kapitałowych w PIT nie obejmuje wszystkich sytuacji fundacji rodzinnej, w tym zarządzania przedsiębiorstwem rodzinnym, najmu majątku rodzinnego, finansowania potrzeb beneficjentów czy wieloletniego utrzymywania aktywów. W rezultacie projekt tworzy nieostry cel fiskalny, który może w praktyce prowadzić do obciążenia większego niż zakładane. Dla fundatora oznaczałoby to brak możliwości racjonalnego oszacowania skutków podatkowych jeszcze przed ustanowieniem fundacji. **10. Progresja lub limity roczne świadczeń mogą być sprzeczne z funkcją sukcesyjną** Projekt wskazuje, że w zakresie świadczeń na rzecz beneficjentów należy rozważyć uzależnienie wysokości stawki podatku od wartości świadczeń dokonywanych na rzecz beneficjenta w danym roku, przekraczających określony roczny limit. Takie rozwiązanie może być nieadekwatne do realiów fundacji rodzinnych. Świadczenia z fundacji nie zawsze mają charakter równomierny i coroczny. Mogą służyć finansowaniu edukacji, leczenia, zakupu mieszkania, wsparcia po śmierci fundatora, jednorazowej spłaty zachowku, wyrównania sytuacji	

			beneficjentów albo realizacji innych celów statutowych. Mechaniczne limity roczne mogą zaburzać elastyczność fundacji i prowadzić do sztucznego rozkładania świadczeń w czasie. Zamiast ograniczać nadużycia, mogą wymuszać planowanie pod limity podatkowe, co tylko zwiększy złożoność systemu. **11. Projekt nie analizuje efektu behawioralnego: podatnicy nie muszą wybrać wariantu „osoba fizyczna zamiast fundacji"** Cała logika fiskalna projektu wydaje się zakładać, że jeżeli fundacja rodzinna zostanie opodatkowana bardziej intensywnie, to podatnicy pozostaną w Polsce i będą uzyskiwać dochody bezpośrednio jako osoby fizyczne albo przez krajowe struktury. Jest to założenie nierealistyczne w odniesieniu do zamożnych rodzin i właścicieli przedsiębiorstw. Alternatywą może być emigracja podatkowa, zagraniczna fundacja, trust, holding zagraniczny, zagraniczny fundusz albo inne struktury sukcesyjne. Projekt nie przedstawia analizy takiego efektu. Nie bada, czy zwiększenie opodatkowania fundacji rodzinnych rzeczywiście zwiększy wpływy budżetowe, czy raczej zmniejszy liczbę nowych fundacji, ograniczy transfer majątku do polskich struktur oraz skłoni część rodzin do korzystania z instrumentów zagranicznych. Bez takiej analizy ocena skutków regulacji jest niepełna. Projekt rozpoczyna opis nowego modelu od stwierdzenia, że opodatkowanie miałoby zostać podzielone na etapy „wzorem rozwiązań przyjętych w innych krajach". Nie przedstawia jednak w analizowanym rozdziale konkretnego, porównawczego zestawienia jurysdykcji, ich reguł podatkowych, wyjątków, stawek, zasad opodatkowania wejścia, bieżących dochodów i dystrybucji ani praktycznego poziomu atrakcyjności tych rozwiązań dla sukcesji rodzinnej.	

			Powołanie się na „inne kraje” bez pokazania pełnej analizy komparatystycznej jest niewystarczające. Modele zagraniczne funkcjonują w określonych systemach prawnych, podatkowych i spadkowych. Nie można wybiórczo przenosić elementu wieloetapowego opodatkowania bez sprawdzenia, czy w tych systemach istnieją równoważące preferencje, zwolnienia, progi, zasady sukcesji, ochrona majątku lub inne mechanizmy kompensujące. Bez takiej analizy argument komparatystyczny ma charakter deklaratywny, a nie dowodowy. **12. Projekt zawiera ryzyko potrójnego lub wieloetapowego opodatkowania tej samej wartości ekonomicznej** Nowy model obejmowałby opodatkowanie aktywów na wejściu, bieżące opodatkowanie wybranych dochodów fundacji oraz opodatkowanie świadczeń na rzecz beneficjentów. Projekt wskazuje, że docelowy ETR powinien uwzględniać wszystkie te elementy. W praktyce istnieje ryzyko, że ta sama wartość ekonomiczna będzie obciążana na kilku etapach: najpierw przy wniesieniu aktywa, następnie przy dochodzie wygenerowanym przez fundację, a następnie przy dystrybucji do beneficjenta. Projekt przewiduje co prawda możliwość pomniejszenia podatku PIT o zapłacony uprzednio CIT w określonej części, ale nie przedstawia kompletnego mechanizmu eliminacji nadmiernego opodatkowania. To szczególnie istotne dla aktywów o długim horyzoncie inwestycyjnym, aktywów niskopłynnych, aktywów rodzinnych lub aktywów generujących zmienne dochody. Jeżeli mechanizm nie będzie precyzyjny, może dojść do kumulacji obciążeń, która uczyni polską fundację rodzinną mniej atrakcyjną od innych form planowania majątkowego. W rozdziale poprzedzającym propozycję nowego modelu wskazano, że istotne jest takie skonstruowanie przepisów, aby pozostały neutralne lub korzystne wobec fundacji rodzinnych	

			spełniających cel sukcesyjny i niedążących do instrumentalnego wykorzystania preferencji. Proponowany model nie spełnia tego założenia. Podatek na wejściu, opodatkowanie bieżące, zróżnicowanie stawek według rodzaju dochodu, limity i warunki reinwestycyjne, zmiana opodatkowania świadczeń oraz docelowo wyższy ETR nie są neutralne dla fundacji sukcesyjnych. Przeciwnie — nakładają na nie nowe ciężary, nowe ryzyka i nowe koszty. Projekt nie pokazuje mechanizmu, który realnie odseparuje fundacje sukcesyjne od struktur abuzywnych i zapewni tym pierwszym prosty, stabilny oraz konkurencyjny reżim.	
501.	24. (s.30)	GESSEL, KOZIOROWSKI Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów sp.p.	Proponowany kierunek zmian należy ocenić negatywnie, ponieważ oznacza wprowadzenie wieloetapowego, złożonego systemu opodatkowania. Fundacja rodzinna została ukształtowana jako instrument sukcesyjny służący długoterminowemu zarządzaniu majątkiem i jego międzypokoleniowemu przekazywaniu, podczas gdy proponowany model traktuje ją de facto jako wehikuł inwestycyjny podlegający opodatkowaniu na każdym etapie funkcjonowania. Obecny system zawiera już mechanizmy zabezpieczające interes fiskalny państwa: zwolnienie podmiotowe po stronie fundacji jest równoważone opodatkowaniem świadczeń i mienia przekazywanego beneficjentom 15% CIT oraz sankcyjną stawką 25% CIT dla działalności wykraczającej poza ustawowy zakres. Dodatkowo organy administracyjne mają możliwości skutecznej weryfikacji działalności fundacji poprzez przykładowo prowadzenie postępowań podatkowych, kontroli celno-skarbowych, postępowań na podstawie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Ponadto zwrócić należy uwagę na to, że proponowany model prowadziłby do wielokrotnego opodatkowania, tj. a) Na wniesieniu majątku do fundacji, b) Od zysku osiągniętego przez fundację rodzinną w związku z tym składnikiem majątku, c) Przy wypłacie uprzednio wskazanego zysku w formie świadczenia na rzecz beneficjenta.	MF: W zakresie unikania opodatkowania i klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania – odpowiedź analogicznie do uwagi KRDP, l.p. 427 MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			Tym samym proponowany model nie jest uszczelnieniem systemu, lecz rozwiązaniem, który podważa sens ekonomiczny fundacji rodzinnej. Opodatkowanie aktywów już na etapie ich wniesienia do fundacji według wartości rynkowej wprowadzałoby istotny koszt wejścia w strukturę sukcesyjną jeszcze przed osiągnięciem jakichkolwiek korzyści ekonomicznych, zniechęcając do wnoszenia kluczowych składników majątku, takich jak udziały w spółkach rodzinnych czy nieruchomości. Ponadto nawet możliwość rozliczenia zapłaconego podatku od wniesionych aktywów w późniejszym czasie nie rozwiązuje tego problemu, ponieważ początkowe obciążenie fiskalne nadal stanowi barierę wejścia w strukturę sukcesyjną i wymusza angażowanie znacznych środków finansowych w momencie, gdy fundacja nie generuje jeszcze żadnych przychodów. Dodatkowo prowadziłoby do sporów dot. wycen wnoszonego majątku oraz zwiększenia kosztów administracyjnych. W praktyce proponowany model zakłada odstąpienie od zwolnienia podmiotowego fundacji rodzinnych na rzecz rozbudowanego systemu zwolnień przedmiotowych. Jednocześnie model zakłada stosowanie różnych stawek ze względu na rodzaj dochodu, jego przeznaczenia i sposobu reinwestycji. W szczególności wątpliwości budzi podział na dochody „portfelowe" i „nieportfelowe" oraz uzależnianie preferencji od tego, na co środki zostaną przeznaczone. Kryteria te są nieostre i trudne do stosowania w praktyce. Mogą też ograniczać racjonalną dywersyfikację i restrukturyzację majątku, które są naturalnym elementem długoterminowego zarządzania aktywami. To znacząco zwiększa złożoność rozliczeń podatkowych i może powodować liczne wątpliwości interpretacyjne, a w konsekwencji spory sądowe. Ponadto w przypadku przyjęcia tego modelu opodatkowania fundacje rodzinne utracą walor przewidywalności. Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że w przypadku wprowadzenia w życie proponowanych zmian podatkowych, zainteresowanie fundacjami rodzinnymi w Polsce spadnie, ponieważ efektywny poziom opodatkowania	

			będzie wyższy od opodatkowania dochodów kapitałowych w PIT. Tym samym, fundatorzy biorąc pod uwagę cel sukcesyjny mogą szukać alternatywnych, prostszych rozwiązań poza Polską. Należy też zaznaczyć, że przy założeniu wprowadzenia w życie zmian w opodatkowaniu fundacji efektywne opodatkowanie fundacji będzie wyższe niż inne rozwiązania przewidziane w przepisach (zwolnienie holdingowe, zwolnienie dla ASI).	
502.	Pkt 5.24 Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Nowy model opodatkowania fundacji rodzinnych** Proponowany kierunek zmian nie zasługuje w większości na poparcie. Przegląd przewiduje możliwość odejścia od obecnego modelu opodatkowania fundacji rodzinnych poprzez objęcie opodatkowaniem m.in. wniesienia majątku do fundacji, części dochodów osiąganych przez fundację oraz dalsze modyfikacje zasad opodatkowania świadczeń wypłacanych beneficjentom. W naszej ocenie propozycje te prowadziłyby do istotnego odejścia od założeń, które legły u podstaw uchwalenia ustawy o fundacji rodzinnej. Szczególne wątpliwości budzi możliwość opodatkowania wniesienia majątku do fundacji rodzinnej. Czynność ta nie prowadzi do realizacji zysku po stronie fundatora ani do ekonomicznego przysporzenia, lecz stanowi element organizacji sukcesji majątku rodzinnego. Opodatkowanie takiego transferu byłoby trudne do pogodzenia z sukcesyjnym charakterem fundacji rodzinnej. Podobnie należy ocenić propozycje objęcia bieżącym opodatkowaniem dochodów z najmu, działalności inwestycyjnej lub posiadania aktywów kapitałowych. Aktywności te stanowią naturalny element zarządzania majątkiem rodzinnym i nie powinny być utożsamiane z prowadzeniem działalności operacyjnej. Należy również uwzględnić ryzyko utraty konkurencyjności polskich fundacji rodzinnych względem zagranicznych struktur sukcesyjnych. Istotne zaostrzenie zasad opodatkowania może	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			prowadzić do ograniczenia zainteresowania fundacjami rodzinnymi i przenoszenia procesów sukcesyjnych do innych jurysdykcji. Jednocześnie pozytywnie należy ocenić kierunek polegający na zastąpieniu obecnego modelu opodatkowania fundacji rodzinnej podatkiem dochodowym od osób fizycznych pobieranym na etapie wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów. W ocenie Instytutu Biznesu Rodzinnego rozwiązanie takie lepiej odpowiada funkcji fundacji rodzinnej jako podmiotu służącego długoterminowej akumulacji i zarządzaniu majątkiem rodzinnym. W modelu tym fundacja rodzinna pozostawałaby co do zasady podmiotem zwolnionym z opodatkowania, natomiast ciężar opodatkowania byłby przeniesiony na etap konsumpcji majątku przez beneficjentów. W sytuacjach, w których fundacja rodzinna osiągałaby dochody podlegające opodatkowaniu CIT poza zakresem ustawowych zwolnień, beneficjent powinien mieć możliwość odliczenia podatku zapłaconego uprzednio przez fundację od podatku należnego od otrzymanego świadczenia. Rozwiązanie takie pozwalałoby uniknąć ekonomicznego podwójnego opodatkowania tych samych dochodów, a jednocześnie zachowywałoby neutralność podatkową fundacji rodzinnej jako wehikułu sukcesyjnego. Co istotne, zbliżony mechanizm uwzględniania podatku zapłaconego na wcześniejszym etapie został zaproponowany przez ustawodawcę w ustawie z dnia 17 października 2025 r., co potwierdza, że kierunek ten pozostaje spójny z dotychczasową ewolucją przepisów dotyczących fundacji rodzinnych. Z doświadczeń Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że przedsiębiorcy podejmują decyzję o utworzeniu fundacji rodzinnej z perspektywą wielu dekad, oczekując stabilnych i przewidywalnych zasad opodatkowania. Istotne zaostrzenie obciążeń podatkowych może nie tylko osłabić zainteresowanie fundacjami rodzinnymi, lecz również ograniczyć długoterminowe inwestowanie w Polsce i zwiększyć skłonność	

			do lokowania majątku w zagranicznych strukturach sukcesyjnych.	
503.	*5.24. Zmiana modelu opodatkowania (do szerokiej dyskusji). Nowy model opodatkowania, kierowany do przyszłych fundacji rodzinnych oraz opcjonalnie do istniejących (na zasadzie wyboru)*	PwC	W ramach punktu 5.24. projektu przeglądu zaproponowano nowy model opodatkowania fundacji rodzinnych, którym miałyby obligatoryjnie zostać objęte przyszłe fundacje rodzinne, zaś te już istniejące mogłyby zdecydować się na niego na zasadzie swobodnego wyboru. Obecnie obowiązujące normy podatkowe zwalniają fundacje rodzinne z bieżącego opodatkowania podatkiem dochodowym, w zakresie w jakim prowadzą działalność dozwoloną w ramach UFR dla tej formy prawnej (zamknięty katalog zawarty w art. 5 UFR). Brak opodatkowania został również wprowadzony w odniesieniu do czynności wyposażania fundacji rodzinnej w aktywa. Z kolei opodatkowanie CIT fundacji rodzinnej występuje w momencie dystrybucji świadczeń z fundacji rodzinnej na rzecz jej beneficjentów, wg stawki 15%. Co więcej, po stronie beneficjentów fundacji może dodatkowo powstać opodatkowanie PIT wg stawki 10% lub 15%, jeśli nie należą oni do najbliższego kręgu rodzinnego fundatora. Tak skonstruowany model opodatkowania faktycznie należy ocenić jako służący celom do jakich winny być powoływane fundacje rodzinne tj. gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów (pomnażania) oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów (cele te zostały *expressis verbis* wyrażone w art. 2 UFR). Choć z częścią proponowanych zmian *de lege ferenda* w zakresie doprecyzowania obecnego modelu opodatkowania fundacji rodzinnych należy się zgodzić (o czym wskazujemy wcześniej w ramach stanowiska do pkt 5.23 projektu przeglądu), o tyle nie sposób zaakceptować ideę zawartą na stronach 30-34 projektu przeglądu w zakresie wprowadzenia – po zaledwie 3 latach funkcjonowania UFR – kompletnie nowego modelu opodatkowania fundacji rodzinnych. Tym bardziej, że byłby to model opodatkowania fundamentalnie odmienny od modelu dotychczasowego, charakteryzujący się istotnie wyższym stopniem skomplikowania. Ponadto, ów	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			nowy model diametralnie różnicowałby pozycję podatkową przyszłych fundacji rodzinnych od tych już istniejących (na niekorzyść). Nowy model opodatkowania został opisany jako trójstopniowy, przewidujący opodatkowanie na: a) etapie wstępnym tj. wniesienia aktywów do fundacji rodzinnej, b) etapie właściwym tj. bieżącego funkcjonowanie fundacji rodzinnej, c) etapie wyjściowym tj. wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów. Krytycznie oceniamy postulat wprowadzenia opodatkowania podatkiem dochodowym etapu wstępnego (nawet jeśli miałby on dotyczyć tylko wybranych rodzajów aktywów). Taka reguła, nawet przy uwzględnieniu wyrażonego mechanizmu odliczenia zapewniającego długoterminową neutralność podatkową, przy obowiązku natychmiastowej zapłaty podatku "z góry", stanowiłaby niejednokrotnie barierę wejścia w strukturę sukcesyjną opartą o fundację rodzinną (zarówno pod kątem emocjonalnym jak i płynnościowym). Fundator musiałby bowiem poza aktywami, w które wyposaża fundację rodzinną, dysponować pulą środków pieniężnych na pokrycie ciężaru podatku. Taki stan rzeczy oznaczałby istotny spadek atrakcyjności fundacji rodzinnej, gdyż fundator zamiast przekazać do niej zgromadzony majątek w celu koncentracji i pomnażania, musiałby go najpierw istotnie uszczuplić. Opodatkowanie na tym etapie teoretycznie można byłoby ostatecznie rozpatrywać jedynie w wymiarze symbolicznym. Podobną zmianę wprowadziła Austria w 2008 r., przy czym podatek wyniósł 2,5% (6% w zakresie nieruchomości) a nie postulowane w Polsce 19%. Efekt w Austrii był taki, że o ile przed 2008 r. ustanawiano kilkaset fundacji rodzinnych rocznie, to po 2008 r. liczba ta spadła drastycznie do kilkunastu fundacji rodzinnych rocznie. Nowy model opodatkowania fundacji rodzinnej w dużej mierze przedstawiono przez pryzmat założeń systemowych. Jako	

			przykład Autorzy Przeglądu zarysowali zasady opodatkowania zysków kapitałowych. Postulują oni szczególny reżim podatkowy, w ramach którego dochód tego rodzaju rozgraniczany był na trzy koszyki, gdzie każdy z nich byłby objęty odmiennymi regułami opodatkowania. "*W szczególności, dochód ze zbycia takich aktywów mógłby podlegać podziałowi na trzy komponenty. Po pierwsze, niewielka część dochodu byłaby objęta zwolnieniem podatkowym, jako element zachęty systemowej o ograniczonym charakterze. Po drugie, określona część dochodu podlegałaby bezwarunkowemu opodatkowaniu podatkiem CIT, co zapewniałoby bieżący udział fiskalny państwa w zyskach kapitałowych. Po trzecie, pozostała część dochodu mogłaby korzystać z odroczenia opodatkowania do momentu wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów, pod warunkiem przeznaczenia tych środków, w określonym terminie, na dalsze inwestycje kapitałowe, inne niż inwestycje o charakterze pakietowym. (...) Analogiczne rozwiązanie można rozważyć w odniesieniu do innych kategorii przychodów o charakterze pasywnym, w szczególności dywidend".* Zauważamy, że powyższy zarys koncepcji (z podziałem na trzy tzw. koszyki) nie uwzględnia szerszego spojrzenia na cały system opodatkowania podatkiem dochodowym w Polsce, w tym funkcjonujących już zachęt i preferencji. W szczególności, jeśli powyższa koncepcja miałaby również dotyczyć opodatkowania dywidend, to bardziej opłacalne byłoby realizowanie funkcji sukcesyjnej w oparciu o inną formę prawną niż fundacja rodzinna (np. spółkę kapitałową mogącą korzystać z reżimu polskiej spółki holdingowej lub spółkę korzystającą po prostu ze zwolnienia dla dywidend). Tym samym, zakładanie fundacji rodzinnej w takich realiach byłoby nierozsądne i istotnie ograniczyło powstawanie nowych podmiotów tego rodzaju do celów sukcesyjnych. A przecież sami autorzy Przeglądu wskazują, iż to właśnie udziały w Spółce rodzinnej powinny być lokowane w Fundacji Rodzinnej. Ponadto, proponowana koncepcja charakteryzuje się znacznym stopniem skomplikowania, co również powodowałoby efekt odstraszający od tej formy prawnej. Na koniec, ta część dochodu która miałaby podlegać	

			odroczeniu od opodatkowania musiałaby zostać zreinwestowana, ale z niewiadomych przyczyn ponownie z wyłączeniem inwestycji o charakterze pakietowym. W dalszej części Autorzy Przeglądu postulują również, aby "*W odniesieniu do wypłacanych świadczeń, zamiast pełnienia funkcji podatnika CIT na obecnych zasadach, fundacja rodzinna zostałaby płatnikiem PIT".* Zmiana ta argumentowana jest umożliwieniem beneficjentom niebędących polskimi rezydentami podatkowymi, zastosowanie odpowiednich umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Zakładany efekt byłby osiągnięty, gdyby pozostawić zwolnienie podatkowe na poziomie fundacji rodzinnej, a przesunąć opodatkowanie do PIT na moment dystrybucji zysków (od 15 do 30 %). Z kolei w ramach nowej koncepcji opodatkowania fundacji rodzinnych, w momencie dystrybucji do beneficjenta przewiduje się przecież odliczenie od podatku PIT kwot podatku CIT zapłaconego wcześniej przez fundację rodzinną na etapie wniesienia majątku czy bieżącego funkcjonowania. W konsekwencji, proponowana zmiana w ramach nowej koncepcji opodatkowania fundacji rodzinnych nie mogłaby doprowadzić do zamierzonego efektu w odniesieniu do nierezydentów podatkowych, których pozycja w dalszym ciągu byłaby mniej korzystna (brak realnie zapłaconego podatku PIT w Polsce (z uwagi na mechanizm kredytu) od otrzymanego świadczenia, który mógłby zostać na podstawie UPO odliczony w jurysdykcji, gdzie beneficjent posiada nieograniczony obowiązek podatkowy). Poważne wątpliwości budzi również sposób przedstawienia postulatu w zakresie opodatkowania fundacji rodzinnej w zakresie dochodów jakie pozostają niepowiązane z realizacją funkcji sukcesyjnej. W ramach projektu przeglądu wskazano konkretnie i jednoznacznie na przykłady przychodów, które tej funkcji nie realizują. Choć na poziomie idei można byłoby się w tej kwestii zgodzić, to propozycja jej technicznej realizacji (w świetle brzmienia projektu przeglądu) oparta byłaby na subiektywnej ocenie autora normy prawnej w zakresie tego co służy a co nie celom sukcesyjnym. W zasadzie każda próba realizacji tej idei poprzez określenie jej w tekście prawnym (czy	

			to w UFR czy ustawie podatkowej), będzie krzywdząca dla mniejszej lub większej części rodzin chcących realizować funkcję sukcesyjną wg własnych potrzeb. Z kolei zawarcie w przepisach idei w formie klauzuli generalnej, będzie kreować ryzyko sporu z organem podatkowym (ocena tego warunku zawsze bowiem będzie oparta na subiektywnych przekonaniach organu podatkowego). Sukcesja w każdej rodzinie kształtuje się bowiem odmiennie, charakteryzuje się różną dynamiką oraz indywidualnymi zasadami opartymi na przyjętej hierarchii wartości. W obliczu tego, segregacja źródeł dochodów na służące sukcesyjnej czy też nie, jest w zasadzie niemożliwa do unormowania w przepisach prawa. Zwracamy uwagę, iż decydowanie o przyznaniu lub nie zwolnienia podatkowego w oparciu o sytuację rodzinną fundatora i jego potrzeby sukcesyjne, tworzyłoby nieuzasadnione uprzywilejowanie określonej grupy podatników. Przejaskrawiając, przykładowo fundacja rodzinna zakładana przez fundatora z liczną grupą zstępnych z różnych związków formalnych lub nieformalnych zasługiwałaby na preferencje podatkowe, a fundacja rodzinna zakładana przez bezdzietne małżeństwo nie miałaby pewności co do przyznanych jej zwolnień podatkowych. Fundacja rodzinna założona zaś przez jedynaka i sierotę stanu wolnego, w dodatku będącą osobą bezdzietną, która dopiero planuje w przyszłości założyć rodzinę, nie zasługiwałaby na żadne preferencje podatkowe. Zwolnienia podatkowe i preferencje podatkowa nie mogą być przyznawane na podstawie nieostrych i ocennych kryteriów. Jeśli ustawodawca chce przyznawać preferencje z uwagi na sytuacje rodzinną fundatora, to ta sytuacja musi być wprost zdefiniowana w ustawie podatkowej a wprowadzane zróżnicowane być uzasadnione istotnymi przesłankami. Przykładem takim jest ulga na dzieci w PIT czy też prawo do wspólnego rozliczenia z małżonkiem. Końcowo, pozostając w sferze tego co służy realizacji funkcji sukcesyjnej, pragniemy zdecydowanie podkreślić, że	

			nieoceniony pozostaje w tym zakresie trwały, stabilny i przewidywalny model prawnopodatkowy. Ustawodawca chcąc, by funkcje sukcesyjną realizowano o fundacje rodzinne powstałe w oparciu o polskie przepisy i akumulujące majątek w ramach tutejszej jurysdykcji, winien odstąpić od całkowitej wymiany modelu opodatkowania tychże podmiotów. W innym razie, dojdzie zapewne do utraty zaufania do polskiego ustawodawstwa sukcesyjnego, co przełoży się na istotny spadek a może nawet i brak przyszłych decyzji właścicieli majątków rodzinnych do korzystania z tej formy prawnej.	
504.	Pkt 24 (str. 30-34) propozycji zmian przepisów Nowelizacja CIT Estoński CIT	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** W obecnym stanie prawnym spółka nie może korzystać z opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek (dalej: „estoński CIT"), jeżeli jednym z jej wspólników jest osoba prawna – w tym fundacja rodzinna. Polskie firmy rodzinne muszą zatem wybierać niejako pomiędzy rozwojem a sukcesją, co powoduje, że wielu wspólników spółek opodatkowanych estońskim CIT nie decyduje się na utworzenie fundacji rodzinnej. Umożliwienie połączenia fundacji rodzinnej ze spółką korzystającą z estońskiego CIT zachęciłoby polskich przedsiębiorców do połączenia celów sukcesyjnych z celami inwestycyjnymi. Stanowiłoby to korzystny mechanizm proinwestycyjny, poprzez możliwość kumulacji kapitału – zarówno w spółce, jak i w fundacji rodzinnej. W przypadku klasycznego estońskiego CIT wypłata zysku do majątku prywatnego wiąże się z efektywnym opodatkowaniem na poziomie około 25% (20% CIT i 5% PIT). Wprowadzenie proponowanej regulacji doprowadziłoby natomiast do tego, że wypłata dywidendy do fundacji rodzinnej byłaby opodatkowana stawką 20% CIT, natomiast wypłata tego zysku z fundacji rodzinnej do majątków prywatnych beneficjentów byłaby objęta dalszym podatkiem dochodowym – 15% CIT i ewentualnie również podatkiem PIT. To znacznie wyższy poziom efektywnego opodatkowania niż w przypadku	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian. MF: Połączenie fundacji rodzinnej z estońskim CIT mogłoby prowadzić do sytuacji, w której spółka nie płaci CIT do czasu dystrybucji, fundacja również nie płaci podatku przy otrzymaniu zysku. Dochodzi do wielokrotnego odroczenia opodatkowania, co stanowi nadużycie. Propozycja nie znajduje uzasadnienia z punktu widzenia fiskalnego.

			tradycyjnego estońskiego CIT, co przemawia za neutralnością budżetową tej zmiany. **<u>Propozycja zmian:</u>** Zmiana pkt 4) w art. 28j ust. 1 CIT w następujący sposób: 4) prowadzi działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej, prostej spółki akcyjnej, spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, której odpowiednio udziałowcami, akcjonariuszami lub wspólnikami są wyłącznie: a. osoby fizyczne nieposiadające praw majątkowych związanych z prawem do otrzymania świadczenia jako założyciele (fundatorzy) lub beneficjenci fundacji, innej niż fundacja rodzinna, trustu lub innego podmiotu albo stosunku prawnego o charakterze powierniczym, lub b. fundacje rodzinne.	
505.	Pkt 24 (str. 30-34) propozycji zmian przepisów	PEWNA Sukcesja	Celem wprowadzenia instytucji prawnej jaką jest fundacja rodzinna było stworzenie instrumentu prawnego, który będzie zabezpieczał sukcesję w rodzinach biznesowych i sprzyjał akumulacji majątku w Polsce, wzorem przykładów z innych państw. Niestety, już 3 lata po wprowadzeniu ustawy o fundacji rodzinnej ustawodawca całkowicie zmienia sposób myślenia i wbrew temu, że podnosi, iż podstawowym celem fundacji rodzinnej powinna być długoterminowa akumulacja majątku rodzinnego, jednocześnie próbuje zniechęcić potencjalnych fundatorów do zakładania fundacji rodzinnej i wnoszenia do nich majątku. Brak wpływów z podatków związanych z funkcjonowaniem fundacji rodzinnej spowodowany jest między innymi długim czasem trwania rejestracji fundacji rodzinnej i tym, że większość fundatorów dopiero po zarejestrowaniu fundacji rodzinnej decyduje się na wniesienie majątku do fundacji rodzinnej. Dodatkowo należy wskazać, że przyjęcie w raporcie założenia, zgodnie z którym całość dochodów zwolnionych wykazanych przez fundacje rodzinne należałoby traktować	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			jako dochody, które w scenariuszu alternatywnym byłyby na bieżąco opodatkowane 19% podatkiem dochodowym, **prowadzi do istotnego zawyżenia skutku fiskalnego. Założenie to pomija bowiem rozróżnienie między dochodem akumulowanym i reinwestowanym a dochodem faktycznie dystrybuowanym do beneficjentów.** Z konstrukcji opodatkowania fundacji rodzinnej wynika, że 15% CIT jest pobierany zasadniczo dopiero na etapie przekazania świadczenia beneficjentowi. Z tego względu to podstawa opodatkowania wykazana w deklaracjach CIT-8FR, a nie całkowita wartość dochodów zwolnionych, stanowi najbliższe dostępne przybliżenie kwot, które opuściły sferę akumulacji i reinwestycji oraz zostały postawione do prywatnej dyspozycji beneficjentów. Nie oznacza to, że każda złotówka świadczenia została faktycznie wydana na konsumpcję, ale z perspektywy podatkowej jest to najbardziej adekwatny miernik dystrybucji do osób fizycznych. W braku fundacji rodzinnej nie można zakładać, że całość dochodów z udziałów, akcji, funduszy inwestycyjnych lub innych praw uczestnictwa zostałaby wypłacona osobom fizycznym. Realną alternatywą gospodarczą byłoby pozostawienie środków w spółkach operacyjnych, ich reinwestowanie przez spółki holdingowe albo przeznaczenie ich na dalszy rozwój działalności. W takich przypadkach nie dochodziłoby do bieżącej wypłaty dywidendy na rzecz osoby fizycznej, a zatem nie powstawałby automatycznie 19% podatek od dochodów kapitałowych po stronie tej osoby. Przyjmując proporcjonalne przypisanie podstawy opodatkowania z CIT-8FR do dochodów z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej, udział tej kategorii w dochodach zwolnionych wynosił odpowiednio 9,56% w 2023 r., 66,64% w 2024 r. oraz 65,74% w 2025 r. Oznacza to, że z łącznej podstawy opodatkowania CIT-8FR za lata 2023–2025 w wysokości 1 470 363 558 zł do tej kategorii można szacunkowo przypisać około 875 288 521 zł. Hipotetyczny podatek 19% od tej kwoty wyniósłby około 166 304 819 zł.	

			Tymczasem proste przemnożenie pełnej kwoty dochodów z art. 5 ust. 1 pkt 3 za lata 2023–2025, tj. 18 842 852 310 zł, przez stawkę 19%, daje 3 580 141 938,90 zł. **Oznacza to zawyżenie potencjalnego skutku fiskalnego około 21,5 razy w stosunku do wariantu odnoszącego 19% opodatkowanie wyłącznie do szacowanej części faktycznie dystrybuowanej. Jeżeli natomiast uwzględnić, że świadczenia z fundacji rodzinnej są już obecnie co do zasady opodatkowane 15% CIT, to dodatkowy efekt fiskalny odpowiadałby byłby jeszcze niższy i wynosiłby ok. 35 mln zł.** W konsekwencji wyliczenia oparte na zastosowaniu stawki 19% do całości dochodów zwolnionych nie powinny być traktowane jako rzeczywista miara ubytku dochodów budżetowych. Pokazują one wyłącznie arytmetyczny efekt skrajnego założenia, zgodnie z którym całość dochodów akumulowanych w fundacjach rodzinnych zostałaby w alternatywnym scenariuszu natychmiast wypłacona osobom fizycznym. Założenie to nie uwzględnia ani funkcji reinwestycyjnej fundacji rodzinnych, ani możliwości reinwestowania środków w ramach spółek operacyjnych lub holdingowych, ani faktycznej skali wypłat świadczeń do beneficjentów. Różnica wpływów z tytułu podatków nie jest na tyle znacząca w porównaniu do wcześniejszego modelu opodatkowania poszczególnych aktywów fundacji rodzinnej, aby uzasadnić potrzebę wprowadzania tak fundamentalnych zmian w opodatkowaniu fundacji rodzinnych. Projektodawca, pomimo celów w jakim stworzona była fundacja rodzinna, postrzega ją jako instrument do optymalizacji podatkowej, a nie do długotrwałej akumulacji majątku rodzinnego, której to akumulacji służy właśnie powściągliwość w wypłacie świadczeń na potrzeby konsumpcyjne i reinwestowanie majątku. W pkt IV raportu wskazano, że koncentracja w fundacji rodzinnej aktywów generujących dochody pasywne (np. udziały w spółkach, nieruchomości przeznaczone na wynajem	

			czy instrumenty finansowe) oraz ograniczenie bieżącej dystrybucji tych dochodów do beneficjentów przy jednoczesnej ich akumulacji może stanowić działania sprzeczne z celem regulacji. Z takim stanowiskiem nie sposób się zgodzić. Artykuł 2 UoFR nie nakłada jednak obowiązku bieżącej ani regularnej dystrybucji dochodów. Przeciwnie – pozostawia fundatorowi swobodę w określeniu zasad i momentu spełniania świadczeń w statucie fundacji rodzinnej. Akumulowanie majątku i reinwestowanie osiąganych dochodów przez dłuższy okres może pozostawać w pełni zgodne z celem fundacji rodzinnej. W praktyce wiele fundacji rodzinnych tworzonych jest w celu zabezpieczenia przyszłości małoletnich dzieci lub kolejnych pokoleń, a wypłata świadczeń ma nastąpić dopiero po osiągnięciu przez beneficjentów określonego wieku, ukończeniu edukacji, śmierci fundatora lub wystąpieniu innych zdarzeń przewidzianych w statucie. W takich przypadkach czasowa akumulacja majątku nie stanowi obejścia celu ustawy, lecz jest realizacją woli fundatora oraz podstawowej funkcji fundacji rodzinnej jako instrumentu długoterminowego planowania sukcesyjnego. W związku z powyższym zasadne jest usunięcie z raportu stwierdzeń sugerujących, że odroczenie wypłaty świadczeń lub długoterminowa akumulacja majątku są co do zasady sprzeczne z celem ustawy, gdyż taka interpretacja nie znajduje oparcia w jej przepisach. Proponowane jest wyłączenie z opodatkowania mienia wnoszonego na pokrycie funduszu założycielskiego. Należy jednak zauważyć, że obecnie znaczna część majątku wnoszona jest do fundacji rodzinnej dopiero po jej rejestracji w drodze darowizn, a nie na pokrycie funduszu założycielskiego. Takie działanie spowodowane jest długim czasem oczekiwania na wpis fundacji rodzinnej do rejestru, który w praktyce może trwać nawet kilkanaście miesięcy. Co więcej, w przypadku fundacji rodzinnej w organizacji istnieje ryzyko, iż ostatecznie nie zostanie ona wpisana przez sąd rejestrowy do rejestru fundacji rodzinnych i ulegnie rozwiązaniu. W takim	

			przypadku zwrot wniesionego majątku wiąże się z zapłatą podatku, którego wysokość zalezy od wartości mienia wniesionego do fundacji rodzinnej. W celu zminimalizowania powyższych ryzyk fundatorzy najczęściej ograniczają fundusz założycielski do minimalnej wymaganej wysokości, natomiast pozostałe składniki majątkowe wnoszą do fundacji rodzinnej dopiero po jej wpisie do rejestru, najczęściej w drodze darowizn. Jeżeli zatem projektowane zmiany mają zachęcać do wnoszenia majątku już na etapie tworzenia fundacji rodzinnej, powinny jednocześnie zapewniać neutralność podatkową na wypadek rozwiązania fundacji rodzinnej w organizacji i zwrotu wniesionego mienia fundatorowi. Takie rozwiązanie wyeliminowałoby jedną z głównych przyczyn odkładania wniesienia majątku do fundacji rodzinnej do czasu jej rejestracji. Jednocześnie konieczne jest jednoznaczne określenie, czy projektowane zwolnienie miałoby obejmować minimalną wysokość funduszu założycielskiego czy wartość funduszu założycielskiego wskazaną przez fundatora w statucie. Odnosząc się do wskazanych w IV części raportu schematów podatkowych wskazujemy, że nie należy automatycznie utożsamiać obecności podmiotów zagranicznych w strukturze fundacji rodzinnej z działaniem sztucznym lub nakierowanym na unikanie opodatkowania. Znacząca część polskich przedsiębiorców, w tym fundatorów, posiada udziały w spółkach zagranicznych, prowadzi działalność za pośrednictwem podmiotów zlokalizowanych w innych państwach lub inwestuje na rynkach zagranicznych. Jest to element strategii polegającej na dywersyfikacji ryzyk i aktywów, szczególnie ważny w kontekście bieżącej sytuacji geopolitycznej. Możliwość objęcia takich aktywów strukturą polskiej fundacji rodzinnej stanowi istotny argument przemawiający za przeprowadzaniem sukcesji i zarządzaniem przez polski podmiot majątkiem zlokalizowanym obecnie w zagranicznych strukturach. Wprowadzenie restrykcji dot. zagranicznych spółek lub	

			zagranicznych aktywów mogłoby doprowadzić do efektu odwrotnego od zamierzonego. Zamiast zachęcać właścicieli majątków do korzystania z polskiej fundacji rodzinnej, mogłoby skłaniać ich do pozostawiania majątku w zagranicznych strukturach sukcesyjnych. Ograniczanie możliwości posiadania przez fundację rodzinną aktywów zagranicznych lub obejmowanie takich struktur dodatkowymi obciążeniami podatkowymi mogłoby osłabić atrakcyjność polskiej fundacji rodzinnej względem rozwiązań funkcjonujących w innych państwach europejskich. W naszej ocenie ewentualne działania legislacyjne powinny koncentrować się na eliminowaniu konkretnych nadużyć i sztucznych konstrukcji, z wykorzystaniem istniejących instrumentów przeciwdziałania unikaniu opodatkowania, a nie na wprowadzaniu generalnych ograniczeń dotyczących zagranicznych aktywów lub zagranicznych podmiotów pozostających w strukturach fundacji rodzinnych. **Etap właściwy – bieżące funkcjonowanie fundacji rodzinnej** Świadczenia wypłacane beneficjentom fundacji rodzinnej jako „udział w zyskach osoby prawnej” mogłyby co prawda pozwolić beneficjentom o innej niż polska rezydencji podatkowej na korzystanie ze zwolnień z podatku u źródła przewidzianych w umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania, jednak jednocześnie generowałyby ryzyko uznania tych świadczeń za dochód podlegający opodatkowaniu na podstawie regulacji CFC w państwie rezydencji beneficjenta. Z tego względu proponowane rozwiązanie należy ocenić także w szerszym kontekście systemowym, w szczególności przez porównanie fundacji rodzinnej z innymi instytucjami służącymi długoterminowemu utrzymywaniu, kumulowaniu i reinwestowaniu kapitału, takimi jak Polska Spółka Holdingowa („PSH”) oraz alternatywna spółka inwestycyjna („ASI”). Zarówno w przypadku PSH, jak i ASI ustawodawca przewidział mechanizmy pozwalające na odroczenie lub eliminację bieżącego opodatkowania określonych dochodów	

			kapitałowych na poziomie podmiotu reinwestującego kapitał. PSH może korzystać m.in. ze zwolnienia z opodatkowania dochodu ze zbycia udziałów w spółkach zależnych na rzecz podmiotu niepowiązanego oraz ze zwolnienia dywidend otrzymywanych od spółek zależnych. Z kolei ASI może korzystać ze zwolnienia z CIT w odniesieniu do dochodów ze zbycia udziałów lub akcji, pod warunkiem spełnienia ustawowych przesłanek, w tym posiadania bezpośrednio co najmniej 5% udziałów lub akcji w kapitale spółki, której udziały lub akcje są zbywane, nieprzerwanie przez okres dwóch lat, z zastrzeżeniem wyjątków dotyczących m.in. spółek nieruchomościowych. Na tym tle w żadnym wypadku fundacja rodzinna powinna nie powinna być traktowania gorzej niż inne instytucje prawe służący do akumulacji i reinwestycji kapitału. Skoro jej podstawową funkcją jest wielopokoleniowe zarządzanie majątkiem rodzinnym, utrzymanie kapitału w określonych rękach oraz jego dalszy rozwój, to opodatkowanie powinno następować zasadniczo na etapie faktycznej dystrybucji świadczeń do beneficjentów, a nie na bieżąco na etapie uzyskiwania i reinwestowania dochodów przez fundację rodzinną. **Etap wyjściowy – wypłata świadczeń na rzecz beneficjentów** Fundacja rodzinna została wprowadzona do polskiego porządku prawnego jako instrument sukcesyjny, umożliwiający międzypokoleniowe przekazywanie majątku rodzinnego. Z tego względu ustawodawca przyjął rozwiązanie, zgodnie z którym beneficjenci należący do najbliższej rodziny fundatora korzystają ze zwolnienia podatkowego, analogicznie do zasad obowiązujących w podatku od spadków i darowizn. Projekt odchodzi od tej koncepcji i zakłada całkowite zerwanie związku pomiędzy opodatkowaniem świadczeń a stopniem pokrewieństwa beneficjenta z fundatorem. Oznacza to, że dziecko, wnuk czy małżonek fundatora mogliby zostać	

			opodatkowani na takich samych zasadach jak osoba całkowicie obca. Rozwiązanie to podważa aksjologiczne podstawy ustawy o fundacji rodzinnej oraz prowadzi do zatarcia różnicy pomiędzy fundacją rodzinną a zwykłym wehikułem inwestycyjnym. Projekt przewiduje możliwość uzależnienia wysokości podatku od wartości świadczeń otrzymywanych przez beneficjenta w danym roku. Rozwiązanie takie prowadziłoby do sytuacji, w której sposób oraz termin realizacji planu sukcesyjnego wpływałyby na wysokość opodatkowania. Beneficjenci mogliby być zmuszeni do sztucznego rozkładania wypłat w czasie wyłącznie z przyczyn podatkowych. Tego rodzaju konstrukcja jest charakterystyczna dla opodatkowania bieżących dochodów osobistych, natomiast nie występuje powszechnie w systemach sukcesyjnych opartych na fundacjach prywatnych lub trustach. Projekt wskazuje, że celem zmian jest ograniczenie nadużyć polegających na odraczaniu opodatkowania. Tymczasem proponowane rozwiązania dotyczą wszystkich beneficjentów fundacji rodzinnych, również tych, którzy nie uczestniczyli w żadnych działaniach optymalizacyjnych i otrzymują świadczenia wiele lat po śmierci fundatora. W efekcie ciężar nowych regulacji zostałby przerzucony przede wszystkim na przyszłe pokolenia beneficjentów, a nie na podmioty odpowiedzialne za zidentyfikowane przez autorów projektu schematy optymalizacyjne. Projekt zakłada zatem możliwość jednoczesnego występowania: • podatku na etapie wniesienia majątku do fundacji, • bieżącego opodatkowania dochodów fundacji podatkiem CIT,	

			• opodatkowania świadczenia wypłacanego beneficjentowi podatkiem PIT. W konsekwencji ten sam dochód może podlegać opodatkowaniu na kilku etapach funkcjonowania fundacji. Przedstawione w projekcie mechanizmy odliczenia części podatku CIT od podatku PIT nie eliminują tego problemu, ponieważ ich zakres i sposób działania nie zostały określone. W rezultacie nie można ocenić, czy rzeczywiście dojdzie do uniknięcia wielokrotnego opodatkowania. Jeśli nowy model zostanie wprowadzony, powinien być: a) dobrowolny (opcjonalny) również dla nowych fundacji; b) przewidywać szerokie wyjątki dla aktywów o charakterze czysto sukcesyjnym (nieruchomości mieszkalne, przedsiębiorstwa rodzinne, dzieła sztuki, instrumenty finansowe długoterminowe); c) zawierać mechanizm kredytu podatkowego (offsetu) pozwalającego na odliczenie podatku od wniesienia aktywów od przyszłego CIT fundacji. Przyjęty model opodatkowania byłby również bardzo skomplikowany – nawet w stosunku do już skomplikowanych przepisów podatkowych w innych sferach.	
506.	pkt 24 Projektu przeglądu (etap wstępny, opodatkowanie wniesienia aktywów); art. 6 ust. 1 pkt 25 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Utrzymanie neutralności podatkowej wniesienia mienia do fundacji rodzinnej** **Propozycja zmiany:** rezygnacja z opodatkowania wniesienia aktywów do fundacji rodzinnej i utrzymanie neutralności podatkowej tej czynności. **Uzasadnienie:** wniesienie aktywów do fundacji rodzinnej stanowi zmianę formy zarządzania własnym majątkiem, pozbawioną elementu przysporzenia oraz otrzymania w zamian jakichkolwiek praw udziałowych. Określenie podstawy opodatkowania jako wartości rynkowej wnoszonego majątku doprowadziłoby do obciążenia aktywów często niepłynnych albo nisko płynnych (m.in. udziały, nieruchomości) oraz	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	dochodowym od osób prawnych (dalej jako: „u.p.d.o.p.”)		skutkowało powstaniem bariery płynnościowej sukcesji, którą instytucja fundacji rodzinnej miała w swoim założeniu usuwać. Jako niewystarczającą należy w tym kontekście ocenić propozycję dopuszczalności odliczenia wspomnianego podatku od bieżących zobowiązań w podatku dochodowym od osób prawnych (dalej jako: „**CIT**”). Zaproponowany mechanizm stanowi jedynie pozorne rozwiązanie problemu, ponieważ fundacje rodzinne w przeważającej większości przypadków wykazują niewielki bieżący CIT, przez co projektowana konstrukcja uderza w fundacje rodzinne realizujące cel sukcesyjny, a nie zidentyfikowane działania optymalizacyjne.	
507.	pkt 24 Projektu przeglądu (etap właściwy, zróżnicowane stawki, podział portfelowy i nieportfelowy); art. 6 ust. 1 pkt 25 u.p.d.o.p.	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Utrzymanie zwolnienia podmiotowego zamiast przebudowy na model przedmiotowy** **Propozycja zmiany:** utrzymanie zwolnienia podmiotowego przewidzianego w art. 6 ust. 1 pkt 25 u.p.d.o.p. i odroczenia opodatkowania do momentu wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów oraz rezygnacja z wieloskładnikowego modelu zwolnień przedmiotowych (zróżnicowane stawki, podział na pakiety portfelowe i nieportfelowe, trójdzielny podział dochodu, warunek reinwestycji). **Uzasadnienie:** proponowane rozwiązania są bardziej złożone niż zasady ogólne CIT i opierają się na nieostrych kryteriach (rzeczywisty i trwały wpływ), co będzie nieuchronnie skutkowało powstaniem sporów interpretacyjnych i klasyfikacyjnych już na etapie wnoszenia mienia oraz przy bieżącej obsłudze fundacji rodzinnej. Podważa to prostotę i przewidywalność, które przesądziły o powodzeniu instytucji fundacji rodzinnej. Zwolnienie partycypacyjne dostępne innym podmiotom holdingowym pokazuje, że skuteczne przeciwdziałanie optymalizacji może zostać osiągnięte bez potrzeby wprowadzania nadmiernych komplikacji.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
508.	pkt 24 Projektu przeglądu	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy	**(z ostrożności, na wypadek nieuwzględnienia uwag z pkt 10. i 11. powyżej) Pełne zaliczenie podatku zapłaconego**	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia

	(etap wyjściowy, fundacja jako płatnik podatku dochodowego od osób fizycznych, świadczenie jako przychód z udziału w zysku osoby prawnej)	Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**na wcześniejszych etapach na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych** **Propozycja zmiany:** gdyby ustawodawca zdecydował się na nowy model mimo uwag sformułowanych w pkt 1 i 2, postuluje się, aby przekształceniu fundacji w płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych (dalej jako: „**PIT**") towarzyszył mechanizm pełnego zaliczenia podatku zapłaconego przez fundację rodzinną na wcześniejszych etapach (od wniesienia aktywów oraz bieżącego CIT) na poczet PIT, tak aby łączny efektywny poziom opodatkowania nie przekraczał poziomu właściwego dla bezpośredniego uzyskania dochodu kapitałowego. **Uzasadnienie:** uznanie świadczenia za przychód z udziału w zysku osoby prawnej jest spójne i otwierałoby nierezydentom dostęp do umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. W razie wprowadzenia takiego modelu kumulacja momentów opodatkowania wymaga precyzyjnego i pełnego zaliczenia, ponieważ sformułowanie „w określonej części" jest niejasne i nie zapewnia neutralności, a bez niej skutkiem jest opodatkowanie wyższe niż przy bezpośrednim posiadaniu majątku. Uwaga ma charakter posiłkowy wobec stanowiska wyrażonego w pkt 1 i 2 powyżej.	do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
509.	pkt 24 Projektu przeglądu	Krzyżagórska Łoboda i Partnerzy Adwokaci i Radcowie Prawni sp. p.	**Jeden reżim zamiast dwóch konkurencyjnych oraz rezygnacja z wprowadzania daty granicznej** **Propozycja zmiany:** rezygnacja z rozwiązania wprowadzającego odrębne reżimy dla nowych i istniejących fundacji rodzinnych oraz wprowadzania daty granicznej, uzależniającej dopuszczalność dokonania wyboru stosowania jednego z konkurencyjnych reżimów opodatkowania od daty utworzenia fundacji rodzinnej. **Uzasadnienie:** dwa reżimy opodatkowania oraz próg czasowy zaburzają planowanie i premiują zakładanie fundacji rodzinnych przed wejściem w życie ustawy wprowadzającej zmiany, dla doraźnego celu, jakim byłoby skorzystanie z dotychczasowych rozwiązań prawnopodatkowych.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

510.	5.24 rekomendacji preferencje podatkowe dla fundacji rodzinnych o charakterze sukcesyjnym	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Proponowane uzależnienie korzystania ze zwolnienia podatkowego od „realizacji celu sukcesyjnego" budzi istotne wątpliwości systemowe. Ustawa (ani żaden inny akt prawny w Polsce) nie zawiera legalnej definicji sukcesji, a samo pojęcie ma charakter szeroki i nieostry – może obejmować zarówno przekazanie przedsiębiorstwa, jak i długoterminowe zarządzanie oraz zabezpieczenie majątku dla kolejnych pokoleń. Wprowadzenie tak niedookreślonego kryterium jako warunku preferencji podatkowych prowadziłoby do istotnej niepewności prawnej. Ocena, czy dana fundacja „realizuje cel sukcesyjny", miałaby charakter uznaniowy i następczy, co w praktyce oznaczałoby ryzyko kwestionowania struktur działających zgodnie z ustawą. W praktyce prowadziłoby to do sytuacji, w której organy podatkowe – nie posiadając doświadczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej i zarządzaniu majątkiem – oceniałyby ex post decyzje biznesowe fundatorów oraz sposób realizacji ich celów rodzinnych. Taki model oznaczałby przeniesienie na poziom uznaniowy oceny strategii majątkowych, co jest sprzeczne z zasadą pewności prawa. Dodatkowo sukcesja jest procesem długoterminowym i wieloetapowym – może obejmować okres kumulacji majątku, jego reinwestowania oraz przygotowania kolejnych pokoleń. Uzależnianie skutków podatkowych od tak nieprecyzyjnego kryterium prowadziłoby do podważenia stabilności i przewidywalności funkcjonowania fundacji rodzinnej	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
511.	Pkt 5. 24 projektu przeglądu „Zmiana modelu opodatkowania (do szerokiej dyskusji)." (str. 30-34	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Uzasadnione wątpliwości i obawy mogą pojawić się na tle przedstawionych w projekcie przeglądu ustawy propozycji wprowadzenia daleko idących zmian w modelu opodatkowania fundacji rodzinnej, w tym m.in. propozycji odejścia od modelu zwolnienia podmiotowego na rzecz zwolnienia o charakterze przedmiotowym oraz wprowadzenia wielu zróżnicowanych stawek opodatkowania, uzależnionych od rodzaju osiąganego dochodu.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	projektu przeglądu)		Dostrzegając potrzebę przeciwdziałania zidentyfikowanym nieprawidłowościom należy jednak wyrazić wątpliwości co do generalnego kierunku proponowanych zmian oraz zasadności stwierdzenia, że *„obecny uproszczony system jest dalece niewystarczający dla osiągniecia celów, dla których powołano fundację rodzinną”* (str. 31). Zauważyć w tym kontekście należy, że funkcjonowanie obecnie obowiązujących regulacji, w tym także przepisów dotyczących modelu opodatkowania, jest oceniane pozytywnie w zakresie dotyczącym działalności fundacji faktycznie realizujących funkcję sukcesyjną. Niektóre z rozważanych zmian legislacyjnych mogą tymczasem wpłynąć w istotny i negatywny sposób na sytuację ogółu fundacji rodzinnych, a nie wyłącznie fundacji rodzinnych wykorzystywanych do nieuzasadnionej optymalizacji podatkowej. Warto również zauważyć, że znaczne skomplikowanie modelu opodatkowania fundacji rodzinnej może wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie mniejszych fundacji rodzinnych oraz dostępność tej instytucji dla podmiotów zaliczających się do sektora MŚP ze względu na prawdopodobne zwiększenie kosztów obsługi prawnej i finansowej. Prosty system podatkowy jest niezbędny do zapewnienia konkurencyjności i optymalnego rozwoju polskiej gospodarki, w tym zwłaszcza mniejszych firm rodzinnych, które dysponują ograniczonymi zasobami finansowymi i organizacyjnymi. Mając powyższe na uwadze zasadnym wydaje się postulat znacznie bardziej wyraźnego zaznaczenia w części projektu przeglądu ustawy dotyczącej proponowanych zmian legislacyjnych w zakresie podatkowym, że ewentualne zmiany nie powinny wpływać negatywnie na sytuację istniejących lub przyszłych fundacji rodzinnych, których działalność rzeczywiście wpisuje się w sukcesyjny charakter tej instytucji. Wyraźniejszego zaznaczenia może wymagać także potrzeba dbania o zaufanie przedsiębiorców do organów publicznych oraz stabilność i przewidywalność regulacji dotyczących fundacji rodzinnej jako przedsięwzięcia o charakterze długoterminowym.	

512.	5.24 zmiana modelu opodatkowania	Olesiński i Wspólnicy sp.k.	Propozycja opodatkowania aktywów na etapie ich wnoszenia do fundacji rodzinnej stoi w sprzeczności z podstawową logiką tej instytucji. Wniesienie majątku do fundacji nie jest jego konsumpcją ani realizacją dochodu, lecz zmianą formy prawnej zarządzania nim. Wprowadzenie opodatkowania na tym etapie oznaczałoby de facto opodatkowanie samego aktu reorganizacji majątku, co zniechęcałoby do korzystania z fundacji i podważało jej funkcję sukcesyjną. Trudno mówić o „zwiększeniu trwałości" fundacji poprzez wprowadzenie bariery wejścia, która w praktyce ograniczy ich tworzenie. Przegląd nie zawiera danych statystycznych o ilości rozpoczętych postępowań likwidacyjnych fundacji rodzinnych, nie ma więc podstaw do poszukiwania rozwiązań zapewniających większą trwałość fundacji. Opodatkowanie dochodów pasywnych pochodzących z dywidend, udziałów portfelowych i nieportfelowych całkowicie wypacza funkcję fundacji rodzinnej jako podmiotu akumulującego i zarządzającego majątkiem w długim horyzoncie. Proponowany mechanizm trójdzielnego opodatkowania dochodów z inwestycji nieportfelowych jest nadmiernie skomplikowany i oderwany od praktyki. Wprowadza sztuczne podziały jednego strumienia dochodu na części opodatkowane, zwolnione i odroczone, co generuje niepotrzebne ryzyka błędów, sporów oraz istotnie zwiększa koszty administracyjne. Szczególnie problematyczne jest wprowadzenie dualizmu – objęcia nowym modelem wyłącznie nowych fundacji przy jednoczesnym pozostawieniu dotychczasowych zasad dla już istniejących podmiotów. Takie rozwiązanie jest obce logice prawa podatkowego, które co do zasady nie różnicuje zasad opodatkowania identycznych podmiotów wyłącznie ze względu na moment ich powstania.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			W praktyce prowadziłoby to do oczywistych i niepożądanych skutków: gwałtownego wzrostu liczby fundacji tworzonych przed wejściem w życie nowych przepisów, powstawania struktur o charakterze wyłącznie formalnym oraz utrwalenia równoległych reżimów podatkowych dla tej samej instytucji. Taki dualizm oznaczałby trwałe zaburzenie przejrzystości systemu. Proponowany model oznacza w praktyce całkowite przedefiniowanie zasad opodatkowania fundacji rodzinnej, co podważa stabilność prawa i zaufanie do tej instytucji. Fundacja była wprowadzana jako narzędzie długoterminowego planowania sukcesyjnego, a więc wymagające przewidywalności i pewności regulacyjnej. Zmiana podstawowych zasad opodatkowania po tak krótkim okresie funkcjonowania wysyła sygnał, że przyjęte rozwiązania nie mają trwałego charakteru. Brak stabilności w tym obszarze bezpośrednio uderza w procesy sukcesyjne, które z natury są wieloletnie i wymagają planowania w horyzoncie kilkunastu lat. W takich warunkach trudno oczekiwać, aby fundatorzy powierzali znaczące majątki strukturze, której otoczenie podatkowe może zostać zasadniczo zmienione w dowolnym momencie. Dodatkowo sposób uzasadniania zmian sprawia wrażenie odejścia od pierwotnych założeń ustawy. Fundacja rodzinna od początku miała służyć akumulacji i ochronie majątku rodzinnego, natomiast obecna narracja sprowadza się do kwestionowania samego faktu gromadzenia kapitału. W efekcie instytucja, która miała wspierać długoterminową sukcesję, zaczyna być przedstawiana jako instrument wymagający ograniczania. W konsekwencji proponowane zmiany nie tylko komplikują system podatkowy, ale również podważają wiarygodność państwa jako partnera dla procesów sukcesyjnych, sugerując, że kierunek regulacyjny może być modyfikowany przede wszystkim z perspektywy bieżących potrzeb fiskalnych. Proponowany kierunek zmian pozostaje również w sprzeczności z deklarowanym odwołaniem do rozwiązań funkcjonujących w innych krajach europejskich. Tamte modele	

			opierają się przede wszystkim na stabilności i przewidywalności regulacyjnej, która stanowi warunek konieczny dla długoterminowego planowania sukcesyjnego. Tymczasem w realiach krajowych już po krótkim okresie obowiązywania przepisów pojawia się narracja podważająca sens funkcjonowania fundacji rodzinnej, sprowadzająca jej wykorzystanie do potencjalnych nadużyć i tworząca atmosferę ciągłego ryzyka zmian legislacyjnych. W praktyce oznacza to funkcjonowanie tej instytucji w warunkach permanentnej niepewności. Taki kierunek prowadzi do erozji zaufania do państwa i prawa podatkowego. Zamiast budować stabilne otoczenie dla sukcesji i zarządzania majątkiem, tworzy się przekaz, w którym akumulacja kapitału – będąca przecież jednym z podstawowych celów fundacji – jest traktowana jako zjawisko wymagające ograniczania. W efekcie zamiast wspierać rozwój instytucji fundacji rodzinnej na wzór rozwiązań europejskich, kształtuje się model oparty na podejrzliwości i ryzyku ciągłych nowelizacji.	
513.	Str. 30 i nast. Pkt 5.24 Projektu przeglądu Model opodatkowania	SKwP	Opodatkowanie na etapie wstępnym, na dodatek tak mocno uszczegółowione w zależności od formy wnoszonych dóbr, nie jest uproszczeniem systemu. Nie widać tu również korzyści w postaci uniknięcia problemów z wykorzystywaniem FR jako narzędzie optymalizacji podatkowej. Nie wydaje się również, aby miało to wpłynąć na trwałość FR (wskazane jako cel tego mechanizmu). Argument „Tym samym konieczność poniesienia wydatku na wstępie wyeliminuje opłacalność szybkiego uzyskania dochodu z wnoszonych aktywów” jest raczej chybiony. FR ma uzyskiwać korzyści z wnoszonych aktywów, a czy będzie się to odbywać szybciej, czy wolniej, to zależy od warunków gospodarczych i samej FR. Opodatkowanie „etapu wstępnego” ma spowolnić osiąganie zysków w FR? Po co? A jeżeli FR pojawia się „na chwilę” i znika – wówczas jest to jakaś przesłanka do zbadania zamiarów w tej konkretnej FR, a nie do tego, aby wszystkim innym FR „dociskać pasa” na wstępie.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			Niezrozumiałe jest również planowane wprowadzenie restrykcji w zakresie działań o charakterze inwestycyjnym (np. obrót papierami giełdowymi). Jeżeli FR powstała po to, aby dbać o rodzinny majątek i w związku z tym posiada dużo zasobów pieniężnych, to absolutnie zgodne z jej celem jest takie inwestowanie posiadanej gotówki, które przyniesie zyski – np. rozsądne transakcje na GPW lub uczestnictwo w innych formach funduszowych. Na str. 31 jest argument: „*Opodatkowaniu powinny podlegać przychody z odsetek oraz innych instrumentów o charakterze dłużnym, jako dochody typowo finansowe, niepowiązane bezpośrednio z realizacją funkcji sukcesyjnej”.* Na str.3 projektu wspomniany jest cel wprowadzenia FR jako wypełnienia luki prawnej, w której brakowało *„uporządkowanej sukcesji przedsiębiorstwa rodzinnego oraz długoterminowego zarządzania majątkiem rodzinnym*”. Jeżeli w skład majątku rodzinnego wchodzą pieniądze (a nie tylko firmy), to osiąganie korzyści z tych pieniędzy z natury mają charakter finansowy. Nie umniejsza to realizacji w ten sposób celu funkcji sukcesyjnej. Neutralność podatkowa wniesienia majątku jest jednym z podstawowych elementów konstrukcji fundacji rodzinnej. Wniesienie majątku do fundacji rodzinnej nie jest równoznaczne ze sprzedażą czy realizacją zysku. Jest natomiast czynnością w ramach szeroko rozumianego zarządzania majątkiem rodzinnym. Z założenia, wnoszony do fundacji rodzinnej majątek nie trafia w inne ręce (np. zagranicznego inwestora), ale nadal pozostaje pod zarządem, we władaniu danej rodziny. Opodatkowanie już na „samym wstępie”, na moment wnoszenia majątku do fundacji rodzinnej może budzić istotne wątpliwości co do zasadności i opłacalności wykorzystywania jej w budowaniu i ochronie rodzinnego majątku. Wprowadzenie podatku na wejściu może szczególnie negatywnie oddziaływać na fundatorów posiadających majątek o znacznej wartości, lecz niskiej bieżącej płynności, np. udziałów w spółkach rodzinnych, nieruchomości, kolekcji, dzieł sztuki albo innych trwałych aktywów. W takich przypadkach obowiązek podatkowy powstawałby bez	

			faktycznego uzyskania środków pieniężnych. Może to zniechęcać do wnoszenia majątku do fundacji, a tym samym osłabić podstawowy cel ustawy, czyli przeciwdziałanie rozdrobnieniu majątku i zapewnienie ciągłości sukcesji.	
514.	Przegląd ustawy o fundacji rodzinnej Rozdział V pkt 24 Zmiana modelu opodatkowania	Brightspot Legal Katarzyna Orzeł, Maciej Jojczyk Sp.k.	**Uwaga ogólna:** Propozycja zmiany modelu opodatkowania fundacji rodzinnej poprzez odejście od zwolnienia podmiotowego fundacji rodzinnej i przeniesienie ciężaru opodatkowania na beneficjentów poprzez ustanowienie PIT *(„W odniesieniu do wypłacanych świadczeń, zamiast pełnienia funkcji podatnika CIT na obecnych zasadach, fundacja rodzinna zostałaby płatnikiem PIT, zaś świadczenie otrzymywane z fundacji rodzinnej zostałoby uznane za przychód z udziału w zysku osoby prawnej, umożliwiając tym samym beneficjentom o innej niż polska rezydencji podatkowej zastosowanie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.”)* wymaga szczególnie wnikliwej oceny, gdyż dotyka jednego z fundamentalnych elementów tej instytucji i może istotnie wpłynąć na realizację jej celów sukcesyjnych. Należy wskazać, że tak daleko idąca zmiana nie była przedmiotem prekonsultacji przeprowadzonych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, ani spotkań konsultacyjnych zorganizowanych w dniach 4–5 marca 2026 r. Uczestnicy konsultacji nie mieli możliwości odniesienia się do propozycji całkowitej przebudowy modelu podatkowego fundacji rodzinnej. Tymczasem propozycja zmiany sposobu opodatkowania stanowi jedną z najdalej idących ingerencji w konstrukcję tej instytucji, wpływającą bezpośrednio na jej podstawy. Fundacja rodzinna została wprowadzona do polskiego porządku prawnego jako instrument służący długoterminowej sukcesji majątkowej, ochronie majątku rodzinnego oraz zapewnieniu wielopokoleniowej kontynuacji przedsiębiorstw rodzinnych, dlatego zmiana modelu opodatkowania po zaledwie trzech latach obowiązywania ustawy oznaczałaby	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			odejście od fundamentalnych założeń, na podstawie których tysiące przedsiębiorców podejmowały decyzje dotyczące sukcesji, struktury własnościowej swoich przedsiębiorstw oraz organizacji majątku rodzinnego. Tak radykalna ingerencja ustawodawcy narusza zasadę pewności i stabilności prawa oraz podważa zaufanie obywateli do państwa. Trudno zaakceptować sytuację, w której państwo tworzy nową instytucję prawną, zachęca do korzystania z niej jako narzędzia sukcesyjnego, a następnie po bardzo krótkim czasie (3 lat) jej funkcjonowania dokonuje zasadniczej zmiany jej podstaw. Należy również zauważyć, że proponowane rozwiązanie prowadzi do istotnego zatarcia różnic pomiędzy fundacją rodzinną a klasycznymi strukturami prawa handlowego. W konsekwencji fundacja rodzinna utraciłaby cechy odróżniające ją od spółek prawa handlowego, mimo że intencją ustawodawcy było stworzenie odrębnej instytucji prawnej służącej realizacji celów sukcesyjnych oraz ochronie majątku rodzinnego. W naszej ocenie kierunek proponowanej zmiany pozostaje sprzeczny z celem, dla którego fundacja rodzinna została wprowadzona do polskiego porządku prawnego. A celem fundacji rodzinnej było stworzenie działającej długofalowo instytucji, która miała wspierać rodzinne firmy poprzez umożliwienie gromadzenia i pomnażania rodzinnego majątku. Ustawodawca powinien dążyć do doskonalenia funkcjonowania tej instytucji oraz eliminowania jednostkowych przypadków jej wykorzystywania w sposób sprzeczny z założeniami ustawy, a nie do podważania jej podstaw. Zachowanie stabilności regulacyjnej jest warunkiem niezbędnym dla budowania długoterminowych planów sukcesyjnych oraz dalszego rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych w Polsce. **Uwaga w zakresie wprowadzenia mechanizmu opodatkowania aktywów na etapie ich wnoszenia do fundacji rodzinnej**:	

			Jednym z ustawowych celów fundacji rodzinnej jest gromadzenie mienia. Wprowadzenie opodatkowania na etapie wnoszenia aktywów do fundacji rodzinnej wypacza ten cel. Będzie to również skutkować zniechęceniem polskich przedsiębiorców do akumulacji rodzinnego majątku w fundacjach rodzinnych. Jednym z zadań fundacji rodzinnej jest bowiem realizacja celów określonych przez fundatora, w oparciu o przekazany przez niego majątek. Ponadto, z przepisów ustawy o fundacji rodzinnej wynika, że fundacja rodzinna może otrzymać mienie w drodze spadku lub darowizny od fundatora oraz jego małżonka, zstępnych, wstępnych lub rodzeństwa. Nie można bowiem zakładać, że wszystkie fundacje rodzinne ustanawiane są z uwagi na opłacalność szybkiego uzyskania dochodu z wnoszonych aktywów, zwłaszcza, że jednym z celów ustawowych fundacji rodzinnej jest zarządzanie mieniem w interesie beneficjentów, za które należy uznać pomnażanie tego mienia. Z kolei wyłączenie z opodatkowania mienia wnoszonego na poczet funduszu założycielskiego będzie skutkować przenoszeniem większości rodzinnego majątku na poczet funduszu założycielskiego, co z kolei będzie powodować zwiększenie wartości funduszu założycielskiego. Warto wskazać, że wartość funduszu założycielskiego jest widoczna w odpisie z rejestru fundacji rodzinnych. Odpis ten może uzyskać każda osoba, która złoży stosowny wniosek. Spowoduje to narażenie fundatorów oraz beneficjentów na jawność wartości majątku wnoszonego do fundacji rodzinnej. **Uwaga w zakresie odejścia od modelu zwolnienia podmiotowego na rzecz zwolnienia o charakterze przedmiotowym** Nie sposób zgodzić się z argumentacją wprowadzania omawianej zmiany. Zdaniem MiRT kluczowa jest ochrona interesów budżetu państwa z uwagi na wykorzystywanie fundacji rodzinnych w celach optymalizacyjnych. Ustawodawca powinien dążyć do doskonalenia funkcjonowania fundacji rodzinnej oraz eliminowania	

			jednostkowych przypadków jej wykorzystywania w sposób sprzeczny z założeniami ustawy, a nie do podważania jej podstaw. Rezygnacja ze zwolnienia podmiotowego z podatku CIT i objęcie bieżącym opodatkowaniem wszelkich dochodów z działalności gospodarczej dozwolonej ustawowo wypacza sens wprowadzenia do ustawy o fundacji rodzinnej zakresu dozwolonej działalności gospodarczej. W konsekwencji fundacja rodzinna utraciłaby cechy odróżniające ją od spółek prawa handlowego, mimo że intencją ustawodawcy było stworzenie odrębnej instytucji prawnej. **Uwaga w zakresie wprowadzenia opodatkowania świadczeń na rzecz beneficjentów** Założeniem ustawodawcy było zwolnienie z opodatkowania podatkiem PIT świadczeń otrzymanych przez beneficjentów będących najbliższą rodziną fundatora (tzw. „grupa 0"). Wprowadzenie opodatkowania świadczeń podatkiem PIT niezależnie od stopnia pokrewieństwa beneficjenta w stosunku do fundatora spowoduje wypaczenie instytucji fundacji rodzinnej. Z kolei wprowadzenie mechanizmu pomniejszenia podatku PIT z tytułu otrzymania świadczenia o zapłacony uprzednio przez fundację rodzinną bieżący podatek CIT spowoduje, że instytucja ta na gruncie zasad opodatkowania nie będzie różnić się od spółki komandytowej i zasad opodatkowania komplementariusza. Nie taki jedna był cel wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji fundacji rodzinnej.	
515.	Projekt przeglądu, s. 30–31 — zmiana modelu opodatkowania; nowy model obowiązkowy dla przyszłych	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI SPÓŁKA PARTNERSKA w imieniu klientów	**Poziom efektywnego opodatkowania fundacji rodzinnych** Kierunkowo można zaakceptować potrzebę rozsądnego i przewidywalnego opodatkowania fundacji rodzinnych, jeżeli służy ono eliminowaniu nadużyć i zwiększeniu bezpieczeństwa prawnego. Nie należy jednak doprowadzić do sytuacji, w której nowe opodatkowanie uczyni fundację rodzinną instrumentem mniej atrakcyjnym niż standardowe formy zarządzania majątkiem.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	fundacji i opcjonalny dla istniejących; trzy etapy opodatkowania.		Suma obciążeń podatkowych, niezależnie od przyjętego modelu, powinna być proporcjonalna i nie powinna niweczyć funkcji sukcesyjnej fundacji rodzinnej. Fundacja rodzinna nie jest wyłącznie narzędziem podatkowym, ale rozsądna preferencja podatkowa jest jednym z elementów, które uzasadniają jej wykorzystanie w procesie sukcesji. Jeżeli preferencja zostanie całkowicie wyeliminowana albo jeżeli łączny poziom opodatkowania będzie wyższy niż standardowe opodatkowanie dochodów kapitałowych, przedsiębiorcy rodzinni mogą utracić motywację do korzystania z tej instytucji. **Propozycja zmiany:** **Efektywne sumaryczne opodatkowanie fundacji rzeczywiście realizujących cele sukcesyjne powinno mieścić się zasadniczo w przedziale 15–19%.** **Przedział ten odpowiada obecnej konstrukcji fundacji rodzinnej oraz standardowemu opodatkowaniu dochodów kapitałowych.** **Ustalenie łącznego efektywnego obciążenia powyżej 19% mogłoby zniechęcić przedsiębiorców rodzinnych do korzystania z fundacji rodzinnej, zwłaszcza gdy środki nie są przeznaczane na bieżącą konsumpcję beneficjentów, lecz pozostają w fundacji i służą ochronie, restrukturyzacji lub reinwestowaniu majątku.** **Nowy model powinien zachować umiarkowaną preferencję dla fundacji sukcesyjnych, ponieważ bez takiej preferencji fundacja rodzinna utraci istotną część swojej funkcji gospodarczej i sukcesyjnej.**	
516.	Projekt przeglądu, s. 30–32 — podatek od wnoszonych aktywów, odejście od zwolnienia podmiotoweg	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWI E PRAWNI SPÓŁKA PARTNERS KA w imieniu klientów	**Opodatkowanie nie powinno obejmować samego wniesienia udziałów do fundacji; możliwy jest model oparty na sprzedaży aktywów i dystrybucji środków** Z dużą ostrożnością należy ocenić koncepcję opodatkowania aktywów już na etapie ich wnoszenia do fundacji rodzinnej. W szczególności negatywnie należy ocenić możliwość opodatkowania wniesienia do fundacji udziałów lub akcji spółek rodzinnych.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	o na rzecz zwolnień przedmiotowych, opodatkowanie dochodów fundacji i wypłat do beneficjentów.		Wniesienie udziałów do fundacji rodzinnej nie oznacza jeszcze realizacji dochodu ani uzyskania przez fundatora środków pieniężnych. Jest to przede wszystkim zmiana formy prawnej zarządzania majątkiem rodzinnym i element procesu sukcesyjnego. Podatek liczony od wartości rynkowej wnoszonych udziałów lub akcji mógłby być szczególnie problematyczny w przypadku aktywów niepłynnych, trudnych do wyceny albo dotyczących spółek wymagających restrukturyzacji. Rozumiemy jednocześnie argumenty ustawodawcy dotyczące potrzeby ograniczenia przypadków instrumentalnego wykorzystywania fundacji rodzinnej do odroczenia opodatkowania. Z tego względu należy rozważyć rozwiązanie, w którym część podatku byłaby należna już na etapie sprzedaży udziałów, akcji lub innych aktywów przez fundację, nawet jeśli środki nie są jeszcze dystrybuowane do beneficjentów. Takie rozwiązanie byłoby bardziej proporcjonalne niż opodatkowanie samego wniesienia aktywów, ponieważ podatek pojawiałby się dopiero w momencie rzeczywistej realizacji dochodu. **Propozycja zmiany:** **Nie należy wprowadzać podatku od samego wniesienia udziałów lub akcji do fundacji rodzinnej. Wniesienie aktywów do fundacji powinno pozostać neutralne podatkowo, jeżeli służy celom sukcesyjnym, ochronie majątku i długoterminowemu zarządzaniu aktywami rodzinnymi.** **Akceptowalny kierunkowo wydaje się natomiast model, w którym opodatkowanie występuje na dwóch późniejszych etapach:** **1. na etapie sprzedaży udziałów, akcji lub innych aktywów przez fundację — w zakresie części rzeczywiście zrealizowanego dochodu, przy zachowaniu możliwości preferencji lub odroczenia opodatkowania dla środków pozostających w fundacji i przeznaczanych na reinwestycje**	

			2. uzupełniająco na etapie dystrybucji środków do beneficjentów. **Taki model lepiej odpowiada ekonomicznej istocie fundacji rodzinnej. Pozwala przeciwdziałać nadmiernemu odroczeniu opodatkowania, ale nie obciąża samego wniesienia majątku, które w sensie gospodarczym nie oznacza jeszcze uzyskania dochodu ani konsumpcji korzyści przez fundatora lub beneficjentów.** **Podatek nie powinien blokować sukcesyjnego wniesienia udziałów do fundacji ani wymuszać sprzedaży aktywów tylko po to, aby sfinansować samo wejście do reżimu fundacji rodzinnej.**	
517.	Projekt przeglądu, s. 30–31 — opcjonalność nowego reżimu dla fundacji istniejących przed wejściem zmian.	ADP POPIOŁEK ADWOKACI I RADCOWI E PRAWNI SPÓŁKA PARTNERS KA w imieniu klientów	**Opcjonalny nowy reżim dla istniejących fundacji rodzinnych powinien dawać realne gwarancje bezpieczeństwa prawnego** W projekcie wskazano, że nowy model opodatkowania miałby być obowiązkowy dla fundacji tworzonych po wejściu w życie nowych przepisów, a opcjonalny dla fundacji istniejących. Rozwiązanie to może być zasadne z punktu widzenia ochrony zaufania do państwa i prawa, ponieważ fundacje rodzinne powołane przed zmianą przepisów działały w oparciu o dotychczasowy model ustawowy. Jednocześnie sama opcjonalność nowego reżimu nie jest wystarczająca. Należy uniknąć sytuacji, w której istniejące fundacje rodzinne, działając w dobrej wierze, zdecydują się na wybór mniej korzystnego podatkowo modelu, ale nie uzyskają w zamian realnej poprawy bezpieczeństwa prawnego. Dobrowolne wejście w nowy reżim nie powinno oznaczać wyłącznie zwiększenia obciążeń podatkowych. Powinno być powiązane z konkretnymi, jasno określonymi skutkami ochronnymi. Jeżeli istniejąca fundacja rodzinna akceptuje bardziej rygorystyczny i mniej preferencyjny model opodatkowania, to powinna otrzymać przewidywalne gwarancje co do skutków takiego wyboru. W szczególności w nowelizacji powinno zostać jednoznacznie wskazane, czy wybór nowego reżimu ogranicza ryzyko kwestionowania działań fundacji jako	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			sprzecznych z celem ustawy, czy obejmuje aktywa już wniesione do fundacji oraz w jakim zakresie czynności wykonywane zgodnie z nowym reżimem będą korzystały z ochrony przed zarzutem instrumentalnego wykorzystania fundacji rodzinnej, w tym przed ryzykiem stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Dobrowolny wybór nowego reżimu powinien więc pełnić funkcję swoistej „ścieżki bezpieczeństwa" dla istniejących fundacji rodzinnych. Fundacja, która rezygnuje z części dotychczasowych preferencji podatkowych i przechodzi na bardziej restrykcyjny model, powinna mieć pewność, że jej sytuacja nie będzie następnie oceniana według niejasnych, zmiennych albo nadmiernie uznaniowych kryteriów. **Propozycja zmiany:** **Opcjonalny nowy reżim dla istniejących fundacji rodzinnych powinien być powiązany z wyraźnymi gwarancjami bezpieczeństwa prawnego. Ustawodawca powinien określić, że fundacja, która wybierze nowy model i będzie działać zgodnie z jego warunkami, korzysta z ochrony przed kwestionowaniem podstawowego celu jej działania wyłącznie z powodu korzystania z konstrukcji fundacji rodzinnej, zachowania kontroli przez fundatora, sprzedaży aktywów z uzasadnionych przyczyn gospodarczych albo reinwestowania środków w ramach fundacji.** **Należy także jednoznacznie wskazać, czy wybór nowego reżimu obejmuje aktywa wniesione przed wejściem w życie nowych przepisów, czy dotyczy wyłącznie przyszłych dochodów, czy jest nieodwracalny oraz w jakim zakresie ogranicza ryzyko stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania wobec czynności wykonywanych zgodnie z nowym reżimem. Bez takich gwarancji dobrowolność nowego modelu może okazać się iluzoryczna, ponieważ fundacje poniosą wyższy ciężar podatkowy bez uzyskania oczekiwanej stabilności i przewidywalności prawa.** **Opcjonalny nowy reżim powinien być powiązany z realną ochroną prawną, zwłaszcza dla fundacji, które akceptują**	

			rozsądne opodatkowanie i jednocześnie wykazują rzeczywisty cel sukcesyjny.	
518.	Pkt 24, s. 30–34 projektu przeglądu Zastrzeżenie ogólne do trójetapowego modelu opodatkowania	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Zastrzeżenie ogólne do trójetapowego modelu opodatkowania. Propozycja: Proponowany model oznacza odejście od podstawowej cechy fundacji rodzinnej, tj. odroczenia opodatkowania do czasu dystrybucji świadczeń, i zastąpienie jej trzema odrębnymi momentami opodatkowania. Może to doprowadzić do nadmiernej komplikacji systemu, wzrostu kosztów obsługi oraz ograniczenia atrakcyjności fundacji jako narzędzia sukcesji. Postuluje się pozostawienie obecnego modelu jako zasady oraz wprowadzenie wyłącznie precyzyjnych regulacji antyabuzywnych adresowanych do zidentyfikowanych nadużyć. Ewentualne wdrożenie nowego modelu powinno zostać poprzedzone pełną oceną skutków regulacji, zawierającą symulacje dla typowych fundacji rodzinnych.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
519.	Pkt 24, s. 30–31 projektu przeglądu Opodatkowanie aktywów przy ich wniesieniu do fundacji rodzinnej	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Opodatkowanie aktywów przy ich wniesieniu do fundacji rodzinnej. Propozycja: Opodatkowanie wartości rynkowej aktywa na etapie jego wniesienia prowadziłoby do powstania zobowiązania podatkowego bez uzyskania dochodu ani środków pieniężnych. W przypadku udziałów w rodzinnej spółce, przedsiębiorstwa lub nieruchomości może to wymusić wypłatę dywidendy, zaciągnięcie finansowania albo sprzedaż części majątku, co pozostaje w sprzeczności z celem ochrony i konsolidacji majątku. Postuluje się utrzymanie pełnej neutralności podatkowej wniesienia mienia. Ryzyko szybkiej sprzedaży aktywów powinno być ograniczane przez przepisy dotyczące okresu utrzymywania aktywa, klauzulę GAAR lub opodatkowanie rzeczywiście zrealizowanego dochodu, a nie przez podatek od samego transferu własności.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
520.	Pkt 24, s. 31 projektu przeglądu Zakres aktywów	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria	Uwaga: Zakres aktywów objętych podatkiem wejściowym i ich wycena. Propozycja: Sformułowanie „wybrane składniki mienia generujące dochód” jest nieostre i może prowadzić do sporów	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu

	objętych podatkiem wejściowym i ich wycena	Prawna S.K.A.	dotyczących udziałów, nieruchomości, praw własności intelektualnej, wierzytelności, obligacji, dzieł sztuki czy metali szlachetnych. Zróżnicowanie zasad według rodzaju aktywa może naruszać neutralność i skłaniać do arbitrażu. Jeżeli koncepcja podatku wejściowego nie zostanie porzucona, ustawa powinna zawierać zamknięty katalog aktywów, jednolite zasady wyceny, progi istotności, mechanizm uprzedniego potwierdzenia wartości oraz ochronę podatnika działającego na podstawie niezależnej wyceny. Należy również wyłączyć aktywa, których wniesienie nie wiąże się z planowaną sprzedażą.	opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
521.	Pkt 24, s. 31 projektu przeglądu Odliczanie podatku zapłaconego przy wniesieniu aktywów	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Odliczanie podatku zapłaconego przy wniesieniu aktywów. Propozycja: Sama możliwość odliczenia podatku wejściowego od przyszłego CIT nie zapewnia neutralności, jeżeli fundacja osiąga głównie dochody zwolnione albo ponosi straty. Należy zagwarantować pełne i bezterminowe rozliczenie podatku, bez ograniczeń rocznych i bez utraty prawa w razie reorganizacji lub rozwiązania fundacji. Powinien powstać odrębny rachunek podatkowy, z którego kwota mogłaby być zaliczana na każdy CIT fundacji oraz – w niewykorzystanej części – na podatek związany z wypłatą świadczeń lub zwracana przy rozwiązaniu fundacji. Bez takiego mechanizmu podatek może stać się definitywnym kosztem, mimo deklarowanego odroczenia ekonomicznego.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
522.	Str. 31 – 32 (bieżące opodatkowanie dochodów z działalności dozwolone)	SKwP	Propozycja objęcia bieżącym podatkiem CIT dochodów z działalności gospodarczej dozwolonej fundacji rodzinnej jest zbyt szeroka. W praktyce prowadziłaby do istotnego osłabienia ważnej funkcji fundacji rodzinnej, a więc relatywnie taniego akumulowania i pomnażania oraz zabezpieczenia majątku rodzinnego. Po wprowadzeniu tej zmiany, zabezpieczanie i sukcesja rodzinnego majątku z wykorzystaniem fundacji rodzinnej mogłyby się okazać dużo mniej atrakcyjne, ze względu na dużo wyższe koszty, których źródłem staną się bieżące zobowiązania podatkowe z tyt. podatku dochodowego (i to związane z dochodami pochodzącymi z i tak ograniczonego już zakresu dozwolonej działalności fundacji	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			rodzinnej). To z kolei może skutkować akumulowaniem rodzinnych majątków z użyciem analogicznych rozwiązań funkcjonujących w innych jurysdykcjach podatkowych. Proponowany podział dochodów na trzy komponenty, z czego każdy komponent miałby być objęty innymi zasadami w zakresie opodatkowania, powodował będzie natomiast kolejne problemy i trudności interpretacyjne. „Opodatkowaniu powinny podlegać przychody z odsetek oraz innych instrumentów o charakterze dłużnym, jako dochody typowo finansowe, **niepowiązane bezpośrednio z realizacją funkcji sukcesyjnej**". Należy pamiętać, że funkcja sukcesyjna nie jest jedyną funkcją fundacji rodzinnej. Fundacja rodzinna ma na celu również zarządzanie majątkiem w interesie beneficjentów (w domyśle – jednym z celów fundacji rodzinnej jest pomnażanie rodzinnego majątku). Obecny model opodatkowania fundacji rodzinnej w pewnym zakresie wykazuje podobieństwa do CIT estońskiego. Odroczenie opodatkowania do momentu „konsumpcji" majątku (w sensie – wykonania przez fundację rodzinną świadczenia na rzecz beneficjentów) stanowi zachętę do pomnażania majątku, a nie jego konsumowania. Pomnażanie majątku w sposób dozwolony dla fundacji rodzinnej może mieć pozytywny wpływ m.in. na polski rynek kapitałowy. Napływ kapitału na GPW od fundacji rodzinnych (bo fundacje rodzinne mogą obracać papierami wartościowymi takimi jak np. akcje) zwiększa jej płynność, a tym samym może korzystnie wpływać na wyceny krajowych spółek i ogólny rozwój polskiej giełdy (do czego przyczyniło się już np. wprowadzenie PPK), co przyciągnie również zagranicznych inwestorów.	
523.	Pkt 24, s. 31–32 projektu przeglądu Zróżnicowanie stawek podatku według	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Zróżnicowanie stawek podatku według rodzaju dochodu. Propozycja: Wprowadzenie wielu stawek zależnych od źródła dochodu spowoduje trwałe spory kwalifikacyjne, konieczność prowadzenia rozbudowanych ewidencji i ryzyko odmiennego opodatkowania ekonomicznie podobnych zdarzeń. Jest to szczególnie problematyczne przy instrumentach mieszanych,	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	rodzaju dochodu		funduszach, transakcjach restrukturyzacyjnych i przychodach zagranicznych. Postuluje się zastosowanie jednej stawki bieżącego CIT albo maksymalnie dwóch jasno zdefiniowanych reżimów. Kryteria powinny być obiektywne, proste i odporne na zmiany formy prawnej inwestycji.	
524.	Pkt 24, s. 31–32 projektu przeglądu Odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz licznych zwolnień przedmiotowych	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Odejście od zwolnienia podmiotowego na rzecz licznych zwolnień przedmiotowych. Propozycja: Zmiana ta przeniesie ciężar systemu z prostej zasady na rozbudowany katalog wyjątków i wyłączeń. Może prowadzić do opodatkowania zwykłego, ostrożnego zarządzania majątkiem oraz do wzrostu kosztów księgowych i doradczych. Postuluje się utrzymanie zwolnienia podmiotowego z enumeratywnie wskazanymi wyłączeniami dotyczącymi konkretnych nadużyć, np. szybkiej sprzedaży aktywa wniesionego bezpośrednio przed transakcją, niektórych świadczeń na rzecz podmiotów powiązanych lub działalności wykraczającej poza ustawowy katalog.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
525.	Pkt 24, s. 32–33 projektu przeglądu Możliwość objęcia bieżącym CIT dywidend otrzymywanych przez fundację rodzinną	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Możliwość objęcia bieżącym CIT dywidend otrzymywanych przez fundację rodzinną. Propozycja: Bieżące opodatkowanie dywidendy na poziomie fundacji dołoży kolejną warstwę podatku do zysku już opodatkowanego CIT w spółce operacyjnej, a następnie potencjalnie opodatkowanego przy wypłacie świadczenia beneficjentowi. Podważy to funkcję fundacji jako stabilnego podmiotu holdingowego i może zniechęcać do pozostawiania rodzinnych firm w polskiej strukturze właścicielskiej. Postuluje się utrzymanie zwolnienia dywidend, co najmniej w odniesieniu do spółek, w których fundacja posiada kwalifikowany, długoterminowy udział albo rzeczywisty wpływ właścicielski. Ewentualne ograniczenia powinny dotyczyć wyłącznie krótkoterminowych inwestycji portfelowych.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
526.	Pkt 24, s. 32 projektu przeglądu Rozróżnienie udziałów i akcji „portfelowych” oraz	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Rozróżnienie udziałów i akcji „portfelowych” oraz „nieportfelowych”. Propozycja: Oparcie rozróżnienia wyłącznie na procentowym progu udziału będzie arbitralne. W spółkach o rozproszonym akcjonariacie niewielki pakiet może zapewniać realny wpływ, natomiast wysoki udział nie zawsze oznacza aktywną kontrolę. Mniejszościowy pakiet w rodzinnej spółce może mieć zasadnicze znaczenie sukcesyjne. Należy zastosować zestaw	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

	„nieportfelowych”		kryteriów obejmujący okres posiadania, prawa głosu, uprawnienia osobiste, porozumienia wspólników, udział pośredni oraz faktyczny wpływ na działalność. Ustawa powinna zawierać jasne progi bezpieczeństwa i możliwość wykazania nieportfelowego charakteru inwestycji mimo niespełnienia progu ilościowego.	
527.	Str. 32 (zmiany w zakresie opodatkowania otrzymywanych przez FR dywidend	SKwP	Ograniczenie atrakcyjności zasad opodatkowania, w odniesieniu do otrzymywanych przez fundację rodzinną dywidend, mogłoby osłabić atrakcyjność jej wykorzystywania w złożonym, wielopokoleniowym procesie budowy i ochrony rodzinnego majątku. Może to prowadzić do sytuacji, w której rodziny rezygnowałyby z transparentnej krajowej struktury własnościowej (w centrum której znajdowałaby się fundacja rodzinna), na rzecz rozwiązań zagranicznych albo mniej przejrzystych form zarządzania majątkiem. Należy również zauważyć, że dywidendy np. z rodzinnych spółek w wielu przypadkach mogą stanowić istotne źródło przychodów fundacji rodzinnej. Fundacja rodzinna jako pewnego rodzaju podmiot holdingowy i „serce” rodzinnego biznesu winna służyć akumulacji i dalszemu pomnażaniu zysków wypracowanych przez spółki operacyjne pozostające we władaniu danej rodziny. Należy przy tym zauważyć, że opodatkowanie otrzymywanych przez FR dywidend spowoduje znaczne ograniczenie atrakcyjności fundacji rodzinnej względem np. spółek kapitałowych (np. sp. z o.o.), dla których otrzymanie dywidendy od spółki krajowej w wielu przypadkach nie będzie się wiązało z opodatkowaniem (wypłacająca dywidendę krajowa spółka (płatnik) może zastosować zwolnienie z poboru podatku od wypłacanej dywidendy, przy spełnieniu ustawowych warunków).	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
528.	Str. 32-33	SKwP	Nie należy przyjmować, jako ogólnej zasady, że efektywny poziom opodatkowania fundacji rodzinnej powinien być nieznacznie wyższy niż opodatkowanie dochodów kapitałowych uzyskiwanych indywidualnie, bezpośrednio przez osobę fizyczną. Taki kierunek może być uzasadniony wobec struktur sztucznych albo krótkoterminowych, ale nie wobec fundacji rzeczywiście realizujących ustawowe cele.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			Fundacja rodzinna nie jest alternatywnym rachunkiem inwestycyjnym. Wiąże się z odrębną strukturą organizacyjną, obowiązkami statutowymi, kosztami utworzenia i zarządzania, audytem, wymogami zarządczymi, ograniczeniami w dysponowaniu majątkiem oraz długoterminowym horyzontem działania. Jeżeli fundacja realizuje funkcję ochrony i przekazania majątku kolejnym pokoleniom, nie ma uzasadnienia, aby jej opodatkowanie było z założenia wyższe niż bezpośrednie opodatkowanie osoby fizycznej (zwłaszcza uwzględniając potencjalnym pozytywny wpływ fundacji rodzinnych np. na polski rynek kapitałowy).	
529.	Pkt 24, s. 32–33 projektu przeglądu Trójkomponentowe opodatkowanie sprzedaży udziałów nieportfelowych i warunek reinwestycji	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Trójkomponentowe opodatkowanie sprzedaży udziałów nieportfelowych i warunek reinwestycji. Propozycja: Podział dochodu na część zwolnioną, opodatkowaną i odroczoną będzie skomplikowany oraz może utrudniać sprzedaż rodzinnej firmy z przyczyn gospodarczych. Postuluje się pełne odroczenie podatku w części odpowiadającej środkom rzeczywiście reinwestowanym oraz opodatkowanie wyłącznie kwoty przeznaczonej na dystrybucję. Katalog reinwestycji powinien być szeroki i obejmować udziały, nieruchomości, obligacje, fundusze, finansowanie rozwoju grupy rodzinnej oraz czasowe lokowanie środków. Termin reinwestycji powinien wynosić co najmniej 24–36 miesięcy i uwzględniać wyjątki związane z warunkami rynkowymi oraz zdarzeniami niezależnymi od fundacji.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
530.	Pkt 24, s. 31–32 projektu przeglądu Bieżące opodatkowanie wszystkich dochodów z najmu i dzierżawy	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Bieżące opodatkowanie wszystkich dochodów z najmu i dzierżawy. Propozycja: Nieruchomości są częstym elementem wielopokoleniowego majątku rodzinnego, a długoterminowy najem stanowi stabilne i konserwatywne źródło finansowania świadczeń oraz utrzymania majątku. Generalne opodatkowanie najmu niezależnie od jego formy jest nieproporcjonalne. Postuluje się zachowanie zwolnienia dla długoterminowego najmu prowadzonego na warunkach rynkowych. Ograniczenia mogą dotyczyć najmu krótkoterminowego, działalności zakwaterowania oraz transakcji z fundatorem, beneficjentem lub podmiotami powiązanymi, jeżeli nie mają rynkowego charakteru.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

531.	Pkt 24, s. 31–33 projektu przeglądu Opodatkowanie odsetek i instrumentów dłużnych	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Opodatkowanie odsetek i instrumentów dłużnych. Propozycja: Nie każdy dochód odsetkowy jest oderwany od celu sukcesyjnego. Lokaty, obligacje skarbowe i krótkoterminowe instrumenty płynnościowe służą bezpiecznemu zarządzaniu majątkiem, natomiast pożyczki dla rodzinnych spółek mogą finansować ich rozwój bez rozpraszania własności. Postuluje się wyłączenie z bieżącego CIT lokat bankowych, obligacji Skarbu Państwa i instrumentów służących zarządzaniu płynnością. Pożyczki dla spółek z grupy rodzinnej powinny zachować preferencję przy spełnieniu warunków rynkowości, limitu zaangażowania i wykazaniu gospodarczego celu finansowania.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
532.	Pkt 24, s. 33–34 projektu przeglądu Zaliczenie bieżącego CIT fundacji na PIT beneficjenta	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Zaliczenie bieżącego CIT fundacji na PIT beneficjenta. Propozycja: Projekt nie określa zakresu zaliczenia, sposobu przypisania CIT do konkretnego świadczenia ani zasad dla dochodów opodatkowanych różnymi stawkami. Częściowe zaliczenie może pozostawić trwałe podwójne opodatkowanie. Postuluje się pełne zaliczenie CIT przypadającego na zysk finansujący świadczenie, prowadzenie rachunków podatkowych według źródeł, stawek i lat oraz bezterminowe przenoszenie niewykorzystanej kwoty. Mechanizm powinien obejmować beneficjentów krajowych i zagranicznych, współdziałać z umowami o unikaniu podwójnego opodatkowania i wykluczać utratę zaliczenia wskutek różnicy momentu zapłaty CIT i wypłaty świadczenia.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
533.	Pkt 24, s. 33–34 projektu przeglądu Rezygnacja ze zróżnicowania PIT według stopnia pokrewieństwa i możliwy roczny limit świadczeń	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Rezygnacja ze zróżnicowania PIT według stopnia pokrewieństwa i możliwy roczny limit świadczeń. Propozycja: Jednolite opodatkowanie wszystkich beneficjentów osłabia rodzinny i sukcesyjny charakter instytucji. Najbliżsi członkowie rodziny są podstawową grupą, dla której tworzony jest mechanizm sukcesji. Postuluje się zachowanie zwolnienia albo wyraźnie preferencyjnego opodatkowania fundatora i grupy zero. Ewentualny roczny limit nie powinien prowadzić do progresywnego opodatkowania jednorazowych świadczeń uzasadnionych zdarzeniem rodzinnym, edukacją, leczeniem, nabyciem mieszkania czy wypłatą związaną z realizacją wieloletniego planu sukcesji.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

534.	Pkt 24, s. 33 projektu przeglądu Zasada wypłaty świadczenia w pierwszej kolejności z wypracowanego zysku	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Zasada wypłaty świadczenia w pierwszej kolejności z wypracowanego zysku. Propozycja: Bezwzględna zasada FIFO może prowadzić do opodatkowania zwrotu mienia lub środków pochodzących z kapitału wniesionego przez fundatora, mimo że ekonomicznie nie dochodzi do dystrybucji zysku. Może też kolidować ze statutem i planem świadczeń. Postuluje się wprowadzenie odrębnych rachunków kapitału wniesionego i zysków oraz umożliwienie fundacji wskazania źródła świadczenia, pod warunkiem rzetelnej ewidencji. Zwrot tego samego składnika mienia lub jego substytutu do wysokości wartości podatkowej nie powinien kreować dochodu.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
535.	Pkt 24, s. 30 i 33–34 projektu przeglądu Docelowy efektywny poziom opodatkowania „nieznacznie wyższy” niż 19%	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Docelowy efektywny poziom opodatkowania „nieznacznie wyższy” niż 19%. Propozycja: Założenie to pozostaje w napięciu z równoczesną deklaracją, że pośrednictwo fundacji nie powinno zwiększać obciążenia w porównaniu z bezpośrednim uzyskaniem dochodu przez osobę fizyczną. Kalkulacja musi obejmować wszystkie warstwy, w tym CIT spółki operacyjnej poprzedzający dywidendę, podatek od wniesienia aktywów, bieżący CIT fundacji, PIT beneficjenta, podatek u źródła i daninę solidarnościową wyłącznie wtedy, gdy faktycznie byłaby należna. Postuluje się ustawową gwarancję, że łączny ciężar nie przekroczy obciążenia właściwego dla analogicznej inwestycji bez fundacji.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
536.	Pkt 24, s. 34 projektu przeglądu Odmienne reżimy podatkowe dla fundacji nowych i istniejących	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Odmienne reżimy podatkowe dla fundacji nowych i istniejących. Propozycja: Trwałe funkcjonowanie dwóch modeli spowoduje nierówność konkurencyjną, komplikacje księgowe i presję na tworzenie fundacji przed zmianą prawa. Z kolei obowiązkowe objęcie istniejących fundacji nowym systemem naruszałoby zaufanie do państwa i długoterminowych reguł sukcesji. Postuluje się ochronę praw nabytych istniejących fundacji oraz długie przepisy przejściowe. Jeżeli przewidziany zostanie wybór nowego modelu, powinien być dobrowolny, poprzedzony pełną informacją o skutkach, neutralny podatkowo i co do zasady nieodwołalny, aby wyeliminować arbitraż między systemami.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

537.	Pkt 24, s. 30 oraz część IV, s. 12–13 projektu przeglądu Uzależnienie preferencji od „faktycznego celu sukcesyjnego”	WIDACKI, WIDACKA, PODSIEDLIK Kancelaria Prawna S.K.A.	Uwaga: Uzależnienie preferencji od „faktycznego celu sukcesyjnego”. Propozycja: Pojęcie to ma charakter ocenny i może prowadzić do kwestionowania preferencji po latach, na podstawie subiektywnej oceny motywów fundatora. Sam fakt, że fundator pozostaje beneficjentem, członkiem organu albo zachowuje wpływ na strategiczne decyzje, nie świadczy o braku sukcesji. Postuluje się wprowadzenie obiektywnych kryteriów, takich jak okres funkcjonowania, wskazanie kolejnych pokoleń beneficjentów, polityka świadczeń, zasady reinwestycji i ograniczenia szybkiej likwidacji. Utrata preferencji nie powinna następować wstecznie ani obejmować okresu, w którym fundacja działała zgodnie z obowiązującymi przepisami.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.
538.	Pkt 24 projektu przeglądu	Kancelaria Tomczykowski Tomczykowska	*Opodatkowanie wniesienia mienia do fundacji rodzinnej* Zaproponowane w tym punkcie opodatkowanie aktywów „na wejściu” w praktyce mogłoby zniechęcić do gromadzenia i pomnażania mienia rodzinnego w ramach fundacji rodzinnej (to uwaga natury ogólnej, ponieważ brak jest szczegółów propozycji, w tym ewentualnego systemu wyłączeń z tego opodatkowania). Jeżeli podatek na wejściu miałby być należny bez wyjątku i od wartości rynkowej mienia, fundacja rodzinna straciłaby jeden ze swoich podstawowych walorów. Rozwiązanie to nie byłoby przy tym konkurencyjne w stosunku do zasad funkcjonujących w innych jurysdykcjach przewidujących instytucję fundacji prywatnej (w tym np. w Liechtensteinie). Ratio legis alokowania majątku rodzinnego w fundacji rodzinnej i jego pomnażania na rzecz i w interesie beneficjentów zostałoby w takim przypadku zniekształcone. Tym bardziej, że fundacje rodzinne nie muszą dokonywać regularnych dystrybucji świadczeń do beneficjentów, mogą przez długie lata akumulować majątek rodzinny (zwłaszcza w sytuacji, w której beneficjenci dysponują innymi bieżącymi źródłami dochodów). Nie zostało również wyjaśnione, co oznacza ekonomiczne odroczenie opodatkowania. Czy podatek byłby należny dopiero w momencie osiągnięcia dochodu z wnoszonego mienia, czy w momencie wniesienia mienia, jednak podlegałby odliczeniu od CIT należnego od dochodów fundacji rodzinnej. W tym drugim przypadku w	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian.

			praktyce mogłoby nie dojść nigdy do odliczenia podatku na wejściu od CIT “bieżącego”, ponieważ na moment wniesienia mienia do fundacji rodzinnej nie jest pewne, czy mienie to przyniesie w przyszłości dochody. Jeżeli z kolei podatek na wejściu miałby być odliczany od CIT należnego przy wypłacie świadczeń, konieczne byłoby wprowadzenie mechanizmu umożlwiającego odliczenie go w całości, aby nie doszło do podwójnego opodatkowania tych samych aktywów. Podsumowując, przedstawione zasady opodatkowania znacząco zmniejszyłyby atrakcyjność zakładania fundacji rodzinnych, jeżeli zabezpieczenie sukcesji rodzinnego majątku związane byłoby ze znaczącym opodatkowaniem samego wniesienia majątku do fundacji. Z kolei w przypadku wypłaty świadczeń z fundacji rodzinnej następuje już opodatkowanie (na ten moment) po stronie fundacji. Dodatkowo, projekt przewiduje kolejny mechanizm zabezpieczający przed lokowaniem w fundacji rodzinnej mienia w celu jego szybkiego zbycia i skorzystania ze zwolnienia podatkowego, w postaci tzw. lock-up. *Opodatkowanie bieżącej działalności fundacji rodzinnej* Opodatkowanie bieżących „wszelkich dochodów z działalności gospodarczej dozwolonej fundacji rodzinnej” powinno zostać poprzedzone zmianą zakresu pojęcia dozwolonej działalności gospodarczej. Obecnie, art. 5 ust. 1 u.f.r. za działalność gospodarczą uznaje czynności niewypełniające definicji takiej działalności zawartej w art. 3 Prawa przedsiębiorców. W szczególności dotyczy to przystępowania do innych podmiotów, obrotu zagranicznym środkami płatniczymi, nabywania i zbywania papierów wartościowych, a w pewnym zakresie także udzielania pożyczek i innych czynności objętych wyliczeniem z art. 5 ust. 1 u.f.r. Jeżeli zatem fundacja rodzinna ma być na bieżąco opodatkowana w zakresie jej działalności gospodarczej, zasadne jest wyłączenie z tego zakresu ww. czynności. W przypadku generalnego opodatkowania CIT dochodów z wszelkiej działalności gospodarczej (w ścisłym znaczeniu)	

			fundacji rodzinnej, „sankcyjna” stawka 25% CIT przewidziana w art. 24r ust. 1 u.p.d.o.p. straciłaby uzasadnienie. Objęcie bieżącym opodatkowaniem dochodów z odsetek i innych instrumentów dłużnych nie jest uzasadnione. Tego typu dochody wprost wpisują się w podstawowy cel fundacji rodzinnej, jakim jest gromadzenie mienia i mają charakter pasywny. Zarządzanie instrumentami finansowymi również wymaga specjalistycznej wiedzy, którą pokolenie tworzące fundację rodzinną powinno przekazać kolejnemu pokoleniu w ramach sukcesji biznesu (innymi słowy tego rodzaju instrumenty również mogą spełniać funkcję sukcesyjną). Powyższe dotyczy również inwestycyjnego obrotu udziałami / akcjami. Jednocześnie, w odniesieniu do odsetek, doprecyzowania wymaga przepis art. 5 ust. 1 pkt 5 lit. a u.f.r., który umożliwia udzielanie pożyczek przez fundację rodzinną. Niezbędne jest jednoznaczne wskazanie, czy chodzi wyłącznie o posiadanie bezpośrednie, czy również o posiadanie pośrednie udziałów lub akcji przez fundację rodzinną. Z kolei w odniesieniu do dochodów ze zbycia udziałów / akcji o charakterze nie portfelowym oraz dywidend oraz odejścia od pełnego zwolnienia podatkowego – obecnie wypracowane w fundacji zyski podlegają już opodatkowaniu na poziomie 15% CIT w momencie wypłaty świadczeń. Dodatkowe, częściowe opodatkowanie dywidend oraz dochodów ze sprzedaży udziałów/akcji w praktyce może spowodować większe obciążenie podatkowe po stronie beneficjentów niż w przypadku osiągania przez nich bezpośrednio zysków kapitałowych, nawet przy uwzględnieniu daniny solidarnościowej. Finalnie zatem lokowanie aktywów w postaci praw własności w spółkach w fundacji rodzinnej może okazać się całkowicie nieefektywne. *Zmiana modelu opodatkowania świadczeń wypłacanych z fundacji rodzinnej*	

			Trafny jest postulat przeniesienia opodatkowania świadczeń wypłacanych przez fundację rodzinną na grunt podatku dochodowego od osób fizycznych. Zasadnie zauważono, że umożliwi to beneficjentom spoza Polski na skorzystanie z preferencji przewidzianej we właściwej umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania. Jednocześnie, gdyby świadczenie otrzymywane z fundacji rodzinnej zostało uznane za przychód z udziału w zyskach osób prawnych (jak wskazano w projekcie przeglądu ustawy), większość umów o unikaniu podwójnego opodatkowania przewiduje opodatkowanie dywidend stawką 15% (z wyjątkiem przypadków dotyczących podmiotów powiązanych kapitałowo na określonym poziomie). W konsekwencji Polska pobierałaby podatek na poziomie zbliżonym do obecnie obowiązującego.	
539.	Str. 34 Projektu	SKwP	*„Opisany powyżej optymalny model opodatkowania byłby obligatoryjnym wobec fundacji rodzinnych utworzonych po wejściu w życie ustawy wprowadzającej powyższe zasady, a także dobrowolny dla istniejących już fundacji rodzinnych”.* Takie rozwiązanie natychmiast spowoduje całą falę rejestracji nowych FR – nawet osoby, które na razie rozważają założenie FR w jakimś np. kilkuletnim okresie, natychmiast złożą papiery o rejestrację. Nie pomoże to rozładować obecnych korków.	MRiT: W odniesieniu do propozycji podatkowych przedstawionych do szerokiej dyskusji w ramach przeglądu są zbierane głosy i stanowiska, które mogą stanowić punkt wyjścia do dyskusji. Rekomendacja dotycząca nowego modelu opodatkowania będzie realizowana poprzez dyskusję i analizy nad ew. koncepcją zmian. Kwestie intertemporalne będą przedmiotem rozstrzygnięć podczas właściwych prac legislacyjnych i będą uwzględniać zasady prawidłowej legislacji.
DODATKOWE PROPOZYCJE / UWAGI				
540.	Uwaga ogólna	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk - Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski	Ustawa o fundacji rodzinnej jest odpowiedzią na wyzwania dotyczące sukcesji w biznesie. Cel, jaki został przed nią postanowiony to rozwiązanie problemu sukcesji w sposób zapewniający bezpieczną przyszłość majątku wypracowanego przez fundatora oraz bezpieczną przyszłość jego rodziny, w tym ograniczenie ryzyka rozdrobnienia praw udziałowych do firmy oraz ryzyka konfliktu na tle majątkowym, który to konflikt mógłby oddziaływać na prowadzoną firmę. Ustawa obowiązuje 2 i pół roku i od pierwszych miesięcy wywołuje wiele wątpliwości, w tym wątpliwości interpretacyjnych co do właściwej wykładni przepisów.	MF- w odniesieniu do uwag dotyczących CRBR: Zawarte w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2025 r. poz. 644 i 1669), zwanej dalej: „ustawą AML”, regulacje w zakresie zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) stanowią implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Na gruncie

		Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral Assecco - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris	Intencją strony społecznej – przedsiębiorców było i pozostaje bezpieczeństwo majątku i członków rodziny, rozumiane ściśle w ujęciu ustawy i związanych z ustawą przepisów prawa. Podstawowa uwaga jaka dotyczy całości nowych przepisów sprowadza się do wątpliwości, jakie ustawa pozostawia, które na wyżej wskazany cel wpływają czyniąc dodatkowe wyzwania sukcesyjne, które mają wpływ na kształt fundacji i projektowanie jej działalności. *W pierwszej kolejności należy wskazać na wpływ zagadnień podatkowych na sposób strukturyzacji samej fundacji rodzinnej. Oddziałuje on już na decyzję o liczbie fundacji w rodzinie oraz o osobach, które uzyskają status fundatorów. Często decyzja ta nie wynika z prostej sytuacji, w której ten kto ma prawa majątkowe staje się fundatorem (rodzice i dzieci, rodzeństwo – taka sytuacja jest coraz częstsza w firmach rodzinnych), a z decyzji opartej na skutkach podatkowych, która pomija tożsamość praw własności z tożsamością fundatora. W konsekwencji oznacza to, że osoby które z powodów sukcesyjnych powinny być fundatorami, nie są.* W drugiej kolejności *sukcesja i jej planowanie winny wzmacniać bezpieczeństwo członków rodziny, rozumiane szeroko. Tak nie jest. I dotyczy to kilku aspektów. Jednym z nich jest rejestr beneficjentów rzeczywistych i wykładnia ostrożnościowa instytucji finansowych oraz organów odpowiedzialnych za stosowanie tych przepisów. Ustawa AML (o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu) niezależnie identyfikuje beneficjenta rzeczywistego dla fundacji rodzinnej, którymi są fundatorzy, członkowie organów i beneficjenci. Sposób określenia beneficjentów jest indywidualny i znajduje się wprost w statucie (wprost wskazani albo wskazany sposób ich określenia. W przypadku jednak podmiotów innych niż fundacja rodzinna, takich jak spółki zależne od fundacji sposób określenia beneficjenta rzeczywistego jest już inny niż dla samej fundacji i sprowadza się do wskazania osób posiadających kontrolę nad spółką wywierających pośrednio lub bezpośrednio na nią wpływ. Przepisy nie są tożsame, a podejście instytucji finansowych, wyjątkowo ostrożnościowe, powoduje, że do rejestru CRBR zgłaszane są osoby*	ustawy AML, w ślad za regulacjami unijnymi, fundację rodzinną uznaje się za trust (art. 2 ust. 2 pkt 24 ustawy AML). Zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. d dyrektywy 2015/849 w przypadku trustów za beneficjentów rzeczywistych trustu uznaje się m.in. wszystkich beneficjentów lub kategorię beneficjentów. Dyrektywa 2015/849 nie pozostawia państwom członkowskim w tym zakresie żadnej swobody, w tym nie pozwala na wprowadzenie na poziomie krajowym żadnych ograniczeń. Dlatego też w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wskazano wprost, że za beneficjenta rzeczywistego trustu uznaje się beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust. Dopóki zatem dana osoba uznawana jest za beneficjenta na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, dopóty będzie ona uznawana za beneficjenta rzeczywistego na gruncie ustawy AML. Od 10 lipca 2027 r. stosowane będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Rozporządzenie to zastąpi ww. regulacje ustawy AML, niemniej jednak na gruncie tej regulacji za beneficjenta rzeczywistego trustu nadal uznawać się będzie jego beneficjenta albo kategorię beneficjentów. MRiT: Podniesione kwestie szczegółowe były już przedstawione w ramach prekonsultacji. MRiT będzie rozwiązywał sygnalizowane problemy w ramach rekomendacji zawartych w przeglądzie oraz w ramach prac legislacyjnych, w których będą doprecyzowywane kwestie szczegółowe.

			małoletnie, o statucie beneficjenta tzw. biernego (nieposiadającego wpływu ani na fundację, ani na spółkę zależną od niej), co powoduje zagrożenie dla bezpieczeństwa małoletnich w sytuacji gdy spółki zależne jako czynne strony obrotu gospodarczego każdego dnia poddawane są w tym obrocie weryfikacji rejestru CRBR. Oznacza to, że budowana przez nas przedsiębiorców świadomość wśród naszych rodzin ochrony nazwiska jest dziś wystawiona na zagrożenie, zwłaszcza ze względu na najmłodszych. Następnie, wchodzimy w kolejny okres sprawozdawczy. W tym roku (2026) dla niektórych fundacji rodzinnych będzie to już trzeci okres sprawozdawczy. W większości fundacji rodzinnych, jakie powstały doszło do wniesienia mienia. Oznacza to, że sprawozdania finansowe zawierać będą informację o wysokości zysku (który w praktyce oznacza wartość wniesionych darowizną praw udziałowych do naszych firm). Aktualny charakter rejestru fundacji rodzinnych, znajdujący się w Piotrkowie Trybunalskim, choć stanowiący wyzwanie dla jego organizacji, zapewnia w większym stopniu ochronę informacji finansowych w zbiegu z dostępnością danych małoletnich beneficjentów i członków naszych rodzin. Zapowiadana i oczekiwana zmiana rejestru na Krajowy Rejestr Sądowy, choć ze słusznymi intencjami, w kontekście konieczności ochrony dobra, jakim są nasi bliscy, niesie w naszej opinii wielkie ryzyko dla bezpieczeństwa nas i naszych rodzin. Sposób publikacji danych w KRS, jak również aktualnie w rejestrze dla RFR, gdzie w odpisie widnieją dane adresowe członków zarządu i członków zgromadzenia beneficjentów może stanowić dla świata przestępczego źródło danych zagrażających bezpieczeństwu. W praktyce dodatkowo wiele fundacji rodzinnych zdecydowało się na rejestrację adresu siedziby w miejscach zamieszkania fundatora, co dodatkowo czyni zbiór tych danych i łatwy dostęp do nich źródłem potencjalnych nadużyć. Ustawa o fundacji rodzinnej miała wzmocnić bezpieczeństwo w sukcesji mienia. Od pierwszego roku funkcjonowania ustawy istnieją błędne praktyki związane z wniesieniem mienia do fundacji rodzinnej. Błędy dotyczą stosowanej wykładni	

			przepisów (jak błędna reprezentacja fundacji rodzinnej w organizacji w umowie z członkiem zarządu z pominięciem art. 63 ustawy, dokonywania zmian w funduszu założycielskim przy braku takiej procedury, czy wnoszenie akcji w spółkach publicznych z pominięciem ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego gdzie błąd polega na przyzwyczajeniu że sprzedaż w obrocie giełdowym wyłącza UKUR ale już nie darowizna) i powodują olbrzymie ryzyko nieważności czynności prawnych których wartość przekraczać może miliardy. Generuje to gigantyczne konsekwencje dla obrotu gospodarczego i do tej pory nie zostało to ryzyko wyeliminowane ani ograniczone przez polskiego ustawodawcę. Przed wejściem w życie ustawy o fundacji rodzinnej wielu przedsiębiorców zdecydowało się na rozwiązania zagraniczne i przeniosło majątek do zagranicznych fundacji prywatnych lub innych podmiotów zagranicznych (m.in. trust). Przy pracach nad projektem ustawy podnoszona była potrzeba jaką jest umożliwienie powrotu z majątkiem z zagranicy bez dodatkowych obciążeń podatkowych. *Postulujemy ponowne podjęcie prac nad przepisami, które pozwolą przenieść mienie wniesione do zagranicznych podmiotów do polskiej fundacji rodzinnej, bez dodatkowych obciążeń podatkowych.* *Wielu przedsiębiorców wspiera kulturę i sztukę. Przez lata zgromadzili kolekcje, które chcieliby zachować w majątku rodzinnych lokując je w fundacji rodzinnej. prawidłowe gospodarowanie kolekcją zakłada, że jej zbiór nie jest stały a podlega zmianie (często kolekcja ma cześć stało i część zmienną lub niektóre jej przedmioty podlegają sprzedaży). Aktualne brzmienie przepisów ustawy o fundacji rodzinnej nie daje pewności co do bezpieczeństwa i konsekwencji prawnopodatkowych takich działań, jeżeli kolekcja zostanie przeniesiona do fundacji rodzinnej.* Dlatego kierujemy postulat by w ramach prac nad oceną skutków legislacyjnych i przygotowywanym pakietem zmian do ustawy Ministerstwo nie pominęło tak kluczowego zakresu sukcesji.	
541.	Uwaga dodatkowa	Komitet ds. Pożytku Publicznego	W ocenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego w przeglądzie ustawy powinny znaleźć się informacje dotyczące konieczności dokonania zmiany nazwy fundacji rodzinnej na taką, która będzie adekwatna dla celów i	MRiT: Do MRiT nie wpływały sygnały, także od KPP, aby nazwa wywoływała w praktyce wątpliwości interpretacyjne czy pomyłki w identyfikacji podmiotów. KPP nie zgłosiło żadnych problemów

			formy prawnej tego podmiotu. Należy zauważyć, że określenie „fundacja" jest w polskim systemie prawnym terminem utrwalonym i odnosi się do organizacji społeczeństwa obywatelskiego działającej w interesie publicznym. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2023 r. poz. 166 oraz z 2026 r. poz. 316) fundacje są ustanawiane dla realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich jak ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka opieka, i pomoc społeczna, ochrona środowiska czy opieka nad zabytkami, a więc działają w interesie publicznym. Na tym tle należy ocenić, że stosowanie nazwy „fundacja rodzinna" w odniesieniu do instytucji prawnej uregulowanej odrębną ustawą jest rozwiązaniem terminologicznie nieadekwatnym do celów, dla których tego rodzaju podmioty są tworzone. Ich podstawowym zadaniem jest bowiem ochrona majątku fundatora oraz zapewnienie zabezpieczenia ekonomicznego i socjalnego jego rodzinie lub innym wskazanym beneficjentom, a więc realizacja interesu prywatnego. Posługiwanie się terminem „fundacja" w odniesieniu do podmiotów działających w interesie prywatnym zwiększa ryzyko mylenia ich z organizacjami działającymi w sferze pożytku publicznego, które odgrywają istotną rolę w realizacji zadań o charakterze publicznym. W konsekwencji fundacje mogą być postrzegane jako podmioty nastawione na realizację interesów prywatnych, w szczególności rodzinnych. Zjawisko to negatywnie wpływa na poziom zaufania społecznego do organizacji pozarządowych i może prowadzić do utrwalania w świadomości społecznej przekonania, że podmioty społeczne działają przede wszystkim w interesie prywatnym, a nie publicznym. Z tych względów zasadne jest rozważenie modyfikacji stosowanej terminologii w celu zapewnienia jej spójności z obowiązującym systemem prawa oraz ograniczenia ryzyka	NGO z powodu wprowadzenia do systemu prawa fundacji rodzinnych. Szeroka dyskusja nt. nazwy odbyła się w toku prac legislacyjnych w latach 2019-2023. Nazwa, którą zaproponowali przedsiębiorcy ze środowiska firm rodzinnych, została zaakceptowana przez RM, Sejm, Senat i Prezydenta RP. Przypominamy przebieg tej dyskusji i argumentację, która nie straciła na aktualności (spójność nazwy z systemem prawa, nieadekwatność proponowanych innych nazw). W dniu 22 listopada 2022 r. Rada Ministrów podjęła decyzję, że nowa instytucja zostanie nazwana „fundacją rodzinną". Decyzja ta była poprzedzona dyskusją podczas Stałego Komitetu Rady Ministrów, w której uczestniczyli m.in. Minister Sprawiedliwości i Przewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego. Powyższe zostało poprzedzone szeroko zakrojonymi konsultacjami. Przedstawiciele NGO brali aktywny udział w pracach nad projektem od początku, tj. od czasu opracowywania założeń projektu. <u>Kalendarium współpracy w sprawie nazwy:</u> 1. W 2019 r. ówczesne Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii przeprowadziło konsultacje Zielonej Księgi fundacji rodzinnej, w których udział wzięli przedstawiciele NGO, m.in. Forum Darczyńców w Polsce, Fundacja Pomyśl o Przyszłości. Zielona Księga została też przesłana do Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego. 2. W dniu 24 stycznia 2020 r. odbyła się konferencja podsumowująca konsultacje Zielonej księgi fundacji rodzinnej, podczas której miała miejsce dyskusja w sprawie nazwy. Ze strony NGO głos zabierali m.in. przedstawiciele Forum Darczyńców w Polsce, Fundacji Polski Mogą Wszystko, NGO.pl. 3. W dniu 22 marca 2021 r. projekt został wysłany do uzgodnień międzyresortowych (w ramach których poproszono o opinię Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego) oraz

			powstawania wskazanych wyżej wątpliwości interpretacyjnych i społecznych.	konsultacji publicznych, w których mogły wziąć udział wszystkie zainteresowane podmioty. 4. W ramach konsultacji publicznych otrzymaliśmy uwagi m.in. od Forum Darczyńców w Polsce, Konfederacji Inicjatyw Pozarządowych Rzeczypospolitej, Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych (z argumentami przeciwko nazwie „fundacja rodzinna"), a także Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych (z argumentami przeciwko nazwie „fundusz rodzinny"). Stanowisko Projektodawcy zostało zaprezentowane, podobnie jak w przypadku uwag innych uczestników konsultacji publicznych, w tabeli umieszczonej na stronie Rządowego Procesu Legislacyjnego. 5. W dniu 12 kwietnia 2021 r. odbyło się robocze spotkanie w sprawie nazwy nowej instytucji, w którym udział wzięli m.in. przedstawiciele NGO (Forum Darczyńców i Dafne, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Forum Darczyńców w Polsce, Fundacja na rzecz Collegium Polonicum, Fundacja Wspomagania Wsi, Edukacyjna Fundacja im. Romana Czerneckiego, Fundacja im. Stefana Batorego). 6. W pierwszym półroczu 2021 r. korespondowaliśmy z Przewodniczącym Komitetu ds. Pożytku Publicznego oraz z Radą Działalności Pożytku Publicznego w sprawie nazwy nowej instytucji (pisma z dnia 22 marca 2021 r. i 16 kwietnia 2021 r.). 7. W dniu 6 maja 2021 r. projekt został omówiony na posiedzeniu Zespołu ds. gospodarki i rozwoju Rady Działalności Pożytku Publicznego. 8. W dniu 8 czerwca 2021 r. rozpoczęła się konferencja uzgodnieniowa projektu ustawy o fundacji rodzinnej. Pierwszy dzień był poświęcony m.in. nazwie nowej instytucji. Udział wzięli przedstawiciele NGO (m.in. Forum Darczyńców w Polsce, Fundacja Wspomagania Wsi). 9. W dniu 15 października 2021 r. nowa wersja projektu ustawy została udostępniona do ponownych uzgodnień międzyresortowych. Projektodawca ponownie otrzymał uwagi przedstawicieli NGO (m.in. Forum Darczyńców w Polsce i Ogólnopolskiej Federacji Organizacji

				Pozarządowych). Stanowisko zostało przedstawione w tabeli na stronie Rządowego Procesu Legislacyjnego. 10. W dniu 5 października 2022 r. odbyło się spotkanie uzgodnieniowe, podczas którego przedstawiciele Przewodniczącego ds. Pożytku Publicznego i Ministerstwa Rozwoju i Technologii wymieniali argumenty za przyjęciem konkretnych nazw nowej instytucji. 11. W dniu 27 października 2022 r. Stały Komitet Rady Ministrów rozstrzygnął kwestię nazwy zgodnie ze stanowiskiem Ministra Rozwoju i Technologii, tj. „fundacja rodzinna”. **Argumenty za nazwą „fundacja rodzinna”** Nazwa jest spójna systemowo, odpowiada istocie i strukturze organizacyjnej projektowanej instytucji. Najważniejszymi cechami łączącymi fundację rodzinną z innymi fundacjami są forma organizacyjna (bezudziałowa osoba prawna, brak związku między wniesieniem majątku do fundacji a prawami i obowiązkami związanymi z korzystaniem z tego majątku) oraz konieczność działania w określonym przez fundatora celu. Taka nazwa jest używana również w innych krajach, np. Niemcy (Familienstiftung), Szwajcaria (Familienstiftung), Austria (Privatstiftung), Czechy (rodinná fundace), Holandia (Stichting), Liechtenstein (Familienstiftung), Szwecja (Familjestiftelser), Malta (private foundation), USA (family foundation). Projektując przepisy korzystaliśmy z wzorców zagranicznych, głównie z prawa austriackiego. Ponadto, nazwę tę zaproponowali przedsiębiorcy. Polska fundacja rodzinna jest przez nich utożsamiana z zagranicznymi fundacjami rodzinnymi. Można się spodziewać, że zachowanie tożsamości terminu „fundacja rodzinna” ze znaną polskim przedsiębiorcom nazwą stosowaną w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz innych krajach, przyczyni się do większego zrozumienia i zaufania polskich i zagranicznych przedsiębiorców do wprowadzanej, nowej instytucji prawnej. W większości systemów prawnych, których korzenie sięgają prawa rzymskiego, fundacje mogą być prowadzone w celach

				publicznych lub prywatnych. W wielu krajach oba typy fundacji są regulowane we wspólnych ustawach (np. Niemcy – BGB, Szwajcaria – ZGB). Należy zaznaczyć, że w innych krajach problem negatywnego odbioru społecznego fundacji rodzinnych i fundacji dobroczynnych nie jest obserwowany. Także w Czechach, gdzie fundacje rodzinne wprowadzono dopiero w 2014 r., podczas prac nad projektem ustawy nie zauważono krytycznych ocen ze strony społecznej. Fundacje rodzinne nie reklamują swojej działalności, poza ew. działalnością gospodarczą, nie zabiegają o datki od obywateli i firm, nie korzystają z pomocy publicznej na działalność konkurencyjną z fundacjami. Fundacje rodzinne nie prowadzą także działalności pożytku publicznego, więc nie można ich pomylić z innymi fundacjami. **Dyskusja o nazwie alternatywnej** **Argumenty przeciwko nazwie „fundusz rodzinny”** Proponowana nazwa „fundusz” nie jest prawidłowa, bowiem fundusze prywatne działają w celu osiągnięcia zysku dla swoich inwestorów. Tymczasem fundacje rodzinne nie mają inwestorów zewnętrznych, nie mają świadectw udziałowych, które można spieniężać. Samodzielnie zarządzają własnym majątkiem, nie posiadają udziałów ani nie oferują zysku w zamian za przekazanie im majątku. Nazwie tej sprzeciwiają się także organizacje zrzeszające fundusze inwestycyjne. Pojęcie „funduszu” jest związane z funkcjonowaniem polskiego rynku kapitałowego, a w szczególności rynku funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych, którego interesy reprezentuje Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami. Zastosowanie terminu „fundusz rodzinny” w miejsce „fundacji rodzinnej” nie odzwierciedla roli, jaką nowa instytucja ma odegrać w procesach sukcesyjnych polskich przedsiębiorców. Zmiana nazwy może również skutkować dezorientacją

				uczestników rynku kapitałowego, w tym w szczególności indywidualnych uczestników funduszy inwestycyjnych, w zakresie błędnego uznania jej za nową formę inwestowania w fundusze inwestycyjne, co nie powinno mieć miejsca. Głównym celem powołania fundacji rodzinnej jest ochrona przedsiębiorstwa przed niekontrolowanym podziałem, umożliwienie skutecznej sukcesji i zapewnienie trwałości przedsiębiorstwa. Natomiast fundusze inwestycyjne z założenia obracają posiadanymi aktywami, a więc wykonują przeciwstawną działalność. Ponadto, obie te instytucje odnoszą się do istotnie odmiennych aktywów. Podstawowym aktywem, jakie ma być wnoszone do fundacji rodzinnych w Polsce są bowiem udziały lub akcje w spółce fundatora (fundatorów), a nie środki pieniężne, jak w przypadku funduszy inwestycyjnych. Co więcej, w treści art. 29 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosowane jest pojęcie „funduszu celowego", rozumianego jako instytucja prawa finansowego w technicznym ujęciu, tj. zbiór środków finansowych. W doktrynie jednogłośnie wskazuje się, że fundusz celowy traktowany jest jako: „*wyodrębniony rachunek bankowy. Ujęcie to ma charakter techniczny. W sensie prawno-ekonomicznym fundusz celowy należałoby rozumieć jako zasób środków pieniężnych".* Warto przy tym także zauważyć, że fundusz celowy stanowi odrębną formę prawną, nieposiadającą osobowości prawnej, a podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy – odmiennie niż w przypadku projektowanej fundacji rodzinnej. Do analogicznych wniosków prowadzi poddanie analizie pojęcia funduszy unijnych (funduszy strukturalnych, funduszy europejskich), które ściśle związane jest ze środkami pieniężnymi i oznaczają te środki finansowe Unii Europejskiej, które przeznaczone zostają na wspomaganie gospodarek państw członkowskich. Również to ujęcie różni się znacząco od charakteru instytucji fundacji rodzinnej.

				Pojęcie „funduszu” jest zbyt wąskie, a zatem nie oddaje w pełni charakteru projektowanej instytucji.
542.	Uwaga ogólna	MF	W kontekście ochrony interesów Skarbu Państwa, przedłożone poniżej propozycje stanowią bezpośrednią odpowiedź na zidentyfikowane stany faktyczne oraz nieprawidłowości, raportowane przez organy KAS w toku dotychczasowych kontroli celno-skarbowych. Zwracamy się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie poniższych postulatów w treści Przeglądu. 1. Stały i nieskrępowany dostęp organów KAS do akt elektronicznych: Organy Krajowej Administracji Skarbowej powinny posiadać pełny, automatyczny wgląd w rejestr oraz akta fundacji rodzinnych bez konieczności wykazywania interesu prawnego. Postuluje się zniesienie wymogu wykazywania interesu prawnego eliminuje bariery formalne, które mogłyby opóźniać lub blokować kontrole celno-skarbowe. Pozwala to na bieżącą, automatyczną analizę ryzyka i wykrywanie struktur tworzonych wyłącznie w celu unikania opodatkowania. 2. Rozszerzone raportowanie umów z podmiotami powiązanymi Obowiązek raportowy – oprócz sprawozdań i wypłaty świadczeń – musi bezwzględnie obejmować wszelkie umowy zawierane pomiędzy fundacją a fundatorem, beneficjentami oraz podmiotami z nimi powiązanymi. Fundacje rodzinne nierzadko są wykorzystywane do transferu tzw. ukrytej dywidendy (np. poprzez umowy datio in solutum, umowy pożyczek czy usługi doradcze świadczone przez fundatora). Obowiązek raportowania takich transakcji daje organom podatkowym pełny wgląd w przepływy pieniężne i pozwala na natychmiastowe stosowanie przepisów przeciwdziałających unikaniu opodatkowania.	1. Zagadnienie ułatwienia pełnego i zautomatyzowanego dostępu do RFR oraz akt rejestrowych, bez wykazywania interesu prawnego, dotyczy oprócz organów KAS szczególnie służb specjalnych. Swoje zastrzeżenia do tego rodzaju zmian w dostępie do danych zgłosił m.in. Prezes UODO. (MRiT: do dalszej analizy na etapie prac legislacyjnych). MRiT będzie rekomendował przyjęcie rozwiązań, które pozwolą na realizację zadań ustawowych, ale jednocześnie nie będą naruszać prawa do prywatności. 2. Nowe obowiązki informacyjne (ewidencje umów) – MRiT uważa, że realizacja tego postulatu nie powinna stanowić nadmiernego obciążenia. Zadania na rzecz KAS wykonują już notariusze. Należy więc poszukać rozwiązań proporcjonalnych do celów, jakim mają służyć obowiązki. 3. Każde wniesienie do fundacji rodzinnej podlega wycenie. Jest to element warunków prowadzenia spisu mienia. W projekcie UD447 MF proponuje lock-up. 4. Taki zakaz może stanowić nieuzasadnione utrudnienie dla fundacji rodzinnych, które nie naruszają prawa. MRiT uważa propozycję za nadmiernie restrykcyjną i nieodpowiadającą realiom obrotu gospodarczego.

			3. Ujawnianie cichych rezerw przy wnoszeniu innych wkładów niepieniężnych: Wnoszenie do fundacji wkładów niepieniężnych (innych niż na fundusz założycielski lub bez zachowania warunków sukcesyjnych) powinno skutkować koniecznością wyceny do wartości godziwej/rynkowej i opodatkowaniem narosłych cichych rezerw w przypadku ich zbycia w krótkim okresie czasowym w szczególności do podmiotów powiązanych. Zapobiega to darmowemu transferowi zysków kapitałowych wygenerowanych przez fundatora przed powstaniem fundacji. Skarb Państwa zabezpiecza w ten sposób prawo do opodatkowania realnego wzrostu wartości majątku w momencie, gdy opuszcza on osobisty majątek podatnika. 4. Zakaz zakładania rachunków bankowych za granicą: Postuluje się wprowadzenie zakazu otwierania i prowadzenia przez fundacje rodzinne rachunków płatniczych w zagranicznych instytucjach finansowych, z jedynym wyłączeniem dla rachunków niezbędnych do obsługi obrotu na zagranicznych rynkach regulowanych (np. rachunki brokerskie do zakupu zagranicznych akcji/obligacji). Krajowe organy podatkowe posiadają wgląd w polskie rachunki bankowe m.in. poprzez system STIR oraz możliwość ich zabezpieczenia/zablokowania w przypadku podejrzenia przestępstw skarbowych. Zagraniczne rachunki – nawet w dobie wymiany informacji CRS (Common Reporting Standard) – generują opóźnienia informacyjne i uniemożliwiają egzekucyjną blokadę środków. Dodatkowo wskazać należy, że co do zasady fundacje rodzinne nie są objęte ww. standardem CRS. Wyjątek dla obrotu regulowanego chroni jednocześnie legalne, dywersyfikacyjne cele inwestycyjne fundacji, nie paraliżując jej działalności rynkowej.	
543.	Całość projektu	KSFP	*Projekt nadmiernie koncentruje się na przypadkach nadużyć podatkowych, pomijając pozytywne skutki gospodarcze*	MRiT: W projekcie zaprezentowano skutki, jakie były możliwe do ustalenia na podstawie dostępnych danych oraz w wyniku

			fundacji rodzinnych i ich znaczenie dla sukcesji firm rodzinnych.	prowadzonych bieżących analiz, prekonsultacji i konsultacji. W okresie nieco ponad trzech lat obowiązywania ustawy, nie jest możliwe pokazanie pełnego obrazu z uwagi na: często jedynie fragmentaryczne dane, nieukończenie wielu procesów poczynając od rejestracji fundacji rodzinnej, fragmentarycznej sprawozdawczości. Nie upłynął jeszcze ustawowy termin do przeprowadzenia audytów w fundacjach rodzinnych. Raport koncentruje się na wiarygodnych, dostępnych danych i porusza zidentyfikowane problemy. Nie jest w tak krótkim czasie możliwe dokonanie oceny realizacji celu ustawy, tj. sukcesji przedsiębiorstw i zatrzymania kapitału w Polsce. W ocenie skutków regulacji ex ante przyjętej w 2023 r. zapowiedziano, że prace dotyczące ewaluacji ustawy zostaną przeprowadzone po upływie 10 lat od wejścia jej w życie. Obecny przegląd ustawy, obejmujący okres 3 lat, jest prowadzony na podstawie przepisu dodanego do ustawy w etapie prac w Senacie. Z natury rzeczy przegląd koncentruje się na pokazaniu problemów i propozycji zmian.
544.	Uwaga dodatkowa	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	Zasadne byłoby rozważenie wprowadzenia do Ustawy o fundacji rodzinnej regulacji **analogicznej do art. 57 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych**, dotyczącej pobierania jednej opłaty sądowej w przypadku jednoczesnego złożenia przez tego samego wnioskodawcę kilku wniosków dotyczących wpisu lub zmian w rejestrze fundacji rodzinnych – odpowiednio jak w Krajowym Rejestrze Sądowym. W praktyce funkcjonowania fundacji rodzinnych może występować konieczność jednoczesnego zgłaszania kilku powiązanych zmian rejestrowych, w szczególności dotyczących zmian statutu, składu organów fundacji, wzmianki o złożonym sprawozdaniu finansowym, innych danych ujawnianych w rejestrze. Obciążanie każdego odrębnego wniosku pełną opłatą sądową, pomimo że wszystkie zmiany dotyczą tej samej fundacji rodzinnej i wynikają z jednego zdarzenia prawnego,	MRiT: Postulat będzie możliwy do realizacji wraz włączeniem RFR do KRS. MRiT popiera także wcześniejsze wdrożenie tego postulatu, jeżeli wcześniej nie nastąpią zmiany związane z KRS.

			może prowadzić do nieuzasadnionego zwiększenia kosztów oraz formalizacji postępowania. Proponowane rozwiązanie powinno przewidywać, że w przypadku jednoczesnego wniesienia przez tego samego wnioskodawcę kilku wniosków o wpis lub dokonanie zmian w rejestrze fundacji rodzinnych pobiera się jedną opłatę, przy czym w przypadku różnych wysokości opłat właściwa byłaby opłata wyższa. Wprowadzenie takiej regulacji zapewniłoby spójność systemową z zasadami obowiązującymi w postępowaniach rejestrowych dotyczących Krajowego Rejestru Sądowego oraz przyczyniłoby się do uproszczenia procedur związanych z funkcjonowaniem fundacji rodzinnych.	
545.	Dodatkowe uwagi	CBA	Szczególnie poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa ekonomicznego państwa wiąże się z możliwością wykorzystania fundacji rodzinnej do obejścia ograniczeń nakładanych na osoby fizyczne, takich jak zakazy prowadzenia działalności gospodarczej, zajęcie majątku w postępowaniu karnym, środki zabezpieczające czy sankcje administracyjne. Fundacja może być zakładana antycypacyjnie, w oczekiwaniu na wszczęcie postępowań karnych, egzekucyjnych lub sankcyjnych, w celu transferu aktywów i uniemożliwienia ich późniejszej egzekucji. W obliczu braku bezpośredniego tytułu własności oraz ograniczonego dostępu do danych o wewnętrznej strukturze fundacji, organy państwowe muszą wykazać bezpośredni związek pomiędzy osobą objętą restrykcjami a majątkiem znajdującym się w fundacji. Proces ten jest niezwykle złożony i podatny na liczne utrudnienia procesowe, zwłaszcza gdy aktywa zostały wcześniej rozdrobnione w kaskadowej strukturze podmiotów powiązanych. Taka konstrukcja prawna pozwala skutecznie de facto uniemożliwić realizację środków przymusu państwowego. Ryzyko obchodzenia ograniczeń prawnych staje się znacznie poważniejsze w przypadku struktur transgranicznych. Brak pełnej harmonizacji regulacji dotyczących fundacji rodzinnych na poziomie międzynarodowym sprawia, że różne jurysdykcje mogą kwalifikować fundację oraz jej relacje z fundatorem w	MRiT popiera postulaty i dokona analiz w celu zaproponowania rozwiązań szczegółowych.

			odmienny sposób, co generuje luki regulacyjne podatne na świadome wykorzystywanie. W sytuacjach transgranicznych organy krajowe napotykać mogą dodatkowe bariery: konieczność uzyskiwania pomocy prawnej od organów zagranicznych, ograniczone możliwości egzekwowania orzeczeń sądowych poza granicami kraju, odmienne procedury dostępu do danych rejestrowych oraz różnice w zakresach obowiązków raportowych. Fundacje posiadające element zagraniczny, poprzez powiązania ze spółkami zagranicznymi, aktywa w innych jurysdykcjach czy siedzibę poza granicami kraju, tworzą struktury, w których nadzór krajowy jest strukturalnie nieefektywny. Wszystko to sprawia, że transgraniczne struktury fundacyjne stanowią szczególne wyzwanie dla organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ekonomiczne państwa.	
546.	Dodatkowe uwagi	KGP	Rozważenia wymagają szczególności rozwiązania prawne przewidujące rozszerzone obowiązki raportowe odnoszące się do struktury aktywów fundacji rodzinnej, świadczeń na rzecz beneficjentów oraz transakcji z podmiotami powiązanymi, zwłaszcza w przypadkach mogących prowadzić do utrudnienia identyfikacji rzeczywistego właściciela aktywów albo rzeczywistego celu ekonomicznego operacji. Wskazane wydaje się również wzmocnienie obowiązków informacyjnych dotyczących aktywów o podwyższonym ryzyku identyfikacyjnym, w tym aktywów zagranicznych i cyfrowych oraz aktywów lokowanych lub przenoszonych w ramach struktur wielopoziomowych, holdingowych lub transgranicznych. Zasadne pozostaje także zwiększenie możliwości weryfikacji istniejących obciążeń i zobowiązań związanych z majątkiem wnoszonym do fundacji, jak również doprecyzowanie podstaw prawnych służących identyfikacji powiązań osobowych, kapitałowych i między fundacją, beneficjentami, fundatorem oraz podmiotami z nimi relacjach gospodarczych. Zasadne wydaje się również wzmocnienie przejrzystości sprawozdawczej fundacji rodzinnych poprzez zapewnienie jawności rocznych sprawozdań finansowych oraz ich publikowanie w Repozytorium Dokumentów Finansowych.	MRiT popiera postulaty i dokona analiz w celu zaproponowania rozwiązań szczegółowych. Co do obowiązków raportowych w pierwszej kolejności MRiT rozważy, czy możliwe jest skorzystanie z rozwiązań, które umożliwią wykorzystanie danych, które są już w posiadaniu organów państwa i w ostateczności zaproponuje przekazywanie informacji przez fundację rodzinną w odrębnym trybie. Zakres i koszt takich obowiązków powinien być proporcjonalny do celu.

			Rozwiązanie takie zwiększałoby dostępność i użyteczność informacji dla uprawnionych organów, a jednocześnie sprzyjałoby spójności danych rejestrowych i sprawozdawczych oraz ułatwiało analizę sytuacji majątkowej i przepływów związanych z funkcjonowaniem fundacji rodzinnych.	
547.	Uwaga dodatkowa	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	Zasadne byłoby rozważenie wprowadzenia do Ustawy o fundacji rodzinnej regulacji analogicznej do art. 19 ust. 10 Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, dotyczącej skutków ponownego złożenia wniosku po jego zwrocie przez sąd rejestrowy. Obecnie brak odpowiedniej regulacji może prowadzić do sytuacji, w której wniosek dotyczący wpisu lub zmiany danych w rejestrze fundacji rodzinnych, pomimo terminowego uzupełnienia braków formalnych, traktowany jest jako złożony dopiero w dacie ponownego wniesienia. Może to powodować negatywne konsekwencje dla fundacji rodzinnej, w szczególności w przypadku zmian dotyczących jej organów, statutu lub innych istotnych elementów funkcjonowania. Wprowadzenie rozwiązania analogicznego do obowiązującego w postępowaniu rejestrowym dotyczącym KRS pozwoliłoby zapewnić ochronę prawidłowo i terminowo podjętych czynności oraz ograniczyć negatywne skutki formalnych uchybień, które zostały następnie usunięte. Proponowana regulacja powinna przewidywać, że w przypadku ponownego złożenia wniosku w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie, jeżeli wniosek nie zawiera braków, wywołuje on skutek od dnia pierwotnego wniesienia, z zastrzeżeniem sytuacji kolejnego zwrotu z powodu braków uprzednio niewskazanych. Jednocześnie, warto rozważyć w art. 4 ust. 3 Ustawy o fundacji rodzinnej wyraźne odwołanie „w szczególności do Działu VI w Tytule II Księgi Drugiej Kodeksu postępowania cywilnego „Postępowanie rejestrowe” (art. 694^1 – 694^8), a nie jak	MRiT: Postulat będzie możliwy do realizacji wraz włączeniem RFR do KRS. MRiT popiera także wcześniejsze wdrożenie tego postulatu, jeżeli wcześniej nie nastąpią zmiany związane z KRS. W zakresie dodania odwołania, MRiT po dokonaniu analizy nie widzi potrzeby zmian legislacyjnych. Wątpliwości w tym względzie nie powinny występować. W art. 694^1 § 2 KPC wprost wskazano: „[p]rzepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do postępowań rejestrowych prowadzonych przez inne sądy, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej”. Ustawa o fundacji rodzinnej odsyła do przepisów o postępowaniu nieprocesowym, do którego należy także postępowanie rejestrowe.

			dotychczas jedynie ogólnie tylko do przepisów postępowania nieprocesowego.	
548.	Uwaga dodatkowa	BTTP Legal Burzyński Taras Turek sp.j.	Zasadne jest rozważenie wprowadzenia regulacji analogicznej do art. 19e Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, umożliwiającej składanie dokumentów finansowych fundacji rodzinnych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości (RDF – Rejestr Dokumentów Finansowych). W związku z planowanym włączeniem rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego oraz pełną elektronizacją postępowania rejestrowego, zasadne wydaje się objęcie fundacji rodzinnych rozwiązaniami funkcjonującymi obecnie wobec podmiotów wpisanych do KRS w zakresie składania sprawozdań finansowych i innych dokumentów związanych z obowiązkami rachunkowymi. Elektroniczne składanie dokumentów finansowych przyczyniłoby się do uproszczenia obowiązków administracyjnych fundacji rodzinnych, zwiększenia efektywności postępowań rejestrowych oraz usprawnienia dostępu do dokumentów przez uprawnione organy. Rozwiązanie to pozostawałoby spójne z kierunkiem pełnej cyfryzacji rejestru fundacji rodzinnych oraz pozwoliłoby na wykorzystanie istniejącej infrastruktury teleinformatycznej Krajowego Rejestru Sądowego bez konieczności tworzenia odrębnych procedur dla fundacji rodzinnych.	MRiT: Postulat będzie możliwy do realizacji wraz z włączeniem RFR do KRS.
549.	Grunty rolne	- Krzysztof Pawiński Maspex - Piotr Krupa Kruk	Postulujemy podjęcie prac nad przywróceniem postanowień ustawy o fundacji rodzinnej w zakresie zmian w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego, umożliwiających przenoszenie gruntów rolnych posiadanych przez fundatorów do fundacji rodzinnej. Konieczne w tym celu jest przypisanie fundacji rodzinnej statusu osoby bliskiej fundatora. Aktualnie w obrocie prawnym doszło do wniesienia praw udziałowych w spółkach, które posiadają grunty rolne, lub	MRiT podda postulat analizie na etapie prac legislacyjnych.

		- Marian Owerko Unocapital, Bakalland - Adam Krzanowski Nowy Styl - Adam Rozwadowski Enel-Med - Tadeusz Nowicki Ergis - MichałKwiatkiewicz Yes - Krzysztof Domarecki Selena - Adam Sowa Cukiernie Sowa - Jan Kalisz Fibrain - Adam Góral	grunty te posiadają spółki zależne od nich. Dotyczy to zarówno papierów wartościowych w obrocie giełdowym jak i praw udziałowych do spółek prywatnych. Zmiana przepisów UKUR w zakresie obrotu prawami udziałowymi dla spółek dominujących przez wiele fundacji nie została zauważona, a czynności wniesienia odbywały się bez udziału notariusza. Fundatorzy dodatkowo nie mają narzędzi prawnych by uzyskać skuteczną informację o statusie gruntów rolnych w spółce – zarówno co do spółek giełdowych jak i prywatnych. Dlatego obok prac nad zmianą przepisów ustawy postulujemy przygotowanie ustawy abolicyjnej która sankcjonuje nieważne czynności uwzględniając te fundacje dla których ustawodawca przyjmie status osoby bliskiej fundatora (adekwatne potraktowanie fundacji rodzinnej jako osobę bliską, gdzie obrót pomiędzy takimi osobami podlega wyłączeniom spod uprawnień KOWR).	

		Assec o - Marek Roefler Dantex - Henryk Orfinger Dr Irena Eris		
550.	Uwaga Ogólna	KF LEX	**UWAGA OGÓLNA DO PROJEKTU PRZEGLĄDU USTAWY O FUNDACJI RODZINNEJ** Przedstawiony przez stronę rządową projekt przeglądu ustawy z 26 stycznia 2023 r., w szczególności w zakresie planowanej rewolucji podatkowej i wprowadzenia modelu trójstopniowego, stanowi **fundamentalne zagrożenie dla dobrej, potrzebnej i doskonale przyjętej przez rynek instytucji fundacji rodzinnej**. Fundacja rodzinna nie jest zwykłym wehikułem korporacyjnym, lecz instrumentem o bardzo szczególnym charakterze. Tworząc fundacje, polskie rodziny obdarzyły państwo ogromnym zaufaniem, decydując się na nieodwracalne przeniesienie do nich dorobku swojego życia – swoich najcenniejszych aktywów, przedsiębiorstw i kapitałów. W tak wrażliwym obszarze **stabilność prawa jest absolutnym kluczem do długoterminowego sukcesu**. Drastyczna zmiana reguł gry już po niespełna trzech latach obowiązywania ustawy nie tylko zniszczy tę konkretną instytucję, ale na dekady podkopie zaufanie polskich przedsiębiorców do stanowionego prawa, wypychając kapitał z powrotem do bezpieczniejszych jurysdykcji zagranicznych. Zawarta w projekcie przeglądu **argumentacja Ministerstwa Finansów**, która zestawia ze sobą obecne opodatkowanie fundacji z klasycznymi formami opodatkowania dochodów, obliczając na tej podstawie rzekome „ubytki w budżecie”, **jest pozbawiona elementarnej logiki ekonomicznej i prawno-podatkowej**. Takie rozumowanie to kategoryczny błąd	MRiT: Przegląd służy identyfikacji problemów i wskazania potrzeb i kierunków zmian. Prowadzone od grudnia 2025 r. prekonsultacje a następnie prace nad dokumentem rządowym jakim jest przegląd służą zebraniu propozycji i głosów, w celu ich gruntownego przeanalizowania. Przedstawione w projekcie dane i wnioski są wynikiem trzech lat praktyk z jakimi organy państwa miały możliwość spotkać się w odniesieniu do ustawy o fundacji rodzinnej.

			metodologiczny – to dokładnie tak, jakby porównywać podatników CIT rozliczających się na zasadach ogólnych z podatnikami korzystającymi z tzw. CIT-u estońskiego (ryczałtu od dochodów spółek). Obie te instytucje (fundacja i estoński CIT) opierają się na celowym, ustawowym mechanizmie odroczenia momentu opodatkowania, którego nadrzędnym celem jest stymulacja reinwestycji i akumulacji polskiego kapitału. Środki te nie przepadają – one pracują na rzecz rozwoju krajowej gospodarki, a ich opodatkowanie jest jedynie przesunięte w czasie. Co więcej, planowana w modelu trzyetapowym zmiana, polegająca na przeniesieniu ciężaru opodatkowania świadczeń z CIT fundacji na PIT płacony przez beneficjentów (by umożliwić im stosowanie umów międzynarodowych), to krok całkowicie błędny. Należy z całą mocą podkreślić, że **wprowadzenie w ustawie z 2023 r. mechanizmu opodatkowania 15% CIT na poziomie samej fundacji (od dokonywanej wypłaty świadczeń) było pomysłem fenomenalnym i ze wszech miar trafnym**. Dzięki temu rozwiązaniu aparat skarbowy całkowicie unika trudnych i skomplikowanych dyskusji na gruncie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania (UPO) na poziomie PIT. To właśnie ten mechanizm (CIT od wypłaty) stanowi **największe i najskuteczniejsze uszczelnienie systemu**. Niezależnie od tego, do jakiego raju podatkowego wyprowadzi się beneficjent i gdzie obecnie na świecie mieszka – mamy absolutną gwarancję, że każda złotówka wypłaconego mu świadczenia zostanie bezwzględnie i u źródła opodatkowana w Polsce. Rezygnacja z tego mechanizmu na rzecz modelu płatnika PIT otworzyłaby szeroką furtkę do międzynarodowej optymalizacji podatkowej, z którą projekt rzekomo chce walczyć. **Apel końcowy:** Mając na uwadze powyższe, a także strategiczny interes polskiej gospodarki, która do dalszego rozwoju bezwzględnie potrzebuje silnego, skumulowanego, rodzimego kapitału – **apelujemy o niezwykle rozsądne, ostrożne i wyważone prowadzenie dalszych prac legislacyjnych**. Przekreślenie dorobku ustawy z 2023 roku uderzy w polski biznes.	

			Ewentualne zjawiska niepożądane należy eliminować punktowo, na drodze inteligentnej ewolucji prawa (np. poprzez celowe mechanizmy takie jak 3-letni *lock-up* chroniący przed spekulacją), a nie poprzez rewolucyjny demontaż całego systemu, który doprowadzi do faktycznej likwidacji polskiej fundacji rodzinnej.	
551.	Dodatkowy komentarz do całego Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej	Instytut Biznesu Rodzinnego	**Brak analizy zagranicznych struktur sukcesyjnych w Przeglądzie do ustawy o fundacji rodzinnej** Lektura Przeglądu prowadzi również do wniosku, że poza zakresem analiz pozostała problematyka zagranicznych fundacji prywatnych oraz innych struktur sukcesyjnych wykorzystywanych przez polskich przedsiębiorców. Jest to o tyle istotne, że ocena atrakcyjności Fundacji Rodzinnej nie powinna odbywać się w oderwaniu od rozwiązań funkcjonujących w innych państwach europejskich. *Obecnie przedsiębiorcy planujący sukcesję majątkową mogą korzystać z instrumentów prawnych dostępnych w wielu jurysdykcjach, takich jak Liechtenstein, Niemcy, Austria, Holandia czy Malta. Projektowane zmiany dotyczą jednak wyłącznie Fundacji Rodzinnej, nie zawierając jednocześnie analizy ich wpływu na konkurencyjność tego rozwiązania względem zagranicznych modeli sukcesyjnych.* *Wydaje się, że dalsze prace legislacyjne powinny uwzględniać również ten wymiar.* *Z jednej strony warto rozważyć stworzenie zachęt umożliwiających przenoszenie majątku zgromadzonego w zagranicznych strukturach sukcesyjnych do Fundacji Rodzinnych. Obecny reżim podatkowy zniechęca do takich działań bowiem „powrót" z aktywami generuje szereg dodatkowych, ponadnormatywnych, obciążeń podatkowych.* *Z drugiej strony należy przeanalizować możliwość objęcia zagranicznych fundacji prywatnych oraz innych porównywalnych struktur analogicznym reżimem podatkowym jak polskie fundacje rodzinne, jeżeli:*	MRiT: Zagraniczne struktury nie są regulowane w ustawie o fundacji rodzinnej i problematyka ta nie może być przedmiotem przeglądu. Kwestie podniesione w uwadze zostaną przeanalizowane podczas prac legislacyjnych.

			• *pełnią funkcje odpowiadające polskiej fundacji rodzinnej oraz są z nią funkcjonalnie i organizacyjnie porównywalne,* • *nie mają siedziby w państwie lub na terytorium stosującym szkodliwą konkurencję podatkową,* • *istnieje skuteczna podstawa prawna umożliwiająca uzyskiwanie przez polskie organy podatkowe informacji podatkowych od właściwych organów państwa ich siedziby.* *Pominięcie tej problematyki może prowadzić do utrzymywania rozwiązań budzących poważne wątpliwości z perspektywy prawa Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Utrwalone orzecznictwo TSUE wskazuje bowiem, że państwa członkowskie nie mogą różnicować sytuacji podatników wyłącznie z uwagi na miejsce siedziby podmiotu, jeżeli podmioty te są funkcjonalnie porównywalne, a ewentualne ograniczenia swobody przepływu kapitału lub swobody przedsiębiorczości muszą być proporcjonalne i uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym.* Analogiczne podejście zostało wypracowane zarówno w orzecznictwie TSUE dotyczącym transgranicznych preferencji podatkowych, jak i w bogatym orzecznictwie polskich sądów administracyjnych odnoszącym się do zagranicznych funduszy inwestycyjnych, gdzie wielokrotnie podkreślano, że dla oceny zgodności z prawem unijnym decydujące znaczenie ma funkcjonalna porównywalność instytucji, a nie formalne kryterium miejsca ich utworzenia. Uwzględnienie tych doświadczeń pozwoliłoby nie tylko ograniczyć ryzyko sporów dotyczących zgodności polskich regulacji z prawem Unii Europejskiej, lecz również zwiększyłoby konkurencyjność polskiej fundacji rodzinnej jako instrumentu sukcesyjnego.	
552.	Uwaga ogólna	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	KRDP zwraca uwagę, że projekt przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej w istotnym zakresie koncentruje się na podatkowych aspektach funkcjonowania tej instytucji oraz na ryzyku jej potencjalnego wykorzystywania niezgodnie z celem regulacji.	MRiT: W projekcie zaprezentowano skutki, jakie były możliwe do ustalenia na podstawie dostępnych danych oraz w wyniku prowadzonych bieżących analiz, prekonsultacji i konsultacji. W okresie nieco ponad trzech lat obowiązywania ustawy, nie jest możliwe pokazanie pełnego obrazu z uwagi na: często jedynie

			Perspektywa ta wymaga uzupełnienia o szerszą ocenę funkcji, jakie fundacja rodzinna pełni w polskim systemie prawnym i gospodarczym, w szczególności w zakresie sukcesji majątkowej, ochrony ciągłości prowadzenia działalności rodzinnej oraz długoterminowego zarządzania majątkiem. Ocena funkcjonowania fundacji rodzinnych powinna jednocześnie wyraźnie odróżniać przypadki instrumentalnego wykorzystania tej instytucji w celu obejścia prawa podatkowego od sytuacji, w których podatnicy korzystają z rozwiązań przewidzianych przez ustawodawcę jako element modelu fundacji rodzinnej. Samo skorzystanie z preferencji lub mechanizmów podatkowych wynikających z ustawy nie powinno być utożsamiane z nadużyciem, jeżeli nie towarzyszą mu elementy sztuczności, instrumentalności lub działania sprzecznego z celem regulacji. W ocenie KRDP przegląd powinien w sposób wyważony identyfikować zarówno ewentualne nieprawidłowości w stosowaniu przepisów, jak i pozytywne skutki funkcjonowania fundacji rodzinnych. Nadmierne eksponowanie ryzyk podatkowych, bez równoległego uwzględnienia celów i funkcji tej instytucji, może prowadzić do nieuzasadnionego wrażenia, że fundacja rodzinna jest konstrukcją z założenia służącą obchodzeniu prawa podatkowego. Takie ujęcie nie znajduje dostatecznego oparcia ani w założeniach ustawy, ani w samej konstrukcji prawnej fundacji rodzinnej.	fragmentaryczne dane, nieukończenie wielu procesów poczynając od rejestracji fundacji rodzinnej, fragmentarycznej sprawozdawczości. Nie upłynął jeszcze ustawowy termin do przeprowadzenia audytów w fundacjach rodzinnych. Raport koncentruje się na wiarygodnych, dostępnych danych i porusza zidentyfikowane problemy. Nie jest w tak krótkim czasie możliwe dokonanie oceny realizacji celu ustawy, tj. sukcesji przedsiębiorstw i zatrzymania kapitału w Polsce. W ocenie skutków regulacji ex ante przyjętej w 2023 r. zapowiedziano, że prace dotyczące ewaluacji ustawy zostaną przeprowadzone po upływie 10 lat od wejścia jej w życie. Obecny przegląd ustawy, obejmujący okres 3 lat, jest prowadzony na podstawie przepisu dodanego do ustawy w etapie prac w Senacie. Z natury rzeczy przegląd koncentruje się on na pokazaniu problemów i propozycji zmian.
553.	Dodatkowa uwaga do Przeglądu UFR	Polska Rada Biznesu	Lektura Przeglądu prowadzi również do wniosku, że poza zakresem analiz pozostała problematyka zagranicznych fundacji prywatnych oraz innych struktur sukcesyjnych wykorzystywanych przez polskich przedsiębiorców. Jest to o tyle istotne, że ocena atrakcyjności Fundacji Rodzinnej nie powinna odbywać się w oderwaniu od rozwiązań funkcjonujących w innych państwach europejskich. *Obecnie przedsiębiorcy planujący sukcesję majątkową mogą korzystać z instrumentów prawnych dostępnych w wielu jurysdykcjach, takich jak Niemcy, Austria, Holandia czy Malta. Projektowane zmiany dotyczą jednak wyłącznie Fundacji*	MRiT: Zagraniczne struktury nie są regulowane w ustawie o fundacji rodzinnej i problematyka ta nie może być przedmiotem przeglądu. Kwestie podniesione w uwadze zostaną przeanalizowane podczas prac legislacyjnych.

			Rodzinnej, nie zawierając jednocześnie analizy ich wpływu na konkurencyjność tego rozwiązania względem zagranicznych modeli sukcesyjnych. Wydaje się, że dalsze prace legislacyjne powinny uwzględniać również ten wymiar. *Z jednej strony warto rozważyć stworzenie zachęt umożliwiających przenoszenie majątku zgromadzonego w zagranicznych strukturach sukcesyjnych do Fundacji Rodzinnych. Obecny reżim podatkowy zniechęca do takich działań bowiem „powrót" z aktywami generuje szereg dodatkowych, ponadnormatywnych, obciążeń podatkowych.* *Z drugiej strony należy przeanalizować możliwość objęcia zagranicznych fundacji prywatnych oraz innych porównywalnych struktur analogicznym reżimem podatkowym jak polskie fundacje rodzinne, jeżeli:* • *pełnią funkcje odpowiadające polskiej fundacji rodzinnej oraz są z nią funkcjonalnie i organizacyjnie porównywalne,* • *nie mają siedziby w państwie lub na terytorium stosującym szkodliwą konkurencję podatkową,* • *istnieje skuteczna podstawa prawna umożliwiająca uzyskiwanie przez polskie organy podatkowe informacji podatkowych od właściwych organów państwa ich siedziby.* *Pominięcie tej problematyki może prowadzić do utrzymywania rozwiązań budzących poważne wątpliwości z perspektywy prawa Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Utrwalone orzecznictwo TSUE wskazuje bowiem, że państwa członkowskie nie mogą różnicować sytuacji podatników wyłącznie z uwagi na miejsce siedziby podmiotu, jeżeli podmioty te są funkcjonalnie porównywalne, a ewentualne ograniczenia swobody przepływu kapitału lub swobody przedsiębiorczości muszą być proporcjonalne i uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym.* Analogiczne podejście zostało wypracowane zarówno w orzecznictwie	

			TSUE dotyczącym transgranicznych preferencji podatkowych, jak i w bogatym orzecznictwie polskich sądów administracyjnych odnoszącym się do zagranicznych funduszy inwestycyjnych, gdzie wielokrotnie podkreślano, że dla oceny zgodności z prawem unijnym decydujące znaczenie ma funkcjonalna porównywalność instytucji, a nie formalne kryterium miejsca ich utworzenia. Uwzględnienie tych doświadczeń pozwoliłoby nie tylko ograniczyć ryzyko sporów dotyczących zgodności polskich regulacji z prawem Unii Europejskiej, lecz również zwiększyłoby konkurencyjność polskiej fundacji rodzinnej jako instrumentu sukcesyjnego.	
554.	Uwaga ogólna	Karol Kwiatkowski osoba fizyczna, radca prawny niewykonujący zawodu	„Sukces" instytucji fundacji rodzinnych mierzony ich liczbą wymaga komentarza. Wydaje się, że ten sukces spowodowany jest przede wszystkim przywilejami podatkowymi oraz tym, że fundatorzy nie muszą w praktyce realizować zakładanych celów ustawowych. Tego rodzaju sukces nie jest, moim zdaniem, sukcesem, lecz wprowadzeniem ulgi podatkowej dla bardziej zorientowanych i operatywnych oraz naruszeniem wartości konstytucyjnych. Oczywistym jest, że każdy *homo œconomicus* chciałby płacić niższe podatki, a chęć ta jest tym bardziej praktyczna, im większy majątek posiada potencjalny fundator. Liczbę tworzonych fundacji rodzinnych wspierają i powiększają osoby oferujące usługi doradztwa podatkowego, którzy starają się, nawet przy okazji tworzenia tego „Przeglądu", obronić status quo. W tej, swego rodzaju, soczewce, sukces fundacji rodzinnych wydaje się, moim zdaniem, porażką ustawodawcy, MRiT oraz wartości konstytucyjnych. Fundacja rodzinna jest, w mojej ocenie, instytucją potęgującą nierówności społeczne i ekonomiczne. Dodatkowo, „Przegląd" jest też okazją do refleksji, w jaki sposób tworzone jest prawo i kto na błędach świadomych lub nieświadomych ustawodawcy korzysta. Prognoza tego, jak tworzone prawo zadziała w praktyce jest niełatwą sztuką. Jednak elementy już wskazane w projekcie	MRiT: W założeniu fundacja rodzinna miała realizować postulat neutralności, tzn. nie różnić się zasadniczo pod względem poziomu opodatkowania i korzyści podatkowych od analogicznych mechanizmów wykorzystywanych w Polsce do planowania sukcesyjnego. Każdy przypadek stwierdzonego wykorzystywania fundacji rodzinnych do optymalizacji podatkowej jest analizowany, co niekiedy skutkuje podjęciem prac legislacyjnych. Weszła już w życie jedna nowelizacja uszczelniająca rozwiązania podatkowe dotyczące fundacji rodzinnej, a druga została niedawno zawetowana przez Prezydenta RP. W przeglądzie omawiane są również bardzo szeroko przypadki nadużyć oraz rekomendacje, które powinny istniejące nadużycia znacząco ograniczyć.

			„Przeglądu” w dużej mierze nie mogły i nie mogą zaskakiwać nikogo, kto potrafi przeprowadzić refleksję kilka kroków do przodu. Ocena tworzenia prawa w zakresie fundacji rodzinnych powinna być zdecydowanie krytyczna, także w ostatecznej treści „Przeglądu”. Liczba tworzonych obecnie fundacji rodzinnych powinna dodatkowo negatywnie wpływać na tę krytyczną ocenę (w kontekście do pierwotnych założeń).	
555.	Uwaga dodatkowa	KRYSIKLAW	**UWAGA**: Projekt opinii nie odnosi się do kwestii kluczowych dotyczących działalności fundacji, potrzeb fundatorów wynikających z przyjętego przez nich modelu fundacji rodzinnej. Jednym z nich jest korzystanie przez osoby, które wniosły do fundacji rodzinnej nieruchomość stanowiącą dom, który jest nadal podstawowym budynkiem mieszkalnym, od którego korzystania powstaje zobowiązanie w podatku CIT w ramach świadczenia polegającego na udostępnieniu mienia. Podobnie jest w przypadku wniesienia środków pieniężnych, zarówno w ramach darowizny jak i spadku. W tych sytuacjach, jeżeli beneficjenci korzystają w ramach świadczeń z tych środków należny jest podatek CIT. I choć po 3 latach obowiązywania ustawy sytuacji takich jest niewiele, tak będzie ich coraz więcej. Projekt opinii nie zawiera w tym względnie propozycji rozwiązań, a zagadnienie od strony sukcesyjnej jest konieczne. W aktualnym stanie prawnym fundatorzy stoją często przed dylematem czy są w stanie ponieść koszt 15% CIT od wartości środków pieniężnych, jakie otrzyma fundacja rodzinna, i znowu wybór potencjalnej drogi sukcesji jest podyktowany okolicznościami podatkowymi. MF nie dostrzega tego dylematu fundatorów i pomija realne wyzwanie dla procesów sukcesji i długoterminowego utrzymania mienia rodzinnego w formule nierozdrobnionej, nie przeznaczonej do konsumpcji.	MRiT uważa, że ta kwestia powinna zostać doregulowana w przepisach.
556.	Uwaga dodatkowa	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	**brak przepisów o sprawozdaniu konsolidacyjnym** zwracamy uwagę na brak w ustawie o rachunkowości przepisu ws. objęcia fundacji rodzinnych obowiązkiem konsolidacji mimo zamieszczenia konieczności złożenia takiego sprawozdania do RFR w formularzu ZFR-Z30 część C2.	MF: Korekty wymaga formularz ZFR-Z30, zgodnie z ustawą o rachunkowości, konsolidacji dokonują jedynie jednostki będące spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym

557.	Zasady wejścia w życie (uwaga dodatkowa)	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	• **Wyłącznie pro futuro.** Zakaz retroakcji właściwej i niewłaściwej w prawie daninowym (art. 2 Konstytucji; utrwalone orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego). • **Ochrona praw nabytych i interesów w toku.** Fundacje, które przeniosły majątek w zaufaniu do obowiązujących reguł, zachowują dotychczasowy reżim (klauzula grandfatheringu) - to także motyw weta Prezydenta RP z 27 listopada 2025 r. wobec ustawy z dnia 17 października 2025 r. (druk sejmowy nr 2040). • **Realne vacatio legis.** Minimum 12 miesięcy, bez zaskoczenia w trakcie roku podatkowego. • **Określoność daniny.** Pojęcia ocenne (np. „ważne przyczyny”, charakter „portfelowy”) muszą być doprecyzowane progami i kryteriami zgodnie z art. 217 Konstytucji; matryca aktywów (VI.4) realizuje ten postulat w odniesieniu do lock-upu. • **Neutralność docelowego ETR.** Łączny efektywny poziom opodatkowania zbliżony do inwestycji bezpośredniej - zgodnie z zasadą zadeklarowaną w samym przeglądzie (str. 34), a nie „nieznacznie wyższy”.	MRiT: Zasady dotyczące przepisów przejściowych i vacatio legis będę regulowane w odniesieniu do konkretnego projektu ustawy. MRiT weźmie pod uwagę oczekiwania co do zasad, niemniej kwestia np. terminu wejścia w życie zmian powinna być adekwatna do materii ustawy wprowadzającej te zmiany.
558.	Uwaga dodatkowa	MS	Kolejno wskazać należy, iż w ocenie Ministra Sprawiedliwości zasadne będzie zamieścić w Przeglądzie odniesienie do możliwości wykorzystania fundacji rodzinnych jako narzędzia przestępczego. W kontekście potencjału przestępczego wykorzystania modelu fundacji rodzinnej na wstępie podkreślić należy, że przedmiotowa fundacja jest osobą prawną podlegającą regulacjom ustawowym, obowiązkom księgowym, podatkowym oraz przepisom dotyczącym przeciwdziałania praniu pieniędzy. Fundacja odpowiada za określone zobowiązania fundatora, a przeniesienie majątku do fundacji nie daje automatycznej ochrony przed roszczeniami wierzycieli czy organów ścigania. Fundacja rodzinna pełni funkcję sukcesyjną i majątkową, zgodnie z celem, dla którego została wprowadzona do polskiego systemu prawnego. Potencjalne zagrożenia do wykorzystania instrumentu prawnego, jakim jest fundacja rodzinna, do popełniania	MF: Obawy MS, że fundacja rodzinna może być wykorzystana do usunięcia majątku podlegającego egzekucji są uzasadnione. Jednakże samo MS zauważa, że fundacja rodzinna i osoby nią zarządzające ponoszą odpowiedzialność podatkową, a w pewnych sytuacjach odpowiedzialność karną i karną skarbową za własne działania lub zaniechania. Zastosowane mogą być także przepisy dotyczące: odpowiedzialności członków zarządu za szkodę wyrządzoną spółce, skargi pauliańskiej umożliwiającej wierzycielowi podważenie niektórych czynności zobowiązanego. Dlatego nie ma konieczności wprowadzania nowych rozwiązań prawnych w zakresie prowadzenia postępowania egzekucyjnego w administracji w oparciu o ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Dodatkowo MF zauważa, że uwaga dodatkowa nr 558 Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczy możliwości wykorzystania

			czynów zabronionych, dotykają przede wszystkim obszaru przestępczości gospodarczej oraz skarbowej. Sytuacja taka może mieć miejsce, gdy majątek jest przenoszony poniżej wartości rynkowej, bez rzeczywistego ekwiwalentu, w okresie zagrożenia niewypłacalnością spółki, w celu pokrzywdzenia wierzycieli, w celu uniknięcia wykonania przyszłych zobowiązań. Przykładowo, jeśli wspólnik kontrolujący spółkę doprowadzi do sprzedaży wartościowych aktywów fundacji rodzinnej za symboliczną kwotę, pozostawiając spółkę bez majątku zdolnego do zaspokojenia wierzycieli, mogą pojawić się zarzuty działania na szkodę spółki lub wierzycieli. Jednym z podstawowych zagrożeń jest wykorzystanie fundacji rodzinnej do popełniania lub ukrywania przestępstw gospodarczych, podobnie jak spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej, funduszy inwestycyjnych, trustów czy innych osób prawnych. Fundacje rodzinne mogą zostać wykorzystane do ukrywania majątku przed wierzycielami, pozornego przenoszenia aktywów w celu udaremnienia egzekucji, prania pieniędzy, oszustw podatkowych, działania na szkodę wierzycieli czy ukrywania rzeczywistych korzyści majątkowych uzyskanych z przestępstwa. Należy przy tym podkreślić, że z punktu widzenia prawa karnego kluczowe znaczenie ma źródło majątku wniesionego do fundacji, cel dokonanych czynności oraz świadomość i zamiar osób działających w jej imieniu. Jeżeli fundacja zostałaby wykorzystana np. do wyprowadzenia majątku przed spodziewaną egzekucją albo do legalizowania środków pochodzących z przestępstwa, odpowiedzialność mogą ponosić fundatorzy, członkowie zarządu lub inne zaangażowane osoby, a majątek fundacji może zostać objęty zabezpieczeniami lub przepadkiem na zasadach przewidzianych w prawie karnym. W zależności od sytuacji mogą znaleźć zastosowanie przepisy dotyczące: odpowiedzialności członków zarządu za szkodę wyrządzoną spółce, skargi pauliańskiej (umożliwiającej wierzycielowi podważenie niektórych czynności), przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu, regulacji podatkowych dotyczących cen transferowych lub klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania, czy też przepisy upadłościowe. Za najbardziej	fundacji rodzinnych jako narzędzia przestępczego, w tym porusza kwestę odpowiedzialności karnej i karno skarbowej*. Tematyka jest zatem szeroka i wykracza poza właściwość naszego resortu (dotyczy też przestępstw pospolitych). Warto tutaj podkreślić, że MS wspomina już o odpowiedzialności karno skarbowej , że „jeżeli fundacja składa deklaracje podatkowe lub wykonuje obowiązki podatkowe, osoby odpowiedzialne za te obowiązki mogą odpowiadać na gruncie Kodeksu karnego skarbowego za takie czyny, jak: podanie nieprawdziwych danych, zatajenie podstawy opodatkowania, nierzetelne prowadzenie ksiąg, niewykonanie określonych obowiązków podatkowych.” Uwaga dodatkowa MS nie zawiera zmian konkretnych przepisów, ale ma charakter sygnalizacyjno-informacyjny. Oprócz odpowiedzialności cywilnej oraz podatkowej, mogą ponosić, w określonych sytuacjach, także odpowiedzialność karną lub karną skarbową za własne działania lub zaniechania związane z zarządzaniem fundacją. Jeżeli chodzi o przykłady sytuacji mogących prowadzić do odpowiedzialności karnej, w zależności od okoliczności, mogą wchodzić w grę przestępstwa takie, jak: pranie pieniędzy, oszustwa, poświadczenie nieprawdy w dokumentach, fałszowanie dokumentacji księgowej, udaremnianie zaspokojenia wierzycieli, ukrywanie majątku przed egzekucją, przestępstwa podatkowe lub skarbowe, działanie na szkodę podmiotów, których majątek jest powierzony zarządowi. W powyższych przypadkach kluczowe znaczenie ma zwykle wykazanie wiedzy o nielegalnym pochodzeniu majątku, zamiaru działania i świadomości celu transakcji. MRiT podziela stanowisko MS i uwzględnił analizę w przeglądzie.

			ryzykowne uważa się sytuacje, w których przedsiębiorca przewiduje już problemy finansowe spółki, a następnie przenosi jej najcenniejsze aktywa do fundacji rodzinnej, pozostawiając w spółce długi. W takim przypadku organy ścigania, syndyk lub wierzyciele mogą badać, czy transakcje miały rzeczywisty cel gospodarczy, czy służyły ochronie majątku przed wierzycielami. Fundacja rodzinna może być wykorzystywana do legalnej optymalizacji podatkowej (kwestia ta zastała opisana w projekcie „Przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej"), ale także do nielegalnego unikania opodatkowania. Organy podatkowe mogą zakwestionować działania, gdy fundacja jest wykorzystywana głównie jako narzędzie do osiągnięcia korzyści podatkowej bez rzeczywistego uzasadnienia gospodarczego. Przykładowe sytuacje budzące ryzyko to: sztuczne transakcje między fundacją a podmiotami powiązanymi, przenoszenie dochodów do fundacji wyłącznie w celu uniknięcia podatku, wykorzystywanie fundacji do finansowania prywatnej konsumpcji fundatora pod pozorem działalności fundacji czy tworzenie wieloetapowych struktur bez realnego celu ekonomicznego poza oszczędnością podatkową. Samo dążenie do zmniejszenia podatków nie jest przestępstwem, natomiast odpowiedzialność karna skarbowa może pojawić się np. wtedy, gdy dochodzi do składania nieprawdziwych deklaracji, ukrywania dochodów, fałszowania dokumentacji, pozornych transakcji służących zatajeniu rzeczywistego charakteru operacji. Fundacja rodzinna, podobnie jak spółki, stowarzyszenia czy inne osoby prawne, może zostać wykorzystana do „prania pieniędzy", co będzie oczywiście działaniem podlegającym odpowiedzialności karnej z art. 299 k.k. Na poziomie ogólnym schematy nadużyć mogą obejmować np. wnoszenie do fundacji majątku pochodzącego z przestępstwa i przedstawianie go jako legalnego majątku rodzinnego, ukrywanie rzeczywistego właściciela lub beneficjenta środków, pozorne darowizny, pożyczki lub transakcje między podmiotami powiązanymi,	

			wykorzystywanie skomplikowanej struktury własnościowej do utrudnienia ustalenia pochodzenia aktywów, obrót aktywami (np. udziałami, nieruchomościami lub papierami wartościowymi) w celu zatarcia śladów przepływu środków. W tym obszarze istnieje również ryzyko wykorzystania podmiotu, jakim jest fundacja rodzinna, do legalizowania pod jej strukturalnym przykryciem środków finansowych pochodzących z przestępstwa łapownictwa czy wytwarzania i obrotu środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi. Stąd też, w praktyce organy ścigania winny analizować między innymi źródło majątku wniesionego do fundacji, dokumentację transakcji, przepływy finansowe między fundacją, fundatorem i beneficjentami, ekonomiczne uzasadnienie operacji, tożsamość osób faktycznie kontrolujących aktywa. Przeciwdziałaniu takim nadużyciom służą np. przepisy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, obowiązki identyfikacji beneficjentów rzeczywistych oraz kompetencje organów takich jak Generalny Inspektor Informacji Finansowej. Co warto podkreślić, fundacja rodzinna nie zapewnia immunitetu przed kontrolą ani przed zajęciem lub przepadkiem majątku pochodzącego z przestępstwa. Członkowie zarządu fundacji rodzinnej nie korzystają z żadnego szczególnego immunitetu. Oprócz odpowiedzialności cywilnej oraz podatkowej, mogą ponosić, w określonych sytuacjach, także odpowiedzialność karną lub karną skarbową za własne działania lub zaniechania związane z zarządzaniem fundacją. Jeżeli chodzi o przykłady sytuacji mogących prowadzić do odpowiedzialności karnej, w zależności od okoliczności, mogą wchodzić w grę przestępstwa takie, jak: pranie pieniędzy, oszustwa, poświadczenie nieprawdy w dokumentach, fałszowanie dokumentacji księgowej, udaremnianie zaspokojenia wierzycieli, ukrywanie majątku przed egzekucją, przestępstwa podatkowe lub skarbowe, działanie na szkodę podmiotów, których majątek jest powierzony zarządowi. W powyższych przypadkach kluczowe znaczenie ma zwykle wykazanie wiedzy o nielegalnym pochodzeniu majątku, zamiaru działania i świadomości celu transakcji. Z kolei, jeżeli	

			fundacja składa deklaracje podatkowe lub wykonuje obowiązki podatkowe, osoby odpowiedzialne za te obowiązki mogą odpowiadać na gruncie Kodeksu karnego skarbowego za takie czyny, jak: podanie nieprawdziwych danych, zatajenie podstawy opodatkowania, nierzetelne prowadzenie ksiąg, niewykonanie określonych obowiązków podatkowych. W toku analizy przedstawionego projektu wystąpiono do Prokuratury Krajowej z prośbą o wkład do stanowiska. Departament do Spraw Przestępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej przeprowadził analizę zapisów w systemie PROK-SYS, dla ustalenia liczby i przedmiotu spraw dotyczących fundacji rodzinnych, które były wykorzystane lub brały udział w przestępstwach gospodarczych. W wyniku przeglądu zapisów ustalono dwie sprawy, w których konkretne fundacje rodzinne uzyskały w postępowaniach przygotowawczych status podmiotu zobowiązanego z art. 91a k.p.k., wobec których prokurator może dołączyć do aktu oskarżenia wniosek o orzeczenie zwrotu korzyści majątkowej albo jej równowartości uprawnionemu podmiotowi, którą uzyskano w związku z popełnionymi czynami zabronionymi, a mianowicie np. art. 258 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k., art. 299 § 1 k.k., czy też art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 308 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 308 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. Nadto ustalono jedną sprawę o czyn z art. 299 § 1 i 5 k.k., w której proceder prania pieniędzy został popełniony za pośrednictwem ustalonej fundacji rodzinnej, a która zakończyła się skierowaniem do sądu aktu oskarżenia, gdzie zapadł wyrok skazujący oraz trzy sprawy dotyczące niezłożenia we właściwym rejestrze sądowym stosownych sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz sprawozdań z działalności fundacji rodzinnych z art. 79 ust. 4 lit. a i b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 poz. 522, z późn. zm.), a także trzy sprawy w których osoby z fundacji rodzinnych były zaangażowane w popełnienie powszechnego przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 k.k. na rzecz ustalonych pokrzywdzonych.	

			Nadmienić należy także, że w toku wcześniejszych prac Ministerstwo Sprawiedliwości otrzymało także pismo z Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przedstawiające wątpliwości służb związane z zagrożeniami przestępczymi wynikającymi z wykorzystania modelu fundacji rodzinnej. ABW wskazało, że poważne wątpliwości budzi odstąpienie od zamieszczania w bazach Ministerstwa Sprawiedliwości informacji dotyczących fundacji rodzinnych, co stanowi odstępstwo od ogólnej praktyki dotyczącej fundacji i stowarzyszeń. Mechanizm ten, w ocenie ABW, znacząco wpływa na możliwości służb w zakresie czasu trwania i poziomu skomplikowania czynności dochodzeniowo-śledczych, szczególnie w zakresie powiązań osobowo-kapitałowych oraz struktur majątku fundatora i beneficjenta rzeczywistego takiej fundacji. ABW ocenia, że taki model, wraz z ulokowaniem wszystkich danych dotyczących fundacji rodzinnych w jednym miejscu, tj. w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim znacząco zwiększa ryzyko wykorzystania fundacji rodzinnych, w tym zakładanych przez obcokrajowców, do legalizacji środków pochodzących z przestępstw lub z nieznanego źródła (pranie pieniędzy). ABW wskazuje także na braki w systemie sprawozdawczości fundacji rodzinnych, zwłaszcza z uwzględnieniem możliwości wnoszenia do majątku fundacji nieruchomości i środków finansowych zlokalizowanych za granicą. Zaznaczone zostało także zwiększone ryzyko wykorzystania fundacji rodzinnych do obchodzenia reżimu sankcyjnego związanego z aktualną sytuacją wojny na Ukrainie. Pismo z zastrzeżeniami służb wskazywało także na problem z informatyzacją rejestru fundacji rodzinnych. W chwili obecnej uzyskanie informacji wymaga złożenia przez funkcjonariuszy fizycznego papierowego wniosku w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim. Podsumowując, stwierdzić należy, że największe ryzyko odpowiedzialności karnej pojawia się nie przy zwykłym zarządzaniu majątkiem rodzinnym, lecz wtedy, gdy fundacja jest wykorzystywana jako narzędzie do: wyprowadzania majątku, pokrzywdzenia wierzycieli, ukrywania beneficjentów rzeczywistych, agresywnych lub pozornych struktur	

			podatkowych czy legalizowania środków pochodzących z przestępstwa. Obecna regulacja pozostawia także szereg wątpliwości w zakresie utrudniania skutecznego działania służb, które niewątpliwie powinny zostać zaadresowane podczas przyszłych prac nad nowelizacją ustawy o fundacji rodzinnej, jako następstwa przeglądu oceny. W kontekście zgłoszonych przez ABW wątpliwości, w zakresie trwających aktualnie prac legislacyjnych wpływających na wskazane problematyczne kwestie podnieść należy, iż Ministerstwo Sprawiedliwości wraz z Ministerstwem Rozwoju i Technologii prowadzi prace analityczno-koncepcyjne nad projektem ustawy wprowadzającym zmiany w ustawie o KRS. Przyjmuje się wstępnie, że w perspektywie kilku lat fundacje rodzinne będą podlegały obowiązkowi wpisu do KRS. Kluczowe założenia i funkcjonalności, wstępnie ustalone przy projektowanym włączeniu rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego, zmierzają w szczególności do: 1) skrócenia czasu rejestracji fundacji rodzinnej (wnioski będą rozpatrywane przez 27 wydziałów gospodarczych Krajowego Rejestru Sądowego w 21 sądach rejonowych w całej Polsce w miejsce obecnie jednego sądu rejestrowego prowadzącego rejestr fundacji rodzinnych), 2) stworzenia dostępu do rejestru fundacji rodzinnych (w celu jego przeglądania) przez Internet, w tym możliwości udzielania informacji, wydawania wyciągów czy odpisów z rejestru fundacji rodzinnych w postaci elektronicznej i za pośrednictwem Internetu, 3) prowadzenia akt rejestrowych fundacji rodzinnej w postaci elektronicznej wraz z możliwością reglamentowania dostępu do nich zgodnie z przepisami ustawy o fundacji rodzinnej, w celu ochrony sfery prywatnej i majątkowej fundatora i beneficjentów,	

			4) wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego Krajowy Rejestr Sądowy do załatwiania spraw w sądzie rejestrowym przez Internet i zapewnienia dwustronnej, elektronicznej komunikacji sądu rejestrowego i wnioskodawcy, w szczególności możliwości składania wniosków oraz prowadzenia całości postępowania w tym systemie, 5) możliwości udostępniania danych zgromadzonych w rejestrze w celu ponownego wykorzystywania, także za pośrednictwem interfejsu programistycznego aplikacji (FULL API), 6) możliwości automatycznego pobierania przez system teleinformatyczny obsługujący Krajowy Rejestr Sądowy wypisów aktów notarialnych z Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych (CREWAN), 7) automatycznego pobierania i synchronizowania danych z innymi referencyjnymi rejestrami publicznymi i ewidencjami (np. PESEL, REGON, NIP), 8) możliwości składania sprawozdania finansowego i sprawozdania audytora z jego badania do funkcjonującego Repozytorium Dokumentów Finansowych (RDF) współdziałającego z Krajowym Rejestrem Sądowym, w tym możliwości ich udostępnienia dla każdego zainteresowanego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że prace nad ww. projektem będą mogły się formalnie zacząć dopiero po przyjęciu przedmiotowego przeglądu funkcjonowania ustawy. Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi także zaawansowane prace legislacyjne nad projektem zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o rejestrze fundacji rodzinnej (numer w wykazie B833). Wprowadzana nowelizacja m.in. umożliwi dostęp on-line do niektórych danych z rejestru fundacji rodzinnych, za pośrednictwem strony podmiotowej sądu rejestrowego. W formie wydruku komputerowego do samodzielnego pobrania będą możliwe następujące dane z rejestru fundacji rodzinnych:	

			1) numer RFR; 2) numer REGON - jeżeli znajduje się w rejestrze; 3) numer NIP - jeżeli znajduje się w rejestrze; 4) nazwa fundacji rodzinnej; 5) siedziba fundacji rodzinnej. Dodatkowo projekt stworzy możliwość kierowania wniosku o wydanie odpisu, wyciągu, zaświadczenia lub informacji - z rejestru fundacji rodzinnych - w postaci elektronicznej, który będzie można wysyłać na adres poczty elektronicznej sądu rejestrowego, udostępniony na stronie podmiotowej tego sądu. W odpowiedzi na taki wniosek sąd 10 rejestrowy będzie przesyłał drogą elektroniczną odpis, wyciąg, zaświadczenie lub informację - z rejestru fundacji rodzinnych w postaci elektronicznej, opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym uprawnionego pracownika sądu rejestrowego lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną i doręczany na adres poczty elektronicznej, z którego wpłynął taki wniosek. W ramach tego projektu przygotowane są rozwiązania dla obsługi wniosków pochodzących od „służb" i mających charakter „niejawny". W szczególności będzie dla nich prowadzona „niejawna część ewidencji" z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, w celu zagwarantowania ochrony przed ujawnieniem danych wnioskującego funkcjonariusza służby specjalnej oraz kierunków zainteresowań tych służb. Warte podkreślenia jest także powołanie przez MF Zespołu ds. oceny ryzyka związanego z osobami/porozumieniami prawnymi, w którego skład wejdą przedstawiciele m.in. MS (KRS, Departamenty odpowiedzialne za rejestry), MF (IF-FIU, IF-CRBR, KAS-CRBR, KAS-inne rejestry przechowujące dane BO), LEA (law enforcement agencies). Celem prac tego Zespołu jest monitorowanie i analiza ryzyka przestępczego wykorzystania m.in. fundacji rodzinnych oraz przyjęcie propozycji rozwiązań prawnych w tym obszarze.	
559.	Uwaga dodatkowa	MS	Kolejną kwestią wymagającą zauważenia, jest to, iż sądem prowadzącym rejestr fundacji rodzinnych jest Sąd Okręgowy	MRiT uwzględnił te dane w przeglądzie.

			w Piotrkowie Trybunalskim, co wynika z art. 4 ust. 2 ustawy. Działalność tego sądu pozostaje w obszarze zainteresowania Ministerstwa Sprawiedliwości od początku działalności rejestru. Z analiz pracy pionu cywilnego, w tym sekcji rejestrowej, dokonywanych w kolejnych okresach statystycznych wynika, że wpływ spraw kat. Ns-Rej.FR systematycznie wzrastał w kolejnych latach: - w 2023 r. (8 miesięcy) wyniósł **917** spraw, - w 2024 r. wyniósł **3309** spraw (wzrost o 260,8% w stosunku do 2023 r.), - w 2025 r. wyniósł **5497** spraw (wzrost o 66,1 % w stosunku do 2024 r.). Stopniowo wzrastało również **załatwienie**: - w 2023 r. (8 miesięcy) wyniosło **492** sprawy, - w 2024 r. wyniosło **2350** spraw (wzrost o 377,6% w stosunku do 2023 r.), - w 2025 r. wyniosło **3027** spraw (wzrost o 28,8% w stosunku do 2024 r.). Wzrastała także pozostałość: - w 2024 r. wyniosła **1384** sprawy (wzrost o 225,6% w stosunku do 2023 r.), - w 2025 r. wyniosła **3853** sprawy (wzrost o 178,5% w stosunku do 2024 r.) Mimo następującego wzmocnienia kadrowego, w kolejnych okresach statystycznych nie udało się opanować wpływu spraw kat. Ns-Rej.FR, stopień opanowania wpływu wyniósł w 2023 r. – 53,6%, w 2024 – 71,0%, w 2025 r. – 55,0%. Rozwiązaniem, które w ocenie Ministra Sprawiedliwości przyczyniłoby się do usprawnienia prowadzenia rejestru fundacji rodzinnych oraz zasad dostępu do danych 11 rejestrowych, byłoby właśnie włączenie rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego. Jak podniesiono wcześniej, w Ministerstwie Sprawiedliwości toczą się prace koncepcyjne dotyczące włączenia rejestru do KRS, co spowodowałoby zmianę systemu prowadzenia rejestru na	

			teleinformatyczny dostępny przez Internet. Minister Sprawiedliwości co do zasady popiera wprowadzenie rozwiązania przedstawionego na str. 25 przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej. Na pozytywną ocenę zasługuje przede wszystkim koncepcja rozpatrywania wniosków przez 21 sądów rejonowych, zamiast przez jeden sąd okręgowy, który jest nadmiernie obciążony wpływem tej kategorii spraw. Na aprobatę zasługuje również umożliwienie załatwienia spraw w sądzie rejestrowym drogą elektroniczną poprzez prowadzenie całości postępowania w systemie teleinformatycznym. Minister Sprawiedliwości popiera również wniosek zawarty na str. 25 przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej, aby w okresie przejściowym, z uwagi na długi czas rejestracji fundacji rodzinnych, dokonać oceny najważniejszych bieżących potrzeb Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim i w konsekwencji dokonać uzasadnionych zmian organizacyjnych.	
560.	Uwaga dodatkowa	MS	Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż w związku z prowadzonymi pracami nad włączeniem fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego powstaną koszty związane z technicznym wdrożeniem przedmiotowego rozwiązania do systemu KRS, jednakże z uwagi na to, iż prace są aktualnie na etapie koncepcyjnym, nie ma możliwości oszacowania wysokości tych kosztów. Możliwość taka powstanie dopiero, gdy w projekcie przepisów zostaną ustalone szczegółowe zasady włączenia powyższych podmiotów do Krajowego Rejestru Sądowego. Na chwilę obecną Minister Sprawiedliwości sygnalizuje, iż w związku z planowanymi zmianami konieczne będzie zabezpieczenie środków budżetowych w części 15 Sądy powszechne oraz w części 37 Sprawiedliwość.	MRiT: Uwaga informacyjna
561.	Uwaga dodatkowa	MS	Kluczową kwestią jest obciążenie sądu rejestrowego zarówno wpływem, jak i pozostałością wniosków zarejestrowanych w działającej przy I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim sekcji rejestrowej. Jak wynika z zaprezentowanych danych statystycznych, w 2023 r. do sądu rejestrowego wpłynęło 917 wniosków, w 2024 r. 3309 wniosków, a w 2025 r. 5497 wniosków. Niepokój budzi stan zaległości, albowiem na koniec 2025 r. do rozpoznania	MRiT uwzględnił te dane w przeglądzie.

			pozostało 3853 spraw. Etatyzacja sądu rejestrowego była sukcesywnie zwiększana i aktualnie w ww. sekcji czynności orzecznicze wykonuje 4 referendarzy sądowych. Mając jednak na względzie zainteresowanie Rejestrem Fundacji Rodzinnych (co znajduje odzwierciedlenie w tempie wzrostu wpływu spraw), niezależnie od toczących się w Ministerstwie Sprawiedliwości prac nad włączeniem rejestru fundacji rodzinnych do Krajowego Rejestru Sądowego, do czasu zakończenia prac nad ww. rozwiązaniem, istotne jest wzmocnienie etatowe Sądu Rejestrowego w grupie zawodowej referendarzy sądowych oraz urzędników. Dlatego też, w toku prac nad planowaną etatyzacją w ramach ustawy budżetowej na 2027 r., Minister Sprawiedliwości zamierza zgłosić potrzebę zwiększenia etatyzacji działającej przy I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim sekcji rejestrowej o 5 dodatkowych etatów referendarskich oraz 10 etatów urzędniczych.	
562.		MSWiA	zachowanie przejrzystego rozdziału ról fundatora, beneficjenta oraz osób wchodzących w skład organów funkcji - ma to szczególne znaczenie z perspektywy oceny ryzyk związanych z funkcjonowaniem fundacji rodzinnej. Rozwiązania prowadzące do nadmiernej koncentracji tych ról w ramach jednej osoby lub wąskiej grupy osób mogą pozostawać w sprzeczności z celami i funkcją tej instytucji, jako odrębnej struktury organizacyjnej, służącej do zarządzania majątkiem, a zarazem zwiększać ryzyko ograniczenia przejrzystości relacji majątkowych, osłabienia mechanizmów nadzorczych oraz utrudnienia identyfikacji osób faktycznie sprawujących kontrolę nad majątkiem fundacji;	MRiT: MRiT nie zakłada pełnego rozdzielenia ról, ale podziela obawy MS, dlatego w przeglądzie znalazła się rekomendacja poszukiwania rozwiązań pozwalających minimalizację ryzyk.
563.		MSWiA	wzmocnienie obowiązków informacyjnych dotyczących aktywów o podwyższonym ryzyku identyfikacyjnym, w tym aktywów zagranicznych i cyfrowych oraz aktywów lokowanych lub przenoszonych w ramach struktur wielopoziomowych, holdingowych lub transgranicznych;	MRiT popiera postulat, z zastrzeżeniem przyjęcia rozwiązań proporcjonalnych do celu, w którym rozwiązania są wprowadzane
564.		MSWiA	zwiększenie możliwości weryfikacji istniejących obciążeń i zobowiązań związanych z majątkiem wnoszonym do fundacji, jak również doprecyzowanie podstaw prawnych służących identyfikacji powiązań osobowych, kapitałowych i	MRiT popiera postulat, z zastrzeżeniem przyjęcia rozwiązań proporcjonalnych do celu, w którym rozwiązania są wprowadzane

			majątkowych między fundacją, beneficjentami, fundatorem oraz podmiotami pozostającymi z nimi w relacjach gospodarczych;	
565.		MSWiA	wzmocnienie przejrzystości sprawozdawczej fundacji rodzinnych przez zapewnienie powszechnego dostępu do rocznych sprawozdań finansowych fundacji rodzinnych przez ich publikowanie w Repozytorium Dokumentów Finansowych. Rozwiązanie to zwiększyłoby dostępność i użyteczność informacji dla uprawnionych organów, a jednocześnie sprzyjałoby spójności danych rejestrowych i sprawozdawczych oraz ułatwiało analizę sytuacji majątkowej i przepływów związanych z funkcjonowaniem fundacji rodzinnych;	MRiT popiera postulat, z zastrzeżeniem że w RDF zostaną zapewnione instrumenty ochrony przed ujawnieniem informacji z zakresu życia prywatnego.
566.	Doszczegółowienie zasad powoływania i odwoływania członków zarządu	PEWNA Sukcesja	**<u>Uwaga:</u>** Ustawa przewiduje możliwość dowolnego kształtowania zasad powoływania i odwoływania członków organów w statucie. Nieprecyzyjna redakcja przepisu tj. art. 61 ust. 3 zd. 2 może jednak budzić wątpliwości. Wątpliwości mogą dotyczyć tego, czy zasady powoływania i odwoływania członków zarządu w razie śmierci fundatora i braku rady nadzorczej mają charakter bezwzględny, czy jest możliwość odmiennej regulacji w statucie. Ustawa zakłada, że po śmierci fundatora w fundacji rodzinnej, w której nie ustanowiono rady nadzorczej wyłączną kompetencję do powoływania zarządu ma zgromadzenie beneficjentów. Przepis ten można rozumieć w ten sposób, że uniemożliwia on przyjęcie odmiennych rozwiązań po śmierci fundatora np. upoważnienia konkretnych osób do powoływania i odwoływania zarządu, co dla niektórych fundacji rodzinnych może mieć istotne znaczenie. Wydaje się, że nie ma powodów dla ustalenia sztywnych zasad powoływania i odwoływania organów wyłącznie w powyższym zakresie, dlatego zasadne jest doprecyzowanie przepisu. Co więcej, ustawa przewiduje możliwość ustalenia odmiennych zasad powoływania rady nadzorczej w statucie	MRiT rozważy podczas prac nad zmianą ustawy możliwość doprecyzowania przepisu. Wstępnie postulat wydaje się zasadny.

			bez wyjątków, zatem nieuzasadnione jest pozostawienie bezwzględnej regulacji w stosunku do zarządu. **<u>Proponowana zmiana:</u>** Art. 61 ust. 3 UoFR otrzymuje brzmienie: O ile statut nie stanowi inaczej, powołania i odwołania członka zarządu dokonuje fundator, a po śmierci fundatora – rada nadzorcza, jeżeli została ustanowiona. W przypadku śmierci fundatora i braku rady nadzorczej powołania i odwołania członka zarządu dokonuje zgromadzenie beneficjentów, chyba, że statut stanowi inaczej.	
567.	Całość projektu	Dominik Szczygieł	**Wprowadzenie i ocena ogólna** Przedmiotowy dokument, zatytułowany *„Przegląd ustawy o fundacji rodzinnej”* i datowany na 11 czerwca 2026 roku , stanowi próbę wywiązania się przez Radę Ministrów z ustawowego obowiązku sprawozdawczego. Lektura projektu wywołuje jednak głębokie rozczarowanie. Zamiast obiektywnej, wieloaspektowej oceny funkcjonowania nowej instytucji prawnej, autorzy przedstawili dokument o charakterze wybitnie jednostronnym, podporządkowany z góry przyjętej, fiskalnej tezie. *Analiza poraża powierzchownością argumentacji oraz brakiem rzetelnych dowodów i badań empirycznych na poparcie kluczowych, głęboko krzywdzących dla polskich przedsiębiorców tez. Projekt traktuje fundację rodzinną niemal wyłącznie jako instrument służący do unikania opodatkowania, całkowicie ignorując jej fundamentalne, makroekonomiczne znaczenie dla budowy bazy kapitałowej państwa i zapewnienia ciągłości rodzimej gospodarki.* **1. Zarzut fundamentalny: Niewykonanie zadania ustawowego z art. 143** Głównym i dyskwalifikującym uchybieniem opiniowanego projektu jest całkowite niedopełnienie obowiązku nałożonego na Radę Ministrów przez art. 143 ustawy o fundacji rodzinnej. **Art. 143 ustawy o fundacji rodzinnej:**	MRiT: Ad 1. W projekcie zaprezentowano skutki, jakie były możliwe do ustalenia na podstawie dostępnych danych oraz w wyniku prowadzonych bieżących analiz, prekonsultacji i konsultacji. W okresie nieco ponad trzech lat obowiązywania ustawy, nie jest możliwe pokazanie pełnego obrazu z uwagi na: często jedynie fragmentaryczne dane, nieukończenie wielu procesów poczynając od rejestracji fundacji rodzinnej, fragmentarycznej sprawozdawczości. Nie upłynął jeszcze ustawowy termin do przeprowadzenia audytów w fundacjach rodzinnych. Raport koncentruje się na wiarygodnych, dostępnych danych i porusza zidentyfikowane problemy. Nie jest w tak krótkim czasie możliwe dokonanie oceny realizacji celu ustawy, tj. sukcesji przedsiębiorstw i zatrzymania kapitału w Polsce. W ocenie skutków regulacji ex ante przyjętej w 2023 r. zapowiedziano, że prace dotyczące ewaluacji ustawy zostaną przeprowadzone po upływie 10 lat od wejścia jej w życie. Obecny przegląd ustawy, obejmujący okres 3 lat, jest prowadzony na podstawie przepisu dodanego do ustawy w etapie prac w Senacie. Z natury rzeczy przegląd koncentruje się on na pokazaniu problemów i propozycji zmian. MRiT nie zidentyfikował i nie otrzymał sygnału o zakończonych postępowaniach / sprawach z zakresu prawa spadkowego, które dotyczyłyby zmian w zakresie prawa spadkowego

			„Rada Ministrów dokona przeglądu funkcjonowania przepisów ustawy i przedłoży Sejmowi i Senatowi informację o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian, po upływie 3 lat od dnia jej wejścia w życie.” Ustawodawca sformułował tu precyzyjną matrycę badawczą. Przegląd powinien obejmować pełne spektrum funkcjonowania przepisów: od kwestii cywilnoprawnych, poprzez prawo spadkowe, ustrojowe, aż po zarządcze. Przedłożony projekt wymogu tego nie spełnia. **a) Brak analizy funkcjonowania instytucji ustrojowych:** W dokumencie brakuje jakichkolwiek informacji o tym, jak w praktyce funkcjonują kluczowe organy fundacji (zarząd, rada nadzorcza, zgromadzenie beneficjentów) , jak realizowana jest ochrona praw beneficjentów czy jak sprawdzają się przepisy dotyczące zrzeczenia się lub miarkowania zachowku. ***b) Sprowadzenie „skutków” wyłącznie do wymiaru fiskalnego:*** *Autorzy zawęzili pojęcie „skutków obowiązywania ustawy” niemal wyłącznie do analizy wpływów budżetowych i raportowanych schematów podatkowych. Skutki gospodarcze, społeczne i strukturalne zostały potraktowane marginalnie lub całkowicie pominięte.* **c) Uznanie paraliżu sądowniczego za kwestię drugorzędną:** Dokument przytacza dramatyczne dane statystyczne dotyczące blokady Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim (w 2023 r. pozostało do rozpoznania 425 wniosków, w 2024 r. – 1384 , a w 2025 r. już 3893 wnioski). Zamiast głębokiej analizy tego systemowego problemu, który realnie uderza w pewność obrotu prawnego, autorzy kwitują to ogólnikami o pracach koncepcyjnych nad włączeniem rejestru do Krajowego Rejestru Sądowego.	wprowadzonych ustawą o fundacji rodzinnej. W zakresie materiałów dostępnych powszechnie pojawiły się jedynie w doktrynie wypowiedzi teoretyczne. Dyskusja nt. niektórych zmian odbywa się w ramach prekonsultacji. W projekcie jest rekomendacja w tym zakresie. Nie wiadomo na czym miałaby polegać ocena kwestii ustrojowych i zarządczych. Jeśli odnosi się to do przepisów o zarządzie, to przepisy te były oceniane. Ad a) Oczekiwanie przeprowadzenia tak złożonego badania w odniesieniu do regulacji, która obowiązuje trzy lata, wydaje się zbyt wygórowane. Nie jest jasne w jakim celu autor uwagi oczekiwałby oceny jak funkcjonują poszczególne organy. Z posiadanych danych wynika, że większość fundacji jest na początkowym etapie wyposażania fundacji rodzinnych w majątek i nie rozpoczęła jeszcze właściwej działalności (o czym świadczy brak zdarzeń powodujących powstanie zobowiązań podatkowych). Sens takiego badania być może pojawi się, gdy fundacje dostarczą materiału do analiz pod kątem praktyk działania. Co do zachowku i zrzeczenia się prawa do zachowku MRiT będzie oceniał tę kwestię zgodnie z pierwotnym założeniem, tj. w OSR ex post po dziesięciu latach. Regulacje te mają znacznie szersze zastosowanie niż tylko w odniesieniu do fundacji rodzinnych. Ad b) Przegląd nie został zawężony jedynie do wymiaru fiskalnego: dane z MF, ale także z MS w zakresie rejestru obrazują obecny stan rzeczy. W raporcie sformułowano kilkadziesiąt rekomendacji wynikających z oceny funkcjonowania ustawy a tylko dwa z nich odnoszą się do podatków. Ad c) Całkowicie bezpodstawne jest twierdzenie, że kwestia rejestru została potraktowana drugorzędnie. Autor uwagi pominął fakt, że MRiT i MS od dłuższego czasu pracują nad włączeniem rejestru do KRS a równolegle podejmowane są działania usprawniające (zwiększenie etatów i starania o kolejne zwiększenie etatów, zmiana rozporządzenia MS i przeniesienie

			W konsekwencji dokument nie jest rzetelnym „przeglądem funkcjonowania przepisów", lecz jednostronnym manifestem organów skarbowych. **2. Gołosłowność tez i krzywdzące oceny motywacji fundatorów** Projekt operuje szeregiem arbitralnych, niepopartych badaniami naukowymi ani statystycznymi oskarżeń pod adresem fundatorów. *Autorzy budują narrację, jakoby głównym lub wręcz jedynym powodem powoływania fundacji rodzinnych było dążenie do uzyskania nieuprawnionych korzyści podatkowych.* ***Analiza błędów metodologicznych i manipulacji pojęciowych:*** *a.* ***Stygmatyzacja zbieżności kręgu fundatorów i beneficjentów:*** *Raport wskazuje, że w 44% fundacji krąg fundatorów pokrywa się z kręgiem beneficjentów , a fundatorzy często zachowują kontrolę nad majątkiem. Autorzy wysnuwają z tego wniosek o „nadużywaniu konstrukcji". Jest to wniosek sprzeczny z samą istotą biznesu rodzinnego. W początkowej fazie sukcesji naturalnym jest, że fundator – twórca przedsiębiorstwa – zabezpiecza własne utrzymanie na starość (funkcja alimentacyjna, którą sam raport na marginesie dostrzega). Preratywne ocenianie tego faktu jako „sukcesji po samym sobie" świadczy o rażącym braku zrozumienia psychologii i realiów przedsiębiorczości rodzinnej.* ***a) Brak realnych badań empirycznych:*** *Autorzy nie przeprowadzili żadnych badań jakościowych, które odpowiedziałyby na pytanie, ile firm dzięki fundacji uniknęło paraliżu decyzyjnego po śmierci nestora. Zamiast tego powołują się na statystyki dotyczące zgłoszeń schematów podatkowych (MDR-1) oraz opinii Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o*	RFR w częściowym zakresie do Internetu). W projekcie jest także wyraźna rekomendacja usprawnienia SO w Piotrkowie Trybunalskim, dopóki nie zostanie realizowane włączenie do KRS. Ad 2a. Wniosek ten wynika z faktu, że fundatorzy i jednocześnie beneficjenci korzystają z fundacji dla własnego zysku (przenosząc jednoosobową działalność gospodarczą albo aktywa portfelowe). Praktyki takie szeroko rekomendują doradcy podatkowi, także poprzez ogólnodostępne strony w Internecie. Tymczasem fundacjom rodzinnym przyznano preferencję podatkową z uwagi na ich rolę w sukcesji i obowiązujących regułach podatkowych w spadkobraniu. MRiT nie chce zakazywać łączenia ról, a jedynie wyeliminować nieuzasadnione preferencje podatkowe. Doskonale rozumiemy, że procesy sukcesyjne są złożone i długotrwałe, dlatego martwi nas, że w środowisku doradczym ukształtowała się praktyka rekomendowania zakładania fundacji rodzinnych do celów doraźnych, bez wizji na przyszłość. Ad 2a (po raz drugi) Skala nawet mała (chociaż dane wskazują już na istotność zjawiska) nie powinna blokować możliwości zmian w zakresie dostrzeżonych problemów. Celem przeglądu jest identyfikacja problemów i propozycja ich rozwiązania. Ad 2b. MRiT nie korzystało z AI. Ad 3. Pozostałe kwestie: Krytykowane propozycje zostały wskazane jako tematy do szerokiej dyskusji, dlatego MRiT zbierze głosy od różnych podmiotów i podda je analizom oraz dyskusjom. MRiT często spotyka się z argumentem, że wprowadzenie zmian spowoduje odpływ kapitału za granicę i spadek zaufania obywateli. Obserwacja regulacji zagranicznych i działań tamtejszych organów państwowych przekonuje jednak, że także za granicą dokonywane są przeglądy prawa i wprowadzane są

przypuszczeniu unikania opodatkowania (zaledwie 77 przypadków w skali całego kraju na przestrzeni prawie trzech lat). Przenoszenie marginalnych patologii na całą populację kilku tysięcy prężnie działających fundacji jest nadużyciem metodologicznym.

b) ***Symptomy generowania tekstu przez algorytmy sztucznej inteligencji (AI):*** *Struktura tekstu, nużące powtórzenia tych samych fraz o „rozszczelnieniu systemu podatkowego" , „agresywnym unikaniu opodatkowania" oraz „wirtualnym charakterze preferencji" wykazują cechy mechanicznie wygenerowanego raportu pod z góry narzuconą tezę urzędniczą. Tekst sprawia wrażenie oderwanego od żywej praktyki gospodarczej.*

3. Brak perspektywy makroekonomicznej: Ignorowanie wagi polskiego kapitału

Największym grzechem merytorycznym autorów projektu jest **całkowita ślepota na szerszy kontekst makroekonomiczny**. Choć w części wstępnej wspomina się o transformacji po 1989 roku i wyzwaniach demograficznych, to w części analitycznej i rekomendacyjnej ta kluczowa perspektywa bezpowrotnie znika.

Kryterium oceny	**Perspektywa twórców ustawy (2023 r.)**
Główny cel instytucji	Długoterminowa akumulacja rodzimego kapitału, ochrona „sreber rodowych", budowa silnych marek zdolnych do ekspansj zagranicznej.
Horyzont czasowy	Wielopokoleniowy (perspektywa dłuższa niż jedno pokolenie).

nowelizacje, w tym zmiany podatkowe. Jest to to element naturalnego działania państwa i ochrony interesów ogółu obywateli.

			Postrzeganie zysków	Zatrzymanie kapitału w firmie w celu reinwestycji jako warunek konieczny rozwoju.	„Wirtualna strata” wynikająca z faktu, że środki nie zostały natychmiast opodatkowane najwyższą stawką PIT/CIT.

Ostatnie 36 lat rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej obnażyło strukturalną słabość naszej gospodarki: **chroniczny deficyt prywatnego kapitału długoterminowego**. Z tego powodu strategiczne gałęzie przemysłu zostały przejęte przez kapitał zagraniczny, co doprowadziło do sytuacji, w której Polska w znacznej mierze stała się jedynie nisko kosztową montownią dla globalnych koncernów, tkwiąc w tzw. pułapce średniego wzrostu (średniego dochodu).

Fundacja rodzinna z 2023 roku miała stać się – i staje się – instytucjonalnym narzędziem przełamania tego impasu. Pozwala ona na zatrzymanie wypracowanych nadwyżek finansowych w jednym ręku, unifikację majątku prywatnego z firmowym i unikanie jego destrukcyjnej fragmentacji. Tak jak wprowadzenie podatku liniowego w 2004 roku dało potężny impuls operacyjny dla rozwoju polskiej przedsiębiorczości, tak fundacja rodzinna stanowi rewolucję ustrojową w obszarze akumulacji kapitału narodu. Autorzy raportu zdają się tych zależności zupełnie nie dostrzegać.

4. Krytyka propozycji podatkowych: Ryzyko eliminacji instytucji z obrotu

Rekomendacje legislacyjne zawarte w rozdziale V projektu, a w szczególności pomysły dotyczące zmiany modelu opodatkowania, mają charakter stricte likwidacyjny i są w swojej strukturze kuriozalne.

a. ***Opodatkowanie na etapie wnoszenia majątku:*** *Propozycja opodatkowania wartości rynkowej aktywów (innych niż środki pieniężne) w momencie ich wnoszenia do fundacji zaprzecza zasadzie neutralności podatkowej, która legła u podstaw tej instytucji. Wymóg poniesienia gigantycznego wydatku*

			podatkowego na wstępie zamrozi procesy sukcesyjne w Polsce. a) ***Likwidacja zwolnienia podmiotowego:*** *Postulat odejścia od zwolnienia podmiotowego na rzecz skomplikowanego, zróżnicowanego zwolnienia przedmiotowego , w tym opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób prawnych przychodów z najmu, dzierżawy czy odsetek , pozbawia fundację sensu ekonomicznego jako bezpiecznego portfela inwestycyjnego.* b) ***Dążenie do zrównania efektywnej stawki podatkowej (ETR):*** *Projekt wprost rekomenduje, aby łączne opodatkowanie fundacji i beneficjentów było wyższe niż standardowy podatek od zysków kapitałowych (PIT 19%). Oznacza to ukaranie przedsiębiorców za to, że decydują się na konsolidację majątku w Polsce, zamiast dokonywać jego konsumpcji.* ***Skutki wdrożenia proponowanych zmian:*** 1. ***Dramatyczny odpływ polskiego kapitału za granicę:*** *Polscy przedsiębiorcy nie zrezygnują z ochrony swoich rodzin. Zamiast tego masowo przeniosą aktywa do krajów o stabilnym i przyjaznym systemie fundacyjnym, takich jak Austria, Liechtenstein czy Szwajcaria. Skarb Państwa straci nie tylko wpływy podatkowe, ale przede wszystkim kontrolę nad rodzimym biznesem.* 2. ***Destrukcja zaufania obywateli do państwa:*** *Zmiana reguł gry i drastyczne podniesienie opodatkowania zaledwie trzy lata po wprowadzeniu reformy to jaskrawy dowód niestabilności polskiego systemu prawnego, co ostatecznie zniechęci do jakichkolwiek długofalowych inwestycji.*	

			Podsumowanie Przedłożony przez Radę Ministrów projekt przeglądu ustawy o fundacji rodzinnej jest dokumentem głęboko wadliwym. Nie realizuje on zadania ustawowego z art. 143 ustawy , jako że ignoruje faktyczne funkcjonowanie większości norm prawnych, skupiając się obsesyjnie na wirtualnych i hipotetycznych stratach dochodów budżetowych. Argumentacja autorów jest powierzchowna, operuje gołosłownymi i niesprawiedliwymi tezami wymierzonymi w fundatorów. Proponowane rewolucje podatkowe doprowadzą do faktycznego uśmiercenia instytucji fundacji rodzinnej, co w perspektywie makroekonomicznej będzie bolesnym ciosem dla budowy polskiego kapitału narodowego oraz zaprzepaszczeniem szansy na ucieczkę z pułapki średniego rozwoju. Dokument ten w obecnym kształcie powinien zostać jednoznacznie odrzucony jako niespełniający kryteriów rzetelnej analizy państwowej.	
568.	Całość projektu	Związek Banków Polskich	Z perspektywy instytucji finansowych współpracujących z fundacjami rodzinnymi, ustawa o fundacji rodzinnej stanowi ważny i potrzebny element systemu prawnego, wspierający długoterminowe planowanie majątkowe i sukcesję w firmach rodzinnych. Dokonany przegląd pozwolił zidentyfikować obszary wymagające zmian i doprecyzowań legislacyjnych. Kierunek tych zmian został przedstawiony w opublikowanym projekcie Raportu z przeglądu ustawy. Nie mniej, z uwagi na brak — na obecnym etapie prac nad przeglądem - konkretnych propozycji legislacyjnych, ocena skutków rozważanych zmian, w tym m.in. w zakresie istniejących już relacji fundacji rodzinnych z podmiotami trzecimi, jest w naszej ocenie bardzo utrudniona, a w zasadzie niemożliwa. Z perspektywy obrotu gospodarczego, bankowości oraz planowania sukcesyjnego kluczowe znaczenie ma stabilność i przewidywalność otoczenia prawnego, ponieważ fundacje rodzinne są tworzone jako instrument wielopokoleniowy, oparty na długoterminowym zaufaniu do trwałości reguł prawnych. Z tych względów podtrzymujemy wcześniejsze	MRiT: Uwaga informacyjna Konkretne propozycje legislacyjne zostaną przestawione na etapie prac nad projektem bądź projektami ustaw. Przegląd służy wskazaniu obszarów i ew. kierunków zmian.

			stanowisko, iż przegląd i ewentualna nowelizacja ustawy o fundacji rodzinnej powinny mieć charakter punktowy, doprecyzowujący i porządkujący. Podtrzymujemy również naszą wcześniejszą deklarację co do zaangażowania w dalszych dyskusjach i konsultacji projektowanych zmian w ustawie. W szczególności istotny w naszej ocenie jest aktywny udział sektora bankowego w opracowaniu sygnalizowanych w Raporcie wytycznych dotyczących fundacji rodzinnych. Wytyczne te powinny obejmować nie tylko kwestie związane z realizacją obowiązków przekazywania informacji do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych, ale również zasady ustalania i weryfikacji beneficjentów rzeczywistych fundacji rodzinnych przez instytucje obowiązane na etapie nawiązywania stosunków gospodarczych oraz w ramach bieżącego monitorowania relacji i okresowej oceny ryzyka. Pozwoliłoby to na wypracowanie jednolitej praktyki zarówno w zakresie identyfikacji beneficjentów rzeczywistych, jak i realizacji obowiązków raportowych. Wyrażam przekonanie, iż doświadczenia banków związane z trzyletnim okresem obowiązywania ustawy, okażą się pomocne w dyskusji i pracach nad jej nowelizacją.	